Sfântul apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan (†33)

(27 decembrie, 2 august şi 15 iunie)

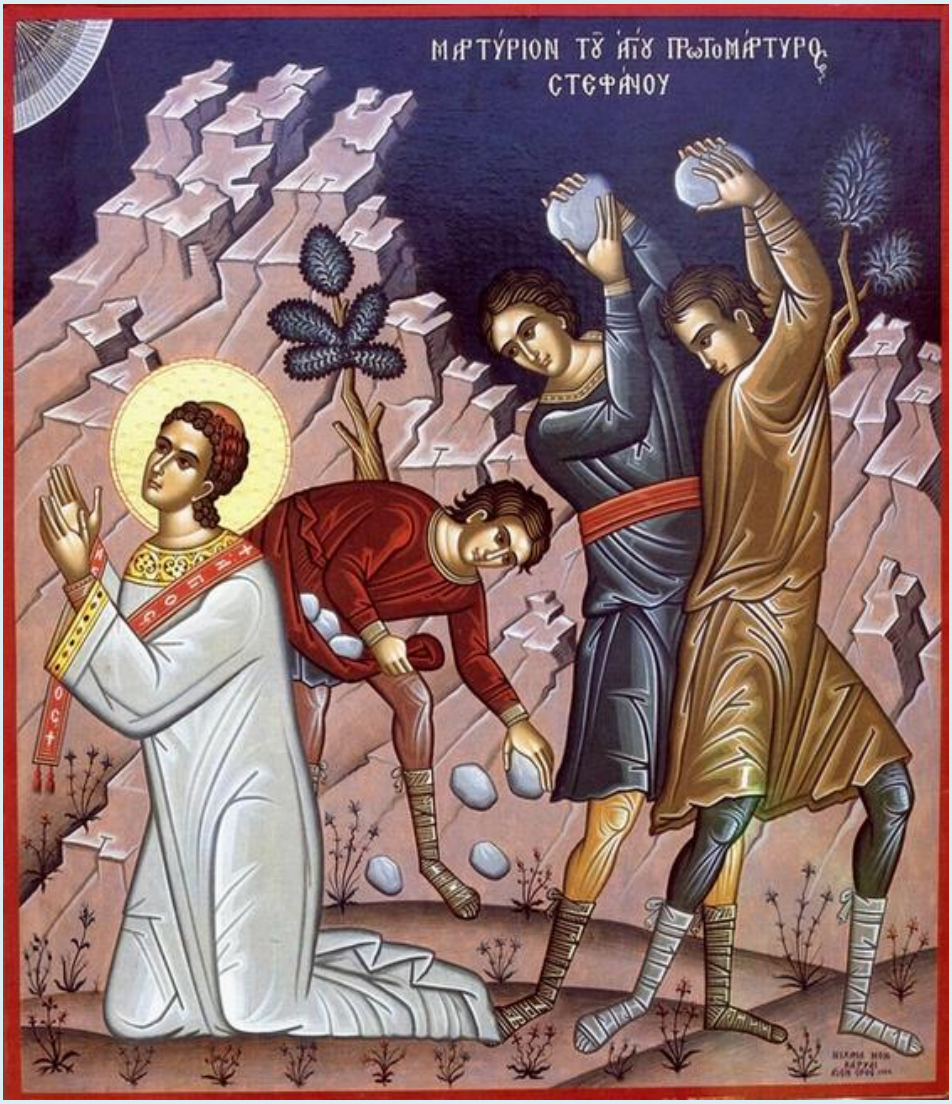

Materiale despre Sfântul apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf.%20ap.%20%C3%AEnt%C3%A2iul%20muc.%20%C5%9Fi%20arhidiacon%20%C5%9Etefan

https://archive.org/details/@steaemy?query=%C3%AEnt%C3%A2iul+mucenic+%C5%9Fi+arhidiacon+%C5%9Etefan

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=%C5%9Etefan

***

Sfântul apostol întâiul mucenic Ştefan a fost unul din primii convertiţi creştini dintre evreii greci, unul din primii şapte diaconi hirotoniţi de apostoli şi primul mucenic al Bisericii Ortodoxe. ***Biserica pomeneşte mucenicia Sfântului Ştefan***

în 27 decembrie şi mutarea moaştelor lui în 2 august, dar şi în 15 iunie odată cu Sfinţii Fortunat şi Ahaic. Mulţi bolnavi au fost vindecaţi de moaştele Sfântului Ştefan.

&&&

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 6
În această lună (decembrie), ziua a douăzeci şi şaptea - Sfântul apostol întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan (Minei)..... 12
În această lună (august), ziua a doua - Aducerea moaştelor Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (Minei) 34
Canon de rugăciune către Sfântul apostol întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan (27 decembrie)..... 50
Canon de rugăciune la sărbătoarea aducerii moaştelor Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (2 august)..... 58
Acatistul Sfântului apostol şi arhidiacon Ştefan 67
Paraclisul Sfântului arhidiacon şi mucenic Ştefan..... 77
Imnografie..... 90
Comentarii patristice - Sărbătoarea Sfântului arhidiacon şi întâiul mucenic Ştefan..... 92
Vieţile Sfinţilor - Pătimirea Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan. 98
Vieţile Sfinţilor - Aducerea cinstitelor moaşte ale Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (2 august)..... 104
Sinaxar - Pomenirea Sfântului apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan, unul din cei şapte diaconi..... 113
Sinaxar - Pomenirea aducerii moaştelor Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (2 august)..... 115
Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Aducerea moaștelor Sfântului întâi mucenic și arhidiacon Ștefan; Dreptul Gamaliel..... 117
Sorin Ioniţe - Calendar Ortodox - Aducerea moaștelor Sfântului întâi mucenic și arhidiacon Ștefan; Dreptul Gamaliel; Binecredinciosul împărat Iustinian cel mare..... 118
Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan; Sfântul cuvios Teodor mărturisitorul..... 127
Predici..... 130
Părintele Ilie Cleopa - Predică la Sfântul apostol şi arhidiacon Ştefan..... 131
Biserica Sfântul arhidiacon Ștefan - Pelerinajul părintelui Cleopa la Locurile Sfinte 139

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la 27 decembrie, în ziua Sfântului arhidiacon Ştefan - Cugetare asupra morţii Sfântului Ştefan şi întoarcerea Sfântului Pavel 141
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (27 decembrie) 148
Cântare de laudă la Sfântul întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan 150
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea aflării şi aducerii cinstitelor moaşte ale Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (2 august) 154
Sfântul Ştefan Brâncoveanu - Cuvânt închinat Sfântului arhidiacon Ştefan 156
Cuviosul Siluan Athonitul - Prin Duhul Sfânt cunoaştem pe Domnul 159
Sfântul Maxim, mărturisitorul - Sufletul curat se bucură neîncetat de dragostea dumnezeiască 160
Sfântul Iustin de la Celie - Predica pentru a treia zi de Crăciun (Sfântul Ştefan, întâiul mucenic: Puterea care biruieşte frică de moarte 161
Părintele Porfirie - Când cineva devine un „rob" al binelui, păcatul încetează şi trăieşte Hristos 165
Arhimandritul Ioil Konstantaros - Lectura apostolică la Duminica de după Naşterea lui Hristos şi pomenirea Sfântului Ştefan, întâiului mucenic şi arhidiacon 168
Părintele Arsenie Boca - Ştefan, mucenicul evidenţei 171
Părintele Sofian Boghiu - Predică la Sfântul mucenic şi arhidiacon Ştefan 174
Nicolae Steinhardt (Monahul Nicolae Delarohia) - Cinstirea Sfântului arhidiacon Ştefan 182
Hristos iubeşte curajul 187
Sfântul apostol întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan - fragmente din predicile părinţilor Gheorghe Anitulesei şi Gheorghe Calciu-Dumitreasa. 188
Părintele Ion Cârciuleanu - Întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan 190
Traian Dorz - Mărturisirea strălucită - Sfântul Ştefan - prima victimă, după Hristos, a credinţei rătăcite şi împotrivitoare 194
Traian Dorz - O, când Hristos vă cheamă 198
Pr. Gheorghe Neamţiu - Sfântul protomartir şi arhidiacon Ştefan 200
Pr. Olimpiu Todorean - Sfântul arhidiacon Ştefan 204
Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Sfântul apostol şi primul martir creştin, arhidiaconul Ştefan 207
Pr. Eugen Tănăsescu - Mucenicia - firea creştinului 210
Preot Nicolae Tănase - Predică la Sfântul apostol întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan 215

Preot Vasile Gordon - Predică la Sfântul apostol întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan 218
Pr. Petre F. Alexandru - Predică la prăznuirea Sfântului apostol, întâiul mucenic și arhidiacon Ștefan (27 decembrie) 221
Alexandru Ojică - Theologica - Arhidiaconul Ștefan, primul martir care a văzut slava lui Dumnezeu..... 226
Sfântul întâi mucenic Ştefan, arhidiaconul mărturisitor în Duhul Sfânt. PS Damaschin Dorneanul: Oare a trecut vremea mărturisirii? Toată lumea se teme acum, nu mai suntem oameni liberi, ci oameni uşor de controlat! "Nu dobândim curajul atunci când ne negăm fricile, ci când le înfruntăm" 232
PS Damaschin Dorneanul, la Mănăstirea Putna: „Dacă Biserica nu va fi mărturisitoare până la sfârșit, înseamnă că aproape este sfârșitul"..... 242
Dumnezeu deranjează, fiindcă vădeşte cine suntem.. Predică la Fuga în Egipt și de ziua Sfântului arhidiacon Ștefan, la Putna, a PS Damaschin dorneanul: Înţelepciune şi demnitate în faţa celor care ne sunt potrivnici, dar grijă la viaţa noastră și la recunoașterea bolilor noastre ascunse 244
Prigoana Bisericii şi a slujitorilor ei. Calomnia, arma satanică predilectă– Predica părintelui Damaschin Luchian de la Sihăstria Putnei la praznicul Sfântului arhidiacon Ştefan (2011) 249
Sfântul arhidiacon Ştefan - puterea bucuriei Duhului Sfânt 255
O nouă predică a mitropolitului Neofit (Cipru): "2018 - Un an critic. Recunoaşterea Ierusalimului drept capitală a Israelului - punctul de începere a celui de al treilea război mondial ". "Martiriul este o realitate contemporană cu noi. Se poate să vină ceasul cel greu şi deodată va trebui să mărturisim". Să cultivăm pocăinţa, să cerem credinţă şi răbdare ! 259
"Ceea ce a început din Siria, acum continuă cu Libia, mâine va ajunge la strâmtorile Bosforului şi vedem pe mai departe, cu războiul mondial…". Omilia mitropolitului Neofit de Morfou la praznicul Sfântului Ştefan, întâiul martir, despre căile de dobândire/activare a Duhului Sfânt, "Sufletul sufletului". "Aşa să vorbim sfinţilor, cu simplitate şi cu smerenie" 264
Martiriul Sfântului Ştefan: Adevărul este mereu ucis cu pietre… 270
Fericita doamnă Maria Brâncoveanu - mărturisitoarea şi co-pătimitoarea muceniciei, după chipul Maicii lui Dumnezeu 279
Diaconul Pietrei celei din capul unghiului - Cuvânt de laudă la Sfântul arhidiacon Ştefan, cel dintâi mucenic..... 294
Părintele Tudor Ciocan - Cuvânt de actualitate despre ispitirea „tehnologiei izbăvitoare", libertatea de opţiune versus dictatura antihristică şi forţarea vaccinării. Între noul turn Babel şi noul potop iminent… 300

Episcopul Macarie, la prăznuirea Sfântului întâiului mucenic Ștefan: "Cum procedează dușmanii necinstiți ai Bisericii? Mai întâi provoacă prin cuvânt, apoi recurg la calomniere și la defăimare". Puterea rugăciunii copiilor: "Pomeniți-i pe toți cei bolnavi, părăsiți sau însinguraţi, împreună cu copilașii!"..... 305
O viaţă ascunsă în Dumnezeu. Preasfințitul părinte Benedict bistrițeanul despre puterea obişnuinţei şi limpezimea harului - predică la sărbătoarea Sfântului arhidiacon Ștefan..... 311
Ora de religie - Prăznuirea celui dintâi dintre mucenici, arhidiaconul Ştefan (†33) (27 decembrie/09 ianuarie)..... 316
Ştiaţi povestea Sfântului Ştefan? 320
Diac. Iulian Dumitraşcu - Cine au fost primii şapte diaconi ai Bisericii ?... 322
Orthodoxwiki - Pomenirea Sfântului şi întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (†33) 327
Teodor Danalache - Biserica Sfântul Ştefan – Ierusalim..... 332
Locul uciderii cu pietre a întâiului mucenic Ştefan 337
Pr. Silviu Cluci - Mănăstirea Constamonitu - Athos..... 338
Pr. Silviu Cluci - Katholikonul Mănăstirii Constamonitu - Athos 341
Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Constamonitu..... 342
Pr. Silviu Cluci - Icoana Sfântului arhidiacon Ştefan de la Mănăstirea Constamonitu – Athos..... 343
Pr. Silviu Cluci - Mănăstirea „Sfântul Ştefan" - Meteora..... 344
Pr. Silviu Cluci - Biserica Sfântului Ştefan de la Mănăstirea „Sfântul Ştefan" - Meteora..... 346
Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii „Sfântul Ştefan" - Meteora..... 347
Pr. Silviu Cluci - Biserica lapidării Sfântului arhidiacon Ştefan din Ierusalim 348
(Foto) Pelerin la locul uciderii Sfântului arhidiacon Ştefan..... 351
(Foto) Odoarele Mănăstirii Mega Spileo 356
Icoane..... 370

Evanghelia şi Apostolul zilei

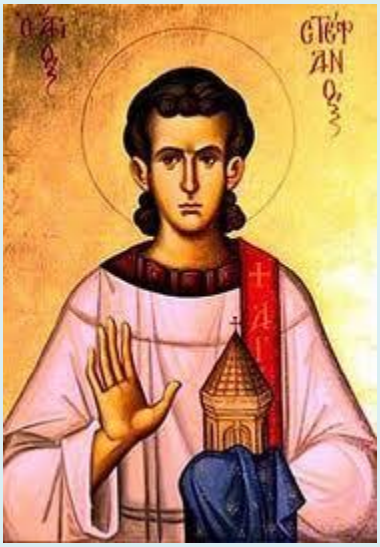

Evanghelia

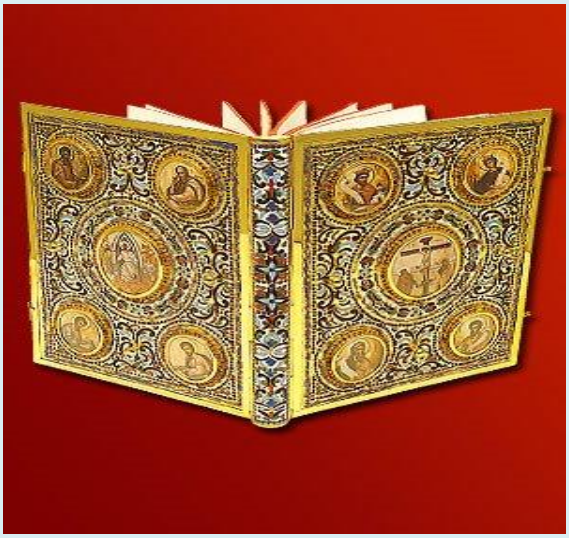

Matei 21,33-44

Zis-a Domnul

33. Ascultaţi altă pildă: Era un om oarecare stăpân al casei sale, care a sădit vie. A împrejmuit-o cu gard, a săpat în ea teasc, a clădit un turn şi a dat-o lucrătorilor, iar el s-a dus departe.

34. Când a sosit timpul roadelor, a trimis pe slugile sale la lucrători, ca să-i ia roadele.

35. Dar lucrătorii, punând mâna pe slugi, pe una au bătut-o, pe alta au omorât-o, iar pe alta au ucis-o cu pietre.

36. Din nou a trimis alte slugi, mai multe decât cele dintâi şi au făcut cu ele tot aşa.

37. La urmă, a trimis la ei pe fiul său zicând: Se vor ruşina de fiul meu.

38. Iar lucrătorii viei, văzând pe fiul, au zis între ei: Acesta este moştenitorul; veniţi să-l omorâm şi să avem noi moştenirea lui.
39. Şi, punând mâna pe el, l-au scos afară din vie şi l-au ucis.
40. Deci, când va veni stăpânul viei, ce va face acelor lucrători?
41. I-au răspuns: Pe aceşti răi, cu rău îi va pierde, iar via o va da altor lucrători, care vor da roadele la timpul lor.
42. Zis-a lor Iisus: Au n-aţi citit niciodată în Scripturi: "Piatra pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului. De la Domnul a fost aceasta şi este lucru minunat în ochii noştri"?
43. De aceea vă spun că Împărăţia lui Dumnezeu se va lua de la voi şi se va da neamului care va face roadele ei.
44. Cine va cădea pe piatra aceasta se va sfărâma, iar pe cine va cădea îl va strivi.

Apostol

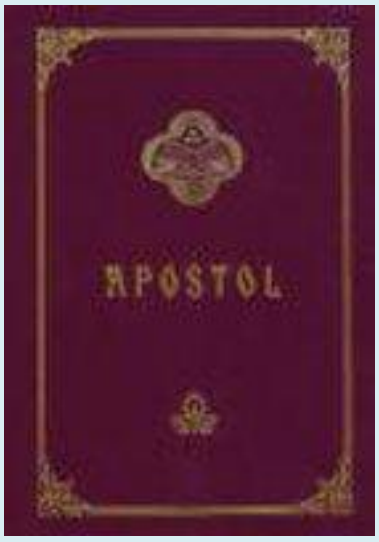

Faptele Apostolilor

Fapte 6,8-15;7,1-5,47-60

Despre Sfântul arhidiacon Ştefan în Faptele Apostolilor

Capitolul 6
1. În zilele acelea, înmulţindu-se ucenicii, eleniştii (iudei) murmurau împotriva evreilor, pentru că văduvele lor erau trecute cu vederea la slujirea cea de fiecare zi.
2. Şi chemând cei doisprezece mulţimea ucenicilor, au zis: Nu este drept ca noi, lăsând de-o parte cuvântul lui Dumnezeu, să slujim la mese.
3. Drept aceea, fraţilor, căutaţi şapte bărbaţi dintre voi, cu nume bun, plini de Duh Sfânt şi de înţelepciune, pe care noi să-i rânduim la această slujbă.

4. Iar noi vom stărui în rugăciune şi în slujirea cuvântului.
5. Şi a plăcut cuvântul înaintea întregii mulţimi şi au ales pe Ştefan, bărbat plin de credinţă şi de Duh Sfânt, şi pe Filip, şi pe Prohor, şi pe Nicanor, şi pe Timon, şi pe Parmena, şi pe Nicolae, prozelit din Antiohia,
6. Pe care i-au pus înaintea apostolilor şi ei, rugându-se şi-au pus mâinile peste ei.
7. Şi cuvântul lui Dumnezeu creştea şi se înmulţea foarte numărul ucenicilor în Ierusalim, încă şi mulţime de preoţi se supuneau credinţei.
8. Iar Ştefan, plin de har şi de putere, făcea minuni şi semne mari în popor.
9. Şi s-au ridicat unii din sinagoga ce se zicea a libertinilor şi a cirenenilor şi a alexandrinilor şi a celor din Cilicia şi din Asia, sfădindu-se cu Ştefan.
10. Şi nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi a Duhului cu care el vorbea.
11. Atunci au pus pe nişte bărbaţi să zică: L-am auzit spunând cuvinte de hulă împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu.
12. Şi au întărâtat poporul şi pe bătrâni şi pe cărturari şi, năvălind asupră-i, l-au răpit şi l-au dus în sinedriu.
13. Şi au pus martori mincinoşi, care ziceau: Acest om nu încetează a vorbi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt şi a Legii.
14. Că l-au auzit zicând că Acest Iisus Nazarineanul va strica locul acesta şi va schimba datinile pe care ni le-a lăsat nouă Moise.
15. Şi aţintindu-şi ochii asupra lui, toţi cei ce şedeau în sinedriu au văzut faţa lui ca o faţă de înger.

Capitolul 7
1. Şi a zis arhiereul: Adevărate sunt acestea?
2. Iar el a zis: Bărbaţi fraţi şi părinţi, ascultaţi! Dumnezeul slavei S-a arătat părintelui nostru Avraam, când era în Mesopotamia, mai înainte de a locui în Haran,
3. Şi a zis către el: Ieşi din pământul tău şi din rudenia ta şi vino în pământul pe care ţi-l voi arăta.
4. Atunci, ieşind din pământul caldeilor, a locuit în Haran. Iar de acolo, după moartea tatălui său, l-a strămutat în această ţară, în care locuiţi voi acum,
5. Şi nu i-a dat moştenire în ea nici o palmă de pământ, ci i-a făgăduit că i-o va da lui spre stăpânire şi urmaşilor lui după el, neavând el copil.
6. Şi Dumnezeu a vorbit astfel: "Urmaşii lui vor fi străini în pământ străin şi acolo îi vor robi şi-i vor asupri patru sute de ani.
7. Şi pe poporul la care vor fi robi, Eu îl voi judeca - a zis Dumnezeu - iar după acestea vor ieşi şi-Mi vor sluji Mie în locul acesta".
8. Şi i-a dat legământul tăierii împrejur şi aşa a născut pe Isaac şi l-a tăiat împrejur a opta zi; şi Isaac a născut pe Iacov şi Iacov pe cei doisprezece patriarhi.

9. Şi patriarhii, pizmuind pe Iosif, l-au vândut în Egipt; dar Dumnezeu era cu el,
10. Şi l-a scos din toate necazurile lui şi i-a dat har şi înţelepciune înaintea lui Faraon, regele Egiptului, iar acesta l-a pus mai mare peste Egipt şi peste toată casa lui.
11. Şi a venit foamete peste tot Egiptul şi peste Canaan, şi strâmtorare mare şi părinţii noştri nu mai găseau hrană.
12. Şi Iacov, auzind că este grâu în Egipt, a trimis pe părinţii noştri întâia oară.
13. Iar a doua oară Iosif s-a făcut cunoscut fraţilor săi şi Faraon a aflat neamul lui Iosif.
14. Şi Iosif, trimiţând, a chemat pe Iacov, tatăl său şi toată rudenia sa, cu şaptezeci şi cinci de suflete.
15. Şi Iacov s-a coborât în Egipt; şi a murit şi el şi părinţii noştri;
16. Şi au fost strămutaţi la Sichem şi au fost puşi în mormântul pe care Avraam l-a cumpărat cu preţ de argint, de la fiii lui Emor, în Sichem;
17. Dar cum se apropia vremea făgăduinţei pentru care s-a jurat Dumnezeu lui Avraam, a crescut poporul şi s-a înmulţit în Egipt,
18. Până când s-a ridicat peste Egipt alt rege, care nu ştia de Iosif.
19. Acesta, purtându-se ca un viclean cu neamul nostru, a asuprit pe părinţii noştri să-şi lepede pruncii lor, ca să nu mai trăiască.
20. În vremea aceea s-a născut Moise şi era plăcut lui Dumnezeu. Şi trei luni a fost hrănit în casa tatălui său.
21. Şi fiind lepădat, l-a luat fiica lui Faraon şi l-a crescut ca pe un fiu al ei.
22. Şi a fost învăţat Moise în toată înţelepciunea egiptenilor şi era puternic în cuvintele şi în faptele lui.
23. Iar când a împlinit patruzeci de ani, şi-a pus în gând să cerceteze pe fraţii săi, fiii lui Israel.
24. Şi văzând pe unul dintre ei că suferă strâmbătate, l-a apărat şi omorând pe egiptean, a răzbunat pe cel asuprit.
25. Şi el credea că fraţii săi vor pricepe că Dumnezeu, prin mâna lui, le dăruieşte izbăvire, dar ei n-au înţeles.
26. Şi a doua zi s-a arătat unora care se băteau şi i-a îndemnat la pace, zicând: Bărbaţilor, sunteţi fraţi. De ce vă faceţi rău unul altuia?
27. Dar cel ce asuprea pe aproapele l-a îmbrâncit, zicând: Cine te-a pus pe tine domn şi judecător peste noi?
28. Nu cumva vrei să mă omori, cum ai omorât ieri pe egiptean?
29. La acest cuvânt, Moise a fugit şi a trăit ca străin în ţara Madian, unde a născut doi fii.
30. Şi după ce s-au împlinit patruzeci de ani, îngerul Domnului i s-a arătat în pustiul Muntelui Sinai, în flacăra focului unui rug.
31. Iar Moise, văzând, s-a minunat de vedenie, dar când s-a apropiat ca să ia seama mai bine, a fost glasul Domnului către el:

32. ”Eu sunt Dumnezeul părinţilor tăi, Dumnezeul lui Avraam şi Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov”. Şi Moise, tremurând, nu îndrăznea să privească;
33. Iar Domnul i-a zis: “Dezleagă încălţămintea picioarelor tale, căci locul pe care stai este pământ sfânt.
34. Privind, am văzut asuprirea poporului Meu în Egipt şi suspinul lor l-am auzit şi M-am pogorât ca să-i scot. Şi acum vino, să te trimit în Egipt”.
35. Pe Moise acesta de care s-au lepădat, zicând: Cine te-a pus pe tine domn şi judecător? pe acesta l-a trimis Dumnezeu domn şi răscumpărător, prin mâna îngerului care i se arătase lui în rug.
36. Acesta i-a scos afară, făcând minuni şi semne în ţara Egiptului şi în Marea Roşie şi în pustie, timp de patruzeci de ani.
37. Acesta este Moise cel ce a zis fiilor lui Israel: “Prooroc ca mine vă va ridica Dumnezeu din fraţii voştri; pe EL să-L ascultaţi”.
38. Acesta este cel ce a fost la adunarea în pustie, cu îngerul care i-a vorbit pe Muntele Sinai şi cu părinţii noştri, primind cuvinte de viaţă ca să ni le dea nouă.
39. De acesta n-au voit să asculte părinţii noştri, ci l-au lepădat şi inimile lor s-au întors către Egipt,
40. Zicând lui Aaron: “Fă-ne dumnezei care să meargă înaintea noastră; căci acestui Moise, care ne-a scos din ţara Egiptului, nu ştim ce i s-a întâmplat”.
41. Şi au făcut, în zilele acelea, un viţel şi au adus idolului jertfă şi se veseleau de lucrurile mâinilor lor.
42. Şi S-a întors Dumnezeu şi i-a dat pe ei să slujească oştirii cerului, precum este scris în cartea proorocilor: “Adus-aţi voi Mie, casă a lui Israel, timp de patruzeci de ani, în pustie, junghieri şi jertfe?
43. Şi aţi purtat cortul lui Moloh şi steaua dumnezeului vostru Remfan, chipurile pe care le-aţi făcut, ca să vă închinaţi la ele! De aceea vă voi strămuta dincolo de Babilon”.
44. Părinţii noştri aveau în pustie cortul mărturiei, precum orânduise Cel ce a vorbit cu Moise, ca să-l facă după chipul pe care îl văzuse;
45. Şi pe acesta primindu-l, părinţii noştri l-au adus cu Iosua în ţara stăpânită de neamuri, pe care Dumnezeu le-a izgonit din faţa părinţilor noştri, până în zilele lui David,
46. Care a aflat har înaintea lui Dumnezeu şi a cerut să găsească un locaş pentru Dumnezeul lui Iacov.
47. Iar Solomon I-a zidit Lui casă,
48. Dar Cel Preaînalt nu locuieşte în temple făcute de mâini, precum zice proorocul:
49. ”Cerul este tronul Meu şi pământul aşternut picioarelor Mele. Ce casă Îmi veţi zidi Mie? - zice Domnul - sau care este locul odihnei Mele?
50. Nu mâna Mea a făcut toate acestea?”

51. Voi cei tari în cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, voi pururea staţi împotriva Duhului Sfânt, precum şi părinţii voştri, aşa şi voi!
52. Pe care dintre prooroci nu l-au prigonit părinţii voştri? Şi au ucis pe cei ce au vestit mai dinainte sosirea Celui Drept, ai cărui vânzători şi ucigaşi v-aţi făcut voi acum,
53. Voi, care aţi primit Legea întru rânduieli de îngeri şi n-aţi păzit-o!
54. Iar ei, auzind acestea, fremătau de furie în inimile lor şi scrâşneau din dinţi împotriva lui.
55. Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu.
56. Şi a zis: Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu!
57. Iar ei, strigând cu glas mare, şi-au astupat urechile şi au năvălit asupra lui.
58. Şi scoţându-l afară din cetate, îl băteau cu pietre. Iar martorii şi-au pus hainele la picioarele unui tânăr, numit Saul.
59. Şi îl băteau cu pietre pe Ştefan, care se ruga şi zicea: Doamne, Iisuse, primeşte duhul meu!
60. Şi, îngenunchind, a strigat cu glas mare: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Şi zicând acestea, a murit.
1. Şi Saul s-a făcut părtaş la uciderea lui.

În această lună (decembrie), ziua a douăzeci şi şaptea - Sfântul apostol întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan (Minei)

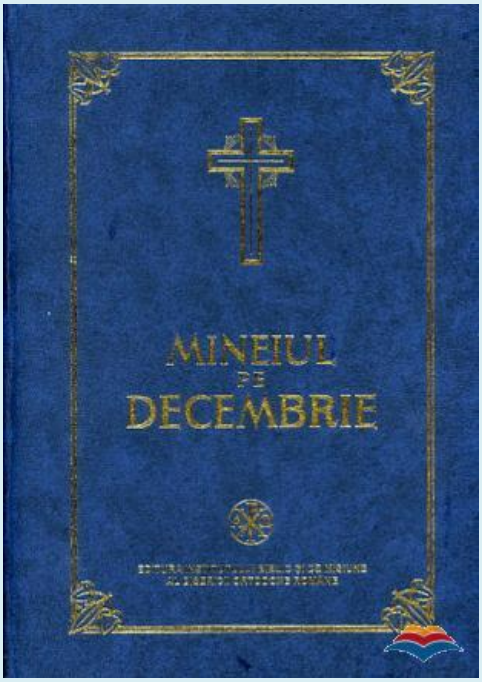

La Vecernie

După obişnuitul Psalm, se cântă Fericit bărbatul..., starea întâia. La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 8.

Stihirile apostolului, glasul al 4-lea:

Podobie: Ca pe un viteaz...

Cu darul Duhului luminându-ţi mintea te-ai arătat la chip ca un înger Ştefane, strălucindu-ţi trupul cu strălucirea cea dinlăuntru, şi arătând raza sufletului celor ce priveau; prin care ai dobândit şi privirea la lumină, cerurile cu prea mărire deschizându-se ţie, începutul mucenicilor şi lauda.

Ca nişte trepte şi scări la cereasca suire, s-au făcut ţie zvârliturile de pietre; prin care suindu-te, ai văzut pe Domnul stând de-a dreapta Tatălui, tinzându-ţi ţie după nume anume cunună, cu dreapta cea de viaţă purtătoare; înaintea Căruia stai aproape ca un bun biruitor, şi început al mucenicilor.

Cu semne şi cu minuni şi cu învăţături strălucind, ai stins adunarea celor fără-delege, şi de dânşii fiind ucis şi cu pietre împroşcat, te-ai rugat pentru iertarea celor ce te ucideau, urmând glasului Mântuitorului, întru ale căruia mâini ţi-ai dat duhul, prea sfinţite Ştefane.

Alte **Stihiri**, ale cuviosului glasul şi podobia aceeaşi.

Peste suferinţele străinătăţii ţi s-au adaos rănile izgonirii cuvioase, din răutatea celui ce ocârmuia fărădelege scaunul cel după lege, şi cumplit tulbură legile credinţei; care a surpat şi Icoana cea prea curată a Mântuitorului; pe care cu dumnezeiescul dar l-ai ruşinat cuvioase, sluga lui Hristos.

Nici temniţa, nici strâmtorarea, nici întunericul cel neluminos, nici bătăile, nici rănile, n-au putut să te despartă pe tine Teodore, de dragostea lui Hristos; nici boala cea cumplită, îndelungată şi nesuferită, nici lipsa hranei, grăitorule de cele dumnezeieşti; ci vitejeşte le-ai răbdat, văzând mai-nainte răsplătirile ostenelilor tale.

În loc de supărări odihnă, în loc de dureri desfătare, în loc de întuneric lumină, ţi-a dăruit ţie puitorul de nevoinţe Cel Drept, şi în loc de scris pe faţa ta, te-ai scris în cartea vieţii, şi în Biserica celor întâi născuţi împărtăşindu-te întru cele de sus, ai mers cu bucurie către prăznuirea îngerilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea, a lui Anatolie*

Împăratului şi Stăpânului tuturor, Celui ce S-a născut pe pământ, cunună prea strălucită se aduce; nu din pietre scumpe făcută, ci din sângiurile sale înflorită! Ci veniţi o iubitorilor de mucenici, flori de cântări culegând, capetele să ne încununăm, şi cântări cântând să zicem: Cela ce cu înţelepciunea şi cu darul ţi-ai luminat sufletul, întâiule mucenice al lui Hristos Dumnezeu, cere nouă pace şi mare milă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului, asemenea*

Mare şi prea slăvită minune s-a săvârşit astăzi, Fecioara naşte, şi pântecele nu i se strică; Cuvântul se întrupează şi de Tatăl nu Se desparte; îngerii cu păstorii slăvesc, şi noi împreună cu dânşii strigăm: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, şi pe pământ pace!

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei şi citirile.

Din sobornicească întâia carte a Sfântului apostol Petru citire:

Cap. 1, Vers 1:

Petru apostol al lui Iisus Hristos, nemernicilor celor aleşi ai risipirii Pontului, Galatiei, Capadociei, Asiei şi Bitiniei După cea mai înainte cunoştinţă a lui Dumnezeu Tatălui, întru sfinţirea Duhului, spre ascultarea şi stropirea sângelui lui Iisus Hristos, Dar vouă şi pacea să se înmulţească. Bine este cuvântat Dumnezeu şi Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Care după mare mila Sa a doua oară ne-a născut pe noi spre nădejde vie, prin învierea lui Iisus Hristos din morţi. Spre moştenire nestricăcioasă şi nespurcată şi neveştejită, păzită în ceruri pentru voi, care sunteţi păziţi cu puterea lui Dumnezeu prin credinţa spre mântuire gata a se arăta în vremea de apoi. Întru care vă bucuraţi acum puţin, de se cuvine, necăjiţi fiind întru multe feluri de ispite. Ca lămurirea credinţei voastre, cea cu mult mai scumpă decât aurul cel pieritor şi prin foc lămurit să se afle spre laudă şi cinste şi slavă, întru arătarea lui Iisus Hristos, pe Care nevăzându-L iubiţi, întru Care acum nu privind, ci crezând, vă bucuraţi cu bucurie negrăită şi prea slăvită. Luând sfârşitul credinţei voastre mântuirea sufletelor. Pentru care mântuire au căutat şi au cercetat proorocii, care au proorocit pentru darul ce era să fie spre voi. Cercetând în care şi în ce fel de vreme le arăta Duhul lui Hristos, care era întru dânşii, mai-nainte mărturisind de patimile lui Hristos, şi de slavele cele după aceea. Cărora s-au descoperit, că nu lor însuşi, ci nouă slujea acestea, care acum s-au vestit vouă întru Duhul Sfânt cel trimis din Cer, spre care doresc îngerii să privească. Pentru aceea încingând mijloacele cugetului vostru, trezindu-vă, desăvârşit nădăjduiţi spre darul care se aduce vouă prin arătarea lui Iisus Hristos. Ca fiii ascultării, neprefăcându-vă cu poftele cele mai înainte ale necunoştinţei voastre, ci după Sfântul care v-a chemat pe voi şi voi fiţi sfinţi întru toată petrecerea. Căci scris este: Fiţi sfinţi, că Eu Sfânt sunt. Şi dacă chemaţi Tată pe Cel ce judecă fără de alegerea feţelor după lucrul fiecăruia, întru frică vremea vieţii voastre să o petreceţi. Ştiind că nu cu argint sau cu aur, care se strică v-aţi izbăvit de petrecerea voastră cea deşartă, care era de la părinţi dată ci cu scump sângele ca al unui Miel nevinovat şi nespurcat al lui Hristos, Care era cunoscut mai înainte de întemeierea lumii, dar s-a arătat în anii cei mai de apoi pentru voi, cei ce printr-însul aţi crezut întru Dumnezeu, Care l-a înviat pe El din morţi şi i-a dat Lui slavă, ca credinţa voastră şi nădejdea să fie întru Dumnezeu curăţind sufletele voastre cu ascultarea adevărului prin Duhul, spre nefăţarnică iubire de fraţi, din inimă curată iubiţi-vă unul pe altul cu dinadinsul. Fiind născuţi a doua oară, nu din sămânţă stricăcioasă, ci din nestricăcioasă, prin cuvântul lui Dumnezeu celui viu, şi Care petrece în veac. Pentru că tot trupul este ca iarba şi toată slava omului ca floarea ierbii. Uscatu-s-a iarba şi floarea ei a căzut. Iar cuvântul Domnului rămâne în veac, şi acesta este cuvântul cel ce bine s-a vestit întru voi. Deci lepădând toată răutatea şi tot vicleşugul şi făţărniciile şi pizmele şi toate clevetirile, ca nişte prunci de curând născuţi, să iubiţi laptele cel cuvântător şi fără de vicleşug, ca printr-însul să creşteţi spre mântuire. De vreme ce aţi gustat

că este bun Domnul. Către care apropiindu-vă, Cela ce este Piatra cea vie, de oameni cu adevărat nebăgată în seamă, iar la Dumnezeu aleasă şi scumpă, şi voi înşivă ca nişte pietre vii, vă zidiţi casă duhovnicească, Preoţie sfântă, ca să aduceţi jertfe duhovniceşti, plăcute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos. Pentru că scris este în Scriptură: Iată pun în Sion, Piatră, în capul unghiului, aleasă, scumpă, şi cela ce va crede întru Dânsa nu se va ruşina.

Din sobornicească Carte a Sfântului apostol Petru citire:

Cap II, Vers 21:

Iubiţilor, Hristos a pătimit pentru noi, nouă lăsându-ne pildă ca să urmăm urmelor Lui. Carele păcat nu a făcut, nici s-a aflat vicleşug în gura Lui. Carele ocărându-Se, împotrivă nu a ocărât, pătimind, nu a îngrozit, ci dă celui ce judecă cu dreptul. Carele păcatele noastre însuşi le-a ridicat în trupul Său pe lemn, ca păcatelor murind, să vieţuim dreptăţii, cu a Căruia rană v-aţi vindecat. Că eraţi ca nişte oi rătăcite, şi v-aţi întors acum la Păstorul şi păzitorul sufletelor voastre. Aşijderea şi femeile plecându-vă bărbaţilor voştri, că deşii nu se pleacă oarecarii cuvântului, prin viaţa femeilor fără de cuvânt să se dobândească. Văzând viaţa voastră cea dimpreună curată întru frică. A cărora podoabă să fie nu cea din afară a împletirii părului şi a înfăşurăturii aurului sau a îmbrăcămintii hainelor, ci omul cel ascuns al inimii, întru nestricăciunea duhului celui blând şi lin, care este înaintea lui Dumnezeu de mult preţ. Că aşa odinioară şi sfintele femei, care nădăjduiau întru Dumnezeu, se împodobeau pe sine plecându-se bărbaţilor lor. Precum Sarra asculta pe Avraam, domn pe acela chemându-l, căruia v-aţi făcut fii, făcând bine, şi netemându-vă de nici o frică. Bărbaţii aşijderea împreună locuind cu femeile lor cu cunoştinţă, ca unui vas mai slab celui femeiesc dându-le cinste ca şi celor împreună moştenitoare Darului vieţii, ca să nu se curmeze rugăciunile voastre. Iar la sfârşit toţi să fiţi cu un gând, milostivi, iubitori de fraţi, îndurători, blânzi, smeriţi, nerăsplătind rău pentru rău, sau ocara pentru ocară, ci dimpotrivă, binecuvântând, ştiind că spre aceasta sunteţi chemaţi, ca să moşteniţi binecuvântarea.

De la înţelepciunea lui Solomon citire:

Cap. al 4-lea. Vers al 7-lea.

Dreptul de va ajunge să se sfârşească, întru odihnă va fi; că bătrâneţele sunt cinstite, nu cele de mulţi ani, nici cele ce se numără cu numărul anilor, şi cărunteţile sunt înţelepciunea oamenilor, şi vârsta bătrâneţilor viaţă nespurcată. Plăcut lui Dumnezeu făcându-se, l-a iubit, şi vieţuind între păcătoşi, s-a mutat. Răpitus-a, ca să nu schimbe răutatea mintea lui sau înşelăciunea să înşele sufletul lui. Că râvna răutăţii întunecă cele bune, şi neînfrânarea poftei schimbă gândul cel fără de răutate. Sfârşindu-se peste puţin, a plinit ani îndelungaţi; că plăcut era Domnului sufletul lui. Pentru aceea S-a grăbit a-l scoate din mijlocul

răutăţii; şi popoarele văzând şi necunoscând, nici punând în gând una ca aceasta, că dar şi milă este între cuvioşii Lui, şi cercetare întru aleşii Lui.

La Litie

Stihirile Sfântului, glas al 2-lea.

A lui Anatolie: Pe întâiul mucenic, şi viteazul slujitor al lui Hristos, pe Ştefan întâiul diacon după vrednicie să-l cinstim; că acesta stând în mijlocul celor fărădelege, a văzut pe Fiul de-a dreapta Tatălui.

Glas al 4-lea, a lui Ioan monahul: Ştefane mărite, cerescule cetăţean şi slugă a lui Hristos, fericite, fă rugăciune pentru sufletele noastre.

Ştefan începutul cel bun al mucenicilor cel plin de dar şi de putere, care a făcut semne şi minuni mari în popor, de cei fărădelege cu pietre s-a ucis, dar a strălucit ca un înger, şi a văzut slava Ta, a Celui ce Te-ai întrupat pentru noi de-a dreapta puterii, şi cu darul Duhului la ceruri s-a ridicat. Şi pentru aceasta cu cetele îngereşti sălăşluindu-se, se roagă, să se mântuiască sufletele noastre.

Ştefane dintre mucenici întâi pătimitorule, temelia ucenicilor, alesul apostolilor, străluceşte pe cei ce săvârşesc luminatul tău praznic, cu lumină neapusă, alungând întunericul păcatului; Dar şi milă dă robilor tăi, şi-i îndreaptă către veşnica viaţă, cu rugăciunile tale.

Cunună darurilor, creştetul tău, Ştefane, mucenice al lui Hristos, după nume primind cunună, ca un gherdan de aur al bunătăţilor ai pus împrejurul grumazului tău; fost-ai prea înţeleaptă sălăşluire a înţelepciunii pe care o ai cinstit, câştigându-o ţie iubită; pentru care te-ai cinstit cu mărire şi cu bun dar.

Cunună cu adevărat cinstită, te-ai adus Împăratului şi Dumnezeu, apostole, cu împroşcările pietrelor, cuvântător şi mult cinstit, mai mult decât cu aur şi cu pietre scumpe te-ai încununat cu mărire şi cu bune daruri, Ştefane prea cinstite, întâiule pătimitor al mucenicilor şi dulce lucru şi nume, pomeneşte-ne pe noi, pe toţi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a sfântului, glasul 1*

Cunună mucenicească să împletim credincioşilor purtătorului de chinuri, din florile cuvintelor; că acesta a pregătit calea mucenicilor, şi cu bucurie a strigat: Iată văd cerurile deschise, şi pe Fiul lui Dumnezeu stând de-a dreapta Tatălui celui nevăzut.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului, glas al 5-lea, a lui Ioan monahul*

Prea slăvită taină se săvârşeşte astăzi; firile se înnoiesc, şi Dumnezeu, Om se face. Ce a fost a rămas, şi ce n-a fost a luat; nerăbdând nici amestecare, nici despărţire.

La Stihoavnă

Stihirile praznicului glas al 6-lea:

Podobie: Ceea ce eşti bucuria Cetelor cereşti şi pe pământ oamenilor tare folositoare, prea curată Fecioară miluieşte-ne pe noi cei ce scăpăm la tine. Că nădejdile noastre, după Dumnezeu, întru tine le-am pus, Născătoare de Dumnezeu.

Pe Cel ce mai-nainte de veci din Tatăl a răsărit, şi ca un Fiu este pururea în Sânul Părintelui, iarăşi mai pe urmă în braţe de Maică ca pe un scaun a şezut, şi acum închinat fiind de îngeri, de păstori şi de magi, să-L lăudăm.

Stih: Zis-a Domnul Domnului meu, şezi de-a dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmaşii Tăi aşternut picioarelor Tale.

În Vitleem adunându-ne credincioşilor, să vedem pe Făcătorul a toate culcat în iesle, şi pe cei din pământul haldeilor, ce i-a adus Lui dar bun de trei materii, ca unui Împărat şi Dumnezeu, şi pentru noi ca unui mort de trei zile.

Stih: Din pântece mai-nainte de luceafăr Te-am născut.

Din Fecioară, Te-ai născut în peşteră, şi Oştile îngereşti au stătut înainte strigând Ţie: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, Celui ce S-a născut în chip de rob, şi a înnoit lumea în pântecele Fecioarei şi Maicii celei fără de bărbat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a sfântului, glasul al 6-lea, a lui Anatolie*

Întâi între mucenici te-ai arătat şi între diaconi, Ştefane fericite, podoaba pătimitorilor, lauda credincioşilor şi mărirea dreptţilor. Cere celor ce prăznuiesc cinstită pomenirea ta, ca cel ce stai înaintea scaunului lui Hristos, Împăratului tuturor, ca să ne învrednicească curăţirii de greşeli, şi Împărăţiei Cerurilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului asemenea*

Dănţuiesc îngerii toţi în ceruri, se bucură astăzi şi săltează toată făptura, pentru Domnul Mântuitorul, cel ce S-a născut în Vitleem. Că toată înşelăciunea idolească a încetat, şi împărăţeşte Hristos în veci.

Troparul întâiului mucenic, glasul al 4-lea: Cu nevoinţă bună te-ai nevoit întăiule mucenice al lui Hristos şi apostole, şi păgânătatea tiranilor ai vădit; că cu pietre fiind ucis de mâinile celor fărădelege, cunună ai luat din dreapta cea de sus, şi către Dumnezeu ai glăsuit, strigând: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *al cuviosului, glasul al 8-lea*

Îndreptătorule al Ortodoxiei, învăţătorule al dreptei cinstiri de Dumnezeu şi al curăţiei şi luminătorule al lumii, podoaba călugărilor cea de Dumnezeu insuflată Teodore, înţelepte, cu învăţăturile tale pe toţi i-ai luminat. Alăută duhovnicească, roagă-te lui Hristos Dumnezeu ca să mântuiască sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *al praznicului*

Naşterea Ta, Hristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii Lumina cunoştinţei că întru dânsa cei ce slujeau stelelor, de la stea s-au învăţat, să se închine Ţie, Soarelui dreptăţii, şi să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus, Doamne slavă Ţie. *(de trei ori)*

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul... troparul praznicului odată, şi al întâiului mucenic. ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh,*** *al cuviosului.* ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor,*** *iarăşi al praznicului.*

După întăia Catismă, **Sedealna** întâiului mucenic, glas 1.

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, Cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Cetele mucenicilor cinstesc sfântă pomenirea ta, cu cântări şi cu laude apostole; că prin luminatul tău suflet, frumuseţea lor o au primit. Pentru aceea cinstita Biserică mărindu-te astăzi, proslăveşte pe Împăratul care S-a născut, pe unul Iubitorul de oameni. *(de două ori)*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului, glasul 1*

Podobie: Piatra fiind pecetluită de iudei şi ostaşii străjuind prea curat trupul Tău, înviat-ai a treia zi, Mântuitorule, dăruind lumii viaţă pentru aceasta, puterile cerurilor strigau Ţie, Dătătorule de viaţă: Slavă învierii Tale, Hristoase; slavă împărăţiei Tale; slavă rânduielii Tale, Unule, Iubitorule de oameni.

Cela ce şezi pe Scaunul cel în chipul focului întru cei de sus, împreună cu Părintele Cel fără de început, şi cu Dumnezeiescul Tău Duh, bine ai voit a Te naşte cu trup din Fecioara, ceea ce nu ştie de bărbat, Iisuse. Pentru aceasta şi steaua pe Tine magilor din Persia, Te-a arătat. Slavă sfatului Tău celui prea bun; slavă arătării Tale; slavă smereniei Tale celei desăvârşite pentru noi.

După a doua Catismă, **Sedealna** întâiului mucenic glasul al 3-lea.

Podobie: Dumnezeieştii credinţe...

Piatră scumpă a Bisericii, păstrată în visteriile cereşti ai fost, întâiule mucenice Ştefane. Pe necredincioşii evrei i-ai înfruntat, şi paharul pătimirii, prin uciderea cu pietre, l-ai băut; întâiule pătimitor al mucenicilor, lui Hristos Dumnezeu roagă-te, să ne dăruiască nouă mare milă. (de două ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului, glas al 4-lea*

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Cel neîncăput nicăirea, cum S-a încăput în pântece? Cel ce este în Sânurile Tatălui, cum în braţe de Maică, Se ţine? Cu adevărat precum a ştiut, precum a voit, şi precum bine a tocmit. Că fără trup fiind, S-a întrupat de bunăvoie; şi S-a făcut pentru noi Cel ce era, ceea ce n-a fost, şi nelipsind de fire, S-a împărtăşit amestecării noastre. Îndoit S-a născut Hristos, vrând să împlinească lumea cea de sus.

După Polieleu, **Sedealna** glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te

mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, Cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Apostole al lui Hristos, cel mai întâi între diaconi, întâiule mucenice înţelepte, cununa mucenicilor, cela ce marginile lumii le-ai sfinţit cu chinurile tale, şi cu minunile ai luminat sufletele oamenilor, scapă pe cei ce te cinstesc de toate nevoile, prea lăudate Ştefane. *(de două ori)*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, a praznicului, *glas al 3-lea*

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Minune prea slăvită se vede astăzi; că Mântuitorul nostru vine astăzi în peşteră să Se nască, cu trupul din Fecioară, pentru noi. Iar magii să se închine cu daruri ca unui Împărat, şi păstorii cu îngerii să-L slavoslovească. Cu care şi noi strigăm către Dânsul: Slavă Celui ce pentru noi S-a făcut Om.

Apoi Antifonul întâi al glasului 4.

Prochimen, glas al 4-lea: În tot pământul a ieşit vestirea lor, şi la marginile lumii graiurile lor.

Stih: Cerurile spun slava lui Dumnezeu, şi facerea mâinilor Lui o vesteşte tăria.

Toată suflarea...

Evanghelia de la Luca: Zis-a Domnul către ucenicii Săi: Păziţi-vă de oameni...

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.

8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea*

Pentru rugăciunile Sfântului apostol, întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan, Milostive, curăţeşte mulţimea păcatelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea păcatelor noastre.

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.***

Şi **Stihira** glas 6: Întâi între mucenici te-ai arătat şi între diaconi, Ştefane fericite, podoaba pătimitorilor, lauda credincioşilor şi mărirea dreptţilor. Cere celor ce prăznuiesc cinstită pomenirea ta, ca cel ce stai înaintea Scaunului lui Hristos, Împăratului tuturor, ca să ne învrednicească curăţirii de greşeli, şi Împărăţiei cerurilor.

Canonul al praznicului cel întâi, cu Irmosul pe 6 și ale sfinţilor amândouă pe 8.

Canonul apostolului

facere a lui Ioan Damaschin

Cântarea 1

Irmos: Pe cal şi pe călăreţ în Marea Roşie i-a surpat Hristos, Cel ce a sfărâmat războaiele cu braţ puternic şi pe Israel l-a izbăvit, pe cel ce cânta cântarea de biruinţă.

Veniţi Biserica lui Hristos cu cântări să încununăm prea mărit pe Ştefan întâiul mucenic; şi cu dumnezeiesc darul Lui fiind încununaţi, cântare de biruinţă să cântăm.

Purtând gândul cel bun al Învăţătorului, şi smerenia cea din dragoste povăţuitoare la înălţime, Ştefan s-a făcut după vrednicie mai mare diaconilor, şi purtător de grijă văduvelor.

Spre ajutorul apostolilor lui Hristos după vrednicie ai fost chemat, şi ca un slujitor credincios numit cu nume de cunună Ştefane, ai trecut prin sânge unde este Hristos.

A Născătoarei

Tu, Hristoase pentru oameni în om din Fecioara îmbrăcându-Te, ca un prunc Te-ai înfăşat, iar întâiul mucenic al Tău, cu zvârliturile de pietre fiind împresurat, de om s-a dezbrăcat.

Cântarea a 3-a

Irmos: Cel ce cu porunca Ta ai înfipt pământul pe nimic şi ai ridicat nereţinut pe cel îngreunat, întăreşte Biserica Ta, Hristoase, pe piatra cea neclintită a poruncilor Tale, Unule, Bunule şi Iubitorule de oameni.

Pentru lege ca un ostaş al lui Hristos, Ştefan oştindu-se împotriva ucigătorilor Domnului, îmbrăcat fiind cu puterea Lui cea nebiruită, a biruit tot eresul cel hulitor al călcătorilor de lege.

Cu râvna dragostei lui Hristos aprinzându-se şi spre luptă dezbrăcându-se, plin fiind de credinţă şi de Dumnezeiescul Duh, întâiul mucenic a adeverit tuturor propovăduirea pescarilor cea de Dumnezeu rânduită.

Ca un propovăduitor al vieţii celei tainice cu adevărat şi dumnezeieşti, voind a arăta în faptă că a uitat această viaţă de acum, moartea a voit întâiul mucenic pentru adevărul cel de biruinţă purtător.

A Născătoarei

În peşteră lumească Stăpânul pentru noi a intrat cu chip smerit, iar începătorul mucenicilor, Ştefan, iese din răutatea omenească, împins fiind de dragostea Stăpânului.

Condacul şi Icosul praznicului.

Sedealna întâiului mucenic, glasul 1.

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, Cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Apostole al lui Hristos, cel mai întâi între diaconi, întâiule mucenice înţelepte, înălţarea mucenicilor, cela ce ai sfinţit marginile lumii cu chinurile tale, şi cu minunile ai luminat sufletele oamenilor, apără pe cei ce te cinstesc pe tine de toate nevoile, prea lăudate Ştefane.

Altă **Sedealnă**, glas al 4-lea.

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Izvorul Duhului în inimă tainic câştigându-şi cu adevărat întâiul mucenic al lui Hristos, a mustrat semeţia iudeilor şi le-a arătat lor pe Fiul lui Dumnezeu, cel ce a odrăslit din sămânţa lui David, fiind plin slăvitul de plinirea înţelepciunii şi a darului. Ci o de trei ori fericite întâiule diacone apostole! Mântuieşte cu rugăciunile tale pe cei ce te cinstesc pe tine.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a cuviosului glasul al 3-lea*

Podobie: Pentru mărturisirea...

Gură cu îndrăzneală având, semeţia tiranică prea înţelepţeşte o ai ruşinat, cu răbdarea chinurilor; că însemnat fiind în faţă Teodore, pentru cinstită icoana lui Hristos, ai adeverit tuturor să o cinstească şi să o slăvească, cerând nouă mare milă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului, glasul al 3-lea*

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Minune prea slăvită se vede astăzi; că Mântuitorul nostru S-a arătat în peşteră trupeşte din Fecioară pentru noi, precum însuşi ştie; magii cu daruri ca unui Împărat s-au închinat, şi păstorii cu îngerii L-au slăvit; cu care împreună şi noi strigăm către Dânsul: Slavă Celui ce S-a întrupat pentru noi.

Cântarea a 4-a

Irmos: Dumnezeiasca deşertarea Ta...

Pârâş şi nedrept s-a arătat ucigătorul de oameni şi tatăl minciunii, Ştefane; ci însuşi pe sine s-a biruit, întinzând curse asupra ta.

Râvnind vieţii îngereşti şi cu chip îngeresc luminat împodobindu-te, vezi dumnezeiasca slavă şi strălucirea ei.

Ca cel mai întâi între mucenici, Ştefan, care cale ne-a făcut nouă la intrarea muceniciei, purtător de cunună dănţuieşte, cu cunună mucenicească fiind încununat.

A Născătoarei

Strălucit-ai din Fecioară ca un soare, Hristoase, şi luminezi cu lumina Ta pomenirea întâiului mucenic, care împreună a răsărit ca un luceafăr.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cel ce Te îmbraci cu lumina ca şi cu o haină, la Tine alerg şi către Tine strig: luminează sufletul meu cel întunecat, Hristoase, ca un Milostiv.

Strălucit-a ca un înger întâiul mucenic al Tău, Hristoase, făcându-se mai presus de sferele cereşti, şi de mărirea cea nespusă săturându-se, Iubitorule de oameni.

Cât a fost de nebiruită îndrăzneala dumnezeieştii râvne a întâiului mucenic, de vreme ce până la sânge s-a oştit vitejeşte împotriva ucigătorilor de Dumnezeu.

Cu împroşcările cele din gura cea de Dumnezeu grăitoare, a surpat pe spurcaţii ucigători întâiul mucenic, de la care cu nenumărate zvârlituri de pietre ca un biruitor s-a încununat.

A Născătoarei

Pe Cel ce a venit din Maica care n-a ştiut de bărbat, l-a văzut întâiul mucenic stând în ceruri întru Dumnezeirea şi slava Tatălui cea neschimbată.

Cântarea a 6-a

Irmos: Marea patimilor cea sălbăticită de viforul cel de suflet stricător, alineaz-o, Stăpâne Hristoase şi mă scoate din stricăciune, ca un Milostiv.

Slăvitul începător al cetelor mucenicilor, Ştefan, întrecând legile firii cu darul, se luminează cu dumnezeiasca slavă.

Următor prea ales fiind Ştefan, cinstitei Tale patimi Stăpâne Hristoase, cu grăire de bine răsplăteşte ucigaşilor săi.

Faptei spurcatei ucideri, neîmpărtăşiţi păzeşte Hristoase pe cântăreţi, şi-i învredniceşte moştenirii întâiului mucenic, ca un Milostiv.

A Născătoarei

Începătură mântuirii a toată lumea Stăpâne Hristoase, s-a făcut Naşterea Ta, şi mucenicilor temei de mărturisire cuvioasă lui Dumnezeu.

Condacul, Sfântului; glas al 3-lea:

Podobie: Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de fiinţă naşte şi pământul peştera Celui Neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc şi magii cu Steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut Prunc Tânăr, Dumnezeu, Cel mai înainte de veci.

Stăpânul a venit ieri la noi cu trup, iar sluga astăzi din trup a ieşit; ieri Împăratul nostru cu trup S-a născut, astăzi sluga cu pietre se ucide. Pentru care se şi sfârşeşte întâiul mucenic şi dumnezeiescul Ştefan.

Icos: Ca o stea luminoasă astăzi a strălucit împreună cu Naşterea lui Hristos, întâiul mucenic Ştefan, luminând toate marginile; numai a evreilor a întunecat toată credinţa cea rea, vădindu-i cu cuvintele înţelepciunii, vorbindu-le din Scripturi şi adeverindu-le lor pe Iisus, Cel ce S-a născut din Fecioară, a fi Fiul lui Dumnezeu şi Dumnezeu; şi a ruşinat a lor păgânească răutate, întâiul mucenic şi dumnezeiescul Ştefan.

Sinaxar

Întru această lună, în ziua a douăzeci şi şaptea, pomenirea Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan, unul din cei şapte diaconi.

Stih: Cu cununile cuvintelor, ca cu pietre cinstite,
Încununezi pe Ştefan, cel încununat cu pietre mai înainte.
Pe Ştefan în a douăzeci şi şaptea zi,
Moartea cea prin pietre îl răpi.

Fericitul acesta întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan, făcându-se oarecând întrebare între jidovi şi saduchei şi farisei, şi elini pentru Domnul nostru Iisus Hristos, şi zicând unii că este prooroc, alţii că este înşelător, alţii că este Fiul lui Dumnezeu, a stătut într-un loc înalt şi bine a vestit, şi a dovedit tuturor pe Domnul nostru Iisus Hristos, zicând: Bărbaţi fraţi! Pentru ce s-au înmulţit răutăţile voastre, şi este tulburat tot Ierusalimul ? Fericit este omul acela, care nu s-a îndoit în Iisus Hristos, că acesta este cela ce a plecat cerurile şi s-a pogorât pentru păcatele noastre, care s-a născut din Fecioară sfântă şi curată, şi aleasă mai-nainte de întemeierea lumii. Acesta a luat neputinţele noastre şi a purtat slăbiciunile noastre. De vreme ce a făcut pe orbi cu vedere, a curăţit pe cei leproşi şi a gonit draci.

Iar ei dacă auziră acestea l-au dus la adunarea sfatului la Arhierei. Căci nu puteau să-i stea împotriva înţelepciunii şi a duhului, cu care grăia. Şi intrând au pus pe nişte bărbaţi care au zis, că l-am auzit pe acesta grăind cuvinte de hulă împotriva Sfântului locului acestuia şi a Legii. (Şi altele precum se citesc la cartea sfintelor Fapte ale Apostolilor).

Deci uitându-se, şi văzând faţa lui, ca faţa îngerului şi nesuferind ei ruşinea căci s-au biruit, ucigându-l cu pietre l-au omorât, rugându-se el pentru dânşii şi zicând: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta. Şi zicând acestea a adormit.

Deci după ce dumnezeiescul întâiul mucenic, a surpat pe potrivnicul luptătorul vrăjmaş, a adormit cu somnul cel dulce al muceniciei, şi s-au adus sfintele lui moaşte de nişte oameni evlavioşi într-un sicriu de lemn de piersic, ce este un fel de pom, şi încuindu-l l-au pus de latura bisericii.

Atuncea şi Gamaliil învăţătorul Legii, şi fiul său Avelvus crezând în Hristos, s-au botezat de apostoli.

Şi se face soborul lui la mucenicească sa biserică, ce este aproape de locul ce se numeşte Constantiana.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Teodor scrisul, fratele lui Teofan poetul.

Stih: Are în ce se lăuda şi Teodor cel mărit,
Mutându-se de la pământ, ca cel ce se vede foarte rănit.

Acest Sfânt Teodor împreună cu fratele său Teofan, erau pe vremile lui Teofil luptătorul de icoane, şi tare s-au nevoit amândoi pentru cinstea şi închinăciunea sfintelor icoane. Deci fiind bătuţi fără milostivire, după porunca lui Teofil li s-au scris pe fruntea lor cu fier ars în foc, aceste stihuri iambiceşti:
Stih: Tuturor celor ce doresc a alerga la aceea
Unde picioarele lui Dumnezeu Cuvântului cele prea curate.
Spre întemeierea lumii au stătut,
La acel cinstit loc aceştia s-au văzut.
Vase viclene înşelătoare a deşertei credinţe,
Acolo multe făcând din necredinţă.
Fapte rele de ruşine cu cuget rău lucrând,
De acolo s-au izgonit ca nişte tulburători fiind.
Apoi la împărătească cetate au alergat,
Iar de nelegiuitele lor nebunii nu s-au lăsat.
Deci ca unor făcători de rele feţele scriinduli-se.
Se osândesc iarăşi izgonindu-se.

Deci după ce li s-au scris stihurile acestea au fost trimişi la surghiunie, unde marele biruitor acesta Teodor, s-a mutat către Domnul.

Se zice însă, că, atunci când a adormit sfântul acesta s-a dus la el un mare bătrân, şi a auzit pe sfinţii îngeri, care cântau cântări duhovniceşti, cu care împreună a cântat şi el.

Deci Dumnezeu a arătat prin aceste cântări cât cinstea pe sluga sa, Teodor.

Tot în această zi, prea cuviosul părintele nostru Teodor, arhiepiscopul Ţarigradului.

Stih: Teodor s-a văzut prea bun păstor,
Ca cel ce marelui Păstor a fost următor.

Acesta era născut şi crescut în Constantinopol, pe vremea împăratului Constantin Pogonatul, în anii şase sute şaizeci şi opt şi pentru multa sa evlavie şi faptă bună, a fost hirotonisit preot prea sfintei marii biserici, apoi singhel şi schevofilax. Deci patriarhul Constantin cel de atunci săvârşindu-se şi silit fiind el de tot singlitul şi de însuşi împăratul şi mai ales de Sfântul Sinod, i s-a încredinţat cârmele bisericii. Şi bine chivernisindu-o pe ea doi ani şi trei luni, s-a mutat către Domnul; iar pomenirea sa o prăznuieşte biserica cea mare în ziua Duminicii.

Tot în această zi, prea cuviosul părintele nostru Luca Triglinul, sau din Muntanie cu pace s-a săvârşit.

Stih: Luca cu înțelepciune mai presus de pământ ridicându-se,
Acum arătat de vederea lui Dumnezeu este desfătându-se.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: Dumnezeul părinţilor Cel Prea înălţat văpaia a stins-o şi pe tineri i-a rourat; pe cei ce cântau într-un glas: Dumnezeule, bine eşti cuvântat!

Ca cu nişte flori de multe feluri şi frumoase Ştefane, cu pietre fiind împodobit, pe tine însuți te-ai adus lui Hristos, Dătătorului de viață, cântând: Binecuvântat eşti Dumnezeule!

Cât era de nebiruită împotrivirea lui Pavel, când gonea el mai-nainte pe plăcuţii lui Hristos, cu atâta acum, aducând pe păgâni la credinţă cântă lui Hristos în veci.

Cu dinţii scrâşnind spre ucidere cei fărădelege, ca nişte fiare răpindu-l, au ucis pe Ştefan, care dumnezeieşte cânta: Dumnezeule, bine eşti cuvântat !

Înălţat fiind cu Duhul Sfânt, Ştefane, negrăit ai văzut pe Fiul împreună cu Părintele, strigând Treimii: Dumnezeule, bine eşti cuvântat!

A Născătoarei

Ție Celui ce ai răsărit din dumnezeiasca curata Fecioară, s-a adus Ştefan cunună însufleţită, ca unui Împărat cântându-ţi dumnezeieşte: Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Cântarea a 8-a

Irmos: Ţie, Făcătorului a toate, tinerii cei ce dănţuiau în cuptor, închipuind toată lumea, cântau: toate lucrurile pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Veniţi cu gândul, de mărirea lui Ştefan fiind luminaţi, să cântăm lui Dumnezeu, Celui ce S-a întrupat: Toate lucrurile lăudaţi pe Domnul, şi-L prea înălţaţi în veci.

Arătatu-s-a ţie Hristos întru slava Tatălui, vestindu-ţi arătat răsplătirile cele pentru nevoinţe; pentru aceasta ai strigat: Pe Domnul lăudaţi, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Ţie ca unui biruitor înşelăciunii celei fărădelege, cunună pentru nevoinţă şi s-a împletit Ştefane; pentru aceasta ai strigat: Pe Domnul lăudaţi, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Întocmitu-ne-a nouă naşterea Stăpânului şi pomenirea întâiului mucenic danţ; pentru aceasta neîncetat pe Domnul lăudăm, şi-L prea înălţăm întru toţi vecii.

A Născătoarei

Pe tine ceea ce mai presus de minte, prin cuvânt cu dumnezeiască bărbăţie ai născut pe Domnul, şi ai rămas Fecioară, toate lucrurile te binecuvântăm, şi te prea înălţăm întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Isaie dănţuieşte, Fecioara a avut în pântece şi a născut Fiu pe Emmanuel, pe Dumnezeu şi Omul. Răsăritul este Numele Lui, pe care slăvindu-L, pe Fecioara o fericim.

Covârşit-ai Ştefane toată măsura laudelor şi în tot chipul porţi biruinţele; încât nu poate toată firea omenească să-ţi împletească vrednică cunună de laude.

O, fericitul tău glas! care ai grăit Ştefane: Nu socoti Stăpâne Hristoase ucigătorilor fărădelegile; ci ca un Dumnezeu şi Făcător primeşte duhul meu, ca o jertfă bine-mirositoare.

Cu preţul durerilor ai luat cunună de biruinţă, din Dreapta cea atotputernică, şi acum stând prea fericite înaintea Împăratului a toate, încununează cu dar şi cu mărire pe cei ce te laudă.

A Născătoarei

Începătură de fire vremelnică din Fecioară cu trupul a luat Fiul, Cel ce este din Tatăl fără de ani; pentru aceasta ucis fiind acum următorul lui Hristos, Ştefan, a moştenit începătura vieţii veşnice.

Luminânda

Podobie: Cu ucenicii să ne suim în muntele Galileei, prin credinţă să vedem pe Hristos zicând: Că a luat putere a celor de sus şi a celor de jos; să ne învăţăm cum învaţă, a boteza toate neamurile în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi a petrece cu tăinuitorii, precum S-a făgăduit până în sfârşitul veacului.

Cel plin de dumnezeiescul dar şi de putere cu adevărat, făcând minuni, a defăimat adunările ucigătorilor de Dumnezeu, cele ce se învăţau deşertăciune, şi teologhisind Ştefan cu limba cea înalt grăitoare, a zis: Văd acum pe Fiul stând de-a dreapta Tatălui. La care, cu pietre fiind ucis, purtător de cunună s-a suit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a cuviosului*

Podobie: Cercetatu-ne-a pe noi...

Cunună însufleţită ţi s-a adus ţie ca unui împărat, ieşind acum din trup către Dumnezeu Atotţiitorul, cel ce a venit cu trupul; pentru care şi lupta nevoinţelor ai săvârşit cu bucurie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

Cuvântul, Cel ce este cu Tatăl şi cu Duhul împreună veşnic, de o Fiinţă şi pe scaun şezător, S-a născut acum din Fecioară în Vitleem ca un Prunc. Pe Acesta întâiul mucenic Ştefan arătat propovăduindu-L Dumnezeu mântuitor, cu pietre s-a ucis de mâinile spurcaţilor ucigători, şi purtător de cunună s-a suit la Dânsul cu mărire.

La Laude

Stihirile pe 6; trei; ale praznicului, şi trei ale întâiului mucenic.

Stihirile praznicului, glas 1.

Podobie: Prea lăudaţilor mucenici...

Văzând cea Preacurată pe Făcătorul ţinut pe mâinile sale a zis: Fiule prea dulce, cum Te văd pe Tine, Prunc, şi nu pot cunoaşte acum smerenia Ta cea nemă-

surată? Laud puterea Ta! Închinu-mă milostivirii Tale, pentru care ai venit să mântuieşti lumea.
Ca pe un prunc văzându-Mă odihnind în braţele tale, Maică, bucură-te! că am venit să mântuiesc toată lumea şi pe Adam cel întâi zidit, care din sfatul cel rău al şarpelui a gustat din pom, din desfătarea Raiului s-a scos, şi stricăciunii s-a supus.

Pe Tine Cel prea desăvârşit, Te văd Prunc în iesle culcat, şi nu pot pătrunde adâncul tainei cel negrăit; cum şi după naştere nestricată am rămas, întrecând legile firii. Deci ce laudă voi aduce Ţie? Cum Te voi mării? a grăit curata Fecioară.

Alte **Stihiri** ale întâiului mucenic, glas 1. A lui Ciprian:

Cunună mucenicească să împletim credincioşilor purtătorului de chinuri, din florile cuvintelor; că acesta mai-nainte a gătit calea mucenicilor, şi cu bucurie a strigat: Iată văd cerurile deschise, şi pe Fiul lui Dumnezeu stând de-a dreapta Tatălui celui nevăzut.

Glas al 2-lea, ale lui Anatolie:

Întru sfinţenie te-ai îmbrăcat Ştefane fericite, întâiule mucenice şi întâiule diacone; tu cela ce eşti cu îngerii părtaş, soleşte şi te roagă pentru noi, către Domnul Mântuitorul cel fără păcat.

Întâi între diaconi, întâi şi între mucenici te-ai arătat prea sfinte Ştefane, că te-ai făcut cale sfinţilor, şi pe mulţi mucenici ai adus Domnului. Pentru aceasta ţie Cerul s-a deschis, şi Dumnezeu ţi s-a arătat. Pe Acela roagă-L, să mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glas al 5-lea, a lui Ciprian*

Întâiule mucenice apostole şi întâiule diacone, uşa mucenicilor, slava dreptţilor, lauda apostolilor; tu stând la judecată, ai văzut cerurile deschise, şi pe Fiul lui Dumnezeu stând de-a dreapta Tatălui celui nevăzut. Pentru aceasta ca un înger strălucind la faţă, cu bucurie ai strigat pentru cei ce te-au ucis cu pietre: Nu le socoti lor păcatul acesta! Şi acum cere celor ce te laudă pe tine cu dragoste, curăţire păcatelor şi mare milă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului, glas acelaşi, a lui Ioan monahul*

Necuprinsă este taina care s-a săvârşit astăzi în Vitleem; Cel nevăzut Se vede, Cel fără de trup Se întrupează, Cuvântul se îngroaşă, şi Cel ce era, Se face ceea ce nu a fost. Fecioara naşte în peşteră Prunc tânăr pe Ziditorul firii, ieslea se închipuieşte scaunului ceresc, dobitoacele însemnează starea înaintea Heruvimilor; păstorii se minunează, magii daruri aduc, îngerii cântând, grăiesc: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, şi pe pământ pace, întru oameni bunăvoire; fără schimbare este Emmanuil.

Slavoslovia cea mare. Ecteniile şi Otpustul. Ceas întâi şi cel desăvârşit otpust.

La Liturghie

Fericirile Praznicului. Cântarea 1-a pe 4, şi a întâiului mucenic, Cântarea a 3-a, pe 4.

Prochimenul praznicului şi al întâiului mucenic, glas 8: În tot pământul a ieşit vestirea lor...

Apostolul din Fapte: În zilele acelea Ştefan fiind plin de credinţă şi de putere...

Evanghelia de la Matei. Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om era stăpân al casei, care a sădit vie...

Chinonicul praznicului, şi al întâiului mucenic: În tot pământul a ieşit vestirea lor...

Cade-se a şti: Că de va fi hramul întâiului mucenic sau de va voi cel mai mare a-i face priveghere. La Vecernia cea mică, Stihirile praznicului şi ale apostolului, după obicei.

La Vecernia cea mare

La Doamne strigat-am..., Stihirile praznicului şi ale apostolului, le cântăm pe 8; iar a cuviosului mărturisitor, slujba se citeşte la Pavecerniţă în altă zi. Iar de se va întâmpla întâiul mucenic Duminică după Naşterea lui Hristos, atunci cântăm Stilurile trei ale Învierii, două ale praznicului, două ale dumnezeieştilor părinţi şi trei ale apostolului. Slavă..., ale dumnezeieştilor părinţi, Şi acum..., a Născătoarei glasului. Vohod, Prochimenul zilei, şi Paremiile apostolului. La Litie, Stihira praznicului şi trei ale apostolului. Slavă..., a apostolului, Şi acum..., a praznicului. La Stihoavnă, Stihirile Învierii, Slavă..., a apostolului, Şi acum..., a praznicului. La binecuvântarea pâinilor, Troparul praznicului de 2 ori, şi a apostolului odată.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul..., Troparul Învierii odată, şi al dumnezeieştilor părinţi odată, Slavă..., al apostolului, Şi acum..., al praznicului. După Catisme. Sedelnele Învierii, cu ale Născătoarei lor. După Polieleu, Ipacoi al glasului, apoi toate Sedelnele apostolului. Antifoanele, şi Prochimenul Învierii Evanghelia Învierii, şi Învierea lui Hristos văzând.... Stihira Învierii. Canoanele: al Învierii cu Irmosul pe 4, al praznicului pe 4, şi al dumnezeieştilor părinţi, cu al apostolului pe 6. Catavasia praznicului, După a 3-a Cântare, Condacul şi Icosul şi Sedelnele apostolului. Slavă..., a dumnezeieştilor părinţi, Şi acum..., a praznicului. După a 6-a Cântare, Condacul şi Icosul dumnezeieştilor părinţi. După a 9-a Cântare, Luminânda Învierii şi a dumnezeieştilor părinţi. Slavă... a apostolului, Şi acum... a praznicului. La Laude, Stihirile Învierii 3, ale praznicului 2, şi ale apostolului 3, cu Pripelile: În tot pământul a ieşit... Şi : Cerurile spun slava lui Dumnezeu... Slavă..., a dumnezeieştilor părinţi, Şi acum..., Prea binecuvântată eşti... Slavoslovia mare; şi celelalte după obicei şi Otpust.

În această lună (august), ziua a doua - Aducerea moaştelor Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (Minei)

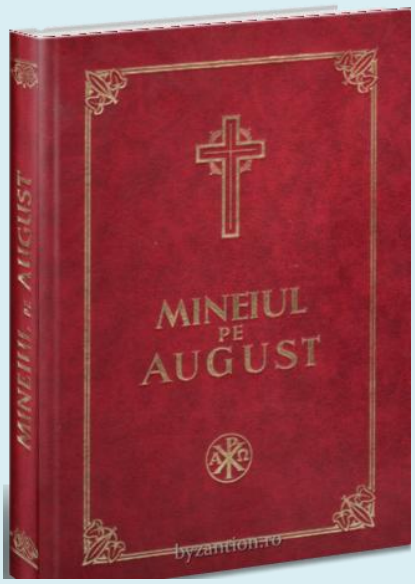

La Vecernie

La Doamne strigat-am... **Stihirile** pe 6, glasul al 4-lea:

Podobie: Ca pe un viteaz...

Cu darul Duhului luminându-ţi mintea, la chip ca un înger te-ai arătat Ştefane, strălucindu-ţi trupul cu strălucirea cea dinlăuntru, şi raza sufletului arătând celor ce priveau. Prin care ai dobândit şi privirea la lumină, cerurile ţie cu prea mărire deschizându-se, începătura mucenicilor şi lauda.

Ca nişte trepte şi scări la cereasca suire, zvârliturile de pietre s-au făcut ţie, prin care suindu-te ai văzut pe Domnul stând de-a dreapta Tatălui, ţie după nume numită cunună tinzându-ţi, cu dreapta cea de viaţă purtătoare; înaintea căruia aproape stai, ca un biruitor şi începătură mucenicilor.

Cu semne şi cu minuni şi cu învăţături strălucind, adunarea celor fărădelege ai stins, şi de dânşii fiind ucis, cu pietre împroşcat, pentru iertarea celor ce te ucideau te-ai rugat, urmând glasului Mântuitorului, întru ale căruia mâini ţi-ai dat duhul, prea sfinte Ştefane.

Alte **Stihiri**, glasul al 2-lea, ale lui Anatolie, însuşi glasul

Întâi între diaconi, întâi şi între mucenici te-ai arătat, prea sfinte Ştefane, că te-ai făcut cale sfinţilor, şi pe mulţi mucenici ai adus Domnului. Pentru aceasta ţie

Cerul s-a deschis şi Dumnezeu ţie S-a arătat; pe Acela roagă-L să mântuiască sufletele noastre.

Pe întâiul mucenic şi viteazul slujitor al lui Hristos, pe Ştefan întâiul diacon, după vrednicie să-l cinstim, că acesta stând în mijlocul celor fărădelege, de-a dreapta Tatălui pe Fiul a văzut.

Întru sfinţenie te-ai îmbrăcat Ştefane fericite, întâiule mucenice, şi întâiule diacone, cela ce eşti cu îngerii părtaş, soleşte şi te roagă pentru noi, către Domnul Mântuitorul cel fără păcat.

Slavă..., glasul al 6-lea, al lui Anatolie

Întâi între mucenici te-ai arătat şi între diaconi Ştefane fericite, podoaba pătimitorilor şi lauda credincioşilor, slava dreptţilor celor ce prăznuiesc cinstită pomenirea ta; ca cela ce stai înaintea scaunului lui Hristos, Împăratului tuturor, cere-i, ca curăţirii de greşale şi Împărăţiei Cerurilor să ne învrednicească pe noi.

Şi acum..., a Născătoarei

Noianul iubirii tale de oameni şi adâncul milostivirii tale, şi adunările cele nenumărate, ale bunătăţii, arată-le prea curată Fecioară spre mine ticălosul; opreşte păşunea păcatului, întreagă înţelepciune dăruindu-mi, şi-mi fereşte dimpreună cu sufletul şi trupul meu nespurcat, ceea ce ai născut pe Mântuitorul.

A Crucii, a Născătoarei

Podobie: A treia zi ai înviat...

Văzându-te pe Tine, Hristoase răstignit, ceea ce Te-a născut, a strigat: Ce taină străină este care văd Fiul meu? Cum pe lemn vrând Te-ai pironit cu trupul, Dătătorule de viață.

La Stihoavnă

Stihirile din Octoih, sau ale sfântului, glasul al 8-lea:

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, cel ce dă lumii prin tine mare milă.

Ştefane, între mucenici, temelia diaconilor, alesule al apostolilor, pe cei ce săvârşesc luminată prăznuirea ta cea purtătoare de lumină, străluceşte-i mucenice, cu lumina cea nematerialnică, topind pâcla păcatului, dar şi milă dând robilor tăi, şi povăţuindu-i la viaţa cea veşnică prin rugăciunile tale.

Stih: În tot pământul a ieşit vestirea lor, şi la marginile lumii cuvintele lor.

Ştefane, mucenice al lui Hristos, potrivit cu numirea, primind cununa darurilor pe creştetul tău, şi grumazul tău fiind înfăşurat cu bunătăţile, ca cu un lanţ aurit, te-ai făcut lăcaş înţelepciunii celei mai presus de înţelepciune. Pe care o ai cinstit, apropiindu-o ţie-ţi prietenă, şi prin care te-ai cinstit cu mărire şi cu dar.

Stih: Cerurile spun slava lui Dumnezeu şi facerea mâinilor Lui o vesteşte tăria.

Cunună cu adevărat cinstită, cuvântătoare şi de mult preţ, mai presus de aur şi de pietre scumpe te-ai adus pe sine-ţi Împăratului şi Dumnezeu, prin rănile cele din pietre apostole, încununat fiind cu mărire şi cu dar, Ştefane prea cinstite, întâiule nevoitor între mucenici; tu cel dulce şi cu fapta şi cu numirea, pomeneşte-ne pe toţi pe noi.

Slavă..., glasul al 8-lea, a lui Ciprian

Bucură-te, întru Domnul purtătorule de cunună, Ştefane, următorule al Stăpânului. Pentru că şi întâi mucenic te-ai făcut lui Hristos, Împăratului nostru, şi înşelăciunea evreilor celor fărădelege o ai surpat; roagă-te pentru noi către Domnul.

Şi acum..., a Născătoarei

Bucură-te, palatul cel însufleţit, porumbiţa cea cuvântătoare; bucură-te, cetatea Ziditorului tău; bucură-te, scăparea şi îngrădirea credincioşilor, folositoare; mântuirea şi izbăvirea celor ce te iubim pe tine. Bucură-te, scară ceea ce duci pe toţi către Cer; bucură-te, întrutot prea cuvântată Stăpână.

A Crucii, a Născătoarei

Văzându-te pe tine pironit pe Cruce, Iisuse, şi patimă de voie luând, Fecioara şi Maica Ta; vai mie Stăpâne, a strigat, dulce Fiule, cum rabzi răni fără dreptate? Doctorule, cel ce vindeci neputinţele omeneşti şi de stricăciune pe toţi mântuieşti cu milosârdia Ta.

Tropar, glasul al 4-lea: Cu împărătească coroană s-a încoronat creştetul tău, din chinurile cele ce ai răbdat pentru Hristos Dumnezeu, mai întâi decât mucenicii,

pătimitorule. Că tu mustrând nebunia evreilor, ai văzut pe Mântuitorul tău de-a dreapta Tatălui; pe care roagă-L pentru sufletele noastre.

Slavă..., Şi acum..., al Născătoarei

Vezi: După Otpustul Vecerniei, preotul îmbrăcându-se în felon şi diaconul în stihar, cu sfeşnicele aprinse şi cu cădelniţa, duc cinstita Cruce în Altar, cântând Troparul: Mântuieşte Doamne poporul Tău... şi Condacul: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce... şi o pune pe Sfânta Masă.

La Utrenie

Canoanele - Două ale Octoihului, fără mucenicine, şi al sfântului, pe 6.

Canonul Sfântului

facere a lui Teofan

Cântarea 1-a, glasul al 8-lea

Irmos: Pe Faraon cela ce se purta în căruţă, l-a cufundat toiagul lui Moise, cel ce a făcut minuni oarecând, în chipul Crucii lovind şi despărţind marea, şi pe Israil fugătorul, mergătorul cel pedestru l-a mântuit; pe cel ce cânta cântare lui Dumnezeu.

Strălucindu-te cu fulgerele Duhului cele strălucitoare, prin pătimirile cele mai presus de fire, şi prin nevoinţa cea tare stând înaintea Stăpânului purtător de cunună, luminează pe cei ce te cântă pe tine, prea fericite Ştefane, încununarea mucenicilor.

Făcându-te începătură celor alergători către nevoinţe, şi pârgă a cununii celei mucenicești, mărite, te-ai învrednicit a vedea pe puitorul de pătimire, întinzându-ţi ţie cu dreapta cea purtătoare de viaţă cunună de Dumnezeu împletită, dumnezeiescule Ştefane.

Singur tu fiind vistierie a bunătăţii Mântuitorule, arătatu-o-ai din sânurile pământului vistieria cea de mult preţ, bogăţia cea necheltuită, comoara cea nerăpită, avuţia cea nestricată, pe Ştefan întâiul mucenicul Tău.

Slavă...

Strălucindu-te arătat de strălucirea cea cu chip îngeresc, întâiule mucenice Ştefane, şi prea alesule între diaconi, fiind ascuns precum te-ai arătat, cu cântări

îngereşti după vrednicie te-ai cinstit cu adevărat, mărite, înfrumuseţarea mucenicilor.

Şi acum..., a Născătoarei

Născut-ai prea curată pe Cel mai-nainte fără de trup, dumnezeiescul Cuvânt al Tatălui întrupat pentru noi; o lăcaşule al fecioriei, şi vasule al curăţiei, şi Biserică a sfinţeniei, Stăpâna lumii, Mireasă dumnezeiască.

Cântarea a 3-a

Irmos: Cel ce ai întărit din început..

Împleticindu-te cu noroadele evreilor, te-ai arătat sfinţit grăitor cu sfinţenie, şi de Dumnezeu cuvântător, mustrând cu tărie nedumnezeirea acestora şi mintea cea luptătoare de Dumnezeu, Ştefane prea alesule mucenice.

Pe întâiul mucenic al lui Hristos, şi pe întâiul diaconilor, pe cela ce a arătat începerea alergării luminat mucenicilor, pe cel împreună vorbitor cu îngerii, veniţi toţi cu un glas cu cântări dumnezeieşti să-l cinstim.

Vistieria cea ascunsă sub pământ s-a arătat, şi a umplut lumea de mireasmă dumnezeiască şi de daruri bogate, întâiul mucenicilor şi prea alesul diaconilor.

Slavă...

Cu lucrarea vieţii celei propovăduite prin tine, înviază mintea mea cea omorâtă, ca înţelepţeşte să laud prăznuirea ta cea cinstită, şi pe urma ta a merge Ştefane prea fericite, învredniceşte-mă.

Şi acum..., a Născătoarei

Arătatu-te-ai Fecioară uşă înţelegătoare a Răsăritului, celui ce din înălţime S-a arătat pe pământ, că prin tine prea curată a venit Cuvântul către noi, ca să mântuiască pe toţi din necuvântare.

Irmosul: Cela ce ai întărit dintru început cerurile întru pricepere, şi pământul pe ape l-ai întemeiat, pe piatra poruncilor Tale Hristoase mă întăreşte; că nu este sfânt afară de Tine, unule Iubitorule de oameni.

Sedealna, glasul al 5-lea:

Podobie: Cuvântul cel împreună...

Cu strălucirea Duhului strălucindu-te, şi cu înţelepciunea cea adevărată înălţându-te, ai risipit negura iudeilor, şi muceniceşte pe vrăjmaşul în privelişte surpându-l, te-ai arătat cununa mucenicilor; ci roagă-te Domnului să se miluiască sufletele noastre. (de două ori)

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei

Părtinirea cea fierbinte şi nebiruită, nădejdea cea adevărată şi neruşinată, zidul şi acoperământul, şi limanul celor ce aleargă la tine pururea Fecioară curată, pe Fiul tău şi Dumnezeu împreună cu îngerii Îl roagă, ca să dea lumii pace, mântuire şi mare milă.

A Crucii, a Născătoarei

Stătut-ai înaintea divanului celui nedrept Doamne, cel ce eşti prea dreptul Judecător al tuturor, şi cei osândiţi Te-au osândit la răstignire, pe sineşi osândindu-se mai-nainte de judecată; iar acestea văzându-le Mieluşeaua ceea ce Te-a născut pe Tine fără de sămânţă, striga: Ce este aceasta Fiule ? Cela ce vei a judeca făptura, pătimeşti fără de dreptate? Slavă puterii Tale.

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti Tăria mea, Doamne; Tu şi Puterea mea; Tu, Dumnezeul meu; Tu, Bucuria mea, Cel ce nu ai părăsit sânurile părinteşti şi ai cercetat a noastră sărăcie. Pentru aceasta, cu proorocul Avacum, strig către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Râul mirului frumoasei miresme ne-a izvorât nouă astăzi, fântâna şi gârla bunătăţilor celor dumnezeieşti au ieşit, şi pârâul desfătării s-a revărsat, pururea pomenitul măritul, întâiul mucenicilor cel plin de credinţă, şi de putere dumnezeiască şi de dar.

Cât de sfinţită şi prea luminoasă şi strălucită, şi cu adevărat plină de lumină, şi de duhovnicească veselie, ziua întâiului mucenicilor, s-a arătat împărătesei cetăţilor, păzind stăpânirea Bisericii celei cinstite, şi izgonind semeţia barbarilor.

Moştenirea cea bună o ai luat după vrednicie Ştefane fericite, sălăşluindu-te unde este şi Hristos, Împăratul tuturor; căci diacon al Lui te-ai arătat, puterile semnelor şi a minunilor săvârşindu-le, şi dăruind bolnavilor vindecare.

Slavă...

Stâlpul cel neplecat şi neclintit şi întărit al Bisericii, s-a întins de la pământ până la Cer, luminând toate marginile cu lumina bunei credinţe, marele Ştefan propovăduitorul adevărului, şi cu adevărat zidul muceniciei.

Şi acum..., a Născătoarei

Făcutu-te-ai pentru cel întâi Adam, nou Adam din Fecioară pentru strămoaşa, Tu izbăvitorul şi Mântuitorul tuturor, viaţa cea cu adevărat fără de moarte împotriva morţii. Pentru aceasta ştiind pe Născătoarea de Dumnezeu pe ceea ce Te-a născut pe Tine, după vrednicie credincioşii pe dânsa o fericim.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti Lumină neapusă şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine ticălosul? Ci, Te rog întoarce-mă şi la lumina poruncilor Tale îndreptează căile mele.

Mustrând cu tărie, adunarea cea cu adevărat a deşertăciunii iudeilor celor fărădelege, de dânşii cu împroşcările pietrelor astupându-te, la ceruri ca un purtător de biruinţă înălţatu-te-ai cu duhul, Ştefane grăitorule de Dumnezeu.

Cât de frumos, ca o dimineaţă lumii te-ai arătat mărite Ştefane, risipind negura şi izgonind nălucirile dracilor, şi vindecând patimile bolnavilor, şi rănile neputinţelor celor sufleteşti de Dumnezeu insuflate.

Slavă...

Veselindu-te fericite, împreună cu îngerii, prin înţelegere cu venirea ta şi prin dar înmiresmându-ne cu mirurile bunei miresme, cele duhovniceşti, sfinţeşti cu adevărat marginile lumii, izbăvindu-ne de primejdii şi de ameţeală.

Şi acum..., a Născătoarei

Având Preacurată către Fiul tău îndrăznirea cea de Maică, rugămu-ne, nu trece cu vederea prea curată, purtarea de grijă a noastră cea de un neam; căci pe tine singură te avem creştinii către Stăpânul curăţire cu bună milostivire.

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă, Mântuitorule...

Ca unul ce te-ai făcut cu voirea următor îngerilor, ai câştigat chip îngeresc, fericite; cu care împreună bucurându-te şi petrecând, pe cei ce te laudă pe tine mântuieşte-i, fericite.

Puterea graiurilor tale celor de Dumnezeu insuflate, fericite, primitule de Dumnezeu ca un glas al tunetului, arătat le-a detunat urechile celor prea nelegiuiţi, şi a întunecat vederile lor.

Slavă...

Învrednicitu-te-ai Ştefane a vedea Slava cea părintească, şi raza cea de o Fiinţă cu dânsa, care îţi vestea cununile cele luminoase ale pătimirilor prea cinstite de Dumnezeu grăitorule.

Şi acum..., a Născătoarei

Fiul cel Unul născut, cel nevăzut mai-nainte de veci, S-a făcut în cele de apoi mai pe urmă întâi născut, văzându-Se cu trup din tine Maica lui Dumnezeu, Dumnezeul mântuirii mele.

Irmosul: Curăţeşte-mă, Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele şi Te rog ridică-mă din adâncul răutăţilor; căci către Tine am strigat şi mă auzi, Dumnezeul mântuirii mele.

Condac, glasul al 6-lea: Întâi tu te-ai semănat pe pământ de cerescul Lucrător de pământ, prea lăudate; întâi tu pe pământ, pentru Hristos sângele ţi-ai vărsat, fericite. Întâi tu cu cununa de biruinţă de la Dânsul te-ai încununat în ceruri, al pătimitorilor începătorule, purtătorule de cunună, cel ce mai înainte decât mucenicii ai pătimit.

Icos: Florile Raiului văzându-le umplând toată lumea cu bun mirosul lor, de minunată vederea lor mă minunez. Că în gheaţa iernii cu mult mai mult înfloresc, care lucru străin este în flori, precum şi mucenicul lui Hristos înflorind întâi, şi uşă făcându-se celor ce pătimesc după lege, şi înfloresc în gerul muncilor, a arătat cărarea cea nerătăcită celor ce voiesc să pătimească, ca un bun al priveliştii începător, cel ce a strălucit cu durerile, purtătorul de cunună, care mai întâi decât mucenicii a pătimit.

Sinaxar

Întru această lună, în ziua a doua, aducerea moaştelor Sfântului întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan.

Stih: Sioane, prea multe lucruri minunate şi dumnezeieşti având.
Moaştele lui Ştefan, cetăţii lui Constantin fu dăruind.
În luna aceasta în a doua zi,
Mutarea moaştelor lui Ştefan se săvârşi.

Această mutare se săvârşeşte în două zile ale lui august; iar povestirea aşa îi este: Trecând multă vreme după mucenicia ce a luat sfântul pentru Hristos, pentru care şi alţi mulţi săvârşindu-se într-aceleaşi nevoinţe, după tulburare se făcu linişte, şi se deschiseră toate temnițele, şi toate muncile se conteniră, fiind atunci împărat prea creştinul, şi întâiul între împărații creştineşti, Sfântul Constantin.

Dacă se umplu toată lumea de linişte şi pace, atunci se ivi comoara cea scumpă, moaştele zic ale întâiului mucenic. Căci locuind un om oarecare în satul acela, unde era ascuns mărgăritarul în pământ adică moaştele întâiului mucenic, bătrân la vârstă, şi cu vrednicia preot, şi cucernic cu viaţa, anume Luchian, văzu vedenie, unde i se arătă nu odată, ci de două şi de trei ori, întâiul mucenic, arătându-se pe sine.

Deci preotul a descoperit vedenia episcopului Ioan, care umplându-se de bucurie, şi mergând la locul acela cu clerosul cetăţii, şi săpând aflară racla, întru care erau sfintele moaşte. Şi îndată se făcu mare cutremur, şi ieşea mireasmă frumoasă, care umplu pe cei ce erau acolo.

Şi se făcu glasuri de îngeri dumnezeieşti de la Cer, ce ziceau: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, şi pe pământ pace întru oameni bunăvoire. Auzindu-se până la zece semne de loc; încă şi tămăduiri multe făcându-se celor ce se chinuiau de multe feluri de boli, mulţumind se propovăduia darul întâiului mucenic.

De aceea îndată patriarhul Ierusalimului cu alţi doi episcopi, şi cu clerosul şi cu tot poporul închinându-se sfintelor moaşte cu bucurie, le puseră în Sfântul Sion, cu lumini şi cu cântări şi tămâieri, şi cu cinstea ce se cădea. După aceea se zidi sfântului o sfântă biserică într-aceeaşi cetate de oarecarele Alexandru, boier de sfat, care rugându-se foarte arhiereului a luat moaştele sfântului de le puse acolo cu toată cinstea, şi încă nu trecuse cinci ani după mutarea aceea, şi bolnăvindu-se boierul acela spre moarte, îşi făcu un sicriu de chiparos asemenea ca al sfântului, şi punându-l lângă acela, răposă şi el, şi se puse într-însuI.

După aceea peste opt ani după moartea lui Alexandru, fiind împărat creştinilor Sfântul şi marele Constantin, şi patriarh Constantinopolului dumnezeiescul Mitrofan.

Femeia lui Alexandru cea cu numele Iuliani fiind îndemnată de mulţi ca să se mărite iarăşi, pentru avere şi frumuseţea ei, pentru ca să nu fie supărată să facă una ca aceasta, se sfătui să ia trupul bărbatului ei, şi să se ducă la patria ei şi la tatăl său la Constantinopol, care fiind cuprinsă de oarecare pronie dumnezeiască lăsă racla bărbatului ei, şi vărsând multe lacrimi, îmbrăţişă pe cealaltă a sfântului.

Şi în sfârşit punând sicriul cu sfintele moaşte pe un pat, şi patul cu totul încărcându-l pe un asin, aşa îşi făcu calea ei şi toată noaptea se auzise cântări dumnezeieşti de îngeri de la Cer, şi slavoslovii şi locul acela se umplea de bun miros, ca şi cum s-ar fi fost vărsat mult mir, şi duhurile cele viclene plângând, strigau cu glasuri: Vai nouă, că Ştefan trece prin mijlocul nostru chinuindu-ne.

De aceea sosind la Ascalona cetatea de lângă mare, şi aflând corabie, şi năimindu-o cu cincizeci de galbeni de aur, se porniră de se duseră, dar cu neputinţă este a scrie şi a povesti pe scurt, câte minuni şi semne s-au făcut întru acea călătorie.

Iar după sosire la cetatea împărătească, şi merse la urechile împăratului un lucru mare ca acesta, şi-i spuseră şi cele despre femeia lui Alexandru, îndată o duseră înaintea împăratului, şi spuse cu amănuntul pricina cum a urmat din început până în sfârşit.

Atuncea dar bunul biruitor, şi iubitorul de Ortodoxie împărat auzind acestea, şi umplându-se de bucurie şi de veselie, porunci arhiereului să iasă înainte cu tot clerosul şi cu poporul, şi să aducă cu toată cinstea şi evlavia pe sfântul la palaturile împărăteşti; atunci s-au făcut alte multe minuni, ce cu neputinţă sunt a le povesti;

Una vom spune: Trăgeau catârii carul în care era odorul, până ce au sosit la locul ce se cheamă Constendiane, unde s-au aşezat. Iar unul dintr-înşii, grăi cu glas omenesc: Pentru ce ne bateţi ? Că aicea trebuie să se pună sfântul. Aceste graiuri dacă le-au auzit arhiereul, şi toată adunarea norodului, au dat laudă lui Dumnezeu cu mare glas.

Încă şi prea credinciosul împărat auzind acestea, foarte se minuna, şi îndată zidi o Sfântă Biserică întâiului mucenic în locul acela, întru slava şi lauda Domnului nostru Iisus Hristos, şi a sfântului Său.

Tot în această zi, aflarea moaştelor Sfinţilor mucenici: Maxim, Dada şi Chindilian.

Stih: Trei moaşte purtătoare de viaţă pământul afară scoase,

Părându-se că zice Cerului, aibi-le tu ascunse.

Aceştia erau pe vremea împăratului Maximian, în oraşul Rodostolul în latura cea a doua a Misiei; deci stând de faţă înaintea unui Terchinie ipatul şi nevrând să jertfească, au fost bătuţi; şi aducându-se la acelaşi loc ce se numeşte Ozovia, li s-au tăiat capetele în treisprezece ale lui aprilie; şi întru mulţi ani fiind neştiuţi li, s-a descoperit prin înger cinstitele lor moaşte, în luna august în două zile, care şi acum se află în lăcaşul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, la locul ce se zice al lui Viglentie.

Tot în această zi, se săvârşeşte târnosirea dumnezeieştii Biserici a Sfântului măritului apostol şi evanghelist Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu aproape de Sfânta Biserică cea mare.

Tot în această zi, pomenirea Sfântului mucenic Foca.

Stih: Mucenicul Foca latura pământului părăseşte,
Şi acum în latura desfătării locuieşte.

Tot în această zi, pomenirea bine credinciosului împărat Iustinian, în Biserica Sfinţii apostoli.

Stih: Nu ţi-a făcut ţie o împărate sceptru împiedicare,
Căci tu acum ai cereasca împărăţie sălăşluire.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: De pogorârea lui Dumnezeu focul s-a ruşinat în Babilon oarecând; pentru aceasta, tinerii în cuptor, cu bucurie, ca într-o grădină verde săltând, au cântat: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Curgerea sângiurilor tale porţile cele cereşti le-a deschis, şi pe puitorul luptelor, care îţi sta arătat, şi-ţi întindea cununile, ţi l-a arătat ţie celui ce strigai: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Ucigătorii de Dumnezeu ca nişte fiare răpind pe arătătorul de Dumnezeu, cu mâini spurcate l-au omorât pe el, cel ce se ruga fierbinte pentru ucigaşi, cântând: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Slavă...

Tu cel prea legiuit următor al Mântuitorului, după lege ai mustrat pe cei fără-delege, şi i-ai arătat pe dânşii luptători de Dumnezeu, de care lovindu-te cu pietre cântai: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum..., a Născătoarei

Născut-ai Fecioară curată fără de ispită de nuntă sub ani, pe Cel mai presus de ani cu luarea trupului, pe Cuvântul cel mai-nainte neîntrupat, căruia cântăm cu un glas strigând: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori cuptorul...

Tu prea alesule Ştefane, strălucindu-te de lumina cea mai presus de fire, arătai chipul feţei tale asemenea cu al îngerilor, izbucnind din destul darul cel ascuns în sufletul tău; pentru aceea strigai: Preoţi binecuvântaţi, noroade prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Purtătorule de cunună, Ştefane, rănile sufletului meu şi rănile păcatului şterge-le cu picăturile sângiurilor tale, căci spre a ta apărare şi mintea cea milostivă şi următoare lui Hristos scăpând strig: Preoţi binecuvântaţi, noroade prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Cununa darurilor cea de o numire cu tine, mărite, în prea cinstit creştetul tău o a pus Judecătorul cel neamăgit, pe care cu bună credinţă L-ai propovăduit, Ziditor şi Dumnezeu, şi Împărat al tuturor, neîncetat strigând: Preoţi binecuvântaţi, noroade prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

În mâinile Ziditorului ţi-ai pus duhul tău; căci oştile cerurilor bucurându-se te-au primit împreună locuitor, pe tine cel ce mai-nainte erai pe pământ de asemenea cu îngerii; şi acum împreună fiind în cetele lor neîncetat strigi: Preoţi binecuvântaţi, noroade prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Şi acum..., a Născătoarei

Lăcaş al luminii celei neapuse te-ai făcut Preacurată, căci ai născut celor dintru întuneric şi din umbră, Lumina care luminează marginile cu darul cunoştinţei de Dumnezeu, căreia neîncetat credincioşii Îi cântăm: Tineri binecuvântaţi, preoţi lăudaţi, noroade prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Irmosul:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul în toţi vecii.

Chinuitorul haldeilor a ars nebuneşte de şapte ori cuptorul, pentru cinstitorii de Dumnezeu; dar, văzându-i pe aceştia de o putere mai mare mântuiţi, Făcătorului şi Mântuitorului a strigat: tineri, binecuvântaţi-L, preoţi, lăudaţi-L, popoare, prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Spăimântatu-s-a de aceasta cerul...

Începătura pătimirii mucenicilor, cela ce luminat ai arătat mucenicilor cărarea cea nerătăcită, şi povăţuitoare la ceruri, întâiul mucenic Ştefan, pe toţi îi cheamă duhovniceşte spre dumnezeiască veselie, spre împărtăşirea luminii şi spre unirea sfinţeniei.

Împuternicindu-te cu dragostea lui Hristos, şi râvnind blândeţei Lui, şi glasului grăiai: Doamne nu socoti ucigaşilor păcatul, şi-mi primeşte duhul meu, Bunule, şi mă învredniceşte a mă desfăta întru Împărăţia Ta cea dumnezeiască şi negrăită.

Fiind frumos cu chipul îngeresc, şi plin de înţelepciune şi de credinţă, şi strălucind cu razele luminii celei dumnezeieşti, şi ca o gârlă de Dumnezeu cuvântătoare cu gura ritorisind, dumnezeieşte ai dobândit moştenirea cea de sus de Dumnezeu fericite.

Slavă...

Cu cununa darurilor încununându-te, şi de cetele mucenicilor înconjurându-te, şi stând înaintea lui Hristos puitorului de lupte, roagă-te pentru noi, cei ce curat săvârşim pe cel cu adevărat purtător de lumină praznicul tău, mucenice, şi din primejdii ne mântuieşte.

Şi acum..., a Născătoarei

Ca o părtinire a tuturor creştinilor Maica lui Dumnezeu, Fecioară prea curată; ca o milostivă, izbăveşte din primejdii şi ispite, pe robii tăi cei ce se necăjesc şi se chinuiesc de durerile cele cumplite ale greşalelor, şi pe cei ce sunt întru dureri, mântuieşte-i de durerile bătăilor.

Irmosul: Spăimântatu-s-a de aceasta cerul şi marginile pământului s-au minunat, că Dumnezeu S-a arătat oamenilor trupeşte şi pântecele tău s-a arătat mai desfătat decât cerurile. Pentru aceea, pe tine, Născătoare de Dumnezeu, începătoriile cetelor îngereşti şi omeneşti te mărim.

Luminânda

Podobie: Ucenicii privind...

Cela ce întâi a săvârşit cărarea mucenicilor, şi a stătut prea ales între diaconi, Ştefan cel plin de dar, iată se aduce către împărătească cetate, izvorând darul minunilor.

A Născătoarei

Pe Hristos, lângă care cetele cele de sus stau cu mult cutremur, nesuferind a vedea lumina negrăitei Fiinţei Lui, L-ai încăput în pântece, trup luând din cinstitele sângiurile tale Fecioară.

La Laude

Stihirile pe 4, glasul al 4-lea:

Podobie: Dat-ai semn...

Înger pământesc întâiul mucenic făcându-se, la ceruri suindu-se s-a ridicat prea înălţat şi pe cât este cu putinţă a văzut dumnezeiasca slavă a Treimii celei neapropiate, învăţându-te cele mai presus de minte, Tainele tăinuit deprinzându-le, pentru aceasta propovăduieşte puterea ta cea necuprinsă, Iisuse Atot-puternice, Mântuitorule al sufletelor noastre. (de două ori)

Frumos te-ai arătat cu întoarcerea ta Ştefane, întâiule mucenice prea mărite, cu razele darurilor celor dumnezeieşti împodobindu-te, şi a vindecărilor. Pentru aceasta şi luminezi pe toţi credincioşii cu minunile tale, care întru credinţă laudă pe Iubitorul de oameni şi grăiesc: Iisuse Atotputernice, Mântuitorule al sufletelor noastre.

Limba ta s-a arătat trestie prea cinstită, degrab scriind buna-credinţă, prin care cu învăţăturile ai luminat pe toţi întâiule mucenice, şi ne-ai întors pe noi dintru necunoştinţă către buna credinţă. Pentru aceasta săvârşind pomenirea ta cea de peste an, te lăudăm cinstind luptele tale, Ştefane.

Slavă..., glasul al 4-lea, a lui Ioan monahul

Ştefan pârga cea frumoasă a mucenicilor, cel plin de dar şi de putere, care a făcut semne şi minuni mari întru norod, de la cei fărădelege cu pietre s-a ucis, dar a strălucit ca un înger, şi a văzut slava Ta a Celui ce Te-ai răstignit pentru noi, de-a dreapta puterii, şi cu darul Duhului la Cer s-a ridicat. Şi pentru aceasta cu cetele îngereşti sălăşluindu-se, se roagă să se mântuiască sufletele noastre.

Şi acum..., a Născătoarei

Din tot felul de primejdii pe robii tăi îi păzeşte, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să te slăvim pe tine nădejdea sufletelor noastre.

A Crucii, a Născătoarei

Podobie: Ca pe un viteaz...

Dacă Te-a văzut Doamne, Fecioara şi Maica Ta pe Cruce spânzurând, s-a spăimântat, şi privind a zis: Ce ţi-au răsplătit Ţie cei ce s-au îndulcit cu darurile Tale cele multe, Stăpâne ? Ci mă rog să nu mă laşi pe mine singură în lume, ci grăbeşte de învia înviind împreună pe strămoşi.

Stihoavna din Octoih.

Slavă..., a sfântului, glasul a 5-lea, a lui Ciprian

Întâiule mucenice apostole şi întâiule diacone, uşa mucenicilor şi slava dreptilor, lauda apostolilor, tu ai văzut cerurile deschise, stând în privelişte, şi pe Fiul lui Dumnezeu stând de-a dreapta Tatălui celui nevăzut. Pentru aceasta ca un înger strălucind la faţă, cu bucurie ai strigat pentru cei ce te-au ucis cu pietre: Nu le socoti lor păcatul acesta, şi acum cere celor ce te laudă pe tine cu dragoste, curăţire păcatelor şi mare milă.

Şi acum..., a Născătoarei

Fericimu-te pe tine, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, şi te slăvim credincioşii după datorie; ceea ce eşti cetate neclintită, zid nebiruit, folositoarea cea tare şi scăparea sufletelor noastre.

A Crucii, a Născătoarei

Podobie: Bucură-te, cămara,..

Cu suliţa coasta Ta împunsă o Fiule văzându-o, mă rănesc cu cumplită sabia întristării, şi suspinul din suflet a-l lepăda nicicum nu pot Preacurata a zis, stând

de față la patima Ta, şi junghierea Ta cea nedreaptă văzând, a strigat cu lacrimi: Preabunule Doamne, cela ce eşti fără de răutate, unde sunt bunele vestiri? Unde este acela ce mi-a zis: Bucură-te ? Unde-mi este naşterea cea negrăită ? Unde este Petru cel iubit? Slavă îndelungii răbdării Tale celei negrăite.

Şi cealaltă slujbă a Utreniei după rânduială şi Otpustul.

La Liturghie

Fericirile Octoihului pe 4, şi ale Apostolului Cântarea a 3-a pe 4. Prochimen glasul al 8-lea: În tot pământul a ieşit vestirea lor... Stih: Cerurile spun slava lui Dumnezeu...

Apostolul din Fapte: În zilele acelea, Ştefan fiind plin de credinţă şi de putere...

Aliluia, glasul 1: Mărturisi-vor cerurile minunile Tale Doamne...

Evanghelia de la Matei: Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om oarecare era casnic...

Chinonicul: În tot pământul a ieşit...

Canon de rugăciune către Sfântul apostol întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan (27 decembrie)

Troparul Sfântului apostol întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan, glasul al 4-lea: Încununatu-s-a creştetul tău cu diademă împărătească, pe urma luptelor pe care le-ai pătimit pentru Hristos Dumnezeu, luptătorule cel dintâi printre mucenici. Că văzând nebunia iudeilor, ai văzut pe Mântuitorul tău, de-a dreapta Tatălui. Pe Acela roagă-L totdeauna pentru sufletele noastre.

***

https://www.impantokratoros.gr/F4456B66.ro.aspx?width=730&height=400

https://www.impantokratoros.gr/6ECA5541.ro.aspx?width=730&height=400

facere a lui Ioan Damaschin

Cântarea 1

Irmos: Pe cal şi pe călăreţ în Marea Roşie i-a surpat Hristos, cel ce a sfărâmat războaiele cu braţ puternic şi pe Israel l-a izbăvit, pe cel ce cânta cântarea de biruinţă.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Veniţi, Biserica lui Hristos, cu cântări să încununăm prea mărit pe Sfântul Ştefan, întâiul mucenic şi cu dumnezeiescul har al lui fiind încununaţi, cântare de biruinţă să cântăm.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Purtând cugetul cel blând al Învăţătorului şi smerenia care din dragoste se arată înălţătoare, cu vrednicie a ajuns Sfântul Ştefan întâiul între diaconi şi purtătorul de grijă al văduvelor.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

După vrednicie ai fost chemat ca ajutător al apostolilor lui Hristos şi ca un slujitor credincios, purtând numele de cunună, prea sfinţite Ştefan, ai trecut prin sânge acolo unde este Hristos.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Tu, Hristoase, pentru oameni îmbrăcându-Te în Om din Fecioară, ca un Prunc ai fost înfăşat. Iar întâiul Tău mucenic, cu aruncături de pietre fiind împresurat, de om s-a dezbrăcat.

Cântarea a 3-a

Irmos: Cel ce cu porunca Ta ai înfipt pământul pe nimic şi ai ridicat nereţinut pe cel îngreunat, întăreşte Biserica Ta, Hristoase, pe piatra cea neclintită a poruncilor Tale, Unule, Bunule şi Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un ostaş al lui Hristos, Sfântul Ştefan, luptându-se după Lege împotriva ucigătorilor Domnului şi îmbrăcat fiind cu Puterea lui cea nebiruită, a biruit toată împotrivirea cea plină de ocară a călcătorilor de lege.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

De râvna dragostei lui Hristos aprinzându-se şi spre luptă dezbrăcându-se, plin fiind de credinţă şi de Dumnezeiesc Duh, întâiul mucenic a adeverit tuturor propovăduirea pescarilor cea de Dumnezeu rânduită.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un propovăduitor al Vieţii celei de taină cu adevărat şi dumnezeieşti, întâiul mucenic ca şi cum ar fi trecut cu vederea viaţa de faţă, a arătat cu fapta tuturor, lămurit, adevărul cel purtător de biruinţă, alegând mai bine moartea.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

În peşteră lumească, Stăpânul pentru noi a intrat, cu chip smerit; iar Sfântul Ştefan, începătorul mucenicilor, a ieşit din răutatea omenească, atins fiind de dragostea Stăpânului.

Cântarea a 4-a

Irmos: Dumnezeiasca deşertarea Ta...

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pârâş, judecător, călău şi tatăl minciunii, s-a arătat ucigătorul de oameni, prea sfinţite Ştefan; ci, însuşi pe sine s-a doborât, cel ce a născocit curse împotriva ta.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Marele începător al nevoinţei, socotind ca nimic atacul vrăjmaşului, luptă cu bărbăţie, doborând cu îndemânare pe duşman.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca cel dintâi între mucenici, care ne-a netezit nouă calea către mucenicie, Sfântul Ştefan, purtătorul de cunună, dănţuieşte încununat cu cunună mucenicească.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Strălucit-ai din Fecioară ca un Soare, Hristoase şi luminezi cu Lumina Ta pomenirea prea măritului întâi mucenic, care împreună a răsărit ca un Luceafăr.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cel ce Te îmbraci cu lumina ca şi cu o haină, la Tine alerg şi către Tine strig: luminează sufletul meu cel întunecat, Hristoase, ca un Milostiv.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucit-a ca un înger întâiul Tău mucenic, Hristoase, ajungând mai presus decât bolţile cereşti şi de Slava cea de nespus umplându-se, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cât de nebiruită a fost îndrăzneala dumnezeieştii râvne a întâiului mucenic! Că s-a luptat vitejeşte, până la sânge, împotriva ucigaşilor de Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu grindina cuvintelor celor ieşite din gura cea de Dumnezeu grăitoare, a surpat întâiul mucenic pe spurcaţii ucigători şi de aceştia, cu nenumărate aruncături de pietre, ca un biruitor s-a încununat.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Pe Cel ce a venit din Maica ce nu ştie de bărbat L-a văzut întâiul mucenic stând în ceruri, întru neschimbata dumnezeire şi slavă a Tatălui.

Cântarea a 6-a

Irmos: Marea patimilor cea sălbăticită de viforul cel de suflet stricător, alineaz-o, Stăpâne Hristoase şi mă scoate din stricăciune, ca un Milostiv.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Măritul începător al cetei de mucenici, Sfântul Ştefan, depăşind cu harul Legile firii, se luminează cu dumnezeiasca mărire.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Următor prea ales al cinstitei Tale patimi, Stăpâne Hristoase, fiind Sfântul Ştefan, răsplăteşte ucigaşilor săi cu grăire de bine.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Nepărtaşi la spurcata faptă de ucidere, păzeşte, Hristoase, pe cântăreţii tăi şi-i învredniceşte de moştenirea întâiului mucenic, ca un Milostiv.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Începătură de mântuire a toată lumea s-a făcut Stăpâne, Naşterea Ta şi mucenicilor temei de mărturisire vrednică de Dumnezeu.

Condac, glasul al 3-lea:

Podobie: Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de fiinţă naşte şi pământul peştera Celui Neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii sla-voslovesc şi magii cu Steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut Prunc Tânăr, Dumnezeu, cel mai înainte de veci.

Stăpânul nostru, ieri a venit la noi cu Trup, iar astăzi sluga Lui a ieşit cu totul din trup; ieri Împăratul nostru S-a născut cu Trup, astăzi sluga cu pietre este ucisă; că pentru Dânsul se şi sfârşeşte întâiul mucenic şi dumnezeiescul Ştefan.

Cântarea a 7-a

Irmos: Domnul părinţilor cel Preaînălţat văpaia a stins-o şi pe tineri i-a rourat; pe cei ce cântau într-un glas: Dumnezeule, bine eşti cuvântat!

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Împodobit fiind cu pietrele ca şi cu nişte flori de multe feluri şi frumoase, prea sfinţite Ştefan, pe tine însuţi te-ai adus lui Hristos, Dătătorului de viaţă, cântând: Binecuvântat eşti!

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cât de nebiruită era împotrivirea apostolului Pavel, pe când prigonea mai înainte pe slujitorii lui Hristos, aşa este şi acum hotărârea cu care aduce neamurile la Hristos, în veci.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Scrâşnind din dinţi, în chip cumplit, cei fărădelege ca nişte fiare au răpit şi au ucis pe Sfântul Ştefan, care dumnezeieşte cânta: Dumnezeule, bine eşti cuvântat!

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Înălţat fiind în Duhul Sfânt, prea sfinţite Ştefan, în chip de negrăit ai văzut pe Fiul împreună cu Părintele, strigând Treimii: Dumnezeule, bine eşti cuvântat!

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Ţie, Celui ce ai Răsărit din dumnezeiasca Fecioară cea curată, s-a adus Sfântul Ştefan, cunună însufleţită, ca unui Împărat, cântându-Ţi dumnezeieşte: Dumnezeule, bine eşti cuvântat!

Cântarea a 8-a

Irmos: Ţie, Făcătorului a toate, tinerii cei ce dănţuiau în cuptor, închipuind toată lumea, cântau: toate lucrurile pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Veniţi cu gândul, de mărirea Sfântului Ştefan fiind luminaţi, să cântăm lui Dumnezeu, cel ce S-a Întrupat: toate lucrurile lăudaţi pe Domnul şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Arătatu-S-a ţie Hristos întru slava Tatălui, vestindu-ţi lămurit răsplătirile cele pentru cumplitele nevoinţe; pentru aceasta ai strigat: pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ţie, ca unui biruitor al înşelăciunii celei nebuneşti ţi s-a împletit cunună pentru cumplita nevoinţă, prea sfinţite Ştefan. Pentru aceasta ai strigat: pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Naşterea Stăpânului şi pomenirea întâiului mucenic împletitu-s-a pentru noi ca o cunună; pentru aceasta lăudăm neîncetat pe Domnul şi-L prea înălţăm întru toţi vecii.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Pe tine, ceea ce în chip dumnezeiesc şi omenesc, mai presus de cuget, prin cuvânt, ai născut pe Domnul şi ai rămas Fecioară, toate lucrurile te binecuvântează şi te prea înalţă întru toţi vecii, Fecioară.

Cântarea a 9-a

Irmos: Isaie dănţuieşte, Fecioara a avut în pântece şi a născut Fiu pe Emmanuel, pe Dumnezeu şi Omul. Răsăritul este Numele Lui, pe care slăvindu-L, pe Fecioara o fericim.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Covârşit-ai, întâiule mucenic Ştefan, toată măsura laudelor şi în tot chipul porţi biruinţe cu nemincinos cuvânt; că toată mintea omenească nu este în stare să-ţi împletească ţie cunună vrednică de laude.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

O, fericitul tău glas, prea sfinţite Ştefan, care a grăit, strigând: Stăpâne, Hristoase, nu socoti fărădelegile ucigătorilor, ci, ca un Dumnezeu şi Făcător, primeşte duhul meu, ca pe o jertfă plăcut mirositoare.

Stih: ***Sfinte apostole şi întâiule mucenic şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu preţul durerilor ai luat cunună de biruinţă din Dreapta cea atotputernică şi acum stând, prea fericite, înaintea Împăratului a toate, încununează cu mărire şi cu har pe cei ce te laudă pe tine.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Începătură de fiinţare vremelnică în Trup a luat din Fecioara, Cel ce este din Tatăl Fiu fără de ani. Pentru aceasta, ucis fiind acum Sfântul Ştefan, următorul lui Hristos, a moştenit începătura vieţii veşnice.

Sedelna, glasul 1. Podobie: **Podobie:** Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Apostole al lui Hristos, cel mai întâi între diaconi, întâiule mucenic, înţelepte, cununa mucenicilor, cel ce marginile lumii le-ai sfinţit, cu nevoinţele tale şi cu minunile ai luminat sufletele oamenilor, izbăveşte de toate nevoile pe cei ce te cinstesc pe tine, prea lăudate mucenice Ştefan.

Sedelna, glasul al 4-lea. **Podobie:** Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit; Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Câştigându-şi cu adevărat întâiul mucenic al lui Hristos Izvorul Duhului în inimă, în chip tainic, a mustrat semeţia iudeilor şi le-a arătat pe Fiul lui Dumnezeu, cel ce a odrăslit din sămânţa lui David, plin fiind, măritul, de plinirea înţelepciunii şi a harului. Ci, o, de trei ori fericite, miluieşte cu rugăciunile tale pe cei ce te cinstesc pe tine.

Sedelna praznicului Naşterii Domnului (Crăciunului), glasul al 3-lea. **Podobie:** De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Minune uimitoare s-a făcut astăzi; că Mântuitorul nostru S-a arătat în peşteră trupeşte din Fecioara, pentru noi, precum Însuşi ştie; iar magii cu daruri ca unui Împărat s-au închinat şi păstorii cu îngerii L-au slavoslovit, cântându-I; cu care împreună şi noi strigăm către Dânsul; Slavă Celui ce S-a Întrupat pentru noi!

Canon de rugăciune la sărbătoarea aducerii moaştelor Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (2 august)

Tropar la sărbătoarea aducerii moaştelor Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan, glasul al 4-lea: Cu împărătească cunună a fost încununat creştetul tău, din chinurile cele pe care le-ai răbdat pentru Hristos Dumnezeu, întâi pătimitorule între mucenici. Că tu, mustrând nebunia iudeilor, ai văzut pe Mântuitorul tău de-a dreapta Tatălui. Pe Acela roagă-L pentru sufletele noastre.

facere a lui Teofan

Cântarea 1

Irmos: Pe Faraon cel purtat în car, l-a cufundat toiagul lui Moise, cel ce a făcut minuni oarecând, în chipul Crucii lovind şi despărţind marea; iar pe Israel, cel ce fugea, l-a arătat mergător pedestru, pe cel ce cânta cântare lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucit fiind cu fulgerele Duhului cele strălucitoare, prin pătimirile cele mai presus de fire şi prin nevoinţa cea tare te-ai arătat purtător de cunună înaintea Stăpânului. Luminează pe cei ce-ţi cântă ţie, prea fericite Ştefan, încununarea mucenicilor.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Făcându-te începătură celor alergători către nevoinţe şi pârgă a cununei celei mucenicești, mărite, te-ai învrednicit a vedea pe Dătătorul de pătimire, întinzându-ţi ţie cu dreapta cea purtătoare de viaţă cunună de Dumnezeu împletită, dumnezeiescule Ştefan.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Singur tu fiind Vistierie a bunătăţii, Mântuitorule, ai arătat din sânurile pământului vistieria cea de mult preţ, bogăţia cea necheltuită, comoara cea nerăpită, avuţia cea nestricată, pe Sfântul Ştefan, întâiul mucenic al tău.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Strălucit fiind de strălucirea cea cu chip îngeresc, întâiule mucenic Ştefan şi prea alesule între diaconi, cu cântări îngereşti după vrednicie ai fost cinstit cu adevărat, mărite, înfrumuseţarea mucenicilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Născut-ai, prea curată, pe Cel mai înainte fără de trup, Dumnezeiescul Cuvânt al Tatălui Întrupat pentru noi. O, locaş al fecioriei şi vas al curăţiei şi Biserică a sfinţeniei, Stăpâna lumii, Mireasă dumnezeiască.

Cântarea a 3-a

Irmos: Cel ce ai întărit din început...

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Împotrivindu-te în cuvânt mulţimii iudeilor, te-ai arătat sfinţit grăitor cu sfinţenie şi de Dumnezeu cuvântător, mustrând cu tărie necredinţa acestora şi mintea lor luptătoare împotriva lui Dumnezeu, Sfinte Ştefan, prea alesule mucenic.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe întâiul mucenic al lui Hristos şi întâiul dintre diaconi, pe cel ce a arătat lămurit începerea alergării mucenicilor, pe cel împreună vorbitor cu îngerii, veniţi, toţi, cu un glas cu cântări dumnezeieşti să-l cinstim.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Vistieria cea ascunsă sub pământ s-a arătat şi a umplut lumea de mireasmă dumnezeiască şi de daruri bogate întâiul dintre mucenici şi prea ales între diaconi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu lucrarea vieţii celei propovăduite prin tine, înviază mintea cea omorâtă, ca înţelepţeşte să laud prăznuirea ta cea cinstită şi mă învredniceşte să merg pe urma ta Sfinte Ştefan, prea fericite.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Arătatu-te-ai, Fecioară, uşă înţelegătoare a Răsăritului celui ce din înălţime S-a arătat pe pământ, că prin tine, prea curată, a venit Cuvântul către noi, ca să mântuiască pe toţi din necuvântare.

Irmosul: Cel ce ai întărit din început cerurile cu pricepere şi pământul pe ape l-ai întemeiat, pe piatra poruncilor Tale, mă întăreşte Hristoase, că nu este Sfânt afară de Tine, Unule, Iubitorule de oameni.

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti Tăria mea, Doamne; Tu şi Puterea mea; Tu, Dumnezeul meu; Tu, Bucuria mea, Cel ce nu ai părăsit sânurile părinteşti şi ai cercetat a noastră sărăcie. Pentru aceasta, cu proorocul Avacum, strig către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Râul Mirului de bună mireasmă ne-a izvorât nouă astăzi; fântâna şi gârla bunătăţilor celor dumnezeieşti au ieşit şi pârâul desfătării s-a revărsat: pururea pomenitul, măritul, întâiul între mucenici cel plin de credinţă şi de putere dumnezeiască şi de dar.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cât de sfinţită şi prea luminoasă şi strălucită şi cu adevărat plină de lumină şi de duhovnicească veselie s-a arătat împărătesei cetăţilor ziua celui întâi între mucenici, păzind stăpânirea Bisericii celei cinstite şi izgonind semeţia vrăjmaşilor.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Moştenirea cea bună ai luat-o după vrednicie, Sfinte Ştefan, fericite, sălăşluindu-te unde este şi Hristos, Împăratul tuturor. Căci diacon al Lui te-ai arătat, puterile semnelor şi ale minunilor săvârşindu-le, ai dăruit bolnavilor vindecare.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Stâlpul cel neplecat şi neclintit şi întărit al Bisericii s-a întins de la pământ până la cer, luminând toate marginile pământului cu lumina dreptei credinţe, marele mucenic Ştefan, propovăduitorul adevărului şi cu adevărat este zidul muceniciei.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Făcutu-Te-ai pentru cel dintâi Adam, nouă Adam din Fecioară pentru strămoaşa, Tu, Izbăvitorul şi Mântuitorul tuturor, Viaţa cea cu adevărat fără de moarte împotriva morţii. Pentru aceasta, ştiind drept Născătoare de Dumnezeu pe ceea ce Te-a născut pe Tine, după vrednicie credincioşii o fericim.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti Lumină neapusă şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine ticălosul? Ci, Te rog întoarce-mă şi la lumina poruncilor Tale îndreptează căile mele.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mustrând cu tărie adunarea cea cu adevărat a deşertăciunii iudeilor celor fără de lege şi de ei cu împroşcare de pietre fiind acoperit, la ceruri ca un purtător de biruinţă te-ai înălţat cu duhul, Sfinte Ştefan, de Dumnezeu grăitorule.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cât de frumos, ca o dimineaţă te-ai arătat lumii, mărite mucenice Ştefan, risipind negura şi izgonind nălucirile demonilor şi vindecând patimile bolnavilor şi rănile neputinţelor sufleteşti, de Dumnezeu insuflate.
Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Veselindu-te, fericite, împreună cu îngerii, prin înţelegere şi prin dar înmiresmându-ne cu mirurile bunei miresme duhovniceşti, cu venirea Ta sfinţeşti cu adevărat marginile lumii, izbăvindu-ne de primejdii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Având, Preacurată, către Fiul tău îndrăznirea cea de Maică, te rugăm, nu trece cu vederea prea curată, purtarea de grija de noi cei de un neam cu tine. Căci pe tine singură te avem creştinii curăţire cu bună milostivire către Stăpânul.

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă, Mântuitorule...

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca unul care te-ai făcut de bună voie următor îngerilor, ai câştigat chip îngeresc, fericite. Cu aceia împreună bucurându-te şi petrecând, pe cei ce te laudă pe tine, miluieşte-i, fericite, cu rugăciunile tale.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Puterea graiurilor tale cele de Dumnezeu insuflate, fericite, alesule al lui Dumnezeu, ca un glas de tunet a detunat urechile celor nelegiuiţi şi a întunecat vederile lor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Învrednicitu-te-ai, Sfinte Ştefan, a vedea Slava cea părintească şi raza cea de o Fiinţă cu dânsa, care îţi vestea cununile cele luminoase ale pătimitorilor, prea cinstite, de Dumnezeu grăitorule.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Fiul Cel Unul-Născut, cel Nevăzut mai înainte de veci, S-a făcut în cele mai de pe urmă Întâi-Născut, fiind văzut cu Trup din tine, Maica lui Dumnezeu, Dumnezeul mântuirii mele.

Irmosul: Curăţeşte-mă, Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele şi Te rog ridică-mă din adâncul răutăţilor; căci către Tine am strigat şi mă auzi, Dumnezeul mântuirii mele.

Condac, glasul al 6-lea: Întâi tu ai fost semănat pe pământ de Cerescul Lucrător de pământ, prea lăudate. Cel dintâi tu pe pământ ţi-ai vărsat pentru Hristos sângele, fericite. Cel dintâi tu cu cunună de biruinţă de Dânsul ai fost încununat în ceruri, începătorule al pătimitorilor, purtătorule de cunună, cel ce mai înainte decât mucenicii ai pătimit.

Cântarea a 7-a

Irmos: De pogorârea lui Dumnezeu focul s-a ruşinat în Babilon oarecând; pentru aceasta, tinerii în cuptor, cu bucurie, ca într-o grădină verde săltând, au cântat: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Curgerea sângiuirilor tale a deschis porţile cele cereşti şi pe Dătătorul de lupte, care îţi sta înainte şi-ţi întindea cununile ţi L-a arătat ţie celui ce cântai: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ucigătorii de Dumnezeu, ca nişte fiare răpind pe arătătorul de Dumnezeu, cu mâini spurcate au omorât pe cel ce se ruga fierbinte pentru ucigaşi, cântând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Tu, cel prea legiuitul următor al Mântuitorului, după lege ai mustrat pe cei fără de lege şi i-ai arătat luptători împotriva lui Dumnezeu pe ei, de care fiind lovit cu pietre, cântai: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Născut-ai, Fecioară curată, fără de ispită de nuntă sub ani, pe Cel mai presus de ani, cu luarea trupului, pe Cuvântul cel mai înainte Neîntrupat, căruia cu un glas cântăm, grăind: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori cuptorul...

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Tu, prea alesule Ştefan, strălucit fiind de Lumina cea mai presus de fire, ai arătat chipul feţei tale asemenea cu al îngerilor, făcând vădit din destul darul cel ascuns în sufletul tău. Pentru aceea, cântai: preoţi, binecuvântaţi, popoare, prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Purtătorule de cunună, Sfinte Ştefan, rănile sufletului meu şi rănile păcatelor mele şterge-le cu picăturile sângiuirilor tale; căci, la a ta apărare şi la mintea ta cea milostivă şi următoare lui Hristos scăpând, grăiesc: preoţi, binecuvântaţi, popoare, prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cununa darurilor cea de o numire cu tine, mărite, pe prea cinstit creştetul tău a pus-o Judecătorul cel nemitarnic, pe care cu dreaptă credinţă L-ai propovăduit Ziditor şi Dumnezeu şi Împărat al tuturor, neîncetat grăind: preoţi, binecuvântaţi, popoare, prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

În mâinile Ziditorului ţi-ai pus duhul tău; iar Oştile cerurilor, bucurându-se, te-au primit împreună locuitor, pe tine, cel ce mai înainte erai pe pământ asemenea cu îngerii şi acum, împreună fiind în cetele lor, neîncetat grăieşti: preoţi, binecuvântaţi, popoare, prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Locaş al Luminii celei neapuse te-ai făcut, Preacurată, căci ai născut pentru cei din întuneric şi din umbră Lumină care luminează marginile cu darul cunoştinţei

de Dumnezeu. Acesteia neîncetat credincioşii îi cântăm: tineri, binecuvântaţi, preoţi, lăudaţi, popoare, prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Irmosul:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul în toţi vecii.

Chinuitorul haldeilor a ars nebuneşte de şapte ori cuptorul, pentru cinstitorii de Dumnezeu; dar, văzându-i pe aceştia de o putere mai mare mântuiţi, Făcătorului şi Mântuitorului a strigat: tineri, binecuvântaţi-L, preoţi, lăudaţi-L, popoare, prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Spăimântatu-s-a de aceasta cerul...

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Începătura pătimirii mucenicilor, cel ce lămurit ai arătat mucenicilor cărarea cea nerătăcită şi povăţuitoare la ceruri, întâiul mucenic Ştefan, pe toţi îi cheamă duhovniceşte la dumnezeiască veselie, spre împărtăşirea luminii şi spre unirea sfinţeniei.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Împuternicindu-te cu dragostea lui Hristos şi râvnind la blândeţea şi glasul Lui, grăiai: Doamne, nu socoti ucigaşilor păcatul şi primeşte duhul meu, Bunule şi mă învredniceşte a mă desfăta în Împărăţia Ta cea dumnezeiască şi negrăită.

Stih: ***Sfinte întâiule mucenice şi arhidiacon Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fiind frumos cu chipul îngeresc şi plin de înţelepciune şi de credinţă, ai strălucit cu razele Luminii celei dumnezeieşti şi predicând ca un râu de Dumnezeu cuvântător, ai dobândit moştenirea cea de sus, de Dumnezeu fericite.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu cununa darurilor încununându-te şi de cetele mucenicilor fiind înconjurat şi stând înaintea lui Hristos, dătătorule de lupte, roagă-te pentru noi, cei ce curat

săvârşim pomenirea ta cea cu adevărat purtătoare de lumină, mucenice şi din primejdii ne scapă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Ca o părtinitoare a tuturor creştinilor, Maica lui Dumnezeu, Fecioară prea curată şi ca o milostivă, izbăveşte din primejdii şi ispite pe robii tăi cei ce se necăjesc şi se chinuiesc în durerile cele cumplite ale greşelilor şi pe cei ce sunt în dureri izbăveşte-i de durerile bătăilor.

Irmosul: Spăimântatu-s-a de aceasta cerul şi marginile pământului s-au minunat, că Dumnezeu S-a arătat oamenilor trupeşte şi pântecele tău s-a arătat mai desfătat decât cerurile. Pentru aceea, pe tine, Născătoare de Dumnezeu, închepătoriile Cetelor îngereşti şi omeneşti te mărim.

Sedelna, glasul al 5-lea. **Podobie:** Pe Cuvântul Cel împreună...

Cu strălucirea Duhului strălucind şi cu înţelepciunea cea adevărată înălţat fiind, ai risipit întunecimea minţii iudeilor şi mucenicește surpând pe vrăjmaşul în privelişte, te-ai arătat cununa mucenicilor. Iar acum roagă-te Domnului să miluiască sufletele noastre.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 5-lea. **Podobie:** Pe Cuvântul Cel împreună...

Fecioară prea curată, părtinitoarea cea fierbinte şi nebiruită, nădejdea cea adevărată şă neruşinată, zidul şi acoperământul şi limanul celor ce aleargă la tine pururea, roagă împreună cu îngerii pe Fiul tău şi Dumnezeu, să dea lumii pace, mântuire şi mare milă.

Sedelna Sfintei Cruci şi a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 5-lea. **Podobie:** Pe Cuvântul Cel împreună...

Ai stat înaintea divanului celui nedrept, Doamne, cel ce eşti Judecătorul Prea drept al tuturor şi cei osândiţi Te-au osândit la răstignire, pe sineşi osândindu-se mai înainte de judecată. Acestea văzându-le Mieluşeaua, cea care Te-a născut pe Tine fără de sământă, striga: ce este aceasta, Fiule? Cel ce vei judeca făptura pătimeşti pe nedrept. Slavă puterii Tale.

Acatistul Sfântului apostol şi arhidiacon Ştefan

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;

Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.

Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Acatistul Sfantului arhidiacon Stefan - Arhidiacon Vlad Rosu:
https://www.youtube.com/watch?v=QcKByOc0cgg

Acatistul Maicii Domnului şi al Sf. Arhid. Ştefan, oficiate de IPS Teodosie:
https://www.youtube.com/watch?v=qSQ1HP48GXI

Acatistul Sfântului întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan - 27 decembrie - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=yARaFLGY3DM

&&&

Troparul Sfântului apostol şi arhidiacon Ştefan: Încununatu-s-a creştetul tău cu diademă împărătească, pe urma luptelor pe care le-ai pătimit pentru Hristos Dumnezeu, luptătorule cel dintâi printre mucenici. Că văzând nebunia iudeilor, ai văzut pe Mântuitorul tău, de-a dreapta Tatălui. Pe Acela roagă-L totdeauna pentru sufletele noastre.

***

Condac 1
Apostole al lui Hristos, cel mai întâi între diaconi, întărire mucenicilor, cel ce marginile lumii le-ai sfinţit cu chinurile şi minunile tale; sufletele credincioşilor le-ai luminat, pe cei ce te cinstesc cu credinţă mântuieşte-i din toate nevoile, ca să cântăm ţie: ***Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!***

Icos 1
Îngerii văzând pătimirea ta, s-au mirat de răbdarea ta şi cu dragoste au lăudat nevoinţele tale zicând:
Bucură-te, înger întrupat;
Bucură-te, că pe Dumnezeu ai iubit cu adevărat;
Bucură-te, că patimilor Lui ai urmat;
Bucură-te, îndreptătorule la fapte bune;

Bucură-te, că pentru lege ţi-ai pus sufletul;
Bucură-te, că prin pătimire ai îndemnat pe toţi a urma ţie;
Bucură-te, uşa mucenicilor;
Bucură-te, întărirea credincioşilor;
Bucură-te, lauda nevoitorilor;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 2

Nesuferind iudeii râvna ta cea dumnezeiască, cu care grăiai împotriva lor şi-i mustrai cu îndrăzneală, s-au pornit asupra ta să te ucidă pentru că ei nu ştiau să cânte: ***Aliluia!***

Icos 2

Înverşunată răutate a iudeilor şi locul nebuniei lor le-au vărsat asupra ta şi s-au pornit cu pietre a te ucide pe tine, ca pe un miel nevinovat; iar noi cinstind râvna ta, zicem:
Bucură-te, suflet de diamant;
Bucură-te, trup neîntinat;
Bucură-te, voinţa înfocată către Hristos;
Bucură-te, că El te-a încununat frumos;
Bucură-te, că raza Dumnezeirii ai văzut;
Bucură-te, că pe Fiul lui Dumnezeu iudeilor L-ai vestit;
Bucură-te, că ei din pricina aceasta au înnebunit;
Bucură-te, că faţa lor s-a îngălbenit;
Bucură-te, că sufletul lor s-a amărât;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 3

Sfinţii apostoli vorbind cu îndrăzneală la adunarea lor creştinilor, au zis: nu se cuvine a sluji meselor, ci lui Dumnezeu; atunci ai fost ales a fi ocrotitor sărmanilor, spre a-i învăţa să cânte: ***Aliluia!***

Icos 3

Fiind ales arhidiacon, ai făcut multe minuni cu darul cel dat ţie de la Dumnezeu, spre întărirea celor ce te vedeau, de aceea vrednic eşti de acestea:
Bucură-te, arhidiacone;
Bucură-te, apostole minunate;
Bucură-te, că pe bolnavi ai vindecat;
Bucură-te, că pe credincioşi ai întărit;
Bucură-te, că pe evrei cu îndrăzneală ai mustrat;
Bucură-te, că pe Hristos L-ai arătat Mesia cel adevărat;
Bucură-te, că fariseii de aici s-au îndemnat spre a te ucide;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 4

Fiind adunate toate neamurile în Templul lui Solomon şi în sinagoga lor, ai fost pârât că strici Legea şi necinsteşti locul cel sfânt, hulindu-te fără dreptate; iar tu cântai din inimă: ***Aliluia!***

Icos 4

Stând tu în mijlocul celor nedrepţi, ca un înger între ucigaşi, ai zis: ***O, bărbaţilor, nu vă înşelaţi, că Iisus Hristos Mesia nu în locaşuri făcute de mâini omeneşti locuieşte, ci în sufletele celor ce strigă cu credinţă: Hristos este Dumnezeu adevărat***; iar noi zicem ţie acestea:

Bucură-te, că stând între iudei ca un înger te-ai arătat;
Bucură-te, că gura lor cea înveninată o ai astupat;
Bucură-te, că ochii lor au sângerat privindu-te;
Bucură-te, că toată istoria de la Adam şi Moise le-ai arătat;
Bucură-te, că ei acestea auzind, şi-au astupat urechile;
Bucură-te, că i-ai mustrat ca Ilie râvnitorul;
Bucură-te, că i-ai arătat pe ei a fi împotrivitori Duhului Sfânt;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 5

Dumnezeiescul har întărindu-te pe tine, înaintea iudeilor ai zis cu îndrăzneală, că a venit Mesia cel adevărat; iar ei necrezând, s-au pornit asupra ta cu mânie. Dar tu, vesel fiind, râdeai de nebunia lor, cântând: ***Aliluia!***

Icos 5

În zadar s-au tulburat iudeii asupra ta, că stând la loc înalt ai strigat cu mare glas: ***iată văd cerurile deschise şi pe Fiul lui Dumnezeu stând de-a dreapta Tatălui***; iar noi mirându-ne de îndrăzneala ta, grăim ţie acestea:

Bucură-te, om îngeresc;
Bucură-te, ingere pământesc;
Bucură-te, piatra nesfârmată;
Bucură-te, propovăduitorule al lui Hristos;
Bucură-te, următorule al blândului Iisus;
Bucură-te, că ai biruit cu puterea Lui;
Bucură-te, că El ţi-a gătit cununa răbdării;
Bucură-te, că în ceruri te sălăşluieşti;
Bucură-te, că acolo vezi pe Sfânta Treime;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 6

Mucenice şi arhidiacone Ştefane, ca să întăreşti pe credincioşi, ai făcut rugăciuni pentru ucigaşii tăi; deci roagă-te şi pentru noi şi ne izbăveşte de toate

nevoile şi de vrăjmaşii noştri şi păzeşte pe credincioşii creştini de erezii, ca să cânte lui Dumnezeu: Aliluia!

Icos 6

Neamul evreiesc fiind învăţat la uciderea proorocilor, s-a pornit asupra ta cu vifor de mânie şi te-a scos afară din cetate, ca să te ucidă; dar noi te cinstim cu laude ca acestea:

Bucură-te, următorule al patimilor lui Hristos;
Bucură-te, căci ca El ai fost batjocorit;
Bucură-te, că afară de porţi ai pătimit;
Bucură-te, că toate chinurile Lui în trupul tău le-ai închipuit;
Bucură-te, că neguţătoria sufletului bine o ai chibzuit;
Bucură-te, că dreapta credinţă până la sfârşit o ai păzit;
Bucură-te, că răbdarea ta a străbătut cerurile;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 7

Saul, fiind foarte râvnitor după Legea cea părintească, sufla cu îngrozire asupra ta, vrând cu mii de mâini să te ucidă; dar neputând el face aceasta, a păzit hainele ucigaşilor, că nu ştia să cânte: ***Aliluia!***

Icos 7

Valea lui Iosafat fiind îndestulată de pietre, iudeii cei blestemaţi acolo te-au scos ca să te ucidă, ca pe un miel nevinovat; dar fiindu-ne jale de tine, cu lacrimi zicem ţie acestea:

Bucură-te, suflet nevinovat;
Bucură-te, trup neîntinat;
Bucură-te, că Duhul Sfânt te-a umbrit;
Bucură-te, că Saul, rudenia ta, la credinţa creştinească a venit;
Bucură-te, că şi el asemenea a pătimit;
Bucură-te, că răbdarea ta pe mulţi i-a întărit;
Bucură-te, că prin tine Domnul s-a prea slăvit;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 8

Preasfânta Fecioară, Maica Domnului Iisus, împreună cu ucenicul cel iubit stând la loc înalt şi privind spre pătimirea ta, se ruga pentru tine, învăţându-ne pe noi ca să ne rugăm unul pentru altul şi să cântăm cu credinţă lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 8

Mucenice al lui Hristos Ştefane, dulci şi lesnicioase ţi se păreau chinurile, când vedeai pe Iisus privindu-te şi pe Sfântă Maica Sa rugându-se pentru tine; iar noi, încredinţându-ne îndrăznelii tale celei către Dumnezeu, cântăm ţie aceste laude:
Bucură-te, că ele ţi s-au făcut ţie flori spre încununare;
Bucură-te, că prin ele ai câştigat mare îndrăzneală la Dumnezeu;
Bucură-te, rugătorule pentru sufletele noastre;
Bucură-te, cel ce ne izbăveşti pe noi de vrăjmaşi;
Bucură-te, cel ce împaci sufletele celor învrăjbiţi;
Bucură-te, prietenul lui Dumnezeu cel curat;
Bucură-te, că rugându-te pentru noi vei fi ascultat;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 9
Fiii piericiunii cei băutori de sânge, întunecaţi fiind la minte de tatăl lor satana şi-au plinit pofta lor ucigându-te cu pietre pe tine, care te rugai pentru ei şi cântai lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 9
Dumnezeiasca pronie a sădit în inima ta frica Sa şi te-a îndemnat a răbda azvârliturile de pietre, a ne întări pe noi spre dragostea lui Dumnezeu şi a grăi ţie acestea:
Bucură-te, purtătorule de chinuri;
Bucură-te, biruitorul iudeilor;
Bucură-te, fierbinte rugătorule al Mântuitorului;
Bucură-te, cel ce te milostiveşti de toţi credincioşii;
Bucură-te, apostole prea minunate;
Bucură-te, arătătorule de taine adevărate;
Bucură-te, că rugându-te ai adormit;
Bucură-te, că sufletul tău, Dumnezeu ca o jertfă l-a primit;
Bucură-te, scăparea celor necăjiţi;
Bucură-te, ocrotirea diaconilor;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 10
Împăratul slavei, Domnul Iisus, primind sfântul tău suflet în cerul cel văzut de tine deschis şi sălăşluindu-te lângă scaunul Dumnezeirii, nu ne uita pe noi cei cuprinşi de multe nevoi şi de ispitele vieţii; ci te roagă pentru noi şi ne întăreşte în răbdarea şi în dragostea cea către Dumnezeu, spre a cânta: Aliluia!

Icos 10

Trupul tău cel zdrobit de pietre fiind aruncat spre mâncare fiarelor şi păsărilor, zăcea neîngropat; dar măritul Gamaliel, cu fiul său, l-au îngropat cu cinste, zicând către tine aşa:
Bucură-te, soare strălucitor;
Bucură-te, blândule mieluşel;
Bucură-te, mântuitorule de suflete;
Bucură-te, risipitorule de vrăjmaşi;
Bucură-te, al Evangheliei propovăduitor;
Bucură-te, sprijinitorul văduvelor;
Bucură-te, mustrătorul iudeilor;
Bucură-te, binefăcătorul tuturor;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 11
Împărăteasa Evdochia, venind la cetatea Ierusalimului şi aflând locul unde ai fost tu ucis, cu lacrimi a sărutat pământul cel roşit cândva cu sângele tău şi zidind biserica prea frumoasă, ca să se prea slăvească Dumnezeul minunilor, a pus într-însa cinstitele tale moaşte, ca văzându-te credincioşii, să cânte lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 11
Împărate Sfinte, prea dulce Iisuse, primeşte pe pătimitorul Tău ca mijlocitor pentru mântuirea noastră şi pentru sporirea în fapte bune; pentru ca îndreptându-ne viaţa, să grăim cu dragoste către pătimitorul Tău, unele ca acestea:
Bucură-te, viteazule ostaş;
Bucură-te, propovăduitorule al lui Dumnezeu;
Bucură-te, moştenitorule al cereştii Împărăţii;
Bucură-te, al lumii învăţător;
Bucură-te, păzitorule al legii strămoşeşti;
Bucură-te, ocrotitorule al ţărilor creştineşti;
Bucură-te, întărirea ostaşilor creştini;
Bucură-te, cel ce surpi pe vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi;
Bucură-te, împodobitorul bisericilor;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 12
Făclie luminoasă fiind tu, nu putem a te lăuda pe tine, cel ce ai pus în uimire pe îngeri prin pătimirile tale; ci tu, ***cu darul cel dat ţie de la Dumnezeu, învaţă-ne pe noi a avea evlavie şi credinţă către toţi Sfinţii***, ca împreună cu tine să cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 12

Întrupându-Se Fiul lui Dumnezeu, a izvorât mulţime de mucenici, între care tu ai fost cel dintâi, arătându-le calea spre pătimire şi îndemnându-ne pe noi a zice ţie unele ca acestea:
Bucură-te, rugătorule fierbinte pentru neamul creştinesc;
Bucură-te, cel ce ai biruit tot sfatul diavolesc;
Bucură-te, cel ce cu rugăciunile tale mângâi pe toţi;
Bucură-te, cel ce prin pătimirile tale goneşti demonii;
Bucură-te, că pe cei ce te cinstesc, îi faci sănătoşi;
Bucură-te, că cei ce te laudă vor câştiga mila ta;
Bucură-te, mângâierea celor întristaţi;
Bucură-te, grabnicule ajutător al celor ce te cheamă;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 13 (de trei ori)
O, prea dulce mucenice al lui Hristos, Ştefane, primeşte această puţină rugăciune din gurile noastre cele de tină şi te roagă pentru noi nevrednicii, ca prin rugăciunile tale să ne mântuim de mânia lui Dumnezeu şi de ceasul cel înfricoşător al Judecăţii; ca împreună cu tine să cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Apoi se zice iarăşi:

Icos 1
Îngerii văzând pătimirea ta, s-au mirat de răbdarea ta şi cu dragoste au lăudat nevoinţele tale zicând:
Bucură-te, înger întrupat;
Bucură-te, că pe Dumnezeu ai iubit cu adevărat;
Bucură-te, că patimilor Lui ai urmat;
Bucură-te, îndreptătorule la fapte bune;
Bucură-te, că pentru lege ţi-ai pus sufletul;
Bucură-te, că prin pătimire ai îndemnat pe toţi a urma ţie;
Bucură-te, uşa mucenicilor;
Bucură-te, întărirea credincioşilor;
Bucură-te, lauda nevoitorilor;
Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!

Condac 1
Apostole al lui Hristos, cel mai întâi între diaconi, întărire mucenicilor, cel ce marginile lumii le-ai sfinţit cu chinurile şi minunile tale; sufletele credincioşilor le-ai luminat, pe cei ce te cinstesc cu credinţă mântuieşte-i din toate nevoile, ca să cântăm ţie: ***Bucură-te, întâiule mucenice şi arhidiacone Ştefane!***

După, se spune această:

Rugăciune către Sfântul apostol şi arhidiacon Ştefan

Sfinte mare mucenice al lui Hristos, Ştefane, cel ce ai proslăvit pe Dumnezeu întru mădularele tale cele mucenicești, nu ne trece cu vederea pe noi, cei cuprinşi de nevoi şi ispite; ci te roagă pentru noi Preamilostivului Dumnezeu ca să împace lumea şi să depărteze de la noi pe tot vrăjmaşul cel pornit asupra noastră, prin mânia lui Dumnezeu pentru păcatele noastre.

Roagă-te, sfinte al lui Dumnezeu cu aceiaşi căldură cu care te-ai rugat pentru ucigaşii tăi; roagă-te să depărteze de la noi furia celor fără de Dumnezeu şi să ne apere pe noi, poporul Său cel nou ales, ca prin rugăciunile tale fiind mântuiţi, să lăudăm bunătatea lui Dumnezeu cea nespusă şi pe tine să te mărim în vecii vecilor. Amin!

Paraclisul Sfântului arhidiacon şi mucenic Ştefan

[Preotul: face obişnuitul început, zicând: Binecuvântat este Dumnezeul nostru.]

Citeţul: Amin. Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie!

Rugăciunile începătoare

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm la Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Apoi: **Psalmul 142**

1. Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta.
2. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta.
3. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri.
4. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu.
5. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit.
6. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat.
7. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt.
8. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu.
9. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne.
10. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii.
11. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu.
12. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă. Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori), *apoi:*

Apoi **troparele** acestea, glasul al IV-lea (forma glasului al II-lea):

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule; veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra potrivnicului, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Nu vom tăcea nicicând, de Dumnezeu Născătoare, a spune pururea puterea ta noi, nevrednicii, că de nu ai fi stat tu înainte rugându-te, cine ne-ar fi scăpat pe noi de atâtea primejdii, sau cine ne-ar fi păzit pe noi până acum slobozi ? Noi de la tine, Stăpână, nu ne vom depărta, că tu mântuieşti pe robii tăi pururea din toate nevoile.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.

17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul Sfântului arhidiacon Ştefan

Cântarea I

Irmos: Apa trecând-o ca pe uscat şi din răutatea egiptenilor scăpând, israeliteanul striga: Izbăvitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Uşă a mucenicilor lui Hristos te-ai făcut fericite, mergând pe căile iertării Cuvântului, pe care îndeamnă-ne a merge şi noi, cei robiţi gândurilor răutăţii.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu strălucirea Duhului luminându-te, ai mărturisit pe Hristos a fi Fiul lui Dumnezeu, iar acum pe Acesta roagă-l să se odihnească şi în peştera inimii noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe tine te cinstim fericite, căci cu blândeţea te-ai asemănat lui Moise şi cu înţelepciunea ai întrecut pe David, fiind tu lăcaş al Cuvântului, cu ale cărui raze luminează cămara inimii noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Nu se pricepe toată mintea a-Ţi împleti din gânduri cuviincioase cântări de laudă, ci numai cerem ajutorul Tău.

Cântarea a III-a

Irmos: Tu eşti tăria celor ce aleargă la Tine, Doamne, Tu eşti lumina celor întunecaţi; şi pe Tine Te laudă duhul meu.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Vindecă sfinte, rănile inimii mele şi dă-mi putere a ierta pe cei ce mă necăjesc, ca să iau şi eu de la Hristos iertare şi mare milă.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cuvintele tale cele luminate de Duhul au orbit ochii fariseilor mândri şi spre cumplită ucidere s-au pornit cei ce rătăceau prin întunericul înşelăciunii, de care izbăveşte-ne şi pe noi cu rugăciunile tale.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe tine te lăudăm cu credinţă şi în jurul mesei tale de prăznuire dănţuim, ca să ceri de la Hristos primirea noastră de la masa cea cerească.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Scaun al slavei Stăpânului te-ai făcut, purtând în braţe pe Împăratul a toate, pe care roagă-L să ne poarte deasupra valurilor ispitelor.

Apoi aceste **stihiri**:

De negura patimilor fiind înşelat, cer lumina rugăciunii tale sfinte, ca să mă arăt şi eu iertător faţă de cei ce mă vrăjmăşesc pe nedrept.

Maica Cuvântului, ceea ce poţi a îndrepta condeiul Dreptului Judecător ca să ne scrie pe noi în cartea vieţii, nu înceta a mijloci încă de pe pământ primirea noastră, a nevrednicilor robilor Tăi, întru bucuria Raiului.

Sedealna, glas 2:

Podobie: Ceea ce eşti rugătoare caldă şi zid nebiruit, izvor de milă şi lumii scăpare, cu deadinsul strigăm către tine, Născătoare de Dumnezeu, Stăpână: Vino degrab şi ne izbăveşte pe noi din nevoi, ceea ce eşti singură grabnic folositoare.

Surpă zidul patimilor mele ce înconjoară inima mea şi mă arată grădină înfloritoare de laude dumnezeieşti ca să te măresc pe tine totdeauna cu credinţă.

Cântarea a IV-a

Irmos: Sfatul cel neurmat şi dumnezeiesc al întrupării Tale celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum socotindu-l a strigat: Slavă puterii Tale, Doamne!

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un înger ai strălucit când erai lovit cu pietre şi taina Treimii descoperindu-ţise ai dat până la sfârşit mărturisirea cea bună cu care luminează şi inimile noastre.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pietrele cu care erai lovit s-au făcut ţie scară către cer, iar acum pe scara rugăciunii tale ajungem în cămările milostivirii Cuvântului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Şarpele şi-a vărsat otrava răutăţii în vasul inimii mele, dar cu piatra rugăciunii tale o varsă fericite, şi mă umple de apa cugetărilor sfinte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Împărătească a Luminii, numai Tu singură Te-ai împodobit cu toată strălucirea slavei Treimii, către care roagă-te să ne izbăvească din întunericul patimilor.

Cântarea a V-a

Irmos: Negura sufletului meu, Mântuitorule, risipeşte-o cu lumina poruncilor Tale şi mă luminează ca un singur Împărat al păcii.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu gânduri bune îmblânzeşte inima mea rău rănită de păcat şi sădeşte fericite, în inima mea sămânţa fricii de Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pentru cel ce avea să fie apostolul neamurilor te-ai rugat cu stăruinţă şi la lumina cunoaşterii Adevărului l-ai adus, încă mijlocind şi pentru noi lumina înţelepciunii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pornirile patimilor mele le surpă sfinte, arătându-mi în icoana vieţii tale pilda răbdării şi iertării, ca să încetez a vrăjmăşi pe cei ce mă necăjesc.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Munte înalt nepecetluit nici de paşii serafimilor pe tine te ştim, Ceea ce singură ai purtat pe Cuvântul slavei, pe care roagă-L să ne înalţe mintea către munţii faptelor bune.

Cântarea a VI-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălţa către Domnul şi Lui voi spune mâhnirile mele; că sufletul meu s-a umplut de răutăţi şi viaţa mea s-a apropiat de iad. Dar ca Iona mă rog: Dumnezeule, din stricăciune scoate-mă.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Amărăciunea inimii mele întristate de păcat o risipeşte şi arată-mă mai bun prin pocăinţă şi râvnitor de cele dumnezeieşti.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Zdrobeşte pietrele ispitelor celui ce îmi îngreunează mintea cu slava deşartă şi prin smerenie bagă-mă şi pe mine sfinte, în cămara Cuvântului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Durerile pietrelor ai răbdat până ce ţi s-a zidit ţie din pietrele virtuţilor palat în cer, întru care primeşte-mă şi pe mine la ieşirea din această viaţă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Vindecă Maică, durerea inimii mele şi mă arată pe mine mai sârguincios spre lucrarea rugăciunii

Apoi aceste **stihiri**:

Cu toată cucernicia ai slujit la mesele sfinţilor ca un arhidiacon, şi de la Stăpânul tuturor ai aflat plata ostenelilor întru lucrarea faptelor credinţei.

Povăţuieşte-ne şi pe noi a sluji fraţilor cu toată dragostea ca să aflăm bunăvoinţa Cuvântului la masa cea cerească.

Preacurată, care, prin cuvânt, negrăit ai născut pe Cuvântul în zilele cele mai de apoi, roagă-te Lui, ca una ce ai îndrăznire de Maică.

Condacul glas 2, podobie : Cu sângiurile tale...

Prochimenul, glas 4: Cinstită este înaintea Domnului, moartea cuviosului Său.

Stih: Fericit bărbatul cel ce se teme de Domnul...

Evanghelia după Matei

Matei 11, 27-30
Zis-a Domnul ucenicilor Săi:
27. Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu şi nimeni nu cunoaşte pe Fiul, decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-L cunoaşte nimeni, decât numai Fiul şi cel căruia va voi Fiul să-i descopere.
28. Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi.
29. Luaţi jugul Meu asupra voastră şi învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi găsi odihnă sufletelor voastre.
30. Căci jugul Meu e bun şi povara Mea este uşoară.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. glasul al 2-lea

Pentru rugăciunile mucenicului Tău, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Apoi **stihira** glas 6 (forma glasului 2):

Podobie: “Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.”

Stih: ***Miluieşte-ne, Dumnezeule, după mare mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale curăţeşte fărădelegile noastre.***

[*Diaconul (iar în lipsa lui, preotul) rosteşte rugăciunea: Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta, cercetează lumea Ta cu milă şi cu îndurări, înalţă fruntea creştinilor ortodocşi şi trimite peste noi milele Tale cele bogate; pentru rugăciunile prea curatei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria; cu puterea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci; cu ocrotirile cinstitelor, cereştilor netrupeşti Puteri; pentru rugăciunile cinstitului, măritului prooroc, Înaintemergătorului şi Botezătorului Ioan; ale Sfinţilor, măriţilor şi întru tot lăudaţilor apostoli; ale tuturor sfinţilor sfinţiţilor ierarhi; ale sfinţilor, măriţilor şi bunilor biruitori mucenici; ale prea cuvioşilor şi de Dumnezeu purtătorilor părinţilor noştri, ale Sfinţilor (N), a căror pomenire o săvârşim, ale Sfântului ierarh Spiridon, ale Sfinţilor şi drepţilor dumnezeieşti părinţi Ioachim şi Ana şi pentru ale tuturor sfinţilor; rugămu-ne, Mult-milostive Doamne, auzi-ne pe noi păcătoşii, care ne rugăm Ţie, şi ne miluieşte pe noi.]*

[Strana: Doamne, miluieşte (de 12 ori).]

Cântarea a VII-a

Irmos: Chipului celui de aur neînchinându-se tinerii lui Avraam, s-au lămurit ca aurul în topitoare; că, în cuptorul cel de foc, ca într-o cămară luminată, dănţuiau, cântând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cel dintâi între mucenici te-ai arătat, iar acum spre mucenicia faptelor duhovniceşti îndrepţi pe toţi cei ce vor să moştenească slava cea netrecătoare a cuvântului.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Arată sfinte, deasupra valurilor cugetării lumeşti şi mintea mea o împodobeşte cu sfinte gânduri ca să te măresc pe tine cu credinţă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

De Duhul Sfânt umplându-te, ai revărsat izvoarele cuvintelor Înţelepciunii spre bucuria Tatălui, iar mai înainte de moarte văzând Treimea pe scaunul slavei, te-ai mutat la viaţa netrecătoare, întinzând acum mână de ajutor celor ce voiesc a ajunge la aceasta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cum să nu ne minunăm de a ta naştere strălucită şi cum să nu ne cutremurăm că pecetea fecioriei tale nu s-a stricat ? Sufletele noastre cele stricate de păcat le adu iarăşi la frumuseţea cea dintâi.

Cântarea a VIII-a

Irmos: În văpaie de foc stau Ţie înainte heruvimii şi serafimii, Doamne, şi toată zidirea cântare frumoasă cântă Ţie: Lăudaţi-L, binecuvântaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii !

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

În corturile sfinţilor, te odihneşti şi la masa Cuvântului dănţuieşti; pe Acesta roagă-L să ne răsară nouă mare milă spre a birui vicleşugurile patimilor.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Înţelepţeşte mintea mea cea lovită de pietrele ispitelor, ca să rămână neclintită aducând neîncetată rugăciune către Piatra vieţii spre întărire.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Izvoarele rugăciunilor tale să adape şi văile inimii mele ofilite de păcat, ca să aduc rod bogat de mântuire.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Mai frumoasă decât toată făptura zidită Te-a arătat Făcătorul a toate pe Tine Maica Sa, care curăţeşti cu rugăciunea sufletele noastre urâţite de păcat.

Cântarea a IX-a

Irmos: Eva adică, prin păcatul neascultării, blestem înăuntru a adus, iar tu Fecioară de Dumnezeu Născătoare, prin odrasla purtării în pântece, lumii binecuvântare ai înflorit; pentru aceasta toţi te slăvim.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe calea faptelor bune alergând prin loviturile pietrelor te-ai mutat către lăcaşurile cereşti, lovind cu piatra rugăciunii tale capul vrăjmaşului, pe care alungă-l dimprejurul sufletelor noastre.

Stih: ***Sfinte arhidiacone Ştefan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

O, fericite, prea luminată faţa ta s-a arătat oglindă a Treimii, pe care roag-o să lumineze şi sufletele noastre întunecate de păcat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Vindecă rănile inimii mele cu doctoria rugăciunii tale şi mă arată mai milostiv spre săraci şi mai înţelegător faţă de neputinţele omeneşti ale celor de aproape .

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Potoleşte năvala patimilor mele, ca să aflu pacea lui Hristos sub acoperământul rugăciunilor tale şi să mă fac grăitor de cele dumnezeieşti.

Apoi: ***Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.***

Apoi aceste **stihiri**, glas 8:, podobie:"Ceea ce esti mai cinstită...".

Bucură-te, cea dintâi cunună a mucenicilor strălucind în vistieria Tatălui, următorul iertării şi blândeţii Cuvântului, vasul cel plin de toată mireasma Duhului, fericite Ştefan, povăţuieşte-ne şi pe noi la limanul Treimii.

Icoană a iertării eşti în Biserica lui Hristos, îndulcind privirea sufletelor celor necăjiţi, iar acum arată-mă şi pe mine lucrător al faptelor iertării.

Ca un arhidiacon străluceşti în ceata Sfinţilor şi ca un mucenic porţi cununa slavei lui Hristos, căruia cere pentru noi cununa înţelepciunii întru lucrarea a toată fapta cea bună.

Cu raza rugăciunii tale povăţuieşte-mă spre peştera inimii şi mă arată următor vrednic al faptelor de mântuire.

Nu te depărta de inimile noastre cele rănite de ascuţişul gândurilor răutăţii, ci toarnă peste ea mirul rugăciunilor tale, ca să iertăm din tot sufletul pe cei ce ne necăjesc.

Slujind cu cucernicie ca un arhidiacon, iar mai apoi alergând pe căile muceniciei ai aflat plata nevoinţelor tale pentru Adevăr şi pe toţi povăţuieşti către viaţa cea îmbunătăţită.

Cetele puterilor netrupeşti, cu Botezătorul, cu apostolii lui Hristos şi cu Născătoarea de Dumnezeu Maria, faceţi rugăciune ca să ne mântuim.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Şi după ecfonis cântăm **Troparul**, glas 4:

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim, când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase Dumnezeul nostru. Pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa

dreptmăritorilor creştini, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Măcar că din ceata diaconilor erai, cu harul ai întrecut pe mulţi, căci Hristos a aflat odihnă desăvârşită în inima ta curată şi prin rugăciunile tale picură tuturor iertare şi mare milă.

Apoi cântăm această **stihiră** glas 2:

Podobie: Când de pe lemn, mort Te-ai pogorât, cel din Arimateea pe Tine, viaţa tuturor, cu smirnă şi cu giulgiu Te-a înfăşurat, Hristoase şi cu dragoste s-a îndemnat a săruta, cu inima şi cu buzele, trupul Tău cel nestricat. Însă fiind cuprins de frică, se bucura strigând către Tine: Slavă smereniei Tale, iubitorule de oameni!

Vreme în care ne închinăm icoanei sfântului: Vas ales te-ai arătat Stăpânului, căci nu ai pizmuit pe cei ce ţi-au gătit calea morţii, ci la Calea cea adevărată ajungând, ai făcut rugăciune pentru ei şi Biserica o întăreşti cu slujirea ta neîncetată.

Stăpână, primeşte rugăciunile robilor tăi şi ne izbăveşte pe noi de toată nevoia şi necazul.

Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.

Sursa:
http://www.bisericacuibulcubarza.ro/articol/871/paraclisul-ntiului-mucenic-i-arhidiacon-tefan.html

https://ganduridinortodoxie.wordpress.com/2016/12/27/viata-acatistul-paraclisul/

Imnografie

La 27 decembrie:

Troparul Sfântului apostol şi arhidiacon Ştefan: Încununatu-s-a creştetul tău cu diademă împărătească, pe urma luptelor pe care le-ai pătimit pentru Hristos Dumnezeu, luptătorule cel dintâi printre mucenici. Că văzând nebunia iudeilor, ai văzut pe Mântuitorul tău, de-a dreapta Tatălui. Pe Acela roagă-L totdeauna pentru sufletele noastre.

Tropar (glasul al 4-lea): Cu nevoinţă bună te-ai nevoit, întâiule mucenice al lui Hristos şi apostole şi păgânătatea tiranilor ai vădit, căci cu pietre fiind ucis de mâinile celor fără de lege, cunună ai luat din dreapta cea de sus şi către Dumnezeu ai glăsuit, strigând: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta.

Condacul Sfântului apostol şi arhidiacon Ştefan: Stăpânul nostru, ieri a venit la noi cu trup, iar astăzi sluga Lui a ieşit cu totul din trup; ieri Împăratul nostru S-a născut cu trup, astăzi sluga cu pietre este ucisă; că pentru Dânsul se şi sfârşeşte întâiul mucenic şi dumnezeiescul Ştefan.

La 2 august:

Condac la Sărbătoarea aducerii moaştelor Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan: Întâi tu ai fost semănat pe pământ de Cerescul Lucrător de pământ, prea lăudate. Cel dintâi tu pe pământ ţi-ai vărsat pentru Hristos sângele, fericite. Cel dintâi tu cu cunună de biruinţă de Dânsul ai fost încununat în ceruri,

începătorule al pătimitorilor, purtătorule de cunună, cel ce mai înainte decât mucenicii ai pătimit.

Tropar (glasul al 4-lea): Cu împărătească cunună a fost încununat creştetul tău, din chinurile cele pe care le-ai răbdat pentru Hristos Dumnezeu, întâi-pătimitorule între mucenici. Că tu, mustrând nebunia iudeilor, ai văzut pe Mântuitorul tău de-a dreapta Tatălui. Pe Acela roagă-L pentru sufletele noastre.

Sinaxar - Sfântul apostol, întâiul mucenic și arhidiacon Ștefan - 27 decembrie:
https://www.trinitas.tv/sfantul-apostol-intaiul-mucenic-si-arhidiacon-stefan-27-decembrie/

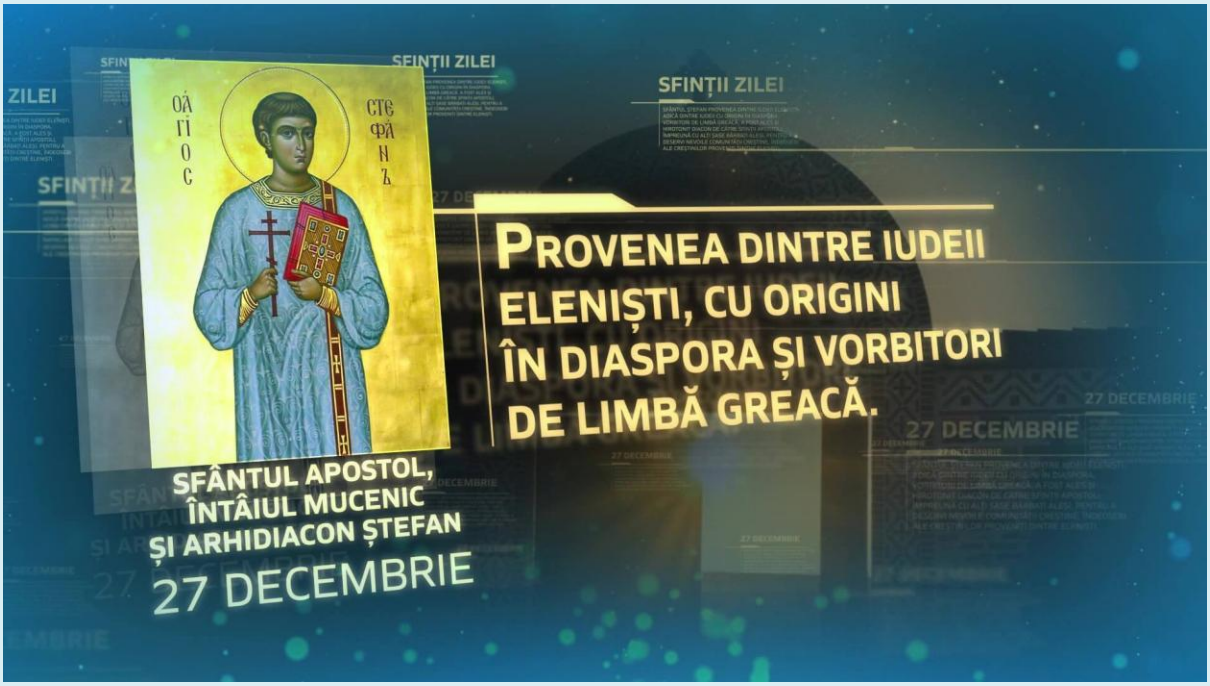

Paraclisul întaiului mucenic și arhidiacon Ștefan:
https://www.youtube.com/watch?v=yN9YSFq4MUY

Comentarii patristice - Sărbătoarea Sfântului arhidiacon şi întâiul mucenic Ştefan

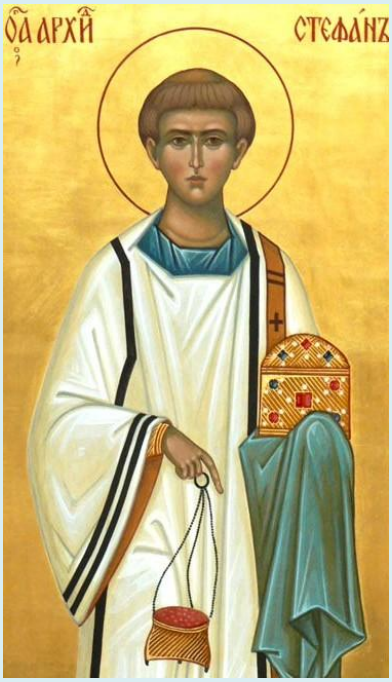

Iar lucrătorii viei, văzând pe fiul, au zis între ei: Acesta este moştenitorul; veniţi să-l omorâm şi să avem noi moştenirea lui.

Sfântul arhidiacon şi întâiul mucenic Ştefan (Ev. 21, 33-44)

(Mt. 21, 33) Ascultaţi altă pildă: „Era un om oarecare stăpân al casei sale, care a sădit vie. A împrejmuit-o cu gard, a săpat în ea teasc, a clădit un turn şi a dat-o lucrătorilor, iar el s-a dus departe”.

Această pildă scoate la iveală multe lucruri prin care se face clar că Dumnezeul Vechiului Testament şi Cel al Noului sunt unul şi acelaşi; că providenţa lui Dumnezeu a lucrat spre binele lor încă de la început; că firea lor a fost ucigaşă de la început; că nimic nu li s-a oprit din grija purtată pentru ei de către Dumnezeu, că şi atunci când ei au ucis pe proorocii Săi, Dumnezeu nu şi-a întors faţa de la poporul Său, ci a trimis chiar şi pe Fiul Său. Ştim că moartea Fiului ne va aduce mari binecuvântări. De aici aflăm că aceştia vor îndura pedepse crunte pentru răstignirea Sa şi tot de aici aflăm despre chemarea neamurilor şi întoarcerea necredincioşilor evrei de la Dumnezeu.

Hristos spune această pildă după o alta pentru a arăta că pedeapsa va fi mai mare în acest caz şi mai greu de iertat. În ce fel? Deşi evreii s-au împărtăşit din pronia lui Dumnezeu, n-au fost număraţi mai vrednici decât desfrânatele şi decât vameşii, şi aceasta nici pe departe.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 68.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 21, 33) Ascultaţi altă pildă: „Era un om oarecare stăpân al casei sale, care a sădit vie. A împrejmuit-o cu gard, a săpat în ea teasc, a clădit un turn şi a dat-o lucrătorilor, iar el s-a dus departe”.

Vedeţi cu câtă atenţie se îngrijeşte stăpânul de locul acesta şi cât de neascultători sunt oamenii faţă de El. El însuşi a făcut munca pe care trebuiau s-o facă cei pe care i-a tocmit, pentru că El este Cel care a plantat via, a împrejmuit-o cu gard, a sădit teasc în ea şi a zidit turnul şi lor nu le-a lăsat decât puţine de făcut. Tot ce aveau de împlinit era să se îngrijească de ea şi să lucreze ceea ce li s-a încredinţat. Nimic n-a fost lăsat neterminat, ci toate li s-au dat de-a gata. Dar ei n-au făcut nimic ca să aducă roadă, chiar dacă au primit o asemenea binecuvântare de la stăpân. Pentru că, atunci când ei au venit din Egipt, El le-a dat legea, le-a zidit o cetate şi un templu şi le-a pregătit un altar. Apoi, El s-a dus departe. A fost răbdător cu ei şi niciodată nu i-a pedepsit pentru păcatele lor. Faptul că s-a dus departe arată marea putere de a răbda pe care o are Dumnezeu.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 64.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 21, 34) Când a sosit timpul roadelor, a trimis pe slugile sale la lucrători, ca să-i ia roadele.

A trimis pe slugi, adică pe prooroci, ca să-i aducă roadele. Prin roade, El se referă la ascultarea dovedită prin fapte, dar ei şi prin aceasta îşi arată răutatea. Ei nu numai că după atâtea binecuvântări nu aduc roadă, din cauza trândăviei lor, dar se mai şi mânie pe slujitorii care au venit la ei. Pentru că cei ce nu şi-au plătit datoriile nici pe departe nu ar fi trebuit să fie revoltaţi şi mânioşi, ci ar fi trebuit să implore iertarea stăpânului. Dar ei nu numai că n-au făcut aceasta şi s-au revoltat, dar şi-au şi murdărit de sânge mâinile lor. Cu toate că ei trebuiau să-şi primească pedeapsa, ei au pedepsit pe alţii. De aceea stăpânul a trimis şi a doua şi a treia oară slugi ale sale, pentru a le demonstra răutatea şi pentru a arăta iubirea de oameni a Celui ce i-a trimis. De ce n-a trimis din prima pe Fiul Său? N-a făcut-o pentru ca ei să se pocăiască şi ca să-şi răscumpere cele ce le-au făcut faţă de ceilalţi, sperând că vor lăsa deoparte mânia şi i se vor închina atunci când va veni.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 68.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 21, 37) La urmă, a trimis la ei pe fiul său zicând: Se vor ruşina de fiul meu.

Dar ce înseamnă că se vor ruşina de fiul meu? Acestea nu sunt cuvintele unui om nepăsător. Departe de gândul acesta! Ci sunt mai degrabă cuvintele unuia care doreşte să arate cât de mare şi de neiertat este păcatul neascultării. Pentru că în final tot trimite pe Fiul, deşi ştia că-L vor omorî. Atunci când spune se vor ruşina de El, spune exact ceea ce ar fi trebuit ca ei să facă, adică era de datoria lor să I se închine şi să asculte de El. Acelaşi lucru îl spune şi într-un alt loc: Ori te-or asculta, ori nu te-or asculta (Iez. 2, 5). Nu este nepăsător faţă de motivele lor, dar ca nu cumva unul dintre îndărătnici să spună că ei nu s-au supus ca să se împlinească prorocia, Dumnezeu alege cu grijă cuvintele şi foloseşte cuvinte nedefinite şi vagi, precum ori o vor face şi ori nu. Pentru că, deşi au fost neascultători de slugile sale, faţă de Fiul trebuiau să-şi arate cinstirea şi să I se închine.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 68.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 21, 38) Iar lucrătorii viei, văzând pe fiul, au zis între ei: Acesta este moştenitorul; veniţi să-l omorâm şi să avem noi moştenirea lui.

Şi ei ce fac? Cu toate că ar fi avut timp să ceară iertare pentru păcatele lor şi cu toate ar fi trebuit să alerge la el ca să facă aceasta, ei stăruie şi mai mult în păcatele lor şi merg mai departe, adăugându-şi la acestea şi alte păcate. Ei întotdeauna au făcut păcate care pe cele de dinainte le-au depăşit în gravitate, fapt pe care-l arată, spunând: Dar voi întreceţi măsura părinţilor voştri! (Mt. 23, 32). Pentru că de la început prorocii îi acuzau cu aceste cuvinte, spunând: Mâinile voastre sunt pline de sânge (Îs. 1, 15), sângele vărsat curge peste sânge (Osea 4, 3) şi zidiţi Sionul cu fărădelegi (Mih. 3, 10).

Însă ei nu şi-au ţinut în frâu pornirile, chiar dacă primiseră porunca să nu ucizi şi chiar dacă primiseră porunci să se abţină şi de alte nenumărate fărădelegi. Căci prin multe şi felurite chipuri au fost îndemnaţi să ţină toate aceste porunci.

Cu toate acestea, ei n-au lepădat calea fărădelegilor lor, căci ce-au spus atunci când L-au văzut? Au spus: Veniţi să-L omorâm! Din ce cauză şi pentru ce motiv? Ce vină I-ar fi putut ei găsi? Să fie cea că v-a cinstit şi fiind Dumnezeu S-a făcut om şi a săvârşit nenumărate minuni pentru voi? Sau că v-a iertat păcatele? Sau că v-a chemat să fiţi părtaşi ai Împărăţiei Cerurilor?

Vedeţi că nepăsarea lor faţă de rău era împreunată cu o mare nebunie, deoarece cauza uciderii lui era plină de nebunie: veniţi să-L omorâm şi să avem noi moştenirea Lui.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 68, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 21, 39-43) Şi, punând mâna pe el, l-au scos afară din vie şi l-au ucis. Deci, când va veni stăpânul viei, ce va face acelor lucrători?

Stăpânul viei din pilda aceasta este Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos. Via pe care a sădit-o reprezintă poporul evreu, care s-a născut din Avraam, Isac şi Iacov, care s-a înmulţit ca stelele cerului şi ca nisipul mării, care a fost scos din Egipt şi eliberat de jugul robiei şi care a fost lăsat să treacă prin mare în pământul făgăduinţei, precum a spus şi prorocul: Via din Egipt ai mutat-o; izgonit-ai neamuri şi ai răsădit-o pe ea (Ps. 79, 9). Dumnezeu a răsădit poporul evreu în pământul făgăduinţei, în care curge miere şi lapte, ca să aducă roadele poruncilor Sale. A împrejmuit-o cu gard înseamnă că Dumnezeu a întărit-o cu apărarea îngerilor. Teascul săpat în ea reprezintă Sfânta Biserică, unde sunt adunate roadele dreptăţii şi ale sfinţeniei; precum sunt strugurii storşi prin muncă şi efort, la fel şi sfinţii mucenici sunt zdrobiţi precum strugurii şi-şi varsă sângele prin prigoane şi chinuri. Turnul zidit în mijlocul viei este Însuşi Domnul Iisus, Care a apărut prin Fecioara Maria ca un turn în mijlocul Bisericii Sale. Datorită prezenţei Sale, toţi sfinţii şi mucenicii sunt acoperiţi prin arme duhovniceşti în faţa vrăjmaşilor, care sunt diavolii. Când a sosit timpul roadelor, a trimis pe slugile sale, care sunt prorocii,la lucrători, care sunt învăţătorii de lege, ca să-i ia roadele. Pe aceste slugi trimise ca să-i aducă roadele, le-au primit cu săbii, cu toiege, cu bătăi cu pietre şi cu alte prigoniri, fiind nesupuşi şi răzvrătiţi împotriva Domnului. Au omorât pe Isaia, au bătut cu pietre pe Ieremia, au urmărit pe Ilie şi au tăiat capul Sfântului Ioan Botezătorul. Fiecare neam care prigoneşte pe învăţătorii săi şi nu aduce roada Evangheliei se face asemenea evreilor. La urmă, a trimis la ei pe fiul său, zicând: „Se vor ruşina de fiul meu”. Fiul stăpânului este Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care, după voia Tatălui, vine la via Sa, care este poporul evreu. Iar lucrătorii viei,care sunt învăţătorii de lege, văzând pe fiul, au zis între ei: Acesta este moştenitorul; veniţi să-l omorâm şi să avem noi moştenirea lui. Şi, punând mâna pe el, l-au scos afară din vie şi l-au ucis. Ei L-au omorât pe Iisus în afara cetăţii, strigând: Răstigneşte-L! Răstigneşte-L! Însă n-au reuşit să dobândească moştenirea legii, ci singuri s-au osândit la moarte, pentru că Domnul i-a întrebat: Deci, când va veni stăpânul viei, ce va face acelor lucrători? Iar ei I-au răspuns: Pe aceşti răi, cu rău îi va pierde, iar via o va da altor lucrători, care vor da roadele la timpul lor. S-au osândit pe sine prin propriile cuvinte, cum şi Domnul spune despre Sine şi despre credinţa Sa: „Piatra pe care au nesocotit-o

ziditorii, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului. De la Domnul a fost aceasta şi este lucru minunat în ochii noştri". De aceea vă spun că împărăţia lui Dumnezeu se va lua de la voi şi se va da neamului care va face roadele ei.

(Epifanie Latinul, Interpretări la evanghelii, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 21, 39-40) Şi, punând mâna pe el, l-au scos afară din vie şi l-au ucis. Deci, când va veni stăpânul viei, ce va face acelor lucrători?

Şi unde-L vor omorî? Afară din vie. Vedeţi cum profeţia arată chiar şi locul unde va fi omorât? Cum era de aşteptat, L-au scos afară şi L-au omorât.

Iar Luca spune: Va veni şi va pierde pe lucrătorii aceia, iar via o va da altora. Iar ei auzind, au zis: „Să nu se întâmple!" (Lc. 20, 16). Apoi îi întreabă, ca să-şi aducă aminte de cele scrise în Scriptură despre aceasta: Ce înseamnă, deci, scriptura aceasta: „Piatra pe care n-au luat-o în seamă ziditorii, aceasta a ajuns în capul unghiului"? Oricine va cădea pe această piatră va fi sfărâmat, iar pe cine va cădea ea îl va zdrobi (Lc. 20, 17-18). Versiunea de la Matei nu contrazice pe cea de la Luca. După cum se spune la Matei, şi-au agonisit singuri pedeapsa, iar când şi-au dat seama de ceea ce-au spus, adaugă ceea ce spune Luca: Să nu se întâmple! Prin cuvintele proorocului spuse pentru ei, căuta să-i convingă că aceasta se va întâmpla.

A exprimat doar într-un chip voalat că via o va da altora, fără a pomeni pe neamuri şi fără a lăsa duşmanilor săi un mijloc prin care să-L acuze. De aceea le vorbea în pilde, ca prin aceasta, ei singuri să se scape de pedeapsă.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 68.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 21, 42) Zis-a lor Iisus: Au n-aţi citit niciodată în Scripturi: „Piatra pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului. De la Domnul a fost aceasta şi este lucru minunat în ochii noştri"?

Hristos este asemănat cu o piatră din două motive. Primul, pentru că temelia sa este solidă şi nimeni care va sta pe El nu va cădea victimă a duhurilor rele şi nici va fi mişcat de prigoniri. Al doilea motiv este pentru că Hristos va fi distrugerea finală a celui rău, pentru că, la fel cum orice se loveşte de piatră se zdrobeşte, în timp ce piatra rămâne întreagă, la fel şi tot cel care se opune credinţei creştine se va zdrobi pe sine, iar creştinismul va rămâne neatins. Acesta este chipul în care Hristos este ca o piatră. Oricine va cădea pe această piatră va fi sfărâmat, iar pe cine va cădea ea îl va zdrobi (Lc. 20, 18; cf. Ps. 117, 22-23; Îs. 8, 14-15). Una

este să te spargi, iar altceva este să te zdrobeşti, pentru că bucăţile a orice se sparge rămân, însă tot ceea ce se zdrobeşte ajunge praf şi se pierde. Nu piatra zdrobeşte pe cei ce cad peste ea, ci aceia care cad, singuri se zdrobesc de ea. Deci distrugerea acestora nu stă în puterea pietrei, ci în violenţa cu care ei cad peste ea.

(Opere incomplete la Matei, Omilia 40, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 21, 43) De aceea vă spun că împărăţia lui Dumnezeu se va lua de la voi şi se va da neamului care va face roadele ei.

Cel care a săvârşit un păcat greu este foarte probabil să săvârşească unul şi mai mare pentru că el nu-şi mai are credinţă pusă în Dumnezeu: Vorbele (ieşite) din gura omului sunt ape fără fund; izvorul înţelepciunii este un şuvoi care dă peste maluri (Pild. 18, 3). Cei bolnavi se vor abţine de la cele care le pot face rău până când boala slăbeşte şi încep să se încreadă într-un leac, însă dacă se conving că boala lor este incurabilă, ei vor mânca tot ceea ce vor dori. La fel, cât timp omul are numai păcate ce pot fi iertate, încă mai ţine speranţa mântuirii; însă, dacă începe să dispere după păcatele grave ce le-a săvârşit, atunci nu va mai avea nici o îndoială că Dumnezeu deja l-a judecat. Jalnic este cel care nu realizează că faptele rele au şi ele o anumită gradaţie, precum şi faptele bune au anumite grade de slavă, pentru că pentru fiecare faptă bună săvârşită, răsplata este pe măsura bunătăţii faptei. Pentru că Dumnezeu este fără hotar în a pedepsi, precum este şi fără hotar atunci când răsplăteşte binele.

Preoţii Vechiului Testament, care încetaseră a mai avea vreo speranţă în Dumnezeu pentru că erau plini de tot răul, şi-au ridicat mâinile chiar împotriva lui Dumnezeu, întrucât ei au ştiut că Hristos este Fiul lui Dumnezeu şi tot au renunţat a se feri de rău. Vă uimeşte aceasta? Cu adevărat, fiecare om al răului, în măsura în care ne referim la voinţa sa, îşi ridică mâna şi omoară pe Dumnezeu, pentru că tot cel care voit provoacă mânia lui Dumnezeu sau nesocoteşte poruncile Sale sau ia numele Său în deşert sau Îl huleşte sau Îl nesocoteşte sau priveşte la cer cu mânie sau îşi ridică mâna mândră împotriva lui Dumnezeu în mânie, cu siguranţă Îl va omorî dacă ar avea şansa, doar ca să poată păcătui fără să primească pedeapsa.

(Opere incomplete la Matei, Omilia 40, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

Vieţile Sfinţilor - Pătimirea Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan

Cuvant Ortodox - Sfântul întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan - 27 decembrie: https://www.youtube.com/watch?v=6db1sGIPGms

***

Domnul nostru Iisus Hristos, după săvârşirea tainei mântuirii noastre, înălţându-se la cer, şi pe Sfântul Duh, Care de la Tatăl purcede trimiţându-L în limbi de foc, iar Biserica cea dintâi începând a se înmulţi, au cârtit elinii împotriva evreilor. Nu acei elini care se închinau idolilor, pe care Sfânta Scriptură îi numeşte limbi, pentru că acelora, în acea vreme, încă nu li se deschisese uşa credinţei şi încă nu li se propovăduise cuvântul mântuirii. ***Că nu îndată după uciderea lui Ştefan au început a se primi păgânii în Biserica celor credincioşi, dintre care cel dintâi a fost Cornelie sutaşul. Pe acesta botezându-l Sfântul Petru, nu a plăcut celor ce erau dintre evrei că a intrat între bărbaţii care nu erau iudei. De acea cârteau asupra lui Petru, până când le-a spus lor despre pânza cea arătată din cer şi atunci au tăcut şi slăveau pe Dumnezeu, zicând:***

Că şi limbilor le-a dat Dumnezeu pocăinţă în viaţă. Deci, nu elinii cei ce erau dintre limbi cârteau asupra evreilor, în vremea Sfântului Ştefan, ci acei care erau dintre evrei şi aveau aceeaşi lege dată de Moise şi erau risipiţi prin toate ţările, precum şi Sfântul Apostol Pavel scrie: ***Celor douăsprezece seminţii, care sunt întru risipire, să se bucure.*** Aceia deprinseseră limba elinească, însă nu şi credinţa şi obiceiurile; din care pricină elinii îi numeau pe dânşii, ierusalimiteni.

Astfel zice Sfântul Ioan Gură de Aur: "Elinii socotesc pe cei ce vorbesc elineşte, pentru că aceştia fiind evrei, vorbeau elineşte". Nişte elini ca aceia, care erau risipiţi, au făcut cârtire către evreii cei din Ierusalim, că erau trecute cu vederea văduvele lor în slujbele cele de toate zilele, pe de o parte că li se poruncea lucrul cel mai prost, iar pe de alta că nu deopotrivă, ci partea cea mai mică şi mai de pe urmă din hrană şi din haine se da lor. ***Atunci cei doisprezece Sfinţi apostoli, adunând toată Biserica din acea vreme, au zis: Nu este cu cuviinţă nouă a lăsa cuvântul lui Dumnezeu şi a sluji meselor. Căutaţi dar, fraţilor, dintre voi şapte bărbaţi mărturisiţi, plini de Duh Sfânt şi de înţelepciune, pe care îi vom pune pe slujba aceasta, iar noi vom petrece în rugăciuni şi în predicarea cuvântului.*** Şi a plăcut cuvântul acesta al Sfinţilor Apostoli înaintea întregului popor credincios. ***Astfel, au ales pe Ştefan, bărbat plin de credinţă şi de Duhul Sfânt; pe Filip, Prohor, Nicanor, Timon, Parmena şi pe Nicolae Antiohianul, ale căror nume arată că nu erau din neamul evreilor din Ierusalim, ci din cei ce locuiau prin părţile elinilor, că şi numele lor nu sunt evreieşti, ci elineşti.***

Precum Ştefan care era rudenie cu Saul, cel chemat mai pe urmă la credinţă şi la apostolie, iar acesta numit în urmă Pavel, era din părţile Ehiliehiei, din cetatea Tarsului. Deci, din elini au ales pentru slujbă pe aceşti şapte, ca să fie cu plăcere poporului elinesc, care se mâhnea pentru văduvele lor cele trecute cu vederea şi aşa să se potolească mâhnirea lor şi să înceteze cârtirea. Pe aceştia alegându-i, i-au adus înaintea apostolilor, iar ei rugându-se şi-au pus mâinile peste dânşii şi i-au făcut diaconi. ***Ştefan, fiind plin de credinţă şi de putere, era cel dintâi dintre dânşii, pentru aceea şi arhidiacon a fost numit, făcând semne şi minuni mari în popor,*** pe care nu le pomeneşte Scriptura, ca şi despre Însuşi Domnul Hristos, căci dacă s-ar fi scris câte una, pare-mi-se că nici în toată lumea nu ar fi încăput cărţile ce s-ar fi scris.

Însă fără îndoială vom zice că Sfântul Ştefan, fiind asemenea cu apostolii şi punându-şi mâinile pe bolnavi îi făcea sănătoşi. Fiind şi bărbat puternic în lucru şi în cuvânt, întărea pe credincioşi în credinţă, mustra pe iudeii cei necredincioşi, spunându-le din lege şi din prooroci, că din zavistie şi din nedreptate au omorât pe Fiul lui Dumnezeu, Mesia cel aştepat din veac.

Odată, făcându-se întrebare între iudei, farisei şi saduchei şi între evreii cei ce se numeau elini, despre Domnul nostru Iisus Hristos, unii ziceau că este prooroc, iar alţii amăgitor şi alţii că este Fiul lui Dumnezeu.

Atunci Sfântul Ştefan, stând la loc înalt, a vestit tuturor pe Iisus Hristos, Domnul nostru, zicând: Bărbaţi, fraţi, aflaţi pentru ce s-au înmulţit răutăţile între voi şi s-a tulburat tot Ierusalimul; fericit este omul care a crezut în Iisus Hristos, pentru că Acesta este cel Care a plecat cerurile şi S-a pogorât pentru păcatele noastre şi S-a născut din Sfânta şi Preacurata Fecioară Maria, cea aleasă mai înainte de întemeierea lumii. Acesta neputinţele noastre le-a luat şi bolile noastre a purtat. Pe cei orbi i-a făcut să vadă, pe cei leproşi i-a curăţit şi dracii a izgonit.

Ei, auzind acestea, se certau cu dânsul, grăind împotrivă şi hulind pe Dumnezeu cel propovăduit, precum scrie în Faptele Apostolilor. Atunci s-a sculat, se zice, un oarecare din sinagogă ce se numea a Libertinilor, a Cirinenilor şi a Alexandrinilor, a celor din Cilicia şi din Asia, întrebându-se cu Ştefan. Pentru că evreii cei ce trăiau prin laturile cele mai depărtate, prin mijlocul elinilor îşi aveau în Ierusalim adunările lor deosebite şi erau afară de sinagogile cele mari evreieşti şi o mulţime de sinagogi ale altor limbi - sau evreii care vieţuiau între alte neamuri - pentru că evreii din fiecare latură îşi trimiteau copiii la sinagogă sau la adunarea lor din Ierusalim, ca să înveţe legea lui Dumnezeu. Încă şi ei, în fiecare an venind la închinăciune la biserica lui Solomon, într-ale lor adunări găzduiau, se adunau şi învăţau. Acest lucru învederat este, din ceea ce scrie la cap.11 al Faptelor: *În Ierusalim veneau Iudei, bărbaţi cu bună cuviinţă dintre toate limbile cele de sub cer. Adică parteni, mideni, elamiteni şi ceilalţi, evrei ce vieţuiau în Partia, în Midia, în Elamitia şi în celelalte laturi, după cum scrie acolo şi care veniseră în Ierusalim la praznic.*

Acolo era adunarea cilicienilor, a alexandrenilor şi a cirincilor. Iar pentru adunarea libertinilor se povesteşte că era între evrei un neam deosebit, care îşi trăgea neamul său din evreii aceia ce au fost odinioară robiţi de Pompei al Romei şi după aceea li s-au dăruit libertate şi se numeau liberi, sau slobozi, ***aşa zice şi Sfântul Ioan Gură de Aur: "Libertinii cei ce au fost dăruiţi cu libertate de romani, aşa se numesc, căci cum erau acolo mulţi străini, aşa aveau şi adunările unde se cuvenea a se citi legea şi a face rugăciunile."*** Deci, aceste adunări ale libertinilor, ale chirinenilor şi altele, întrebându-se cu Sfântul Ştefan, nu puteau sta împotriva înţelepciunii şi a duhului cu care grăia el. Apoi, ***Sfântul Ştefan biruia cu cuvântul adevărului în acea vreme trei părţi din toată lumea, a Europei, a Asiei şi a Africii. Biruia pe Europa, prin libertinii cei veniţi din Roma, care este în părţile Europei; biruia Asia, prin cilicienii care erau din Asia; biruia Africa prin cirinei şi prin alexandrini, care erau din părţile Africii.***

Aceştia, neputând a grăi ceva, împotriva adevărului, care era mai luminos decât soarele, s-au aprins de mânie şi, cuprinzându-i zavistia, au invitat pe nişte bărbaţi, care iubeau minciuna, să spună la sinagogă cea mare evreiască, că ar fi auzit pe Ştefan grăind cuvinte de hulă împotriva lui Dumnezeu şi a lui Moise. Cu acest fel de vicleşug tulburând poporul, pe bătrâni şi pe cărturari, au răpit pe Sfântul Ştefan şi l-au dus în adunarea lor înaintea arhiereilor şi a toată mulţimea învăţătorilor de lege. Apoi au pus înainte şi martori mincinoşi, zicând: Omul acesta nu încetează a grăi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt şi a Legii, că l-am auzit şi pe el zicând că Iisus Nazarineanul va risipi locul acesta şi va schimba obiceiurile pe care ni le-a dat nouă Moise (Fapte 6,11-14).

Sfântul Ştefan stătea în mijlocul acelei adunări ucigaşe ca un înger al lui Dumnezeu, strălucind cu lumina dumnezeiescului dar, precum odinioară Moise s-a preamărit cu strălucirea feţei lui, şi toţi cei ce şedeau în adunare, căutând la dânsul, au văzut faţa lui ca faţa îngerului. Şi a zis arhiereul: ***Oare sunt adevărate cele grăite de martori?*** *Iar Sfântul, deschizându-şi gura sa, a început a grăi de la Avraam, care mai întâi a primit făgăduinţa venirii lui Mesia şi le-a spus istoria până la Moise, vestind-o cu toată buna cucernicie şi cu cinste, grăind împotriva martorilor celor mincinoşi, că nu este hulitor al lui Moise, nici al legii lui Dumnezeu celei date prin Moise, ci mai vârtos adeverind că părinţii lor au fost hulitori. Nu au vrut, zice el, părinţii noştri să o asculte pe ea, ci au lepădat-o şi s-au întors cu inimile lor la Egipt.*

După aceasta, surpând acea mărturie mincinoasă că ar fi hulit asupra locului sfânt, a zis: "Solomon i-a zidit Lui biserică (adică lui Mesia) ca şi cum ar fi zis: Nu-mi este cu neştiinţă locul cel sfânt, cel rânduit cu bună voirea lui Dumnezeu, de împăratul Solomon cel înţelept şi cu slava Domnului cea arătată în nor sfinţit. Cinstesc locaşul cel făcut din mâini întru slava lui Dumnezeu, însă mărturisesc că Dumnezeu voieşte mai vârtos a petrece în locurile cele nemateriale şi nefăcute de mână, adică în sufletele omeneşti cele curate. Cel Preaînalt nu vieţuieşte în bisericile cele făcute de mâini, precum zice proorocul: ***Cerul Îmi este scaun şi pământul reazem picioarelor Mele. Ce casă Îmi veţi zidi Mie?", grăieşte Domnul, sau care este locul odihnei Mele? Nu mâna Mea a făcut acestea toate?"***

Apoi, umplându-se de râvna dumnezeiască, precum şi Ilie odinioară, a adus cuvânt de mustrare, zicând către dânşii: ***Voi cei tari la cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, voi pururea vă împotriviţi Duhului Sfânt, precum părinţii voştri aşa şi voi! Pe cine din prooroci n-au izgonit părinţii voştri? Şi au omorât pe cei ce mai înainte au vestit despre venirea lui Mesia cel aşteptat*** *(Fapte 7,47-52).*

Aceste cuvinte ale sfântului au pornit spre nespusă mânie pe arhiereu, pe cărturari şi pe tot poporul cel înrăutăţit al iudeilor, căci, auzind acestea, se iuţeau în inimile lor şi scrâşneau cu dinţii asupra lui. ***Însă el nu băga în seamă mânia lor, că era plin de Duhul Sfânt, care îl făcea cu bărbăţie şi de Dumnezeu vorbitor. Apoi, căutând la cer a văzut slava lui Dumnezeu, pe care mai înainte dorea să o vadă şi cu credinţă neîndoită nădăjduia a o dobândi. Pe aceasta mai înainte de vreme a început a o vedea, ca şi cum ar fi ieşit din trup şi ar primi răsplătirea. Deci a văzut şi pe Iisus Hristos, Stăpânul şi Domnul său, ca şi cum venea către sine, căci dezlegându-se degrabă de trup, avea să meargă către El, ca unde este Domnul, acolo şi sluga lui să fie. Ceea ce a văzut singur, aceea a vestit-o tuturor, strigând cu glas mare: Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu.***

El nu a tăinuit ceea ce a văzut, precum este obiceiul sfinţilor a nu arăta la alţii descoperirile ce li se fac de Dumnezeu pentru a lor smerenie. Ci, ***Sfântul Ştefan a făcut arătată acea preaslăvită descoperire, iar aceasta a făcut-o pentru a întări credincioşii în credinţă, iar necredincioşii să se ruşineze. Încă şi pentru a adeveri şi pe ceilalţi mucenici, ce vor veni după dânsul, că celor ce mor pentru Hristos muceniceşte, nu le este în văzduh vreo împiedicare la suirea către înălţime sau vreo încercare; ci calea cea dreaptă, cerul deschis, răsplătirea gata, puitorul de nevoinţe aşteaptă şi singură slava Domnului întâmpină pe mucenic în porţile cereşti.***

Pentru aceea întâiul mucenic, netăcînd, vesteşte ceea ce vede, ca şi cum ar chema după sine şi pe alţii, către aceeaşi cunună mucenicească. Iar iudeii cei zavistnici, care se învăţaseră a ucide pe prooroci şi care îndrăzniseră şi asupra Domnului, împlinitorul legii şi al proorocilor, nu au suferit a auzi cuvintele cele adevărate grăite de Sfântul Ştefan, singuri fiind mincinoşi, ci strigând cu glas mare, îşi astupau urechile şi au pornit cu un suflet şi-au pus asupra lui mâinile cele ucigaşe. Apoi, scoţându-l din cetate - precum mai întâi pe Domnul Cel ce a binevoit a pătimi afară de poartă - au ucis cu pietre pe sluga Domnului cea bună şi credincioasă. Martorii cei mincinoşi şi ucigaşii, pentru ca să le fie mai uşor a arunca cu pietre asupra sfântului, s-au dezbrăcat de hainele lor şi le-au pus lângă picioarele unui tânăr, numit Saul. Acesta, fiind rudenie şi de o seminţie cu cel ce se ucidea, mai mult se iuţea asupra lui, râvnind după legea cea veche. Saul era atunci binevoitor pentru uciderea lui Ştefan şi cum ***Sfântul Ioan Gură de Aur grăieşte despre aceasta: "Îi părea rău lui Saul că nu are mâini mai multe ca să ucidă cu toate pe Ştefan, dar şi aşa a aflat ca să-l ucidă cu mâini multe, care erau ale martorilor mincinoşi, ale căror haine le păzea Saul".***

Deci, fiind ucis Sfântul Ştefan în valea lui Iosafat - care este între Eleon şi între Ierusalim, lingă pârâul Cedrilor, ce avea mulţime de pietre pe lângă mal - stătea de departe pe o piatră Preacurata Fecioară, cu Sfântul Ioan

Cuvântătorul de Dumnezeu, privind de sus şi rugându-se cu sârguinţă către Domnul şi Fiul său ca să-l întărească în răbdare şi să primească sufletul lui în mâinile Sale.

O! cât îi era de dulce Maicii Domnului moartea Sfântului, întâiului mucenic şi Arhidiacon Ştefan, deşi era într-acea cumplită ucidere cu pietre; căci privea la pătimirile lui, din înălţimile cele cereşti, preadulcele Iisus; iar din dealurile cele pământeşti, preadulcea Maică, împreună cu iubitul ucenic.

Multă ploaie de pietre zburând asupra lui şi cu totul roşindu-se de sângele lui, iar cu trupul slăbind şi din legăturile cele fireşti dezlegându-se, îl durea inima pentru cei ce-l ucideau şi mai cu sârguinţă se rugă pentru ei, decât pentru sine. Căci pentru sine a zis: "Doamne, Iisuse, primeşte sufletul meu!" Iar pentru ei, plecându-şi genunchii şi cu glas mare strigând, a zis: "Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!" Aceasta zicând, a adormit.

Astfel s-a săvârşit bunul nevoitor. Astfel s-a încununat cu nişte trandafiri roşii, prin sângerarea de pietre, întâiul mucenic şi a mers în cerul pe care l-a văzut deschis, către Domnul şi Împăratul slavei, ca să împărăţească împreună cu El întru împărăţia cea nesfârşită. ***El fusese ales arhidiacon de Sfinţii Apostoli, îndată după Pogorârea Sfântului Duh şi a pătimit în acelaşi an după Înălţarea Domnului, în ziua de douăzeci şi şapte a lunii decembrie, având de la naşterea sa mai mult de treizeci de ani. Era frumos la faţă, dar mai frumos cu sufletul.***

Sfântul lui trup a fost aruncat spre mâncarea fiarelor şi a păsărilor şi a zăcut neîngropat o zi şi o noapte. După aceea, în noaptea a doua, Gamaliel, acel slăvit învăţător al legii evreieşti din Ierusalim, care mai pe urmă a crezut în Hristos împreună cu fiul său, Avelvie, a trimis nişte bărbaţi cinstiţi şi credincioşi şi, luând în taină moaştele sfântului, le-a dus într-un sat al său, care era departe de Ierusalim, ca la douăzeci de stadii, ce se chema Cafargamala şi acolo le-a îngropat cu cinste, făcând deasupra lui mare plângere.

"Căci cine n-ar fi plâns - zice Sfântul Ioan Gură de Aur - văzând pe acel miel blând, ucis cu pietre şi zăcând mort".

După mulţi ani, bine credincioasa Evdochia, soţia împăratului Teodosie cel mic, venind în Ierusalim, la locul acela unde a fost ucis Sfântul întâiul mucenic Ştefan cu pietre şi s-a roşit pământul cu cinstitul său sânge, a zidit o biserică prea frumoasă în numele şi în cinstea lui Hristos Dumnezeu, a căruia este slavă în veci. Amin.

Vieţile Sfinţilor - Aducerea cinstitelor moaşte ale Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (2 august)

Cuvant Ortodox - Aducerea cinstitelor moaşte ale Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan - 2 august:
https://www.youtube.com/watch?v=8ESdvJJENms

***

Sfântul arhidiacon Ştefan fiind ucis cu pietre de către evrei, cinstitul lui trup a stat neîngropat două zile şi o noapte, fiind aruncat spre mâncarea câinilor, fiarelor şi a păsărilor; însă nimic nu s-a atins de dânsul, pentru că Domnul îl păzea pe el. În a doua noapte, Gamaliel, slăvitul învăţător de lege al Ierusalimului, cel ce se pomeneşte în Faptele Apostolilor, începuse a se îndupleca spre dreapta credinţă în Hristos. El se arătase în taină prieten al Sfinţilor apostoli, şi a trimis bărbaţi cucernici ca să ia pe ascuns trupul întâiului mucenic, şi l-au dus în satul său, care după numele lui, se chema Cafargamala, adică satul lui Gamaliel.

Acel sat era departe de Ierusalim ca la douăzeci de stadii; deci, acolo i-au făcut Sfântului Ştefan cinstita îngropare, punându-l într-o peşteră, în mormântul lui cel nou. După aceea, Nicodim, boierul evreiesc care venise noaptea la Domnul Hristos, plângând deasupra mormântului Sfântului Ştefan, s-a mutat; şi tot acolo aproape de mormântul mucenicului a fost îngropat de Gamaliel.

După aceasta şi Gamaliel, primind Sfântul Botez împreună cu fiul său, Aviv şi vieţuind câtăva vreme cu bună plăcere în dreapta credinţă creştinească, s-a sfârşit. Deci, în aceeaşi peşteră, lângă mormântul lui Ştefan şi a lui Nicodim, i-au îngropat pe amândoi. Trecând mulţi ani şi pierind chinuitorii care mult au prigonit Biserica lui Hristos, a sosit împărăţia creştinească, prin luminarea marelui Constantin; şi, făcându-se alinare Bisericii şi dreapta credinţă strălucind

pretutindenea, s-au aflat prin dumnezeiască descoperire cinstitele moaşte ale Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan şi, lingă dânsul, moaştele bărbaţilor celor de Dumnezeu plăcuţi, ale lui Nicodim, Gamaliel şi Aviv. Deci, le-au aflat pe ele preotul satului acela, cu numele Luchian, după o arătare ce i s-a făcut lui în acest chip:

***

În noaptea unei vineri, în ceasul al treilea, odihnindu-se el, i s-a arătat în vedenia visului un bărbat bătrân, înalt la stat, bineîncuviinţat şi cu cărunteţile înfrumuseţat, având barbă lungă, îmbrăcat cu o haină albă, care era împestriţată cu picături în chipul aurului, închipuind asemănări de cruci prin sine, iar în mâna sa avea un toiag de aur, cu care îmboldind în coaste pe preot, l-a strigat de trei ori, chemându-l pe nume: "Luchiane, Luchiane, Luchiane", şi a început a grăi: *"Mergi în peştera Ierusalimului şi întreabă pe Sfântul Ioan arhiepiscopul, până când vom sta închişi şi nu ne deschide nouă? Căci în vremea arhieriei lui ni se cade nouă să fim arătaţi! Deci, deschide mormântul nostru, nezăbovind, unde, din nebăgare de seamă, zac moaştele noastre; pe de o parte, umplându-se de ploi, iar pe de alta, fiind călcate de picioarele celor necredincioşi! Deci, nu mă îngrijesc atâta de mine, pe cât de acei sfinţi vrednici de mare cinste, care zac împreună cu mine. Deschide-le pe acelea, ca să deschidă Dumnezeu lumii uşile milostivirii Sale, fiindcă este cuprinsă de multe primejdii!"*

Preotul Luchian, înspăimântându-se, a întrebat pe bărbatul ce i se arătase lui, zicându-i: "Cine eşti tu şi cine sunt cei ce zici că sunt cu tine?"

Iar acela a răspuns: *"Eu sunt Gamaliel, învăţătorul lui Pavel, apostolul lui Hristos, şi Ştefan arhidiaconul se odihneşte împreună cu mine, cel ucis cu pietre de evrei şi de arhiereii Ierusalimului, pentru credinţa lui în Hristos. El fiind aruncat spre mâncarea câinilor, a fiarelor şi a păsărilor, l-am luat noaptea şi, aducându-l în acest sat al meu, l-am pus în peştera mea în mormântul gătit mie, vrând să am parte cu dânsul întru învierea şi în darul lui Dumnezeu.*

În alt mormânt, în aceeaşi peşteră, este pus Nicodim, cel ce de Domnul Hristos singur s-a învăţat sfânta credinţă şi a primit Sfântul Botez - după înălţarea Domnului -, de la apostoli. De al cărui botez şi de credinţa sa cea întru Hristos aflând evreii, s-au umplut de mânie şi voiau să-l ucidă pe dânsul, ca şi pe Ştefan, însă n-au făcut aceasta pentru cinstea mea, fiindcă îmi era rudenie; ci au luat de la dânsul dregătoria, iar averea lui au adăugat-o la averile bisericeşti. Deci, blestemându-l, l-au izgonit din cetate cu multe ocări şi cu necinste, iar eu l-am primit pe dânsul în satul meu şi l-am hrănit până la sfârşitul lui.

Murind el, l-am îngropat aproape de moaştele întâiului mucenic Ştefan. Acolo am îngropat în al treilea mormânt şi pe Aviv, prea iubitul meu fiu care, îm-

preună cu mine, a primit sfântul Botez de la apostolii lui Hristos, când era în vârstă de douăzeci de ani. El murind înainte de mine, l-am îngropat în mormântul al treilea săpat în peretele peşterii, cu care împreună am pus să fie aşezat şi trupul meu când voi fi murit".

Preotul iarăşi l-a întrebat, zicându-i: "Unde vă vom căuta pe voi?"

Gamaliel a răspuns: *"Caută-ne înaintea satului spre partea de miazăzi, la ţarina care se numeşte de la Gravi, adică ţarina bărbaţilor lui Dumnezeu".*

Zicând aceasta, s-a făcut nevăzut, iar preotul, deşteptându-se, a lăudat pe Dumnezeu şi s-a rugat, zicând: "Doamne, Iisuse Hristoase, de este de la Tine arătarea aceasta, iar nu o înşelăciune, porunceşte, ca şi a doua oară şi a treia oară să mi se facă aceeaşi arătare!"

Luchian a început a posti cu mâncare uscată până la altă vineri, petrecând în rugăciune şi nespunând cuiva de vedenia aceea.

În noaptea celeilalte vineri, în ceasul al treilea, Gamaliel iarăşi s-a arătat lui Luchian preotul în acelaşi chip ca întâia oară, şi i-a zis: *"Pentru ce n-ai luat seamă ca să mergi şi să spui Sfântului Ioan arhiepiscopul, precum ţi-am zis?"*

Preotul i-a răspuns: "Iartă-mă, Domnul meu, că m-am temut să merg îndată după cea dintâi vedenie şi să-i spun, ca să nu mă aflu mincinos; ci m-am rugat Domnului să te trimită a doua oară şi a treia oară la mine, ca să mă pot încredinţa despre acest adevăr".

Iar el, făcându-i cu mâna, i-a zis: *"Pace ţie, preote, odihneşte-te!"*

Şi se vedea că şi cum ieşea văpăi din ochii preotului.

Apoi iarăşi, întorcându-se către dânsul, i-a zis: *"Luchiane, de vreme ce te gândeşti cum vei afla şi vei cunoaşte moaştele fiecăruia din noi, caută, vezi şi cunoaşte cele ce se vor arăta ţie!"*

Zicând aceasta, cel ce se arătase a adus preotului patru coşniţe: trei de aur, iar a patra de argint. Drept aceea, una dintre acele coşniţe de aur era plină de flori roşii, a doua şi a treia din cele de aur erau pline de flori albe, iar a patra coşniţă, cea de argint, era plină de şofran galben bine mirositor. Coşniţa cea dintâi de aur, cu florile cele roşii, a pus-o de-a dreapta preotului, spre răsărit, pe cea de-a doua, cu florile cele albe, a pus-o în partea dinspre miazăzi, iar pe a treia şi pe a patra, le-a pus împreună în partea dinspre apus, în dreptul celei dintâi ce era spre răsărit.

Preotul a întrebat pe cel ce-i arăta lui acelea, zicându-i: "Ce sunt acestea, domnul meu?"

El i-a răspuns: *"Acestea sunt mormintele noastre, în care ne odihnim noi. Coşniţa cea de aur cu flori roşii dinspre răsărit este mormântul Sfântului Ştefan, care s-a roşit cu sângele mucenicesc pentru Hristos. Cealaltă coşniţă de aur, cu florile cele albe, care stă spre miazăzi, este mormântul Sfântului Nicodim. A treia coşniţă, asemenea cu flori albe, care stă spre apus, este mormântul meu. Iar a patra coşniţă, cea de argint, cu şofranul cel bine mirositor, care stă împreună cu a mea, este mormântul fiului meu, Aviv, care a fost curat din pântecele maicii sale, cu trupul şi cu sufletul, şi s-a sfârşit în feciorie fără de prihană".*

Gamaliel, zicând acestea, s-a făcut nevăzut împreună cu coşniţele. Preotul, după acea vedenie, a mulţumit lui Dumnezeu şi se silea la rugăciune şi la postire până în vinerea a treia, aşteptând ca şi a treia oară să se învrednicească de acea arătare.

În noaptea vinerii a treia, Gamaliel, acelaşi bărbat cinstit şi cu sfânta podoabă, a stat înaintea preotului în vedenie, zicându-i cu îngrozire: *"Pentru ce nu ai luat seamă până acum, adică să mergi la arhiepiscop şi să-i vesteşti lui cele arătate şi cele zise ţie? Oare nu vezi câtă secetă şi mâhnire este în cele de sub cer? Dar tu nu te îngrijeşti! Oare nu sunt în pustietăţi bărbaţi sfinţi mai buni şi mai vrednici de această descoperire decât tine? Iar noi, trecându-i pe aceia, am voit să fim arătaţi prin tine; deci, sculându-te, mergi şi spune arhiepiscopului ca să deschidă locul în care ne odihnim şi să facă o rugăciune, ca Domnul, cu rugăciunile noastre, să fie milostiv spre poporul Său".*

Deci, sculându-se preotul şi mulţumind Domnului, a mers cu sârguinţă la Ierusalim şi i-a spus sfântului arhiepiscop Ioan acea vedenie de trei ori.

Arhiepiscopul, plângând de bucurie a zis: "Binecuvântat este Dumnezeu, iubitorul de oameni, care voieşte să ne arate nouă mila Sa, prin descoperirea sfinţilor Săi, pe care, de ne vom învrednici a-i afla, apoi mi se cade mie să aduc aici în cetate moaştele Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan, care s-a nevoit împotriva iudeilor şi a văzut cerurile deschise şi pe Hristos stând în slavă Sa. Iar tu, fiule - a zis către preot -, du-te la ţarina aceea, caută locul unde zac sfinţii, sapă până dai de mormintele lor, şi vesteşte-mă când îi vei găsi pe ei!"

Preotul, întorcându-se de la cetate în satul său, a chemat nişte bărbaţi cucernici, şi a mers cu dânşii la ţarina ce se numea "de la Gavri".

În mijlocul acelei ţarine era o movilă. Deci, socotind că acolo se odihnesc moaştele sfinţilor, a voit să sape, dar mai întâi a făcut rugăciune de toată noaptea pe acea movilă.

Într-acea noapte s-a arătat Sfântul Gamaliel unui monah ce locuia acolo pe aproape, cu numele Nughetie, zicându-i: *"Du-te şi spune preotului Luchian să nu se ostenească săpând acea movilă, căci noi nu zăcem acolo, ci să ne caute lingă valea din partea dinspre miazăzi, că acolo suntem îngropaţi. Sub acea movilă ne-a pus când ne aducea la îngropare şi se făcea acolo deasupra noastră plângere, după obiceiul cel vechi. De aceea s-a făcut acea movilă, întru mărturia plânsului ce s-a făcut pentru noi. "*

Deci, monahul acela, sculându-se, s-a dus şi a găsit pe preotul Luchian cu mulţi oameni, săpând la acea movilă şi i-a spus lui ceea ce a văzut şi a auzit. Atunci preotul a prea mărit pe Dumnezeu, că a arătat şi pe un alt martor al descoperirii.

Mergând spre vale, au găsit lângă ea o piatră, pe care era scris cu slove evreieşti "Heliil", care se tâlcuieşte "Robii lui Dumnezeu". Deci, săpând piatra aceea şi luând-o de acolo, au găsit o intrare strâmtă în peşteră. Intrând în ea cu lumânare, au văzut în pereţi săpate mormintele şi într-însele moaştele sfinţilor.

Intrarea în peşteră era dinspre miazăzi şi în dreaptă spre răsărit era mormântul Sfântului arhidiacon Ştefan; în dreptul intrării dinspre miazănoapte era mormântul Sfântului Nicodim, iar în partea dinspre apus, în dreptul Sfântului Ştefan, se odihnea Sfântul Gamaliel cu fiul său, precum mai înainte se făcuse arătare preotului în vedenie prin coşniţe.

Atunci îndată preotul a spus lui Ioan, arhiepiscopul Ierusalimului, despre aflarea sfinţilor.

Arhiepiscopul luând pe cei doi episcopi care se întâmplaseră acolo, pe Elefterie al Sevastiei şi pe un alt Elefterie al Ierihonului, a mers cu sârguinţă la locul acela unde erau moaştele sfinţilor şi, săpând intrarea peşterii largă, au intrat înăuntru.

Dar când au deschis mormântul Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan, îndată s-a cutremurat pământul şi s-a auzit de cei vrednici glasul îngerilor care cântau: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace... Şi atât de bună mireasmă mirositoare a ieşit din moaştele sfântului, încât nimeni din oameni nu a mirosit cândva mai înainte. Tuturor li se părea că stau ca în Rai, umplându-se văzduhul de acea bună mireasmă, încât până la zece stadii se simţea mirosul acela. Împreună cu arhiepiscopul venise de la Ierusalim şi din satele de primprejur mult popor, între care erau şi mulţi cuprinşi de felurite boli; unii orbi, alţii

şchiopi, alţii pătimeau cu neputinţe dinlăuntru, alţii erau munciţi de diavoli, iar alţii pătimeau diferite boli. Deci, în acel ceas toţi au primit tămăduiri, iar numărul celor care se tămăduiseră era şaptezeci şi trei. Luând moaştele acestor patru sfinţi, le-au scos cu cântări de psalmi pe movilă, iar poporul le săruta cu cucernicie.

După aceasta, arhiepiscopul a zidit degrabă pe locul acela o biserică în numele sfinţilor celor aflaţi, şi a pus într-însa pe Nicodim, pe Gamaliel şi pe Aviv, iar moaştele Sfântului arhidiacon Ştefan le-au dus cu cinste în Ierusalim şi le-au pus în biserica din Sfântul Sion.

În aceeaşi vreme, un oarecare bărbat din suita împărătească, cu numele Alexandru, împreună cu femeia sa, Iuliana, au plecat de la Constantinopol la Ierusalim spre închinarea la Sfintele Locuri. Văzând ei minunile Sfântului întâiului mucenic Ştefan, au zidit în cetate o biserică de piatră în numele lui şi au rugat foarte mult pe arhiereu să mute moaştele Sfântului Ştefan în biserica cea nou zidită.

Arhiereul, fiind silit de rugămintea cea cu dinadinsul a femeii, a făcut ceea ce cerea. Dar, după câtva timp, Alexandru s-a îmbolnăvit de moarte în Ierusalim şi a poruncit femeii sale cu jurământ, să-i facă o raclă asemenea cu racla întâiului mucenic şi în ea să-l pună pe el lângă moaştele Sfântului Ştefan. Aceasta poruncindu-i, a murit.

Femeia, făcând după porunca bărbatului său o raclă asemenea cu racla sfântului, a pus în ea cu slăvită îngropare trupul bărbatului ei lângă racla sfântului. Ea a stat în Ierusalim lângă biserica aceea, nevrând să se despartă de bărbatul său, măcar că el murise, deoarece credea că el este viu întru Domnul.

Dar, de vreme ce Iuliana, soţia lui Alexandru, era tânără, frumoasă şi bogată, mulţi din cei de neam bun o sileau să o ia în a doua nuntă; însă ea, fiind înţeleaptă, nicidecum nu voia să se însoţească după alt bărbat, păzind neschimbată credinţa însoţirii cu bărbatul cel dintâi, cu care aştepta să aibă parte la înviere în rânduiala drepţilor.

Însă, când un oarecare din puternicii stăpânitori o supăra pe ea foarte mult, vrând să o ia de soţie, dânsa, ca să scape de el, s-a gândit să ia trupul bărbatului său şi să se întoarcă la Constantinopol în patria sa, mai cu seamă că trecuseră opt ani de la moartea lui.

Deci, a rugat pe arhiepiscopul Ierusalimului să n-o oprească să ia trupul bărbatului său, dar el n-a voit. Atunci ea a scris degrabă o scrisoare tatălui său, care trăia în Constantinopol, rugându-l să mijlocească pe lângă împăratul Constantin

cel mare, care împărăţea pe atunci, ca să poată fără de oprire să ia din Ierusalim trupul bărbatului său şi să vină la Constantinopol. Astfel că nu după lungă vreme a venit poruncă de la împărat, după cum o cerea ea şi a arătat-o arhiepiscopului.

Arhiepiscopul, văzând scrisoarea împărătească, nimic nu mai putea să răspundă împotrivă şi o binecuvânta să fie după dorinţa ei.

Atunci Iuliana, cu binecuvântare descoperind pământul în care erau amândouă raclele, a Sfântului mucenic Ştefan şi a bărbatului ei, Alexandru, a luat din greşeală racla cu moaştele sfântului, în loc de aceea a bărbatului, voind Dumnezeu aşa, şi întâiul mucenic astfel dorind. Deci, punând-o în carul tras de catâri, a plecat în cale.

Când a pornit din Ierusalim era seară şi în aceeaşi noapte, deasupra moaştelor pe care le duceau, s-a auzit din văzduh glasul îngerilor care cântau doxologia şi o bună mireasmă ieşea din raclă ca din nişte mir mult vărsat şi se auzeau de departe şi glasuri diavoleşti, strigând: "Amar nouă, că Ştefan trece şi ne bate pe noi!"

Slugile Iulianei, auzind unele ca acestea, s-au cutremurat şi au zis către dânsa: "Ce este aceasta, doamnă, că se aud felurite glasuri, care spun de numele lui Ştefan? Oare nu cumva ducem noi racla întâiului mucenic în loc de aceea a domnului nostru Alexandru?"

Iar ea, lăcrimând, cu bucurie a zis: "Tăceţi, fiilor, că aşa este, precum a voit Dumnezeu şi precum a dorit sfântul, robul Său".

Ajungând la Ascalon, cetate lângă mare, au aflat o corabie mergând spre Constantinopol. Dând plată cârmaciului, au stat în corabie cu moaştele sfântului, şi astfel au pornit în cale. Dar când erau ei în mijlocul mării, s-a ridicat o furtună mare, încât şi corabia se acoperea cu valuri, iar cei din corabie se temeau de învăluirea cea cumplită.

Dar iată că li s-au arătat lor în vederea ochilor Sfântul întâiul mucenic Ştefan, şi le-a zis: "Eu sunt cu voi, nu vă temeţi!" Aceasta zicând-o, s-a făcut nevăzut.

Deci, îndată marea s-a schimbat într-o alinare, şi au mers de acolo fără de primejdie, iar noaptea se arăta lumină deasupra moaştelor sfântului şi multă bună mireasmă ieşea din sicriu şi cântări îngereşti se auzeau în văzduh.

Sosind la Calcedon, au rămas acolo cinci zile şi au făcut înştiinţare cetăţenilor despre moaştele Sfântului Ştefan. Deci, mulţi veneau la corabie, unde aduceau pe neputincioşii lor, şi toţi câţi erau bolnavi au câştigat tămăduire prin vederea întâiului mucenic; iar diavolii s-au izgonit din oameni şi, fugind, strigau: "Ştefan cel ucis de evrei cu pietre a venit şi ne munceşte pe noi cumplit şi de pretutindeni ne izgoneşte şi de pe pământ şi de pe mare".

După aceasta, corabia, plecând de la Calcedon şi mergând cu bine, a ajuns la Constantinopol. Dreptcredincioasa femeie Iuliana, s-a dus la tatăl său şi a spus amănunţit toate despre moaştele Sfântului arhidiacon Ştefan. Atunci, tatăl său împreună cu dânsa, s-au dus şi au spus împăratului şi patriarhului acestea şi s-au umplut de mare bucurie.

Deci, patriarhul, clerul şi tot poporul au mers la malul mării, întru întâmpinarea moaştelor întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan, şi, scoţând din corabie racla cu moaştele sfântului, au pus-o în carul împărătesc şi au petrecut-o cu cinste şi cu cântări de psalmi. Apoi au dus carul în palatele împărăteşti, pentru că aşa porunci împăratul.

Multele minuni ce s-au făcut în acea vreme de la sfintele moaşte, nu este cu putinţă a le spune. Toţi, câţi erau cuprinşi de orice neputinţe şi de boli, primeau tămăduiri.

Petrecându-le ei cu acest fel de cinste, au ajuns la locul care se numea "Băile lui Constantin". Acolo, catârii, care trăgeau carul împărătesc în care erau moaştele, au stat, iar slugile îi băteau, silindu-i să meargă, dar ei nu puteau să mişte paşii din loc nicidecum.

Atunci un catâr, prin dumnezeiasca poruncă, luând glas omenesc, a grăit astfel: "Pentru ce ne bateţi în zadar, că în acest loc a voit întâiul Sfânt mucenic Ştefan să i se pună moaştele?"

Toţi, auzind un glas ca acesta, s-au mirat foarte mult şi s-au înspăimântat; deci, au prea mărit pe Dumnezeu cu glasuri de cântări.

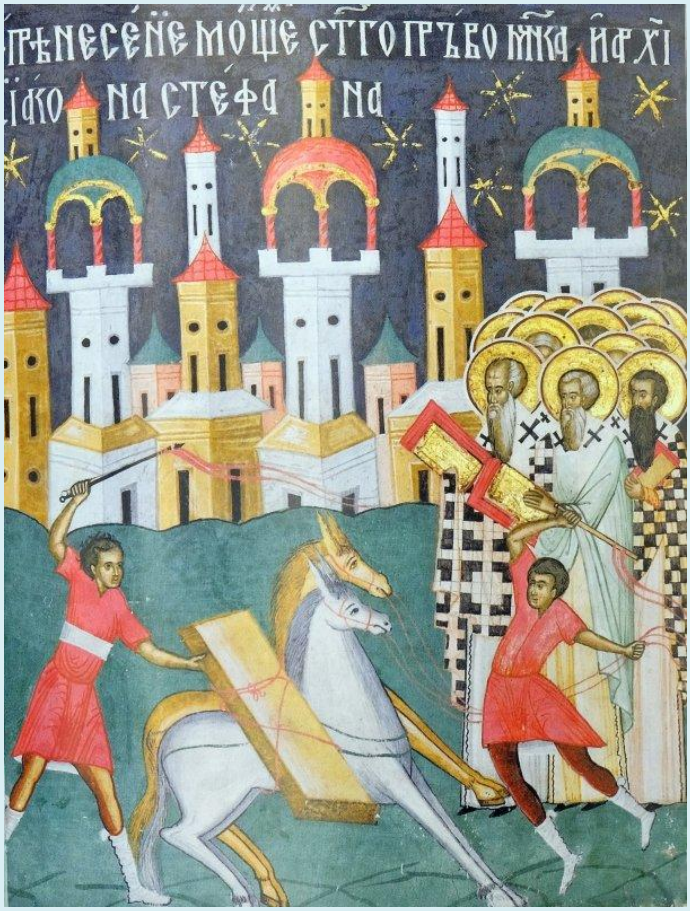

Împăratul a poruncit ca îndată să se zidească o biserică de piatră în acel loc; deci, în scurtă vreme s-a zidit o biserică foarte frumoasă în numele întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan şi a pus în ea cinstitele lui moaşte întru slava şi lauda Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Cel slăvit împreună cu Tatăl şi Sfântul Duh, căruia şi de la noi păcătoşii să-I fie cinste şi slavă, închinăciune şi mulţumire, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Sinaxar - Pomenirea Sfântului apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan, unul din cei şapte diaconi

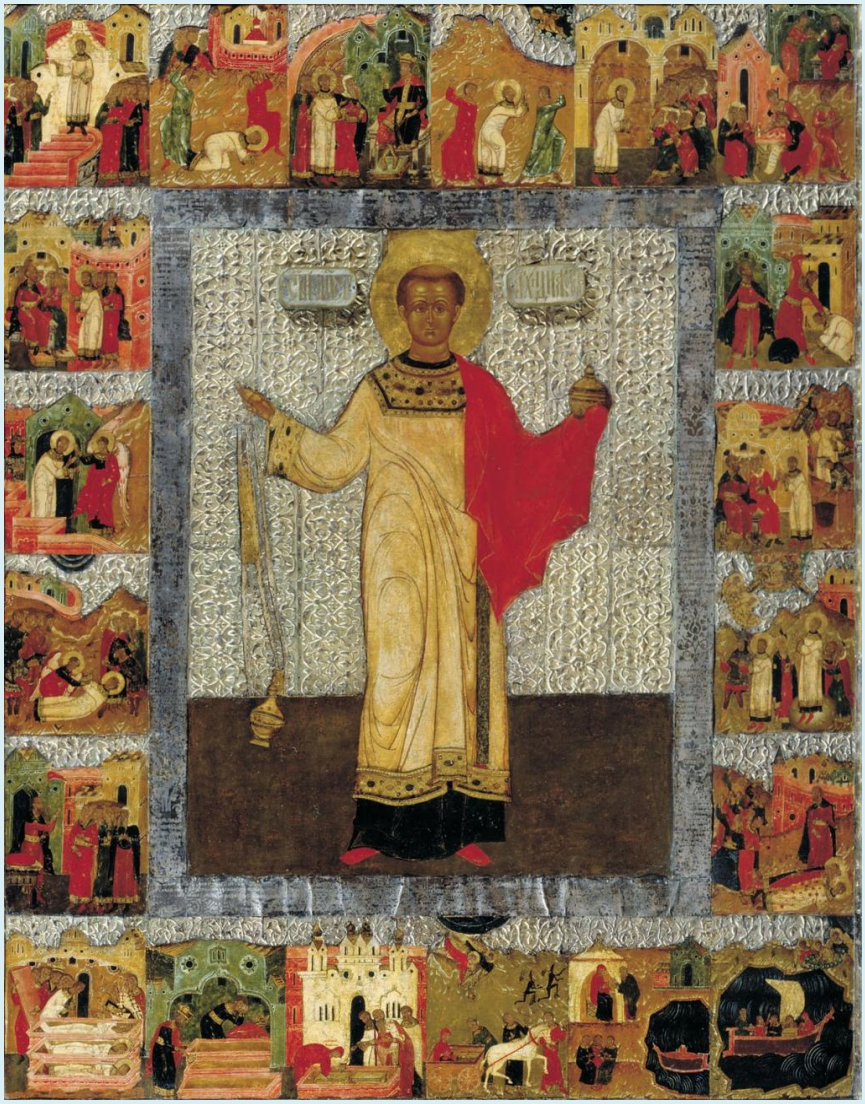

În această lună, în ziua a douăzeci şi şaptea, pomenirea Sfântului apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan, unul din cei şapte diaconi.

S-a făcut odată întrebarea între iudei, saduchei, farisei şi elini despre Domnul nostru Iisus Hristos. Unii spuneau că este prooroc, alţii că este înşelător, iar alţii că e Fiul lui Dumnezeu. ***Atunci Ştefan a stat pe loc înalt şi a binevestit tuturor pe Domnul nostru Iisus Hristos, zicând: "Bărbaţi fraţi, pentru ce s-au înmulţit răutăţile voastre şi s-a tulburat tot Ierusalimul? Fericit este omul care nu s-a îndoit în Hristos. El este Cel ce a plecat cerurile şi S-a pogorât pentru păcatele noastre şi S-a născut din Sfânta şi curata Fecioară, cea aleasă înainte de întemeierea lumii. El a luat neputinţele noastre şi a purtat slăbiciunile noastre. Pe orbi i-a luminat, pe leproşi i-a curăţit, pe demoni i-a izgonit".***

Când l-au auzit grăind aşa, l-au dus în sinedriu la arhierei, că nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi duhului cu care grăia.

Intrând înăuntru au adus nişte bărbaţi care au zis: "L-am auzit că a grăit cuvinte de hulă împotriva locului celui sfânt şi a Legii" şi alte cuvinte, aşa precum se scrie în Faptele Apostolilor. Şi când s-au uitat la el au văzut faţa lui ca faţa de înger. N-au mai putut răbda ruşinea biruinţei; l-au lovit cu pietre şi l-au omorât.

Iar sfântul se ruga pentru ei zicând: "Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!".

Dumnezeiescul şi întâiul mucenic Ştefan, prin aşa socotita lui cădere, a doborât pe împotrivă-luptătorul diavol şi s-a odihnit cu somnul cel dulce, arătând minunate moaştele sale.

Nişte bărbaţi evlavioşi au luat acele sfinte moaşte, le-au pus într-o raclă făcută din lemn de Persia, l-au acoperit şi l-au aşezat alături de templu. Gamaliel, învăţătorul de Lege, şi Avelvus, fiul lui, crezând în Hristos, au fost botezaţi de apostoli.

Sinaxar - Pomenirea aducerii moaştelor Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (2 august)

În această lună, în ziua a doua, pomenirea aducerii moaştelor Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan.

Istorisirea acestei aduceri a moaştelor Sfântului Arhidiacon Ştefan este aceasta: Trecând multă vreme după mucenicia ce a luat sfântul pentru Hristos, şi fiind împărat întâiul între împăraţii creştineşti, Sfântul Constantin, dacă s-a umplut toată lumea de linişte şi de pace, s-a arătat comoara cea scumpă a moaştelor întâiului mucenic. ***Căci un om oarecare din satul unde erau ascunse în pământ moaştele întâiului mucenic, bătrân la vârstă şi cu vrednicia preot, şi cucernic cu viaţa, anume Luchian, a văzut vedenie, în care i se arată de trei ori întâiul mucenic. Deci preotul a descoperit vedenia episcopului Ioan, care, umplându-se de bucurie şi mergând la locul acela cu clerul cetăţii, şi săpând, au aflat racla în care erau sfintele moaşte. Şi îndată s-a făcut cutremur şi a ieşit bună mireasmă, care a umplut pe cei ce erau acolo; iar glasuri de îngeri ziceau: "Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, şi pe pământ pace întru oameni bunăvoire".***

Îndată patriarhul Ierusalimului cu alţi doi episcopi şi cu clerul şi cu tot poporul, închinându-se sfintelor moaşte, le-au aşezat în sfântul Sion, cu lumini şi cu cântări şi tămâieri, şi cu cinstea ce se cădea. După aceea s-a zidit sfântului o biserică în aceeaşi cetate de un oarecare Alexandru, boier de sfat, care rugând foarte mult pe arhiereu a luat moaştele sfântului şi le-a pus acolo cu toată cinstea. Dar încă nu trecuseră cinci ani după mutarea aceea, şi îmbolnăvindu-se boierul acela spre moarte, şi-a făcut un sicriu de chiparos asemenea cu al sfântului, şi punându-l lângă acela, când a răposat a fost pus în el.

După aceea, ***peste opt ani după moartea lui Alexandru, fiind împărat creştinilor sfântul şi marele Constantin, şi patriarh Constantinopolei Mitrofan, femeia lui Alexandru, cu numele Iuliana, fiind îndemnată de mulţi ca să se mărite iarăşi, din pricina averii şi frumuseţii ei, ca să nu ajungă să facă una ca aceasta, s-a gândit să ia trupul bărbatului ei şi să se ducă în patria ei şi la tatăl său la Constantinopol. Dar, fiind cuprinsă de oarecare pronie dumnezeiască a lăsat sicriul bărbatului ei şi, vărsând multe lacrimi, a luat racla sfântului. Şi punând racla cu sfintele moaşte pe un pat şi încărcându-l pe un asin, şi-a făcut calea ei. Şi toată noaptea se auzeau cântări dumnezeieşti de îngeri şi locul acela se umplea de bun miros, ca şi cum s-ar fi fost vărsat mult mir, iar duhurile cele viclene plângând, strigau: "Vai nouă, că Ştefan trece prin mijlocul nostru, chinuindu-ne".***

De aceea, sosind la Ascalona, cetatea de lângă mare, şi aflând corabie şi tocmind-o cu 50 de galbeni de aur, au pornit la drum. Însă este cu neputinţă a scrie şi a povesti pe scurt câte minuni şi semne s-au făcut în acea călătorie.

Iar dacă au sosit la cetatea împărătească, şi a auzit împăratul aceasta, şi cele despre femeia lui Alexandru, au adus-o înaintea împăratului şi a spus cu amănuntul toate. Atunci şi iubitorul de Ortodoxie împărat, auzind acestea şi umplându-se de bucurie şi de veselie, a poruncit arhiereului să iasă înainte cu tot clerul şi cu poporul şi să aducă cu toată cinstea şi evlavia pe sfântul la palatul împărătesc.

Din minunile ce s-au făcut atunci vom spune una: ***Au tras catârii carul în care era racla cu sfintele moaşte, până ce au sosit la locul ce se cheamă Constandiane, unde s-au oprit.***

Iar unul dintre catâri grăi cu glas omenesc: "Pentru ce ne bateţi? Că aici trebuie să fie aşezat Sfântul".

Aceste graiuri dacă le-au auzit arhiereul, şi toată adunarea poporului, au dat laudă lui Dumnezeu cu mare glas. Încă şi binecredinciosul împărat auzind acestea, s-a minunat şi îndată a zidit o sfântă biserică întâiului mucenic în locul acela, întru slava şi lauda Domnului nostru Iisus Hristos şi a Sfântului Său Arhidiacon Ştefan.

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Aducerea moaștelor Sfântului întâi mucenic și arhidiacon Ștefan; Dreptul Gamaliel

Sfântul apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan, fiind ucis cu pietre de evrei, cinstitul său trup a fost aruncat spre hrană câinilor şi fiarelor sălbatice, stând neîngropat două zile şi o noapte. Gamaliel, un mare învăţător de Lege din Ierusalim, a trimis slujitori care, ridicând trupul Sfântului arhidiacon Ştefan, l-au îngropat în Cafargamala, care se tâlcuieşte „satul lui Gamaliel”.

A trecut însă multă vreme, şi mulţime multă de mucenici au udat cu sângele lor pământul, până în zilele lui Constantin cel mare. În zilele acestui binecredincios împărat, când Biserica scăpase de persecuţii, printr-o minune s-au aflat moaştele Sfântului Ştefan, care au fost aşezate spre cinstire în Biserica Sfintei Învieri din Ierusalim.

Peste puţină vreme, un mare dregător din Constantinopol, Alexandru, împreună cu soţia sa, Iuliana, au venit la Ierusalim. Văzând ei minunile care se făceau de către Sfântul arhidiacon Ştefan, au zidit în Sfânta Cetate o biserică frumoasă, pe care au închinat-o lui şi au mutat sfintele moaşte în ea.

Când a murit, Alexandru a fost înmormântat lângă Sfântul Ştefan, iar soţia sa, dorind să plece în Constantinopol, în loc să ia rămăşiţele soţului ei, a luat moaştele sfântului. Acestea au fost recuperate de împărat, care, zidind o biserică cu hramul Sfântului Ştefan, a pus moaştele întâiului mucenic acolo, întru slava lui Dumnezeu.

Sorin Ioniţe - Calendar Ortodox - Aducerea moaștelor Sfântului întâi mucenic și arhidiacon Ștefan; Dreptul Gamaliel; Binecredinciosul împărat Iustinian cel mare

Aducerea moaștelor Sfântului întâi mucenic și arhidiacon Ștefan

După uciderea cu pietre a Sfântului arhidiacon Ștefan trupul mucenicului a stat neîngropat timp de două zile. Cel care a avut curaj să ia trupul sfântului și să-l îngroape a fost învățatul Gamaliel, care l-a avut ca și ucenic pe Sfântul Ștefan.

Tropar, glasul 4: Cu împărătească cunună a fost încununat creștetul tău, din chinurile cele pe care le-ai răbdat pentru Hristos Dumnezeu, întâi pătimitorule între mucenici. Că tu, mustrând nebunia iudeilor, ai văzut pe Mântuitorul tău de-a dreapta Tatălui. Pe Acela roagă-L pentru sufletele noastre.

Acesta l-a îngropat în mormântul său, în satul Cafargamala la aproximativ 32 km de Ierusalim.

Printr-o minune divină, după 400 de ani, preotul satului Cafargamala va afla despre existența mormântului care adăpostea trupul Sfântului Ștefan.

Mormântul a fost deschis, s-a oficiat o slujbă de patriarhul Ioan al Ierusalimului și sfintele moaștele au fost duse la Ierusalim. Aici a fost ridicată o biserică în cinstea sfântului, lăcaș în care au fost depuse și sfintele sale moaște.

La puțin timp, ctitorul sfântului lăcaș a trecut la cel veșnice și a fost depus în sfânta biserică, având un sicriu asemănător cu racla Sfântului Ștefan. Soția ctitorului, pe nume Iuliana, a hotărât să se întoarcă acasă, la Constantinopol, și a dorit să ia cu dânsa și trupul soțului ei, însă prin providență divină, a greșit sicriul și a luat racla cu sfintele moaște ale Sfântului Ștefan, care astfel au ajuns la Constantinopol.

Dreptul Gamaliel

„În zilele acelea, aduşi fiind apostolii înainte arhiereului, cei din sinedriu se mâniau foarte mult şi se sfătuiau să-i omoare. Şi, ridicându-se în sinedriu un fariseu, anume Gamaliel, învăţător de Lege, cinstit de tot poporul, a poruncit să-i scoată pe oameni afară puţin şi a zis către ei: Bărbaţi israeliţi, feriţi-vă de oamenii aceştia şi lăsaţi-i, căci dacă această hotărâre sau lucrul acesta este de la oameni, se va nimici; iar dacă este de la Dumnezeu, nu veţi putea să-i nimiciţi, ca nu cumva să vă aflaţi şi luptători împotriva lui Dumnezeu. Şi l-au ascultat pe el şi chemând pe apostoli şi bătându-i, le-au poruncit să nu mai vorbească în numele lui Iisus şi le-au dat drumul. Şi cuvântul lui Dumnezeu creştea şi se înmulţea foarte mult numărul ucenicilor în Ierusalim şi mulţime de preoţi se supuneau credinţei.

Iar Ştefan, fiind plin de har şi de putere, făcea minuni şi semne mari în popor. Şi s-au ridicat unii din sinagoga ce se zicea a liberţilor şi a cirenenilor şi a alexandrinilor şi a celor din Cilicia şi din Asia, sfădindu-se cu Ştefan. Şi nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi a Duhului cu care el vorbea. Şi au întărâtat poporul şi pe bătrâni şi pe cărturari şi, năvălind asupră-i, l-au răpit şi

l-au dus în sinedriu. Şi, aţintindu-şi ochii asupra lui, toţi cei ce şedeau în sinedriu au văzut faţa lui ca o faţă de înger.

Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu, şi a zis: Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu!

Iar ei, strigând cu glas mare, şi-au astupat urechile şi au năvălit asupra lui. Şi, scoţându-l afară din cetate, îl băteau cu pietre. Iar martorii şi-au pus hainele la picioarele unui tânăr, numit Saul. Şi îl băteau cu pietre pe Ştefan, care se ruga şi zicea: Doamne Iisuse, primeşte duhul meu! Şi, îngenunchind, a strigat cu glas mare: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Şi, zicând acestea, a murit. Iar bărbaţi cucernici l-au îngropat pe Ştefan şi au făcut plângere mare pentru el."

(Fapte 5, 33-34, 38-40; 6, 7-10, 12, 15; 7, 55-60; 8, 2)

Aflarea moaștelor Sfântului arhidiacon Ștefan este strâns legată de povestea aflării moaștelor Dreptului Gamaliel și de aducerea moaștelor Sfântului Ștefan la Constantinopol, unde au fost depuse în Biserica Sfântului arhidicon Laurențiu.

Iată cum redau **Sinaxarele** aceste evenimente:

În noaptea unei vineri, în ceasul al treilea, odihnindu-se el, i s-a arătat în vedenia visului un bărbat bătrân, înalt la stat, bine încuviințat și înfrumusețat cu cărunteţile, având barbă lungă, îmbrăcat cu o haină albă, care era împestrițată cu picături în chipul aurului, închipuind asemănări de cruci pe ea, iar în mâna sa avea un toiag de aur, cu care îmboldind în coaste pe preot, l-a strigat de trei ori, chemându-l pe nume: „Luchiane, Luchiane, Luchiane!", și a început a grăi: „Mergi în cetatea Ierusalimului și spune Sfântului Ioan, arhiepiscopul: «Până când vom sta închiși și nu ne deschizi nouă? Căci în vremea arhieriei tale ni se cade nouă să fim arătați! Deci deschide fără de zăbavă mormântul nostru, unde, din nebăgare de seamă, zac moaștele noastre, pe de o parte fiind udate de ploi, iar pe de alta fiind călcate de picioarele celor necredincioși! Și nu mă îngrijesc atâta de mine, pe cât de acei sfinți vrednici de mare cinste, care zac împreună cu mine. Deschide-le pe acelea, ca să deschidă Dumnezeu lumii ușile milostivirii Sale, fiindcă este cuprinsă de multe primejdii!»".

Iar preotul Luchian, înspăimântându-se, a întrebat pe bărbatul ce i se arătase lui, zicându-i: „Cine ești tu, domnule, și cine sunt cei ce zici că sunt cu tine?".

Iar acela a răspuns: „Eu sunt Gamaliel, învățătorul lui Pavel, apostolul lui Hristos, și împreună cu mine se odihnește Ștefan arhidiaconul, cel ucis cu pietre de

evrei și de arhiereii Ierusalimului, pentru credința lui în Hristos. Acela fiind aruncat spre mâncarea câinilor, a fiarelor și a păsărilor, l-am luat noaptea și aducându-l în acest sat al meu, l-am pus în peștera mea în mormântul gătit mie, vrând să am parte cu dânsul întru înviere și în darul lui Dumnezeu. Iar în alt mormânt, în aceeași peșteră, este pus Nicodim, cel ce a fost învățat sfânta credință de Însuși Domnul Hristos și a primit Sfântul Botez de la apostoli, după înălțarea Domnului. De al cărui botez și de credința sa cea întru Hristos aflând evreii, s-au umplut de mânie și voiau să-l ucidă pe dânsul, ca și pe Ștefan, însă n-au făcut aceasta pentru cinstea mea, fiindcă îmi era rudenie; ci au luat de la dânsul dregătoria, iar averea lui au adăugat-o la averile bisericești. Apoi, blestemându-l, l-au izgonit din cetate cu multe ocări și cu necinste, iar eu l-am primit pe dânsul în satul meu și l-am hrănit până la sfârșitul lui. Și sfârșindu-se, l-am îngropat aproape de moaștele întâiului mucenic Ștefan. Tot acolo am îngropat în al treilea mormânt și pe Aviv, prea iubitul meu fiu, care, împreună cu mine, a primit Sfântul Botez de la apostolii lui Hristos, când era în vârstă de douăzeci de ani. El murind înainte de mine, l-am îngropat în mormântul al treilea, cel săpat în peretele peșterii, cu care împreună am pus să fie așezat și trupul meu, pe când muream”.

Preotul iarăși l-a întrebat, zicându-i: „Unde vă vom căuta pe voi?”.

Gamaliel a răspuns: „Caută-ne înaintea satului spre partea de miazăzi, la țarina care se numește de la Gravi, adică țarina bărbaților lui Dumnezeu”. Zicând aceasta, s-a făcut nevăzut, iar preotul, deșteptându-se, a lăudat pe Dumnezeu și s-a rugat, zicând: „Doamne, Iisuse Hristoase, de este de la Tine arătarea aceasta, iar nu o înșelăciune, poruncește dar, ca și a doua oară și a treia oară să mi se facă aceeași arătare!”. Și a început a posti cu mâncare uscată până la următoarea vineri, petrecând în rugăciune și nespunând cuiva de vedenia aceea.

Iar în noaptea celeilalte vineri, în ceasul al treilea, Gamaliel iarăși s-a arătat lui Luchian preotul în același chip ca întâia oară, și i-a zis: „Pentru ce n-ai luat seamă ca să mergi și să spui Sfântului Ioan arhiepiscopul, precum ți-am zis?”.

Preotul i-a răspuns: „Iartă-mă, Domnul meu, că m-am temut să merg îndată după cea dintâi vedenie și să-i spun, ca să nu mă aflu mincinos; ci m-am rugat Domnului să te trimită a doua oară și a treia oară la mine, ca să mă pot încredința despre acest adevăr”.

Iar el, făcându-i cu mâna, i-a zis: „Pace ție, preote, odihnește-te!”. Și se vedea ca și cum pleca din ochii preotului. Apoi iarăși, întorcându-se către dânsul, i-a zis: „Luchiane, de vreme ce te gândești cum vei afla și vei cunoaște moaștele fiecăruia din noi, caută, vezi și cunoaște cele ce se vor arăta ție!”.

Zicând aceasta, cel ce se arătase a adus preotului patru coșnițe: trei de aur, iar a patra de argint. Drept aceea, una dintre acele coșnițe de aur era plină de flori roșii, a doua și a treia din cele de aur erau pline de flori albe, iar a patra coșniță, cea de argint, era plină de șofran galben binemirositor. Coșnița cea dintâi de aur, cu florile cele roșii, a pus-o de-a dreapta preotului, spre răsărit, pe cea de-a doua, cu florile cele albe, a pus-o în partea dinspre miazăzi, iar pe a treia și pe a patra, le-a pus împreună în partea dinspre apus, în dreptul celei dintâi ce era spre răsărit.

Preotul a întrebat pe cel ce-i arăta lui acelea, zicându-i: „Ce sunt acestea, domnul meu?”.

El i-a răspuns: „Acestea sunt mormintele noastre, în care ne odihnim noi. Coșnița cea de aur cu flori roșii dinspre răsărit este mormântul Sfântului Ștefan, care s-a roșit cu sângele mucenicesc pentru Hristos. Cealaltă coșniță de aur, cu florile cele albe, care stă spre miazăzi, este mormântul Sfântului Nicodim. A treia coșniță, asemenea cu flori albe, care stă spre apus, este mormântul meu. Iar a patra coșniță, cea de argint, cu șofranul cel bine mirositor, care stă împreună cu a mea, este mormântul fiului meu Aviv, care a fost curat din pântecele maicii sale, cu trupul și cu sufletul, și s-a sfârșit în feciorie fără de prihană”.

Aceasta zicând Gamaliel, s-a făcut nevăzut împreună cu coșnițele. Iar preotul, după acea vedenie, a mulțumit lui Dumnezeu și s-a silit la rugăciune și la postire până în vinerea a treia, așteptând ca și a treia oară să se învrednicească de acea arătare.

Și în noaptea vinerii a treia, Gamaliel, același bărbat cinstit și cu sfântă podoabă, a stat înaintea preotului în vedenie, zicându-i cu îngrozire: „Pentru ce nu ai băgat de seamă până acum, ca să mergi la arhiepiscop și să-i vestești lui cele arătate și cele zise ție? Oare nu vezi câtă secetă și mâhnire este în cele de sub cer? Iar tu nu te îngrijești! Oare nu sunt în pustietăți bărbați sfinți mai buni și mai vrednici de această descoperire decât tine? Iar noi, trecându-i pe aceia, am voit să fim arătați prin tine; deci, sculându-te, mergi și spune arhiepiscopului ca să deschidă locul în care ne odihnim și să facă o biserică, ca, prin rugăciunile noastre, Domnul să fie milostiv spre poporul Său”.

Deci, sculându-se preotul și mulțumind Domnului, a mers cu sârguință la Ierusalim și i-a spus sfântului arhiepiscop Ioan acea vedenie și porunca pe care o primise de trei ori.

Iar arhiepiscopul, plângând de bucurie, a zis: „Bine este cuvântat Dumnezeu, iubitorul de oameni, care voiește să ne arate nouă mila Sa, prin descoperirea sfinților Săi, pe care de ne vom învrednici a-i afla, apoi mi se cade mie să aduc

moaștele Sfântului întâiului mucenic și arhidiacon Ștefan aici în cetatea în care s-a nevoit împotriva iudeilor și a văzut cerurile deschise și pe Hristos stând în slava Sa. Iar tu, fiule – a zis către preot - du-te la țarina aceea, caută locul unde zac sfinții, sapă până dai de mormintele lor și vestește-mă când îi vei găsi pe ei!”.

Și întorcându-se preotul de la cetate în satul său, a chemat niște bărbați cucernici, și a mers cu dânșii la țarina ce se numea „de la Gavri”. În mijlocul acelei țarine era o movilă. Deci, socotind că acolo se odihnesc moaștele sfinților, a voit să sape, dar mai întâi a făcut rugăciune de toată noaptea pe acea movilă.

Și într-acea noapte s-a arătat Sfântul Gamaliel unui monah ce locuia acolo pe aproape, cu numele Nughetie, zicându-i: „Du-te și spune preotului Luchian să nu se ostenească săpând pe acea movilă, căci noi nu zăcem acolo, ci să ne caute lângă valea din partea dinspre miazăzi, că acolo suntem îngropați. Iar pe acea movilă am fost puși când ne duceau la îngropare și se făcea acolo deasupra noastră plângere, după obiceiul cel vechi. De aceea s-a făcut acea movilă, întru mărturia plânsului ce s-a făcut deasupra noastră”.

Deci monahul acela, sculându-se, s-a dus și a găsit pe preotul Luchian cu mulți oameni, începând a săpa la acea movilă, și i-a spus lui ceea ce a văzut și a auzit. Iar preotul a proslăvit pe Dumnezeu, că a arătat și pe un alt martor al descoperirii.

Și mergând spre vale, au găsit lângă ea o piatră, pe care era scris cu slove everiești „Heliil”, care se tâlcuiește „Robii lui Dumnezeu”. Deci, săpând piatra aceea și luând-o de acolo, au găsit o intrare strâmtă în peșteră și intrând în ea cu lumânare, au văzut în pereți mormintele săpate și într-însele moaștele sfinților. Intrarea în peșteră era dinspre miazăzi și în dreapta spre răsărit era mormântul Sfântului arhidiacon Ștefan; în dreptul intrării dinspre miazănoapte era mormântul Sfântului Nicodim, iar în partea dinspre apus, în dreptul Sfântului Ștefan, se odihnea Sfântul Gamaliel cu fiul său, precum mai înainte se făcuse arătare preotului în vedenie prin coșnițe. Atunci îndată preotul a spus lui Ioan, arhiepiscopul Ierusalimului, despre aflarea sfinților.

Iar arhiepiscopul luând doi episcopi care se întâmplaseră acolo, pe Elefterie al Sevastiei și pe un alt Elefterie al Ierihonului, a mers cu sârguință la locul acela unde erau moaștele sfinților și, săpând intrarea peșterii largă, au intrat înăuntru. Și când au deschis mormântul Sfântului întâiului mucenic și arhidiacon Ștefan, îndată s-a cutremurat pământul și s-a auzit de cei vrednici un glas de îngeri care cântau: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace. Și atât de bună mireasmă a ieșit din moaștele sfântului, precum nimeni din oameni nu a mirosit cândva mai înainte. Și li se părea tuturor că stau ca în Rai, umplându-se văz-

duhul de acea bună mireasmă negrăită, încât și până la zece stadii se simțea mirosul acela.

Împreună cu arhiepiscopul venise de la Ierusalim și din satele de primprejur mult popor, între care erau și mulți cuprinși de felurite boli - unii orbi, alții șchiopi, alții pătimeau cu neputințe dinlăuntru, alții erau munciți de diavoli, iar alții pătimeau de felurite vătămări și răni. Și în același ceas au primit toți tămăduiri, iar numărul celor care se tămăduiseră era șaptezeci și trei.

Deci luând moaștele acestor patru sfinți, le-au scos cu cântări de psalmi pe movilă, iar poporul se atingea de ele, sărutându-le cu cucernicie. După aceasta, arhiepiscopul a zidit degrabă pe locul acela o biserică în numele sfinților celor aflați și a pus într-însa pe Nicodim, pe Gamaliel și pe Aviv, iar moaștele Sfântului arhidiacon Ștefan le-a dus cu cinste în Ierusalim și le-a pus în biserica din Sfântul Sion.

În aceeași vreme, un oarecare bărbat din sfatul împărătesc, cu numele Alexandru, împreună cu femeia sa, Iuliana, au plecat de la Constantinopol la Ierusalim spre închinare la Sfintele Locuri. Și văzând ei minunile cele ce se făceau la mormântul Sfântului întâiului mucenic Ștefan, au zidit în cetate o biserică de piatră în numele lui și au rugat mult pe arhiereu să mute moaștele Sfântului Ștefan în biserica cea nou zidită. Iar arhiereul, fiind silit de rugămintea cea cu dinadinsul, a făcut ceea ce cereau. Iar după câtva timp, Alexandru s-a îmbolnăvit de moarte în Ierusalim și a poruncit femeii sale cu jurământ, să-i facă o raclă asemenea cu racla întâiului mucenic și în ea să-l pună pe el lângă moaștele Sfântului Ștefan. Aceasta poruncindu-i, a murit.

Și a făcut femeia, după porunca bărbatului său, o raclă asemenea întru totul cu racla sfântului, și a pus în ea cu slăvită îngropare trupul bărbatului ei lângă racla sfântului. Apoi ea a rămas în Ierusalim lângă biserica aceea, nevrând să se despartă de bărbatul său, măcar că el murise, deoarece credea că el este viu întru Domnul.

Iar de vreme ce acea Iuliana, soția lui Alexandru, era încă tânără, frumoasă și bogată, mulți din cei de neam bun o sileau să o ia în a doua nuntă; însă ea, fiind întreg înțeleaptă, nicidecum nu voia să se însoțească după alt bărbat, păzind neschimbată credința însoțirii cu bărbatul cel dintâi, cu care aștepta să aibă parte la înviere în rânduiala drepților.

Iar când un oarecare din puternicii stăpânitori o supăra pe ea foarte, vrând să o ia de soție, dânsa, ca să scape de el, s-a gândit să ia trupul bărbatului său și să se întoarcă la Constantinopol în patria sa. Și acum trecuseră opt ani de la pristăvirea bărbatului și a rugat pe arhiepiscopul Ierusalimului să n-o oprească să ia

trupul bărbatului său, dar el n-a voit. Atunci ea a scris degrabă o scrisoare tatălui său, care trăia în Constantinopol, rugându-l să mijlocească pe lângă împăratul Constantin cel mare, care împărățea pe atunci, ca să poată fără de oprire să ia din Ierusalim trupul bărbatului său și să vină la Constantinopol. Și nu după lungă vreme a venit o poruncă de la împărat, după cum cerea ea și a arătat-o arhiepiscopului.

Iar arhiepiscopul, văzând scrisoarea împărătească, nu a mai putut răspunde nimic împotrivă și a binecuvântat să fie după dorința ei. Atunci Iuliana, descoperind cu binecuvântare pământul în care erau amândouă raclele, a Sfântului mucenic Ștefan și a bărbatului ei, Alexandru, a luat din greșeală racla cu moaștele sfântului, în loc de aceea a bărbatului, Dumnezeu voind așa și întâiul mucenic astfel dorind. Deci, punând-o în carul tras de catâri, a plecat în cale. Și era seară când a pornit din Ierusalim și, în acea noapte, deasupra moaștelor care erau duse, s-a auzit din văzduh glasul îngerilor care cântau doxologia și o bună mireasmă mare ieșea din raclă ca din niște mir mult vărsat. Și se auzeau de departe și glasuri diavolești, strigând: „Amar nouă, că Ștefan trece și ne bate pe noi!”. I

ar slugile Iulianei, auzind unele ca acestea, s-au cutremurat și au zis către dânsa: „Ce este aceasta, doamnă, că se aud felurite glasuri, care spun de numele lui Ștefan? Oare nu cumva ducem noi racla întâiului mucenic în loc de aceea a domnului nostru Alexandru?”.

Iar ea, lăcrimând de bucurie, a zis: „Tăceți, fiilor, că așa și este, precum a voit Dumnezeu și precum a dorit sfântul, robul Său”.

Binecredinciosul împărat Iustinian (527-565)

S-a născut în anul 483 din părinți binecredincioși, în Tauresium, un sat la miazăzi de Uskub, lângă Scopje, capitala Macedoniei de astăzi. Savatie și Biglenisa, părinții săi, creștini fiind, i-au acordat o educație aleasă.

În anul 518, unchiul său, Justin a ajuns împărat, apoi, cu patru luni înainte să moară, în luna aprilie a anului 527, se pare că l-a înfiat pe Justinian ungându-l cesar în locul său. Se pare că a stat în preajma unchiului său încă din tinerețe, și a avut astfel posibilitatea să primească o educație deosebită, devenind un excepțional cunoscător al dreptului și istoriei Imperiului Roman, dar și un foarte bun teolog.

Împăratul Justinian a fost un sprijinitor ferm al Bisericii, astfel după ce împăratul Teodosie I proclamase creștinismul ca singura religie acceptată în stat,

legislația justiniană vine cu noi întăriri, suprimând dreptul necreștinilor de a accede la funcții publice.

De asemenea, în timpul domniei sale au fost ridicate numeroase biserici, cea mai impresionantă fiind Catedrala Sfânta Sofia, iar în anul 553 a fost convocat al V-lea sinod ecumenic la Constantinopol, fiind condamnată erezia monofizită.

Opera sa legislativă (Codul justinian) și cea religioasă, reprezintă totodată o moștenire valoroasă pe care a lăsat-o posterității.

A trecut la cele veșnice în noiembrie 565.

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan; Sfântul cuvios Teodor mărturisitorul

După Pogorârea Sfântului Duh în ziua Cincizecimii, mulţi veneau la credinţă prin cuvintele şi minunilor Sfinţilor apostoli. Înmulţindu-se astfel numărul ucenicilor, apostolii au ales şapte bărbaţi „plini de Duh Sfânt şi de înţelepciune”, pe care i-au hirotonit şi, prin ei, s-a făcut început treptei diaconiei în Biserică.

Cuvântul „diacon” înseamnă „slujitor”, deoarece diaconii erau rânduiţi să le fie spre ajutor apostolilor în slujirea fraţilor la mesele de obşte şi la împărţirea milosteniilor către văduve şi săraci.

Ei predicau, de asemenea, cuvântul Evangheliei, botezau şi ajutau la săvârşirea rugăciunilor şi a Euharistiei în Biserica din Ierusalim.

Cel mai de seamă dintre aceşti şapte diaconi era Sfântul Ştefan, tânăr plin de Duhul Sfânt, care făcea minuni şi propovăduia cu îndrăzneală credinţa în Iisus Hristos, dovedind-o din Sfintele Scripturi.

Tropar, glasul 4: Încununatu-s-a creştetul tău cu diademă împărătească, pe urma luptelor pe care le-ai pătimit pentru Hristos Dumnezeu, luptătorule cel dintâi printre mucenici. Că vădind nebunia iudeilor, ai văzut pe Mântuitorul tău, de-a dreapta Tatălui. Pe Acela roagă-L totdeauna pentru sufletele noastre.

La scurt timp după aşezarea lui în slujirea aceasta, unii din sinagoga zisă „a liberţilor, şi a cirenenilor, şi a alexandrinilor, şi a celor din Cilicia şi din Asia” au început a se sfădi cu Ştefan, tăgăduind propovăduirea sa.

Cum Ştefan apăra credinţa cea adevărată cu privire la Mântuitorul Hristos, care S-a născut din pururea Fecioara Maria, S-a răstignit pentru păcatele întregii omeniri şi S-a înălţat la ceruri şi stă de-a dreapta Tatălui ceresc, iudeii s-au hotărât să-l piardă. Sfântul Ştefan a fost învinuit de blasfemie împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu şi dus în faţa sinedriului spre a fi judecat.

Au fost aduşi martori mincinoşi care să spună că l-au auzit hulind împotriva templului şi a Legii lui Dumnezeu. Atunci însă „cei ce şedeau în sinedriu au văzut faţa lui Ştefan ca o faţă de înger" (Faptele Apostolilor 6, 15), pentru că era luminată de harul dumnezeiesc.

Sfântul arhidiacon a rostit o lungă cuvântare, arătând, din proroci, adevărul că Iisus este Mesia cel prezis de ei. În cuvântarea sa, a arătat valoarea Legii şi a profeţiilor, pe care le-a desăvârşit Mântuitorul Hristos.

În cele din urmă, Sfântul Ştefan a înfierat cu focul adevărului inimile fariseilor iudei, zicând: „Voi pururea staţi împotriva Duhului Sfânt, precum părinţii voştri, aşa şi voi! Pe care dintre proroci nu i-au prigonit părinţii voştri? Şi au ucis pe cei care au vestit mai dinainte sosirea Celui Drept, ai cărui vânzători şi ucigaşi v-aţi făcut voi acum. Voi, care aţi primit Legea întru rânduieli de la îngeri şi n-aţi păzit-o!" (Faptele Apostolilor 7, 51-53).

Atunci cei de faţă, scrâşnind din dinţi şi sfâşiindu-şi hainele, au hotărât să-l ucidă cu pietre. Dar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt, şi-a îndreptat ochii spre cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi a zis: „Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu" (Faptele Apostolilor 7, 56). Atunci ei şi-au astupat urechile şi s-au năpustit asupra lui. L-au târât afară din cetate şi au început a-l bate cu pietre, iar ca să poată lovi mai cu putere, şi-au pus hainele la picioarele unui tânăr, numit Saul (cf. Faptelor Apostolilor 7, 57-58), care va deveni mai târziu marele apostol Pavel.

Întărită în credinţă, inima mucenicului Ştefan a fost o văpaie de dragoste „mai tare decât moartea" (cf. Cântarea Cântărilor 8, 6), pe care n-a putut-o stinge potopul de ură al mai-marilor poporului.

Dimpotrivă, dragostea atotcuprinzătoare şi atotbiruitoare, după pilda Domnului (Luca 23, 34), l-a făcut să roage astfel: „Doamne Iisuse, primeşte duhul meu; şi îngenunchind, a strigat cu glas mare: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta" (Faptele Apostolilor 7, 59-60).

Sfânta Tradiţie ne spune că în vreme ce mulţimea ucidea cu pietre pe Sfântul Ştefan, mai departe, pe Muntele Măslinilor, stăteau şi se rugau, dându-i putere

de a suferi mucenicia, însăşi Maica Domnului, însoţită de Sfântul Ioan, ucenicul cel iubit al Domnului.

Sfântul Ştefan, întâiul diacon şi întâiul mucenic, a fost îngropat în ascuns, prin grija dreptului Gamaliel şi a fiului acestuia, Aviv. Aflarea minunată a sfintelor lui moaşte, întâmplată în anul 415, este prăznuită la 15 septembrie, iar mutarea lor de la Ierusalim la Constantinopol este pomenită la 2 august.

***

Sfântul cuvios Teodor mărturisitorul și Teofan, fratele lui, au trăit pe vremea împă-ratului Teofil. Au grăit cu îndrăznire mare pentru cinstitele și sfintele icoane.

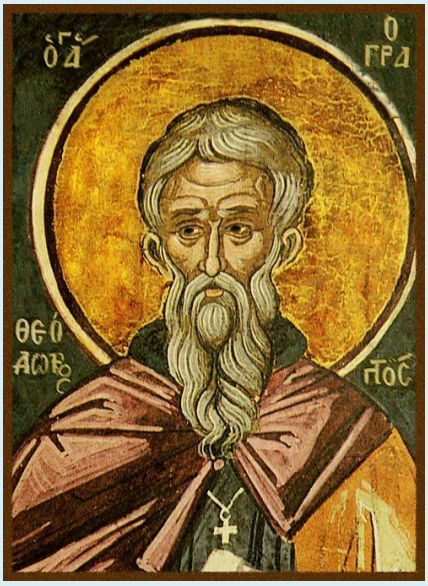

Pentru aceasta, din porunca împăratului Teofil, luptătorul împotriva sfintelor icoane, au fost bătuți fără de milă, li s-au scris stihuri pe frunte și au fost trimiși în surghiun.

În surghiun marele luptător Teodor a plecat la Domnul. Se spune că un bătrân mare era de față la plecarea lui către Domnul și că a auzit atunci cântări de în-geri (așa cinstea Dumnezeu pe slujitorul Său) și că el era unul din cei ce cântau.

Tropar, glasul 8: Îndreptătorule al Ortodoxiei, învăţătorule al dreptei cinstiri de Dumnezeu şi al curăţiei şi luminătorule al lumii, podoaba călugărilor cea de Dumnezeu insuflată Sfinte Părinte Teodor, înţelepte, cu învăţăturile tale pe toţi i-ai luminat. Alăută duhovnicească, roagă-te lui Hristos Dumnezeu ca să mân-tuiască sufletele noastre.

Predici

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Sfântul apostol şi arhidiacon Ştefan

Iar Ştefan, fiind plin de har şi de putere, făcea minuni şi semne mari întru popor (Fapte 6, 8)

Iubiţi credincioşi, astăzi, Biserica lui Hristos cea dreptmăritoare sărbătoreşte pe Sfântul, slăvitul apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan. Astăzi, a treia zi după Naşterea Domnului, prăznuim pe apostolul Ştefan, uşa mucenicilor, sluga cea dreaptă, prea înţeleaptă şi plină de dragoste şi de credinţă; pe următorul cel adevărat al Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care mai înainte de alţii şi-a pus sufletul său pentru dragostea lui Hristos şi L-a mărturisit cu mare şi înflăcărată credinţă în faţa iudeilor şi mai-marilor lor. ***Sfântul Arhidiacon Ştefan este cel dintâi care a văzut cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu*** (Fapte 7, 56).

De aceea fericitul Augustin a zis că "el este mai întâi între diaconi, după cum Petru între Apostoli"; iar Lucian îl numeşte pe el arhidiacon.

Sfântul apostol Ştefan era iudeu de neam din seminţia lui Avraam, precum singur spune în cuvântul său de apărare în faţa sinedriului (Fapte 7, 2). ***Numele său de Ştefan este de origine greacă şi înseamnă "coroană". Când i s-au descoperit moaştele scria pe mormântul său "chiliel", care în limba ebraică înseamnă "cunună", pentru că într-adevăr el a luat cel dintâi dintre creştini cununa muceniciei.*** Sfântul Ştefan era unul din cei 70 de ucenici; feciorelnic ca şi Sfântul apostol Ioan, foarte râvnitor pentru Evanghelia lui Hristos, cunoştea bine Vechiul şi Noul Testament şi, fiind plin de Duhul Sfânt, mărturisea pe Hristos cu multă putere în faptă şi în cuvânt.

Mulţimea credincioşilor sporea din zi în zi, fiind adeverită prin practicarea tuturor faptelor bune. Toţi se socoteau fraţi şi aveau împreună o inimă şi un

suflet. Cei bogaţi îşi vindeau averile, iar preţul îl puneau la mijloc spre folosul de obşte. Din aceste fonduri, o parte se cheltuia cu mesele-agape sau "mesele dragostei", altă parte se folosea pentru ajutorarea săracilor, a orfanilor şi văduvelor.

Se ridicaseră însă câteva plângeri în privinţa aceasta, dar îndată s-au liniştit, cunoscîndu-li-se cauzele. Grecii murmurau împotriva evreilor, pe motiv că văduvele lor nu erau băgate în seamă când se împărţea milostenia. Sfinţii Apostoli, ca să curme acest rău şi această neînţelegere, adunară pe credincioşi şi le făcură cunoscut că ei nu pot să părăsească slujba cuvântului şi să slujească la mese (Fapte 6, 2).

Deci, le-au zis: ***Fraţilor, căutaţi şapte bărbaţi dintre voi cu nume bun, plini de Duh Sfânt şi de înţelepciune, pe care să-i rânduim la această slujbă, iar noi vom stărui în rugăciune şi în slujirea cuvântului. Şi a plăcut cuvântul acesta înaintea întregii mulţimi şi au ales pe Ştefan, plin de credinţă şi de Duh Sfânt, şi pe Filip, pe Prohor şi pe Nicanor, pe Timon şi pe Parmena şi pe Nicolae, prozelit din Antiohia, pe care i-au pus înaintea Apostolilor şi, rugându-se, au pus mâinile peste dânşii*** (Fapte 6, 3-6).

Cuvântul "diacon" în limba greacă înseamnă "slujitor", pentru că ajutau pe episcopi şi preoţi la săvârşirea celor sfinte şi serveau la mesele-agape de obşte. Unii cred că diaconii aceştia s-ar fi ales dintre greci, ca să potolească mai bine nemulţumirile lor. Dar după nume nu putem considera că ei ar fi fost elini, pentru că şi evreii pe acea vreme îşi puneau nume greceşti, care aveau aceeaşi însemnătate şi care erau mai uşor de rostit.

Din timpurile cele mai vechi ale Bisericii ***diaconii ajutau pe preoţi şi episcopi la serviciul divin, predicau Evanghelia, împărţeau pâinea binecuvântată de episcopi sau preoţi şi împărţeau Sfânta Împărtăşanie poporului***; aceasta o dovedeşte şi ***Sfântul Ioan Gură de Aur*** ***care zice: "Dar şi către voi, diaconilor, care slujiţi, de nevoie este şi către voi a vorbi, ca, cu multă osârdie, să împărţiţi darurile acestea, că nu mică muncă apasă asupra voastră, dacă, ştiind pe cineva nevrednic, îl veţi îngădui să se împărtăşească de masa aceasta; Sângele Lui din mâinile voastre se va cere. Măcar voievod de ar fi, măcar eparh, măcar cel încununat cu coroană, dacă se apropie cu nevrednicie, opreşte-l că mai mare stăpânire ai decât acela"*** (Sf. Ioan Gură de Aur, Împărţire de grâu, Cuvântul 55, Pentru Sfintele şi Preacuratele Taine, Buzău, p. 458-459).

Hirotonia celor şapte diaconi s-a făcut deci prin alegerea lor de către toţi şi apoi prin punerea mâinilor apostolilor pe capetele lor, prin care se coboară Duhul Sfânt peste cei hirotoniţi, în urma unei hotărâri a adunării tuturor apostolilor.

Această adunare, în limba greacă, se numeşte "Sinod". ***Tradiţia diaconilor în Biserică este din Legea Veche. Ei se numeau leviţi şi ajutau la slujbele ce se făceau în templu.*** Sfântul Apostol Pavel vorbeşte ce misiune au diaconii în Biserica lui Hristos şi le cere o viaţă morală exemplară, asemenea preoţilor: ***Diaconii, zice el, să fie de asemenea, cucernici, nu vorbind în două feluri sau daţi la vin mult, neagonisitori de câştig urât, păstrând taina credinţei în cuget curat. Dar şi aceştia să fie puşi mai întâi la încercare şi apoi, dacă se dovedesc fără prihană, să se diaconească. Femeile lor, de asemenea, să fie cuviincioase, neclevetitoare, cumpătate, credincioase întru toate. Diaconul să fie bărbat al unei femei, să-şi chiverniseasca bine casa sa şi pe copiii săi*** (I Timotei 3, 8-12).

Deşi titlul "diaconos" este dat oricărei forme de slujire, "diaconia" în Biserică arată o funcţie specifică, adică cea mai de jos treaptă a ierarhiei, cum spune la Filipeni (1, 1), unde se vorbeşte în mod clar de diacon şi episcop. ***Sfântul Ignatie, ucenic al Apostolilor, porunceşte credincioşilor să respecte diaconia, întrucât diaconii sunt slujitori ai lui Dumnezeu şi servitori ai tainelor lui Iisus Hristos.***

Acelaşi sfânt zice: "***Se cuvine ca toţi să se poarte cuviincios, chiar şi faţă de diaconi, ca slujitori ai tainelor lui Iisus Hristos, căci serviciul lor nu stă numai în a împărţi mâncarea şi băutura, ci a împlini şi serviciile sfinte în Biserica lui Dumnezeu. De aceea şi diaconii trebuie a se feri ca de foc de tot felul de sminteli. Fiecare credincios în parte să respecte pe diaconi, ca o poruncă a lui Iisus Hristos; pe episcop ca pe înfăţişătorul Tatălui şi pe preoţi ca pe sfatul lui Dumnezeu şi ca pe nişte colegi ai Apostolilor***".

Sfântul Ioan Gură de Aur zice că marele Arhidiacon Ştefan a fost ales cel dintâi dintre diaconi. Fiind plin de Duh Sfânt, el predica Sfânta Evanghelie cu mare zel şi cu mare înflăcărare şi făcea mari minuni în popor, căruia nu-i putea sta împotrivă vrăjmaşii Crucii lui Hristos. De aceea cuvântul Domnului se răspândea din ce în ce mai mult şi numărul ucenicilor creştini se adăuga mereu în Ierusalim. Ba erau şi mulţi din preoţi care se supuneau credinţei (Fapte 6, 7).

Dar să auzim şi alte laude mari şi adevărate despre arhidiaconul Ştefan. Iată ce vorbeşte despre viaţa lui ***Sfântul Asterie al Amasiei: "Ştefan este cel care ne-a chemat astăzi la această prăznuire... Nimenea înainte de Ştefan nu şi-a vărsat sângele pentru Evanghelie... după cum Cain, ucigaşul de frate, a fost primul care a făcut începutul uciderii pe pământ, Ştefan cel prea fericit a fost primul care a sfinţit prin patimile sale evlavioase pământul, cu propriul său sânge; bărbat posterior timpurilor apostolice, dar cel dintâi prin faptele sale cele de bărbăţie". Apoi, făcând aluzie la sfinţii şi marii Apostoli, zice: "Să nu te întristezi, Petre! Nu te tulbura, Iacove! Nu fii supărat, Ioane, numai dacă***

compar pe bărbat cu înţelepciunea voastră, că dacă aş voi să-i atribui lui Ştefan ceva mai mult, mai mult bucuraţi-vă şi fiţi veseli, că voi sunteţi părinţi neinvidioşi şi vă bucuraţi de vitejia fiilor voştri şi simţiţi plăcere când sunteţi biruiţi de copiii voştri. Dacă este ceva mare şi frumos în Ştefan, apoi această se datoreşte vouă, dascălii şi iniţiatorii lui".

Victoria atleţilor este cinste pentru cei ce i-au învăţat pe ei. Pentru aceasta, îngăduiţi-mi să vă las puţin la o parte, şi voi vorbi cu încredere ceea ce îmi oferă subiectul de azi, pentru apărarea celui mai brav luptător al lui Hristos.

"Eşti mai în vârstă decât ceilalţi ucenici, Sfinte Petre, şi ai vestit înainte de toţi pe Hristos. Pe când tu, însă, propovăduiai cuvântul Evangheliei, pe când mergeai din cetate în cetate şi schimbai ţară după ţară, propovăduind, Ştefan abia intra în stadiu, şi, totuşi, a răpit cununa luptelor şi, mutându-se la cer, a fost slăvit. Pe când tu încă erai pe pământ, pe Ştefan - şi acesta este lucrul mare - l-a strigat însuşi Tatăl şi Fiul printr-o vedenie minunată" (Fapte 7, 53-56).

Apoi zice: *"Cunoaştem faptele tale, Iacove; frate al lui Ioan (Matei 4, 21). Eşti evanghelist al lui Hristos, al doilea vânat după Petru. Cine oare n-ar admira credinţa ta? Abia ai fost chemat şi ai ascultat fără să-ţi mai pese de ceva. Ai părăsit odată cu corabia şi pe Zevedeu tatăl tău şi ai urmat pe Hristos, ca un adevărat ucenic. Mărturisesc că ai suferit cu dragă inimă pentru credinţă. Irod tiranul te-a omorât cu sabia (Fapte 7, 1-2), dar după Ştefan, mulţi ani mai târziu. Şi pentru ca să nu mai vorbesc de fiecare în parte, Ştefan a luat cununa muceniciei înaintea tuturor sfinţilor, primul care s-a luptat cu diavolul, primul care l-a învins, imitând pe David, chiar dacă l-a imitat în sens invers. David a biruit pe Goliat cu pietre (I Regi 17, 32-52); tot cu pietre şi Ştefan l-a biruit pe diavolul; cel dintâi prin pietrele ce le-a aruncat, celălat prin pietrele cu care era lovit".*

Iubiţi credincioşi, să ne întoarcem la viaţa Sfântului Ştefan şi la cuvântul nostru de la început: *Pe când marele Ştefan propovăduia cuvântul Domnului cu mare îndrăzneală şi era plin de har şi de putere şi făcea minuni mari în popor, s-au ridicat asupra lui unii iudei din sinagogă ce se chemă a libertinilor şi a cirenenilor şi a alexandrinilor şi a celor din Cilicia şi din Asia, certându-se cu Ştefan şi nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi a duhului cu care el vorbea* (Fapte 6, 8-10).

Atunci au pus martori mincinoşi ca să spună că l-au auzit hulind împotriva lui Moise, a lui Dumnezeu şi a Legii, zicând că Iisus Nazarineanul va strica locul acesta şi va schimba datinile pe care ni le-au lăsat nouă Moise. Şi

uitându-se la dânsul toţi cei ce şedeau în sinedriu au văzut faţa lui ca o faţă de înger (Fapte 6, 13-15).

Atunci arhiereul a zis: Adevărate sunt acestea? Iar Sfântul Ştefan s-a sculat în picioare şi a ţinut un puternic cuvânt de apărare în faţa tuturor, zicând: Bărbaţi, fraţi şi părinţi, ascultaţi! Dumnezeul slavei s-a arătat părintelui nostru Avraam când era în Mesopotamia, mai înainte de a locui el în Haran. Şi a zis către el: Ieşi din pământul tău şi din rudenia ta şi vino în pământul pe care ţi-l voi arăta. Atunci ieşind din pământul haldeilor, a locuit în Haran, iar de acolo, după moartea tatălui său, l-a strămutat în această ţară în care voi acum locuiţi şi nu i-a dat moştenire în ea nici un pas de pământ, ci i-a făgăduit că i-o va da lui spre stăpânire şi urmaşilor lui după el, neavând el copii (Fapte 7, 1-5).

Şi arătând despre legământul dintre Dumnezeu şi Avraam, despre cei 12 patriarhi, robia Egiptului, despre scoaterea lui din robie prin profetul Moise, rătăcirea evreilor în pustiul Sinai, Tablele Legii, închinarea la idoli, intrarea în pământul făgăduinţei, a vorbit apoi despre Isus Navi, David şi Solomon care a zidit templul din Ierusalim, la urmă a zis cu glas ca de înger: ***Voi cei tari în cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, voi pururea staţi împotriva Duhului Sfânt; precum părinţii voştri, aşa şi voi! Pe care dintre prooroci nu i-au prigonit părinţii voştri şi au ucis pe cei ce au vestit mai înainte sosirea Celui Drept, ai Cărui vânzători şi ucigaşi, v-aţi făcut voi acum? Voi, care aţi primit Legea întru rânduieli de la îngeri şi n-aţi păzit-o!***

Iar ei, auzind acestea, se frământau de mânie şi scrâşneau din dinţi împotriva lui. Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus Hristos stând de-a dreapta lui Dumnezeu şi a zis: Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu! Iar ei, strigând cu glas mare, şi-au astupat urechile şi au năvălit asupra lui. Şi scoţându-l afară din cetate îl băteau cu pietre. Iar martorii şi-au pus hainele la picioarele unui tânăr, numit Saul. Şi-l băteau cu pietre pe Ştefan care se ruga şi zicea: Doamne Iisuse Hristoase, primeşte duhul meu! Şi îngenunchind a strigat cu glas mare: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Şi zicând aceasta a adormit (Fapte 7, 51-60).

Aşa s-a săvârşit cel dintâi martir al Bisericii lui Hristos, mărturisind pe Dumnezeu şi rugându-se pentru iertarea ucigaşilor săi! Fericitul Augustin şi unii dintre Sfinţii Părinţi atribuie convertirea Sfântului apostol Pavel rugăciunilor Sfântului apostol şi arhidiacon Ştefan, considerând aceasta ca o dovadă a marii îndrăzneli dinaintea lui Dumnezeu.

După moartea lui, câţiva credincioşi i-au ridicat trupul şi l-au înmormântat cu mare evlavie la un loc tăinuit plângând mult după el, cu toate că martorii lui îl priveau ca o biruinţă a vieţii asupra morţii, ca un triumf al creştinismului asupra necredincioşilor. ***Sfintele lui moaşte s-au descoperit în chip minunat în secolul al V-lea de preotul Lucian, care a scris despre aceste mari descoperiri. El afirmă că Sfântul Ştefan a fost îngropat la două mile de Ierusalim, prin îngrijirea şi cheltuiala lui Gamaliel.***

În ţara noastră Sfântul apostol şi arhidiacon Ştefan se bucură de o mare cinstire. În numele lui s-au ridicat mai multe biserici, iar în rândul credincioşilor sunt numeroşi cei care îi poartă numele.

Iubiţi credincioşi, astăzi, când S-a născut Hristos în peşteră, Ştefan apostolul se duce la cer.

- *Mântuitorul vine la oameni să-i răscumpere din robia păcatului şi sluga Lui se înalţă cu sufletul la cer pentru a lua cununa biruinţei.*
- *Mântuitorul se face om pentru noi, iar Ştefan îndumnezeit, fiind plin de Duh şi de putere, merge să stea înaintea Preasfintei Treimi.*
- *Hristos se smereşte în pântecele şi în braţele Fecioarei Maria, iar Ştefan se smereşte sub loviturile de moarte ale iudeilor necredincioşi.*
- *Hristos se întrupează din dragoste pentru noi oamenii, iar Sfântul Apostol Ştefan iese din trup cu moarte de martir, din dragoste pentru Hristos.*

Să învăţăm de aici că fără iubire creştină, fără smerenie adâncă şi fără jertfă martirică nu ne putem mântui.

Întâi Dumnezeu ne-a iubit pe noi păcătoşii, ca apoi să-L iubim şi noi pe El. Întâi El a venit la noi, ca apoi să ne urce pe noi la El, în cer. El a răbdat întâi moarte de cruce, ca apoi şi noi să îndrăznim a-L mărturisi şi a răbda toate pentru Dumnezeu, pentru dobândirea vieţii veşnice. ***De la naştere până la cruce viaţa lui Hristos pe pământ este singurul şi adevăratul model de trăire duhovnicească şi de jertfă divină pentru mântuirea lumii.***

Deci, dacă El ne-a iubit întâi, datori suntem şi noi să-L iubim din inimă pe pământ. ***Dacă El S-a smerit pentru noi şi a răbdat moarte de ocară pentru iertarea şi răscumpărarea noastră, cum am putea noi fugi de necazuri, de ispite, de suferinţă şi de rele pătimiri pentru Hristos? Cine se poate mântui fără necazuri şi jertfă? Căci una este calea mântuirii. Aceasta pe care ne-a arătat-o Hristos şi pe care au mers sfinţii Lui. Adică dragostea desăvârşită, iertarea, smerenia, răbdarea, rugăciunea, milostenia şi apoi jertfa cea mai de***

pe urmă, când plecăm la Domnul să luăm plata ostenelilor după faptele noastre.

Sfântul apostol Ştefan, cel dintâi martir al Bisericii lui Hristos, este primul model de jertfă creştină pentru toţi. Să trăieşti pe pământ creştineşte, să mărturiseşti cu viaţa şi cuvintele tale pe Hristos, să rabzi greutăţile şi ispitele pământeşti cu tărie şi nădejde, să te rogi neîncetat şi să fii lovit de moarte de către fraţii tăi, iar tu să-ţi dai duhul zicând: Iartă-le lor, Doamne, păcatul acesta, că nu ştiu ce fac!

Cine dintre noi poate face ceea ce a făcut Sfântul arhidiacon Ştefan? Cine mai iartă astăzi pe fratele său, care nu numai că-i răpeşte averea şi cinstea, dar vrea să-l şi ucidă? Că dacă noi ne certăm şi ne urâm de moarte, numai pentru un cuvânt, pentru o mică jignire sau un lucru pământesc, care moare odată cu noi, apoi cum vom putea ierta pe cel care vrea să ne ia şi viaţa?

Într-adevăr, a slăbit dragostea aceea sfântă, curată, deplină şi dezinteresată dintre noi oamenii. Ne-am dezvăţat de a ierta pe aproapele, de a-l iubi şi de a-i cere iertare noi mai întâi, ca apoi să ne ierte şi el. Căci, ***când iertăm din inimă şi ne smerim noi mai întâi în faţa lui, atunci Duhul Sfânt îi înmoaie inima ca să se smerească şi el şi să ne ierte.*** Deci să păşim întâi noi spre fratele nostru, să facem noi primul pas de iertare şi îndată se va smeri şi el şi ne va ierta.

După Mântuitorul, Sfântul Apostol Ştefan ne este cel mai bun exemplu. ***Nu avea mai mult de 30 de ani, dar inima lui era plină de credinţă şi ardea pentru dragostea lui Hristos.*** Pe această credinţă curată în Hristos s-o păstrăm şi noi, chiar cu preţul vieţii. Pe această dragoste sfântă şi desăvârşită s-o cerem de la Dumnezeu pentru noi şi pentru urmaşii noştri.

Odată cu cinstirea Sfântului apostol Ştefan, cinstim astăzi şi pe Ştefan cel mare şi sfânt (Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a rânduit prăznuirea binecredinciosului voievod Ştefan cel mare şi sfânt la data de 2 iulie), domnul Moldovei, care odihneşte la Mănăstirea Putna. El a fost cel mai mare domn şi apărător al Creştinătăţii pe pământul ţării noastre. El şi-a iubit ţara lui, Moldova, poate ca nimeni altul. Aceasta o dovedesc cele aproape cincizeci de războaie de apărare pe care le-a purtat împotriva păgânilor şi a celor ce voiau să ocupe Moldova. Dar Ştefan cel mare a iubit în acelaşi timp pe Dumnezeu ca puţini alţii. Credinţa lui tare şi iubirea de Dumnezeu sunt neîntrecute de alţi domni pământeni. Aceasta o dovedesc cele aproape cincizeci de mânăstiri şi biserici zidite de el, care împodobesc Moldova noastră.

Să ne aducem aminte astăzi şi de jertfa marelui domn Ştefan Vodă al Moldovei. Să-i aprindem câte o lumânare în semn de recunoştinţă şi să facem o rugăciune pentru odihna sufletului său.

Fie ca jertfa şi rugăciunile Sfântului apostol şi arhidiacon Ştefan şi jertfa lui Ştefan cel mare să ne întărească dragostea de Hristos şi dreapta credinţă şi să ne ajute pe calea mântuirii. Amin.

Biserica Sfântul arhidiacon Ștefan - Pelerinajul părintelui Cleopa la Locurile Sfinte

Se află tot în Grădina Ghetsimani, peste șoseaua asfaltată care duce la Ierihon, la 100 de metri de mormântul Maicii Domnului. Ne îndreptăm spre biserica și locul unde a fost ucis cu pietre Sfântul apostol și arhidiacon Ștefan. Cu greu ne putem reculege din cauza vacarmului și a căldurii toride de amiază. Pelerinajul, devenit în bună parte turism zgomotos, a umplut și invadat toate Locurile Sfinte. Cu anevoie găsești câteva clipe de liniște să te poți ruga. La fel și Grădina Ghetsimani, numai noaptea mai păstrează atmosfera de grădină a rugăciunii.

Intrăm în biserica Sfântului arhidiacon Ștefan. Este o biserică nouă din piatră, în posesia Bisericii Ortodoxe grecești, sfințită în anul 1972. Interiorul este de o curățenie și de o frumusețe rară. Catapeteasma, sculptată în lemn de chiparos, este lucrată de un călugăr talentat din insula Creta. Pictura este și ea nouă, frumoasă. În biserică nu se face Sfânta Liturghie decât ocazional sau la hram, din lipsă de preoți slujitori.

Două surori de mănăstire, de loc din insula Cipru, întrețin biserica, stau în calea pelerinilor, dau unele mici lămuriri și descuie ușa spre locul unde a fost ucis cu pietre Sfântul arhidiacon Ștefan. Una din ele, sora Urania, ne conduce până la locul pătimirii primului martir creștin.

Coborâm pe scară lângă biserică. La zece metri spre vest apare o ușă metalică ce dă într-o încăpere acoperită. Intrăm. Aici, pe piatra aceasta colțuroasă și neregulată, a fost zdrobit și ucis cu pietre de furia iudeilor tânărul apostol și arhidiacon Ștefan, primul miel de jertfă, primul mucenic al Bisericii lui Hristos.

Ascultăm în tăcere glasul de tunet al curajosului apostol: Voi cei tari în cerbice și netăiați împrejur la inimă și la urechi, pururea stați împotriva Duhului Sfânt; precum au fost părinții voștri, așa și voi..., care ați luat Legea întru rânduieli ale îngerilor și nu ați păzit-o! Iată, văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu... Auzim apoi loviturile pietrelor tăioase care îi zdrobesc gura, dinții, ochii, fața, pieptul, măruntaiele și inima. Dar peste toate acestea, auzim rugăciunea de iertare a Sfântului apostol Ștefan: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Și zicând aceasta, a adormit (Fapte 7, 51-60).

Aici s-a jertfit primul martir al Bisericii lui Hristos. Aici a mărturisit Adevărul și și-a dat viața pentru Evanghelie Sfântul Ștefan, „ușa mucenicilor”! Roșim în fața curajului, bărbăției și dragostei sale pentru Hristos...

Doamne, de câte ori „ne-am temut de frică unde nu era frică”; de câte ori Te-am lăsat singur, Te-am tăgăduit, am tăcut, am părăsit poruncile Tale de frica oamenilor! Iartă-ne, Doamne, și nu ne osândi că ne temem mai mult de oameni decât de Tine! Dă-ne harul înțelepciunii în faptă și în cuvinte! Dă-ne harul mărturisirii și al răbdării. Alungă de la noi frica și o înlocuiește cu dragostea de Dumnezeu și de oameni! Învață-ne, Doamne, când trebuie să tăcem și când trebuie să vorbim! Dă-ne îndrăzneală să slujim și să apărăm Adevărul, Evanghelia, Biserica și credința dreptmăritoare, pentru rugăciunile prea curatei Maicii Tale, ale Sfântului arhidiacon Ștefan și ale tuturor Sfinților Tăi. Amin!

Ne apropiem cu mare bucurie duhovnicească de piatra stropită și sfințită cu sângele primului mucenic, cădem cu fruntea la pământ, sărutăm piatra roasă de pașii pelerinilor, sărutăm icoana Sfântului arhidiacon Ștefan, aprindem câteva lumânări de ceară și plecăm spre Sfânta Cetate.

(Arhimandritul Ioanichie Bălan, Pelerinaj la Mormântul Domnului, ediția a VI-a, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2010, pp. 34-36)

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la 27 decembrie, în ziua Sfântului arhidiacon Ştefan - Cugetare asupra morţii Sfântului Ştefan şi întoarcerea Sfântului Pavel

„Scoţându-l afară din cetate, îl ucidea cu pietre. Iar martorii şi-au pus hainele sale lângă picioarele unui tânăr, ce se chema Saul.” (Fapt. VII, 58)

Înainte de întoarcerea sa la credinţă Pavel sau Pavlu a umplut Ierusalimul de sânge, el sugruma pe cei credincioşi, prigonea pe Apostoli şi a ajutat la uciderea Sfântului Ştefan şi nu cruţa nici bărbaţi, nici femei. Ascultă, cum vorbeşte de aceasta ucenicul său Sfântul Evanghelist Luca în Faptele Apostolilor: ***„Pavel strica Biserica, mergând prin case şi trăgând bărbaţi şi femei îi da la temniţă” (Fapt. VIII, 3).***

Aşadar lui nu-i ajungeau locurile publice, el străbătea încă şi prin case. Luca zice răspicat, nu că Pavel „scotea pe bărbaţi şi pe femei”, ci că „îi trăgea afară”, spre a arăta, că furia lui se aseamănă unei fiare sălbatice. Şi nu numai bărbaţi, ci şi femei trăgea afară, căci el nesocotea firea, nu cruţa nici sexul şi nu simţea compătimire către slăbiciune, însă ceea ce il împingea la aceasta nu era ura, ci o râvnă mincinoasă.

Pentru aceasta alţi iudei care făceau aceeaşi, erau mai vrednici de osândă decât dânsul, căci ei o făceau din ură sau din dorul slavei, ca să-şi câştige un nume mare în popor; el însă făcea aceasta din râvnă către Dumnezeu, negreşit din o râvnă mincinoasă şi fără de minte.

Aceia nu prindeau femeile dintre cei credincioşi, ci numai pe bărbaţi, pentru că ei vedeau, că prin faptele şi prin minunile acelora ei îşi pierdeau stima, ce avusese până atunci; Pavel dimpotrivă, tocmai pentru că lucra din râvnă, s-a înfuriat asupra tuturor. Sfântul Luca ştia toate acestea. Văzând el însă, că setea

lui Pavel de sângele creştinilor nu s-a potolit încă, de aceea povesteşte el mai departe: ***„Pavel sufla cu groază şi cu ucidere asupra ucenicilor Domnului” (Fapt. IX, 1).***

Moartea lui Ştefan şi prigonirea Bisericii, urmată după aceea, nu l-au îndestulat pe dânsul, ci el a mers mai departe şi furia lui nu avea margini, pentru că el era mânat de râvna cea oarbă. Abia întors de la uciderea Sfântului Ştefan, el prigonea pe Apostoli şi se asemăna cu un lup furios, care năvălind într-un staul şi răpind şi sfâşiind un miel, prin aceea se face mai furios şi mai lacom de sânge. Tocmai aşa a năvălit Saul asupra cetei bărbaţilor apostolici, a răpit de acolo un mieluşel al lui Hristos, adică pe Sfântul Ştefan, l-a sfâşiat şi prin aceasta s-a făcut mai cumplit decât înainte. De aceea zice istoria Apostolilor: „Pavel încă suflând cu îngrozire”.

A cui sete de sânge nu s-ar fi săturat cu moartea Sfântului Ştefan? Pe cine nu a fi împăcat blândeţea celui ucis? Pe cine n-ar fi muiat rugăciunea lui pentru ucigaşi, când el a strigat: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta” (Fapt. VII, 5, 9) ? Dar tocmai pentru că Domnul n-a socotit păcatul acesta, de aceea din gonaci s-a făcut încă un propovăduitor al Evangheliei. Adică ***curând după moartea lui Ştefan, Pavel s-a întors la credinţă şi Dumnezeu a ascultat rugăciunea aceluia, în adevăr, Ştefan merită să fie ascultat, atât pentru viitoarea însemnătate a Apostolului Pavel, cât şi pentru cuprinderea cea slăvită a rugăciunii sale, căci în ea se zice: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta”!***

Această rugăciune trebuie să o asculte toţi cei ce au vrăjmaşi şi sunt jigniţi de dânşii. Când ţi-ar fi făcut vrăjmaşii tăi mii de jigniri, totuşi nu te-au ucis cu pietre, ca pe Ştefan. Dar uită-te, ce s-a întâmplat. S-a astupat un izvor al creştinătăţii, adică Sfântul Ştefan, dar s-a deschis în locu-i un altul, care a curs în mii de pâraie şi râuri.

Când a amuţit gura lui Ştefan, a răsunat trâmbiţa Sfântului Pavel. Aşa Dumnezeu nu părăseşte nici odinioară pe cei ce năzuiesc la dânsul, ci le dăruieşte mai mult, decât le-ar fi luat vrăjmaşii. Adevărat, iudeii prin uciderea Sfântului Ştefan au răpit un luptător slăvit din oastea creştinească, dar Hristos l-a înlocuit cu altul şi mai slăvit, adică cu Sfântul Pavel.

Cu toate acestea, „Pavel încă sufla cu îngrozire”. Acest „încă” ne duce la o altă gândire mai departe. ***Pe când el încă se înfuria, pe când el încă turba şi era la culmea zgomotului său, pe când el gândea încă la ucidere şi omor, Hristos l-a atras la sine. N-a aşteptat, până ce patima lui se va domoli sau furia lui să se potolească sau urgia lui să se îmblânzească. Nu l-a atras la sine după ce s-ar fi liniştit, ci l-a îmblânzit tocmai, când acela era mai tare înfuriat, spre a arăta***

puterea sa prin aceea, că el pe prigonitorul cel mai grozav l-a biruit şi l-a învins în mijlocul zgomotului şi al turbării sale.

Noi mai mult admirăm pe un doctor, când el poate birui puterea frigurilor, în timpul când acelea sunt mai cumplite. Tocmai aceasta s-a întâmplat la Pavel. Pe când el era în fierbinţeala cea mai mare a frigurilor, s-a pogorât glasul Domnului ca o rouă asupra lui şi l-a slobozit cu totul din boala lui.

„Pavel încă sufla cu îngrozire şi cu ucidere asupra ucenicilor Domnului". El acum a lăsat mulţimea cea mare în linişte şi s-a repezit asupra căpeteniilor Bisericii. Precum cel ce voieşte să dezrădăcineze un arbore, lasă ramurile să stea, dar taie rădăcinile, aşa a năvălit Saul asupra apostolilor şi cu aceasta voia să smulgă rădăcinile propovăduirii Evangheliei, însă el a rătăcit; căci adevăratele rădăcini ale Evangheliei nu erau ucenicii Domnului, ci Domnul ucenicilor.

De aceea el a zis: ***„Eu sunt butucul viei, iar voi viţele" (Ioan. XV, 5).*** Cu cât viţele se taie mai mult, cu atâta odrăslesc altele noi şi încă în număr mai mare decât înainte. Ştefan s-a tăiat, iar Pavel a odrăslit în locul lui şi împreună cu dânsul toate miile, care au crezut El.

Istoria apostolilor povesteşte mai departe: ***„Şi a fost, când s-a apropiat Saul de Damasc, fără de veste a strălucit peste el lumină din cer. Şi căzând la pământ, a auzit glas zicându-i: Saule, Saule, de ce mă prigoneşti? (Fapt. IX. 3,4).***

Pentru ce însă n-a venit glasul mai întâi? Pentru ce a trebuit să strălucească mai înainte lumina? Pentru ca el să poată auzi glasul în linişte. Căci un om, care cu totul a pironit gândirea sa la un lucru şi totodată este înfuriat, nu se poate lăsa de obiceiul său, chiar de ar striga la dânsul mii de glasuri. El este cu totul cuprins de obiceiul său. Deci pentru ca să nu se întâmple aceasta şi cu Saul şi pentru ca el, zăpăcit de smintirea faptelor sale de până acum, să nu audă glasul său, să-l nesocotească, căci toată ţintirea lui era îndreptată la stârpirea Bisericii lui Hristos; de aceea Domnul mai întâi i-a răpit vederea ochilor, a liniştit prin aceasta duhul lui cel întărâtat, a alinat furtuna sufletului său şi a restatornicit odihna şi liniştea în duhul lui.

Atunci a venit glasul de sus, pentru ca el, curăţit de mândria cea deşartă, să socotească cu mintea trează şi cugetătoare cuvintele cele mai departe ale Domnului. „Saule, Saule, ce mă goneşti"? Acestea mai nu seamănă a fi cuvintele unui pedepsitor, ci mai vârtos ale unuia, care voieşte să se îndrepteze. „Ce mă goneşti"? Aceasta vrea să zică: despre ce lucru mare sau mic ai tu să te jeluieşti asupra mea? De ce ai tu să te tânguieşti asupra mea? Poate pentru că eu am sculat morţii voştri, am curăţit leproşii voştri, am

izgonit duhurile cele rele? Dar pentru aceasta eu trebuie să fiu închinat, iar nu prigonit!

„Saule, Saule, ce mă goneşti? Iată tu acum zaci la pământ şi eşti legat fără lanţuri. Ca şi când un stăpân prinde pe robul său cel fugar, care a făcut multe rele, porunceşte să-l lege si apoi zice către dânsul: „Ce trebuie să fac eu acum cu tine? Iată acum ai căzut în mâinile mele": aşa a grăit acum Hristos către Pavel, când acesta prins, zăcea pe pământ, plin de frică şi de tremur, lipsit de toată puterea şi mişcarea.

„Saule, Saule, ce mă goneşti"? Ce o să iasă din această pornire a ta? Ce vrea această turbare? La ce slujeşte această râvnă fără de vreme? Ce alergi tu pretutindeni, ca să duci pe oameni legaţi la Ierusalim? (Fapt. IX. 2). De ce această nebunie? Iată acum tu nu te mai poţi mişca, nici măcar a vedea pe cei ce îi prigoneşti! Tu, care cutreieri pretutindeni cu atâta râvnă, acum singur ai nevoie de un conducător şi fără dânsul nu poţi merge un pas! Aşadar Hristos de aceea a zis către dânsul: „Ce mă goneşti"? pentru ca Saul să cunoască, că tot ce făcuse el înainte împotriva credincioşilor, Hristos numai a îngăduit; cele dinainte nu sunt dovadă de slăbiciune, întâmplarea cea de faţă nu este semn al asprimii Domnului, ci întru cele de mai înainte el a arătat îndelungă-răbdare şi păsuială, în cele de faţă îngrijirea sa pentru Saul.

Ce a făcut acum Pavel? **El a zis: „Doamne cine eşti tu"? (Fapt. IX, 5).** ***Din îngăduinţa cea de mai înainte şi din orbirea sa cea de acum el a cunoscut că este Domnul; era convins acum despre puterea lui şi zicea: „cine eşti tu, Doamne"?***

Vezi tu felul cel bun al sufletului său şi duhul lui cel slobod? Vezi tu inima lui cea sinceră? El nu se împotriveşte, nu se oţărăşte, ci îndată cunoaşte pe Domnul. El nu face ca iudeii, care, când vedeau morţi sculaţi, orbi cu vederea dobândită şi leproşi curăţiţi, nu numai nu alergau la marele făcător de minuni, ci încă îl porecleau înşelător şi în mii de chipuri căutau a-L vătăma. Pavel n-a făcut aşa, el îndată s-a întors.

Dar ce zice acum Hristos către dânsul: „Eu sunt Iisus, pe care tu goneşti". (Fapt. IX, 5). Pentru ce nu zice El: „Eu sunt Iisus cel înviat, Iisus cel ce şade de-a dreapta Tatălui"? Pentru ce zice El: „eu sunt Iisus, pe care tu goneşti"? Pentru ca să atingă inima lui şi să frângă sufletul lui. Ascultă pe însuşi Sfântul Pavel, cum el încă după mulţi ani, după ce el săvârşise nenumărate fapte mari, pururea vedea înfrângerea şi căinţa sa şi zicea: ***„Eu sunt mai micul Apostolilor şi nu sunt vrednic a mă chema Apostol, pentru că am gonit Biserica lui Dumnezeu" (1 Cor. XV, 9).***

Dacă el şi după un timp atât de îndelungat şi după ce săvârşise atâtea fapte mari, totuşi pururea se pâra pe sine, ***ce trebuie oare să fi suferit el în acea clipă, când Domnul a atins inima lui şi a frânt sufletul lui, atunci când el nu avea în conştiinţa sa nici o faptă bună, ci numai prigonirea sa cea înfricoşată?***

Cu toate acestea unii ne aruncă împotrivire şi zic: ***„Ce minune mare este aceasta, că Pavel s-a întors, când Dumnezeu i-a aruncat acel glas aşa zicând ca o funie pe grumaz şi l-a tras la sine cu de-a sila”?*** Rogu-vă îngăduiţi-mi luare aminte a voastră. Această împotrivire o fac oamenii cei ce vor a-şi dezvinovăţi necredinţa lor. Aşadar ce zice reclama lor? „Cu de-a sila, zic ei, a tras Dumnezeu pe Pavel la sine şi dacă s-ar întâmpla şi cu noi aceasta şi noi am crede şi ne-am îmbunătăţi”. ***Dar spune mie, o omule, cu ce de-a sila a tras Dumnezeu la sine pe Pavel? „L-a chemat din cer”, zici tu. Bine, dar Dumnezeu te cheamă şi pe tine astăzi, tocmai prin cuvintele, pe care le-ai auzit; totuşi tu nu asculţi.***

Vezi tu că aici nu este vorba de nici o silă? Căci dacă Dumnezeu ar sili şi tu ar trebui să asculţi. Iar dacă neascultarea ta vine de la voia cea slobodă, tot aşa slobodă trebuie să fi fost şi ascultarea lui Pavel. Dar ca să vedeţi, că strigarea ce a venit la Pavel, deşi a confăptuit mult la mântuirea lui, el însă totuşi de bună voia sa s-a lipit de Domnul, voiesc să vă arăt aceasta şi din altă întâmplare, încă şi iudeii au auzit odinioară un glas din cer şi încă glasul Tatălui, care la Iordan public a declarat pe Hristos de Fiu al Său cu cuvintele: ***„Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru carele am binevoit” (Mat. III, 17).***

Dar măcar că iudeii au auzit aceasta, totuşi ziceau: ***„Acesta este un înşelător şi amăgitor” (Mat. XXVII, 63).*** Aşadar ei s-au împotrivit Însuşi lui Dumnezeu şi au grăit împotriva glasului celui dumnezeiesc.

Spre a asculta de acest glas, se cerea o inimă bine formată şi sinceră şi un suflet, care să nu fi fost mai dinainte cuprins de patimi. Aici a venit glas din cer şi acolo glas din cer, însă cu deosebire, că Pavel a ascultat de acest glas, iar iudeii i s-au împotrivit. Ba încă ei n-au auzit numai glasul, ei au văzut încă şi pe Sfântul Duh în chip de porumb şi au auzit mărturia lui Ioan, care zicea: ***„Eu nu sunt vrednic, ca să dezleg cureaua încălţămintelor Lui” (Ioan. l, 27; Luc. III, 16).*** Ei totuşi nu au crezut. Cu totul altminterea a urmat apostolul Pavel. ***El numai o singură dată a auzit glasul Aceluia, pe care el Îl gonea şi îndată a alergat la Dânsul, îndată a ascultat şi s-a întors din toată inima.***

Dacă veţi voi să-mi mai hărăziţi luare-amintea voastră, aş vrea să vă mai aduc şi o altă întâmplare. Şi iudeii au auzit o dată glasul a Însuşi Fiului şi tocmai aşa ca Pavel şi în asemenea împrejurări şi totuşi nu au crezut întru El. Pavel a auzit glasul în timpul, când el se înfuria, când el se turba, când el gonea. Tocmai aşa

s-a întâmplat şi cu iudeii. Cum şi când? ***Ei s-au dus noaptea, cu făclii, cu felinare şi cu arme, ca să-L prindă (Ioan. XVIII, 3).*** Ei socoteau că năvălesc asupra unui om simplu. Dar când Hristos a voit să le arate puterea Sa şi să le dovedească, că El este Dumnezeu şi că ei calcă împotriva boldului (Fapt. IX, 5), aşa a grăit către dânşii: ***„pe cine căutaţi”? (Ioan XVIII, 4). Ei stau cu totul aproape de El şi nu-L vedeau. El Însuşi, pe care ei căutau, i-a adus la Sine, pentru ca ei să poată vedea, că El de bunăvoie se supune patimilor şi că ei nu L-ar fi putut prinde, dacă El Însuşi n-ar fi voit.***

Sau cum L-ar fi putut ei prinde, dacă ei nu-L puteau afla? Ce zic eu: nu-L puteau afla? Ei nu putuse nici să-L vadă, când El sta înaintea lor. Ba chiar şi când El vorbea cu dânşii, ei încă nu ştiau, cine stă înaintea lor.

Aşa de tare lovise El ochii lor cu orbire. Dar glasul său a putut încă mai mult, că a aruncat pe prigonitorii săi la pământ. Adică, când ***El a zis: „Eu sunt”, ei s-au tras îndărăt şi au căzut la pământ (Ioan XVIII, 6).*** Precum glasul cel din cer a răsturnat pe Pavel, tot aşa El a aruncat la pământ pe toţi aceşti iudei şi precum Pavel nu putea să vadă pe acela, pe care el prigonea, tot aşa nu puteau nici ei să vadă pe acela, pe care Îl căutau.

Precum Pavel a fost lovit cu orbire tocmai în timpul furiei sale, aşa au fost şi ei loviţi cu orbire în mijlocul turbării lor. Lui i s-a întâmplat aceasta, când se ducea să prindă pe ucenicii lui Hristos, iar lor li s-a întâmplat, când ei voiau să prindă pe Însuşi Hristos.

Acolo erau legături şi aici legături, acolo prigonire şi aici prigonire, acolo orbire şi aici orbire, acolo glasul Domnului şi aici glasul Domnului, dovada puterii lui Hristos este aceeaşi aici şi acolo, aceleaşi mijloace mântuitoare pentru întoarcerea prigonitorilor s-au întrebuinţat în amândouă întâmplările, dar nu în amândouă întâmplările au urmat aceeaşi îndreptare.

Căci chiar între bolnavi era o foarte mare deosebire. ***Din toate acestea tu poţi trage încheierea, că Pavel n-a fost silit la credinţă şi la întoarcere, ci aceasta a venit din felul cel bun al sufletului său şi din inima lui cea sinceră. Aşadar voi ştiţi, că Dumnezeu nu face silă celor ce nu vor să vină la Dânsul, dar trage la sine pe cei ce au bunăvoinţă la aceasta.***

Dumnezeu nu sileşte pe nimeni la mântuire cu puterea, dar el voieşte ca toţi să se mântuiască.

Aceasta o spune de-a dreptul apostolul Pavel în întâia sa Epistolă către Timotei cu cuvintele: ***„Dumnezeu voieşte, ca toţi oamenii să se mântuiască şi la cunoştinţa adevărului să vie” (I Tim. II, 4). Dar cum se întâmplă, că nu toţi se***

mântuiesc, când totuşi Dumnezeu voieşte ca toţi să se mântuiască? Aceasta vine de acolo, că nu fiecare voinţă omenească urmează voinţei lui Dumnezeu, iar el nu sileşte pe nimeni cu puterea.

Aşa zice şi Domnul către Ierusalim: „***Ierusalime, Ierusalime, de câte ori am voit să adun pe fiii tăi şi nu aţi voit***", însă ce adaugă el la aceasta? ***„Iată se lasă casa voastră pustie". (Luc. XIII. 34, 35).*** Aşadar vezi tu, că noi pierim, chiar când Dumnezeu voieşte a ne mântui, noi însă nu voim a alerga la Dânsul.

Scriind noi acestea, să gândim la bunătatea Domnului nostru şi după putere să căutăm a face viaţa noastră vrednică de harul său, pentru ca să dobândim mântuirea cea veşnică. De care fie ca să ne împărtăşim prin harul si prin iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh se cuvine lauda şi slava, acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin.

(din "Predici la duminici şi sărbători")

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (27 decembrie)

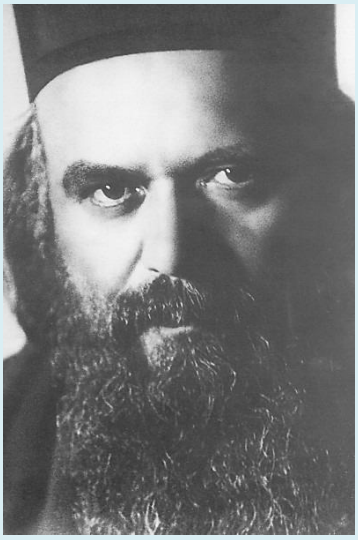

El a fost rudă cu Sfântul apostol Pavel şi unul dintre iudeii care locuiau în provinciile greceşti.

El a fost întâiul dintre cei şapte diaconi rânduiţi de Sfinţii apostoli să slujească săracilor din Ierusalim. Pentru aceasta s-a numit „ar/z/diacon".

Răii iudei au intrat într-o dispută cu el, dar nu au putut sta împotriva înţelepciunii şi puterii lui insuflate de Duhul, care lucra prin el. Atunci ticăloşii iudei versaţi în calomnieri şi mânjirea bunului nume al oamenilor, au aţâţat poporul şi pe bătrânii poporului împotriva nevinovatului Ştefan, izvodind cum că Sfântul Ştefan s-ar fi ridicat împotriva lui Moise şi a Legii. S-au aflat uşor martori mincinoşi care să mărturisească ca fiind adevărate calomniile acestora.

Atunci Sfântul Ştefan a stat înaintea poporului şi toţi au văzut faţa lui ca o faţă de înger (Fapte 6: 15) adică faţa lui era luminată cu lumina harului, aşa precum odinioară faţa lui Moise după ce grăise cu Dumnezeu. Sfântul Ştefan atunci şi-a deschis gura sa şi a grăit minunile şi nenumăratele fapte bune lucrate de Dumnezeu în mijlocul poporului lui Israel, precum şi nenumăratele crime ale acestui popor împotriva Dumnezeului lui.

El mai cu seamă i-a certat pentru uciderea lui Hristos Domnul, numindu-i ***vânzători şi ucigaşi*** (Fapte 7: 52). Iar pe când aceştia, auzind, scrâşneau din dinţi ca nişte fiare împotriva lui, ***Sfântul Ştefan a văzut cerurile deschizându-se şi slava lui Dumnezeu arătându-se din ele. Iar ceea ce a văzut, el a şi mărturisit atunci, înaintea iudeilor: Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu (Fapte 7: 56).***

Atunci, acei oameni-fiare 1-au scos afară din cetate şi 1-au omorât bătându-1 cu pietre. Printre acei ucigaşi se afla şi Saul, rudenia lui, acela care mai târziu avea să se curăţească de minciună şi să devină Sfântul apostol Pavel.

Atunci, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu sta pe o stâncă din depărtare, împreună cu Sfântul apostol şi evanghelist Ioan şi privea la mucenicia acestui întâi mucenic al Fiului ei şi Domnul şi se ruga înaintea Lui pentru el.

Acest martiriu s-a petrecut la un an de zile după Pogorârea Sfântului Duh peste Sfinţii apostoli.

Marele Gamaliel, bărbat foarte învăţat şi principe al iudeilor, era în taină creştin. El a luat în ascuns trupul Sfântului Ştefan şi 1-a îngropat cu cinste la moşia lui părintească.

Astfel acest mai întâiul dintre mucenicii creştini s-a săvârşit către Domnul cu slavă, strămutându-se la locaşurile cele fericite gătite lui întru împărăţia lui Hristos Dumnezeu.

Cântare de laudă la Sfântul întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan

Asupra lui Ştefan celui luminat de Duhul,
Asasinii iudei s-au repezit.

Ştefan plin de sânge a îngenuncheat în ţarină,
Cu glas mare către Dumnezeu strigând:
„O, Doamne care de pe Cruce iertat-ai păcatul
Cel mai mare din cele ce pământul au zguduit,
Cel mai mare din cele ce grozit-au cerul,
Iartă-le lor şi acest păcat.
Ce este uciderea mea pe lângă a Ta Răstignire?
Şi ce sunt eu pe lângă Domnul meu?
Praf şi cenuşă sunt eu înaintea Ta, Doamne,
Iartă-le lor şi acest păcat!"

Zicând aşa s-a săvârşit către Domnul,
Iar laşii iudei ucigându-l, s-au risipit.

Atunci pogorâtu-s-au îngeri din ceruri
în jurul trupului primului martir.
Ei intonat-au cântări dumnezeieşti prohodindu-l,
Şi dusu-i-au sufletul cu cinste în Paradis.

Cugetare

Iată o istorie din viaţa pruncului Hristos: ambii proroci mari, Isaia şi Ieremia, au prorocit că Domnul va veni în Egipt şi că prezenţa Lui acolo va dărâma la pământ capiştile păgâne şi va sfărâma idolii.

Prorocul Isaia a zis: Iată Domnul vine pe nor uşor şi ajunge în Egipt. Idolii Egiptului tremură înaintea feţei Lui (Isaia 19:1,133 cf. Ieremia 43: 12-13134).

Ajungând dumnezeieştii refugiaţi la cetatea Hermopolis (Cairo), ei s-au apropiat de un templu păgân, iar idolii din interiorul acelui templu au căzut fără veste la pământ şi s-au sfărâmat în bucăţi.

Sfântul Palladie scrie despre acestea în a sa Istorie lausiacă [tradusă şi în limba română]: „Noi am văzut acolo temple păgâneşti, în care toţi idolii sculptaţi au căzut la pământ şi s-au sfărâmat la venirea Domnului."

La un loc numit Sirin se aflau trei sute şaizeci şi cinci de idoli. Intrând Maica Domnului cu Dumnezeiescul Prunc în braţe în acel templu, toţi cei 365 de idoli au căzut la pământ şi s-au sfărâmat. Toţi idolii din întregul Egipt s-au sfărâmat în acelaşi fel.

Sfântul proroc Ieremia, care la adâncile lui bătrâneţi a vieţuit în Egipt, a prorocit preoţilor păgâni egipteni că toţi idolii vor cădea la pământ şi toate chipurile turnate se vor sfărâma atunci când va veni în Egipt o Maică Fecioară purtând în ale ei braţe Prunc Dumnezeiesc născut într-o iesle.

Preoţii egipteni au ţinut bine minte acea prorocie. În conformitate cu ea, ei au săpat un chip al Fecioarei, stând întinsă pe un pat, iar alături de ea, Pruncul ei înfăşat în scutece: ei s-au închinat mereu înaintea acelui chip.

Regele Ptolemeu i-a întrebat pe preoţii egipteni ce reprezintă acel chip, iar ei i-au răspuns că este o prorocie tainică încredinţată de un proroc strămoşilor lor, pe care ei o aşteaptă să se împlinească. Şi cu adevărat s-a împlinit prorocia, ea descoperindu-se nu doar înaintea ochilor păgâni ai preoţilor egipteni, ci şi înaintea ochilor întregului pământ.

Luare aminte

Să luăm aminte la înţelepciunea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi Pururea Fecioarei Maria:

- *La cât de înţelept a grăit ea cu îngerul lui Dumnezeu (Luca l: 28-38);*
- *La negrăita înţelepciune cu care şi-a pus în inimă toate cele ce s-au petrecut la naşterea Domnului Iisus Hristos şi la toate cele prorocite despre El;*
- *La cât de înţelept i-a povăţuit pe slujitorii Nunţii de la Cana să facă toate câte El li le va porunci.*

Predică despre Preasfânta Fecioară, de Dumnezeu Născătoarea

Măreşte sufletul meu pe Domnul (Luca l: 46).

Fraţilor, noi în total avem foarte puţine cuvinte grăite de Maica Domnului nostru în textele Sfintei Scripturi. Toate aceste cuvinte sunt parte a rugăciunii ei de prea mărire către Domnul. ***Ea înaintea oamenilor a păstrat tăcere, dar în inima ei a grăit pururea cu Dumnezeu, în fiecare zi şi în fiecare ceas ea afla noi şi noi prilejuri şi îndemnuri să îl prea mărească pe Domnul.***

O, câte nesfârşite volume de carte ar fi necesare ca să cuprindă toate rugăciunile ei de prea mărire către Dumnezeu, rostite de ea de-a lungul întregii ei vieţi în sfânta ei inimă!

Dar chiar şi din această singură rugăciune de prea mărire a lui Dumnezeu de către Maica Domnului, cuprinsă în Evanghelia de la Luca, rostită înaintea verişoarei ei, Sfânta Elisabeta, mama Sfântului Botezător şi înaintemergător Ioan, orice creştin poate să îşi dea seama de sufletul Maicii Domnului: el este potir strălucitor şi parfumat de crin imperial, din care rugăciunea se înalţă ca tămâia.

Cântarea ei de prea mărire rostită înaintea verişoarei ei, Elisabeta, nu este decât una dintre cântările cele minunate şi de-a pururea ale inimii ei, care ne-a parvenit şi nouă prin intermediul Sfintei Evanghelii de la Luca.

Căci ea, chiar şi mai înainte de a auzi Sfânta Evanghelie de pe buzele Fiului ei, a ştiut cum să grăiască cu Dumnezeu şi cum să îl prea mărească pe El, în acord cu învăţătura Sfintei Evanghelii. Cunoaşterea aceasta i-a venit ei de la Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, al Cărui har pururea curgea în sufletul ei, precum apa sfinţită curge într-un potir preacurat de aur.

Sufletul ei L-a prea mărit cu cântări pe Domnul de-a lungul întregii ei vieţi şi de aceea Domnul a înălţat-o pe Ea deasupra heruvimilor şi serafimilor. De aceea ***şi pe noi cei prea mici şi păcătoşi ne va prea mări Dumnezeu întru a Sa împărăţie dacă şi noi ne vom învăţa să o prea mărim pururea pe Ea, cu***

cuvântul, gândul şi cu fapta vieţii noastre; dacă şi noi, asemenea Ei, îl vom prea mări pe Domnul cu faptele, cuvintele, gândurile şi rugăciunile noastre.

O, Preasfântă, Preacurată, şi Preabinecuvântată Născătoare de Dumnezeu Fecioară, acoperă-ne pe noi cu aripile rugăciunilor Tale! Căci ţie şi Fiului tău Dumnezeului nostru se cuvin pururea toată închinăciunea şi mulţumita, Amin.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea aflării şi aducerii cinstitelor moaşte ale Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (2 august)

Când evreii cei plini de răutate 1-au omorât cu pietre pe Sfântul arhidiacon Ştefan, ei i-au aruncat trupul spre mâncare câinilor. Dar Dumnezeu, în sfânta Lui purtare de grijă a voit altfel.

Trupul mucenicului a zăcut în câmp deschis, la poalele dealului pe care se afla cetatea, o zi, o noapte şi încă o zi. În noaptea a doua care urmă, marele Gamaliil, învăţătorul marelui Pavel, care în taină era şi el creştin, a luat trupul mucenicului şi 1-a dus la Cafargamala şi 1-a îngropat acolo într-o peşteră de pe pământul lui.

Gamaliil mai după aceea 1-a înmormântat şi pe prietenul lui, Nicodim, în aceeaşi peşteră; căci Nicodim a plâns la mormântul mucenicului Ştefan, până ce a murit. În aceeaşi peşteră Gamaliil 1-a mai îngropat şi pe fiul lui, Avivus şi potrivit dorinţei lui, a fost şi el însuşi îngropat în aceeaşi peşteră.

Au trecut astfel multe sute de ani, până când nici unul dintre cei vii nu a mai ştiut unde se află trupul Sfântului întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan.

Atunci, în anul 415, în timpul patriarhului Ioan de Constantinopol, Gamaliil s-a înfăţişat de trei ori în vis lui Lucian, preotul din Cafargamala. Gamaliil i-a dezvăluit totul privitor la înmormântarea lui, a lui Ştefan şi a celorlalţi, arătându-i cu precizie locul uitatului lor mormânt. Mişcat de visul lui, Lucian s-

a dus la patriarh şi luând binecuvântare, a venit cu oameni şi a dezgropat oasele Sfinţilor.

Gamaliil îi spusese deja presbiterului Lucian în vis unde anume se află fiecare dintre cei patru sfinţi. Dezgropând locul fiecăruia, peştera şi locul din jur s-a umplut de mireasmă minunată şi foarte puternică.

Moaştele Sfântului întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan au fost mutate cu procesiune în Sion şi înmormântate acolo. Moaştele celorlalţi trei au fost aşezate într-o biserică ce se afla pe dealul de deasupra peşterii.

Multe vindecări minunate s-au lucrat la sfintele moaşte ale Sfântului Ştefan. După altă vreme, ele au fost mutate la Constantinopol. Aşa îi încununează Dumnezeu cu slavă multă pe cei care îşi varsă sângele pentru Numele Lui.

Sfântul Ştefan Brâncoveanu - Cuvânt închinat Sfântului arhidiacon Ştefan

O, iubitorilor de martiri, haideţi, sculaţi-vă, ce mai şedeţi?! Haideţi să-i urmăm şi noi în lupta atletului, haideţi să-i adunăm la încununare pe ostaşii luptători, haideţi să-l însoţim în arenă pe tânărul atlet, haideţi să-l urmăm "afară din cetate" pe Ştefan (Fapte 7, 57). Vedeţi-l acolo cum, tânăr de ani, fraged cu vârsta, cu câtă tărie de suflet pătimeşte, cu câtă tărie suferă, cu câtă stăruinţă îndură şi suferind, dispreţuieşte marea pornire şi mânie a răzvrătiţilor iudei. Vedeţi-l cum stă voinicește cu sufletul, hotărât cu socotinţa, mărinimos cu cugetul, tare cu inima. Cum fără de frică îi biruieşte pe cei ce sunt netăiaţi împrejur cu inima şi-i stau împotrivă. Aceia îl târăsc ca pe un călcător de Lege, ca pe un vinovat de moarte, iar Ştefan râde; alţii îl ponegresc ca pe un hulitor, îl înjură ca pe un călcător de lege şi Ştefan râde; alţii îl târăsc, alţii îl lovesc peste cap, toţi strigă într-un glas: "Să fie ucis cu pietre Ştefan!" şi Ştefan râde. Aceia într-un mare glas strigă, astupându-şi urechile lor şi ca nişte lupi sălbatici, toţi, deodată, cu furie se aruncă asupra lui şi Ştefan, având ochii şi mâinile sale întinse spre Cer, strigă din adâncul inimii: "Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!" (Fapte 7, 60).

Însetând, iudeii vor să îşi stingă setea cu sânge şi Ştefan - minunaţi-vă de mărinimie! - şi Ştefan, dorind mântuirea lor, îi adapă cu al său sânge. Iudeii se nevoiesc ca grabnic să-i aducă moartea, iar Ştefan se roagă ca ei să dobândească iertare. Iudeii aleargă la pietre, iar Ştefan se întoarnă la rugăciuni. Iudeii îşi astupă urechile lor, iar Ştefan îşi deschide gura rugându-se. Iudeii nu încetează a arunca cu pietre, iar Ştefan, pentru o astfel de pedeapsă, nu încetează deloc a teologhisi, ci încă având cuget nestrămutat şi inima hotărâtă, propovăduieşte. O,

statornicie! O, bărbăţie! O, mărinimie a lui Ştefan! Propovăduia pe Hristos, fiind lovit cu pietre şi primeşte pietrele ca pe nişte flori. Cu adevărat, mare răbdare a arătat aici noul atlet, să nu se mâhnească, să nu se mânie.

Câţi trăim în lume, toţi, după cum experienţa ne-o arată, avem nenorocirea noastră, la toţi viaţa ne este greu de suferit şi cu toate acestea unii ard ca pucioasa şi răspândesc duhoare din cauza mâniei şi nesupunerii faţă de voia Făcătorului a toate. Alţii ard ca dafinul, zbătându-se şi murmurând în văpaia nenorocirii şi a întristării, întru care sunt ispitiţi. Iar alţii, ca plantele aromate izvorăsc bună mireasmă, fără murmur şi fără tulburare. În acelaşi fel s-a arătat şi Ştefan celor care l-au martirizat: blând, mărinimos, paşnic. Ocărât fiind, n-a ocărât împotrivă; batjocorit fiind, a suferit. Defăimarea o socotea ca pe o cinste, pietrele ca pe nişte stele. Sângele ce curgea din sfinţitul său trup îl socotea asemenea unei mări peste care trebuia să treacă pentru a ajunge la Stăpânul şi Domnul său şi dorind a fi acolo unde este Domnul, prin sânge s-a strămutat acolo unde este Hristos.

[…] Arată-ne nouă, prea iubite Sfinte al Bisericii, cum să-l iubim pe aproapele nostru, cum să-i iubim pe vrăjmaşii noştri şi cum să ne facem următorii tăi cei mai râvnitori. Roagă-L pe Iisus, pe Care L-ai văzut blând, de-a dreapta Născătorului Celui fără de început, ca să păzească în chip deplin şi prea fericit o icoană vie a virtuţii tale, pe iubitorul de Hristos şi pe prea creştinul nostru Stăpân şi Domn. Roagă-te Nazarineanului Celui răstignit, a Cărui Dumnezeire până la moarte o ai propovăduit, să-i păzească pe aleşii boieri, mădulare cinstite şi vrednice de o astfel de evlavioasă împreună vieţuire.

De trei ori fericită este această vreme, din pricină că acela care prin cuvânt propovăduieşte, poate nestingherit să laude blândeţea şi iubirea de frate. O, cât se bucură sufletul tău cel prea virtuos de propovăduirea şi lauda acestor virtuţi, păzite de Dumnezeu şi cinstite (…)! Bucuria ta este un semn de încredinţare - fiindcă te bucuri auzind propovăduindu-se şi lăudându-se buna voire şi înţelepciune - părtaş fiind şi la propovăduire, părtaş fiind şi la laudă. Pentru că - după cum au spus cei învăţaţi - fiecare pe cele întru care află mulţumire, pe acelea şi cinstindu-le, se veseleşte. Cu un astfel de purtător de grijă, vrednic de cinste, cu un astfel de cap virtuos, pare a fi necuviincios să nu se veselească dimpreună şi toate mădularele. Oare îi împreună număraţi cu poporul cel ales al Mântuitorului şi pe unii urâtori de fraţi sau dintre cei care se bucură de nenorocire? Risipească-se deci norii tuturor celor care îl despart pe om de bunul cel desăvârşit. Fugiţi de deşertăciune, înşelăciune şi desfrânare. N-a mai rămas loc pentru unele ca acestea în inimile noastre; voim să-l urmăm pe întâiul martir, să învăţăm din a sa învăţătură calea mântuirii. Amin.

Sursa: Doamna Maria Brâncoveanu. Tainica biruinţă a lacrimilor, Editura Fundaţia Sfinţii Martiri Brâncoveni, 2008

Cuviosul Siluan Athonitul - Prin Duhul Sfânt cunoaştem pe Domnul

Trăim pe pământ şi nu-L vedem pe Dumnezeu şi nu-L putem vedea. Dar dacă Duhul Sfânt vine în sufletul nostru, atunci Îl vedem pe Dumnezeu aşa cum L-a văzut Sfântul arhidiacon Ştefan.

Prin Duhul Sfânt, sufletul şi mintea recunosc îndată că acesta este Domnul. Aşa a recunoscut prin Duhul Sfânt, Sfântul Simeon pe Domnul în micul prunc [adus la templu]; tot aşa a recunoscut pe Domnul prin Duhul Sfânt şi Sfântul Ioan Botezătorul şi a trimis poporul la El.

Dar, fără Duhul Sfânt, nimeni nu poate cunoaşte pe Dumnezeu, nici şti cât de mult ne iubeşte. Şi, deşi citim că El ne-a iubit şi a pătimit din iubire pentru noi, noi ne gândim la aceste lucruri cu mintea, fără a înţelege şi cu sufletul nostru, aşa cum se cuvine această iubire a lui Hristos; dar, atunci când ne învaţă Duhul Sfânt, înţelegem în chip limpede şi simţit această iubire şi ne facem asemenea Domnului.

(Cuviosul Siluan Athonitul, Între iadul deznădejdii şi iadul smereniei, Editura Deisis, Sibiu, 2001, p. 74)

Sfântul Maxim, mărturisitorul - Sufletul curat se bucură neîncetat de dragostea dumnezeiască

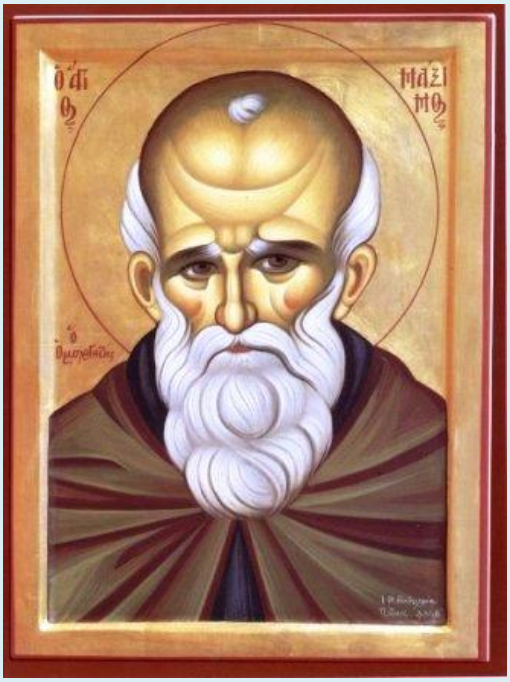

Sufletul curat este cel care s-a izbăvit de patimi şi neîncetat se veseleşte de dumnezeiasca dragoste. Patima de ocară este mişcarea sufletului împotriva firii. Nepătimirea este o aşezare paşnică a sufletului, în care acesta se face cu anevoie de mişcat spre răutate.

Cel ce prin sârguinţa a agonisit roadele dragostei nu se desparte de ea, chiar de ar pătimi mii de rele, adeverind aceasta Ştefan, ucenicul lui Hristos şi cei asemenea lui şi Însuşi Mântuitorul, rugându-se pentru ucigaşi şi cerându-le lor iertare de la Dumnezeu, ca pentru unii care nu ştiau ce fac.

(Sfântul Maxim Mărturisitorul, Patru sute de cugetări creştine, Editura Credinţa Strămoşească, Iaşi, 1998, p. 49)

Sfântul Iustin de la Celie - Predica pentru a treia zi de Crăciun (Sfântul Ştefan, întâiul mucenic: Puterea care biruieşte frică de moarte

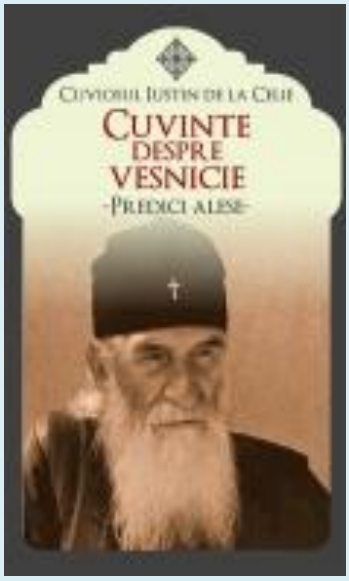

Predica a doua a Sfântului Iustin Popovici la prăznuirea Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (1965) - Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!

Iată, astăzi este ziua prăznuirii Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan pe care Biserica îl slăveşte. El nu ar fi fost un Sfânt dacă Domnul nu s-ar fi născut ca om. Cine este Acela Care a dăruit acelui tânăr putere miraculoasă şi minunată, că el, atunci când îl împroşcau cu pietre, să se roage Domnului Dumnezeu pentru ucigaşii lui şi să strige: ***Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! (Faptele Apostolilor 7,60).***

O asemenea dragoste şi rugăciune minunată nu a fost cunoscută pe pământ. Iată, această minune se petrece prin marele şi slăvitul întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan. Cine lucrează aceasta în el? Domnul Hristos - Domnul Care a devenit om, Domnul Care este prezent împreună cu toate puterile Sale în însuşi întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan. Omul nu se teme de moarte! Iată, în momentul înfricoşător al morţii, atunci când îl împroşcau cu pietre, când îl chinuiau, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan vede Cerurile deschise şi pe Fiul Omului, pe Domnul Hristos, Îl vede şezând de-a dreapta lui Dumnezeu, şezând în trup omenesc (Faptele Apostolilor 7, 55). Ce vedenie! Ce bucurie!

Cerul este deschis pământului. Toată bucuria cerească este oferită neamului omenesc. Întâiul mucenic Ştefan vede aceasta, simte, vede Cerul deschis şi nu îi este frică de moarte, nu îi este frică de ucigaşi, nu îi este frică de nici o grozăvie din această lume. Astfel Sfântul întâiul mucenic Ştefan ne-a descoperit nouă

tuturor taina tuturor sfinţilor mucenici ai lui Hristos: cum au putut ei să îndure cumplitele chinuri insuportabile fără văicăreli, fără lacrimi…

Fiecare mucenicie, pentru fiecare mucenic, îşi are grozăvia ei, dar eroii lui Hristos nu s-au temut de moarte şi au îndurat toate aceste chinuri, căci au avut deasupra lor Cerurile deschise, căci Domnul Hristos era deasupra lor şi îi aştepta în Împărăţia Cerurilor. Acolo s-au grăbit ei prin toată pătimirea, prin toate chinurile, spre El, spre Domnul Care a devenit om, ca să ne dea toată puterea dumnezeiască, o asemenea putere care biruie tot ceea ce este muritor în om şi în jurul omului; ca să ne dea puterea dumnezeiască care biruie moartea şi pe toţi demonii care stau dincolo de moarte.

Nu trebuie să ne înşelăm, această viaţă a noastră pe pământ ne este dată ca prin ea să ne asigurăm Viaţa veşnică, ca de aici să înceapă viaţa noastră şi să se continue în cealaltă lume. Domnul S-a pogorât din Ceruri; pentru aceasta a devenit om. El a străbătut calea omului de la pământ la Ceruri (Evrei 10, 20), a străbătut calea pe care fiecare fiinţă omenească poate merge şi poate urca, dacă vrea, în Ceruri. Totul depinde de noi, oamenii, de dorinţele noastre, de năzuinţele noastre, de libera noastră voinţă.

Dar ce este mai sublim, ce este mai înălţător pentru om decât faptul că Dumnezeu S-a arătat în om, că S-a arătat ca Dumnezeu-Om în această lume? Oare este vreo bogăţie mai mare decât Domnul Hristos? El a adus neamului omenesc tot ceea ce are Cerul: a adus Împărăţia Cerurilor, a adus toate bunătăţile Împărăţiei Cereşti. Împărăţia Cerească a devenit a noastră, a oamenilor şi noi am devenit moştenitorii Împărăţiei Cereşti (Iacov 2, 5). Căci Domnul Hristos ne-a arătat marea dragoste, ne-a făcut pe noi toţi fiii lui Dumnezeu, Domnul Dumnezeu ne-a înfiat şi prin aceasta noi devenim fii dumnezeieşti după har, devenind şi moştenitorii tuturor bogăţiilor Domnului Hristos (Romani 8,14-17; 9, 26).

Ştii că dacă împlineşti fiecare poruncă evanghelică te îmbogăţeşti în Dumnezeu, te îmbogăţeşti cu bogăţia nepieritoare pe care nimeni nu ţi-o poate lua, nimeni nu ţi-o poate răpi: nici moartea, nici diavolul? Atunci tu îţi aduni bogăţie în Ceruri.

Oare auzi poruncile Domnului Hristos, poruncile despre rugăciune: Rugaţi-vă pentru prietenii şi pentru vrăjmaşii voştri (Matei 5,44)? Împlinind această poruncă evanghelică, de fapt te îmbogăţeşti în Dumnezeu. ***Puterile dumnezeieşti se află întru tine, căci fiecare virtute, fraţilor, aduce în suflet puterea dumnezeiască, fiecare virtute este de la Dumnezeu, de aceea aduce în suflet puterea dumnezeiască şi cerească care este mai puternică decât păcatul şi decât moartea şi decât diavolul. Sau împlinind oricare altă poruncă, legată***

de milostivire, de exemplu, tu prin aceasta te îmbogăţeşti în Dumnezeu, te îmbogăţeşti cu bogăţia care dăinuie veşnic în toate lumile în care se mişcă fiinţa ta omenească.

Ce fel de bunătăţi, ce fel de bogăţie a adus Domnul Hristos omului, nemurirea şi Viaţa Veşnică, Împărăţia Cerurilor şi toată fericirea Împărăţiei Cereşti! De aceea Crăciunul, atunci când Domnul S-a născut ca Dumnezeu-Om în această lume, este ziua de naştere a tuturor bogăţiilor noastre nepieritoare, a tuturor oamenilor mari şi sfinţi în această lume, ziua naşterii fiecărui om, a fiecărui om adevărat, a fiecărui creştin autentic.

De aceea Domnul S-a făcut om, pentru ca noi să slăvim Crăciunul ca pe praznicul ce aduce cea mai mare bucurie, căci prin sfântul praznic de astăzi şi moartea a devenit bucurie pentru om, spune Sfântul apostol Ştefan. Cum se mai bucura că este bătut cu pietre pentru Domnul Hristos! Ce fel de putere este aceasta care face ca nici moartea să nu mai fie cea mai mare grozăvie? Numai Domnul Hristos, numai Dumnezeu-Omul face aceasta!

Astfel în viaţa mea şi a ta, dacă vrei ca moartea să înceteze să mai fie pentru tine şi pentru aproapele tău sperietoare şi grozăvie, predă-te pe tine însuţi cu totul Domnului Hristos. Iar El este întreg acolo în mijlocul nostru, întreg în Biserica Sa, întreg în toată lumea, ca şi pretutindeni prezent, gata să ne ajute pe noi toţi, să ne scoată din prăpastia morţii, din prăpastia păcatelor şi să ne ridice în Rai. Crăciunul! Prin Crăciun s-a deschis calea către Rai. Crăciunul ne-a dăruit nouă, tuturor, toate bunătăţile Raiului. Dacă doreşti sufletului tău starea lăuntrică din Rai încă de aici de pe pământ, smereşte-te înaintea Domnului Hristos cu rugăciune şi cu modestie, cu post şi cu trezvie mergi după Domnul Hristos, numai după El, căci fără îndoială, mergând după El vei ajunge în Împărăţia Cerurilor.

Şi fie ca Sfântul întâiul mucenic Ştefan pe care astăzi îl prăznuim, care s-a bucurat de moarte mai mult decât ne-am bucura noi de orice bucurie, să ne conducă şi să ne călăuzească să-I urmăm Lui, Dumnezeu-Omului, Care a devenit Dumnezeu-Om pentru noi oamenii, ca şi noi să biruim tot ceea ce este muritor, să biruim în noi înşine orice păcat, orice moarte duhovnicească, să biruim în noi înşine orice duh necurat, să trăim încă de pe pământ prin Evanghelia Domnului Hristos, prin viaţa dumnezeiască, ce se continuă în cealaltă lume şi să fim şi noi împreună cu întâiul Sfânt mucenic Ştefan, apostolul şi arhidiaconul, să-L slăvim pe Domnul Hristos prin toată veşnicia în cealaltă lume, salutându-ne în Ceruri unul pe altul aşa cum se salută astăzi oamenii pe pământ: „Hristos Se naşte! Adevărat că Se naşte!”.

(din: Cuviosul Iustin de la Celie, Cuvinte despre veşnicie - predici alese, Editura Egumenita, 2013)

Părintele Porfirie - Când cineva devine un „rob" al binelui, păcatul încetează şi trăieşte Hristos

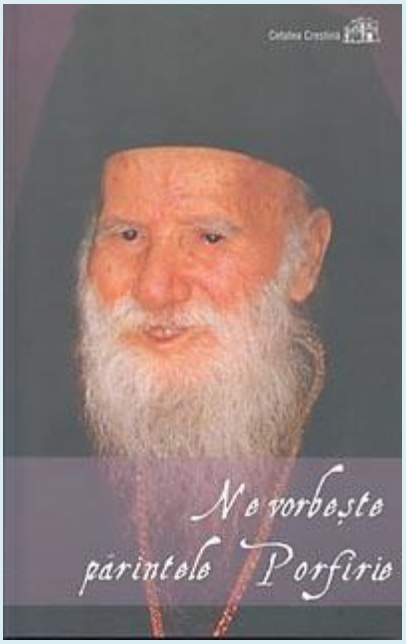

Înlăuntrul nostru avem două lumi: cea bună şi cea rea. Amândouă îşi sorb puterea din acelaşi izvor. Această putere este ca o baterie. Dacă la ea se conectează răul, ne duce la dezastru. Dacă se foloseşte de ea binele, atunci toate în viaţa noastră sunt frumoase, liniştite, dumnezeieşti. Deci, aceeaşi putere poate alimenta fie sinele cel bun, fie sinele cel potrivnic. Suntem robi unuia dintre cei doi - celui bun sau celui rău. Să urmărim să fim ai celui bun, nu al celui rău.

Să vă mai dau un exemplu. în toate părţile lumii există undele hertziene, dar nu le sesizăm. Îndată ce deschidem receptorul, le simţim, le auzim. Acelaşi lucru se întâmplă şi când pătrundem în lumea duhovnicească. Îl trăim pe Hristos, zburăm.

Atunci simţim mari bucurii şi avem frumoase trăiri duhovniceşti. Atunci, încet-încet, devenim robi ai binelui, robi ai lui Hristos. Şi, când cineva devine rob al binelui, atunci nu mai poate grăi de rău, nu mai poate urî, nu poate minţi. Nu poate, chiar de ar voi.

Cum să vină în sufletul său vicleanul, să-i aducă deznădejde, dezamăgire, moliciune şi altele asemenea? Harul dumnezeiesc îl umple şi acelea nu au putere să intre înăuntru. Nu pot intra atunci când cămara sa e plină de prietenii cei duhovniceşti - înţeleg prin asta pe îngeri, sfinţi, mucenici şi, mai cu seamă, pe Domnul. Dimpotrivă, când cineva se înrobeşte omului celui vechi, atunci este stăpânit de duhul cel rău şi nu poate săvârşi binele, se umple de răutăţi, judecăţi, mânie ş.a.

Când năvăleşte asupra voastră răul, să alunecaţi şi să vă întoarceţi spre bine. Să prefaceţi, să preschimbaţi orice rău în bine. Această schimbare se săvârşeşte numai de către har.

Apa, de pildă, se preface în vin la nunta din Cana Galileei. Uite prefacere! Acesta este un lucru mai presus de fire. Bineînţeles, se poate face vin sau unt, şi din elemente chimice, şi să fie identice cu cele naturale. Dar acesta nu este un adevăr. Adevărata prefacere o lucrează dumnezeiescul har. Pentru ca aceasta să se petreacă, trebuie ca omul să se predea din toată inima şi din tot sufletul (Marcu 12, 30) lui Hristos.

Amintiţi-vă de întâiul mucenic Ştefan. Era stăpânit de Dumnezeu şi pe când era urmărit şi bătut cu pietre, se ruga pentru prigonitorii lui: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta (Fapte 7, 60).

De ce s-a purtat aşa Sfântul Ştefan? Pur şi simplu pentru că nu putea să facă altfel. Era rob al binelui.

Socotiţi că-i uşor să fie aruncată asupra ta o grămadă de pietre? Ia să arunce cu o piatră în tine! Bun-bun, dar când te-ajunge piatra, o să începi să strigi: „Ah! Răule!" ş.a. Asta arată că suntem sub stăpânirea unui duh rău.

Şi atunci, unde să intre Hristos, unde să stea? În noi toate sunt ocupate, însă, îndată ce pătrundem în viaţa duhovnicească, îndată ce pătrundem în Hristos, toate se schimbă. Şi hoţ de-ar fi fost cineva, încetează să mai fure; şi ucigaş, şi însetat de sânge, şi rău, şi pomenitor de rău... Toate încetează. Încetează păcatul şi trăieşte Hristos. Astfel zicea şi apostolul Pavel: Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine.

Libertatea nu se câştigă dacă nu ne slobozim lăuntric din legături şi din patimi. Iar asta, firește, numai cu Hristos se face. La Hristos este bucurie. Hristos preface patima în bucurie. Aceasta este Biserica noastră, aceasta este bucuria noastră, aceasta este totul pentru noi.

Şi omul pe aceasta o caută astăzi, şi ia otrăvuri şi narcotice, ca să vină asupra lumii bucurie, dar e o bucurie mincinoasă. Ceva simte el în clipa aceea, dar mâine e rupt. Această „bucurie" îl zdrobeşte, îl mănâncă, îl rupe, îl frige, în vreme ce cealaltă, adică darul lui Hristos, îi dă viaţă, bucurie, îl face să se bucure de viaţă, să simtă putere, măreţie.

Aceasta este religia noastră. înălţime, măreţie, har, bucurie, veselie! Cât le trăia pe acestea prorocul David! El zicea: Doreşte şi se sfârşeşte sufletul meu după curţile Domnului (Ps. 83, 3). Ce frumos!

(Extras din cartea Ne vorbeşte Părintele Porfirie)

Arhimandritul Ioil Konstantaros - Lectura apostolică la Duminica de după Naşterea lui Hristos şi pomenirea Sfântului Ştefan, întâiului mucenic şi arhidiacon

(Fapte Apostolilor 6:8-7:5, 47-60)

Sunt destui creştini care pun următoarele întrebări importante: ***Cum poate cineva să fie luptător (combatant), dar în acelaşi timp să nu depăşească limitele permise? Cum este posibil să împletească îndrăzneala şi combativitatea cu lipsa de răutate?*** Şi cum, în două cuvinte, se va lupta „după lege", aşa încât să avem şi urmări binecuvântate?

La această serioasă problematică, vine să ne dea un răspuns corect pericopa noastră apostolică care este dedicată întâiului mucenic Ştefan, pe care ni-l pune înainte Sfânta noastră Biserică.

Sfântul evanghelist Luca, scriitorul Faptelor Apostolilor, îl caracterizează pe Ştefan drept bărbat „plin de credinţă şi de putere", care făcea în popor mari şi uluitoare minuni. În acelaşi timp propovăduia cu râvnă şi cu elocinţă adevărul creştin. Adică propovăduia că Iisus Hristos este singurul Dumnezeu adevărat, Mântuitorul şi Izbăvitorul lumii.

Exact această predică, care anula iudaismul pervers, i-a făcut pe fanaticii evrei să-i declare război fără milă. Firește, nu puteau să-l înfrunte cu argumente biblice şi logice, ci, ca de obicei, l-au calomniat către gloata fanatică, după care a fost arestat şi dus cu forţa în sinedriul lor.

Acolo, în momentul în care martorii mincinoşi şi calomniatorii şi-au terminat „acuzaţiile" lor, toţi judecătorii s-au întors şi au văzut faţa lui Ştefan că strălucea

ca o faţă de înger. La întrebarea arhiereului, Ştefan a început să se apere cu îndrăzneală şi cu un curaj unic!

Cu argumente neclintite şi imbatabile din Legea mozaică, pe care o cunoştea excelent, şi prin întreaga sa apologie a demonstrat că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu. De asemenea, i-a mustrat fără frică pe iudeii ucigători de Hristos, deoarece întotdeauna se împotrivesc Duhului Sfânt. Şi precum părinţii lor i-au ucis pe profeţi, aşa acum şi ei L-au răstignit pe Domnul slavei, pe Dumnezeul-Om, Domnul Iisus Hristos. Aşadar, vedem îndrăzneala lui Ştefan şi simţim de câte provizii duhovniceşti avem nevoie şi noi, ca să apărăm corect adevărul credinţei noastre.

Neîndoielnic, aceste harisme se dobândesc prin harul lui Dumnezeu, dar şi prin îngrijirea noastră. Aşa le-a câştigat şi întâiul mucenic. Dar, este nevoie, fraţii mei, şi de o altă virtute importantă, care atunci când lipseşte, suntem în primejdie să ajungem fanatici şi intoleranţi.

Şi această virtute nu este alta decât nerăutatea! [ανεξικακία înseamnă şi "toleranţă, îngăduinţă, îndurare".]

Cu adevărat, Ştefan era un luptător şi, desigur, unul mare. Era râvnitor, însă nu fanatic şi extremist. Dimpotrivă, îl vedem că în faţa vrăjmaşilor săi este plin de iubire, de superioritate şi nerăutate. Şi vedem lucrul acesta foarte clar în ultimele clipe ale vieţii lui pământeşti.

În timp ce răufăcătorii iudei scrâşneau din dinţi împotriva lui la propriu, el rămânea paşnic şi plin de harul Sfântului Duh. Iar când şi-a întors privirea spre cer, L-a văzut pe Iisus Hristos stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Pe acelaşi tron, şi în aceeaşi stare, de o fiinţă cu Tatăl. Era normal ca o astfel de revelaţie şi mărturisire să-i demonizeze pe evreii îndărătnici, precum se demonizează şi astăzi autointitulaţii „martori ai lui Iehova", adică victimele societăţii americane „Skopia", în faţa dovezilor biblice ale dumnezeirii lui Hristos.

Urmarea?! Atât de emoţionant ne-o descrie textul sfânt. Ultima dintre pedepse: Moartea prin lapidare! ***Şi în timp ce pietrele „cădeau ploaie" deasupra lui, acest înger pământesc se ruga cu desăvârşire liniştit, încredinţându-se voii şi iubirii lui Dumnezeu şi zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, primeşte duhul meu".***

Iar după ce a îngenuncheat şi a luat o poziţie de cerere stăruitoare, a strigat: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta".

Prin această rugăciune îngăduitoare, de iertare şi iubire, sufletul său sfânt a prins aripi pentru a zbura lângă adoratul său Domn şi Domnul nostru Iisus Hristos.

Fraţii mei, foarte multe lucruri avem de învăţat din întreaga atitudine a Sfântului Ştefan.

Încheind, să ne oprim doar asupra a două lucruri mai de bază:
a) *râvna autentică şi apostolică pentru Biserica noastră Ortodoxă; inima înflăcărată în învăţătura adevărată pe care o deţinem şi cuget neînduplecat în faţa falsificărilor dogmei şi a moralei pe care am moştenit*-o, dar şi
b) *nerăutate (îngăduinţă) faţă de fraţii noştri rătăciţi. De asemenea, dispoziţie paşnică şi creştină faţă de toţi aceia care au căzut din corecta interpretare a tezelor noastre creştine.*

Dacă există doar prima, adică râvna, dar lipseşte a doua, adică nerăutatea (îngăduinţa), atunci nu putem să vorbim despre o luptă duhovnicească înţeleaptă şi autentică, şi, firește, nu putem să aşteptăm şi urmări pozitive.

Iubiţii mei, vulturul, pentru a se ridica pe înălţimile culmilor, pentru care şi este creat, are nevoie şi trebuie să aibă antrenate bine ambele lui aripi. Cu o singură aripă, nu numai că nu va putea niciodată să zboare, dar încercând, va fi chiar o privelişte lamentabilă.

Fie ca prin rugăciunile întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan, care pentru iubirea şi slava lui Hristos şi-a jertfit cu osârdie viaţa, Domnul să ne dăruiască minunata şi îndurătoarea lui râvnă, aşa încât să ne asemănăm în principal şi înainte de toate cu însuşi Iisus Hristos, Cel desăvârşit şi îngăduitor. Amin.

Părintele Arsenie Boca - Ştefan, mucenicul evidenţei

Primul mucenic al creştinismului!

Faptul că Biserica îi prăznuieşte pomenirea la Crăciun şi nu la Paşti, - cum ni s-ar părea mai firesc, după ordinea în care s-au întâmplat lucrurile - ne face să ne gândim şi la alte semnificaţii.

1. La concepţia Bisericii despre mucenicie,
2. la naşterea mărturisitorilor în Împărăţia evidenţei divine,
3. la noul curaj al urmării şi asemănării cu Iisus.

De fapt toate acestea sunt unul şi acelaşi lucru.

Precum Iisus a lăsat Slava Sa de Împărat al Cerurilor şi s-a născut prunc sărac între fiii oamenilor, aşa mărturisitorii muceniciei lasă sărăcia şi neputinţa vieţii pământeşti ca să se nască în strălucirea cerească a Vieţii veşnice.

Biserica a considerat mucenicia un har excepţional: botezul sângelui, o consacrare a sfinţeniei. Biserica veche n-a îndemnat niciodată creştinii să se supună prigoanelor în vederea muceniciei, dar, pe de altă parte, a stat mult în cumpănă dacă mai e cazul să primească iarăşi în rândul comunităţii creştine, pe cei care se lepădau de Hristos, de frica muncilor, sau să nu-i primească. La mărturisirea lui Iisus şi a Împărăţiei Sale nu se poate decide un necredincios, decât numai dacă se întâmplă şi cu el o convertire: de la evidenţa şi suficienţa lumii acesteia, la evidenţa prezenţei divine. ***Iar pe Dumnezeu nu-L poţi avea evident decât prin Iisus Hristos şi prin Duhul Sfânt.***

De când Iisus s-a născut în firea omenească - şi această naştere se repetă în fiecare creştin - şi de când Duhul Sfânt desăvârşeşte naşterea lui Iisus, Omul Cerului, în noi, oamenii pământului, de atunci putem avea această evidenţă interioară despre Dumnezeu, care ne dezleagă de lumea aceasta şi de frica cu care vrea ea să ne ţină în lanţuri.

„***Ştefan, fiind plin de Duhul Sfânt, căutând la Cer a văzut Slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Atunci a zis: iată văd Cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu***" (Faptele Apostolilor 7, 56).

Reţinem de aici că Ştefan prin Duhul Sfânt a văzut pe Dumnezeu şi Cerurile deschise. Raţiunea, neluminată de Duhul Sfânt, numai prin bunăvoinţă Îl asemuieşte ca existent, ca într-o noapte fără lumină.

Ştefan le-a ţinut judecătorilor săi o foarte lungă cuvântare, începând de la Avraam, care se transformă într-o acuzare, pe care sinedriul o ascultă „scrâşnind din dinţi. Şi, deşi toată vremea „***toţi cei ce şedeau în sinedriu vedeau faţa lui luminoasă ca faţa unui înger***" (Faptele Apostolilor 6, 15), totuşi când l-au auzit mărturisind „***că vede Cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu***", „***a strigat sinedriul, şi-au astupat urechile şi au năvălit asupra lui toţi deodată; şi după ce l-au scos afară din cetate, au început a-l împroşca cu pietre***" (Faptele Apostolilor 7, 56-58).

Ce i-a înfuriat de şi-au ieşit din fire toţi bătrânii sinedriului, de şi-au făcut ei lege să omoare pe Ştefan?
- Singura mărturisirea Sfintei Treimi şi faţa lui de înger.

El vorbea din certitudinea interioară a prezenţei divine.

Iisus prevestise până la ce măsură se ţese Sfânta Treime cu omul duhovnicesc: „***Dacă mă iubeşte cineva, păzi-va cuvântul Meu şi Tatăl Meu îl va iubi pe el şi vom veni la el şi la el ne vom face locuinţă*** (Ioan 14, 23); şi cuvântul „ ***Tatăl vostru, cel din Ceruri, da-vă Duhul Sfânt celor ce-L cer***" (Luca 11,130)

Un locuit de Dumnezeu e strămutat în alte evidenţe ale existenţei. Prezenţa lui provoacă lumea şi o antrenează într-un conflict de limită. Lumea nu mai are ce-i face decât să-I omoare mărturisitorii, amăgindu-se că prin aceasta a scăpat de realitatea ce-i contrazicea şi mustra cu liniştea.

Dar sfântul mucenic Ştefan ne mai învaţă ceva: Ultimele lui cuvinte sunt aceleaşi ca ale lui Iisus pe cruce. Iată o urmare până la deplină asemănare. În vreme ce sinedriul şi cu o gloată îl omorau cu pietre, el se ruga: „***Doamne***

Iisuse, primeşte duhul meu!” Iar pentru ucigaşii săi ***„ a îngenuncheat şi a strigat cu glas mare: Doamne nu le ţine în seamă păcatul acesta!”*** (Faptele Apostolilor 7, 60)

Aceasta era de fapt o desăvârşire: a scuza înaintea lui Dumnezeu crima ce o făcea o gloată înfuriată. Aceasta n-o pot face decât puţini dintre fiii oamenilor: acei în care iubirea de oameni e mai tare ca moartea, pe care o primesc de la ei.

Iisus a făcut primul dovada atotputerniciei iubirii asupra morţii, iar acum o face primul dintre ucenicii-oameni, sfântul mucenic, arhidiaconul Ştefan.

Prislop, Naşterea Domnului III
27.XII.49 Luca 21, 12-19
Cuvinte Vii, Deva 2006

Părintele Sofian Boghiu - Predică la Sfântul mucenic şi arhidiacon Ştefan

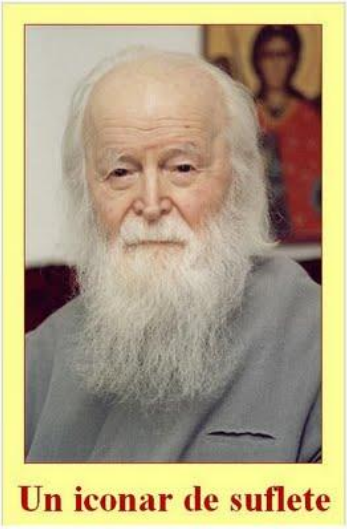

Fraţi creştini, v-a adus aici la slujbă, lângă Sfântul altar, dragostea şi respectul pentru Sfântul Ştefan. [Cred] în chip deosebit aceasta. ***Merită această dragoste cel care pentru Hristos şi-a dar viaţa, Sfântul mucenic arhidiacon Ştefan. El este cel dintâi martir creştin. A mai fost ucis Sfântul apostol Iacov, fratele Sfântului apostol Ioan, ucis de Irod cu sabia în piaţa publică din Ierusalim, dar a fost al doilea mucenic, al doilea ucis pentru Hristos.*** Sfântul Ştefan însă este cel dintâi.

Cineva făcea această observaţie: că la începutul lumii, Cain este primul ucigaş, el a ucis pe fratele său din ură, din invidie. La începutul lumii creştine, Sfântul Ştefan moare el însuşi ucis de invidie, ucis de duşmanii lui Hristos. Sfântul Ştefan, precum ştiţi, era primul din cei şapte diaconi. Creştinismul după Pogorârea Duhului Sfânt se lărgeşte mult, apostolii predicau cu foarte multă râvnă, foarte mult curaj şi cu mult succes, aceasta îndârjea pe duşmanii lui Hristos, pe evreii care au fost primii duşmani ai creştinismului, din primele trei veacuri. Şi în lumea aceasta creştină dintru început, au intrat mulţi elini, adică mulţi greci şi romani. Se numesc în general elini, vorbeau îndeosebi limba imperiului, care era limba greacă - şi limba romană, însă în această parte a Orientului mai mult limba greacă se vorbea, de aceea se şi numeau elini.

Şi între creştinii care veniseră la această comuniune din Ierusalim erau şi greci, bărbaţi şi femei. Şi apostolii nu pridideau să servească la mese, să predice cuvântul, pentru că atunci toţi luau masa împreună şi acea masă, acea agapă, agapele creştinilor dintru început, se săvârşeau de obşte, tot poporul lua masa împreună. Şi atunci se făcea şi frângerea pâinii, Sfânta Liturghie. ***La un moment dat Sfântul Petru a propus ca să se aleagă nişte bărbaţi din popor cu faimă deosebită, de foarte bună evlavie, care să servească la mese şi ei,***

apostolii, să rămână pentru cuvântul lui Dumnezeu, să predice cuvântul lui Dumnezeu. Şi predicau de dimineaţă până seara, aveau de spus multe.

Şi au ales pe cei şapte diaconi pe care îi aminteşte cartea Faptele Apostolilor. ***Cel dintâi dintre ei era Sfântul Ştefan care s-a distins de la început şi ca un foarte bun predicator; un om evlavios, plin de Duhul Sfânt şi cu o dragoste neţărmurită pentru Sfânta credinţă nouă, cea în Hristos Iisus.*** Acest sfânt era şi învăţat, era grec, făcuse şcoala biblică la Ierusalim la picioarele lui Gamaliil, era coleg cu Sfântul Pavel, Saul din Tars şi [cu] alţi tineri care erau împreună în Ierusalim, ucenici ai lui Gamaliil. Însă din aceşti elevi ai lui Gamaliil, marelui dascăl şi înţeleptului Gamaliil, numai Sfântul Ştefan s-a distins ca un mare apărător al creştinismului. Saul din Tars îi era duşman, păzea hainele ucigaşilor lui în momentul martiriului, când a fost ucis cu pietre şi alţii, din umbră, din mulţimea de duşmani, aţâţau şi ei poporul împotriva lui Ştefan care devenise creştin.

Şi aşa fiind, într-o bună zi, în conflictele descrise în Faptele Apostolilor în capitolul VII, Sfântul Ştefan este în situaţia de a apăra ideea creştină. Şi într-un anumit loc, a predicat pe Hristos şi ei s-au răzvrătit împotriva lui, sinedriştii, adică capii poporului evreiesc şi l-au târât la tribunalul lor şi acolo l-au acuzat că este duşmanul lui Moise, profetul la care ţineau foarte mult. Şi atunci Sfântul Ştefan s-a apărat printr-un cuvânt, un cuvânt lung în care face istoria poporului evreiesc de la început, de la Avraam şi până în momentul în care se afla, însă numai [ce] a deschis gura despre Hristos şi atunci a început tragedia pentru el.

Am aici în faţă o carte a unui **părinte din veacul IV, Asterie al Amasiei**, care are un cuvânt foarte frumos despre Sfântul Ştefan [şi] martiriul lui. Şi, pentru că e mai concis şi mai bine alcătuit, am să-l citesc înaintea frăţiilor voastre, însă nu tot, o parte numai din el, ca să nu vă obosiţi prea mult. El începe arătând ce merite avea primul martir; dacă ar fi fost al doilea sau al treilea era mai uşor, avea nişte modele înainte, însă el era primul mărturisitor. Şi spune Asterie aici - "***Faimos este cel care luptă pentru credinţă, chiar dacă este al doilea sau al treilea dintre luptători. Dar nu e vrednic de atâta admiraţie ca cel dintâi. Cel de-al doilea este îndemnat spre imitare, în temeiul râvnei celui dintâi şi aşa este atras către slavă şi către râvnă. Cel care însă nu s-a folosit de nici un învăţător, ci singur este descoperitorul binelui, acela pe bună dreptate primeşte întâietatea. Mare este, aşadar, zelul Sfântului Ştefan. Pentru aceasta, mare este şi cinstea, pomenirea nemuritoare pe care n-a acoperit-o nici uitarea, n-a înnegrit-o nici vremea, ci generaţii după generaţii primesc istorisirile faptelor lui mari. Preoţi, popoare, copii, bărbaţi, femei, sărbătorim într-un chip ce nu se poate uita sărbătoarea de astăzi***", a Sfântului Ştefan.

“Dar trebuie să privim şi istoria vieţii sale, ca să admirăm şi mai mult pe mucenic, cunoscându-i cu de-amănuntul faptele.

Ştefan a fost primul dintre diaconii [lui Hristos], sfinţiţi prin har, vas plin de Duhul Sfânt. Întărea în fiecare zi pe creştini şi întorcea pe cei rătăciţi pe calea cea dreaptă. Îndurera pe duşmani, pentru că era mai puternic în ce priveşte învăţătura, mai mult decât ceilalţi apostoli. Dar înaintea tuturor duşmanilor, pe cel dintâi duşman, pe diavolul. Acesta era cu ochii înflăcăraţi, cu privirea sălbatică spre cei care erau mai mult alipiţi de credinţă. A ridicat deci împotriva Sfântului Ştefan o ceată de oameni, neamul Alexandrinilor, gata totdeauna pentru răzvrătire.

Aţi auzit negreşit că cetăţenii acelui oraş egiptean se înflăcărează şi se aprind iute, ori în ce parte i-ar împinge. Când Ştefan a văzut mulţimea celor care se scurgeau împotriva lui, nu ştia ce să facă deocamdată. A descoperit însă un mijloc dibaci: să le vorbească măsurat şi blând. Nimic, nici un leac nu este aşa de puternic şi potrivit pentru potolirea mâniei şi a revoltei ca o vorbă dulce şi măsurată.

Şi a grăit Ştefan: “Spuneţi-mi care este pricina urii voastre, că întindeţi mâinile asupra mea cu gândul să mă sfâşiaţi?”

Şi au răspuns ei: “Pentru că strici legile strămoşeşti şi introduci învăţături străine”. Atunci Sfântul retor, fără arta oratoriei şi pe nepregătite, căci nu vorbea cele pe care le învăţase prin arta oratorică, ci pe cele pe care le inspiră Duhul Sfânt, a stat în mijloc şi a spus: “Bărbaţi fraţi şi părinţi, ascultaţi!” Înţelepte sunt cuvintele cu care a început, cel mai bun început pentru o cuvântare rostită către un public înverşunat.

Şi într-adevăr, cuvintele lui dulci şi plăcute, oarecum pline de miere, asemănătoare cu untdelemnul curat, au potolit furia fiarelor. Şi le aduce aminte apoi de Avraam, pentru că începând din timpurile vechi şi prelungind mult cuvântarea sa, să-i facă să-şi potolească mânia. După ce a vorbit mult despre Avraam, arată că şi Moise a profeţit despre Hristos, pentru ca prin vrednicia de credinţă a legiuitorului să introducă oarecum pe furiş şi cu talent învăţătura despre credinţă. A spus în mod ştiinţific tot ceea ce contribuia la folosul ascultătorilor.

Dar când a văzut că răutatea lor este de neclintit, iar părerea lor de neînduplecat, atunci deci, plin de îndrăzneală, renunţând la viaţa de aici, a lăsat la o parte toată arta oratorică de a înduplека pe ascultători prin cuvinte de linguşeală, a vorbit deschis celor care erau tari în cerbice, netăiaţi împrejur la inimă, celor ce se luptă cu legea, celor care duc război împotriva Duhului Sfânt şi altele încă.

Acum câinii mulţi l-au înconjurat ca pe Stăpânul Hristos şi tauri graşi, potrivit cuvintelor psalmistului, l-au cuprins. Stătea singur, înconjurat din toate părţile de un popor de ucigaşi. În acel ceas nu era alături de el nici un prieten, nici un cunoscut, nici o rudă. În adevăr, prezenţa unor cunoştinţe de aproape dă o oarecare mângâiere celor care sunt în primejdie.

Dar înaltul Arbitru al marii lupte, Dumnezeu, a cunoscut că Ştefan are nevoie de un ajutător - căci, deşi era curajos şi viteaz, totuşi era om şi simţea cele omeneşti - şi i Se arată îndată. Şi pe când se uită Ştefan spre cer, S-a arătat Dumnezeu având pe Fiul în dreapta, în formă omenească.

Ce mare iubire de oameni, ce mare bunătate! S-a arătat atletului pentru care luptă, Dumnezeul dumnezeilor.

Iar Dumnezeul tuturor i-a spus cam aceste cuvinte: "Nu fi întristat, Ştefane, că n-ai pe nici un om care să te ajute, că nu-i lângă tine la vreme de necazuri nici un prieten"."

Ca de obicei el avea colegi, erau prin mulţime pe acolo, însă nimeni nu lua parte. Aşa suntem părăsiţi când suntem în mare necaz. ""Dar Eu împreună cu iubitul Meu Fiu" spunea Dumnezeu, "văd cele ce se fac. Gata este odihna, deschise sunt uşile Raiului, cu puţină răbdare părăseşte viaţa aceasta trecătoare şi grăbeşte-te spre viaţa cea veşnică şi fără de sfârşit.

Încă pe când eşti în trup vezi pe Dumnezeu, lucru ce depăşeşte toată firea omenească. Ai fost iniţiat de apostolii mai bătrâni că Tatăl are Fiu adevărat şi iubit. Iată Eu Mă arăt ţie atât cât poţi purta tu. Stă alături de Mine, în dreapta, şi Fiul, ca să cunoşti din locul în care stă, ce cinste are la Mine.

Atunci când Dumnezeu umbla pe pământ în trup omenesc, scandaliza pe mulţi, dar tu acum vezi-L lângă Mine întru înălţime, cu chip de om ceresc şi supraceresc pentru a te încredinţa de întruparea care s-a săvârşit. Nu te tulbura, nu te pierde cu firea, dacă eşti pietruit pentru El. Nu te teme de luptă, căci vezi pe Arbitrul luptelor. Părăseşte trupul, dispreţuindu-l ca pe o legătură pământească, ca pe o casă putredă, ca pe un vas de lut uşor de spart. Aleargă liber ca să moşteneşti viaţa de aici. Cununa virtuţii tale ţi-e gata, mută-te de acum de pe pământ la cer. Lasă trupul ucigaşilor tăi (…), părăseşte tu un popor cuprins de furie şi vino în ceata îngerilor.""" Cam aceasta îi spunea Dumnezeu în această vedenie foarte mângâietoare pentru Ştefan.

"Dumnezeu s-a arătat Sfântului Ştefan cu intenţia ca să nu sufere ceva cumplit şi să-i dea mai mult zel în faţa marii primejdii care sta înaintea lui. Din această

pricină, nu i-a trimis în ajutor un înger ca apostolilor în temniţă, nici o putere slujitoare sau un semn; S-a arătat El însuşi, Domnul.

Ştefan a fost pârgă mucenicilor, iar cea dintâi faptă de mucenicie trebuia să fie desăvârşită, pentru ca mucenicii, cei care vor fi zidiţi în urmă, să ia reazim tare de râvnă şi să nu fie imitatori ai fricii".

Toţi mucenicii aproape au avut un sprijin, nişte ocrotitori. Unora, în temniţă aruncaţi fiind, plini de rane, în timpul nopţii li se arăta cineva, un bătrân sau un apostol, un înger, şi le vindeca ranele şi a doua zi erau întregi şi uimeau pe cei care i-au chinuit în ziua precedentă. Aşa încât aceste arătări, aceste încurajări supraomeneşti dădeau foarte mult curaj martirilor de la început. Iar Sfântului Ştefan nu s-a arătat un înger sau un sfânt apostol, ci însuşi Dumnezeu Tatăl şi Fiul în slavă cerească.

"Aşa se întâmplă şi în războaiele obişnuite. Soldatul din primele rânduri este cel care dă tonul luptei: dacă se poartă cu bărbăţie şi cu vitejie încurajează pe toţi ceilalţi" care vin în urma lui.

"(…) Cel învrednicit de marea vedenie ca nici un altul n-a trecut sub tăcere ceea ce a văzut. Dimpotrivă, îndată a strigat: "***Iată văd cerul deschis şi Fiul Omului stând la dreapta lui Dumnezeu***". Credea Sfântul Ştefan că îndată ce va spune vedenia, are să-i convingă pe necredincioşi. Ei însă au făcut cuvintele prilej de mai multă mânie şi furie şi astupându-şi urechile la auzul cuvintelor lui, socotindu-le drept hulă, s-au pornit de îndată să ucidă. Trăgându-l afară din cetate pe omul purtător de Hristos, care purta răbdarea ca şi Hristos crucea, vindeca răul săvârşit tot prin rău, se apăra de ucidere prin ucidere şi adăuga crucii pietrele. Au aşezat pe un loc şes pe de trei ori fericitul Ştefan, trupul acela înalt, trofeul mare al mucenicilor, şi poporul sângiurilor şi al mâniei au înconjurat pe Ştefan şi imitând acea numită aghinie întrebuinţată în lupte, au aruncat cu pietre în diaconul Pietrei celei care stă în capul unghiului", în Sfântul Ştefan.

"Mâna evreiască a săvârşit omorul. Ţinta celor care aruncau era mucenicul care stătea în mijloc, ca şi semnul de ochit pentru arcaşi. Trupul său rănit din toate părţile şi scăldat în sânge n-a mai putut sta drept, se clătina şi ameninţa cu căderea, ca un plop înalt tăiat la rădăcină de mulţi tăietori de lemne. Dar n-a căzut neelegant ca cei mai mulţi dintre oameni, n-a căzut lungit cu faţa la pământ, nici n-a fost doborât pe o coastă, nici n-a căzut trupul lui pe spate, ci a căzut punându-şi genunchii în chipul plin de cuviinţă al unui om care se roagă".

A murit rugându-se. ***"A grăbit prin rugăciune despărţirea trupului de suflet, strigând către Domnul văzut de el: "Doamne Iisuse Hristoase, primeşte duhul meu".*** Se silea să se mute de aici ca dintr-o ţară străină în patria sa, ca dintr-un pământ pustiu şi secetos într-un oraş strălucitor. ***Pe lângă rugăciunea sa a adăugat şi o rugăciune pentru cei care îl loveau cu pietre. Cei ce răneau făceau fapte bune - pentru el, pentru Ştefan - "cei ce aruncau cu pietre mântuiau, cei ce ucideau dădeau viaţa, cei ce-l despărţeau de ţărână îl trimiteau în împărăţia Cerurilor."***

Să vedem ce scop au şi cuvintele rugăciunii lui: *"Doamne, nu socoti lor păcatul acesta".* Ştefan nu s-a rugat, după cum greşit socotesc unii, ca să rămână păcatul duşmanilor lui nepedepsit şi fără răspundere. (…) Dar ce sens au cuvintele "Doamne, nu socoti lor păcatul acesta"? Iată ce vrea să spună Sfântul Ştefan: ***"Dă-le, Doamne, teama umilinţei; du spre căinţă pe cei îndrăzneţi! Nu îngădui să moară în tăierea împrejur a necredinţei! Atrage-i, Doamne, prin pocăinţă la cunoaşterea Ta! Aprinde-le în inimi flacăra dumnezeirii! Dacă se vor îmbunătăţi în chipul acesta, este clar că atunci nu le vei socoti lor păcatul. Dacă se vor spăla cu sângele Tău şi al meu în baia harului, vor fi sloboziţi de crimele lor".***

Acestea s-au întâmplat şi drama s-a săvârşit. Oşti de îngeri se bucurau de lupta sa şi cu multă suită l-au aşezat pe Sfântul Ştefan în ceata îngerilor. Diavolul însă s-a întors fără nici o ispravă, grozav nedumerit. Dar ca să vorbesc într-un chip mai material despre duhul văzduhului care are faţă, ca să mă exprim prin cuvintele profetice, că arsura oalei, diavolul a săvârşit tocmai contrariul decât ceea ce nădăjduia: prin cele prin care socotea că are să împuţineze pe creştini, prin acelea a înmulţit catalogul mucenicilor".

Fraţi creştini, aşa ne e prezentat acest martiriu al Sfântului Ştefan, primul martir creştin. A fost cu adevărat pârgă a mucenicilor şi un exemplu, cu tot ansamblul de chinuri şi cu tot sprijinul dumnezeirii întregi care l-a întărit. ***Duhul Sfânt era în el, iar sus pe bolta cerească, deasupra teatrului în care pătimea, erau Tatăl, Dumnezeu Tatăl şi Fiul, (…) pentru care murea Sfântul Ştefan.***

Locul unde a fost mucenicit Sfântul Ştefan este cunoscut la Ierusalim, cine a fost acolo ştie, este o biserică ridicată în cinstea lui, când se iese din cetatea Ierusalimului către Ghetsimani. Se trece prin poarta Sfântului Ştefan şi e o biserică frumoasă, nu prea veche, însă [făcută] pe zidul uneia [mai] vechi. Acolo a fost altă biserică la începuturi. Şi de acolo se coboară la Ghetsimani. Ceea ce adaugă la frumuseţea bisericii şi la această întâmplare cu martiriul Sfântului Ştefan, sunt îndeosebi clopotele. Fraţi creştini, cine a fost şi a ascultat acest dangăt de clopot, e răscolit cu adevărat dumnezeieşte. Cine a armonizat aceste clopote, cine a pus în ele metalul ca să dea un sunet aşa de duios şi aşa de

armonios, deşteaptă în inimi momentul dramatic, dar şi de slavă în care Sfântul Ştefan şi-a dat duhul în mâinile Sfintei Treimi.

A fost cules de creştini, trupul lui ucis cu pietre, a fost îngropat cu cinste acolo, însă a dispărut pentru multă vreme. ***Abia în anul 415 s-a descoperit Sfântul lui trup şi a fost pus din nou într-o raclă de argint aurit şi păstrat cu cinste la Constantinopol.*** După aceea moaştele lui au circulat şi Dumnezeu ştie unde sunt acum; părţi din ele sunt în mai multe locuri din lumea creştină.

Şi un moment important: când s-au găsit moaştele Sfântului Ştefan, în loc să se bucure toată lumea creştină din insula în care s-au găsit, în Mediterana - erau şi evrei acolo - toţi evreii au fost ciomăgiţi de creştini, ca un fel de răzbunare pentru această crimă, că l-au ucis pe Sfântul Ştefan.

Sfântul Ştefan însă, fie la racla moaştelor, unde se vor afla, fie la părţile moaştelor lui, presărate de-a lungul şi de-a latul globului pământesc, oriunde ar fi, el cu duhul e pretutindeni şi aici de faţă şi oriunde îl chemăm, pentru că Dumnezeu dă această putere sfinţilor Lui, ca să fie la îndemâna tuturor celor care îi cheamă. De aceea ***să-l chemăm cu dragoste pe Sfântul Stefan să ne ajute, să ne ocrotească cu harul aflat la Dumnezeu. Amin.***

Înmormântarea după uciderea cu pietre a fost făcută chiar de Gamaliil, profesorul său şi de fiul acestuia. După aceea a fost Sfântul Ştefan în foarte mare cinste, de atunci şi până azi şi până la sfârşitul lumii.

Sfântul Ştefan, primul martir creştin, şi după el toţi sfinţii mucenici, au luat aminte la cuvintele evanghelice în care Domnul Hristos îndeamnă pe toţi creştinii zicând aşa: "***Dacă cineva Mă va mărturisi pe Mine înaintea oamenilor, îl voi mărturisi şi Eu pe acela, înaintea Tatălui Meu care este în Ceruri***". Să nu uităm niciodată aceste cuvinte ale Mântuitorului: "***Dacă Mă va mărturisi cineva pe Mine, şi Eu îl voi recunoaşte pe el în împărăţia lui Dumnezeu. Iar dacă s-ar lepăda de Mine, şi eu Mă voi lepăda de el.***" Să mărturisim şi noi pe bunul Dumnezeu şi prin cuvânt, dar mai ales prin faptele noastre de fiecare zi, faptele noastre bune. Amin..

Nicolae Steinhardt (Monahul Nicolae Delarohia) - Cinstirea Sfântului arhidiacon Ştefan

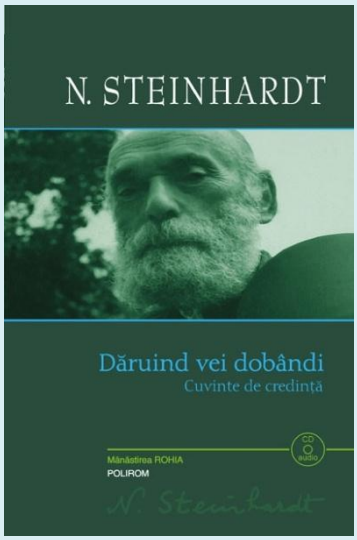

"Se poate oricine întreba ***de ce îl prăznuieşte Biserica pe Sfântul arhidiacon Ştefan, cel dintâi martir al creştinătăţii, în chiar ziua a treia de Crăciun, numaidecât după Naşterea Domnului şi după Soborul Prea Curatei Maicii Sale?*** De ce această mare şi excepţională cinstire?

Spre a răspunde, bine este a ne opri niţel asupra unei distincţii de ordin gramatical; ea ne va uşura tălmăcirea exactă (şi descoperirea semnificaţiei adânci) a textului principal referitor la acel pe care îl prăznuim.

Limba noastră cunoaşte două verbe vecine, totuşi nu identice. A şedea vrea să zică în româneşte a se afla aşezat pe ceva (un scaun, o bancă, o laviţă …), iar a sta înseamnă a se ţine în picioare, vertical. Oamenii, în vorbirea curentă, încurcă lucrurile şi folosesc nediscriminatoriu (şi deci greşit) cei doi termeni. Ei spun, pleonastic, şezi jos ori stai în picioare. Mai zic, vrând să poftească pe careva să şadă: staţi, vă rog, ceea ce, din nou, e o eroare. Dar pentru a înţelege cum se cuvine textul de la Fapte, capitolul 7, versetele 55-56 trebuie neapărat să luăm aminte la sensul corect al verbelor a şedea şi a sta.

Ce anume citim la Fapte, 55-56? "***A văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Şi a zis: Iată văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu***".

Cum este caracterizat acel care a vorbit astfel în vreme ce aruncau cu pietre asupra lui? Ca un bărbat plin de credinţă şi de Duh Sfânt, plin de har şi de putere, făcător de minuni şi semne mari în popor, înţelept; iar faţa lui "***ca o faţă de înger***".

Sfântul arhidiacon Ştefan, căci despre el e vorba, era unul din cei şapte diaconi aleşi spre a sluji la mese. A fost dat în judecata sinedriului în temeiul unor mărturii mincinoase, învinuit a fi rostit cuvinte de hulă împotriva templului şi a Legii, şi osândit a fi ucis cu pietre. Ceea ce a şi avut loc, victima rugându-se, întocmai ca Domnul Hristos, pentru iertarea ucigaşilor săi.

De ce, ne întrebăm iarăşi, foloseşte textul Noului Testament verbul a sta, adică a se afla în picioare, iar nu pe a şedea? În icoane, doar, Hristos e mereu înfăţişat şezând, de-a dreapta Tatălui, pe tronul Său ceresc. Iar textele liturgice şi exegetice mereu se referă la Iisus şezând în slavă, niciodată stând.

Nu încape îndoială că pentru a privi jertfa primului mucenic al Său, Domnul S-a ridicat în picioare. Şi pentru care pricină? Din respect pentru Archidiaconul Ştefan şi spre a-i aduce osebita cinstire. La acest dintâi act de jertfă, mărturisire şi curaj, Domnul înţelege să asiste din ceruri într-o atitudine cinstitoare. ***Domnul îl respectă şi-l admiră pe Ştefan pentru curajul de care dă dovadă, pentru că Îl mărturiseşte şi nu se leapădă şi nu se ruşinează de Mântuitorul său, pentru că şi-a înfruntat potrivnicii şi s-a străduit să le demonstreze adevărul dreptei credinţe.***

Iată care este tâlcul simplu al prezenţei verbului a sta în textul de la Fapte, capitolul 7, versetele 55-56. Nu e o prezenţă întâmplătoare ori o inadvertenţă, o confuzie de vocabule. Verbul a sta este preferat celuilalt, obişnuit tocmai spre a marca voinţa lui Hristos de a da în vileag consideraţia şi iubirea Sa pentru un om curajos şi care nu se ruşinează de El, care-i gata să-şi dea viaţa pentru credinţa pe care, fără sfială, a expus-o.

Ce deducem? Ce concluzie tragem din relatarea de la Fapte? Una şi neîndoielnică: Hristos iubeşte curajul, El care de atâtea ori a spus: nu te teme, nu vă temeţi, nu vă înspăimântaţi, nu fiţi fricoşi, pentru ce sunteţi fricoşi, îndrăzneşte, îndrăzniţi, îndrăzniţi, Eu am biruit lumea. În vreme ce la Apocalipsa dezvăluită Sfântului Evanghelist Ioan, fricoşii sunt cei dintâi menţionaţi (cap. 21, v. 8) printre cei sortiţi iezerului de foc.

Sfântul Ştefan aceasta chiar este - pildă de curaj creştinesc: el crede, îşi mărturiseşte credinţa, nu se leapădă ori ruşinează de Hristos şi primeşte să moară pentru El.

Textele evanghelice fundamentale faţă de care martirul Ştefan şi-a dovedit prin moarte devotamentul, sunt patru la număr şi sună cum nu se poate mai limpede, arătând desluşit ce aşteaptă Hristos de la aceia care cutează a spune că-i sunt ucenici. Să le citim în întregime, cu toate că tuspatru exprimă aceeaşi idee:

Matei 10, 32-33:
"***Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi şi Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor şi Eu mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri***".

Marcu 8, 38:
"***Căci de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului se va ruşina de el, când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinţii îngeri***".

Luca 9, 26:
"***Căci de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, de acesta şi Fiul Omului se va ruşina, când va veni întru slava Sa şi a Tatălui şi a sfinţilor îngeri.***"

Luca 12, 8-9:
"***Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, şi Fiul Omului va mărturisi pentru el înaintea îngerilor lui Dumnezeu. Iar cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu***".

Textelor acestora le-a dat ascultare deplină Sfântul Ştefan, care nu s-a ruşinat, nu s-a lepădat, şi-a înfruntat acuzatorii şi a rămas neclintit în credinţa sa până la moarte.

Un alt ***text fundamental pentru problema curajului şi a lepădării de Hristos***, îl găsim în Epistola către Romani, capitolul 10, versetul 10: ***"Căci cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturiseşte spre mântuire".*** Textul acesta pare a-i fi fost călăuză celui pe care-l prăznuim astăzi şi gândesc că trebuie să ne fie şi nouă îndreptar permanent.

Sfântul apostol Pavel ne învaţă că nu ajunge credinţa lăuntrică, oricât ar fi ea de sinceră, de caldă, de adâncă. Nu ajunge. Mai este negreşit nevoie, de vrem să ne mântuim, de mărturisirea ei cu gura ori de câte ori suntem puşi în situaţia de a vădi cine suntem, ce credem şi ce hram purtăm. Despre această îndatorire a creştinilor am mai avut prilejul să vorbim. Nu strică totuşi deloc să repetăm: ***dacă nu-L mărturisim pe Hristos cu gura, adică public, cu glas puternic şi neşovăitor, oricare ar fi riscurile implicate de această profesiune de credinţă a noastră, în zadar ni se pare că-L iubim pe Hristos şi ne amăgim cu iluzia că suntem creştini.*** Ori poate că-L şi iubim, în parte, nevolnic, temporar, şubred, necinstit. Sfântul Ştefan ne arată cum se cade să ne purtăm şi în ce fel va să ne dovedim, la nevoie, creştinătatea.

Textul de la Romani 10, 10, vă invit, fraţi creştini, să-l luaţi foarte în serios şi-n înţelesu-i cel mai categoric. Nu vă îmbătaţi cu apă rece rostind în sinea voastră: Îl iubesc pe Domnul în taină, nu îndrăznesc a-L mărturisi cu glas tare, de va fi nevoie mă voi şi lepăda de formă de El, Îl voi lepăda pentru ca să nu mi se întâmple necazuri ori să întâmpin greutăţi. "De formă" nu există, e o iluzie, un şiretlic pe care vi-l pune la îndemână diavolul, o minciună a sa. Dacă – în orice fel – Îl tăgăduim pe Hristos în faţa oamenilor, a semenilor noştri, dacă le dăm acestora impresia că nu suntem tari în credinţa noastră, că ne jucăm cu ea de-a v-aţi ascunselea, că o schimbăm ca pe o haină, l-am şi lepădat pe Hristos fără a mai fi nevoie să aducem jertfe idolilor. A lua, bunăoară parte la adunări ateiste, a susţine o doctrină ateistă (ori a şi achiesa la formularea ei), a ne feri să facem acele gesturi ori a rosti acele cuvinte care ne vădesc a fi ceea ce suntem, înseamnă a ne ruşina de Hristos şi prin urmare a ne meni să fim lepădaţi de El în ziua Judecăţii.

Să nu uităm, să nu uităm niciodată că Hristos iubeşte curajul, că S-a ridicat în picioare spre a-l cinsti pe viteazul martir Ştefan; că ne cere să fim netemători, îndrăzneţi, neînfricaţi şi nestăviliţi de necazuri, suferinţe, ba şi de moarte.

De nu, va fi vai şi amar de noi: vom fi înrobiţi şi batjocoriţi în lumea aceasta, ne vom pierde libertatea pe pământ prin laşitatea noastră dată pe faţă şi ne vom pierde şi mântuirea, dându-ne nouă înşine cea mai grea şi mai jalnică lovitură ce poate fi, osândindu-ne singuri la ocară şi obidă în viaţa aceasta şi la osândă în viaţa de dincolo. Crezând că-L putem păcăli pe Dumnezeu - mare nerozie - pe noi ne lipsim dintr-odată de tot binele şi pe pământ şi în ceruri. Să nu fie aşa!

Să reţinem lecţia archidiaconului-mărturisitor: pentru cei curajoşi şi neruşinaţi de El, Hristos se ridică în picioare, cu dragoste şi respect, pe cei fricoşi ori căldicei ori făţarnici ori cu două sau mai multe feţe ori crezând în viclenii ieftine de tipul "am făcut-o numai de formă" îi leapădă, se ruşinează de ei, îi ştie că se sortesc de bună voia lor iezerului de foc. ***Să fii creştin înseamnă, în istorie, să asumi anumite riscuri, să poţi înfrunta pericole de pe poziţii de tărie sufletească. Curajul, fraţi creştini, se dovedeşte până la urmă a fi şi calea cea mai înţeleaptă şi e nu numai o virtute ci şi o datorie creştinească.***

Suntem întrupaţi şi trăim în lume. De aceea relaţia noastră cu Hristos nu este numai de ordin pur intim. Ea presupune legătura dintre suflet şi Mântuitorul său dar îmbracă şi chipul legăturii indirecte ins-comunitate-Dumnezeu. ***Ne îndreptăm, ne curăţim şi ne înălţăm crezând cu inima; ne adeverim însă fiinţa şi credinţa prin mărturisire în faţa oamenilor; nu putem face abstracţie de "ceilalţi ".***

Domnul ne-o spune desluşit şi pilda strălucită a Sfântului Ştefan confirmă dumnezeieştile cuvinte relatate de evanghelişti”.

Hristos iubeşte curajul

Să nu uităm, să nu uităm niciodată că Hristos iubeşte curajul, că S-a ridicat în picioare spre a-l cinsti pe viteazul martir Ştefan; că ne cere să fim netemători, îndrăzneţi, neînfricaţi şi nestăviliţi de necazuri, suferinţe, ba şi de moarte. De nu, va fi vai şi amar de noi: vom fi înrobiţi şi batjocoriţi în lumea aceasta, ne vom pierde libertatea pe pământ prin laşitatea noastră dată pe faţă şi ne vom pierde şi mântuirea, dându-ne nouă înşine cea mai grea şi mai jalnică lovitură ce poate fi, osândindu-ne singuri la ocară şi obidă în viaţa aceasta şi la osândă în viaţa de dincolo.

Să fii creştin înseamnă, în istorie, să asumi anumite riscuri, să poţi înfrunta pericole de pe poziţii de tărie sufletească.

Curajul, fraţi creştini, se dovedeşte până la urmă a fi şi calea cea mai înţeleaptă şi e nu numai o virtute, ci şi o datorie creştinească.

(Nicolae Steinhardt, Dăruind vei dobândi, Editura Mănăstirii Rohia, Rohia, 2006, p. 285)

Sfântul apostol întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan - fragmente din predicile părinţilor Gheorghe Anitulesei şi Gheorghe Calciu-Dumitreasa

Părintele Gheorghe Anitulesei

„În cea de-a treia zi de Crăciun prăznuim pe Sfântul arhidiacon Ştefan şi putem spune că n-a fost rânduită de Biserica noastră întâmplător această sărbătoare în a treia zi de Crăciun, pentru că ***Mântuitorul nostru Iisus Hristos, prin naşterea Sa, ne-a învăţat pe noi smerenia, ne-a arătat care este calea cea adevărată către mântuire şi că toţi cei care vor vrea să trăiască cucernic în Iisus Hristos vor fi prigoniţi şi necăjiţi în viaţa aceasta pământească, aşa cum am văzut şi în ziua a doua, când El a fost prigonit de Irod care voia să-I ia viaţa Mântuitorului nostru Iisus Hristos, viaţa aceasta pământească.***

Şi poate că învăţându-ne Mântuitorul nostru Iisus Hristos smerenia, învăţându-ne lepădarea de sine, arătându-ne cât este de spinoasă calea cea duhovnicească nouă ne-ar fi făcut impresia că este imposibilă această cale de urmat.

De aceea, Biserica vine în această zi cu Sărbătoarea Sfântului arhidiacon Ştefan arătându-ne că şi noi, ***deşi suntem oameni păcătoşi, deşi suntem oameni cu păcate, cu înclinaţii spre rău, totuşi putem duce şi noi o viaţă virtuoasă, putem duce într-adevăr o viaţă plăcută lui Dumnezeu, călcând pe urmele sfinţilor.***

(…).

Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa

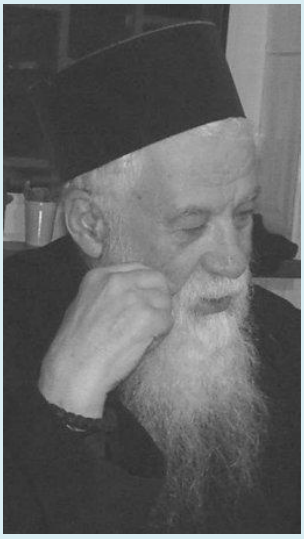

"Nu este simplu pentru noi să renunţăm la toate, nu? Să renunţi la orgoliu, la poziţia ta, la situaţia ta economică şi să zici: astăzi este duminică, nu lucrez şi mă duc la biserică; astăzi este sărbătoare, nu mă duc la petrecere, mă duc la biserică, să slăvesc pe Dumnezeu - toate celelalte le fac în alte zile. Este greu să facem lucrurile acestea.

De aceea mă bucur foarte mult că sunteţi aici şi ***mă rog lui Dumnezeu să vă ţină această inimă curată, plină de credinţă, şi aşa, cu neputinţele noastre, să fim printre cei care renunţăm măcar la o parte din cele ale lumii acesteia ca să-L primim pe Dumnezeu***, ca să stăm lângă Iisus Hristos, ca să urmăm exemplul Sfântului Ştefan şi al tuturor martirilor şi ***într-o lume în care nu ni se cere martirajul, ni se cere măcar curajul de a mărturisi pe Dumnezeu, de a suporta batjocura celor care nu ştiu nimic decât ceea ce văd şi cunosc cu mintea, de a suporta batjocura lor pentru că noi cunoaştem prin credinţă mai mult decât orice: cunoaştem pe Dumnezeu, cunoaştem pe Iisus Hristos, din inima noastră am făcut peşteră în care El S-a născut acum, de Crăciun, suntem gata să-L urmăm până la botezul Lui şi dincolo, la predicare, să-L urmăm până la moarte pe cruce, ca murind şi noi împreună cu El să înviem o dată cu El.***"

Părintele Ion Cârciuleanu - Întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan

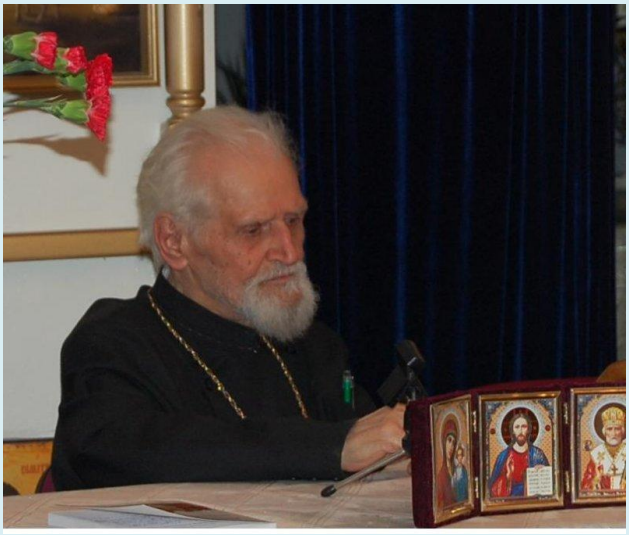

Trăim încă în atmosfera înălţătoarelor zile de creştinească prăznuire a Naşterii Domnului. Ne răsună în minte încă versul colindei: “Astăzi s-a născut Hristos, Mesia chip luminos” în ieslea Betleemului fericit al celui ce a creat lumea.

În aceste clipe, când inima ne este plină de bucuria Naşterii, când ochii noştrii sunt aţintiţi asupra întrupării Celui din veac aşteptat, de toţi drepţii şi proorocii, în aceste clipe, Biserica ne înfăţişează desfăşurarea Vieţii creştine, înfiripată o dată cu moartea lui Hristos. Astăzi sfânta noastră Biserică prăznuieşte pe cel ce a vestit măreţul şir de martiri, al celor ce-i vor purta crucea, de jertfe pentru religia dragostei care avea să schimbe omenirea acelor veacuri, din temelie.

În fruntea acestor mucenici ca primă jertfă creştină stă Sfântul Arhidiacon Ştefan.

După activitatea publică a Mântuitorului, încheiată prin patimile, moartea, Învierea şi Înălţarea Sa la cer, urmate de pogorârea Duhului Sfânt în ziua cincizecimii, care a dat avânt cuvântului Sfinţilor apostoli, numărul credincioşilor sporea zi cu zi în Biserica din Ierusalim. Toţi aceştia se dăruiau să trăiască din plin virtuţile creştine şi în special dragostea faţă de aproapele. Pe temeiul dragostei pe care o slujeau, cei avuţi îşi vindeau averile, iar preţul lor îl puneau la picioarele apostolilor, spre folosul tuturor celor ce aveau nevoie: săraci, văduve şi orfani.

Dar curând au început nemuţumirile. Astfel, iudeii elenişti, adică aceia care veniseră la Ierusalim de dincolo de hotarele Palestinei şi adoptaseră limba şi cultura greacă, au cerut ca Sfinţii Apostoli să rânduiască anume slujitori care să vegheze pentru a nu fi trecute cu vederea văduvele lor la împărţirea zilnică a ofrandelor.

Spre a pune capăt nemulţumirilor ce puteau să se mai ivească, Sfinţii apostoli au chemat mulţimea de credincioşi zicându-le: "***Nu este drept ca noi părăsind cuvântul lui Dumnezeu, să slujim la mese. Dreptatea aceea, fraţilor, căutaţi – bărbaţi dintre voi cu nume bun plin de Duh Sfânt şi de înţelepciune, pe care noi să-i rânduim la această slujbă***" (Faptele Apostolilor 6, 2-3).

Şi alegând şapte bărbaţi vituoşi, cu duh curat, mulţimea i-a înfăţişat Sfinţilor apostoli care, rugându-se, şi-au pus mâinele peste ei, şi i-au rânduit diaconi învestiţi cu harul acestei sfinte slujiri. Aşa a fost instituită în Biserica creştină prima treaptă ierarhică, treapta diaconiei. Între aceşti şapte bărbaţi aleşi se afla şi Sfântul Ştefan, a cărui înţelepciune şi zel pentru propovăduirea cuvântului mântuitor erau preţuite de toţi: căci Ştefan, plin de dar şi de putere, făcea minuni şi semne mari în popor.

Aşa păşeşte Sfântul Ştefan în istoria Bisericii creştine, care-l va prăznui de-a pururea ca pe cel dintâi încoronat cu cununa muceniciei, după modelul Mântuitorului Hristos.

Sfântul Ştefan era de fel din Tarsul Ciliciei, ca şi marele apostol Pavel. După tradiţie, el făcuse parte din cei şaptezeci de mucenici ai Mântuitorului. Astfel vom înţelege poate mai bine zelul său de a vesti Cuvântul Mântuitorului Hristos, care a venit în lume ca să slujească şi nu să fie slujit, ducând smerenia până a sluji ucenicilor săi, spălându-le picioarele.

Sfântul Ştefan se îngrijea, cu toată puterea sa, de cei săraci, de văduve, de orfani şi bolnavi, îi ajuta, îi mângâia, aducându-le vestea cea bună.

Credinţa neclintită a Sfântului Ştefan, întemeiată pe cunoaşterea adâncă a învăţăturii Domnului Hristos şi a Vechiului Testament, au făcut din el un adversar de temut pentru cărturari şi farisei, care nu mai puteau să-i mai facă faţă.

Neputând să-l învingă, prin cuvânt, datorită înţelepciunii şi darului cu care le vorbea, unii din farisei şi din cărturari au pus nişte martori mincinoşi care să zică: "***Acest om nu încetează de a vorbi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt şi împotriva Legii. Căci l-am auzit zicând că Iisus Nazarineanul, va strica locul acesta şi va schimba datinile pe care ni le-a lăsat nouă Moise***" (Fapt. Apost. 6, 13-14). În timpul judecării, în faţa aceluiaşi arhiereu Caiafa, care judecase şi pe Mântuitorul Iisus Hristos, Sfântul arhidiacon Ştefan, dezvăluie aici marele adevăr, că Iisus Hristos, Mântuitorul lumii, este Mesia, pe care ei îl aşteptau. Astfel el mustră mândria cărturarilor şi fariseilor, arătându-le pe Fiul lui Dumnezeu, Cel ce a odrăslit din sămânţa lui David. Cuvintele lui au sunat în urechile judecătorilor ca o condamnare: "***Voi cei tari în cerbice şi***

netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, voi pururea staţi împotriva Duhului Sfânt, precum părinţii voştri, aşa şi voi! Pe care dintre prooroci nu i-au prigonit părinţii voştri? Şi au ucis pe cei ce au vestit mai dinainte sosirea Celui Drept, ai cărui vânzători şi ucigaşi v-aţi făcut voi acum, voi, care aţi primit Legea întru rânduieli de la îngeri şi n-aţi păzit-o". Sunt rostiri sfinte pe care le citim în Sfânta Scriptură, la Faptele Apostolilor (F. Ap. 1-153). Cu cât vorbea mai însufleţit, cu atât creştea mânia împotriva tânărului diacon. Iar Sfântul Ştefan, călăuzit de puterea Duhului Sfânt, căutând spre cer, a zis: "***Iată văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta Tatălui***" (F. Ap. 7, 56).

La auzul acestui sublim adevăr, pe care ei îl considerau blasfemie, în acea pornire a urii nestăvilite, strigând cu glas mare, au năvălit asupra lui cu toţii şi scoţându-l afară din cetate, l-au omorât cu pietre.

Dar ceea ce uimeşte în măreţia acestui suflet curat, în acele clipe, când pietrele ucigătoare îi aduceau sfârşitul nedrept şi pe care Biserica le numeşte într-o frumoasă cântare "scări la cerească suire, s-au făcut ţie aruncările de pietre prin care suindu-te ai văzut pe Domnul stând de-a dreapta Tatălui" este forţa caracterului puternic, ce dovedea o viaţă trăită cu adevărat în duhul Evangheliei lui Hristos.

De aici şi puterea rugăciunii dinaintea morţii sale, când, ca un înger strălucind la faţă cu bucurie a strigat pentru cei ce-l ucideau cu pietre: "Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta" (Fapte 7, 60).

Din desfăşurarea rugăciunii Sfântului Ştefan luăm aminte mai ales de două momente culminante, precum şi la adânca învăţătură despre modelul cum să ne rugăm.

Din cele adâncite de Sfinţii Părinţi, aflăm că, atât timp cât Sfântul Arhidiacon Ştefan s-a rugat pentru sine, a stat în picioare, pentru că ceea ce cerea era după plac, şi astfel se cuvenea să se roage. Însă în clipa când rosteşte rugăciunea pentru iertarea celor ce îl ucideau cu pietre, se aşază în genunchi, şi se roagă cu toată ardoarea acelor clipe supreme, dându-şi seama că cerea un lucru mai greu decât până atunci: iertarea vrăjmaşilor.

Pentru a doua oară, dar de data aceasta din partea unui om, cărturarii şi fariseii sunt întâmpinaţi cu sublima poruncă a iubirii de vrăjmaşi, poruncă sfântă care a scuturat din temelii lumea veche. Iubirea pentru vrăjmaşi aflaţi în păcat, în loc de legea talionului, rugăciune pentru cei ce aduceau moartea, crezând că slujesc astfel lui Dumnezeu. ***Dar această iubire desăvârşită, iubirea celor care îţi greşesc ţie, poruncă înaltă, care a uimit lumea acelor timpuri, nu putea să o***

realizeze decât un adevărat ucenic al Mântuitorului Hristos, aşa cum a fost Sfântul arhidiacon Ştefan, în mintea căruia cuvintele Mântuitorului: ***"Aţi auzit că s-a zis: Să iubeşti pe aproapele tău şi să urăşti pe vrăjmaşul tău. Iar eu zic vouă: iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi rugaţi-vă pentru cei că vă vatămă şi vă prigonesc"*** (Matei 5, 43-44), au găsit înţelesul lor cel adevărat.

Să luăm aminte la credinţa şi jertfelnicia Sfântului Ştefan.

Din izvorul acestei iubiri faţă de Dumnezeu şi de om să ne adăpăm cu toţii. Acest izvor îl aflăm în iubirea lui Dumnezeu Tatăl, faţă de noi, din dragostea Celui care s-a întrupat pe pământ pentru noi.

Trăind adânc în duhul ei, în clipa trecerii în viaţa de dincolo vom putea spune şi noi, ca odinioară Sfântul arhidiacon Ştefan: ***"Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu"*** (Fapte 7, 56).

Şi într-un glas să ne rugăm întâiului mucenic şi slujitor al lui Hristos ***"Ştefan mărite, cerescule cetăţean şi slujitor a lui Hristos, fericite, fă rugăciunea pentru sufletele noastre şi pe noi cei ce săvârşim luminatul tău praznic, luminează-ne cu lumina cea neaprinsă". Amin.***

Traian Dorz - Mărturisirea strălucită - Sfântul Ştefan - prima victimă, după Hristos, a credinţei rătăcite şi împotrivitoare

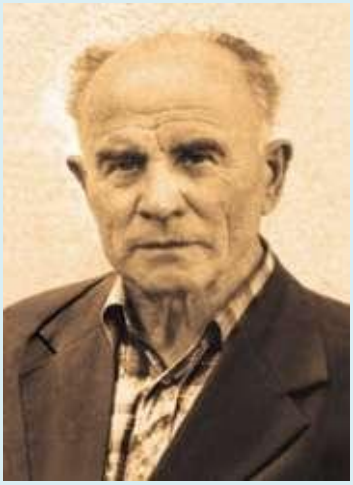

În mărturisirea noastră despre Jertfa Mântuitorului nostru, unic de grea şi de strălucită, ni se cere tot preţul vieţii şi al morţii noastre. Preţul acesta n-am fi fost în stare să-l dăm nici unul dintre noi, dacă n-am fi fost trecuţi prin examenele de foc.

Dacă n-am fi văzut cu ochii noştri, dacă n-am fi auzit cu urechile noastre, dacă n-am fi pipăit cu mâinile noastre şi dacă n-am fi trăit cu inimile noastre zdrobite de groază sau strălucind de transfigurare spaima sau minunea.

Mântuitorul le spusese în multe rânduri ucenicilor Săi câte ceva din cele ce aveau să vadă ei curând. Dar pentru că îi iubea, Domnul Iisus căuta să-i cruţe de durerea aflării mai devreme a Patimilor Sale. Voia totuşi să nu le ascundă, ca ei să le ştie, spre a nu-i surprinde aceasta neştiutori. Pentru că ce ar fi făcut ei dacă ar fi ajuns în cernerea cea grea fără a fi înştiinţaţi şi în luptele cele grele, fără a fi întăriţi?

O, ce greşeală facem noi adesea când ştim despre nişte lucruri triste, despre nişte întâmplări dureroase sau chiar despre nişte primejdii apropiate, privitoare la unii din cei pe care îi iubim, dar de multe ori gândim: „Să nu-i spun fratelui, ca să nu-l întristez.” Sau zicem: „Să nu le spun tocmai eu fraţilor această veste dureroasă. De ce să fiu tocmai eu acela care să le zdrobesc inima!…” Şi astfel, cei pe care îi iubim, dar pe care nu-i am înştiinţat de nenorocirea care venea peste ei, rămân în necunoştinţă de aceasta şi sunt luaţi prin surprindere, fiind loviţi şi mai dureros şi primejduiţi şi mai greu!

Vai, ce prilej de cădere a fost o astfel de purtare pentru mulţi! Pentru că puţini au avut puterea să se mai ridice dintr-o astfel de cădere.

Dar chiar şi dacă s-au ridicat, părerea pe care au păstrat-o în inima lor faţă de cel despre care a aflat că ştiuse, dar nu le spusese la timp, a fost amară.

- *Ştim cu toţii ce ne aşteaptă până la moarte, dacă alegem calea lui Hristos, dar ştim şi ce ne aşteaptă după moarte, dacă L-am urmat pe El (In 16, 20).*
- *Ştim şi vedem cum trăiesc cei care nu-L urmează pe Domnul, dar ştim şi vedem şi cum mor aceştia. Ca să alegem apoi soarta pe care ne-o dorim.*
- *Ştim cum judecă oamenii, dar ştim şi cum vor fi judecaţi.*
- *Ştim cum petrec cei răi aici, dar ştim şi cum vor petrece în veşnicie.*
- *Ştim aceste lucruri desluşit şi le ştim mai dinainte cu toţii, fiindcă ele ne sunt spuse neîncetat şi noi am luat cu toţii cunoştinţă de ele, fie cu ochii, fie cu urechile noastre.*

Şi luăm cunoştinţă neîncetat despre toate. Astfel că de felul cum ne vor găsi cele viitoare suntem răspunzători numai noi singuri. Nici Domnul şi nici fraţii.

Dragă suflete de frate ori soră…

Şi pe tine te înştiinţează acum Domnul Iisus, prin aceste cuvinte, de marile întâmplări zguduitoare prin care va trebui să treci şi tu, şi lumea întreagă. Ia cunoştinţă de ele şi vino mai lângă Hristos, vino până lângă El, până la picioarele Lui. Alipeşte-te şi ia-L ca însoţitor şi Mântuitor pentru sufletul tău.
Viitorul este atât de necunoscut! Şi neprevăzutul este atât de grabnic! ***Nimic nu te poate linişti şi asigura, decât Hristos.***

Oamenii sunt nu numai atât de schimbători, ci şi atât de neputincioşi! Nu te bizui nici pe evenimente, nici pe timp. Acestea i-au nimicit şi i-au pierdut pe atât de mulţi dintre cei ce s-au bizuit pe ele. ***Vino la Iisus acum. Bizuieşte-te numai pe El.***

Nefericirea cea mai mare nu-i când omul nu ştie. Ci când ştie rău.

- *Nenorocirea cea mai mare nu-i când, pe mare, omul nu are nici o busolă - ci atunci când are una rea, care îi arată sudul în loc de nord. Şi îl duce încolo, în loc să-l aducă încoace.*
- *Nenorocirea cea mai mare nu-i când omul nu are nici un călăuzitor, ci când are unul rău, care îl îndrumă spre prăpastie sau spre o peşteră de tâlhari – în loc să-l îndrume spre un adăpost bun.*
- *Şi tot aşa, nenorocirea cea mai mare nu-i când omul merge singur - ci este atunci când s-a însoţit cu un tâlhar care abia aşteaptă momentul prielnic să sară asupra lui şi să-l sugrume.*

- *Nenorocirea cea şi mai mare este nu când omul n-are încă nici un fel de credinţă… pentru că atunci, printr-o puternică chemare sau printr-o suferinţă trupească ori sufletească, sau printr-un har aşteptat de la Dumnezeu, – el poate ajunge în faţa lui Hristos. Şi atunci va căpăta credinţa cea bună.Ci nenorocirea cea cu adevărat mare şi veşnică este atunci când, prin păcatele cu voia şi cu ştiinţa lui, omul ajunge să aibă o credinţă falsă,*
    - credinţă intolerantă,
    - o credinţă ucigaşă,
    - o credinţă satanică,
    - o credinţă rea şi pierzătoare.

O credinţă blestemată luptă în contra lui Dumnezeu, în Numele lui Dumnezeu. O credinţă nelegiuită foloseşte cuvintele Sfintei Scripturi ca să desfiinţeze Scriptura. Şi caută, în Numele lui Hristos, să nimicească tocmai Lucrarea lui Hristos. Şi în numele iubirii Lui, să-i ucidă, să-i suprime, să-i chinuiască trupeşte sau duhovniceşte pe cei care mărturisesc şi trăiesc cu adevărat această iubire.

Ce înspăimântătoare şi crudă fiară este credinţa cea falsă… şi ideea cea falsă despre Dumnezeu şi despre Biserică, şi fanatismul cel orb şi interesat al acelora care, în numele vieţii viitoare, urmăresc cu satanică lăcomie foloasele blestemate ale vieţii acesteia şi, cu o făţarnică evlavie exterioară, caută numaidecât dorinţele scârboase ale trupului acestuia.

Această falsă credinţă şi prefăcută evlavie are osânda orbiei şi călăuzirea cruzimii. Ea, din Casa lui Dumnezeu, Îl dă afară chiar pe Dumnezeu şi bagă acolo viţelul cel de aur sau „leul” şi „ursul” nimicitor. Şi îi dă afară chiar pe acei care vor să trăiască o credinţă vie şi o dragoste fierbinte pentru Hristos. Şi introduc un duh de rătăcire şi dezbinare care să trăiască în pace cu orice păcat şi cu orice necurăţie, împotriva Voii lui Dumnezeu şi a fraţilor, împotriva învăţăturii sănătoase şi a credinţei dintâi.

Credinţa rea scoate afară lumina mântuitoare şi aduce înăuntru întunericul ucigaş de suflete şi învrăjbitor de fraţi.

Sfântul Ştefan a fost prima victimă - după Hristos - a credinţei rătăcite şi împotrivitoare. Ştefan a fost prima victimă a acelei fiare care îşi schimbă mereu numai părul, dar năravul îi rămâne tot aşa de sălbatic cum fusese înainte, când îi ucisese pe profeţii şi pe oamenii trimişi de Dumnezeu, înaintea Fiului Său Iubit (Lc 20, 9 16).

Numai în Ziua cea mare a Judecăţii, când vor fi scoase la iveală toate-toate cele ascunse ale oamenilor, se va putea afla şi şti cu adevărat cât de nenumărate milioane de ucideri şi cât de uriaşă cantitate de suferinţă a făcut această blestemată fiară sălbatică – credinţele cele fără de credinţă, adevărurile cele fără adevăr şi dumnezeii celor fără Dumnezeu. Ce pedeapsă ar fi oare prea grea ca să n-o merite aceştia pe veşnicie? Ce cuvânt ar fi prea fierbinte ca să nu le fie potrivit lor şi alor lor?

Nu urâţi pe nimeni, mai ales în Numele lui Hristos, nici un suflet, nici o familie, nici o Biserică. Nu apăraţi adevărul cu armele cruzimii. Nu alungaţi în numele iubirii. Şi nu loviţi în numele credinţei, lăudându-vă în numele smereniei, - ca să nu ajungeţi să ucideţi în Numele lui Dumnezeu. Uciderea aceasta este cea mai înspăimântătoare şi pedeapsa ei va fi cea mai cumplită.

Necunoaşterea cea mai vinovată este nu din neputinţă, ci din ne-voinţă. Nu din simplitate - ci din belşug, nu din înapoiere - ci din răutate; necunoaşterea din vrăjmăşie faţă de Dumnezeu şi din ură faţă de Hristos, şi din împotrivire faţă de Duhul Sfânt, şi din pornire nejustificată faţă de Evanghelie, şi din prejudecată faţă de Adevăr, şi din cruzime faţă de credincioşi.

Această necunoaştere este a celor care cunosc îndeaproape, dar cunosc rău. Ei cunosc foarte multe, dar le interpretează satanic; şi cunosc destul de bine Adevărul, dar voit îl înfăţişează rău, pentru a-i ucide pe credincioşii adevăraţi, pentru a strâmba căile drepte şi pentru a nimici Lucrarea cea a Evangheliei curate.

Dumnezeule Bun, ai milă şi fă-i să vadă strălucita mărturie a minunilor Tale. Ca, văzându-le, să se mântuiască prin credinţa lor. Amin.

(Traian Dorz, Mărturisirea strălucită, cap. 1)

Traian Dorz - O, când Hristos vă cheamă

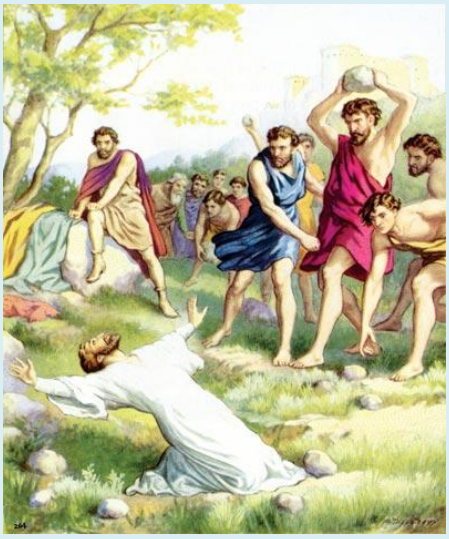

O, când Hristos vă cheamă, când El vă luminează,
voi, tineri, duceţi pacea în locul urii crunte
şi fiţi mereu ’nainte, cununa vă urmează! –
Chemarea voastră-i munca şi locul vostru-n frunte!

Din rândurile voastre fu primul tânăr care
deschis-a nesfârşita martirilor oştire,
unind prin Taina jertfei în veci biruitoare
sublima Tinereţe cu-a lui Hristos iubire.

Când liber e Cuvântul, răscumpăraţi clipita,
neobosiţi purtându-l prin arşiţi şi prin grindini,
spre-a strânge prin iubire ce ura risipit-a
– chemarea e vestirea, iar locul, pretutindeni.

Din rândurile voastre a fost neobositul
apostol ce-a dus lumii mai harnic Vestea Bună,
să vină şi Apusul, să vină Răsăritul
şi-mbrăţişaţi sub Cruce, să meargă împreună.

Când norii încercării s-or grămădi în faţă,
ca-n vremuri fraţii noştri: uniţi-vă vegherea,
căci pentru biruinţă în clipa cea măreaţă,
chemarea-i rugăciunea, iar locu-ngenuncherea!

Când spre seninul veşnic Hristos vrea să vă-ndrume,
urmaţi-L toţi cei tineri cu-o dragoste fierbinte,
căci lumea pentru Domnul,

şi Domnul pentru lume,
aceasta e chemarea, iar voi să fiţi ’nainte!

După seninul veşnic al ultimei furtune,
voi veţi vedea a vieţii slăvită răsplătire,
căci Însuşi Împăratul Măririi-o să-ncunune
suprema biruinţă atinsă prin jertfire!

Pr. Gheorghe Neamţiu - Sfântul protomartir şi arhidiacon Ştefan

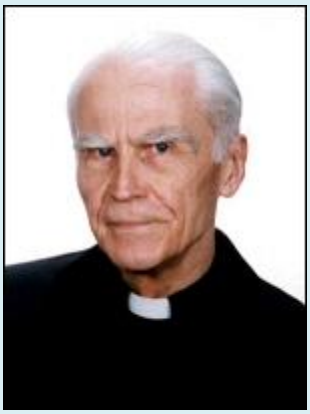

Sfânta Biserică venerează astăzi pe sfântul protomartir şi arhidiacon Ştefan, care, însufleţit de o credinţă şi o dragoste duse până la martiriu, L-a mărturisit pe Hristos cu cuvântul şi fapta, dându-şi viaţa pentru El, devenind astfel cel dintâi martir al Bisericii. Pentru acest motiv, ***Biserica îl sărbătoreşte îndată după Naşterea Domnului, drept omagiu adus Aceluia care s-a coborât pe pământ, ca să se jertfească pentru mântuirea noastră.***

Ca şi ceilalţi evrei de pe vremea sa, Ştefan fusese crescut în credinţa greşită despre Mesia împărat pământean puternic, dezrobitor al poporului evreu de sub jugul roman. Dar, cu timpul, cuvântările lui Iisus, ca şi întreaga persoană a acestuia, i-au spulberat această credinţă falsă despre Mesia şi, astfel, el a ajuns să se ataşeze de Iisus cu toată fiinţa, devenind un ucenic plin de râvnă sfântă pentru Învăţătorul său. Se crede că făcuse parte dintre cei şaptezeci de ucenici ai Domnului, fiind, mai târziu, ales şi sfinţit diacon şi ocupând locul întâi în grupul celor şapte diaconi, adică slujitori încredinţaţi cu ajutorarea văduvelor, orfanilor şi săracilor. Sfânta Scriptură îl numeşte "***Bărbat plin de credinţă şi de Spirit Sfânt***" şi adaugă: "***Iar Ştefan, plin de credinţă şi putere, făcea minuni şi semne mari în popor***" (Fapte VI 5-8), aşa încât, mai ales prin el, se sporea tot mai mult numărul creştinilor în Ierusalim.

Dar roadele minunate produse de cuvântările înflăcărate ale lui Ştefan au aţâţat împotriva lui furia cărturarilor şi bătrânilor poporului, adică a apărătorilor habotnici ai Legii lui Moise. Ei l-au atacat fără milă cu învinuiri nedrepte, dar nu au putut rezista înţelepciunii şi convingerii cu care le vorbea. În cele din urmă, ei au recurs la arma josnică a minciunii şi calomniei; au aţâţat mulţimea împotriva lui şi l-au târât înaintea înaltului sfat al evreilor. Acolo au pus martori mincinoşi care au declarat despre el că ar fi vorbit contra Templului şi contra Legii lui Moise. ***Provocat din partea marelui arhiereu să se apere, Ştefan, cu faţa luminată, ca de înger, şi aprins de un neînfricat curaj, începu să vorbească despre mila arătată de Dumnezeu faţă de poporul evreu prin strămoşul lor Avram şi prin Moise şi despre nerecunoştinţa evreilor, care în***

repetate rânduri l-au părăsit pe Dumnezeu, închinându-se idolilor. Ştefan îi apostrofează: "Tari la cerbice şi netăiaţi împrejur, cu inima şi cu urechile, voi pururea staţi împotriva Spiritului Sfânt, întocmai ca părinţii voştri. Pe care dintre profeţi nu i-au izgonit părinţii voştri şi i-au ucis pe aceia care mai înainte vesteau venirea Celui drept (adică a lui Hristos, n.n.), *ai căruia vânzători şi ucigaşi v-aţi făcut voi acum"* (Fapte VII, 51-52). La aceste cuvinte, ei scrâşniră din dinţi împotriva lui Ştefan. Acesta, ridicându-şi ochii spre cer, continuă: "*Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu*" (Fapte VII, 55). Duşmanii nu-şi mai puteau stăpâni furia şi, ca ieşiţi din minţi, l-au târât afară din oraş ca să-l omoare cu pietre. ***Sfântul nu se împotrivi, ci, urmând exemplul Învăţătorului său, Iisus, se supuse cu blândeţe morţii, mărturisindu-L astfel, până la capăt, pe Hristos, care, cu aceleaşi dispoziţii, S-a dăruit morţii pentru el. Acoperit de răni, în clipa morţii, Ştefan îşi uită de propriile-i chinuri şi, ca pentru a-L urma până la sfârşit pe Iisus, Maestrul său, îngenunchind, imploră întocmai ca Iisus harul iertării pe seama propriilor săi călăi:*** "*Doamne, nu le socoti păcatul acesta!*" (Fapte VII, 60). Şi, cu aceste cuvinte, şi-a dat sufletul, după ce înainte se rugase asemenea lui Iisus: "*Doamne Iisuse, primeşte sufletul meu!*" (Fapte VII, 59).

Ce admirabilă reproducere a morţii lui Iisus în acest dintâi martir al Său!

Două mari virtuţi aureolează figura protomartirului Ştefan, aşa cum ne apare ea zugrăvită de însăşi viaţa lui:
1. Caritatea, adică iubirea sa, dusă până la eroism şi
2. Tăria sa mai presus de fire.

1. ***Caritatea Sfântului Ştefan faţă de cei oropsiţi o dovedeşte alegerea lui ca diacon, pentru ajutorarea văduvelor, orfanilor şi săracilor.*** Dar ideea şi-a manifestat-o nu numai faţă de aceste categorii de lipsiţi, pentru care fiecare simte, în mod firesc, milă, ci a practicat-o în mod eroic, chiar faţă de duşmanii săi proprii, care l-au ucis, fiind nevinovat. Înălţată pe acest pisc ameţitor, iubirea nu mai e o virtute naturală, căci natura îl împinge pe om să-şi urască duşmanii, ci e o virtute supranaturală prin excelenţă, ce izvorăşte din iubirea lui Iisus cel Răstignit.

Acest gest dumnezeiesc al Sfântului în clipa cea mai dramatică a fost, desigur, argumentul hotărâtor care va duce la convertirea lui Saul, a acelui tânăr care păzea hainele lui Ştefan în timp ce acesta suferea martiriul, şi care va deveni, mai târziu, Sfântul Pavel, Apostolul neobosit al neamurilor.

2. ***A doua virtute supranaturală, de asemeni dusă până la eroism, care încununează fruntea întâiului martir Ştefan, este tăria creştină.*** Vederea cerului deschis şi a lui Iisus Hristos şezând de-a dreapta lui Dumnezeu şi

invitându-l să ia loc lângă El, i-a susţinut lui Ştefan credinţa şi i-a dat acea tărie nezdruncinată care l-a făcut să primească cu seninătate tortura şi moartea pentru Hristos şi să-şi încredinţeze, fericit, sufletul în mâinile Lui.

Astfel, ***prin aceste două virtuţi, trăite în mod eroic: prin iubirea supranaturală a semenilor şi tăria supranaturală, arhidiaconul Ştefan îşi primeşte cununa de mucenic, din mâna Maestrului şi modelului său, binemeritându-şi, prin aceasta, numele de Ştefan, care în româneşte înseamnă încoronat.***

Viaţa de abnegaţie şi martiriul Sfântului Ştefan sunt, şi pentru noi, un îndemn spre a-l mărturisi pe Hristos prin deprinderea iubirii şi tăriei creştine. De câtă dragoste avem nevoie zilnic în raporturile cu semenii, de la care ne vin deseori atâta nepăsare şi nerecunoştinţă, şi care interpretează tendenţios şi răutăcios cele mai curate intenţii şi cele mai dezinteresate gesturi! Câtă tărie şi iubire ne trebuie în toate aceste cazuri, ca să-L putem urma pe Hristos în blândeţe, îngăduinţă, iertare.

De aceea, iubiţii mei, ***să ne recomandăm cu încredere mijlocirii Sfântului protomartir Ştefan, rugându-l să ne obţină de la Mântuitorul harul iubirii şi tăriei creştine ca să-L mărturisim fără şovăire pe Iisus în toate împrejurările, atât cu vorba, cât şi cu fapta.***

- *Să-l rugăm să ne câştige harul de a scoate, ca el, din gândul la Cer şi din speranţa fericirii ce ne aşteaptă acolo,* ***tăria de a lupta fără compromis*** *pentru triumful voinţei lui Hristos în noi şi în jurul nostru şi de a accepta cu smerenie, blândeţe şi seninătate, din iubirea pentru El, necazurile şi greutăţile de fiecare zi.*
- *Să-i cerem să ne obţină, de asemeni,* ***harul*** *acelei* ***iubiri suprafireşti, divine****, care îmbrăţişează deopotrivă pe cei buni şi pe cei răi, pe cei ce ne urăsc ca şi pe cei ce ne iubesc, pe cei ce ne vorbesc de rău, ca şi pe cei ce ne preţuiesc şi ne laudă; dar, mai presus de toate,*
- ***harul de a ierta din toată inima*** *pe cei care ne-au ofensat grav, ucigându-ne, poate, chiar bunul nume, şi să dezrădăcinăm din inimă orice urmă de resentimente, spre a împlini astfel porunca cea nouă a lui Iisus:* "***Poruncă nouă vă dau, ca să vă iubiţi unii pe alţii; precum v-am iubit Eu, şi voi să vă iubiţi unii pe alţii***" (Ioan XIII, 34). "***Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, grăiţi de bine pe cei ce vă grăiesc de rău, faceţi bine celor ce vă urăsc şi vă rugaţi pentru cei ce vă asupresc şi vă ponegresc: ca să fiţi fiii Tatălui vostru care este în Cer, căci El răsare soarele Său şi peste cei răi şi peste cei buni, şi plouă şi peste cei drepţi, şi peste cei nedrepţi***" (Matei V, 44-45).

De iubim pe aceia care ne iubesc suntem numai oameni, cu nimic mai buni decât păgânii, care încă iubesc pe cei care îi iubesc. Dar atunci când iubim pe aceia care ne urăsc şi ne fac rău, de abia atunci suntem creştini, adică născuţi din Hristos şi mărturisitori ai Lui care ne-a dat porunca cea nouă să ne iubim aşa cum ne-a iubit El; de abia atunci pulsează în noi viaţa lui Dumnezeu, căci de abia atunci Dumnezeu trăieşte în noi, cum ne spune Sfântul Ioan Apostolul şi Evanghelistul: "***Dumnezeu este dragoste şi cel ce rămâne în dragoste locuieşte în Dumnezeu şi Dumnezeu într-însul***" (I Ioan IV, 16). Amin.

Pr. Olimpiu Todorean - Sfântul arhidiacon Ştefan

"Iată văd cerurile deschise şi pe Fiul omului stând la dreapta lui Dumnezeu" (Fap. 7,56).

Iubiţi credincioşi, credinţa în Fiul lui Dumnezeu făcut om este şi credinţa în opera Sa mântuitoare izvorâtă din patima, moartea şi învierea lui Iisus.

Sărbătoarea Sfântului Ştefan, primul martir creştin care proclama: "Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul omului stând la dreapta lui Dumnezeu" ne ajută să înţelegem cu adevărat semnificaţia Crăciunului. *Suntem creştini atunci când suntem credincioşi, nu numai Pruncului din Betleem, ci şi Răstignitului şi Înviatului din Ierusalim.*

De aceea Biserica noastră, potrivit înţeleptei sale tradiţii celebrează şi a treia zi de Crăciun în cinstea Sfântului Ştefan, primul dintre cei care din vremuri străvechi şi din vremurile contemporane, şi-au dat viaţa pentru a atesta şi mărturisi credinţa lor în Hristos Domnul şi Mântuitorul nostru.

Nu ştim multe lucruri despre viaţa sa. Fiind de proveniență greacă, este dificil să fi fost unul dintre ucenicii care l-au urmat îndeaproape pe Învăţător chiar dacă este sigur faptul că elenii erau mult interesaţi în a-l vedea şi a vorbi cu Iisus. Cu siguranţă, era un tânăr, aceasta reiese şi din faptul că a fost desemnat în funcţia de diacon. Motivul deciziei de a avea diaconi a fost determinat de faptul că era nevoie de persoane capabile şi echilibrate care să gestioneze caritatea. ***Ştefan însă apare în faptele apostolilor ca unul ce anima comunitatea, o însufleţea, ca un predicator irezistibil pentru cultura şi pentru statutul persoanei sale.*** Capitolul al şaptelea al Faptelor Apostolilor ne prezintă într-o sinteză minunată istoria lui Israel.

Personalitatea acestui diacon trebuie să fi fost cu adevărat mare, de vreme ce textul sacru îi dedică mult spaţiu, mai mult decât altor apostoli. Martiriul său prin uciderea cu pietre este înfrumuseţat de particularităţi edificatoare: curajul, inspiraţia sub lumina Spiritului Sfânt, prezenţa lui de spirit care îl face să se roage pentru asasini, prezenţa la locul faptei a unui tânăr pe nume Saul care nu era major pentru a putea arunca cu pietre, dar făcea ceea ce putea, adică păzea hainele ucigaşilor care aruncau cu pietre. ***Într-o predică a sa, S. Fulgenţiu di Ruspe alătură misterul Crăciunului cu mărturia lui Ştefan. "Caritatea care l-a făcut pe Hristos să pogoare din cer pe pământ, l-a înălţat pe Ştefan de pe pământ la Cer. Caritatea care a fost mai întâi în Rege s-a revărsat apoi în soldat."***

Punctele de reflecţie pentru sărbătoarea Sfântului Ştefan sunt multe. Noi, astăzi, ne vom opri doar la câteva.

Domnul Iisus nu a păcălit pe nimeni. În Evanghelie găsim multe pasaje în care sunt amintite persecuţiile, neînţelegerile, răutăţile care vor însoţi viaţa Bisericii. În ultimii ani aproape că am uitat că în spatele strălucirii aparente a civilizaţiei şi toleranţei sunt mii preoţii şi laicii care sunt ucişi pentru credinţă, la fel ca Ştefan.

Ne-am putea întreba de ce Domnul consimte acest lucru. Răspunsul se află în răul legat de libertatea umană. Problema folosirii în modul cel mai corect libertate rămâne centrală în viaţa creştină. Fără libertate nu există responsabilitate şi fără responsabilitate nu există ordine morală. Condiţionările instituţionale sunt şi astăzi la fel ca în timpul execuţiei lui Ştefan.

De multe ori ne gândim ce va fi cu tinerii din ziua de azi, din punct de vedere creştin. Nu a fost aşa nici în cazul lui Ştefan şi nici în cazul multor tineri de atunci şi de acum. Este poate nevoie să mergem dincolo de măsurătorile pe jumătate pe care le facem cu privire la ei, lucru care nu mulţumeşte pe nimeni. Cu siguranţă că a vorbit foarte clar Sfântul Petru atunci când a pus mâinile pe Ştefan, pe Filip şi mulţi alţii. Şi răspunsul acestora nu a lipsit.

Chiar şi atunci când noi nu ştim să vedem nimic din ceea ce nu se atinge, există o logică providenţială care conduce istoria. ***"Sângele martirilor este sămânţă pentru creştini", va spune mai târziu Tertulian.*** În cazul lui Ştefan, apropierea este imediată. Sacrificiul său va sta la baza convertirii lui Saul în Pavel care va deveni apostol. Şi ar fi suficient doar atât în a-l face primul martir al epopeii creştine.

Martiriul a redevenit o temă actuală. Fiecare an al sfârşitului de mileniu a fost împurpurat de sângele a sute de bărbaţi şi femei, călugări şi laici care, din iubire

pentru Hristos, au renunţat la viaţa lor. Dar parcă nu ne mai interesează atât de mult încât suntem obişnuiţi să ne treacă prin faţa ochilor, pe ecranele televizoarele imagini dureroase se succed alături de reportajele de sport fără să lase nici o urmă asupra noastră. Şi-a pierdut martiriul farmecul său? Sau este banalitatea vieţii care face inutil efortul celor care îşi dau chiar viaţa pentru credinţă? Sunt întrebări care ar trebui să ne facă să retrăim din nou această sărbătoare a Sfântului Ştefan, altfel ea nu-şi are rostul.

Părinte a lui Iisus şi Părinte al nostru, îţi mulţumim pentru mărturia lui Ştefan şi atâtora de după el, care au plătit cu viaţa credinţa lor în divinitatea Fiului Tău Iisus! Chiar şi azi în China, în Africa, în America Latină, mii şi mii de credincioşi ai tăi trăiesc în închisoare, în persecuţie, mor pentru credinţă, în timp ce în Europa laică şi chiar în ţara noastră, în familiile noastre, creştinii sunt adeseori toleraţi dacă nu emarginaţi.

Dăruieşte tuturor, Doamne, Spiritul care l-a susţinut pe Ştefan, pentru ca toţi fiii tăi să dea mereu mărturie de credinţă şi pentru ca lumea să creadă în Iisus Hristos, Fiul Tău. Amin.

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Sfântul apostol şi primul martir creştin, arhidiaconul Ştefan

Într-o anchetă pe tema: Cine este pentru mine Iisus Hristos? un jurnalist scria printre altele: *"Pentru mine Hristos, reprezintă nu numai Mântuitorul nostru. Este înainte de toate exemplul de viaţă trimis nouă de către Dumnezeu. Exemplul, a ceea ce ar trebui să fie omul, atunci când ar fi într-adevăr unit cu Dumnezeu: omul ideal, plin de iubire, înţelegere şi oferit fraţilor. Ce societate minunată ar fi aceasta, dacă am urma cu adevărat acest exemplu, dacă am transpune în viaţă învăţătura iubirii Lui?"*. Astăzi, Biserica ne îndreaptă privirea spre Sfântul Ştefan, primul martir care atât de mult L-a iubit pe Hristos, încât chiar şi în momentul morţii sale a rostit numele Lui.

În lectura din Faptele Apostolilor am ascultat descrierea ultimelor clipe de viaţă şi moartea Sfântului Ştefan. El îl urmează pe Cel al cărui discipol este, fiind o paralelă între Iisus şi Ştefan în ceea ce priveşte mărturia dată până la moarte. Şi în cazul său, evreii dorind să scape de Ştefan, l-au ocărât, la fel ca pe Hristos, înaintea Sinedriului, adică a celui mai înalt tribunal de judecată evreiesc (vezi Fapte 6, 12). La fel ca în procesul lui Hristos apar martori falşi care declară vrute şi nevrute – minciuni (vezi Fapte 6, 13-14).

- *Cauza sentinţei morţii în procesul lui Iisus şi în procesul lui Ştefan a fost convingerea că Iisus a îndeplinit relatarea din cartea Profetului Daniel*

privitoare la Fiul Omului şezând de-a dreapta lui Dumnezeu, deci convingerea că Iisus Hristos este Dumnezeu (vezi Fapte 7, 54).

- *Pe urmă, atât faţă de Iisus, cât şi faţă de Ştefan s-a executat sentinţa morţii în afara oraşului, unde-şi terminau viaţa cei eliminaţi din societate (vezi Fapte 7, 57).*
- *Murind, Iisus S-a încredinţat şi Şi-a oferit viaţa Sa Tatălui, iar Ştefan lui Iisus (vezi Fapte 7, 59).*
- *Înainte de moarte şi Iisus şi Ştefan i-au iertat pe cei care i-au omorât (vezi Fapte 7, 60).*

Prin urmare, patimile Domnului Iisus au fost un model pentru martirul Ştefan şi pentru toţi cei care i-au urmat.

Ce reprezintă martiriul? Martirajul înseamnă mărturisirea adevăratei credinţe creştine până la moarte şi oferirea vieţii din iubire faţă de Hristos. O astfel de moarte devine un motiv demn de încredere al credinţei creştine şi un mod de a face vizibilă acţiunea graţiei lui Dumnezeu. Dumnezeu a înfăptuit prin martiri lucruri ieşite din comun.

Printre aceste exemple poate fi enumerată şi uciderea Sfântului Andrei Bobol de către cei care s-au răzbunat pentru faptul că a convertit la credinţa catolică mulţi ortodocşi. Astfel, ***un detaşament al cazacilor căutându-l pe Andrei Bobol l-au surprins în faţa localităţii Moglino în ziua de 16 mai 1657. Cazacii i-au rupt sutana, apoi pe jumătate dezbrăcat, l-au pus să se târască pe sub un gard. L-au legat de un stâlp şi au început să-l bată cu putere. Fiind primăvară, ţăranii care lucrau pământul au fost martorii acestui act de răzbunare. Constrânşi şi ameninţaţi, s-au străduit să-l forţeze pe Părintele Andrei ca să se dezică de credinţa catolică. Când acesta s-a opus cu fermitate, chinuitorii lui i-au împletit o coroană din ramuri de salcie şi au aşezat-o pe capul preotului, apăsându-o tot mai puternic. Apoi au început să-l bată peste faţă, până ce i-au căzut dinţii. Pe urmă i-au smuls unghiile şi i-au tras pielea de pe partea superioară a mâinilor. Când au terminant toate acestea, torţionarii l-au legat pe Părintele Andrei, l-au înfăşurat cu o funie, pe care apoi au legat-o de cai, şi mergând spre drumul către Janov, îl băteau cu lanţurile. În Janov, în acea zi era târg şi astfel se afla acolo un mare număr de oameni. Acolo l-au adus pe Andrei înaintea conducătorului cazacilor, care l-a întrebat pe preot: "Tu eşti preotul?" – "Da", a răspuns acesta. "Credinţa mea conduce spre mântuire. Convertiţi-vă". Conducătorul avea de gând să scoată sabia şi l-ar fi omorât pe Sfânt, dacă acesta nu şi-ar fi acoperit faţa cu mâna rănită. După aceea, l-au târât pe Sfânt într-un loc public şi au început să-i ardă corpul cu torţe. Torţionarii l-au scalpat până la os… iar de pe spate i-au smuls pielea. Pe răni i-au presărat paie mărunţite. Când de durere a început să cheme numele lui Iisus, i-au făcut o deschizătură în ceafă cu cuţitul şi i-au tăiat***

limba. În cele din urmă l-au atârnat pe Martir cu picioarele legate în sus şi sub loviturile săbiilor, Părintele Andrei, şi-a sfârşit martiriul. Câtă tărie supraomenească este necesară pentru a primi martiriul…

Ne putem imagina prin ce sunt în stare să treacă adevăraţii creştini pentru Hristos atunci când primesc harul tăriei în credinţă! De aceea Cartea Apocalipsei îi elogiază pe toţi cei care urmându-L pe Hristos, au fost «Martori fideli» ai Lui – (cf. Apocalipsa 1, 5) şi au mărturisit acest lucru cu propriul lor sânge. Martiriul primit din iubire pentru Hristos are o valoare deosebită, pentru că îi acceptă în Biserică pe cei ce încă nu au primit botezul sacramental dar au primit prin martiriu "botezul sângelui. Cât de mult trebuie să-L iubim pe Hristos, cât de tare trebuie să fim legaţi de Iisus, pentru a trăi numai pentru El! Pentru a te asemăna cu Hristos în suferinţele Lui, trebuie să te asemeni şi în viaţă. Prin urmare, moartea pentru Hristos înseamnă a învia alături de El.

Biserica creştină l-a urmat pe Hristos, odată cu martirul lui Ştefan, prin persecuţiile tuturor timpurilor, până la misterul persecuţiei Bisericii din zilele noastre. Răul a lovit şi va lovi întotdeauna în cei care Îl urmează pe Hristos, însă atâta timp cât creştinii au tăria să mărturisească şi să sigileze cu propriul lor sânge credinţa creştină, Biserica va triumfa.

Rugăciune

Spirite Sfinte, Creatorule, vino cu îndurare într-ajutorul Bisericii tale. Întăreşte-o cu puterea Ta împotriva duşmanilor ei şi prin dragostea şi harul Tău, reînnoieşte spiritul servitorilor Tăi, pe care i-ai ales, ca să preamărească în Tine pe Tatăl şi pe Fiul său unul născut, Domnul nostru Iisus Hristos. Amin. (Pentru Sfânta Biserică)

Pr. Eugen Tănăsescu - Mucenicia - firea creştinului

Sfântul Ştefan este primul martir al Bisericii, dacă exceptăm faptul că primul ucis pe nedrept este Însuşi Capul Ei, Hristos. Cum însă sfinţenia martirajului presupune nu doar uciderea pe nedrept, ci şi sfinţenia idealurilor sau a mărturiei pentru care se pătimeşte, nu putem lua în calcul uciderea idealurilor. Hristos, Cel ce de la începutul vieţii Sale omeneşti a stârnit în regele Irod, fără a dori, duşmănia şi crima unei lumi corupte, într-un final îşi va da viaţa asemenea unui martir, dar El însuşi rămâne izvorul Vieţii.

Martirajul este prezent în discursul public al Mântuitorului ca o stare firească a vieţii creştine. El spune că, în lume, creştinii vor avea necazuri; că vor fi prigoniţi pe nedrept, asemenea Lui; că martirajul porneşte din mândria şi ura prigonitorilor, care nu concep, în conştiinţa lor, a fi deranjaţi de nimeni şi de nimic supărător. De fapt, aceasta este una din multiplele cauze pentru care mulţi urăsc pe Dumnezeu (unii comentează furibund şi jignitor chiar pe forumul de aici): sentimentul de mustrare interioară ce, din orgoliu, nu poate fi depăşit. Certarea şi mustrarea imoralităţilor, care ar trebui să mobilizeze spre îndreptare, devin, fără voia lor, stimulente ale urii. Iar responsabilă pentru aceasta este lipsă de cunoaştere şi trăire duhovnicească: „Cel neînvăţat nu-l va iubi pe cel care-l ceartă şi nici nu se va aduna laolaltă cu înţelepţii.”

Dar poate că cea mai frumoasă definiţie a martirajului o găsim în asemănarea cu durerile naşterii, pe care Hristos o enunţă în Evanghelie: „Adevăr, adevăr vă spun că voi veţi plânge şi vă veţi tângui, iar lumea se va bucura. Voi vă veţi întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie. Femeia, când e să nască,

se întristează, pentru că i-a sosit ceasul; dar după ce naşte copilul nu-şi mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s-a născut om pe lume". Pilda se regăseşte în cuvântarea de despărţire pe care Hristos o adresează ucenicilor chiar înainte de a fi prins şi Răstignit, o sinteză divină a vieţuirii creştine în lumea întunericului moral. Prin urmare, mucenicia o putem defini ca o durere temporară a naşterii omului întru sfinţenie.

Cele relatate până aici se regăsesc şi în istoria primului martiraj creştin, relatată pe larg în cartea Faptele Apostolilor, de la cap. 6, versetul 8, până la finalul cap. 7. Ştefan era un bărbat „plin de credinţă şi de Duh Sfânt", care, în primul an de existenţă al Bisericii, a fost primul arhidiacon hirotonit, alături de alţi şase diaconi, pe care îi şi avea în grijă. Înţelepciunea şi dragostea sa pentru cele sfinte au fost răsplătite de Dumnezeu cu „minuni şi semne mari în popor", ceea ce a dus la intrarea în conflict cu o parte a iudeilor, care negau divinitatea lui Hristos. Prin urmare, prin mărturii mincinoase, este acuzat pe nedrept de erezie şi este dus la judecată înaintea Sinedriului şi a Arhiereului iudeu, Caiafa. El se apără printr-o lungă cuvântare, în care acuză că aşa cum imoralitatea unor iudei a ucis pe profeţi, tot aşa cei din Sinedriu L-au ucis pe Hristos.

„Voi, cei tari în cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, voi pururea Îi staţi împotrivă Duhului Sfânt; precum părinţii voştri, aşa şi voi! Pe care dintre profeţi nu l-au prigonit părinţii voştri? Ei i-au omorât pe cei ce-au prevestit sosirea Celui-Drept, ai Cărui vânzători şi ucigaşi v-aţi făcut voi acum, voi, cei ce-n rânduială de la îngeri aţi primit legea şi n-aţi păzit-o!"

Acuzele stârnesc furia Sinedriului şi a unei părţi din popor, dar Ştefan continuă să mărturisească divinitatea lui Hristos, ceea ce va înfuria şi mai tare poporul, care-l va scoate din cetate şi-l va ucide cu pietre. Astfel a primit cununa muceniciei, sfinţeniei şi nemuririi, aşa cum o arăta profetic şi semnificaţia numelui său (Ştefan = cununa învingătorului, în greceşte).

«Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Şi a zis: „Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu!" Iar ei, strigând cu glas mare, şi-au astupat urechile şi'ntr'un cuget s-au năpustit asupra lui. Şi scoţându-l afară din cetate, îl loveau cu pietre. Iar martorii şi-au pus hainele la picioarele unui tânăr numit Saul. Şi îl loveau cu pietre pe Ştefan, care se ruga şi zicea: „Doamne Iisuse, primeşte duhul meu! Şi, îngenunchind, a strigat cu glas mare: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!...". Şi zicând acestea, a adormit. Şi Saul se învoise la uciderea lui. Şi în ziua aceea prigoană mare s-a făcut asupra Bisericii din Ierusalim. Şi toţi, în afară de apostoli, s-au împrăştiat prin ţinuturile Iudeii şi ale Samariei. Iar nişte bărbaţi cucernici l-au îngropat pe Ştefan şi plângere mare au făcut pentru el.»

Interesantă este aici menţionarea lui Saul, cel ce din prigonitor al Bisericii va deveni Apostol şi mucenic, precum şi dragostea arătată sfântului mucenic Ştefan de către alţi creştini, pentru faptul că a fost primul care şi-a vărsat sângele pentru Evanghelie. De altfel se ştie bine că sângele martirilor stă la temelia Bisericii creştine. Primele trei secole au fost inundate în acest sânge care, fiind vărsat cu dragoste, devine izvorâtor şi înmulţitor de dragoste creştină. Acesta este şi unul din motivele cinstirii sfinţilor şi moaştelor lor (orice Sfânt Altar se clădeşte şi astăzi pe moaştele sfinţilor, ca şi oricare Sfântă Liturghie se oficiază pe Antimisul ce conţine sfinte moaşte). Poate aşa vor înţelege dragostea noastră şi cei ce ne jignesc prin apelativul "pupători de moaşte".

Din păcate, există şi reversul nedorit, ca din potenţial mucenic să ajungi prigonitor. Lipsa înţelegerii depline a atitudinii mărturisitoare conduce şi astăzi la devieri majore de atitudine, chiar în rândul presupuşilor mărturisitori creştini. Aceştia se transformă ei înşişi în prigonitori ai tuturor celor ce nu le acceptă ideile absurde. Îi găsiţi mai ales pe blogurile cu tentă legionară, dar şi pe alte site-uri sau comment-uri, unde sub masca anonimatului, îşi permit înjurături, defăimări şi alte laşităţi. Uneori se merge atât de departe încât se confundă mucenicia în Hristos cu martirajul din alte motive: politice, economice, sociale şi chiar jurnalistice, căci am văzut şi jurnalişti care deranjează puternicii zilei şi o păţesc. Departe de mine de a desconsidera toate aceste din urmă forme de martiraj, doar am dorit să atrag atenţia asupra confuziei. Ca şi confuzia cu cele trei zile de Crăciun, când de fapt Naşterea este serbată doar prima zi. A doua este dedicată Născătoarei de Dumnezeu, iar a treia cinstim, iată, pe Sfântul Ştefan. Nu întâmplător, deoarece, conform Bibliei, Sfinţii Părinţi susţin că Hristos a primit mucenicia acestuia cu deosebit respect, ridicându-se în picioare, de-a dreapta Tatălui, aşa cum vede Sfântul Ştefan, iar Iisus se naşte spre mucenicia multora, după cum profeţeşte dreptul Simeon către Maica Domnului (întâlnirea dintre ei este tot rânduială divină, deoarece pe vremea când traducea Vechiul Testament, Simeon se încăpăţâna să nu creadă că o Fecioară va naşte pe Mesia, motiv pentru care este „pedepsit" ca să trăiască până va vedea minunea cu proprii ochi): „Acesta este pus spre căderea şi spre ridicarea multora din Israel şi ca un semn care va stârni împotriviri. Şi prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi."

Imperfecţiunea morală generează şi astăzi martiraj creştin, în dubla sa formă de manifestare: exterior şi interior.

Despre cel exterior a avertizat Hristos, tot în cuvântarea de despărţire amintită mai sus: „ba chiar vine ceasul când tot cel ce vă va ucide să creadă că-I aduce închinare lui Dumnezeu." Cum altfel se pot explica violenţele, crimele şi atrocităţile ce se întâmplă chiar în zilele noastre cu creştinii din diverse părţi ale lumii? Este şi unul din mesajele ce străbat Pastorala de Crăciun a Mitropolitului

Moldovei şi Bucovinei, Înaltpreasfinţitul Teofan: „Din păcate, atitudinea ostilă şi persecuţia împotriva creştinilor continuă şi astăzi, în plin veac XXI”. Miezul problemei îl ştim deja cu toţii: extremismul interpretării preceptului războiului sfânt în diverse religii sau ideologii, la care adăugăm tăcerea diplomatico-mercantilă a Occidentului, considerat bastion al democraţiei şi al respectării drepturilor omului. Dar nu este încă lămurit ce fel de om este acesta, din moment ce există un martiraj lent şi sistematic al celor numiţi pe nedrept „din lumea a treia”. De altfel, sunt numeroase situaţiile în care diverse autorităţi sau guverne îşi prigonesc proprii cetăţeni, în diverse trepte de chinuire, prin lipsuri şi umilinţe, cedând în faţa ideologiilor şi intereselor politico-economice globaliste. Ce folos că putem cuceri lumea întreagă dacă ne vom pierde sufletul? Căci mult mai periculoasă este moartea sufletească.

Şi astfel, ajungem la mucenicia interioară, adevăratul război sfânt pe care trebuie să-l purtăm cu toţii. Ea urmează două drumuri, total diferite: unul este uciderea sufletului prin păcatele noastre, al doilea este uciderea păcatului prin virtuţile sufletului. Recomandarea tuturor sfinţilor este urmarea celei de-a doua căi.

Dacă ameninţarea cu moartea trupului poate lipsi din viaţa creştină, ameninţarea cu pierderea mântuirii prin moartea sufletească nu lipseşte din viaţa nici unui creştin. Ea este adeseori cauzată de libertăţile greşit folosite şi este mult mai gravă decât moartea trupului, după cum ne atrage atenţia Hristos: “Dar vă spun Eu vouă, prietenii Mei: Să nu vă temeţi de cei ce ucid trupul şi după aceea nimic mai mult nu pot face. Vă voi arăta însă de cine să vă temeţi: Temeţi-vă de acela care, după ce a ucis, are putere să arunce în gheenă; da, v-o spun Eu vouă, de acela să vă temeţi!”. Prin urmare, faptul că ne omoară cineva trupeşte nu este chiar atât de grav. Tot Hristos spune că în faţa ameninţării morţii sufleteşti, „trupul nu foloseşte la nimic”. Oricum vom învia. Dar dacă murim sufleteşte, nu vom mai rămâne cu mare lucru după înviere, ci ne vom trezi goi, singuri şi deznădăjduiţi.

De aceea, pentru mulţi dintre creştinii de azi, cea mai importantă luptă este lupta cu ei înşişi, biruirea căderilor proprii şi a pervertirii sistemului de valori umane, care ne pot ucide sufleteşte, definitiv şi irevocabil. O auto-mucenicie a propriilor slăbiciuni, prin care încercăm să ne salvăm sufleteşte. Este şi unul din principiile pe care Sfântul Pavel îl tot repetă în epistolele sale. El scrie:

- către Romani “omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El, aşa încât trupul păcatului să fie nimicit, pentru ca noi să nu mai fim înrobiţi păcatului; căci cel ce a murit este eliberat de păcat”.

- către Galateni “m-am răstignit împreună cu Hristos şi nu eu sunt cel ce mai trăiesc, ci Hristos este Cel ce trăieşte în mine...Iar cei ce sunt ai lui Hristos Iisus şi-au răstignit trupul împreună cu patimile şi cu poftele”.

Martiriul este aşadar o stare firească a creştinului, deoarece căutarea desăvârşirii presupune o stare de luptă interioară şi uneori, exterioară, cu viciile, nedreptăţile sau corupţia. Dar în condiţiile unui consumism bazat din ce în ce mai mult pe pofte şi plăceri, martirajul pare nebunie, asemenea Crucii.

Mai are cineva dragoste de mucenicie?

Preot Nicolae Tănase - Predică la Sfântul apostol întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan

Atunci, au ales şapte diaconi, între care şi Sfântul arhidiacon Ştefan. Ei aveau misiunea atunci să împartă mâncarea şi ajutoarele care se strângeau şi se împărţeau în mod egal creştinilor. Apoi ei îi ajutau pe Apostoli, pe preoţi şi pe episcopi la slujba de la Sfântul Altar.

S-a născut Iisus Hristos pe pământ, Domnul, Dumnezeul şi Mântuitorul nostru. Am serbat asta în 25 ale lunii decembrie. Am serbat apoi, ieri, pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, prin care ne-a venit o asemenea bucurie.

Iar astăzi facem începătură mucenicilor, a celor care şi-au dat viaţa pentru El, pentru Iisus Hristos, primul dintre ei fiind Sfântul mucenic şi arhidiacon Ştefan. (...). Arhidiacon înseamnă primul între diaconi. Diaconii erau şapte, aleşi de apostoli pentru că nu mai biruiau cu slujirea oamenilor, adică slujirea la mese şi a nevoilor lor.

După Sfânta Liturghie, toţi creştinii rămâneau la masă şi apostolilor le era foarte, foarte greu să se grijească şi de predică şi de slujbă şi de împărţirea mâncării. Atunci, au ales şapte diaconi, între care şi Sfântul arhidiacon Ştefan. Ei aveau misiunea atunci să împartă mâncarea şi ajutoarele care se strângeau şi se împărţeau în mod egal creştinilor. Apoi ei îi ajutau pe apostoli, pe preoţi şi pe episcopi la slujba de la Sfântul Altar.

Din păcate, după 2.000 de ani, în lume sunt foarte puţini diaconi, pentru că diaconul nu are putere deplină să facă cele sfinte. Atunci s-a preferat ca să existe mai mulţi preoţi. (...). Arhidiaconul Ştefan mărturisea pe Hristos şi spunea: „El, Hristos, a venit, S-a născut, a murit, a înviat şi a înlocuit Legea". Care Lege? Legea Vechiului Testament. Când auzeau aşa, evreii se tulburau foarte tare. A ţinut şi o cuvântare, aţi auzit-o aici, la Apostol. La această cuvântare el a arătat că zadarnic ţinem legea Vechiului Testament, dacă „trecut-a umbra Legii" şi a venit Hristos.

În cele din urmă, l-au pus în mijloc, au luat pietroiul şi l-au omorât. Omenirea, de atunci încoace, tot omoară, continuu. Avem cu milioanele mucenici care au spus: „Sunt creştin, mărturisesc pe Iisus Hristos, nu mă închin dumnezeului străin". Şi noi ar trebui să facem la fel: să nu ne închinăm la dumnezeii străini, ci la Dumnezeul adevărat, Iisus Hristos, Cel născut în iesle, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat şi Om adevărat. La acest Dumnezeu să ne închinăm; şi dumneavoastră, care aţi venit azi la biserică, la acest Dumnezeu vă închinaţi.

Cei care n-au venit la biserică se închină la un cu totul alt dumnezeu, la altceva, la dumnezeu străin. Asta nu este bine şi să fim cu luare aminte, pentru că ne cere socoteală Dumnezeu, de Sângele Fiului Său vărsat pentru noi.

Mai prăznuim astăzi încă doi sfinţi: Sfântul Teofan mărturisitorul şi Teodor scrisul. Erau fraţi şi au apărat cinstirea şi închinarea Sfintelor icoane. Sfântul Teodor se numeşte Scrisul pentru că şi pe el şi pe fratele său, l-au însemnat pe frunte cu un fier înroşit, scriind un verset din Biblie, ca să se înveţe minte şi să nu mai apere Sfintele icoane. Dar ei n-au cedat. Auziţi? Auziţi ce s-a întâmplat? Pe acela l-au omorât cu pietre, pe aceştia i-au scris pe frunte cu fier înroşit. Şi lumea îi zicea şi la unul şi la altul Scrisul, adică cel care e scris pe frunte. Ce impresionant, ce putere, ce rezistenţă, ce dragoste către Dumnezeu, pentru Iisus Hristos, Cel născut în iesle!

Mâine prăznuim mai mulţi mucenici. Au murit în vremea împăratului Diocleţian şi Maximian. În ziua de Crăciun au năvălit ostaşii, i-au înjunghiat într-o biserică imensă, în Nicomidia şi apoi au dat foc bisericii, cu ei cu tot, 20.000. Auziţi? 20.000. Auziţi? În ziua de Crăciun veniseră 20.000. (...). Ce biserică o fi fost aia? Imensă, care a putut să cuprindă 20.000. Şi toţi au murit. Nici unul nu s-a lepădat. Cine vroia să se lepede putea să iasă. Cu preotul lor, cu episcopul lor, cu toţii au murit acolo, 20.000, pentru Hristos.

Să facem şi noi ceva pentru Hristos! Acum nu mai murim, nu mai e pericolul acesta. Dar să aducem şi noi o jertfă, să sacrificăm şi noi câteva ore, venind în biserica lui Hristos. (...).

Iar poimâine prăznuim pe cei 14.000 de prunci omorâţi de Irod pentru că doar, doar, între ei să fie şi Hristos. Se temea că i-ar fi luat domnia. Aşa spuseseră magii, care au văzut steaua. Iar el s-a îngrijorat şi i-a omorât. Pruncul a scăpat, ca şi Ioan Botezătorul. Dar Biserica îi prăznuieşte ca pe nişte mucenici pe cei 14.000 de copii. (...).

Dar ca să facem fapte bune pentru sufletul nostru nu trebuie să ni se întâmple ceva. Facem pentru că trebuie să facem, pentru că e bine să facem. Dacă vom face aşa, Dumnezeu ne va feri de multe. Abia în lumea cealaltă vom afla de câte ne-a ferit Dumnezeu. Acum nu ştim, pentru că nu recunoaştem întru totul pronia Dumnezeiască asupra noastră. Avem mai mult nădejde în noi. (...).

Aşa să ne ajute Bunul Dumnezeu să înţelegem, cu rugăciunile Sfântului arhidiacon întâiul mucenic Ştefan. Amin.

Preot Vasile Gordon - Predică la Sfântul apostol întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan

Sub ploaia de pietre a iudeilor nemintoşi, cu Ştefan s-au împlinit cuvintele Mântuitorului: „Nu este sluga mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au prigonit pe Mine şi pe voi vă vor prigoni...” (Ioan XV, 20).

Creştinismul întemeiat de Iisus Hristos, Mântuitorul nostru Cel născut în peştera din Betleem, va primi în sânul său, încă din zori, sute şi mii de suflete, atrase de mărturiile Sfinţilor Apostoli şi ucenicii lor, dar convinse mai ales de puterea de jertfă a creştinilor martiri.

Scriitorul apologet Tertulian (160-240) avea să consemneze, în această privinţă, în lucrarea sa Apologetica: „Ori de câte ori suntem seceraţi de voi, persecutorii, ne facem şi mai numeroşi; sămânţa este sângele creştinilor” („semen est sanguis christianorum”). Iar cel care deschide şirul martirilor este Sfântul arhidiacon Ştefan, despre a cărui slujire şi martiriu citim pe larg în Faptele Apostolilor, la cap. al 6-lea şi al 7-lea. Biserica nu l-a uitat şi i-a rânduit, iată, zi de luminoasă pomenire, tocmai la praznicul Naşterii Domnului.

De aceea îi aducem şi noi prinos de cucernică recunoştinţă, o dată cu întreaga creştinătate. Una dintre cele mai frumoase evocări a sfintei sale mucenicii socotim a fi Acatistul, atât ca mijloc de cinstire, cât şi ca formă de rugăciune. Mergând pe firul lui, vom alege câteva versuri, spre ilustrarea minunatei glăsuiri despre viaţa şi mucenicia sa:

• „Bucură-te, uşa mucenicilor...” (Icos I). Într-adevăr, ca întâiul martir creştin, a deschis prin jertfa sa uşa cetelor de mucenici, care vor împodobi cerul şi pământul cu exemplul dăruirii lor totale. Uşa Cea Mare este, de fapt, Hristos, căci El a spus: „Eu sunt Uşa. De va intra cineva prin Mine, se va mântui!” (Ioan,

X, 9). Dar, urmând lui Hristos, fiecare creştin poate fi o „uşă” de trecere a semenilor săi, spre Împărăţia Cerurilor;

• „Bucură-te că Hristos te-a încununat frumos...” (Icos I). Dragostea sa jertfelnică i-a adus, de fapt, prima cunună de mucenic în istoria creştinismului. Chiar şi numele său consună, etimologic, în acest sens: stephanos (gr.)=cunună, coroană. Asemenea lui toţi cei care-i vor urma exemplul vor primi cununa vieţii, precum inspirat scrie Sfântul Apostol Iacov: „Fericit este bărbatul care rabdă ispită, căci lămurit făcându-se va lua cununa vieţii, pe care a făgăduit-o Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El” (I, 12);

• „Bucură-te că Raza Dumnezeirii ai văzut...” (Icos 2), iar puţin mai încolo „Bucură-te că acum vezi pe Sfânta Treime...” (Icos V). Iată, aşadar, răsplata celor vrednici: dacă pe pământ întrezăresc doar o rază din strălucirea Dumnezeirii, în ceruri văd chiar faţa Preasfintei Treimi!

• „Bucură-te următorule al patimilor lui Hristos; Bucură-te că ai fost botezat ca El” (Icos VI). Sub ploaia de pietre a iudeilor nemintoşi, cu Ştefan s-au împlinit cuvintele Mântuitorului: „Nu este sluga mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au prigonit pe Mine şi pe voi vă vor prigoni...” (Ioan XV, 20). Dacă Ştefan va fi zis smerit, „slugă nevrednică sunt...” şi noi de-a pururi să rostim, după învăţătura Mântuitorului, niciodată părându-ni-se că am făcut prea mult pentru aproapele: „Slugi nevrednice suntem, căci eram datori să facem ceea ce am făcut!” (Luca XVII, 10);

• „Bucură-te prietenul lui Dumnezeu cel curat...” (Icos 8). Era curat pentru că nu s-a întinat cu ademenirile hulitorilor iudei. S-a învrednicit a fi prietenul lui Dumnezeu, pentru că n-a ieşit de sub poruncă şi ascultarea lui Hristos, Care a spus: „Voi sunteţi prietenii Mei, dacă faceţi ceea ce vă poruncesc” (Ioan XV, 14); Ştefan, ca de altfel toţi sfinţii, este prieten nu numai cu Dumnezeu, ci cu toţi creştinii care împlinesc poruncile dumnezeieşti. Este un mare dar de la Dumnezeu prietenia sfinţilor! Într-o lume în care prietenia multora este interesată şi adesea trădătoare, prietenia sfinţilor este statornică, curată şi lipsită de interese.

Se ştie că avem „prieteni” mai ales atunci când o ducem bine, când avem o funcţie, când suntem sănătoşi şi bogaţi. Dacă ne îmbolnăvim, pierdem funcţiile, suntem săraci etc., mulţi dintre cei care mai înainte s-ar fi jurat că ţin la noi, ne părăsesc.

Ei bine, sfinţii sunt prietenii noştri statornici, a căror ataşament îl simţim mai ales atunci când suntem bolnavi, săraci, marginalizaţi...

Pe de altă parte, legat de prietenie, în general, trebuie să ne întrebăm, totuşi, dacă nu cumva din pricina noastră ne ocolesc mulţi dintre cei pe care i-am vrea apropiaţi... Răspunsul ni-l dau tot sfinţii: ei se bucură de prietenia lui Dumnezeu pentru că sunt plăcuţi în comportament! Aşadar, de vrem să avem prieteni sinceri, să avem conduita pe care au avut-o sfinţii.

• „Bucură-te grabnicule ajutător al celor ce te cheamă...” (Icos 12). Trebuie să reţinem, în sfârşit, că Sfântul arhidiacon Ştefan, nu este doar un mucenic prea-minunat, încununat în lălaşurile cereşti, ci şi un puternic rugător înaintea tronului Preasfintei Treimi.

De aceea, glăsuim şi noi o dată cu alcătuitorul inspirat al Acatistului: „O, prea dulce mucenice al lui Hristos Ştefan, primeşte aceste puţine cuvinte din gurile noastre cele de tină şi te roagă pentru noi, nevrednicii, ca prin rugăciunile tale să ne mântuim de mânia lui Dumnezeu şi de ceasul cel înfricoşător al judecăţii; ca împreună cu tine să cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!”.

Pr. Petre F. Alexandru - Predică la prăznuirea Sfântului apostol, întâiul mucenic și arhidiacon Ștefan (27 decembrie)

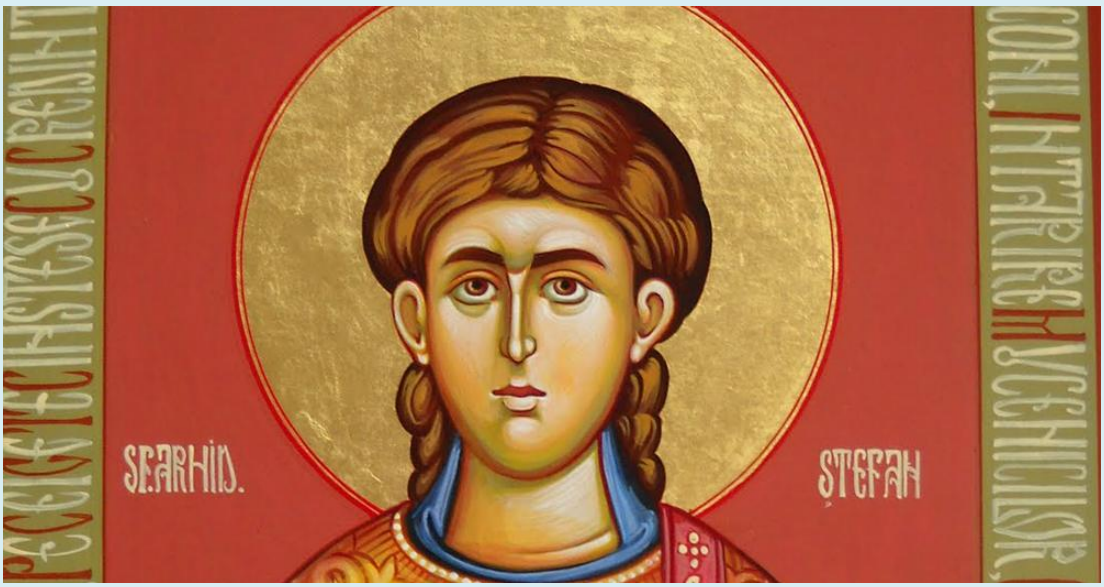

Suntem încă în zilele Crăciunului. Suntem încă sub impresia marelui fapt sărbătorit acum două zile în urmă. în mintea şi în inima noastră încă mai stăruie prea frumoasele cântări închinate Naşterii Domnului şi minunatele cuvinte cu care Biserica, prin conducătorii şi slujitorii ei, a întâmpinat venirea pe pământ a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Căci prin înaripate imne de slavă, într-adevăr, ni s-a arătat bucuria Naşterii Domnului şi în cuvinte cu adânc tâlc s-a tălmăcit credincioşilor noştri rostul acestui măreţ praznic pentru zilele noastre. Suntem adică în mijlocul trăirii bucuriei creştine, în cursul marelui praznic, care a făcut începutul mântuirii noastre.

În acest timp de deosebită bucurie duhovnicească, de aţintire a atenţiei noastre asupra sărbătorii Naşterii lui Hristos Domnul, în aceste momente în care Biserica ne-a transpus mintea şi inima pe planul cel mai înalt al bucuriilor sufleteşti - Naşterea Celui din veac aşteptat tot ea, Biserica, ne smulge din toate aceste mari bucurii şi ne înfăţişează o altă latură a desfăşurării vieţii creştine, înfiripată o dată cu naşterea lui Hristos.

Astăzi, Biserica sărbătoreşte pe sfântul martir, arhidiaconul Ştefan. Sărbătoreşte pe primul mucenic al ei.

- ✓ *Dacă Domnul Hristos este prima şi suprema jertfă pentru mântuirea noastră, Sfântul arhidiacon Ştefan este prima jertfă pentru Hristos.*
- ✓ *Dacă Domnul Hristos este jertfa Dumnezeirii pentru om, Sfântul Ştefan este prima jertfă a omenirii pentru Dumnezeu, în acea vreme de odrăslire a vieţii creştine.*

- ✓ *Dacă Domnul Hristos a adus cerul pe pământ, Sfântul Ştefan a reuşit - primul - să ducă în ceruri o părticică din pământ.*

Întreaga creştinătate ortodoxă aduce astăzi prinos de laudă Sfântului arhidiacon Ştefan, celui care deschide seria martiriului creştin, căci jertfa omenească pentru Hristos şi adevărul creştin nu se termină cu el.

Iată, iubiţi fraţi credincioşi, pe Sfântul arhidiacon Ştefan în scurta-i, dar plina-i de lumină viaţă pământească:

După ce Biserica creştină începu să se dezvolte în Ierusalim, Sfinţii Apostoli nemaiputând face faţă singuri tuturor nevoilor apostoliceşti, îşi luară ca ajutoare şapte diaconi. Primul dintre ei - arhidiaconul - era Ştefan. Acesta, după cum spune Sfânta Carte, „era plin de har şi de putere şi făcea minuni şi semne mari în popor". Îşi făcea slujba diaconiei ajutând la predicarea cuvântului lui Dumnezeu şi mai ales - după cum îi era şi rostul - la ajutorarea celor bolnavi, la cercetarea lor, la servirea la mesele de la agapele creştine, pe care Biserica le regulat dădea săracilor. Îşi dăruise viaţa întreagă lui Hristos şi operei sociale a Bisericii. Simţea cea mai mare bucurie a sufletului său sfânt şi bun să facă binele, să ajute pe cel nevoiaş, să-l cerceteze în suferinţă, să-l scoată din nevoi, salvându-i atât viaţa trupului, cât mai ales pe cea a sufletului. Însă îi era dat arhidiaconului Ştefan să nu zăbovească mult în lucrarea atât de minunată a tinerei Biserici din Ierusalim. Pentru ca Biserica lui Hristos să se întindă şi să se întărească, a fost nevoie ca mulţi din fiii săi să-şi dea viaţa, după cum însuşi întemeietorul ei, Domnul Hristos, şi-o dăduse. Îi era dat arhidiaconului Ştefan să se bucure de cea mai mare cinste şi fericire, aceea de a primi cel dintâi dintre credincioşii Bisericii martiriul, pentru a se prezenta în ceruri cu cununa mucenniciei pe frunte.

Adeseori, în răspândirea cuvântului evanghelic, avea prilejul să se întâlnească şi să poarte discuţii contradictorii cu iudeii care rămăseseră în trăirea Legii celei vechi. Mulţi îl provocau la discuţii aprinse, mulţi încercau a-l prinde în cuvânt pe Ştefan. Dar, după cum spune tot Cartea Sfântă, nimeni „nu putea să stea împotriva înţelepciunii şi duhului cu care vorbea el". Însă ura şi zavistia învăţăturii Legii vechi nu voiau să se ştie înfrânte, să dea înapoi. Drama osândirii pe nedrept, cu mărturii mincinoase împotriva Domnului Hristos se repetă şi cu Ştefan, ca şi cu alţi martiri creştini.

Se căutară, prin urmare, mărturii mincinoase împotriva lui Ştefan, care să zică despre el că ar fi fost auzit rostind cuvinte de ocară împotriva Legii, împotriva lui Moise şi împotriva lui Dumnezeu. Mărturiile sunt găsite şi Sfântul arhidiacon Ştefan este târât înaintea Sinedriului, unde Marele Preot îi cere lămuriri asupra învinuirii ce i se aducea. Ura clocotea în piepturile tuturor celor

prezenţi, fară măcar să rămână impresionaţi de faptul că faţa lui Ştefan strălucea şi se arăta tuturor ca o faţă de înger.

Printr-o lungă cuvântare, pe care aţi auzit-o citindu-se astăzi în mijlocul bisericii, la Apostol, Ştefan încearcă să-şi dovedească nevinovăţia lui. Iluminatul arhidiacon nu este crezut şi iertat, mai ales că începe să le arunce în faţă atâtea adevăruri care îi usturau. Îndreptându-şi apoi ochii către cer, Ştefan zice: „Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând în picioare la dreapta lui Dumnezeu". Într-adevăr, Ştefan se simţea acum întărit; dumnezeiescul său Stăpân îl apăra, îl încuraja, era gata să-i primească sufletul şi să-i dea cununa muceniciei.

Luând ca o supremă insultă afirmaţia lui Ştefan de a fi văzut chiar în momentul acela pe Fiul lui Dumnezeu în cer - pe care ei, cu ochii lor orbiţi de patimă şi ură, nu puteau să-L vadă tot soborul se năpusti cu un gând asupra sa, târându-l la marginea cetăţii, unde-l uciseră cu pietre.

Iar Ştefan, primind toate loviturile, se ruga şi zicea: „Doamne Iisuse, primeşte duhul meu". Apoi îngenunchind, a strigat cu glas tare: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta" (Fapte VII, 60). Şi, apoi, ultima piatră aruncată într-însul tăindu-i ultimele cuvinte de iertare creştinească pe care o dădea ucigaşilor săi, şi-a dat duhul.

Iată, binecredincioşi creştini, sfârşitul primului mucenic creştin. Eu văd însă atâta asemănare între acest sfârşit şi cel al Domnului nostru Iisus Hristos! Oare nu şi Domnul Hristos, când era gata să-şi dea viaţa pentru mântuirea lumii, chemând pe Tatăl Său din ceruri, îi încredinţează sufletul Său zicându-I: „Părinte, în mâinile Tale îmi dau sufletul Meu"? Şi când îl batjocoreau şi-L chinuiau călăii nu se ruga El de Tatăl Său din ceruri să le ierte păcatul pe care aceştia îl făceau? „Părinte Sfinte, iartă-le lor păcatul acesta, pentru că nu ştiu ce fac".

Da, binecredincioşi creştini, pentru toţi martirii creştini, sfârşitul de pe cruce al Domnului Hristos, felul în care a suferit moartea fară să cârtească, ba, dimpotrivă, primind-o cu seninătate şi iertându-i pe cei ce-l crucificau, sfârşitul acesta, zic, a fost un îndemn şi o pildă.

Cine crede cu adevărat în Dumnezeu şi nu are nici o rezervă faţă de tot ceea ce El cere de la un suflet creştin poate la un moment dat să-şi dea şi el viaţa pentru Dumnezeu, dacă este nevoie. Cine este convins că sufletul este mai mare decât lumea aceasta toată, cine crede că dincolo ne aşteaptă o altă viaţă şi cine doreşte această viaţă de veci poate să ajungă la martiriu dacă este nevoie. Convingerea

adâncă religioasă deci, a făcut să avem un sfânt martir Ştefan şi atâţia alţii, al căror nume şi număr stă scris acolo sus, în Cartea Vieţii.

E timpul să amintim că această dragoste pentru Hristos şi convingere religioasă a odrăslit nu numai atunci, în primele secole ale creştinismului, dar şi mai târziu, până aproape de zilele noastre. E în memoria noastră a tuturor - şi aceasta face mândria Bisericii noastre - că acum aproape 250 de ani [predică scrisă în 1955 n.n], un Constantin Brâncoveanu murea tot pentru credinţa creştină.

Dacă sărbătorirea unor sfinţi ne îndeamnă la smerenie, la rugăciune, la iubirea aproapelui, la milă, la cinste, la muncă, la curăţie sufletească, sărbătorirea sfinţilor martiri, în frunte cu Sfântul arhidiacon Ştefan, ne inspiră şi ne îndeamnă la curaj, la bărbăţie, la jertfă. Pentru că, dacă astăzi nu ni se mai cere deloc jertfa trupului, jertfa vieţii noastre fizice pentru credinţă - fiecare fiind liber să creadă în Dumnezeu şi să practicăm în deplină libertate credinţa noastră creştină avem totuşi şi noi ceva de jertfit.

⇒ Avem de jertfit înclinările spre păcat.
⇒ Avem de jertfit dorinţa de a trăi o viaţă uşuratică, o viaţă de plăceri.
⇒ Avem de înfruntat pasiunile de tot felul, pe cele care ne duc la păcat.
⇒ Avem de luptat cu toate ispitele care ne provoacă pierderea sufletului, moartea acestuia.
⇒ Avem nevoie de jertfă, de bărbăţie, de martiriu, pentru a crea în noi omul nou, pentru care a venit Domnul pe pământ: omul sobru, cinstit, muncitor, respectuos, curajos, iubitor de pace, iubitor de Dumnezeu şi de oameni, credincios.
⇒ Avem nevoie ca fii ai lui Dumnezeu şi ai Bisericii Sale de jertfă şi eroism, pentru ca să luptăm în felul acesta „să cucerim viaţa veşnică la care am fost chemaţi”.

Desigur că toţi vom fi de acord a mărturisi că a-ţi da viaţa pentru credinţă este mult mai greu decât a crea în tine - luptându-te cu păcatul - omul cel nou. Dar dacă martirii şi eroii sunt în admiraţia tuturor, nu mai puţin sunt eroi cei care, mânaţi de o adâncă convingere religioasă, se luptă pentru a dobândi viaţa în lumea cea fără de sfârşit. Acest eroism şi această singură jertfă le cere Biserica astăzi, cu insistenţă, de la fiii săi.

Iubiţi fraţi, vom pune în cumpănă o viaţă de câţiva ani de plăceri inutile, ridicole şi câteodată josnice, de plăceri mincinoase, cu idealul înalt şi sfânt: trăirea cu Hristos Domnul şi cu Sfinţii Săi în veci? Să nu fie!

Sfântul arhidiacon Ştefan, întâiul mucenic al Domnului Hristos, să ajute prin rugăciunile sale tuturor celor ce doresc şi se străduiesc să capete mântuirea, de care Dumnezeu pe toţi să ne învrednicească. Amin.

(Pr. Petre F. Alexandru, Glasul Bisericii, nr. 12, 1955, pp. 295-297)

Sursa:
https://prosanthropos.wordpress.com/2012/12/26/predica-la-praznuirea-sfantului-apostol-intaiul-mucenic-si-arhidiacon-stefan-27-decembrie/

Alexandru Ojică - Theologica - Arhidiaconul Ștefan, primul martir care a văzut slava lui Dumnezeu

26 dec, 2020

Sfântul Ștefan este, poate, unul din cele mai enigmatice personaje din Noul Testament. Ne-am aștepta să fi fost amintit mai des în scrierile Noului Legământ tocmai pentru rolul fundamental pe care l-a jucat în istoria primei comunități creștine. Însăși personalitatea Sfântului arhidiacon Ștefan era edificatoare, căci „făcea minuni și semne în popor” (Fapte 6, 8), fiind „bărbat plin de credință și de Duh Sfânt” (Fapte 6, 6). Numele său, ca și al primilor diaconi aleși de către Sfinții apostoli, nu era de origine ebraică, ceea ce ne trimite cu gândul că, deși erau rânduiți pentru a ajuta comunitățile de creștini care proveneau din neamul evreilor, ei erau de origine greacă (iudei eleniști) sau proveneau din familii care intraseră deja în contact cu civilizația și cultura greacă.

Din lectura capitolelor 6 și 7 din cartea Faptele Apostolilor vedem că membrii unor sinagogi din Ierusalim aveau nu orice fel discuții cu Ștefan, „sfădindu-se (συζητέω)”, nota Sfântul evanghelist Luca (Fapte 6, 9), cel mai probabil cu privire la interpretarea Scripturii, după cum comenta exegetul Bart J. Koet.

Sfântul Ștefan, un nou Moise?

Imnografia și iconografia ortodoxă îl portretizează pe Sfântul arhidiacon Ștefan ca un înger, plecând de la faptul că acuzatorii întâiului mucenic, „toţi cei care şedeau în sinedriu au văzut faţa lui ca o faţă de înger” (Fapte 6, 15). În paralelele rabinice, atunci când chipul unui om este asimilat cu fața unui înger acest fapt nu este niciodată legat doar de viziunea realităților cerești, ci mai degrabă este semnul unei dispoziții deosebite. În această linie, mențiunea că fața lui Ștefan era ca fața unui înger denotă faptul că el este inspirat de Dumnezeu în timp ce era dus în fața sinedriului.

Întreg capitolul 7 este rezervat de Sfântul evanghelist Luca apologiei pe care Sfântul Ștefan o are în fața acuzatorilor și judecătorilor săi, plecând, după cum aminteam, de la interpretarea Scripturii.

Exegeții biblici au identificat în structura cuvântării Sfântului arhidiacon Ștefan patru părți în care este cuprinsă întreaga istorie a lui Israel, plecând de la Avraam (versetele 2-7), ajungând în perioada robiei egiptene la Iosif (versetele 9-16), continuând cu Moise (versetele 20-43) și încheind cu construcția templului din perioada lui Solomon (versetele 44-50).

Merită amintit faptul că Sfântul Ștefan folosește ca argumente citări din Primul Legământ în care Dumnezeu vorbește la prima persoană (versetele 42b-43 - „Voi, cei din casa lui Israel, Mi-aţi adus, oare, jertfe şi prinoase în pustiu, vreme de patruzeci de ani?”, o citare din cartea proorocului Amos 5, 25 și versetele 49-50, citând tot din profetul Isaia). Istoria poporului ales conform cuvântării Sfântului Ștefan cuprinde inevitabil și momentele de idolatrie sau, mai bine spus, eșecul poporului lui Israel în a-și îndeplini vocația este în strânsă legătură cu idolatria (versete 39-43) din deșert și de revenirea la credința în Dumnezeu prin construirea templului din perioada lui Solomon (44-50). Așadar, istoria

poporului ales și interpretarea acesteia sunt însoțite de mărturii biblice, dar tonul narativ de până la versetul 34 este schimbat într-unul de acuză (versetele 35-53).

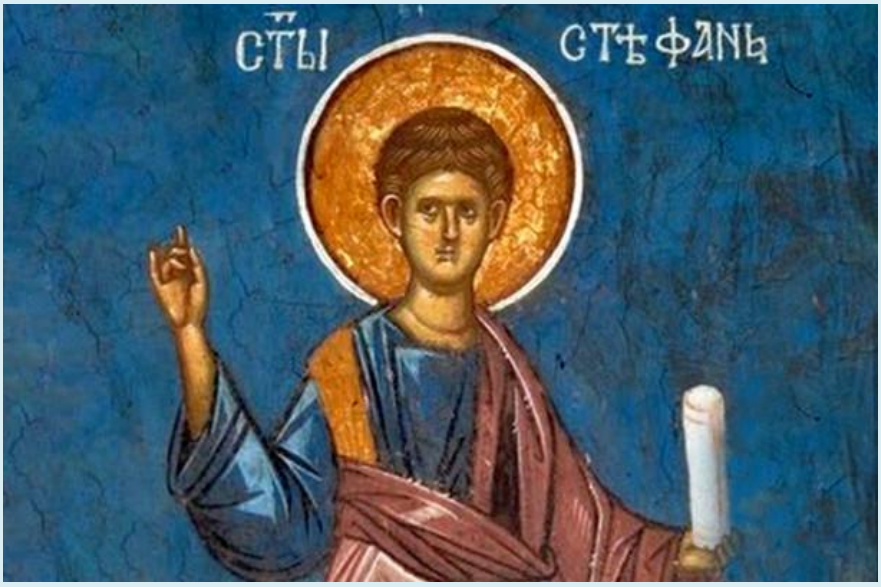

Moise este cel mai important personaj din istoria lui Israel dacă ar fi să judecăm după spațiul narativ din evenimentele amintite de Sfântul arhidiacon Ștefan. Fariseii se numeau pe ei înșiși fii ai lui Moise (Ioan 9, 28), iar părintele credinței, Avraam, în convorbirea cu bogatul nemilostiv amintește de „Moise și de proroci” (Luca 16, 31), iar Hristos Domnul în drumul spre Emaus le tâlcuiește celor doi ucenici „din Moise și de la toți prorocii” (Luca 24, 27). Prin conținutul lor, în cuvântarea Sfântului Ștefan, cele două părți ale versetului 35 nu fac altceva decât să recapituleze cu un accent nou cele două episoade amintite în versetele 23-29 și 30-24: Moise, fiind respins de frații săi (35a), primește din partea lui Dumnezeu sarcina de a-i elibera pe conaționalii săi din robia egipteană.

Arhidiaconul Ștefan, aidoma lui Moise, și el a fost respins de evrei. Iar discursul Sfântului Ștefan ni-l arată în această ipostază, de om care, având o chemare aparte, joacă un rol fundamental în istoria comunității Bisericii primare.

Vechiul Testament Îl prevestește pe Hristos

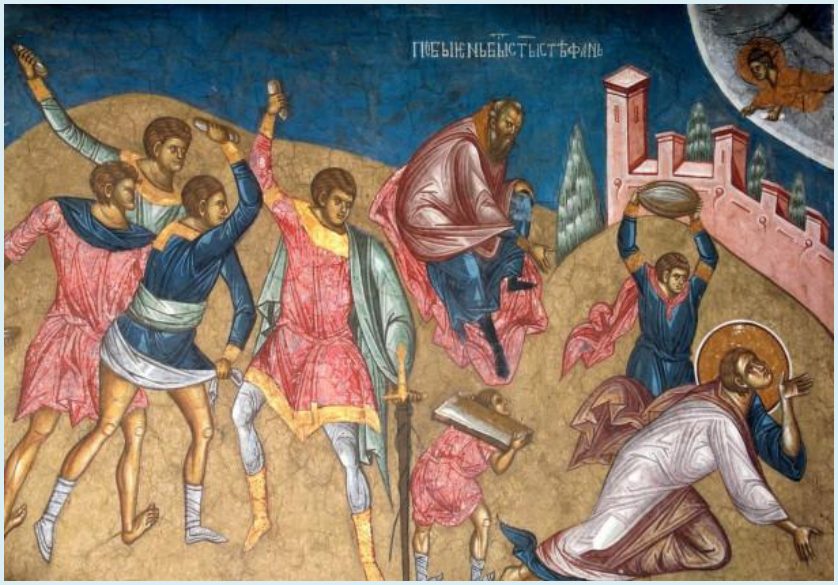

Părintele André Scrima nota în comentariul său la Evanghelia după Ioan că „întregul Vechi Testament este aşteptare a arătării slavei lui Dumnezeu. Şi, iată, această aşteptare se împlineşte acum, căci Evanghelia după Ioan proclamă prezența lui Dumnezeu, a sfințeniei, vieții şi luminii Lui. Omul, înainte de venirea Fiului lui Dumnezeu, nu era purificat lăuntric, ci Dumnezeu îl cârmuia din afară”.

Slava lui Dumnezeu este un termen-cheie din cuvântarea întâiului mucenic, lucru evidențiat de Sfântul evanghelist Luca la începutul - „Dumnezeul slavei S-a arătat părintelui nostru Avraam” (Fapte 7, 2) şi la finalul apărării Sfântului Ştefan - „Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu” (Fapte 7, 55).

Doxa (δόξα) limba greacă sau kabod în limba ebraică acoperă prin înțelesurile lor aceleaşi idei. Kabod (rădăcina kdb) înseamnă a fi greu, ceea ce dă, în esență, greutate, considerație, prestigiu. Când vine vorba de un lucru creat, kabod are semnificațiile de splendoare, bogăție, fast, abundență, fericire, putere sau onoarea ce rezultă din această splendoare (în acest ultim caz, kabod stă în antiteză cu josnicia, lipsa de noblețe). Când vorbim despre kâbôd cu privire la Dumnezeu, el este înțeles ca manifestare a prezenței divine în nor, în Tabernacol sau în templu. De asemenea, are sensul de revelația atributelor divine în creație sau în istorie sau chiar ființa divină însăşi. Nu în ultimul rând, kabod-ul poate fi cinstea, slava pe care o dăm sau ar trebui să o dăm lui Dumnezeu datorită transcendenței Sale.

Dumnezeul slavei primeşte slavă din partea oamenilor, iar Sfântul Ştefan, plin de Duh Sfânt, avea chipul ca al unui înger, de unde se poate deduce că martirul

este un om care s-a învrednicit să vadă slava lui Dumnezeu, dar, în același timp, Îl mărturisește și Îl slăvește pe Dumnezeu.

Sfântul Ștefan prin intermediul relatării lucane amintește de faptul că Moise a primit legea prin intermediul îngerilor (Fapte 7, 31, 38 și 53). Sfântul evanghelist Luca spune că Ștefan avea fața de înger (Fapte 6, 15) și că a văzut slava lui Dumnezeu (Fapte 7, 55).

Analizând cuvântarea întâiului mucenic am putea spune că rolul îngerilor ar fi următorul: Dumnezeu, prin mâna îngerului, l-a pus pe Moise domn și răscumpărător (Fapte 7, 35b), îngerul i-a vorbit lui Moise pe Muntele Sinai (7, 38) și i-a dat Legea (7, 53). Psalmistul David spune și el despre locul sălășluirii slavei lui Dumnezeu (Psalm 25, 8), iar profetul Isaia amintește de faptul că îngerii văd slava lui Dumnezeu de care este plin tot pământul (Isaia 6, 1-3). În scrierile Noului Testament găsim că Isaia a văzut slava lui Dumnezeu (Ioan 12, 41), iar prologul ioaneic stipulează faptul că apostolii au văzut slava Logosului înomenit (Ioan 1, 14).

Tot Sfântul arhidiacon Ștefan schimbă radical relația dintre evrei și creștini. De aici încolo nu mai putem vorbi propriu-zis de o relație, ci de ruptura acesteia, de o despărțire a creștinilor de predaniile, de ethosul legii lui Moise, lucru consfințit și prin hotărârea Sinodului Apostolic de la Ierusalim din 49/50: „Părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă, să nu vi se pună nici o greutate în plus în afară de cele ce sunt necesare: Să vă feriţi de cele jertfite idolilor şi de sânge şi de (animale) sugrumate şi de desfrâu, de care păzindu-vă, bine veţi face. Fiţi sănătoşi!” (Fapte 15, 28-29; a se vedea și Galateni 2). Misiunea Sfântului Ștefan, în narațiunea lucană din Faptele Apostolilor, nu a avut doar un scop de mărturisire a lui Hristos și a sensului istoriei poporului ales și a Vechiului Legământ, ci l-a pregătit

oarecum pe Sfântul apostol Pavel, apostolul neamurilor: „Iar martorii şi-au pus hainele la picioarele unui tânăr, numit Saul” (Fapte 7, 58), ceea ce înseamnă că „Saul s-a făcut părtaş la uciderea lui” (Fapte 8, 1).

Mărturia Sfântului arhidiacon Ștefan este nu doar un model de interpretare a Vechiului Testament, ci un îndemn efectiv la trăirea și mărturisirea credinței în Hristos cel Înviat și Înălțat de-a dreapta Tatălui pentru ca fiecare creştin prin asumarea vocației sale să poată spune că „după omul cel lăuntric, mă bucur de legea lui Dumnezeu” (Romani 7, 22).

Sfântul întâi mucenic Ştefan, arhidiaconul mărturisitor în Duhul Sfânt. PS Damaschin Dorneanul: Oare a trecut vremea mărturisirii? Toată lumea se teme acum, nu mai suntem oameni liberi, ci oameni uşor de controlat! "Nu dobândim curajul atunci când ne negăm fricile, ci când le înfruntăm"

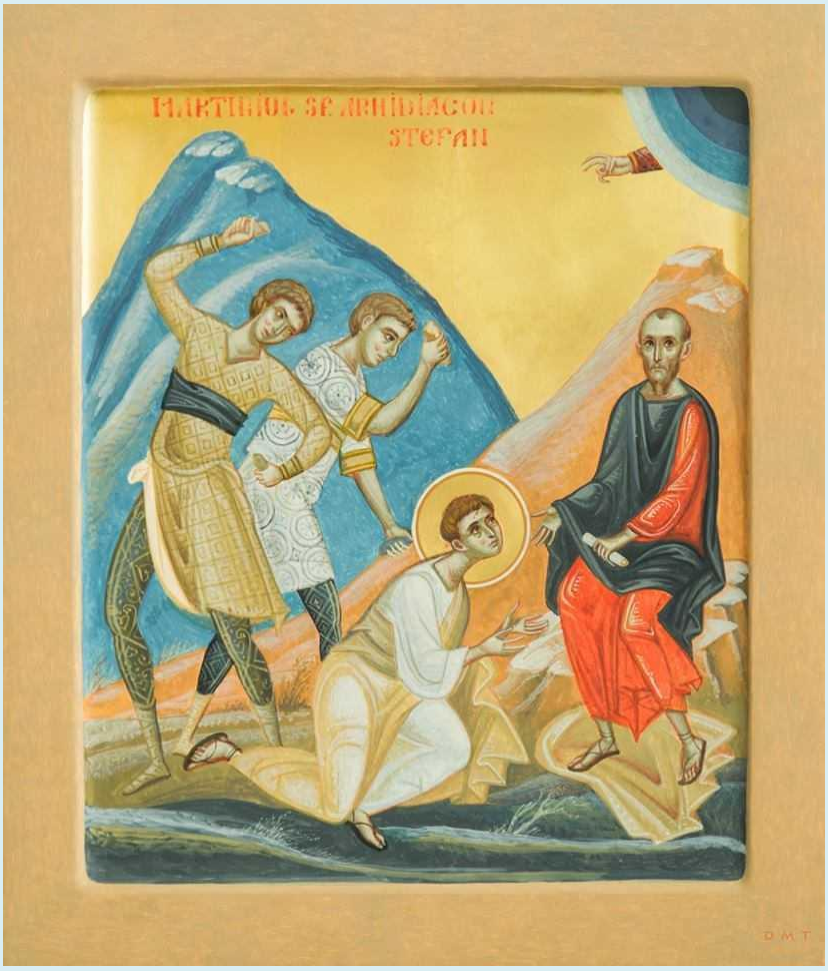

(icoana de Dana M. Toma)

Dă-I Domnului inima ta, iar El va face din ea templu al Său

Sfântul Ştefan grăieşte: „Cel Preaînalt nu locuieşte în temple făcute de mâini… Ce casă îmi veţi zidi Mie, zice Domnul, sau ce loc pentru odihna Mea?" Numai templul nezidit de mână al inimii îl poate încăpea pe Dumnezeu, precum a grăit Domnul: „De Mă iubeşte cineva, va păzi cuvântul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi; şi vom veni la el, şi locaş la el vom face" (Ioan 14,23). Felul în care se săvârşeşte acest lucru e pentru noi de nepătruns; dar este lucru adevărat, căci este limpede că atunci „Dumnezeu lucrează în noi şi ca să voim, şi ca să săvârşim, după a Lui bunăvoire" (Filip 2,13).

Nu sta pe gânduri, aşadar, ci doar dă-I Domnului inima ta, iar El va face din ea templu al Său, numai că e nevoie să I-o dai pe toată. De vor rămâne părţi nedate din inima ta, va fi cu neputinţă să se întocmească un templu întreg, fiindcă o

parte va fi putredă, alta sfărâmată şi va ieşi - dacă va ieşi - un templu cu găuri: fără acoperiş sau fără uşi. Iar într-un asemenea templu e cu neputinţă de locuit, nu va fi Domnul în el. Va fi templu numai la arătare; de fapt, va fi o îngrămădeală oarecare.

(Sfântul Teofan Zăvorâtul, Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an, Editura Sophia, București, pp. 70-71)

***

Mărturisirea credinţei - Predica PS Damaschin Dorneanul la pomenirea Sfântului apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan - Mănăstirea Putna (2017):

După odihna de aseară din timpul privegherii, pregătindu-mă şi pentru odihna trupească în chilie în această sfântă mănăstire, am găsit acolo o însemnare într-o carte de oaspeţi, printre multe cărţi de oaspeţi ale acestei mănăstiri. O însemnare datând 27 decembrie 2002, adică în urmă cu 15 ani. Cel care semna pagina aceea era părintele nostru episcop, Gherasim Putneanul, cel care slujise în ziua aceea, tot într-o zi de pomenire a Sfântului arhidiacon Ştefan. Nu mai ştiu dacă anul următor, în 2003, a mai fost Preasfinţitul Gherasim aici; oricum, în 2004 el deja slujea sus, cu îngerii şi cu arhiereii sfinţi întru această zi. Şi cum să nu fiu eu emoţionat când acum, după 15 ani, cel care vine cu nevrednicie pe urmele episcopului vicar Gherasim al Sucevei şi Rădăuţilor slujeşte pentru a păstra şi a duce mai departe tradiţia asta frumoasă, ca în ziua de poemenire a Sfântului întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan să se săvârşească slujba arhierească în mănăstirea voievodului sfânt, mare şi bun.

Îl pomenim, aşadar, pe cel care este început al mucenicilor. De la el a pornit izvorul viu până în zilele noastre al mărturisitorilor, al martorilor Domnului nostru Iisus Hristos. Pe el l-au avut şi Sfântul Gheorghe mucenicul, şi Sfântul mare mucenic Dimitrie în minte şi în inimă, atunci când şi ei au fost puşi în faţa faptului de a da mărturie pentru Dumnezeu sau a se lepăda de Dumnezeul Cel adevărat, aşa cum el, Sfântul apostol întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan a făcut în vremea lui.

Venind şi mai aproape de noi, şi rugăciunile lui au fost cele care l-au ajutat şi pe Sfântul mare mucenic Ioan cel nou de la Suceava, atunci când şi el a fost pus în faţa faptului de a fi martor, de a da mărturie pentru Dumnezeul în care credea, în faţa celor care-l batjocoreau. Şi nu cred că greşesc dacă spun că şi slăvitul voievod Ştefan, un alt fel de mucenic, tot martor al Dumnezeului care era Stăpân El, aici, pe pământul binecuvântat al Moldovei, şi el, slăvitul voievod Ştefan, tot l-a avut pe Sfântul întâiul mucenic Ştefan ca pildă, ca însoţitor în rugăciuni. Şi toată ceata sfinţilor mucenici, care împodobesc nu doar calendarele noastre, ci mai ales cerurile Dumnezeul Celui sfânt, l-au avut ca începător, ca obârşie a mărturisirii lor, pe Sfântul întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan.

Oare a trecut vremea mărturisirii? Când se cere a fi mărturisit Domnul Hristos? Oare numai atunci când se închid bisericile, oare numai atunci când avem împăraţi prigonitori, oare numai atunci când temniţele se deschid pentru cei care se numesc creştini, oare numai atunci? Nu. Biserica este mărturisitoare dintru începuturile ei şi, dacă nu va fi mărturisitoare până la sfârşit, înseamnă că aproape este sfârşitul. Când Biserica, prin credincioşii ei, prin slujitorii ei sfinţiţi, nu mai este martoră a Dumnezeului pe care spune că-L slujeşte, înseamnă că Biserica aceea va trebui să-şi înceteze existenţa, să se ia moştenirea de la ea şi să se dea altor lucrători, care vor aduce roadele.

Dar ce a avut Sfântul Ştefan că a putut să mărturisească? Ce i-a dat lui putere să poată să-L mărturisească pe Domnul Hristos? Şi, privind noi chipul lui, ce ar trebui să reţinem ca, cel puţin acestea având-le, vom putea şi noi să mărturisim pe Domnul? Ne spune cartea Faptelor Sfinţilor Apostoli că, atunci când trebuiau să aleagă şapte diaconi care să-i ajute pe Sfinţii apostoli în misiunea lor de propovăduire a cuvântului şi în cele pe care le implica această misiune, spune că au ales şapte bărbaţi cu nume bun, plini de Duhul Sfânt şi de înţelepciune. Cel puţin trei daruri, cel puţin trei însuşiri trebuie să aibă fiecare mărturisitor: nume bun, plin de înţelepciune şi de Duhul Sfânt. Căci şi despre Sfântul Ştefan ne-a spus Apostolul care s-a citit că, stând el în faţa celor care erau din sinagogă, a libertinilor, a cirinenilor, a alexandrinilor, a celor din Asia, şi în cuvânt luptându-se cu el, nu puteau să stea în faţa înţelepciunii şi a Duhului care erau în Sfântul Ştefan.

Şi, ca să putem noi să le înţelegem mai bine, le-aş lua invers: de ce, pentru a mărturisi pe Domnul, trebuie să ai înţelepciune? Şi ce fel de înţelepciune? Nu înţelepciunea lumii acesteia. Că zice că Domnul va pierde înţelepciunea celor înţelepţi şi ştiinţa celor învăţaţi o va lepăda, o va face de nimic. Nu înţelepciunea aceasta. Dar care înţelepciune? Înţelepciunea aceea care vine de sus. Ca să poţi să-ţi mărturiseşti credinţa, oricând, trebuie mai întâi să-ţi cunoşti credinţa. Dacă nu-ţi cunoşti credinţa, ce poţi să mărturiseşti? Ce poţi să spui despre Dumnezeul tău? Fiţi gata, spune Sfântul apostol Petru, oricând să daţi mărturie despre nădejdea voastră.

Te duci să dai examen pentru a primi carnetul de şofer - nu trebuie mai întâi să cunoşti legislaţia care priveşte condusul pe teritoriul unei ţări? Cum poţi să-ţi mărturiseşti credinţa dacă tu nu o cunoşti? De aceea Biserica totdeauna ne-a învăţat să nu lipsească din casa creştinului Scriptura cea sfântă. Şi nu doar să nu lipsească, ci să fie citită. Să-i cunoaştem pe Sfinţii pe care-i avem, ca să ne inspirăm din vieţile lor. Cartea care, înainte de a veni tiparul acesta liber, se bătea la maşină, era în limbi vechi, Cazaniile sau Proloagele, acum şi una şi alta şi multe altele le avem în bibliotecile noastre. Un catehism al Bisericii noastre, un ghid cum au apărut în ultima vreme care să ne spună ce-i cu credinţa noastră, în Cine credem noi, Cine este Acest Dumnezeu în care credem noi, ce înseamnă un sobor ecumenic, ce înseamnă o icoană, de ce mă închin la sfintele moaşte ale Sfântului Ghenadie sau ale Sfântului Iacob Putneanul sau ale Sfinţilor Sila, Paisie şi Natan de la Sihăstria Putnei? Oare numai nişte oase sărut eu acolo? Ca să pot să dau mărturie despre credinţa mea, trebuie mai întâi s-o cunosc. Şi, a-ţi cunoaşte credinţa este înţelepciune care vine de sus. Că nu-ţi cunoşti credinţa stând la birou şi citind ca şi cum ai citi o carte obişnuită sau un roman.

Dar nu-i suficient! Nu-i suficient numai să-ţi cunoşti credinţa. Trebuie şi să ţi-o aplici ca mod de viaţă al tău, trebuie să trăieşti credinţa. De aceea s-a spus că acei bărbaţi pe care i-au ales erau plini de înţelepciune şi de Duhul Sfânt. Duhul Sfânt nu se obţine numai cu cartea în faţă, nici măcar de-ar fi Scriptura. Duhul Sfânt se primeşte aici, în biserică. Credinţa pe care o învăţ, pe care o cunosc, o trăiesc mai ales aici, în cadrul sfintelor slujbe, în cadrul Sfintei Liturghii. Aici dau mărturie despre credinţa mea, atunci când mă spovedesc, atunci când ţin sfintele posturi, atunci când îmi fac rugăciunile de dimineaţă şi de seară, atunci eu îmi mărturisesc trăirea credinţei, nu la nivel intelectual, ci la nivel faptic, la nivel de viaţă. Şi atunci vine Duhul Sfânt, harului Duhului nu vine în intelectualitate searbădă, ci atunci când credinţa este trăită, când credinţa este mod de viaţă. Altfel, n-ar fi putut nici un mucenic pe care îl cinstim astăzi în calendar să dea mărturie despre Dumnezeu, dacă n-ar fi unit cunoştinţa despre Dumnezeu cu trăirea credinţei în Acest Dumnezeu.

Şi, dacă ai şi cunoştinţă duhovnicească şi dacă-ţi şi trăieşti credinţa, atunci nu poţi să nu ai un nume bun. Că aşa s-a spus: Alegeţi şapte bărbaţi dintre voi care să aibă nume bun, plini de Duhul Sfânt şi de înţelepciune. Ce înseamnă să ai nume bun? Nu să ai renume bun, nu să fii vedetă, nu să scrie ziarele despre tine, nu să te cunoască întreg mapamondul. Să ai nume bun înseamnă, aşa cum am fost eu la o înmormântare, un om bătrân într-un sat uitat de lume, şi despre care oamenii spuneau atât: „A fost un om bun.” Asta înseamnă să ai nume bun, să spună oamenii despre tine că eşti un om bun. Şi atunci dai mărturie despre Dumnezeul în care crezi şi fără să vorbeşti.

⇒ *Dar, dacă eu, care astăzi sunt în Biserică, eu, despre care lumea ştie că mă duc la mănăstire şi mă spovedesc, eu, despre care lumea ştie că am o bibliotecă foarte frumoasă acasă sau mă rog îndelung, dacă acesta, eu, atunci când mă întâlnesc cu fratele meu, îi vorbesc urât, mai sunt eu martor al Dumnezeului care este iubitor de oameni?*

⇒ *Dacă eu nu pot să-l iert pe fratele meu, pe rudenia mea, pe cel care mi-a greşit, sunt eu mărturisitor, sunt eu martor al Dumnezeului care a spus că de 70 de ori câte 7 să iertaţi celor care vă greşesc vouă?*

⇒ *Dacă eu, soţ sau soţie, nu ştiu să păstrez fidelitatea în căsnicia mea, pot să dau eu mărturie despre un Dumnezeu care a fost credincios făgăduinţelor Sale în ciuda tuturor căderilor noastre?*

⇒ *Dacă am ură, dacă am judecată, dacă am spirit de răzbunare, dacă nedreptăţesc pe cineva, sunt eu mărturistor al Unui Dumnezeu care a luat întotdeauna apărarea omului nedrepăţit, a văduvei, a săracului?*

Multe a iertat Dumnezeu pe lumea aceasta, dar n-a suferit să fie omul năpăstuit, mai ales când era amărât şi lipsit de sprijin.

Câte avem noi de îndreptat în vieţile noastre, pe care noi le considerăm a fi vieţi de creştin! Mai ştim noi câte ceva despre Dumnezeu, am auzit în cuvintele de învăţătură, pe postul de radio Trinitas, credem că mai primim câte ceva din înţelepciunea cea de sus, ne trăim credinţa, spunem rugăciune prin prezenţa la sfintele slujbe, dar mai avem mult de lucrat în partea aceasta, a treia, despre care a spus Apostolul astăzi că cel care vrea să fie împreună cu voi lucrător trebuie să aibă nume bun. Asta mai întâi! Ca ceea ce crezi tu să se vadă în ceea ce faci tu!

O, Doamne, dă-ni-l iarăşi pe Sfântul arhidiacon Ştefan să ne inspire, să ne întărească, să ne ajute, că au fost vremuri grele, dar nici acestea nu sunt uşoare. Ba mai mult, aş zice, că mai multă credinţă şi putere de mărturisire era când era interzisă credinţa, decât acum, cu atâta libertate şi în stânga şi în dreapta; tare ne-am mai relativizat felul nostru de a vieţui, de a crede. O, Doamne, Doamne, mai trimite şi un Sfânt Iacob Putneanul să ne inspire şi pe noi, arhiereii, cum să mărturisim până la sfârşitul vieţii, chiar şi atunci când mulţi sunt potrivnici

învăţăturii pe care noi o rostim în biserici. Dă-le, Doamne, şi părinţilor din sfintele mănăstiri să-şi aducă aminte de toţi cuvioşii care, tăcând, nimic spunând, ci doar prin viaţa lor au dat mărturie despre Tine, Doamne.

Îmi aduc aminte că la înmormântarea părintelui nostru stareţ, Iachint, în iunie 1998, aşa a zis Părintele Patriarh, atunci mitropolit, Daniel despre el, că a fost un misionar stând acasă, la scaunul de spovedanie. Sau, numai când îl vedeai pe bătrânul Iachint, nu mai aveai nevoie de prea multe cuvinte, era viaţa lui mărturie despre Dumnezeul în care credea. Aşa a fost şi Sfântul cuvios Daniil Sihastrul şi sfinţii Paisie şi Natan. Dă-ni-i, Doamne, ca pildă de urmat.

Şi, dacă ne uităm în calendarul scris şi în cel nescris al Bisericii noastre, avem de unde ne inspira; şi mama şi soţia să se uite în viaţa Aniţei Nandriş care 20 de ani, în Siberia fiind dusă, în 1941, n-a deznădăjduit în Dumnezeu, ci şi-a crescut copiii acolo, dincolo de Cercul Polar; 20 de ani a stat acolo, haine din sac făcea pentru copii. Şi i-a învăţat credinţa în Dumnezeu, să nu-şi piardă credinţa şi nădejdea. Şi, când s-au întors cu mila lui Dumnezeu din acele ţinuturi şi din acea viaţa grea, au putut să meargă mai departe.

Am fost în anul mărturisitorilor. Să ne uităm în vieţile celor care au mărturisit acum, aproape de noi. Sfântul Ştefan a fost cel dintâi, Sfântul Gheorghe a fost tot departe de noi, şi Sfântul Ioan cel nou de la Suceava, veacul al 14-lea. Dar i-am avut aproape de noi pe sfinţii care au mărturisit credinţa în Dumnezeu. Se poate! Cum s-a putut atunci se poate şi acum! Dar nu vom putea singuri; ci puterea aceasta de a mărturisi vine de sus, de la Dumnezeu, cu harul Lui, cu ajutorul Lui, cu mila Lui.

Pune, Doamne, cuvintele tale în inimile noastre, fă-le, Doamne, lucrătoare în vieţile noastre, nu atât prin propovăduire, ci văzând oamenii faptele voastre cele bune, sincere şi nefăţarnice, să slăvească pe Tatăl Cel din ceruri. Amin.

***

Cuvânt rostit de părintele Arhim. Damaschin, la Sfântul arhidiacon Ştefan, 27 decembrie 2016, la Mănăstirea Sihăstria Putnei: Curajul ca înfruntare a fricilor şi punerea la (în)cercare a credinţei:

[…] Ce-i făcea pe martirii din temniţele comuniste să accepte toate înjosirile dacă nu curajul şi credinţa în Dumnezeu care le inspiră acest curaj? Pentru că da, curajul se naşte din credinţă şi credinţa alimentează curajul. O credinţă puternică va determina şi un curaj pe măsură.

Un om şovăielnic va avea şi îndoieli în a se afişa, în a-şi mărturisi credinţa lui. Totdeauna va avea şi un ochi sau o ureche aplecată spre ce va spune celălalt, se va gândi dacă nu-i va fi afectată imaginea. Şi, să fim bine înţeleşi, Sfântul Ştefan şi toţi mărturisitorii creştini nu aveau o credinţă ca o adeziune la un set de învăţături, de norme exterioare, ci mult mai mult decât atât.

Credinţa Sfântului Ştefan şi a tuturor martirilor şi a tuturor sfinţilor din calendar, ştiuţi şi neştiuţi, era o credinţă că legătura personală cu un Dumnezeu pe care-L iubeau şi de care se simţeau iubiţi. Aceasta este credința noastră, credința creştină, care nu este o credință fanatică, așa cum există alte credințe în numele unei învățături, mai puțin în numele unei persoane în care cred. În numele unei învăţături devenite ideologie se pretează la acte care nu fac cinste unei credinţe şi este greşit să se eticheteze credinţei noastre atributul de fanatică atunci când avem credinţă puternică, pentru că este cu totul altceva. Sfântul Ştefan Îl iubea pe Acest Iisus şi, dacă nu L-ar fi mărturisit pe Acest Iisus, s-ar fi considerat aceasta ca un act de trădare a Persoanei iubite, nu de încălcare a unei legi exterioare, seci, care nu produce nimic în interior.

Astfel îl înțelegem pe Sfântul Ştefan, astfel îi înţelegem pe toţi mărturisitorii, oameni care iubeau pe Cineva şi de care nu se puteau lepăda prin nemărturisire, prin ascundere, prin îndoială. Şi Domnul ne încurajează să avem această credinţă plină de curaj. Parafrazându-L pe Domnul care zice, prin evanghelistul, că Împărăţia lui Dumnezeu, de la Sfântul Ioan Botezătorul se ia cu asalt, aş îndrăzni să zic că Împărăţia lui Dumnezeu se cucereşte prin curaj. Domnului Îi plac oamenii curajoşi, Domnului nu-I plac oamenii fricoşi, care dau îndărăt, care totdeauna pun schimbătorul de viteze în marşarier; Domnului Îi plac oamenii care merg în faţă, cu piepturile dezvelite, dacă vreţi. Şi de ce aceasta?

Am văzut pe 1 Decembrie, mi-am propus înadins pe 1 Decembrie să vizionez un film istoric, dacă tot e Ziua Naţională şi m-am gândit ce ar fi mai frumos decât una din marile realizări ale cinematografiei româneşti, Mihai Viteazul. Şi mi-a plăcut foarte mult. Şi-mi aduc aminte de una dintre bătălii, într-un moment în care oastea era derutată şi se părea că pierde, Mihai a aruncat toate zalele de pe el, care-i era de prisos, şi a zis: <În cămaşă mă voi duce înaintea oştenilor mei!>. Şi, pe el urmându-l, ostaşii au câştigat lupta. Păi aşa şi noi, Împărăţia lui Dumnezeu o cucerim pentru că în faţă pe Cine avem? Pe Domnul! Suntem ostaşi într-o oaste care este condusă nu de un împărat, de un conducător lumesc, ci de un Dumnezeu care nemincinos este în cuvintele Sale atunci când a zis: Îndrăzniţi, Eu am biruit lumea! Şi iarăşi: Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârşitul veacurilor.

Acest fel de creştini iubeşte Domnul, pe aceştia îi iubeşte: oamenii dedicaţi, oamenii fermi, oamenii cu picioarele pe pământ şi cu mintea în cer, bineînţeles, care nu se dau în lături atunci când li se pune la cercare credinţa.

Şi nouă ni se pune la încercare credinţa. Când te angajezi la cineva care este de altă credinţă şi-ţi condiţionează angajarea ta şi un salariu mare de a te lepăda de credinţa ta, atunci se vede dacă tu într-adevăr crezi sau nu crezi în Domnul. Şi nu ştim ce va veni, dar va veni, că aşa ne zice Cartea Sfântă, în Apocalipsă, că nimeni nu va putea cumpăra sau vinde decât aceia care vor avea pe mână semnul chipului fiarei. Şi, dacă nu vei avea, nu vei putea să vinzi, să cumperi, până la urmă să trăieşti. Nu sunt adeptul teoriilor apocaliptice, dar cred că aceasta se va întâmpla cândva. Când? Domnul cu mila Lui ştie.

Dar iarăsi, să fim bine înţeleşi, o credinţă puternică şi un curaj mare nu exclud, iubiţilor, fricile şi frica. Poate să spună cineva dintre noi că n-are nici o frică atunci când se gândeşte că va sta în faţa Dreptului Judecător? Cine dintre noi n-are nici măcar un sentiment de sfială şi de reţinere, dacă nu chiar de frică faţă de Dumnezeu, pentru că ne simţim cu musca pe căciulă, deşi noi n-ar trebui să facem cele ale credinţei pentru că ne temem de iad sau de pedeapsă, ci, după modelul Sfântului Ştefan, pentru că-L iubim pe Dumnezeu!

Şi nu vorbim numai de fricile care ţin, să spunem, de viaţa duhovnicească, ci şi de fricile care ţin de viaţa de toate zilele: frica de eşec, frica de moarte, frica de a vorbi în public - care e una dintre cele mai mari frici pe care le au oamenii. Şi am primit aseară un cuvânt înţelept care spune aşa: Curajul nu va creşte niciodată atunci când ne negăm fricile, cu atât mai rău când ne urmăm fricile, atunci când ne justificăm fricile, atunci când fugim de frici, ci curajul creşte atunci câd ne înfruntăm frica.

Eu am deja câţiva ani, nu mulţi, dar nici puţini, în care am primit ascultarea să ies în faţa frăţiilor voastre şi să rostesc cuvânt de învăţătură cu binecuvântarea părintelui. Pot să mărturisesc că de puţine ori nu mi-a tremurat inima înainte de a ieşi în faţa dumneavoastră dar, totuşi, am ieşit. Mai cu emoţie în glas, mai cu mai puţină emoţie, dar am ieşit pentru a-mi împlini această ascultare. Dacă n-aş fi ieşit, niciodată n-aş fi putut să trec încetul cu încetul peste această frică şi peste altele, de care sunt conştient, unele chiar foarte dureroase.

Deci curajul se naşte, creşte înfruntând fricile! Uitaţi-vă şi la Sfântul Ştefan, vă rog. Sfântul Ştefan, atunci când a început să vorbească sinedriului, a început dintr-o zvâcnire a inimii, nu având un bagaj foarte mare de credinţă şi, bazându-se pe el, să fi mers mai departe. Credinţa lui şi curajul lui au mers mână în mână - luând doar cazul acesta, al discursului lui în faţa sinedriului - şi a crescut, a crescut, şi abia la sfârşit a putut să spună el aceste cuvinte şi, într-un fel, abia

după ce şi-a arătat curajul şi credinţa i S-a arătat Dumnezeu. Ne zice cartea Faptele Sfinţilor Apostoli că Ştefan a văzut slava lui Dumnezeu - când? După ce şi-a arătat curajul, după ce şi-a manifestat credinţa! A văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Deci Dumnezeu l-a încredinţat într-un mod deplin nu dintru început, ci după ce el a făcut un act vizibil de credinţă şi de curaj.

Vă spun lucrurile acestea pentru că astăzi trăim într-un imperiu de frică, nu de curaj. După evenimentele din 11 septembrie din America, poporul american, dar, prin extensie, şi în Europa, se trăieşte în frică şi din frică şi-a vândut libertatea, a dat acces la intimităţile lui, la toate libertăţile lui, numai ca să se simtă în siguranţă. Toate excesele care se fac în zilele noastre, cele care ţin de o luptă legitimă împotriva corupţiei - cum să nu! trebuie descoperiţi aceia care ne înşală şi care, până la urmă, ne fură pe noi, nu fură statul - dar toate aceste excese, toate arestările televizate, cu oameni cu mască pe cap… Toată lumea se teme acum, nu mai suntem oameni liberi. Şi, atunci când oamenii se tem, sunt uşor de controlat. Pentru că lipsa de curaj frânează imaginaţia. Lipsa de curaj stopează iniţiativele cele frumoase şi cele bune. Un om fără curaj are o viaţă aplatizată, fără niciun zvâc de frumuseţe, de ieşire dintr-o rutină. Şi lui Dumnezeu nu-i place asta şi nici vieţile noastre nu sunt frumoase dacă sunt doar atât.

La o reprezentaţie de circ, unde ştiţi că creşte adrenalina, mai ales că nu există plasă sub acrobaţi, un bărbat trecea pe o sârmă. Şi, pentru a face tensiunea şi mai mare, a luat şi un copil pe umerii lui. Şi, când a trecut pe sârmă cu bine, slavă Domnului, copilul a fost întrebat: <Dar nu ţi-a fost frică acolo sus, pe umerii acestui om?>, iar el a răspuns: <Nu mi-a fost frică, pentru că el e tata!>

O, Doamne, dă-ne să simţim că suntem pe umerii Tăi, că suntem la pieptul Tău, că Tu eşti Stăpânul nostru şi Împăratul nostru şi dă-ne curajul Tău, sporeşte-ne Tu curajul, sporeşte-ne Tu credinţa, ca să ne bucurăm de această viaţă! Să nu fim laşi, să nu fim trădători, să nu fim dătători înapoi ca racul, ci pe Tine să Te iubim, în Tine să credem, şi cu curaj să ne petrecem viaţa şi în veşnicie să ne bucurăm, nu de umerii Tăi, ci de braţele Tale. Amin.

PS Damaschin Dorneanul, la Mănăstirea Putna: „Dacă Biserica nu va fi mărturisitoare până la sfârşit, înseamnă că aproape este sfârşitul”

În cuvântul de învăţătură, PS Părinte Damaschin Dorneanul a subliniat că menirea Bisericii este aceea de a fi mărturisitoare şi martor al Mântuitorului Iisus Hristos: „Îl pomenim pe cel ce este început al mucenicilor - Sfântul apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan. De la el a pornit izvorul viu, până în zilele noastre, al mărturisitorilor, al martorilor Domnului nostru Iisus Hristos. Pe el l-a avut şi Sfântul Gheorghe mucenicul, şi Sfântul mare mucenic Dimitrie, în minte şi în inimă, atunci când şi ei au fost puşi în faţa faptului de a da mărturie pentru Dumnezeu sau a se lepăda de Dumnezeul cel adevărat. Aşa cum el, Sfântul apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan, a făcut în vremea lui. Venind şi mai aproape de vremea noastră, şi rugăciunile Sfântului arhidiacon Ştefan au fost cele care l-au ajutat şi pe Sfântul mare mucenic Ioan cel nou de la Suceava, atunci când şi el a fost pus în faţa faptului de a fi martor, de a da mărturie pentru Dumnezeul în care credea, în faţa celor care-L batjocoreau. Şi nu cred că greşesc dacă spun că şi slăvitul voievod Ştefan, un alt fel de mucenic, tot martor al Dumnezeului celui Viu în pământul binecuvântat al Moldovei, tot pe Sfântul apostol, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan l-a avut ca pildă şi ca însoţitor în rugăciune.

Toată ceata sfinţilor mucenici care împodobesc nu doar calendarele noastre, ci mai ales cerurile Dumnezeului celui Sfânt l-au avut ca începător, ca obârşie a mărturisirii lor pe Sfântul, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan. Oare a trecut vremea mărturisirii? Când se cere a fi mărturisit Domnul Hristos? Oare numai

atunci când se închid bisericile? Oare numai atunci când avem împăraţi prigonitori? Oare numai atunci când temniţele se deschid pentru cei care se numesc creştini? Oare numai în aceste cazuri? Nu! Biserica este începătoare dintru începuturile ei şi dacă ea nu va fi mărturisitoare până la sfârşit, înseamnă că aproape este sfârşitul. Când Biserica, prin credincioşii ei, prin slujitorii ei sfinţiţi, nu mai este martor al Dumnezeului pe care spune că-L slujeşte, înseamnă că Biserica aceea va trebui să-şi înceteze existenţa, să se ia moştenirea de la ea şi să se dea altor lucrători care vor aduce roadele, cum a zis cuvântul Evangheliei din această zi".

Pământ îmbibat cu sângele Sfântului mucenic şi arhidiacon Ştefan

La finalul slujbei, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, stareţul Mănăstirii Putna, a mulţumit Preasfinţitului pentru împreuna-rugăciune şi împreuna-slujire şi a arătat că între Sfântul arhidiacon Ştefan şi binecredinciosul voievod Ştefan cel mare şi sfânt există o puternică legătură: „Mulţumim Preabunului Dumnezeu că, iată, ne-a învrednicit ca să ajungem cu pace şi bucurie la această aleasă sărbătoare, închinată Sfântului arhidiacon Ştefan, patronul, părintele, ocrotitorul Sfântului voievod Ştefan.

Dacă vă uitaţi deasupra mormântului voievodului Ştefan cel mare şi sfânt, veţi găsi chipul Sfântului arhidiacon Ştefan, iar în tainiţa mănăstirii se află un dar lăsat nouă de Sfântul voievod Ştefan, anume pământ îmbibat cu sângele Sfântului mucenic şi arhidiacon Ştefan. Această relicvă este păstrată cu sfinţenie în mănăstirea noastră. Cum a făcut rost marele voievod de aceasta, nu ştim cu exactitate, însă bănuim că a primit-o pentru dragostea pe care a avut-o el faţă de Dumnezeu şi de Biserica Sa.

Sfântul voievod Ştefan a ctitorit, a sprijinit, a ajutat multe biserici din ţara noastră şi, cum spunea Patriarhul Bartolomeu în 2004 când a fost la Putna, a ajutat locurile sfinte din Sfântul Munte Athos. Din Sfântul Munte, mai cu seamă de la Mănăstirea Vatopedu, considerăm noi că a ajuns la Mănăstirea Putna craniul Sfântului Ghenadie, patriarhul Constantinopolului, dar şi pământul îmbibat cu sângele Sfântului arhidiacon Ştefan".

Slujba Sfintei Liturghii a fost urmată de tradiţionalul concert de colinde din a treia zi de Crăciun de la Mănăstirea Putna, ce s-a desfăşurat în curtea aşezării monahale şi care a fost susţinut de mai multe coruri din zona Bucovinei.

Dumnezeu deranjează, fiindcă vădeşte cine suntem.. Predică la Fuga în Egipt şi de ziua Sfântului arhidiacon Ştefan, la Putna, a PS Damaschin dorneanul: Înţelepciune şi demnitate în faţa celor care ne sunt potrivnici, dar grijă la viaţa noastră şi la recunoaşterea bolilor noastre ascunse

28.12.2020

Preasfințitul Damaschin Dorneanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților despre pilda Sfântului arhidiacon Ștefan și a Sfintei Familii, care a fugit în Egipt de la fața lui Irod, Duminică, 27 decembrie 2020, Mănăstirea Putna:

Prăznuim astăzi pe Sfântul Ştefan. Şi unde putem fi noi, bucovinenii, de Sfântul Ştefan decât la mănăstirea Putna, mai ales la mănăstirea Putna. Îl prăznuim pe Sfântul Ştefan, întâiul arhidiacon şi întâiul mucenic şi nu pot, în fiecare an, să nu mă gândesc că a pus Biserica această sărbătoare aproape de Naşterea Domnului nostru Iisus Hristos, a treia zi.

De ce a treia zi? De ce atât de repede? Parcă voiam să ne mai bucurăm de Naşterea Domnului, Crăciunul vine cu multă speranţă, cu multă bucurie, cu atmosfera de familie, cu daruri împărtăşite, cu masă bogată, cu brad, cu oameni buni, cu inimi bune. Atât de repede să trecem în alt registru şi să ne amintim de un Sfânt mucenic, de sânge, de prigoană? Parcă au cântat îngerii acum câteva zile Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire… Pruncule din Betleem, Tu ai venit să ne aduci pace şi bunăvoire între oameni. Atât de repede e ură, e răzbunare, e fremătare de mânie? Da. Aşa este.

A rânduit Sfânta Biserică pomenirea Sfântului mucenic şi arhidiacon Ştefan atât de aproape de sărbătoarea Naşterii Domnului pentru a ne arăta că Domnul a venit într-o lume care I-a fost şi Îi este ostilă. N-a fost bine primit. Nu I s-au întins mâinile, nu I s-au desfăcut braţele, cu atât mai puţin inimile. Şi astăzi suntem şi în duminica întâi de după Naşterea Domnului, în care am auzit despre un Irod care tot pentru că auzise de un Prunc care l-a stingherit pe el a dat poruncă să fie ucişi toţi copiii din zona Betleemului care erau, intr-un fel, şi copiii săi, pentru că era poporul lui.

De ce toate acestea? De ce oamenii s-au purtat atunci şi se poartă şi astăzi cu atâta ostilitate faţă de Dumnezeu, faţă de Biserică? Pentru că aceasta a definit traiectoria şi viaţa şi fiinţarea Bisericii de atunci şi până astăzi. De ce? De ce, Doamne? Cu ce deranjăm? Tu eşti dragoste, Tu ai venit să aduci pace, bucurie, li-nişte; de ce nu Te primesc oamenii pe Tine? Cu ce îi încurci?

Când vine Dumnezeu, printre altele, ştiţi ce face? Ne vădeşte. Ne arată cine sun-tem. Dumnezeu, Adevărul fiind, ne pune în faţă adevăratul chip al nostru şi asta nu place. Acesta este un motiv pentru care oamenii care nu vor să se îndrepte se împo-trivesc lui Dumnezeu şi Îi sunt ostili lui Dumnezeu.

S-a citit acel dialog, acea pledoarie a Sfântului arhidiacon Ştefan în faţa cărturarilor şi fariseilor. Ar fi trebuit, la sfârşit, să-l aplaude pe Sfântul arhidiacon Ştefan. Atât de bine a vorbit, atât de bine ştia Vechiul Legământ. Le-a tâlcuit cele despre ei, despre poporul evreu. Dar cărturarii şi fariseii, cei care se considerau a fi singurii stăpâni ai adevărului, singurii cunoscători ai Scripturii, cum au reacţionat? Fre-mătau, scrâşneau. Fremătau de mânie în inimile lor: „Vine acesta.. De unde a apă-rut acest Ştefan să ne înveţe pe noi şi să ne spună că noi am greşit atunci când L-am trimis la moarte pe Acel Iisus din Nazaret căruia el Îi slujeşte? Cine e el să se considere asta?”

Adevărul este că Sfântul Ştefan, când a văzut ce inimi împietrite are în faţă, nu a pregetat şi le-a spus direct, fără ocolişuri, cine sunt: „Voi sunteţi netăiaţi la inimă şi la urechi şi pururi staţi împotriva Duhului Sfânt”. Pururi staţi împotriva lui Dumnezeu.Voi ziceţi că Îl propovăduiţi pe Dumnezeu, Îl faceţi cunoscut pe Dum-nezeu poporului... Nu. Voi staţi împotriva lui Dumnezeu. Le-a arătat cine sunt, de fapt. Şi nu le-a convenit.
A venit Domnul Hristos. Un Prunc. Ce poate să facă un prunc, cu ce poate să de-ranjeze un prunc? Şi Irod s-a simţit ameninţat. De ce s-a simţit ameninţat? Pentru că auzise el că Acesta s-ar putea să fie un Rege şi tronul lui se clătina. Ce mai face Dumnezeul nostru Cel adevărat? Ne zgâlţâie. Nu ne lasă aşezaţi acolo unde noi înşine ne-am pus, crezând că aşa suntem şi aşa ne este bine. Dumnezeu nu ne lasă în confortul în care nouă ne place să stăm, pentru că ştie că acest confort, de cele mai multe ori, un confort lăuntric, un confort mental, o

mulţumire a noastră legată de felul cum suntem, cum ne descurcăm, este spre pierzarea noastră şi Dumnezeu vrea mântuirea noastră. Pentru că de asta a venit: „să Se nască şi să crească, să ne mântuiască”. Şi de aceea Dumnezeu incomodează; Dumnezeu deranjează.

Ce a făcut Irod când a văzut că Acel Prunc îl incomodează? Ce a făcut? A zis: Hai să scap de El! Asta face şi lumea care nu Îl primeşte pe Dumnezeu nici astăzi: <Hai să scăpăm de El; hai să Îl trimitem în Egipt! Încă o dată, du-Te, Doamne, încă o dată în Egipt, cu păgânii. Acolo Ţi-e locul. Stai, Doamne, în cer, de ce vii aici, pe pământ, să ne strici nouă socotelile? Nouă ne e bine aici, lasă-ne cu ale noastre, ştim ce avem de făcut!> Să scăpăm de Dumnezeu, să nu-L vedem pe Dumnezeu. Icoanele, afară cu ele de pe drumuri, de prin şcoli, de prin instituţii. Să stea acasă! Închise! Vreţi să fiţi creştini? Fiţi la voi, în curtea voastră! Să-L izolăm pe Dumne-zeu. Să-L punem deoparte. Nu mai punem mâna pe Biblie când jurăm, punem [doar] pe Constituţie. Oricum, cel care are reticenţe în a pune mâna pe Biblie îmi pun semne de întrebare că, dacă pune mâna pe Constituţie, va şi respecta ce scrie într-însa. Mai dureros este altceva, când sunt unii care pun mâna şi pe Biblie şi pe Constituţie şi după aceea uită pe ce au jurat.

Bine, dar rămânem noi, rămâne un Ştefan. Dumnezeu e un smerit, un delicat, El, dacă nu e primit cu drag, nu stă cu forţa. Se retrage, Se duce, dă doi paşi înapoi. Dar rămân creştinii! Cu ei ce-i de făcut? Cu cei care vor să fie familia între un bărbat şi o femeie ce e de făcut? Cu aceştia care spun că ei cred în Dumnezeu ce e de făcut? Cu aceştia care duminică, cum era înainte, în vremea regimului comunist, voiau să meargă la biserică, ce e de făcut? Noi avem de strâns grâul, avem de cules porumbul, ce e de făcut cu aceştia? Păi unii au încercat să ne elimine şi pe noi. Au început cu Ştefan. L-au eliminat? Într-un fel, da; l-au ucis cu pietre. A stat şi Saul acolo. Dar n-au putut să pună scop Veştii celei Bune pe care Dumnezeu a adus-o. Au omorât un om, doi, trei, în primele veacuri ale creştinismului chiar mai mulţi. Şi, totuşi, Biserica a rezistat. De ce? Pentru că oricât ar vrea omul să lupte împo-triva lui Dumnezeu, nu-L va putea birui, nu-L va putea elimina.

De ce vă spun toate acestea, iubiţi credincioşi? Vă spun asta pentru a nu trăi în ignoranţă. Asta este realitatea, acesta este destinul nostru. Să nu ne aşteptăm la altceva. Aceasta e viaţa. A fi creştin, în orice vreme, e un lucru nu uşor. Pentru că cel care trăieşte creştinismul trebuie să înţeleagă că va avea potrivnicii dinăuntru, dinafară, de la oameni, de la demoni, de la el însuşi. Nu e uşor să fii creştin. Condiţia de creştin e condiţia Mântuitorului, e condiţia Sfântului Ştefan. „Dacă pe Mine M-au prigonit, şi pe voi vă vor prigoni”.

Vă mai spun acestea şi pentru a învăţa din ziua de astăzi, că ne aducem minte de Fuga în Egipt, cum trebuie să reacţionăm noi, cu înţelepciune şi cu demnitate, în faţa celor care nu ne vor bine. Cu înţelepciune, mai întâi. Ce a făcut mama Domnului Hristos, Maica Domnului, cu dreptul Iosif? Au stat în calea mâniei lui Irod? Nu. Îngerul s-a arătat noaptea în vis şi i-a zis lui Iosif: Ia-l pe Prunc şi pe mama Lui şi mergi în Egipt.

Au mai fost momente când voiau să-L arunce pe Domnul Hristos de pe culmea unui munte şi Domnul a trecut printre ei. Au venit o dată la Domnul Hristos şi I-au zis: <Dar Tu nu plăteşti dajdie? Trebuie să dai dare Cezarului!> Domnul Hristos n-a spus: <Păi de ce să dau, că Eu sunt Împăratul…>, ci a spus: <Vrea dajdie, vrea bani… Du-te, Petre, ia un peşte, ai să găseşti acolo ceva şi dă-le, dacă asta vor.> Acesta e semnul înţelepciunii, iubiţi credincioşi.

Să nu ne risipim energia, puterea, forţa lăuntrică în lucruri mici, în lucruri care nu merită investiţie foarte multă. Nu vă opuneţi acolo unde nu trebuie să vă opuneţi, nu staţi împotrivă acolo unde nu trebuie să staţi împotrivă. Lumea îşi urmează cursul ei, viaţa socială îşi urmează cursul ei, uneori neutră, alteori potrivnică nouă, dar ea, în sine, îşi vede de drumul ei. Noi avem drumul nostru. Se intersectează cu acela, dar n-are rost să facem accidente atunci când ne intersectăm. Deci cu multă înţelepciune. Vrea Cezarul taxă, îi dăm taxă. A vrut Cezarul stăpânirea să plătim amendă pentru că am făcut înmormântarea ÎPS Pimen - în severe condiţii, respect-tate bine - am zis să plătim amendă, dacă asta vor. Sărăcim noi pentru 5000 de lei pentru ÎPS Pimen? Niciodată. Era ÎPS Pimen pe catafalc în catedrala din Suceava şi şase plângeri s-au primit în acele zile, nici măcar n-a fost pus în groapă, că am încercat să-i facem o prohodire după cuviinţă şi după cum merită.

Cu înţelepciune, dar şi cu demnitate, iubiţi credincioşi. Sunt momente în viaţă şi în istorie când trebuie să stăm drept, cum a stat Sfântul Ştefan voievodul şi cum a stat şi Sfântul Ştefan arhidiaconul. Nu prea plecat capul atunci când nu trebuie plecat, atunci când Dumnezeul meu este hulit eu nu pot să tac. Pe mine pot să mă batjocorească, pe Dumnezeu - nu.

Şi să ne dea Dumnezeu înţelepciunea să ştim când şi cum şi cu ce inimă să stăm drept, să stăm fără de frică, să nu ne ruşinăm, să nu tăgăduim, să nu fugim, să nu ne dăm după colţ, să nu fim ca Iuda, trădători, sau ca Petru, în prima lui fază, când… „nu Te cunosc pe Tine, Doamne…” Să ne dea Dumnezeu înţelepciunea să ştim lucrul acesta.

Şi închei, iubiţi credincioşi, venind la cele mai dinlăuntru ale noastre. N-a venit Domnul să mântuiască lumea din afară, ci dinlăuntru să ne mântuiască. V-am spus că Domnul, când vine, ne vădeşte aşa cum suntem, cum nu i-a convenit

nici lui Irod, nici cărturarilor şi fariseilor care îl ascultau pe Sfântul Ştefan, pentru că îi arăta aşa cum sunt. Mare grijă, vă rog. Mare grijă la viaţa noastră.

Era o poveste cu Albă ca Zăpada, care avea o mamă vitregă şi avea aceasta o oglindă - atunci oglinzile erau scumpe, nu ca acum, când te întorci şi dai numai de oglinzi prin casă. Şi se uita împărăteasa aceea, mama vitregă, la oglinda aceea fermecată: oglindă, oglinjoară, cine-i cea mai frumoasă din ţară? Întrebăm şi noi asta de multe ori. Poze frumoase puse pe Facebook - arătăm în afară numai ceea ce ne place nouă, ne e drag de oamenii care spun: ce bine arăţi, ce casă ţi-ai făcut, ce bun discurs ai ţinut, ce slujbă frumoasă aţi ţinut, Preasfinţite! O, ce ne e drag de oamenii aceştia care ne vorbesc de bine, care ne pun în faţă lucrurile frumoase, unele dintre ele adevărate.

Dar dacă am întreba noi altă oglindă, oglinda pe care Dumnezeu a venit să ne-o pună în faţă, oglinda din Scripturi, oglinda din pilda sfinţilor: oglindă, oglindă, Doamne oglindeşte, cum sunt eu acum? Pe unde mă aflu eu acum? Dacă ar veni odată Sfântul Ştefan şi mi-ar spune în faţă cum sunt eu, aş face ca acei farisei şi cărturari, aş fremăta şi-aş zice: “dar de ce vii tu să-mi spui ceea ce nu-mi convine să se ştie, ceea ce eu fardez, ceea ce eu ascund?”? Sau aş zice: „aşa este, nu stau bine!”?

Dar mare lucru este, iubiţi credincioşi că pentru a putea fi vindecat mai întâi trebuie să ştii că eşti bolnav, că dacă te duci la spital când cancerul a ajuns în stadiul patru sunt slabe şanse să te vindeci. Dar dacă cineva ţi-a spus, un doctor, de suflete de data aceasta, printr-un cuvânt, Doctorul de suflete Cel Adevărat, Domnul Hristos, prin cuvântul Scripturii, sfinţii prin pilda lor, arătându-ţi cum trebuie să trăieşti, şi noi nu… Şi dacă o luăm din timp ne vindecăm şi ne îndreptăm mai repede. Pentru această sinceritate mă rog Domnului să nu ne lase în înşelare.

Să ne dea Dumnezeu acest duh aşezat pentru a ne recunoaşte şi a vedea cum sun-tem noi si a nu fi deranjaţi, a nu fi incomodaţi atunci când Dumnezeu ne spune: <Nu stai bine, nu trăieşti bine, dar Eu nu vreau să te las aici. Vreau să te ridic şi să te mântuiesc!>

Şi să ne ajute Dumnezeu ca din pilda Sfântului arhidiacon Ştefan şi din pilda Familiei Sfinte, care astăzi fuge în Egipt, să învăţăm cum să stăm cu demnitate şi cu înţelepciune împotriva tuturor potrivniciilor care sunt şi care sigur vor mai fi, dar care niciodată şi niciodată nu vor putea să ne smintească din dreapta vieţuire şi din dreapta cugetare pentru că nu vom fi singuri, ci cu Dumnezeu, care a spus: „În lume necazuri veţi avea - da, din toate părţile - dar îndrăzniţi”, Eu sunt Dumnezeu şi Eu am biruit o dată lumea şi o voi mai birui o dată şi pentru voi! Amin.

Prigoana Bisericii şi a slujitorilor ei. Calomnia, arma satanică predilectă– Predica părintelui Damaschin Luchian de la Sihăstria Putnei la praznicul Sfântului arhidiacon Ştefan (2011)

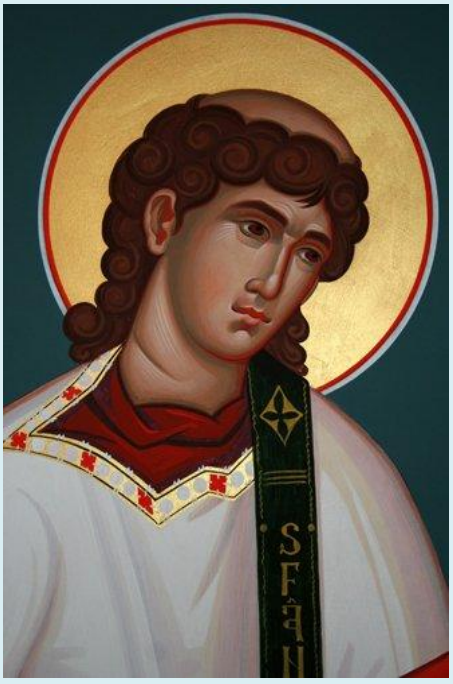

Sărbătoarea Naşterii Domnului este, în acelaşi timp, o sărbătoare a bucuriei, dar este o bucurie amestecată cu oarecare tristeţe. Paradoxal. Capul Sfintei noastre Biserici este Mântuitorul Iisus Hristos, iar trupul este Biserica. Trupul nu poate să aibă un alt curs al vieţii decât a avut capul. Şi dacă El, Capul Bisericii, Hristos, a fost prigonit încă de la naştere, a trebuit să ia calea pribegiei la scurtă vreme după ce s-a născut, la fel şi Biserica: dintru început, de la naşterea ei a fost spusă prigoanei. Şi poate de aceea Biserica a rânduit ca la scurtă vreme după ce prăznuim naşterea Pruncului Iisus, naşterea Capului, să facem prăznuirea celui dintâi mucenic, celui dintâi mădular al Bisericii, care a suferit prigoană aşa cum El, Capul, a suferit, adică pe Sfântul Apostol, întâiul mucenic şi Arhidiacon Ştefan. A zis Domnul că Dacă pe Mine M-au ascultat şi pe voi vă vor asculta. Dar dacă pe Mine M-au prigonit şi pe voi vă vor prigoni. Şi de ce l-au prigonit pe Ştefan? Din invidie!

Şi durerea cea mai mare este că istoria aceasta a prigoanei împotriva Bisericii se repetă, se repetă până în zilele noastre, folosind cele mai înjositoare modalităţi de a păta faţa unui om sau faţa unei instituţii.

Ne spune Sfânta Scriptură, mai precis Cartea Faptelor Sfinţilor Apostoli, că el, Ştefan diaconul din cei şapte care au fost aleşi, era plin de credinţă şi de Duhul Sfânt şi mai era plin de har şi de putere şi mai făcea semne şi minuni în popor. Şi din cauza aceasta a avut un dialog împreună cu cei care erau foarte

îndărătnici dintre idei, o seamă de reprezentanţi din mai multe sinagogi şi ne spune Sfântul evanghelist Luca, cel care a scris şi Faptele Sfinţilor Apostoli că ei, aceştia, iudeii, nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi a duhului cu care el, Sfântul Ştefan, vorbea. Şi ce au făcut atunci? Au pus pe nişte bărbaţi să zică minciuni. Şi anume că l-am auzit spunând cuvinte de hulă împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu. Şi aşa cum făcuseră ei cu puţin timp înainte împotriva Domnului Iisus Hristos întărâtând poporul, mulţimea, gloata, aşa şi acum au întărâtat poporul şi numai pe ei, ci şi pe bătrâni şi pe cărturari, care erau nu numai doldora de carte, ci şi plini de mândrie şi de slavă deşartă şi nu puteau suporta ca altcineva necunoscut, neştiut, nu de al lor, să vină şi să se afişeze ca învăţător al poporului în detrimentul lor şi atunci au năvălit asupra lui Ştefan, l-au răpit şi l-au dus în sinedriu, acelaşi sinedriu care mai înainte Îl judecase şi pe Mântuitorul Iisus Hristos.

Şi repetă evanghelistul Luca, pentru a nu mai fi nici o umbră de îndoială şi zice: Au pus martori mincinoşi care ziceau: „Acest om nu încetează a zice cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt - adică împotriva templului - „şi împotriva Legii. Căci l-au auzit spunând că Iisus Nazarineanul Acesta va strica locul acesta şi va schimba datinile pe care ni le-a lăsat nouă Moise.”

Şi zice evanghelistul Luca un cuvânt care ar trebui să ne pună pe gânduri, ultimul verset din capitolul 6: Aţintindu-şi ochii asupra lui, toţi cei ce şedeau în sinedriu au văzut faţa lui ca o faţă de înger.

Şi cu toate că ei i-au văzut faţa ca o faţă de înger, răutatea lor a fost mai puternică şi l-au condamnat pe Sfântul Ştefan, deşi el s-a apărat, la ucidere cu pietre în afara cetăţii, la fel ca pe Mântuitorul Iisus Hristos şi astfel noi îl pomenim astăzi pe el, întâiul mucenic al Bisericii care începuse a fi prigonită de aceia care o urau pe ea şi pe Capul ei, Mântuitorul Iisus Hristos. Ce au folosit iudeii? Minciuna. Ce au folosit mai-marii poporului împotriva Mântuitorului şi a lui Ştefan? Calomnia. Nu atât ei sunt aceia care au iniţiat aceste lucruri, ci acel vechi întru răutate de care Scriptura ne spune că este tatăl minciunii.

Aduceţi-vă aminte din Vechiul Testament de Iosif. Cu ce l-a putut doborî vrăjmaşul? Cu nimic. Şi când femeia lui Putifar n-a reuşit să-l ademenească, să-l tragă la păcat, a adus minciună asupra lui şi l-a calomniat. Şi doar astfel, prin calomnie, a putut să fie închis. Aduceţi-vă aminte apoi de Susana, la fel: doi bătrâni, înaintaţi nu doar în zile, ci şi în patimi, tot aşa, dorind a o necinsti pe ea şi nereuşind, au calomniat-o. Şi este plină istoria Vechiului Testament, dar şi istoria Noului Testament; să ne aducem aminte şi Pavel apostolul, care a suferit calomnii din partea celor care îi urau pe [creştini], adică din partea diavolului, care, neputând să-l doboare pe om prin patimi, recurge apoi la alte tertipuri. Şi în viaţa duhovnicească se întâmplă tot aşa. Când diavolul nu reuşeşte pe un om

să-l biruiască prin patimile care ţin de trup şi de neputinţele lui şi de neputinţele sufletului, recurge la boli şi recurge la clevetiri şi calomnii din partea oamenilor răi.

Vă spun lucrurile acestea, iubiţi credincioşi, pentru a vă face şi pe dumnea-voastră părtaşi, deşi suntem în atmosferă sărbătorească, la o mare durere, o durere a Bisericii, o durere care trebuie să fie a tuturor, o durere pe care şi dumneavoastră trebuie s-o împărtăşiţi, care sunteţi Biserica, ca să vedeţi cum calomnia, de care a avut parte şi Sfântul Ştefan, este în floare, inclusiv sau poate mai ales, în zilele noastre, împotriva Bisericii.

Din mila lui Dumnezeu şi eu personal, în mai multe rânduri, şi alţi părinţi din mănăstirea noastră, ne-am bucurat de ospitalitatea şi de bună învăţătura şi de buna rânduială pe care, fiecare după măsură şi după râvnă şi-a apropriat-o, din partea mănăstirii Vatopedi, una dintre cele douăzeci de mari mănăstiri din Sfântul Munte Athos; a doua în rang - după o ordine oareşicum lumească - noi o socotim prima ca importantă din Sfântul Munte Athos prin tot ceea ce face şi mai ales pentru tot ceea ce trăiesc. De vreo trei ani, dacă nu şi de mai bine, sunt ţinta unor atacuri din partea presei din Grecia, sunt obiectul scenariilor unor judecători care nu ţin cu Biserica – deşi Grecia se mândreşte a fi ţară creştină, cu o proporţie mult mai numeroasă decât în ţara noastră a creştinilor ortodocşi – în legătură cu nişte proprietăţi, pe care Biserica le-a avut din partea unor împăraţi şi pe care mănăstirea s-a străduit cât de cât să le folosească spre binele ei. Şi oamenii ascultă astăzi de gura celor care de care nu trebuie să asculte. Nu prea mai ascultă astăzi oamenii de gura celor care sunt puşi să înveţe: a preoţilor, a arhiereilor. Şi ascultă de gura presei. Dacă nu mă înşel, este şi o emisiune care aşa se numeşte astăzi: În gura presei. Doamne fereşte să cazi într-o aşa gură: nu că te scuipă, dar te mănâncă cu totul.

Astfel că întreaga populaţie a Greciei, sau marea majoritate, Dumnezeu ştie acolo, este împotriva acestui părinte Efrem, care a primit de la Dumnezeu acest jug sau poate această cunună, la fel ca Sfântul Ştefan, al cărui nume în greacă înseamnă „cunună”, de a fi pus el, arhimandritul marei lavre Vatopedi, el, pe care noi l-am cunoscut ca mare om duhovnicesc, mare figură duhovnicească a Sfântului Munte Athos, de a fi pus, în zi de ajun de Crăciun, sub arest preventiv în mănăstirea sa. Mai mult: ar fi vrut să-l ia la Atena şi să-l ţină în custodie [ceea ce avea să se şi întâmple, în urma predării sale, chiar în ziua în care se ţinea acest cuvânt, n.n.]. Mai mult: deşi în ultimii ani ieşise din Sfântul Munte de foarte multe ori, în misiune, vestind cuvântul lui Dumnezeu şi voia lui şi nu politicile oamenilor, de fiecare dată s-a întors, deci n-a dat nici un semn că ar vrea să fugă, temându-se, el, care se consideră nevinovat de atâtea lucruri care i se pun în cârcă. În zi de ajun - pentru noi, cei care ţinem calendarul îndreptat – au împânzit Sfântul Munte cu poliţişti, ieşirile le-au blocat cu gardă, nu cumva

să fugă, arest preventiv pentru o vină care încă nu i s-a dovedit, pentru care i s-a dat câştig de cauză într-un proces anterior şi care a venit la scurtă vreme după ce, săvârşind un pelerinaj în Rusia cu cinstitul Brâu al Maicii Domnului, a spus un cuvânt bun, a intervenit, i-a rugat pe mai-marii celor din Rusia, Rusia pravoslavnică, fraţii noştri creştini, ca să dea o mână de ajutor Greciei, mai ales Ciprului, pentru a ieşi din starea dezastruoasă în care se află.

Coincidenţă sau nu, vom afla la Înfricoşătoarea Judecată, la scurtă vreme după întoarcerea din acest scurt pelerinaj în Rusia şi după aceste evenimente, mai-marii Greciei, Dumnezeu ştie de către cine întărâtaţi, au luat această măsură. Chipurile, cred că au terminat toate cazurile de corupţie din Grecia şi doar acesta a rămas nerezolvat; i-au închis pe toţi rău-făcătorii de la nivel înalt şi pe cei de rând şi doar acesta, părintele, a mai rămas de închis…

Noi, departe şi în ţara noastră ne lovim de aceeaşi problemă. Vă mai aduceţi aminte acum câţiva ani, acum s-a mai uitat, de părintele acela, Daniel, de la mănăstirea Tanacu? Acum a fost eliberat pentru bună purtare înainte de termen. Şi a trebuit să fie închis el. Tot aşa, au terminat cazurile de rezolvat şi şomau, probabil, judecătorii şi nu aveau ce să mai judece în tribunalele româneşti. Ei, fraţilor, să ştiţi că este un lucru care n-ar trebui să ne surprindă. Că Domnul aşa ne-a zis şi ne-a avertizat şi ne-a spus, că în lume necazuri veţi avea, şi că veţi fi prigoniţi şi că din pricina Mea, minţind, vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră. Asta ne-a vestit Domnul şi asta ne aşteaptă.

Şi să ştiţi că atunci când Biserica este prigonită, atunci Biserica se întăreşte. Şi când Biserica este oarecum menajată de stăpânire, atunci neputinţele membrilor ei, mădularelor ei, fac ca trezvia să scadă, fac ca râvna să slăbească, fac ca vigilenţa să fie aproape de cotele mai de jos, aproape de zero. Iar când Biserica este asuprită - cel puţin aşa a fost până acum - Biserica s-a întărit. Nu ştiu dacă în aceeaşi măsură va fi şi de acum înainte. Şi de ce zic aşa? Pentru că noi astăzi nu mai suntem aşa cum au fost mărturisitorii de odinioară, din primele secole ale creştinismului, nu suntem precum au fost mărturisitorii în perioada comunistă. Noi ne-am obişnuit cu binele, ne-am obişnuit cu libertatea prost-înţeleasă, noi astăzi ne-am obişnuit cu luxul, cu confortul, astfel încât o mărturisire din partea creştinilor din zilele noastre îmi vine a crede că este mult mai greu de realizat decât altădată.

Însă chipul acestui părinte Efrem, pe care vi l-am adus înaintea ochilor frăţiilor voastre, nu ca să ne scoatem pe noi victime, ci pentru a-l pomeni în rugăciune, ca Dumnezeu să-i dăruiască lui răbdare şi ca într-un sfârşit, aşa cum Dumnezeu va rândui, să se restabilească pacea şi adevărul. Chipul acestui părinte Efrem să ne fie pildă şi să ne fie obiect de admiraţie dacă noi nu-l putem ajunge. De la un proces anterior, când se întorceau cu vaporul spre mănăstire şi ucenicii care l-au

însoţit, călugări din mănăstirea Vatopedi, erau indignaţi şi vorbeau între ei despre nedreptăţile care s-au făcut la acel proces, părintele avea în mână comboschini, şiragul de metanii, şi spunea Doamne Iisuse. Şi l-au întrebat părinţii: „Cum, părinte, dar nu eşti tulburat? Cum, părinte, dar nu eşti mâhnit de atâtea adevăruri care ţi se pun în cârcă?” Şi a zis: „Părinţilor, acum ni se verifică nouă credinţa. Acum se verifică dacă noi iubim pe vrăjmaşii noştri. Acum vedem noi cât de duhovniceşti suntem. Dacă ne păstrăm pacea când suntem ocărâţi, dacă ştim să binecuvântăm, cum zice Scriptura, atunci când suntem prigoniţi.”

Şi acum i-a telefonat un mitropolit din Grecia părintelui, care este bolnav, a cutezat, mai mult ca sigur, din cauza efortului psihic, mai ales că este şi cu diabetul şi i-a zis că este în pace şi a zis că atunci când vor hotărî leacul şi se predă în mâinile lor, nu trebuie să vină să facă tam-tam. Şi a spus că dacă Dumnezeu aşa a îngăduit, slăvit să fie numele Lui!

Încă o dată zic: nu ca să ne scoatem pe noi, slujitorii Bisericii, victime. El, într-adevăr, cred că este o victimă. Noi, ceilalţi, care vreodată am fost - mă refer la slujitorii Bisericii - sau poate vom fi ţinta atacurilor, cred că le meritătm. Că nu suntem la înălţimea lui sau la înălţimea la care ar trebui să fim. Şi meritătm, spre smerenia noastră. Dar să nu profite oamenii lumii acesteia şi să nu profite răufăcătorii şi răuvoitorii de neputinţa omului pentru a ataca Biserica lui Hristos. V-am mai spus-o în biserica aceasta: toţi suntem Biserica! Nu numai noi, care purtăm haine strălucitoare şi cruci aurite la gât. Şi dumneavoastră sunteţi Biserica! Şi atunci când cineva atacă Biserica, să ştiţi că şi dumneavoastră sunteţi atacaţi, direct sau indirect. Şi dacă cineva dintre creştinii ortodocşi ştie să se bucure sau doar atât ştie, să se bucure, de neputinţele slujitorilor şi de atacurile asupra Bisericii, nevrednic este de numele de creştin şi nevrednic este de starea de mădular al Bisericii lui Hristos şi pocăinţa va trebui să facă înaintea lui Dumnezeu pentru a fi restabilit.

Îmi pare tare rău că a trebuit să vă zic lucrurile acestea, într-un fel. Că suntem încă în zi de sărbătoare şi părinţii ne-au colindat, dar nu puteam să nu vă aduc la cunoştinţă ceea ce se întâmplă astăzi; asta acum se vede, nu ştim ce este pe dedesubturi, nu ştiu ce ni s-a pregătit şi fără a fi apocaliptic, nu ştiu ce ni se va întâmpla nouă ca slujitori, nouă ca mănăstiri, nouă ca Biserică şi dumneavoastră ca şi membri ai Bisericii. Dar să fim întăriţi şi să ne ţinem cu mâna strânşi de poala hainei lui Hristos, că de la el ne va veni tăria şi de la el va veni virtutea şi împreună cu psalmistul să zicem: În umbra morţii fiind, nu m-am temut de rele, că Tu, Doamne, cu mine eşti. Cu El să fim şi vom trece cu bine toate. Cu El să fim şi în necazuri vom simţi bucurie. Cu El dacă vom fi, în prigoană vom simţi linişte. Că fără de El, nimic nu putem face bun. Amin.

sursa audio: Mănăstirea Sihăstria Putnei
transcriere: sora G., pentru Război intru Cuvânt

Sfântul arhidiacon Ştefan - puterea bucuriei Duhului Sfânt

Cuvânt al părintelui Nichifor Horia (Iaşi) la Sărbătoarea Sfântului arhidiacon Ştefan, întâiul mucenic (2012):

… Iată, spune Apostolul că… Ştefan, plin fiind de har şi de putere, făcea minuni şi semne mari în popor.

Şi acestea au atras pizma iudeilor, care vedeau în aceste minuni ale Sfântului Ştefan un pericol pentru cuvântul lor, pentru faptul că ei înşişi stătuseră împotriva evidenţei atunci când uciseseră pe Domnul nostru Iisus Hristos. Şi, chemându-l pe Sfântul Ştefan, acuzat fiind că prin cuvântările lui aduce prihană legii lui Moise, acesta le-a ţinut cuvânt. Şi vedem că în cuvântul lui nu a fost linguşitor, căutând să-i convingă printr-o înţelepciune lumească sau printr-o linguşeală a cuvântului, nu a fost nici într-un fel de convingere omenească a cuvântării sale. Din contră, cel care era pus sub acuzare, le vesteşte cu multă putere, pe de o parte, minunile pe care le-a făcut Dumnezeu cu poporul iudeu, cărora încă de la Sinai le-a dat Lege sfântă.

Spune Sfântul Ştefan: Cuvinte de viaţă ca să ni le dea nouă a dat Domnul lui Moise pe Muntele Sinai, dar n-au vrut să asculte părinţii noştri, ci le-au lepădat, şi inimile lor s-au întors către Egipt, zicând lui Aaron: Fă-ne dumnezei care să meargă înaintea noastră.

Şi vesteşte aceasta ca să arate o sămânţă de împotrivire, de neascultare a poporului iudeu încă din timpul în care Dumnezeu făcuse semne minunate cu poporul iudeu - semnele pe care le-a făcut în faţa lui Faraon, semnele pe care le-a făcut prin aceea că a păzit pe poporul Său de uciderea pruncilor întâi născuţi şi de toate celelalte necazuri. Şi arată această sămânţă a împotrivirii, care pe Însuşi Domnul a mâhnit, care cere lui Moise: Lasă-Mă să-i omor pe toţi, să fac alt popor din sămânţa ta. Iar, în această omorâre pe care o vesteşte Domnul nu era

un act de cruzime, ci asemenea grădinarului care vrea să-şi facă o livadă adevărată dintr-un altoi bun, vrednic. Şi Moise, atunci, nu primeşte acest cuvânt şi Domnul cinsteşte alegerea lui.

Această sămânţă a împotrivirii o arată Ştefan în cuvântarea sa, şi o arată, pe de o parte acuzând, pe de altă parte vrând să înţelepţească pe cei ce purtau această sămânţă, de a se pocăi, de a se înnoi, de a recunoaşte semnele lui Dumnezeu şi de a face o înnoire a întregului arbore ce a răsărit dintr-o sămânţă aleasă, pe de o parte a lui Moise, pe de altă parte a împotrivirii celorlalţi. Şi le vesteşte toată istoria mântuirii şi lucrarea lui Dumnezeu în poporul iudeu.

După care, iată, cuvânt de ceartă, de prihănire: Voi, cei tari la cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, voi pururea staţi împotriva Duhului Sfânt, precum părinţii voştri, aşa şi voi. Pe care din prooroci nu l-au prigonit părinţii voştri? Şi au ucis pe cei ce au vestit mai dinainte sosirea Celui Drept, ai Cărui vânzători şi ucigaşi v-aţi făcut voi acum, voi, care aţi primit Legea întru rânduieli de la îngeri şi n-aţi păzit-o!

Iată că Sfântul Ştefan se adresează judecătorilor lui, cei care aveau putere de viaţă şi de moarte asupra lui şi, care auzind aceste cuvinte, spune Scriptura, fremătau de furie în inimile lor şi scrâşneau din dinţi împotriva lui. Şi iată că în această furie hotărăsc uciderea lui, pentru că nu primesc acest cuvânt de ceartă.

Şi vedem, pe de o parte, că Sfântul Ştefan, fără linguşeală, fără menajamente, le vesteşte toată greşeala lor şi le-o pune în faţă. Nu cu dispreţ, nu înălţându-se asupra lor, ci pentru ca, înţelegând, să se pocăiască. Să poată să transforme ceva în inimile lor. Pe de altă parte, acelaşi Ştefan, când ei stăruie în înverşunarea lor şi în împietrirea inimii lor, ucid fiind cu pietre, spune acest cuvânt: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta.

Şi câţi dintre noi, când suntem vrăjmăşiţi pe nedrept sau nedreptăţiţi printr-un cuvânt de dispreţ sau printr-un cuvânt oarecare sau auzim vreo bârfă nedreaptă la adresa noastră, câţi dintre noi putem grăi acest cuvânt? Şi nu e vorba de a fi ucişi cu pietre, ci, cum spuneam, poate doar de o simplă bârfă sau de un ton ridicat, poate o mică nedreptate pe care o avem de dus asupra noastră. Cum vedem că Sfântul Ştefan a răbdat această? Înţelegem prin faptul că Duhul Sfânt era asupra lui.

Iată, spune Scriptura: Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Şi a zis: Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu!

Auzind aceasta, cu atât mai mult prigonitorii lui s-au înverşunat şi l-au ucis cu pietre. Piatra cu care a fost ucis Sfântul martir Ştefan se păstrează şi astăzi în biserica lui din Ierusalim.

Ce vreau să subliniez, în primul rând, este aceea că omul, fără bucuria pe care ţi-o dă Duhul Sfânt, fără puterea Duhului Sfânt în inima lui, aşa cum însuşi Ştefan L-a văzut pe Domnul şezând de-a dreapta Tatălui, fără aceasta nu va putea nici măcar să ierte, nici măcar să nu blesteme pe prigonitorii săi, chiar şi atunci când este o mică bârfă, chiar şi atunci când este o mică minciună ce întristează inima lui.

Atunci când bucuria lui Dumnezeu umple inima noastră, tot cuvântul rugăciunii, al slujbei, devine dulceaţă. Tot cuvântul lui Dumnezeu prinde adâncime în inima noastră, încât, de multe ori, chiar Scriptura sau rugăciunea pe care am mai citit-o, recitind-o, capătă altă dimensiune. Atunci când bucuria lui Dumnezeu intră în inima noastră, avem putere să iubim şi să ne îngrijim nu doar pentru cei apropiaţi nouă, copii sau bunici sau cei bolnavi sau cei dragi nouă, ci chiar pentru cei care ne prigonesc. Iar Sfântul Siluan, cel ce a trăit în apropierea vremurilor noastre, vedea în această iubire a vrăjmaşilor, în această compătimire a întunecimii lor, semnul nemincinos al neînşelării în care petrece un nevoitor; pentru că numai cel ce petrece în Duhul Sfânt, numai cel ce a cunoscut bucuria cea de la Dumnezeu poate cu adevărat să iubească pe vrăjmaşii săi, poate să înţeleagă că numai omul îndepărtat de Dumnezeu poate minţi, poate prigoni, poate ucide.

Iată că acest cuvânt al Sfântului Ştefan ne este pus astăzi înainte de Scriptură nu doar ca să-l cinstim pe întâiul mucenic, ci, fiind încredinţaţi că el este împreună cu noi şi poate să ne împărtăşească şi nouă puterea şi bucuria lui, să îi cerem rugăciunile şi să îi urmăm puterea mărturisirii, puterea de a nu ne înfricoşa în faţa celor ce ne judecă, în faţa celor ce ne prigonesc, şi de a ne înfricoşa doar de a ascunde adevărul lui Dumnezeu şi bucuria Lui.

Zilele acestea sunt zile de bucurie şi Dumnezeu bate la inimile noastre ca să ne dăruiască puterea şi bucuria pe care Sfântului Ştefan i le-a împărtăşit. Câţi dintre noi nu simţim adânc bucuria acestor zile, să o cerem de la Dumnezeu, să cerem de la El să putem într-adevăr să înţelegem această minune mai presus de toate minunile văzute, că Dumnezeu în inima noastră vesteşte pace şi bucurie şi mântuire şi în această plinătate a inimii, în această bucurie, învăţăm să iubim, să ne bucurăm şi, mai ales, să mulţumim lui Dumnezeu. Pentru toată viaţa această, cu toate umbrele ei, de criză, de sărăcie, de întuneric, să mulţumim lui Dumnezeu pentru nădejdea vieţii celei veşnice. Şi, asemenea Sfântului Ştefan cel plin de nădejde, să încredinţăm viaţa noastră lui Dumnezeu. Cu toate temerile şi grijile noastre, sau poate chiar cu toate bogăţiile noastre, intelectuale sau

materiale, să le punem în faţa lui Dumnezeu. Să I le încredinţăm şi să Îi cerem să ne dea înţelepciune să le folosim în chip drept, precum Ştefan şi-a folosit talanţii. Darul cuvântului, darul înțelepciunii, bogăţia pe care ne-a dat-o Domnul în această viaţă, să i le cerem Domnului, încredințându-I-le toate, să ne dăruiască chip drept de a le chivernisi, împărțindu-le tuturor şi dăruind, la rândul nostru, bucurie şi iertare, precum, iată, Sfântul Ștefan, întâiul mucenic, a făcut-o.

Aşadar, ***să ne bucurăm în aceste zile, să cerem de la Dumnezeu bucurie şi, împărţind-o şi împărtăşind-o cu ceilalţi, să mulţumim lui Dumnezeu pentru darul vieţii, pentru minunea de a-L fi cunoscut, de a fi înţeles credinţa cea adevărată şi, împreună cu Sfântul Ştefan, să înţelegem şi noi că e de trebuinţă în viaţa noastră, celor ce ne-au greşit, celor ce ne-au prigonit, cu înţelegere sau fără înţelegere, să-I cerem lui Dumnezeu: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta, dar, mai mult, fă-i să înţeleagă păcatul făcut, fă-i să se pocăiască de păcatul făcut, pe ei, pe cei cărora noi le vom fi greşit şi nouă înşine puterea de a nu greşi împotriva dragostei şi gingăşiei Tale cu care ne înconjori pe noi, oamenii. Amin. Dumnezeu să ne ajute”.***

O nouă predică a mitropolitului Neofit (Cipru): “2018 - Un an critic. Recunoaşterea Ierusalimului drept capitală a Israelului - punctul de începere a celui de al treilea război mondial ”. “Martiriul este o realitate contemporană cu noi. Se poate să vină ceasul cel greu şi deodată va trebui să mărturisim”. Să cultivăm pocăinţa, să cerem credinţă şi răbdare !

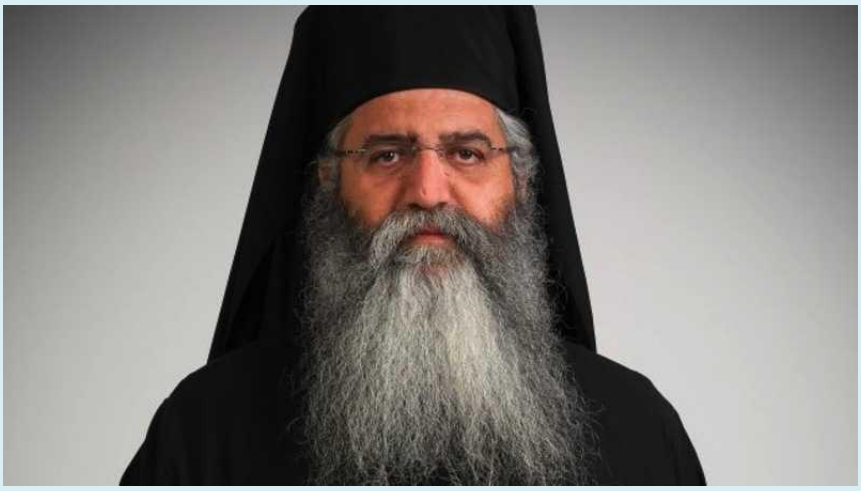

Predica mitropolitului Neofit de Morfou cu ocazia Vecerniei din 26.12.2017 din biserica Sfântul Haralambie, comunitatea Deneias:

Sfântul protomartir Ştefan şi moştenitorii Sfântului Filumen Cipriotul şi ai Sfântului Evghenie Rusul - (traducere parţială):

Părinţi şi fraţi, evlavia refugiaţilor din comunitatea voastră ne îmbogăţeşte şi pe noi şi ne aminteşte că astăzi, doar două zile după Crăciun, sărbătorim ziua primul martir al Bisericii, al Sfântului arhidiacon Ştefan. El este «stefani» - Cununa martirilor - primul care a mărturisit cu sângele său credinţa creştină. Şi, de atunci, un nesfârşit şir de martiri, sfinţi şi neo-martiri, martiri contemporani continuă lucrarea mărturisirii şi a “donării’ de sânge, aş zice, a primului martir şi arhidiacon Ştefan.

De când am început Vecernia, mi-au venit în gând «filmul» marilor martiri ai credinţei noastre, începând cu Sfântul Ştefan, de la primii paşi ai credinţei noastre pe pământ, şi mi-am amintit pe prima muceniţă femeie - Sfânta Tecla - , ucenica Sfântului Pavel şi doar să vă gândiţi după aceşti sfinţi martiri - bărbat şi femeie - câţi au urmat: Sfântul Gheorghe cel mare, Dimitrie izvorâtorul de mir, Sfântul Mamas [Mamant], Sfinţii Teodori mari mucenici din Asia Mică, Sfânta Paraschevi, marea mucenică a Romei, pe cine mai întâi să aducem în memoria noastră? Un întreg lanţ de martiri care continuă până în zilele noastre, în epoca noastră, aş zice chiar în generaţia noastră. În 1979 un martir contemporan nouă, dar nu ultimul, Sfântul mucenic Filumen al Ciprului. Doar ce am terminat de reabilitat casa în care s-a născut…

Şi în Rusia câţi martiri au mărturisit în anii ateismului comunist. Spun unii oameni de ştiinţă că pe câţi martiri a dat biserica primelor secole, biserica din timpul Sfântului Ştefan şi al Sfântului Gheorghe, tot pe atâţi martiri a dat secolul XX, mai ales în părţile Rusiei. Gândiţi-vă că, doar într-un singur oraş, pe care l-am vizitat, au fost martirizaţi 30.000 de oameni pe vremea lui Stalin, deoarece îşi făceau cruce, credeau şi posteau. Gândiţi-vă ce răspundere avem în faţa acestui nor de sfinţi.

De altfel, Sfântul Filumen are ceva comun cu Sfântul Ştefan: au mucenicit în acelaşi loc, din cauza aceloraşi prigonitori extremişti sionişti. (…) Aceiaşi oameni, iudei fanatici, l-au omorât pe Ştefan cu pietre, aceiaşi extremişti l-au înjunghiat pe Sfântul Filumen la fântâna lui Iacob, în sfântul pământ al Ierusalimului.

Şi astăzi dacă acum deschideţi puţin televizoarele voastre veţi vedea că Ierusalimul este centrul extremismului religios, nu doar evreiesc, ci şi arab şi alte tipuri de extremism. Vedeţi că lumea se poate să se schimbe, să apară noi metode de exprimare şi să credem că toate acestea sunt trecute, poveşti pentru oamenii simpli şi totuşi, centrul Pământului rămâne Ierusalimul. Şi istoria se repetă şi ne aminteşte că vine ceasul când va trebui cu toţii să-L mărturisim pe Dumnezeul în care credem. Şi zic pe Dumnezeu, deoarece se poate să scrie undeva că suntem creştini ortodocşi, dar Dumnezeu este acolo unde este inima noastră.

Deci unul care are inima legată de bani, chiar dacă zice că este creştin, dumnezeul lui este banul. Unul care este legat de plăcerile cărnii, chiar dacă scrie undeva că e creştin, să ştie că inima lui este de carne, nu este inima lui Ştefan, inima lui Filumen, altceva zice, altceva iubeşte şi altceva doreşte. Unde este comoara inimii, acolo este şi mintea noastră şi comoara minţii noastre. Orice dorinţe păcătoase avem şi de care nu încercăm să scăpăm, devin încet-încet dumnezeul nostru. Acestea sunt idolii noştri, deoarece acestora slujim, pe acestea le dorim; se poate să o facem pe ascuns, sau fără să înţelegem, dar pe acestea le mărturisim. Se poate să vină ceasul cel greu şi deodată va trebui să mărturisim, ca Sfântul Filumen, ce fel de oameni suntem.

Să vă spun acum povestea unui om contemporan nouă, deoarece se poate că povestea Sfântului Ştefan să vi se pară ceva învechit.

***

După cum ştiţi, Rusia după era sovietică a avut mulţi ani la rândul un război cu cecenii, un popor musulman care este în sudul Rusiei, lângă Georgia. Aceşti musulmani fanatici au făcut un război cu ruşii care de-abia ce ieşiseră dintr-o epocă de ateism şi ai căror copiii nici nu erau toţi botezaţi. Sau erau botezaţi pe

ascuns de o bunică din familie. O astfel de bunică era şi bunica lui Evghenie, un tânăr simplu de 20 de ani care a fost chemat în armată. Apoi a fost trimis în războiul din Cecenia şi s-a dus.

Bunica lui, când l-a botezat la vârsta de 10 ani, i-a spus: «Evghenie, de acum eşti creştin şi oriunde te vei duce, te rog să nu scoţi niciodată această cruce de la gât şi să nu o renegi». Şi aşa a promis bunicii.

Şi aşa s-a dus pe front. A avut loc o bătălie şi l-au luat prizonier cecenii împreună cu alţi 3 ofiţeri. Evghenie era un simplu soldat. Când i-au prins, cecenii le-au spus că, dacă vor să trăiască, trebuie să-şi renege credinţa. Şi toţi cei trei ofiţeri, deoarece gândul lor era să mănânce şi să bea, de la primele bătăi au zis că trec la islam. Singurul care nu a vrut să devină musulman a fost Evghenie, cu toate că i s-au promis bani şi femei, şi bogăţii. Le-a zis: credinţa nu o schimb, cu toate că l-au ameninţat că îi vor tăia capul ca la miei. El le-a spus: «să mi-l tăiaţi, dar să aveţi grijă să tăiaţi mai sus de firul crucii de la gâtul meu ca să nu cadă. Aceasta este ultima dorinţă a mea: să rămână crucea la gâtul meu, acolo unde este inima mea, acolo unde este Hristos.» Şi s-au mirat musulmanii de credinţa lui şi i-au respectat ultima dorinţă: l-au decapitat dar crucea i-a rămas la gât. L-au înmormântat şi mama sa, pe care am cunoscut-o, a mers în stepele Ceceniei şi a găsit mormântul fiului său, a plătit ca să ia moaştele fiului. Acesta era neputrezit şi frumos mirositor, iar la gât era crucea de la botez dăruită de bunica. Şi a reuşit mama sa să îl ia înapoi în Rusia şi să îl îngroape acolo. Care este rezultatul? Evghenie nu a murit, doar trupul său a adormit. Dar sufletul său este viu şi se arată celor ce sunt în dificultate, în spitale, pe câmpul de luptă şi îi întăreşte pe soldaţii tineri, pe copiii care mucenicesc în boli care sunt foarte multe în zilele noastre; este o nouă mucenicie în ziua de azi: răbdarea în boală.

Acesta se arată azi multor oameni şi în Cipru. Am botezat un copil de curând cu numele Evghenie şi i-am întrebat de ce au ales acest nume. Mi-au spus părinţii că este un sfânt nou şi au mare evlavie la el.

&&&

Vedeţi deci că martiriul nu mai este ceva din trecut, este o realitate contemporană cu noi.

Aici, lângă noi, în Siria, deja de şase ani oamenii au avut de înfruntat fanatismul musulman şi mulţi, când au fost luaţi prizonieri, au continuat mărturisirea lui Ştefan, a lui Filumen, a lui Evghenie. Şi astfel se înnoieşte norul martirilor din Biserică. Şi astfel îi avem pe aceşti minunaţi sfinţi luminaţi să se roage pentru noi, pentru întărirea credinţei noastre. Noi toţi, cei ce ţinem predici, şi voi,

poporul lui Dumnezeu, trebuie să ne înmulţim credinţa, să o întărim. Credinţa se întăreşte pe măsură ce începem să iubim credinţa Sfinţilor.

Îmi spunea un om înduhovnicit: să spui oamenilor tăi să zică următoarea rugăciune: «Dă-mi răbdarea şi credinţa Sfinţilor» - credinţa Sfântului Ştefan, credinţa Sfântului Filumen, credinţa Sfântului Evghenie şi a tuturor sfinţilor - deoarece vremurile pe care le trăim, mai ales începând cu acest mare eveniment care s-a întâmplat acum câteva zile: recunoaşterea de către Statele Unite a Ierusalimului drept capitală a evreilor, locului martiriului Sfântului Ştefan, acesta va fi punctul de începere pentru cel de al treilea război mondial atunci când va îngădui Dumnezeu. Deci în aceste vremuri, are şi Cipru rolul său. Israel nu este departe de noi. Din aceste evenimente va cunoaşte şi Ciprul libertatea sa.

(…)

Marele război va fi în părţile Orientului Mijlociu şi în paralel în Ucraina după care va deveni mondial. De aceea, vă rog să cultivaţi pocăinţa personală. Pocăinţa uşurează omul de vini, de patimi şi neputinţe pe care cu toţii le avem. Să iubiţi spovedania şi împărtăşania spre iertarea păcatelor şi viaţa de veci. Şi să ziceţi această rugăciune, deoarece va veni ceasul greu când nu va fi de ajuns răbdarea pe care credem că o avem, nu va fi de ajuns credinţa buncii şi a bunicului, pe care credem că o avem. Şi atunci vom îngenunchea şi vom spune: «Hristoase, dă-mi credinţa şi răbdarea sfinţilor!»

Dacă vom cere acestea cu inimă înfrântă şi smerită, Dumnezeu ne va da credinţa puternică a Sfântului Ştefan. (…)

Anul 2018 - un an critic - nu trebuie să găsească creştinii înfricoşaţi şi nici îngrijoraţi. (…)

Această răbdare, în ceasul cel greu, să o cerem cu lacrimi de la Hristos şi de la Sfântul Ştefan, care atunci când a fost în faţa Sinedriului nu s-a înfricoşat, ci a vorbit despre Domnul şi Dumnezeul lui în care nu doar credea, ci pe care Îl şi vedea în acel moment, să stea de-a dreptul Tatălui. Deci Ştefan nu vorbea despre o credinţă teoretică ci teologhisea despre ceea ce văzuse şi trăise el însuşi. (…)

***

Ştiu o sfântă femeie în Creta, călugăriţă, mare sfântă. Când va adormi veţi înţelege cu toţii valoarea ei; şi cretanii de asemenea. Când am vizitat-o împreună cu mitropolitul de Lemessos, ne-a descris pe fiecare, problemele noastre, ale mitropoliilor noastre şi ne-a spus şi ceva din viitorul nostru. Totul cu o mare acurateţe. Fratele mitropolit mi-a spus: «aceasta are ochii Sfântului

Porfirie şi a lui Iacov, o mare vedere care pătrunde trecutul, prezentul şi viitorul».

Am întrebat-o: «Gherontissa, cu ce ochi vezi acestea toate care se întâmplă acum?»

Şi mi-a zis: «Nu, Preasfinţite, nu cu aceşti ochi, ci cu ceilalţi ochi pe care i-a pus Dumnezeu în orice om, cu ochii inimii văd. Când inima se curăţă, vezi cu aceşti ochi. Şi vezi şi lumina - cea pe care a văzut-o Sfântul Ştefan».

«Cum e această lumină?», am întrebat-o.

«Este ca o culoare alb-albastră, este o lumină care te umple de înţelegere, este plină de informaţii şi orice întrebi, în funcţie de voia Domnului, îţi răspunde.» (…)

Ce frumos este că omul să îşi curăţească ochii inimii şi să poată vedea cele viitoare că şi cum ar fi prezente şi să se bucure de harul veacului viitor pe care trupul nostru nu va trăi să le vadă, dar sufletul le va vedea. Mă rog să trăiţi să vedeţi bucuria Ciprului, dar mai întâi va fi nevoie de mare răbdare şi de credinţa sfinţilor.

“Ceea ce a început din Siria, acum continuă cu Libia, mâine va ajunge la strâmtorile Bosforului şi vedem pe mai departe, cu războiul mondial…”. Omilia mitropolitului Neofit de Morfou la praznicul Sfântului Ştefan, întâiul martir, despre căile de dobândire/activare a Duhului Sfânt, “Sufletul sufletului”. “Aşa să vorbim sfinţilor, cu simplitate şi cu smerenie”

14.01.2020

Predica IPS mitropolit Neofit de Morfou ţinută în cadrul Vecerniei care a avut loc în Biserica Sfântului Haralambie din Deneias (Morfou) pe 26.12.2019 - Sfântul Duh, Sufletul sufletului

(fragmente)

Fraţi şi surori, vă urez ani binecuvântaţi cu ocazia acestei mari sărbători a Crăciunului. Binecuvântată să vă fie casa şi să învăţăm de la Sfântul întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan calea martirică, o cale prin care mulţi oameni din Biserica noastră şi-au încheiat viaţa şi au intrat în Viaţa veşnică. Este o cale, dar nu este singură. Mulţi oameni şi sfinţi şi-au încheiat viaţa pământească în pace, mulţi oameni. Mulţi sfinţi şi-au terminat vieţuirea lor pe pământ şi au început viaţa în Ceruri, viaţa veşnică, prin martiriu.

Nu e întâmplător, dacă aţi observat, că în seara asta toţi preoţii noştri poartă veşminte roşii. Nu este o alegere a lor personală, ci este un canon bisericesc de urmat atât pentru diaconi, preoţi şi ierarhi, ca veşmintele pe care le purtăm să fie rânduite în funcţie de sfântul pe care îl sărbătorim.

Când avem un sfânt care şi-a terminat viaţa prin sânge, purtăm haine ce au culoarea sângelui, roşu. Când serbăm sfinţii care şi-au terminat viaţa în asceză, drept cuvioşi (…), pentru că aceştia şi-au omorât sinele, patimile şi voia proprie şi au dobândit voia Răstignitului Hristos, avem obligaţia să purtăm veşminte verzi, deoarece este culoarea Sfintei Cruci.

Astăzi dimineaţă, după cum ştiţi şi cum arată şi icoana Panaghia Eleusa (Panaghia Milostiva) am sărbătorit Soborul Maicii Domnului, cea care a dăruit lui Dumnezeu ceea ce El nu avea. Toate le avea Dumnezeu, Împărat este, Creatorul Universului şi al întregii lumi este, Dumnezeul vieţii şi al morţii. Un lucru nu avea Dumnezeu înainte de Întruparea Sa, de Buna Vestire, şi anume nu avea trup. Dumnezeu este Duh, aşa cum ne spunea şi Sfântul Ştefan înainte de a fi martirizat. Voia Dumnezeu să poarte şi trup. Şi acest trup I L-a dăruit, cine? Cea mai curată dintre oameni şi la suflet şi la trup, Maica Domnului. De aceea ea s-a numit Născătoare de Dumnezeu, adică cea care L-a născut pe Dumnezeu-Omul, Iisus.

De câte ori o sărbătorim pe Panaghia, ce culoare credeţi că purtăm? Culoarea luminii, albastru. De ce? Deoarece ea este Theotokos, Maica Luminii! Când veniţi de dimineaţă la Liturghie ce auziţi preotul sau diaconul să cânte? “Pe Născătoarea de Dumnezeu şi Maica Luminii cu cântări să o cinstim!”. Şi începe psaltul să zică: “Pe cea mai cinstită decât Heruvimii şi mai mărită fără de asemănare decât Serafimii…”

Vedeţi, aşadar, toate în Biserică noastră au o rânduială, o ordine, o semnificaţie, chiar şi culoarea veşmintelor pe care le poartă preoţii. (…)

Dacă avem ceva de învăţat de la cel pe care îl cinstim astăzi, pe întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan, este că una dintre căile pe care le putem urma ca să dobândim Împărăţia lui Dumnezeu este cea a Martiriului. Aceasta şi-a dorit şi sfântul care ne găzduieşte astăzi în Biserica lui, Sfântul mucenic Haralambie, aceasta este calea pe care a deschis-o Însuşi Domnul nostru prin moartea Sa pe Cruce şi primul dintre oameni care I S-a asemănat prin calea martiriului, a fost şi este protomartirul şi arhidiaconul Ştefan. (….)

Şi spunea Sfântul Grigorie Palama: “În faţa vieţii unui sfânt ca Sfântul Ştefan cine poate să mai spună ceva?”. Nimeni! Nu avem decât să ne închinăm în faţa vieţii sale scurte, pentru că nu era înaintat în vârstă, aşa cum ne urăm noi unii

altora “la mulţi ani”. Viaţa lui a fost scurtă, icoana sfântului oglindeşte tinereţea acestuia. Dar cât de mult a strălucit în ceasul martiriului său, când alţii se tem atât - şi pe bună dreptate, nu o zic cu uşurinţă, se poate să ni se întâmple şi nouă: cât de mult ne înfricoşează clipa în care iese sufletul din noi?

Totuşi, ştiţi de ce nu s-a temut Sfântul Ştefan? Chiar le-a ţinut o predică celor care îl acuzau în momentul în care îl omorau cu pietre. Şi el le vorbea cu evlavie, dar le spunea cuvinte cu putere şi cu mult curaj, fără să se teamă. Le spunea că a venit Mesia, Fiul lui Dumnezeu şi că nu L-au primit, ci L-au răstignit. De ce avea atâta curaj? De ce nu se temea de moarte? De ce nu se gândea la tinereţile lui, că îşi va pierde viaţa printr-o moarte grea? Pentru că în sufletul său dobândise un Suflet mai adânc.

Spune un sfânt al Bisericii mai puţin cunoscut, Sfântul Simeon Noul Teolog: “Care este Sufletul sufletului, Cel pe care noi toţi trebuie să Îl dobândim ca să plece de la noi frica, panica, neliniştea?“. Nu vedeţi câte boli psihice are astăzi lumea? Fobii, dureri şi depresii. Şi vedem un tânăr sfânt, în primele zile ale creştinătăţii, care să dobândească pe deplin Duhul Sfânt. Iată secretul. Sufletul sufletului este Duhul Sfânt.

Căci Duhul Sfânt L-am primit cu toţii la Botez, El nu este în afara noastră - Împărăţia lui Dumnezeu este înlăuntrul nostru. Aşa cum spune şi Sfântul Pavel, acela care păzea hainele celor ce îl lapidau pe Ştefan, şi era complice la uciderea care se săvârşea, deşi o făcea din neştiinţă. Şi pocăinţa poate să îl ridice pe cel mai păcătos dintre oameni şi să îl facă să devină un apostol al neamurilor, ca Pavel. Spune Pavel, după ce a primit Duhul Sfânt, după minunea de pe drumul Damascului, că “Duhul Sfânt locuieşte în mine”. (…)

La săvârşirea Tainei Botezului şi a Mirungerii, preotul spune: “Pecetea darului Duhului Sfânt”. Şi astfel Îl avem în adâncurile cele mai adânci ale inimii noastre, dar dacă nu ne pocăim, dacă nu ne curăţăm sufletul, Acest Suflet al sufletului nostru este inactiv. E ca şi acum aţi avea un generator în grădina dumneavoastră şi îl ţineţi închis. Şi cu toate că aţi putea să aveţi lumina de la acest generator dacă l-aţi curăţa şi l-aţi folosi, generatorul este acolo şi se oxidează, astfel că ajunge să nu mai poată funcţiona fără intervenţia unui mecanic foarte priceput. Astfel este sufletul nostru când nu lucrează Duhul Sfânt înăuntrul nostru, atunci când nu Îl simţim în noi.

Sfântul întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan ne învaţă cum să punem în funcţiune generatorul din sufletul nostru. Cum să Îl facem să lucreze şi să dea naştere Luminii hristice în inima noastră. Modul în care a murit… Ce zicea în momentul în care sufletul său ieşea din trup, ce zicea fără teamă, în pace şi linişte? Era prinţ al lui Hristos, Ştefan. Zicea: Nu le socoti lor păcatul acesta -

adică aceleaşi cuvinte pe care le-a rostit şi Hristos pe Cruce. Le-a repetat întocmai, în acelaşi Duh, întâiul mucenic şi arhidiacon Ştefan. I-a iertat pe cei care îl omorau şi Îl ruga pe Hristos să îi ierte în aceeaşi măsură.

Unul din motivele, îndrăznesc să spun, pentru care apostolul neamurilor, Pavel ajunge să cunoască pocăinţa şi pe Hristos, este pentru că primul mucenic creştin din Ierusalim, arhidiaconul Ştefan, cu acest cuvânt al său, l-a iertat. În această iertare din inima lui Ştefan era cuprins şi smeritul Pavel. Vedeţi? De aceea, şi noi să avem grijă ce cuvinte ies din gura noastră. Dacă ies cuvinte frumoase, acestea se vor îndeplini fie acum, fie mai târziu.

Ce zice Hristos? Binecuvântaţi şi nu blestemaţi! V-aţi gândit ce se întâmplă dacă noi, în loc să spunem cuvinte frumoase, urări şi rugăciuni, rostim blesteme, răutăţi, înjurături, bârfe rele? Păi, mă iertaţi, cum ar spune şi bătrânul Iacob [Tsalikis], în loc să adunăm Duh Sfânt, vom aduna duhuri demonice şi vom deveni de nerecunoscut. Pentru că judecăm şi urăm, pentru că bârfim şi nu iertăm pe cei ce ne-au amărât, pe cei ce ne-au nedreptăţit. Ce lucruri mari sunt acestea, dar şi simple, în acelaşi timp.

Sfântul Ştefan este poate, după Domnul Iisus Hristos, primul dascăl, primul părinte al Bisericii, şi chiar dacă este atât de tânăr, şi doar diacon, care ne învaţă cel mai scurt drum ca sufletul nostru să dobândească Suflet, Viaţa veşnică, să primească pe Duhul Sfânt. Să nu uităm ce zicem în Crez despre Duhul Sfânt care este de Viaţă dătător, Cel care dăruieşte viaţa. Dacă nu avem pe Duhul Sfânt, doar credem că trăim, e doar o părere. Căci nu avem Iubire, nu avem Bucurie, nu avem Curăţie, nu avem Răbdare, nu avem roadele Duhului Sfânt. Şi după roade cunoaştem copacul. Dacă nu le avem pe acestea, nu Îl avem pe Duhul.

Dar spun, o cale rapidă ca să activăm Duhul Sfânt pe care L-am primit la Mirungere este să învăţăm să iertăm. Cealaltă cale, desigur, este pocăinţa. Să mă pocăiesc cât de repede se poate pentru greşelile şi păcatele mele, fie că sunt moştenite sau le-am dobândit odată cu trecerea timpului, prin repetarea greşelilor. Pocăinţa activează Duhul Sfânt.

Milostivirea este altă cale. Să avem mâinile deschise, fie că suntem bogaţi, fie că suntem săraci, după puterile noastre. Dar omul care nu iartă nu va putea să fie milostiv. Va dărui doar celor de aproape sau celor care îl iubesc şi îl admiră. Nu va face milă celor care l-au amărât. Omul care este zgârcit la bani, este zgârcit şi în iubire. Primul lucru pe care trebuie să îl văd este cât de repede iert pe cei care m-au supărat. Cu cât mai repede reuşesc să iert, aşa cum a făcut Ştefan, cu atât voi dobândi pocăinţa sufletului şi milostenia în Hristos, aşa cum o vrea Hristos, nu aşa cum credem noi.

Prima treaptă este să învăţ să iert. (…) Când îmi este greu să iert, penrtru că şi pe noi se întâmplă să ne calomnieze, să ne vorbească de rău oamenii… Vine ceasul când predicile pe care le-ai rostit, Neofite, va trebui să le împlineşti în faptă, pentru că noi, cu cât zicem cuvinte mai mari, cu atât mai mari încercări vom găsi în faţa noastră. (…)

Există o cale prin care putem învăţa să iertăm pe cele grele, la greu, pe oamenii dificili, şi anume rugăciunea. ***Să ne întoarcem către Hristos şi să Îi spunem: Hristoase, vreau să iert, dar nu pot. Nu mă lasă supărarea, nu mă lasă amărăciunea, nu mă lasă societatea, ajută-mă Tu, care eşti Dumnezeu!***

Să luăm în ajutorul nostru şi câţiva sfinţi pe care îi avem prieteni. Eu îi am pe Sfântul Gheorghe, pe Sfântul Iacov, pe Porfirie, pe Haralambie, pe Ciprian şi pe Mamas. (…) Ajută-mă, Sfinte Haralambie! Tu erai bătrân, şi te-ai sfinţit! Ajută-mă şi pe mine să mă sfinţesc cât de puţin, cât unghia ta. Aşa să vorbim sfinţilor, cu simplitate şi cu smerenie. Şi atunci să vedeţi ce se întâmplă. Dacă Îi spui: Hristoase, dăruieşte-mi discernământ, înţelepciune şi simplitate, ţi le va da. Ce v-am spus la început? Dorinţele noastre, dorinţele frumoase să se transforme în rugăciune. Şi atunci îngerul nostru păzitor, pe care îl avem de la Botez, va face să se îndeplinească dorinţele noastre frumoase. Gândiţi-vă ce luăm noi la Botez şi la Mirungere! În momentul Botezului îl primim pe Sfântul nostru Înger şi în momentul Mirungerii Îl primim pe Duhul Sfânt. Ce minunate Taine sunt acestea două! Şi le trăim de obicei la o vârstă atât mică, dar ne ţin o veşnicie întreagă. Ajunge să le facem active prin viaţa noastră.

Şi sfinţii sunt dascălii noştri care ne învaţă cum să facem pe Duhul Sfânt să devină "partenerul" nostru şi să ne dea, aşa cum i-a dăruit Sfântului Ştefan, sfinţenia Tatălui, a Fiului şi a Duhului Sfânt. De aceea S-a făcut Om, Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu, prin Sfânta Fecioară. Ca să ne dăruiască nouă sfinţenie. Dar orice suflet, ca să se sfinţească trebuie să conlucreze cu Duhul Sfânt. Sfântul Ştefan a făcut aceasta, noi ce facem? Fiecare să ia aminte la sine!

Vine ceasul când, ca rezultat al unor multiple evenimente, cele de departe, devin aproape. Şi dacă noi vom dori să rămânem aproape de Hristos, vom putea, fără planuri omeneşti, ci doar cu ajutorul lui Dumnezeu.

Ceea ce a început din Siria, acum continuă cu Libia, mâine va ajunge la strâmtorile Bosforului şi vedem pe mai departe, cu războiul mondial… În vecinătatea noastră adică, de jur-împrejurul nostru.
În toată această perioadă, care deja a început şi care acum începe să culmineze, noi ce facem? Comentăm despre oamenii politici? Iată, aceştia au făcut şi ei ce au putut, sărmanii. Noi trebuie să trăim în sfârşit aşa cum îşi doreşte Sfântul Ştefan, aşa cum vrea Hristos! Şi în acest fel vom ajuta şi satele noastre ocupate,

vom ajuta şi insula noastră ocupată, ne ajutăm şi ţara noastră, Grecia, care oftează acum, Acesta este modul în care trebuie să vieţuiască un grec ortodox.

Vă doresc să ne devină un bun dascăl cel pe care îl sărbătorim azi, Sfântul întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan!

Martiriul Sfântului Ştefan: Adevărul este mereu ucis cu pietre…

Meditaţie ”Cuvântul ortodox”: Adevărul este mereu ucis cu pietre în lumea în care s-a predat “tatălui minciunii”

Şi nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi a Duhului cu care el vorbea. Atunci au pus pe nişte bărbaţi să zică: L-am auzit spunând cuvinte de hulă împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu. Şi au întărâtat poporul şi pe bătrâni şi pe cărturari şi, năvălind asupră-i, l-au răpit şi l-au dus în sinedriu. Şi au pus martori mincinoşi, care ziceau: Acest om nu încetează a vorbi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt şi a Legii… (F. Ap., 6, 10-14)

Sfântul arhidiacon Ştefan a fost ucis cu pietre pentru că spunea adevarul. Întâiul mucenic, deşi condamnat de facto, înainte de orice judecată, a fost ocărât, calomniat, agresat, supus unei mascarade judiciare pentru păstrarea aparenţelor “legale”, lăsat o vreme să vorbească în apărarea sa, şi, până la urmă, executat rapid, lapidat, pentru că… “nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi a Duhului cu care el vorbea”. Adevărul îi prea ardea, lumina îi prea orbea, sfinţenia le prea descoperea goliciunea murdară.

Cu cât mărturisea mai intens şi cu cât era mai prigonit, cu atât mai mult chipul său devenea mai transfigurat, îngeresc. Şi cu cât era mai vădită tuturor lumina şi puterea dumnezeieşti care îl insuflau, cu atât înverşunarea satanică a celorlalţi atingea cotele paroxistice ale iadului întrupat: Iar ei, auzind acestea, fremătau de furie în inimile lor şi scrâşneau din dinţi împotriva lui.

Scrâşnirea dinţilor şi turbarea de furie atunci când priveau acea “faţă de înger” care vedea “cerurile deschise” şi când auzeau cuvintele “pline de Duhul” nu făceau decât să vădească până la capăt pervertirea demonică desăvârşită. Minciuna bine ascunsă este terorizată de mărturia senină a Adevărului, murdăria morala turbează în faţa Curăţiei, ticăloşia este arsă de mireasma Sfinţeniei, întunericul urii nu suportă Lumina.

Iar aceasta este judecata, că Lumina a venit în lume şi oamenii au iubit întunericul mai mult decât Lumina. Căci faptele lor erau rele. Că oricine face rele urăşte Lumina şi nu vine la Lumină, pentru că faptele lui să nu se vădească.

Ştefan spunea adevăruri grele, neconvenabile iudeilor orbiţi de trufie, împietriţi în cultul literei fără Duh şi învechiţi în minciună şi în răutatea care roade pe dinăuntru ca viermele neadormit, provocând ”erupţii” violente în afară. Mai mult, la sfârşit, a fost chemat de Duhul Sfânt să aducă mustrare dureroasă fariseicelor care îşi făcuseră un mod de viaţă din grosolana făţărnicie, din rea credinţă urât-mirositoare şi din ura ucigaşă. Iar toate acestea sub paravanul slujirii şi respectării cu strictețe a unei Legi, ca reprezentanţi sau oficiali ai unui “sistem” care le dădea putere, care îi legitima ca autorităţi sacrosancte, intangibile, ca veritabili “dumnezei pe pământ”.

Aşa cum se întâmplă şi astăzi, în cazul altor puternici ai vremii, care slujesc noilor religii - agendele ideologice ale noilor Puteri globale - ei înşişi pretinzându-se nişte “apostoli” ai dreptăţii şi legalităţii, ai corectitudinii (politice sau procedurale) şi ai drepturilor (impersonale), în numele cărora, fără nici un scrupul, nenorocesc familii, frâng destine şi omoară oameni. Ca şi atunci, şi acum, în aplauzele frenetice ale mulţimilor “întărâtate”, dornice de “spectacol” sângeros şi satisfăcute că se pot afla “de partea bună a istoriei”, de partea celor tari şi de temut…

În cazul iudeilor din Sinedriu care îl înşfăcaseră cu forţa pe tânărul arhidiacon spre a-l aduce la un simulacru de judecată, bazată - cum se poartă şi astăzi - pe denunţuri mincinoase, ceea ce făcea ca ticăloşia lor să fie din cale afară de scandaloas şi de abominabilă era faptul că era săvârşită în numele lui Dumnezeu! Mai mult, ucigaşii nemiloşi ai Sfântului Ştefan se înscriau deja într-o tradiţie a crimei şi a sacrilegiului, care nu te putea lăsa tăcut şi indiferent, mai cu seamă dacă era vorba despre un “bărbat plin de credinţă şi de Duh Sfânt”, precum întâiul dintre cei 7 diaconi: “Voi, cei tari în cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, voi pururea staţi împotriva Duhului Sfânt, precum părinţii voştri aşa şi voi! Pe care dintre prooroci nu l-au prigonit părinţii voştri? Şi au ucis pe cei ce au vestit mai dinainte sosirea Celui Drept, ai Cărui vânzători şi ucigaşi v-aţi făcut voi acum, voi, care aţi primit Legea întru rânduială de la îngeri şi n-aţi păzit-o!”

Da, adevărul Duhului a fost şi va fi mereu ucis cu pietre, iar gurile lui au fost şi vor fi mereu astupate cu furie crâncenă, devastatoare, nemiloasă. Pentru că adevărul a fost şi a rămas incomod, deranjant pentru lumea care se scaldă în minciună şi ipocrizie, pentru toţi aceia care fug cu disperare de conştiinţa lor, a cărei voce o aud proiectată în afară şi amplificată, în glasurile mărturisitorilor.

De aceea, oricine doreşte să se mântuiască, rămânând în Adevăr, este dator să se pregătească să întâmpine aceeaşi prigoană şi să pătimească în acelaşi chip, mai mult ca oricând în aceste vremuri ale "minciunii universale", organizate, ideologizate şi sistematizate până aproape de perfecţiune prin toate mijloacele posibile de manipulare în masă (a se citi: de reeducare). Fiindcă Adevărul nu poate fi decât scuipat, hulit, biciuit şi răstignit atunci când lumea ajunge să se dea complet în stăpânirea Tatălui minciunii.

***

Lidia Stăniloae/ "La bursa adevărului":

"[…] Ce ne rămâne atunci din semnificaţia noţiunii de adevăr? A adevăratului adevăr, fără să ne jucăm cu cuvintele! Fără îndoială există şi aşa ceva. Există şi un adevăr pentru care se moare, pe care unii şi-l asumă cu riscul vieţii.

Să ne reamintim de „magazinul pentru adevăruri". Ce ciudată contradicţie, de care ne minunăm: pentru un adevăr real se suferă, se moare, datorită lui viaţa devine incomodă, ca în povestirea plină de cruzime a lui Anthony de Mello. Cel care vrea adevărul e privit cu milă, căci „va plăti întâi şi întâi cu pierderea liniştii, a calmului… şi anume pentru tot restul vieţii". Ne întrebăm ce s-a întâmplat oare mai departe? Plăteşti amar pentru deţinerea adevărului…

În schimb, pseudoadevărurile sunt acceptate cu entuziasm, deţinătorii şi propagatorii lor sunt lăudaţi, înălţaţi în rang, numiţi binefăcători ai poporului, patrioţi, politicieni geniali, şi li se acordă dreptul să-i persecute pe ceilalţi.

[…]

Adevărul este incomod, nu aduce profituri imediate, nu ajută la dobândirea puterii, a autorităţii, a dreptului de a-i stăpâni pe ceilalţi. Poate ar trebui să ne schimbăm noi? Poate ar trebui să încercăm a ne schimba noi?

Şi ne mai întrebăm, odată cu Dostoievski, dacă, totul fiind raţional, s-ar mai întâmpla ceva pe pământ? Nu trebuie să uităm această poveste, acest simbol al dramei fundamentale a vieţii noastre. Ar trebui să ne-o spunem zilnic, să sperăm că pretutindeni unde ne aflăm trecem lângă un asemenea magazin în care ne

simţim îndemnaţi să intrăm. Să nu plecăm ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, ca şi cum n-am aflat ce marfă fabuloasă se află pe rafturile lui. Chiar dacă adevărul te costă liniştea, după cum spune povestea, te costă lipsa de griji.

Cât de important era pentru Pilat adevărul, pentru a pune această întrebare unui potenţial condamnat? Fraza lui interogativă continuă cu o afirmaţie: „Eu nu găsesc nici o vină la El!...” Şi L-a trimis la moarte… Considerente politice, grija de a potoli spiritele unor supuşi totdeauna gata ele a se răzvrăti, indiferenţă, comoditate? De câte ori folosim şi noi cuvintele: „Îmi spăl mâinile, nu vreau să mi complic, nu vreau să mă pronunţ”? Iată preţul cu care ne plătim comoditatea, ca în istorioara de mai sus! La urma urmei, ce este adevărul, de ce să ne batem capul cu ceva despre care habar nu avem, a cărui certitudine nu ne-o garantează gândirea noastră complicată, deformată, încărcată cu fel de fel de pretenţii de subtilitate, de „comme îl faut” şi de „politic corect”. Mai există pe lume, în lumea noastră, în lumea de aici desigur, vreo noţiune atât de ambiguă, paralizată de îngrădirea socială care joacă totdeauna un rol fundamental?

[…]

Se spune că adevărul este chipul nevinovăţiei, pentru că datorită lui nu ai nimic de ascuns. Oare cu asta am spus ce era de spus? Putem restrânge acest „tot”, astfel încât el să cuprindă cu adevărat adevărul? Ajungem la un pleonasm cu care încercăm disperaţi să spunem totul. Şi ne scuzăm că-l folosim, motivând că adevărul e vast, că nu-l putem cuprinde în întregime. Reuşim oare? N-avem încotro, acest „tot” este atât de greu de prins în gândirea noastră limitată! Nici nu prea pricepem ce înseamnă această vastitate cu care încercăm să descriem ceea ce de fapt nu se poate descrie. Se ajunge astfel la un apofatism pe care-l coborâm din sfera teologiei la limbajul cotidian. Deci ”adevărul” nu face parte din certitudinile subiective.

Copil fiind, Napoleon refuza să îngenuncheze când era pedepsit la şcoală: „În familia noastră se îngenunchează numai în faţa lui Dumnezeu”, spunea el. Nu ştiu dacă mai târziu şi-a adus aminte de fraza aceasta. Sau dacă n-a înlocuit-o cu adevărul lui, a ceea ce era pentru adevăr. Nu ştiu dacă noi ne amintim de fraza aceasta, chiar dacă n-am spus-o în copilărie. Şi ar mai trebui să ne amintim că, aşa cum spune Evanghelia, adevărul ne face liberi. Dincolo de toate întrebările şi răspunsurile pe care încercăm să ni le dăm, dincolo de toate afirmaţiile, definiţiile şi reflecţiile noastre, nu trebuie să uităm că adevărul eliberează. Poate că totul e atât de simplu, în ciuda dorinţei noastre de a-l complica”.

***

Doxologia/ Lidia Stăniloae: „Libertatea este înţeleasă astăzi ca o absenţă a principiilor, ca o sălbăticire a moravurilor, a individului”

[…]

Adevărul eliberează

Am mai relatat povestirea lui Anthony de Mello preot, filozof şi psihoterapeut, referitoare la omul care voia să cumpere adevărul, într-o prăvălie pe vitrină căreia scria: „Magazin pentru adevăruri”. Da, în acest magazin se putea cumpăra întregul adevăr, doar că acesta era extrem de scump. Adevărul avea un preţ extrem de ridicat. I s-a spus cu milă că va plăti întâi şi întâi cu pierderea liniştii, a calmului …şi anume pentru tot restul vieţii. Şi întrebarea pe care o punea autorul era simplă: Ce s-a întâmplat mai departe? S-a hotărât omul să cumpere adevărul sau a renunţat?

E o întrebare pe care, mai mult sau mai puţin conştient ne-o punem toţi. Ne sacrificăm oare comoditatea, liniştea, pentru o falsă armonie călduţă, cu care ne strecurăm fără complicaţii în viaţă? Cum s-ar zice, te fereşti din calea furtunii, n-ai ce face cu un climat aspru care te pune în faţa unei realităţi nu totdeauna favorabilă reuşitelor tale. Mai bine să fii amabil şi inconştient decât să te sacrifici principiilor. Poate că nici nu le ai, sau mai bine să nu le ai, îţi spui câteodată. Nu te sperie uneori adevăratul tău chip, opinia altora, care nu-ţi dau totdeauna dreptate şi nici ceea ce ai crede că ţi se cuvine. Nu e prea târzie satisfacţia de a fi rămas credincios ţie însuţi, aşa cum spune Shakespeare? „Mai presus de orice să-ţi fii credincios ţie însuţi…”

Chiar dacă mai târziu adevărul te mângâie, şi-ţi arată drumul către un ţel real. „Poate că e prea târziu”, îţi spui… „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa” citim în Cartea Sfântă. Adevărul eliberează, ne spune ea, te îndepărtează de dorinţa de a te învârti mereu în jurul propriei persoane. El hrăneşte iubirea faţă de semeni, o face să crească, îi descoperă darul de a-ţi descoperi adevăratul sens al vieţii. Eul tău este adus în faţa unui Tu care te întregeşte, care ridică omul la rangul de persoană conştientă, independentă prin sine însuşi şi prin celălalt şi depinzând de celălalt, de solicitudinea şi iubirea lui, aşa cum o formulează creştinismul. Astfel se caracterizează teologia comuniunii, aşa cum o formulează creş-tinismul.

În comuniune se identifică preocuparea pentru sine, grija de a-şi conduce existenţa într-un mod pozitiv cu aceeaşi preocupare, lipsită de egoism, pentru celălalt, considerat în mod propriu ca aproapele său. Realitatea aparte pentru fiecare devine o realitate comună, în care nu mai spunem Eu, ci Eu-Tu, transformând monologul într-un dialog ce izvorăşte din iubirea lui Dumnezeu

pentru om. Această iubire se proiectează nu numai asupra noastră, a fiecăruia ca persoană creată de Domnul, ci ne cuprinde pe toţi, împreună, într-o comuniune dincolo de ceea ce noi am putea realiza fără ajutorul Creatorului, care ne amplifică astfel posibilităţile omeneşti limitate. Este realitatea infinităţii Dumnezeirii, care se apropie de noi pentru a ne oferi iubirea Sa şi care aşteaptă dragostea noastră, dorinţa noastră de a intra în dialog.

Este mai mult decât relaţia personalistă aşa cum a văzut-o Martin Buber, şi el un mare cărturar şi susţinător al relaţiei Eu-Tu. Dacă citim Vechiul Testament, nu putem să nu remarcăm că de fapt, el este o epopee a acestei relaţii personaliste, exprimată în marile evenimente pe care el le menţionează: Întreaga viaţă a lui Avram, conţinutul ei plin de semnificaţii, începând cu supunerea sa pentru a-l sacrifica pe Isaac şi culminând cu primirea vizitei celor trei străini în cortul său. Să ne amintim de ascensiunea lui Moise pe muntele Sinai, de Rugul Aprins, de primirea Tablelor Legii.

Din toate scrierile proorocilor înţelegem legătura lor cu Domnul Savaot. Atât Vechiul Testament, în care omul se apropie de Dumnezeu cu sfială şi conştiinţa iubirii dumnezeieşti de care se bucură, cât şi Noul Testament sunt momente clare ale manifestării comuniunii dintre om şi divinitate, comuniune care nu poate avea loc decât între Persoane. Iubirea lui Dumnezeu pentru om, culminează cu chenoza divină, în care Dumnezeu coboară la el, se micşorează, se smereşte pentru a-i dobândi dragostea. Întruparea Sa este cea mai mare recunoaştere a omului, spune Mesajul Bisericii ortodoxe greceşti. şi creaţia Sa se amplifică, se prelungeşte în relaţia dintre persoanele umane, în comuniunea dintre ei. Iar relaţia Eu-Tu între Dumnezeu şi creaţia Sa se amplifică, se prelungeşte în relaţia dintre persoanele umane, în comuniunea dintre ei.

„Adevărul întăreşte bunătatea şi luminează realitatea”

Orwell defineşte libertatea că dreptul de a spune celorlalţi adevărul, lucruri pe care uneori nu doresc să le audă. Astfel, concluziile istorisirii relatate de Anthony de Mello sunt cu atât mai plauzibile. De ce să ne pierdem liniştea, simpatia generală armonia călduţă? De ce să nu spunem că oricum: „Şi-aşa e bine, las că merge şi-aşa, important să mă simt mulţumit, eu, pentru că eu sunt cel mai important, pentru că eu am totdeauna dreptate”. Şi nu înţelegem că această goană după armonie care ni se pare că naşte din această atitudine, ne încătuşează cu goana după comoditate. Doar adevărul eliberează. Chiar dacă el presupune un efort deosebit, chiar dacă uneori doare.

„Recunoşti adevărul după efectul pe care-l are asupra ta şi asupra altora. Ade-vărul întăreşte bunătatea şi luminează realitatea”. Este răspunsul la

întrebarea cum se poate recunoaşte adevărul, dat de un mare spiritual, părinte din pustie, dintr-o colecţie de scrieri duhovniceşti datată din sec. V.

Aşa fiind, este oare destulă lumină în jurul nostru? Înţelegem de ce uneori o căutăm fără speranţă, în obscuritate, fără a o găsi? Nu avem oare nevoie, aşa cum am mai spus, de „magazinul care vinde adevăruri”? Nu merită să-l plătim, oricât de mare ar fi preţul lui? Şi să-l păstrăm pentru tot restul vieţii?

[…]

***

Elena Solunca Moise/ Ziarul Lumina: Pentru cel credincios, mucenicia e o sărbătoare

“Fericiţi veţi fi când vă vor ocărî şi vă vor prigoni şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minţind din pricina Mea. Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri.” Sunt cuvintele care încununează şirul Fericirilor despre care Hristos a vorbit mulţimilor la începutul propovăduirii Sale; cuvinte ce, la prima luare aminte, par o sfidare a logicii obişnuite de înţelegere a rostului vieţii. Aparent aşa e, doar că Hristos îndemna la o viaţă a omului care, fiind în lumea aceasta mereu în criză de pe la căderea lui Adam, este şi ea într-o reîntoarcere la Edenul de odinioară.

Oare Hristos nu S-a întrupat pentru a da omului demnitatea dintâi, rostul pentru care iubirea Sa l-a adus din nefiinţă? Ura nedreaptă cu care L-au primit mai ales fariseii, cei care aveau tot ceea ce le era necesar pentru a recunoaşte în Hristos pe Fiul lui Dumnezeu, era feroce, orbindu-i până într-atât, încât L-au urât cu moarte nedreaptă; L-au şi răstignit, dar a înviat. Numai că nici aşa ura lor nu s-a domolit şi a ajuns să ia forme şi dimensiuni monstruoase. După Înălţarea lui Hristos, ura lor nesăbuită s-a abătut asupra celor care L-au urmat, convinşi că El este Adevărul care ne face liberi, rupe cătuşele morţii spre a ne rede veşniciei ce pâlpâie nestins în inimile noastre.

Nu au înţeles cum, odinioară, nu au înţeles nici poruncile, iar pe profeţi i-au prigonit şi i-au ucis. Era orbirea celor care aveau ochi, dar nu vedeau, din care s-a născut ura aducătoare de moarte într-o perversă întoarcere a înţelesurilor lesne de făcut când omul se face pe sine idol, iar din voia lui, lege. Hristos, Fiul lui Dumnezeu care a luat chipul omului spre a-l îndumnezei, este pilda desăvârşită şi e în logica acestei firi revenite la sine să cheme: „Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie”. El a împlinit voia Domnului, care este „ca tot omul să se mântuiască şi nimeni să nu piară”, făcându-se unime dintre Cale, Adevăr şi Viaţă în care găsim desăvârşirea ce se

face locaş al binecuvântării lui Dumnezeu. Calea nu e uşoară, dar este singura ce duce spre lumină şi, apoi, Hristos este cu noi până la sfârşitul veacurilor.

În prelungirea restauratoare a poruncilor, Fericirile nu sunt stări de suspendare a clipei, ci consecinţa logică şi logică a unui mod de a fi în lume transcendând-o. Iată, fericiţi sunt cei curaţi cu inima că aceia vor vedea pe Dumnezeu. În tensiunea care apare între a fi „în lume fără să fii din lume”; a trăi în mijlocul păcatelor stăruind a nu te lăsa purtat de ele e un război nemilos, pentru că vrăjmaşul nu oboseşte în viclenia lui să ne îndepărteze de Hristos spre a ne supune lui. El iscodeşte, nu fără o anume inteligenţă, curse în care ne prindem lesne uneori, reluând drumul început cândva de Adam şi care e sigur spre moarte. Cel mai folosit mijloc pe care îl foloseşte este minciuna, ca odinioară când a spus lui Adam: „Nu veţi muri!” şi celelalte.

Din nefericire, şi acum, uneori, se dovedeşte eficientă între nişte limite; şi acum se născocesc tot felul de istorii despre Hristos şi se transmit până dincolo de exces pe toate canalele media. Vorba Ecleziastului - nimic nu e nou sub soare. Noul vine de deasupra soarelui şi e adus de Hristos, Lumina cea adevărată, „care luminează pe tot omul ce vine pe lume”, „Soarele dreptăţii”, El rămâne şi Se perpetuează în lume prin cei care Îl urmează. Odinioară, poruncile s-au dovedit imposibil de urmat; acum ne-au fost date Fericirile, care nu interzic, nu spun ce să nu facem; ele arată cum să facem şi cu ce urmări. Şi atunci vedem cu ochii cei tăinuiţi ai inimii, înlăcrimaţi de bucurie, cum poate fi fericit acela care e ocărât şi prigonit pentru Hristos. El urmează pe Hristos şi face ca prin el iubirea lui Hristos să îmbrăţişeze lumea, dăruind tuturor, şi vrăjmaşilor, o arvună a luminii viitoare. Şi e fericit, căci, prigonit fiind, se apropie de Hristos; ocărât de oameni pentru El, va fi binecuvântat de Dumnezeu; fericit că înţelege trăitor cum lucrarea iubirii este iertarea care eliberează pe cel care a greşit şi înalţă pe cel căruia i s-a greşit.

Arhidiaconul Ştefan, cel dintâi mucenic, a înţeles prea bine toate şi sub ploaia de pietre s-a rugat să le fie iertat ucigaşilor şi acest păcat, pentru că nu ştiu ce fac. Nu ştiau că Adevărul care e Viaţă nu moare decât pentru a arăta Calea spre Înviere. Sub ploaia de pietre a mărturisit: „Iată văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu”.

Se deschiseseră să-i primească sufletul. Poate fi o fericire mai mare? Şi o primă consecinţă - Pavel, prigonitorul care îi păzea hainele, s-a convertit şi a ajuns apostol al neamurilor. El, care a cunoscut moarte mucenicească, încredinţează în vuietul veacului: „Nici moartea, nici viaţa, nici îngerii… nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea întru Hristos”.

Cu deplină îndreptăţire, Sfântul Paisie Aghioritul afirmă că „pentru credincios, mucenicia e o sărbătoare”. Aşa să ne ajute Dumnezeu.

Fericita doamnă Maria Brâncoveanu - mărturisitoarea şi co-pătimitoarea muceniciei, după chipul Maicii lui Dumnezeu

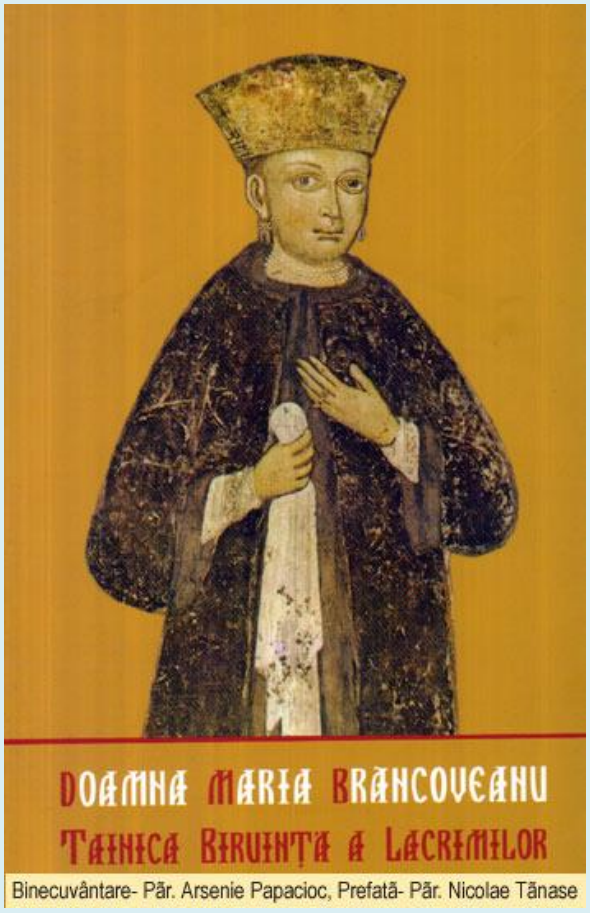

O, de trei ori fericită Maria Brâncoveanu, aleasă Doamnă a neamului românesc, care ne-ai mântuit neamul din nevoi, curăţindu-l prin sângele muceniciei fiilor tăi, prin botezul lacrimilor tale cele sfinţite, mijloceşte şi acum pentru noi la Împăratul nostru şi al tuturor şi, că o porumbiţă neprihănită, înalţă sufletul acestui neam, ca să-I cânte lui Dumnezeu: Aliluia!"

Dorim să vă semnalăm şi să vă recomandăm o realizare editorială de excepţie, "Doamna Maria Brâncoveanu, tainica biruinţă a lacrimilor", una dintre acele puţine cărţi-eveniment, care reprezintă în acelaşi timp o restituire documentară, o mărturisire de credinţă şi de cinstire a sfinţeniei dar şi o piatră de temelie pentru zidirea duhovnicească a oricărui credincios român, prin oferirea unui model extraordinar de sfinţenie al unei soţii şi mame ortodoxe. Cartea editată de Fundaţia Sfinţii Martiri Brâncoveni din Constanţa are în centru chipul Doamnei Maria Brâncoveanu, soţia Domnului-Martir Constantin şi mama celor patru băieţi mucenici ai dreptei-credinţe, ea însăşi vrednică de a fi ridicată în rândul sfinţilor pentru impreună-pătimirea sa jerfelnică şi pentru mărturisirea sa stăruitoare. Nu întâmplător, volumul conţine şi un acatist închinat Fericitei

Maria, precum şi o minunată icoană cu întreaga familie martiră a Brâncovenilor (zugrăvită de Călin Vădan – o reproducem mai jos), – în care fiii Sfântului Constantin sunt înfăţişaţi potrivit vârstelor reale, cel mai mic, Matei, având 16 ani, iar nu fiind un prunc. Ele sunt destinate, aşa cum se precizează, numai cultului particular al credincioşilor, până la momentul doritei canonizări. La volum se adaugă şi un CD realizat de Asociaţia Pro-Vita.

Am extras din lucrare câteva pagini memorabile care prezintă, atât cât o pot face cuvintele, credinţa şi suferinţa mistutoare ale Fericitei Maria Brâncoveanu, prin care ea s-a asemănat… neasemănatei sale ocrotitoare, Prea Curata Fecioara Maria, Născătoare de Dumnezeu; sunt pagini – incluzând şi *fragmente din scrisorile duhovniceşti a doi dintre fiii săi martiri, Ştefan şi Radu – deosebit de profunde şi de folositoare, care ne învaţă pe toţi care este calea, unde este fericirea şi în ce constă biruinţa adevăratului creştin în această lume: în pătimire şi în plânsul cel duhovnicesc.*

“***Pentru a ne putea apropia de cel care plânge, ne trebuie lacrimi; ca să-l înţelegem pe cel care suspină trebuie să ne frângem inima; iar dacă vrem să ne facem părtaşi la durerea cuiva, se cuvine să fim impreună-pătimitori. Şi toate acestea ne cer deopotrivă duioşie, mărinimie şi dragoste nefăţarnică.***

Cu ce îndrăzneală ne vom apropia cu cugetul şi simţirea de tânguirea Doamnei Maria Brâncoveanu, când vedem că pătimirile, lacrimile şi suspinurile ei au înălţat un munte ale cărui piscuri au ajuns până în Cer? Nimic nu ne

îndreptăţeşte în îndrăznirea de a grăi vreun cuvânt despre taina acestui noian de suferinţă, purtat în suflet de soţie şi mamă. Aşadar, ne rămâne fie o tăcere indemnătoare la rugăciune, fie să încercăm lăuntric spre a găsi o cale cuviincioasă care să ne pregătească sufletul ca măcar să privească înspre adâncul cel înalt al suferinţei Doamnei Maria.

Toţi cei care au izbândit cu adevărat, întru Hristos Domnul au biruit, iar calea le-a fost urzită din nenumărate lacrimi, plângeri, dureri şi suspine. ***Însă pătimirile tuturor oamenilor au fost îmbrăţişate de Mântuitorul Iisus în Ghetsimani şi astfel au fost înveşmântate în sudori de sânge (Luca 22, 44), ca şi într-o hlamidă împărătească.*** ***Ca nişte peceţi ale biruinţei Domnului Iisus Hristos asupra morţii, Sfintele Taine ale Bisericii ne deschid şi ne luminează cărările cele înguste ale mântuirii firii omeneşti.*** De accea, am socotit că o apropiere cuviincioasă de taina sufletului Doamnei Maria Brâncoveanu ar fi tocmai o aplecare spre înţelegerea lucrării harului dumnezeiesc întru care ea a izbândit.

(…)

În anul 1714, Voievodul Constantin Brâncoveanu şi Doamna Maria adunaseră 40 de ani de căsnicie. Tot în acest an, domnitorul urma să îşi sărbătorească împlinirea celor 60 de ani de viaţă pământească, însă prin iconomia lui Dumnezeu prăznuirea s-a strămutat în Ceruri, intru slava muceniciei. ***Acestea toate s-au împlinit la 15 august 1714, la praznicul Adormirii Maicii Domnului.*** *În această zi, Doamna Maria îşi sărbătorea ziua numelui şi tot în această zi s-a simţit cel mai aproape de adâncul de durere al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.*

A sosit şi acea veste cutremurătoare, prin care i se spunea că soţul şi fii ei au fost descăpăţânaţi. Însă, mai presus de aceste cuvinte, străjuia o lumină. În inima Doamnei Maria răsuna limpede şi lin cuvântul pe care Dreptul Simeon l-a grăit Fecioarei Maria: "***Prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi.***" (Luca 2, 35). Primind în inimă cuvintele ce-i vesteau moartea soţului şi fiilor săi, Doamna Maria şi-a revărsat privirea spre cerul brăzdat de gratiile temniţei. Trupul i s-a umplut de sudori reci, sufletul parcă i-a îngheţat în suspin, însă apoi a izbucnit pârjolul durerii, iar lacrimile parcă se prefăceau toate în sânge. ***O, Sfântă Marie Brâncoveanu, luminează-ne pe noi să pricepem cutremurătoarea şi luminata biruinţă a suferinţei!***

***

În vremea întemniţării din Stambul şi mai apoi în vremea exilului din Kutahia, în sufletul Doamnei Maria Brâncoveanu s-a perindat multe aduceri aminte ale celor dragi şi nenumăratele lacrimi i-au sfinţit chipul. Albită în cuptorul noianului de tânguiri şi suspine, dragostea Domnei Maria pentru cei martirizaţi i-a înveşmântat sufletul cu o tainică străluminare: rugăciunile soţului şi ale fiilor săi erau ca un acoperământ asupra celor rămaşi în viaţă din neamul lor, iar ajutorul şi mângâierea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu se făceau simţite în toată vremea. Rugăciunile înlăcrimate pe care văduva Maria le îndrepta către Maica Domnului i-au adus multă alinare, pentru că pricepea că, aşa cum soţul şi fiii Îl urmaseră în pătimiri pe Stăpânul Hristos, aşa şi ea se învrednicise să urmeze Aceleia pentru care moartea Fiului lui Dumnezeu a fost cea mai istovitoare suferinţă. ***Pe această cărare lăuntrică a lacrimilor, Maria Doamna a gustat din adâncurile harului lui Dumnezeu şi a cunoscut nemijlocit că suferinţa întregii lumi se adună în inimile celor ce pătimesc intru tânguirea sufletului.***

Spre întărirea Doamnei Maria pe această cale a impreună-pătimirii, a iertării şi a dragostei dumnezeieşti, Maica Domnului a arătat o minune care s-a săvârşit în ziua praznicului Adormirii Sale, în vreme Sfintei Liturghii, tocmai când la Constantinopol se plinea martiriul Brâncovenilor. Acest lucru minunat i-a fost vestit Doamnei Maria cu multă amănunţime, însă pentru noi, cei de azi, această împrejurare a rămas însemnată doar în filele cronicilor:

"Trimiţând Ştefan Vodă [Cantacuzino, autorul moral al uciderii Brâncovenilor - n.n.] pe doamna sa [soţia sa, Păuna, n.n.] şi pe coconii lui la mănăstirea De-un-lemn, unde este o icoană a Maicăi Precestii, făcătoare de minuni, pentru închinăciunea şi pentru chip de evlavie, întâmplându-se în ziua de Santa Maria Mare, adecă Adormirea Precestii, de era acolo doamnă la mănăstire, în care zi şi la Ţarigrad au tăiat pe Constantin Vodă şi coconii lui (o, minune!), intr-aceeaşi zi au lovit pe această doamnă a lui Ştefan Vodă

nevoie, lovitură, îndrăcire cât s-au spăriat toţi câţi era acolo cu dânsa şi să mira ce să-i facă. Şi multă vreme cu acea îndrăcire au fost. Şi această întâmplare fiind, iar n-au venit Ştefan Vodă şi cu ai lor la cunoştinţă ca să-şi vază păcatul ce l-au făcut, pentru care Dumnezeu şi minune mare au făcut de s-au îndrăcit doamna sa şi să fie căzut la pocăianie, ci au zis că o au fermacat călugăriţele de acolo împreună cu o călugăriţă anume Olimpiada, ce era mătuşe doamnii Păunii, sora cu mumă-sa şi le-au pus la mare pedeapsă pe toate şi pe unele din muieri de acelea le-au şi spânzurat, iar pe mătuşă-sa Olimpiada o au trimis la Baţcov, la mănăstire şi o au zidit într-o chilie, lăsându-i numai o ferestruie de-i da pe acolo pită şi apă.

Această pocăinţă făcea ei pentru păcatele lor. Şi nu s-au îndestulat Ştefan Vodă numai pe moartea lui Constantin Vodă şi a feciorilor lui, ci, încă fiind doamna lui şi ginerii lui Constantin Vodă şi alţi oameni ai lui scăpaţi din primejdia morţii pre carele vrea turcii să-i sloboază să vie în ţară, iar el s-au sfătuit cu tată-său şi cu sfetnicii lor că nu se cade să vie în ţară ci să-i facă surgun. Şi au făcut meşteşug cu imbrihorul şi i-au insalat de au dat bani 80 de pungi, zicându-le că zic turcii că de vor da aceşti bani, îi vor slobozi; şi ei în nădejdea aceea au trimis pe la casile lor aici, în ţară, de au făcut cum au putut, de au dat acei bani şi despre altă parte scria la imbrihor ca să să nevoiască să-i facă surgun la Kiutaiu, la Anadol şi au fost cu banii daţi şi surguniţi".

După întoarcerea din exil, Doamna Maria a purces spre Mănăstirea Dintr-un lemn spre a se închina şi a aduce mulţumire Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Şi pentru acest sfânt locaş, ca pentru atâtea altele, familia Brâncoveanu îşi dăruise osteneala ctitoricească. Însă în anul 1715 locaşul fusese înnoit, iar acum, deasupra uşii bisericii se putea citi această pisanie:

"Acestă sfântă şi dumnezeiască mănăstire care se numeaşte Dentr-un lemn, unde să cinsteşte şi să prăznuieşte Naşterea Preasfintei şi Preacuratei de Dumnezeu Născătoare Fecioarei Măria, din temelia ei iaste zidită şi făcută de Ioan Matei Basarab Voievod. Deci, trecând multă vreme, început-au a sa învechi şi a sa strica toate lucrurile şi zugrăveala. Dup-aceia, din voia şi porunca lui Dumnezau stând Domn blagocestivul şi creştinul Ioan Ştefan Cantacuzino Voievod; deci, având mare evlavie către sfântul locaş acesta, numaidecât cu osârdie s-au apucat ca de iznoavă a o înfrumuseţa, luminând şi mai lărgind întâi biserica şi zugrăvindu-o a doaoa şi împodobind-o şi cu tâmple şi cu altele ce i-au trebuit, făcând şi case şi chilii de prejurul ei, cum să veade, în slava Preacuratei Stăpâne şi întru pomenirea Marii Sale şi a părinţilor, săvârşind la leat 7223 [1715], mes. Avgust 30 dni. Ispravnic fiind chir Ioan Arhimandrit de la Hurezi".

În obştea românească era adeverit că această grabnică înnoire a locaşului de la Dintr-un lemn era o diversiune prin care Cantacuzinii voiau să acopere ruşinea pe care o pătimise în biserică Doamna Păuna, "îndrăcindu-se"- după cum cronicarul grăieşte.
Văzând înnoirile făcute la Mănăstirea Dintr-un lemn, Doamna Maria nu putea să nu îşi aducă aminte că dimpreună cu soţul său au fost naşii de cununie ai lui Ştefan şi Păuna, cei care mai apoi le-au fost călăi tăinuiţi, iar acum erau zugrăviţi în rânduiala ctitorilor. *Cu multă durere în suflet intrând în biserica mănăstirii, Doamna Maria s-a plecat în rugăciune înaintea icoanei Maicii Domnului. În minte îi răsunau cuvintele pe care soţul său i le-a grăit lui Ştefan Cantacuzino în Vinerea Mare, ziua plecării familiei lor spre Constantinopol:*

"Finule Ştefan, dacă aceste nenorociri sunt de la Dumnezeu pentru păcatele mele, facă-se voia Lui. Dacă însă sunt roada răutăţii omeneşti, pentru pieirea mea, Dumnezeu să ierte pe duşmanii mei, dar păzească-se de mânia teribilă şi răzbunătoare a judecăţii divine".

Valuri de durere neostoită cuprindeau sufletul văduvei Maria, însă nu şi-a lăsat cugetul să săvârşească judecata asupra celor ce le-au uneltit pieirea, căci nu voia să se despartă de harul cel mângâietor al Preasfântului Duh. Cuvântul iertării rostit de bărbatul său în Vinerea Mare, precum şi graiurile de îmbărbătare pe care soţul ei Constantin le-a grăit fiilor, erau asemenea unor ziduri de cetate întru care nu putea năvăli ura şi răzbunarea. Ce dulce s-a făcut în inima ei dragostea pentru vrăjmaşi şi cât de minunate sunt cuvintele de îndemn şi mărturisire ale tatălui copiilor ei:

"Fiii mei, fiii mei! Iată, toate avuţiile şi orice altă am pierdut. Să nu ne pierdem încă şi sufletele! Staţi tare, bărbăteşte, dragii mei, şi nu băgaţi seama de moarte; priviţi la Hristos Mântuitorul nostru, câte a răbdat pentru noi şi cu ce moarte de ocară a murit! Credeţi tare în aceasta şi nu vă mişcaţi, nici vă clătiţi din credinţa pravoslavnică pentru viaţă şi pentru lumea aceasta! Aduceţi-vă aminte de Sfântul Pavel, ce zice: că nici sabie, nici îmbulzeala, nici moarte, nici alta orice nu-l va despărţi de Hristos, că nu sunt vrednice

muncile şi nevoile aceste de aici spre mărirea ceea ce o va da Hristos. Acum, dară, o dulcii mei fii, cu sângele nostru să spălăm păcatele noastre!”

În fierbinţeala rugăciunii, Doamna Maria a mulţumit Maicii Preacurate, s-a rugat pentru toţi cei iubiţi ai săi, însă deopotrivă şi pentru Păuna, Ştefan şi stolnicul Constantin Cantacuzino.

Simţea cu încredinţare că, aici, în faţa icoanei înaintea căreia se ruga, pronia lui Dumnezeu a săvârşit judecata asupra Cantacuzinilor, iar toate cele petrecute după uciderea soţului şi a fiilor săi întăreau acest lucru. Din cele pe care i le spusese amănunţit Patriarhul Hrisant, Doamna Maria cunoştea pribegia văduvei Păuna dimpreună cu copiii săi, Radu şi Constantin.

În anul 2004, când a fost înlăturată ferecătura metalică a icoanei Maicii Domnului de la Mănăstirea Dintr-un lemn, s-a putut vedea că este o icoană zugrăvită pe ambele părţi. În procesul de restaurare s-a descoperit că pe spatele icoanei este înfăţişată Înfricoşătoarea Judecată. Cu adevărat, o înfricoşată judecată li s-a făcut Cantacuzinilor prin această icoană. Însăşi mărturia istorică adevereşte foarte limpede:

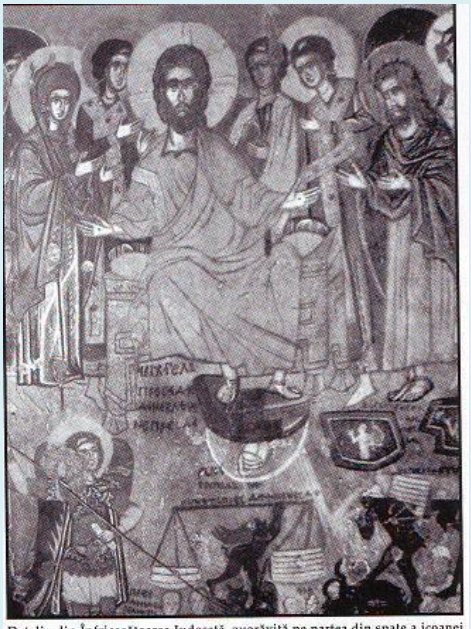

Detaliu din Înfricoşătoarea Judecată, zugrăvită pe partea din spate a icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului - aflată la Mănăstirea Dintr-un lemn

Sub privirea blândă şi ocrotitoare a Maicii Domnului, Voievodul Constantin Brâncoveanu primeşte moarte martirică dimpreună cu cei patru fii ai săi şi cu sfetnicul Ianache. Acest lucru se săvârşeşte tocmai când Vodă împlineşte 60 de ani, la Praznicul Adormirii Preacuratei Fecioare, în 15 august 1714. Ştefan Cantacuzino şi tatăl său, stolnicul Constantin, mor mişeleşte în 7 iunie 1716, fiind spânzuraţi pe neaşteptate în temniţă şi, apoi, decapitaţi. Moartea lor s-a petrecut la praznicul Sfintei Treimi, vădindu-se a cui dragoste nu au înţeles-o intru adevăr şi lucrare, ci doar au făţărnicit-o.

Doamna Maria a plecat din ţară intru defăimarea mazilirii lui Brâncoveanu şi s-a întors cu multă cinste, în luna octombrie a anului 1716, dimpreună cu voievodul Ioan Mavrocordat. Doamna Păuna cunoaşte şi ea necinstea mazilirii soţului ei în ianuarie 1716, iar când află că bărbatul i-a fost ucis de turci, izbuteşte să fugă din Constantinopol, însă rămâne pentru tot restul vieţii în pribegie pe meleagurile Apusului.

Fiii lui Brâncoveanu s-au făcut prin ascultare şi mărturisire Mucenici ai Împăratului Hristos, iar fiii lui Ştefan Cantacuzino sunt îndemnaţi stăruitor de Papa Clement al XI-lea să treacă la catolicism, pentru a li se înlesni traiul în pribegie sub tutela împăratului de la Viena.

Şi chiar dacă până astăzi Cantacuzinii poartă asupra numelui lor prihana uneltirii uciderii Brâncovenilor, *să arătăm înţelegere şi să ne aplecăm cu dragoste şi impreună-pătimire (compătimire) către toate cele care nu s-au săvârşit după voia lui Dumnezeu, atât în neamul nostru, cât şi în întreaga fire omenească; şi, alipindu-ne cugetul şi simţirea de rugăciunea Sfinţilor Mucenici Brâncoveni, să ridicăm glas către Mântuitorul Hristos şi să-L rugăm să ne arate mila Sa tuturor celor care suntem părtaşi ai firii omeneşti.* Intru această osteneală să o avem drept pildă şi mijlocitoare pe Sfânta Maria Brâncoveanu, căci prin lacrimile ei s-a făcut următoare a Maicii Pururea Fecioare, a Celei căreia Dreptul Simeon i-a proorocit: "***Prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi***" (Luca 2, 35).

(…) ***În ceasurile liniştite ale nopţii, după ce îşi săvârşea rugăciunile, adeseori Doamna Maria se lăsa cuprinsă cu totul de dorul soţului şi al fiilor ei. Îi însoţea în amintirile sale scumpe şi le mângâia chipurile prin lacrimile care îi şiroiau pe obraji. Glasurile lor îi răsunau limpede în inimă, alcătuind un luminos şirag al aducerilor aminte. După ce s-a întors din surghiun, a citit de nenumărate ori panegiricele alcătuite de fiii săi. Le simţea ca pe o rugăciune, şi pentru că lacrimile i se amestecau cu slovele tipăriturii, adeseori inima i se***

umplea de o minunată mângâiere. Parcă îl auzea şi acum pe Ştefan rostind în biserică panegiricul său alcătuit în cinstea Adormirii Maicii Domnului. Îi dedicase anume ei acest cuvânt, iar citindu-l era încredinţată că fiul său îi grăia de dincolo de hotarul de taină al acestei lumi:

Prea blândă Stăpână şi dulcea mea mamă!

Nu este cu putinţă, la vârsta în care mă aflu, să întocmească omul cugetări înalte, să le alcătuiască în chip armonios şi să le compună după elocvenţa cerută – încât, dacă e cu putinţă ca şi în acest cuvinţel să se afle vreo cugetare aleasă, o rânduială bine alcătuită sau vreo formă artistică, aceasta va fi o dăruire a Împărătesei Îngerilor, care ajută cu mâna sa cea preamilostivă şi-i împuterniceşte pe aceia care cercetează cu evlavie mărirea şi lauda ei. Acelaşi lucru se petrece şi intru faptele tale, Stăpână preaevlavioasă, pentru că în mai toate făptuirile tale străluceşte o putere neobişnuită, adică o lucrare şi un obicei către Mireasa cea fără de prihană, care priveşte cu ochi veseli şi primeşte ruga ta umilă, pe care o săvârşeşti la pregătirea şi începutul a toată fapta cea bună. Această deprindere plăcută lui Dumnezeu, ca o oglindă trebuie să o aibă înaintea lor fiii Bisericii, pentru ca să se îndrepteze orice lucrare spre cinstea şi mărirea Atotputernicului Dumnezeu, prin solirea şi acoperământul Maicii Pururea Fecioare Maria. Iată, dar, Stăpână iubitoare de Dumnezeu, pentru ce-ţi dedic această sfinţită imnologie, pe care am compus-o nu numai pentru ca să primeşti un ospăţ sufletesc, prin ascultarea laudelor preamăritei Fecioare, ci ca să se înveţe şi poporul lui Dumnezeu să pună ca temelie statornică la toată lucrarea călduroasa solire a Născătoarei de Dumnezeu celei pline de dar. Primeşte, dar, cu inimă de mamă, acest mic dar al fiului celui iubitor de mamă, primind dimpreună şi îndatorata umilinţă din inima fiiască,

mama mea cea blândă! Şi aşa să te am, prin solirile celei Preacurate, împreună cu preablândul meu Domn şi părinte, intru zile îndelungate şi mulţi ani, păzită de tot răul.

Al blândeţii tale supus şi prea umilit fiu, Ştefan Brâncoveanu".

Doamna Maria simţea că parcă anume pentru clipele ei grele au fost alcătuite, spre a-i alina dorul şi durerea de mamă. Oriunde deschidea cărţile ce cuprindeau panegiricele, vedea împlinirea în viaţă a cuvintelor – erau asemenea unor tainice rostiri proorocești şi doriri ale muceniciei pentru Hristos Domnul.

Iată ce scrie Sfântul Ştefan Brâncoveanu în cuvântul închinat Sfântului Arhidiacon Ştefan:

*"O, iubitorilor de martiri, haideţi, sculaţi-vă, ce mai şedeţi?! Haideţi să-i urmăm şi noi în lupta atletului, haideţi să-i adunăm la încununare pe ostaşii luptători, haideţi să-l însoţim în arenă pe tânărul atlet, haideţi să-l urmăm "afară din cetate" pe Ştefan (Fapte 7, 57). Vedeţi-l acolo cum, tânăr de ani, fraged cu vârsta, cu câtă tărie de suflet pătimeşte, cu câtă tărie suferă, cu câtă stăruinţă îndură şi, suferind, dispreţuieşte marea pornire şi mânie a răzvrătiţilor iudei. Vedeţi-l cum stă voiniceşte cu sufletul, hotărât cu soscotinţa, mărinimos cu cugetul, tare cu inima. Cum fără de frică îi biruieşte pe cei ce sunt netăiaţi împrejur cu inima şi-i stau împotrivă. Aceia îl târăsc ca pe un călcător de Lege, ca pe un vinovat de moarte, iar Ştefan râde; alţii îl ponegresc ca pe un hulitor, îl înjură ca pe un călcător de lege şi Ştefan râde; alţii îl târăsc, alţii îl lovesc peste cap, toţi strigă într-un glas: "Să fie ucis cu pietre Ştefan!", şi Ştefan râde. Aceia într-un mare glas strigă, astupându-şi urechile lor şi, ca nişte lupi sălbatici, toţi, deodată, cu furie se aruncă asupra lui; şi Ştefan, având ochii şi mâinile sale întinse spre Cer, strigă din adâncul inimii: "**Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!**" (Fapte 7, 60).*

Însetând, iudeii vor să îşi stingă setea cu sânge şi Ştefan – minunaţi-vă de mărinimie! – , şi Ştefan , dorind mântuirea lor, îi adapă cu al său sânge. Iudeii se nevoiesc ca grabnic să-i aducă moartea, iar Ştefan se roagă ca ei să dobândească iertare. Iudeii aleargă la pietre, iar Ştefan se întoarnă la rugăciuni. Iudeii îşi astupă urechile lor, iar Ştefan îşi deschide gura rugându-

se. Iudeii nu încetează a arunca cu pietre, iar Ştefan, pentru o astfel de pedeapsă, nu încetează deloc a teologhisi, ci încă având cuget nestrămutat şi inimă hotărâtă, propovăduieşte. O, statornicie! O, bărbăţie! O, mărinimie a lui Ştefan! Propovăduia pe Hristos, fiind lovit cu pietre şi primeşte pietrele ca pe nişte flori. Cu adevărat, mare răbdare a arătat aici noul atlet, să nu se mâhnească, să nu se mânie.

Câţi trăim în lume, toţi, după cum experienţa ne-o arată, avem nenorocirea noastră, la toţi viaţa ne este greu de suferit, şi cu toate acestea unii ard ca pucioasa şi răspândesc duhoare din cauza mâniei şi nesupunerii faţă de voia Făcătorului a toate. Alţii ard ca dafinul, zbătându-se şi murmurând în văpaia nenorocirii şi a întristării, întru care sunt ispitiţi. Iar alţii, ca plantele aromate izvorăsc bună mireasmă, fără murmur şi fără tulburare. În acelaşi fel s-a arătat şi Ştefan celor care l-au martirizat: blând, mărinimos, paşnic. Ocărât fiind, n-a ocărât împotrivă; batjocorit fiind, a suferit. Defăimarea o socotea ca pe o cinste, pietrele ca pe nişte stele. Sângele ce curgea din sfinţitul său trup îl socotea asemenea unei mări peste care trebuia să treacă pentru a ajunge la Stăpânul şi Domnul său şi, dorind a fi acolo unde este Domnul, prin sânge s-a strămutat acolo unde este Hristos.

[...] Arată-ne nouă, preaiubite Sfinte al Bisericii, cum să-l iubim pe aproapele nostru, cum să-i iubim pe vrăjmaşii noştri şi cum să ne facem următorii tăi cei mai râvnitori. Roagă-l pe Iisus, pe Care L-ai văzut blând, de-a dreapta Născătorului Celui fără de început, ca să păzească în chip deplin şi preafericit o icoană vie a virtuţii tale, pe iubitorul de Hristos şi pe preacreştinul nostru Stăpân şi Domn. Roagă-te Nazarineanului Celui răstignit, a Cărui Dumnezeire până la moarte o ai propovăduit, să-i păzească pe aleşii boieri, mădulare cinstite şi vrednice de o astfel de evlavioasă impreună-vieţuire.

De trei ori fericită este această vreme, din pricină că acela care prin cuvânt propovăduieşte, poate nestingherit să laude blândeţea şi iubirea de frate. O, cât se bucură sufletul tău cel prea virtuos de propovăduirea şi lauda acestor virtuţi, păzite de Dumnezeu şi cinstite Stăpâne! Bucuria ta este un semn de încredinţare – fiindcă te bucuri auzind propovăduindu-se şi lăudându-se bună voire şi înţelepciune –, părtaş fiind şi la propovăduire, părtaş fiind şi la laudă. Pentru că – după cum au spus cei învăţaţi –, fiecare pe cele întru care află mulţumire, pe acelea şi cinstindu-le, se veseleşte. Cu un astfel de purtător de grijă, vrednic de cinste, cu un astfel de cap virtuos, pare a fi necuviincios să nu se veselească dimpreună şi toate mădularele. Oare îi impreună-număraţi cu poporul cel ales al Mântuitorului şi pe unii urători de fraţi sau dintre cei care se bucură de nenorocire? Risipească-se deci norii tuturor celor care îl despart pe om de bunul cel desăvârşit. Fugiţi de deşertăciune, înşelăciune şi desfrânare. N-a mai

rămas loc pentru unele ca acestea în inimile noastre; voim să-l urmăm pe întâiul martir, să învăţăm din a sa învăţătură calea mântuirii. Amin”.

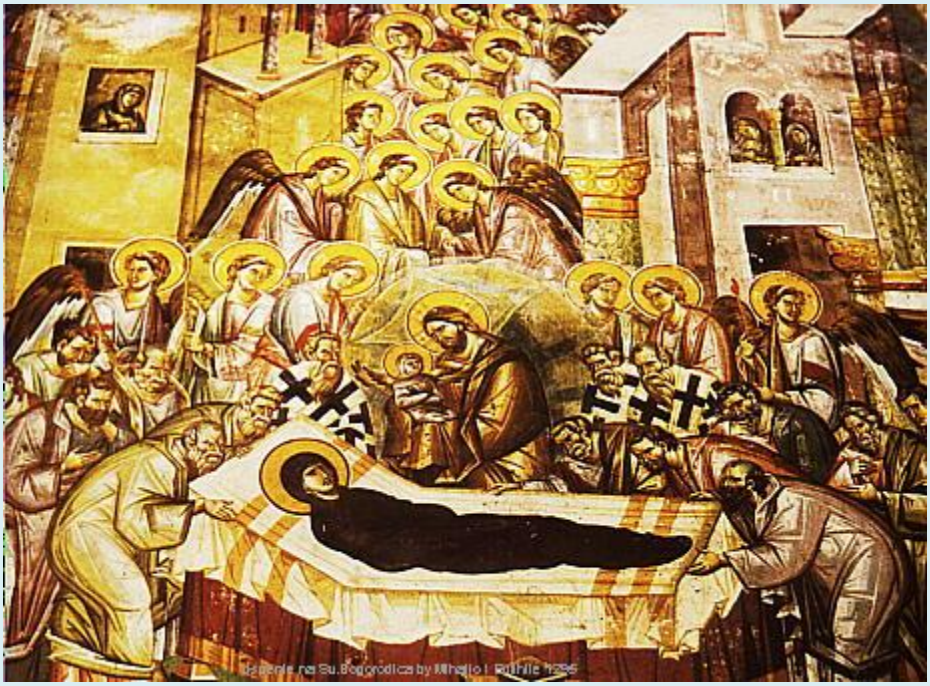

Împletind cuvânt de laudă şi rugăciune, în panegiricul închinat Adormirii Fecioarei Maria, Sfântul Ştefan Brâncoveanu grăieşte astfel:

“Dar astăzi, Maică Fecioară în chip adeverit se arăta ca Aurora cea plină de har, după cum a văzut-o şi mult a preţuit-o Solomon, ca Aurora argintie care împodobeşte munţii, înveseleşte văzduhul şi norii şi luminează minunat întreaga lume (Cântărea Cantărilor 6, 10). Arată-ne şi nouă faţa Ta cea plină de har, preafrumoasă Aurora, podoaba creştinătăţii, nădejdea celor deznădăjduiţi, bucuria şi ajutătoarea sufletelor; şi primeşte ruga preablândului nostru Domn, care de un cuget cu poporul lui Dumnezeu, cel cu nume creştinesc, cinsteşte măririle Tale, laudă sărbătoarea Ta şi prăznuieşte după cuviinţă preaslăvita Ta mutare la Ceruri.

Vino, prea dorită Aurora şi cu lumina ta cea strălucătoare împrăştie norii întunericului, luminează-ne mintea şi cugetarea! O, grăbeşte-te, înaintevestitoare a zilei şi, alungând somnul cel ingreuitor al păcatului, de cumva robii Tăi se află în turma cea tainică, trezeşte-i la faptele vieţii celei veşnice. Hărăzeşte-ne şi nouă acest dar, Preacurată, ca aceia câţi, urmând pilda preaevlaviosului şi iubitorului de Hristos Domnul nostru, au auzit aici laudele Tale şi au preamărit pomenirea slăvitei şi dumnezeieştii Tale mutări, niciodată să nu vadă înserarea acoperământului Tău celui preaputernic. Amin”.

Sfântul Radu Brâncoveanu în Cuvânt la Patima cea Mântuitoare a Cuvântului Dumnezeu-Om glăsuia aşa:

"Cu cazne fiind urgisit, ruşinat şi schingiuit, merge Iisus purtând Crucea. Aceasta este greutatea păcatelor noastre; şi cât este ea de apăsătoare, să o pricepem dintru aceea că, purtând-o Dumnezeul nostru, din pricina greutăţii mai mult decât o dată a căzut pe cale. Se suie la Golgota şi ostenit fiind, Cel Care atât de mult a suferit pe cale, ajungând la fruntariul pătimirii, este întins pe patul dureros al Crucii, spre a Se odihni. Deschide mâinile Sale pentru a ne primi în braţele Sale. Înclină capul, arătând prin acest semn că pe toţi ne cheamă către El. Strigă cu glas mare, pentru a-l auzi toţi că este însetat de mântuirea tuturor; şi, ca un Păstor bun, sufletul său şi-l pune pentru oi. Se înalţă în văzduh pentru ca să fie Mijlocitorul între Dumnezeu şi oameni. Grabnic se întunecă ziua, poate pentru ca să dea somn dulce Făcătorului a toate, Celui ostenit; sau, poate, voind Domnul ca pământul cel uscat să-l ude cu sângele Său, a făcut ca soarele să-şi tragă înapoi razele, pentru ca să nu usuce sângele acela cu ale sale calde raze. S-a cutremurat pământul pentru preamarea facere de bine; şi, dintru a sa bucurie s-au deschis mormintele şi vii i-a scos afară pe cei morţi dintru el.

Pietrele s-au despicat, pentru că inimile iudeilor erau atât de înăsprite, după cum sunt şi ale noastre astăzi, încât de o ucidere aşa de sângeroasă şi de o moarte mult-dureroasă a Făcătorului şi a Plăsmuitorului nostru nu s-au întristat, n-au suspinat, n-au plâns, n-au suferit; spre tulburarea şi ruşinarea

noastră se desfac şi se despică pietrele, pentru a ne adeveri că firea necuvântătoare este mai simţitoare şi mai miloasă decât inimile noastre. Iată, dar, este deschisă acum milostivirea îndurării dumnezeieşti pentru cei răniţi; cu toţii, dar, să alergăm cât mai cu grăbire! De am avea piept de aramă şi inimă de diamant, aramă – în topirea dragostei dumnezeieşti, unde este un alfel de foc – se topeşte, iar diamantul cu Sângele cel viu al Mielului se desface. Iarăşi, de suntem răniţi de moarte sau chiar morţi, coasta cea împunsă a Mântuitorului fie-ne mormânt! Şi chiar vii de suntem, să murim la Tronul vieţii, la Crucea cea purtătoare de viaţă.

Să alergăm cu toţii şi, lăsând toată grija cea lumească, să cădem cu suspinuri şi lacrimi la picioarele cele pironite ale Dumnezeului celui Răstignit.

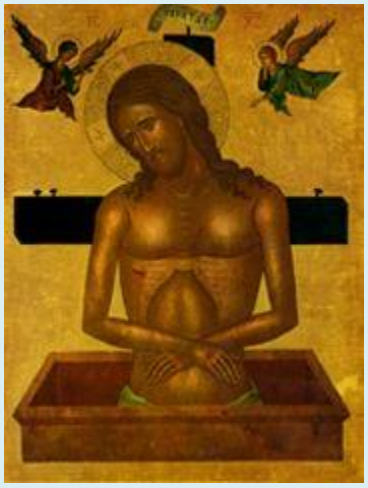

*Să ne aruncăm în braţele Crucii, pentru ca lumea să se răstignească întru noi şi noi lumii. Să ne afundăm intru acea 'Mare Roşie', pentru a fi număraţi cu aceia "**care şi-au înălbit hainele lor în sângele Mielului**" (Apocalipsa 7, 14). Să alergăm cât mai iute, cu grăbire să ne sârguim, ca să aflăm în ţarina cea arată – comoara, în pământul cel binecuvântat – sămânţa cea aleasă, în izvorul vieţii – apa cea plină de har, în ocărî – cinstirile, în pălmuiri – biruinţele, în învinuiri – iertarea, în trestie – sceptrul, în urâciune – frumuseţea, în nenorociri – fericirea, în împrejurări grele – norocirea, în prigoane – pe Dumnezeu, în moarte – viaţa. Amin".*

Pentru Maria Brâncoveanu, graiurile fiilor săi erau slovă de rugăciune şi foc arzător care deopotrivă o mistuiau şi o răcoreau lăuntric. În lacrimi de dor sfânt a primit Doamna Maria mângâierea Preasfântului Duh şi a dobândit încredinţarea că rugăciunile fiilor şi soţului său au ţesut acoperământ mântuitor asupra celor rămaşi în viaţa din neamul lor. Şi nici nu putea fi altfel, căci şi intru Mucenicii Brâncoveni s-a plinit inaintevestirea Fiului lui Dumnezeu, făcută Sfinţilor Apostoli:

"Vă vor da pe voi spre asuprire şi vă vor ucide şi veţi fi urâţi de toate neamurile pentru numele Meu" (Matei 24, 9).

În acest chip s-a făcut lucrătoare biruinţa asupra neputinţei omeneşti şi a fost dobândită mângâierea poruncii şi făgăduinţei date de Domnul:

"Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă, şi iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului".

Intru acest temei apostolesc recitind cuvintele alcătuite de fiii săi, în sufletul Doamnei Maria s-a limpezit încununarea urcuşului pătimitor al familiei sale. Şi până astăzi, dăinuirea ctitoriilor brâncoveneşti înălţate spre Cer străluceşte în chip tainic prin sângele pe care Mucenicii Brâncoveni l-au vărsat la temelia neamului românesc şi, deopotrivă, al întregii firi omeneşti".

("Doamna Maria Brâncoveanu. Tainica Biruinţă a lacrimilor", Fundaţia Sfinţii Martiri Brâncoveni, Constanţa, 2008, pp. 140-141, 153-160).

Diaconul Pietrei celei din capul unghiului - Cuvânt de laudă la Sfântul arhidiacon Ştefan, cel dintâi mucenic

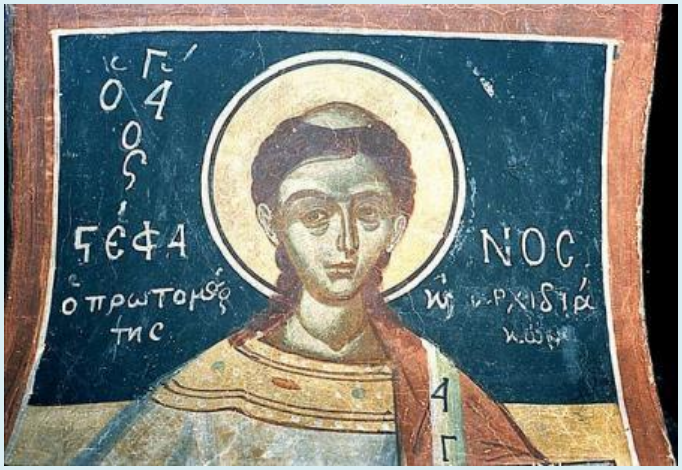

În al său cuvânt adresat Sfântului arhid. Ştefan, Asterie, episcopul Amasiei, scoate la lumină cele mai importante amănunte legate de sărbătoarea celui dintâi mucenic al Ortodoxiei. Este o cuvântare care se împarte în trei şi care menţionează în prima parte importanţa sărbătorii acesteia pentru creştinătate, arătând măreţia martirajului arhidiaconului Ştefan, în cea de-a doua face referire la Saul şi încheie cuvântarea cu cea de-a treia parte, de natură dogmatică, în care se leagă de rătăcirea şi eresul lui Sabelie în privinţa amestecului ipostaselor Sfintei Treimi.

Am extras, aşadar, cele mai importante fragmente ale acestei cuvântări, tocmai pentru a nu lungi prea mult postarea şi pentru a lăsa loc şi pentru câteva însemnări personale pe marginea ei.

Noul Abel

Aşezarea acestei sărbători, a întâiului mucenic Ştefan, lângă slăvitul praznic al Naşterii Domnului, nu este deloc întâmplătoare, fiindcă *"**sărbătoare vine după sărbătoare, şi prăznuire ia locul prăznuirii! Suntem chemaţi de la rugăciune la rugăciune şi sărbătoarea în cinstea robului ia locul prăznuirii Naşterii Domnului"**.*

Dar nu numai acest lucru este de ajuns pentru ca Biserica să aşeze cinstirea lui Ştefan lângă cea a Domnului, ci e dovedită şi de jertfa prin sânge a întâiului mucenic ca răspuns al oamenilor la jertfa sângeroasă a Mântuitorului, *"**ca să plătească prin sânge harul dat (nouă) în locul sângelui"*** Sângele martiric al lui Ştefan vine, aşadar, ca răspuns uman la harul primit prin Întruparea, Patimile şi Învierea Mântuitorului, şi în locul sângelui vechi vărsat de frate contra frate, *"**care s-a vărsat de la facerea lumii, de la sângele lui Abel până la sângele lui Zaharia, care a pierit între altar şi templu**"*. ***El, Ştefan, este primul creştin care, "în lupta cu păcatul, s-a împotrivit încă până la sânge".***

*"**După cum Cain, acel ucigaş de frate, a săvârşit uciderea fratelui său, tot astfel şi Ştefan cel preafericit a fost primul care a sfinţit, prin pătimirile sale evlavioase, pământul cu propriul său sânge, bărbat posterior timpurilor apostolice, dar cel dintâi prin faptele sale de vitejie**"*.

Asemenea lui David

***Ştefan este** "**primul care s-a luptat cu diavolul, primul care l-a învins, imitând pe David, chiar dacă l-a imitat în sens invers: David l-a biruit pe Goliat cu pietre (1 Reg. 17, 32-52), tot cu pietre şi Ştefan pe diavol; cel dintâi, prin pietrele cu care era lovit**"*.

În acest chip Ştefan a urmat drepţilor din Vechiul Testament, preschimbând lupta în sens invers, duhovnicesc, adică împotriva diavolului şi a uneltirilor

acestuia. *Dacă Moise s-a urcat pe munte pentru a primi tablele legii, Ştefan în schimb şi-a făcut munte din pietrele cu care era lovit, văzând slava lui Dumnezeu şi, mai presus de toţi proorocii, pe Hristos şezând de-a dreapta Tatălui. A văzut, pe cât îi era cu putinţă posibil omeneşte, Treimea.*

Culmea, el, văzătorul de Dumnezeu, era acuzat pe nedrept de evrei, care *"au pus pe nişte bărbaţi să zică: L-am auzit spunând cuvinte de hulă împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu", căci zicea "că Acest Iisus Nazarineanul va strica locul acesta (sinagoga) şi va schimba datinile pe care ni le-a lăsat nouă Moise".*

Iar el strălucea mai mult decât Moise, care şi-a acoperit faţa cu văl. Şi era acesta precum un heruvim, căci "au văzut faţa lui ca o faţă de înger". El spunea în fapt aceleaşi cuvinte pe care şi Mântuitorul le spusese mai înainte evreilor, primind astfel aceeaşi învinuire ca şi Hristos, aceeaşi moarte, aceeaşi începătură a sângelui vărsat.

Pârga mucenicilor

"Stătea singur înconjurat din toate părţile de un popor de ucigaşi. În acel ceas nu era alături de el nici prieten, nici cunoscut, nici rudă". Singurul care i-a stat alături în acele momente, îmbărbătându-l, a fost Dumnezeu revelat în Treime. Eli, Eli lama sabahtani? ar fi fost cuvintele cu care ar fi strigat şi Ştefan în acele momente dacă Dumnezeu nu i s-ar fi descoperit. Acea vedere i-a dat puterea să se roage zicând pentru cei ce îl loveau cu pietre *"Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!"*. Însă *"nu i-a trimis în ajutor un înger, ca apostolilor în temniţă (FA 5, 19-20; 12, 6-10), nici o putere slujitoare sau un semn, ci S-a arătat El Însuşi.* ***Ştefan a fost pârga mucenicilor; iar cea dintâi faptă de mucenicie trebuia să fie desăvârşită, pentru ca mucenicii cei ce vor fi***

zidiţi în urmă să ia un reazim tare de râvnă şi să nu fie imitatorii fricii [...] Pentru aceasta Dumnezeu S-a arătat din cer lui Ştefan".

Diaconia. Imitarea patimilor lui Hristos

Ştefan a fost numit primul între cei şapte diaconi aleşi să slujească poporul. Această începătură a diaconiei, a slujirii, se aseamănă cu cea a Domnului, Primul care a slujit omului după căderea din Rai, spălând noroiul cel dintâi al păcatelor de pe tălpile alunecărilor noastre.

Precum Mântuitorul, şi Ştefan a fost scos afară din cetate, prin poarta care acum îi poartă numele, fiind omorât, deşi era nevinovat: ***"Trăgându-l afară din oraş pe omul purtător de Hristos, care purta răbdarea ca şi Hristos crucea, vindecă răul săvârşit tot prin rău, se apără de ucidere prin ucidere şi adaugă crucii pietrele. Au aşezat pe un loc şes pe de trei ori fericitul Ştefan, trupul acela înalt, trofeul mare al mucenicilor".*** Cu armele lor, cu pietrele, Ştefan şi-a construit *mormântul* plin de lumină, făcându-i temelie tare, ziduri groase şi boltă cu cruce. ***El a biruit moartea cu moarte şi pietrele cu Piatra Cea din capul unghiului.*** Ca un trofeu ce stă la înălţime din pricina măririi, aşa şi Ştefan strălucea ca aurul dintre pietre. El era diaconul Pietrei Celei din capul unghiului. Asterie îi arată clar pe ucigaşi: ***"Mâna evreiască a săvârşit omorul"!***

Punctul culminant al martirajului nu a fost doar felul cum a fost omorât Ştefan ci, cu mult mai cutremurător, felul cum s-a adunat el pentru ultima rugăciune, căci "n-a căzut necuviincios, ca cei mai mulţi oameni. N-a căzut lungit cu faţa la pământ, nici n-a fost doborât pe o coastă, nici n-a căzut trupului lui pe spate; ci a căzut, punându-şi genunchii în chipul plin de cuviinţă al unui om care se roagă".

Identitatea de suferinţă

Făcând referire la cel care păzea hainele ucigaşilor, la Saul din seminţia lui Veniamin (*"Veniamin, lup răpitor"*), Asterie îşi aduce aminte de ostenelile purtate de acesta după convertirea sa, făcându-se apostol pentru Evanghelie, zicând: *"Voi râde cu multă plăcere când te voi auzi vorbind despre suferinţele tale (Pavel) pentru Evanghelie, enumerând printre alte primejdii şi pe aceasta:* ***"Odată am fost lovit cu pietre" (II Cor. 11, 25). Trebuia ca să fii justificat de pietrele aruncate în Ştefan prin pietrele primite de tine, şi să curmi crima păcatului prin identitatea de suferinţă".***

Contra lui Sabelie

Vederea lui Ştefan în timpul pătimirii sale a fost peste veacuri mărturia Bisericii împotriva eresurilor, a celor care uneau sau confundau persoanele şi ipostasele Sfintei Treimi, căci ***"Dacă Dumnezeu ar fi săvârşit vedenia numai pentru folosul lui Ştefan, era de ajuns numai vocea din cer, cum s-a întâmplat mai înainte în timpul botezului Domnului (Mt. 3, 17) [...] Acum, însă, S-a arătat***

lui Ştefan în vedenie pentru alte pricini, şi, mai cu seamă, având în vedere rătăcirea lui Sabelie [...] care avea să introducă în lume amestecul ipostaselor Sfintei Treimi”.

Această vedere îi descoperă lui Ştefan pe Dumnezeu în Treime de persoane, nu doar Tatăl şi pe Fiul de-a dreapta Sa, ci şi pe Sfântul Duh împreună cu Ei, deoarece atunci când *“**cauţi prezenţa Duhului, uită-te puţin mai sus de pietre şi de uciderea lui Ştefan şi vei găsi că Duhul vorbeşte înainte de a avea loc vedenia; El este împreună cu Ştefan şi pregăteşte mai departe pe atlet”***, **iar dacă** ***“însă despre Sfântul Duh s-a scris mai înainte şi în urmă a vorbit Tatăl şi Fiul, schimbarea ordinii persoanelor nu pângăreşte deloc credinţa. Scriptura obişnuieşte să facă lucrul acesta”***

dan.camen.

Părintele Tudor Ciocan - Cuvânt de actualitate despre ispitirea „tehnologiei izbăvitoare”, libertatea de opţiune versus dictatura antihristică şi forţarea vaccinării. Între noul turn Babel şi noul potop iminent…

Pr. Tudor Ciocan - Cuvânt la a treia zi de Crăciun, Sfântul arhidiacon Ștefan, 27.12.2020:

Prea cucernici părinți, iubiți frați creștini, dăm slavă lui Dumnezeu că ne-a învrednicit să slujim și a treia zi de Crăciun, chiar și așa, afară, chiar și-n condițiile acestea ceva mai vitrege. Îmi aduc aminte de această slujire și mă gândesc ca la momente fericite de care ar trebui să ne bucurăm. Nu-i mai puțin adevărat că, după părerea mea, există o presiune care apasă peste noi, peste lumea aceasta. O presiune mai vădită decât în alți ani. Această presiune a bolii respective, a pandemiei și presiunea așa-zisă a vindecării pandemiei.

Această presiune şi statul nostru la slujbă îmi aduc aminte foarte tare de potopul lui Noe. Pentru că așa stăteau înainte să vină potopul și mâncau, spunea Mântuitorul, „mâncau, se căsătoreau” și nu știau că vine peste ei potopul, stând în nesimțirea lor duhovnicească, pentru că pentru aceasta a venit potopul. Ca să curețe neamul omenesc de păcatul care intrase adânc în el. Dar nu a putut nici acest potop, nici această cale nu a fost îndeajuns pentru a curăți cu adevărat firea omenească. Și tare mi-e mie frică nu cumva noi să stăm acuma să ne rugăm, să fim mulțumiți că stăm în obiceiurile noastre de Crăciun și de fapt peste noi să vină potopul.

Nu în sensul acesta al distrugerii noastre de către Dumnezeu, pentru că Dumnezeu a făgăduit că nu se va mai întâmpla aceasta și Domnul Dumnezeul și Mân-

tuitorul nostru Iisus Hristos a spus, de asemenea, că nu va trece seminția aceasta, deci nu se va mai distruge vreodată omenirea așa cum a fost în vremea lui Noe, ci „potopul” adus de oameni. De oameni care sunt binevoitori, poate ne sunt binevoitori. Sigur nu sunt pe deplin conștienți de consecințele faptelor lor. Asta este cu tehnologia. Problema cu tehnologia este că este amorală. Nu neapărat imorală. Și se dă de multe ori exemplul cuțitului cu care poți să tăi pâinea sau poți să-l înjunghii pe aproapele.

În momentul în care Adam și Eva aveau făgăduința nemuririi și de fapt erau nemuritori, ce face diavolul? Îi ispitește cu cunoașterea, cu o falsă cunoaștere de fapt - că „Nu, nu veți muri”, așa cum le-a spus Dumnezeu, dar „veți fi asemenea cu Dumnezeu, cunoscând binele și răul”. Adam și Eva cunoșteau binele; punând Adam nume făpturilor și Dumnezeu a binecuvântat aceste nume, și-a arătat că judecata pe care el o avea despre făpturi corespundea desăvârșit judecății lui Dumnezeu despre făptură. Deci problema nu era că nu cunoștea. Într-adevăr, nu cunoștea răul. Nu cunoștea răul pentru că în Rai era ferit de orice rău. Și într-adevăr, într-un fel, diavolul nu l-a mințit și l-a mințit. I-a spus: „Nu! Veți cunoaște binele și răul.” Da, le-a spus într-un fel adevărul. Evident că acest adevăr ar fi vrut să nu-l cunoască și evident că le-a spus într-un fel fals. Într-un fel, nu i-a mințit. I-a mințit când le-a promis că nu vor muri. Au murit. În alt fel nu i-a mințit, pentru că au început să cunoască răul și au știut binele pe care l-au avut și l-au pierdut și au cunoscut răul în care au rămas. De asta diavolul este ambiguu. După care, omul începe - prin mila lui Dumnezeu i se croiesc haine noi, veșmânt de piele, pentru că se îmbrăcaseră în frunze de smochin - nu discutăm aici interpretarea și tâlcuirea - după care omenirea începe să evolueze oarecum autonom.

Turnul Babel este exemplu de autonomie a oamenilor care au învățat să producă cărămizi arse și au înălțat turn „ca să ne facem nouă faimă!”, se spune în textul biblic. Încercând prin tehnologie de data aceasta - că era tehnologie antică - să ajungă în cer, în Împărăția cerurilor. Ce se întâmplă cu această tehnologie? Nemurirea ne este făgăduită și nouă acum de Dumnezeu. Știm că putem să dobândim nemurirea trecând prin moarte și știm că nemurirea cu adevărat fericită o vor dobândi cei care smerindu-se, vor primi Evanghelia și vor trăi cu Hristos, se vor strădui pe cât le este cu putință, dar în chipul cel mai sincer cu putință să fie cu Hristos [încă] din lumea aceasta. Aceia vor dobândi Împărăția Cerului, vor moșteni pământul, vor vedea pe Dumnezeu, se vor îndestula de dreptate și de iubire.

Tehnologia face altceva. Îți făgăduiește toate acestea în lipsa moralității. Nu trebuie să fii moral ca să dobândești sănătatea. Nu trebuie să fii moral ca să dobândești stăpânire asupra lumii. Nu trebuie să fii moral ca să dobândești viața veșnică. Ce înseamnă moralitate? Nu doar moralitatea Vechiului Testament.

Pentru noi, moralitatea nu înseamnă că nu furi și nu desfrânezi și nu dau în cap și nu mint și nu fac jurământ mincinos. Pentru noi, moralitate înseamnă să fim cu Hristos. Cu adâncul nostru să fim cu Hristos. În fibra noastră să fim cu Hristos, așa cum spune Sfântul apostol Pavel, că Duhul, și prin Duhul și Hristos este acolo, în noi, acolo unde se îmbină oasele, și mai adânc decât atâta. De aceea, în momentul în care o tehnologie vine acum și ne făgăduiește o sănătate pentru o boală pe care nu putem s-o negăm, dar a cărei greutate putem s-o vedem fiecare dintre noi, și ne făgăduiește că în acest fel, aplicând tehnologia aceasta vom dobândi însănătoșirea, am mari îndoieli. Pentru că merge pe aceeași schemă, ca a turnului Babel.

Se mai întâmplă ceva. În momentul în care - și am mai spus aceasta - boala aceasta este, nu poate nimeni s-o nege - în momentul în care este exacerbată gravitatea ei și ne este indusă frica în mod sistematic, și în ciuda a ceea ce vedem cu ochii noștri, în momentul acela am și mai puțină încredere în cei care ne asigură că vom fi sănătoși după aceasta. Pentru că nu mi-au dat dovadă de-a lungul timpului, de când a început această boală, nu mi-au dat prea multă dovadă că merită să am încredere în ei, că sunt responsabili cu adevărat pentru sufletele noastre și pentru trupurile noastre. Că au o percepție prin care să reflecte [realitatea] și care să mă convingă, nu să mă forțeze să fac ceva.

Și am mai spus: dictatura antihristică și orice dictatură te forțează să faci răul. Pentru că binele nu trebuie să ni se impună cu forța. Așa a fost și dictatura comunistă. Binele nu trebuia impus cu forța. Dacă ceva este bine, fiecare dintre noi simți lucrul acesta și vom face binele respectiv. Unii îl vor face, alții nu.

Pe de altă parte, iarăși, și vedem aceasta și se va vedea cu ochiul liber de-acum încolo, cei care sunt mai degrabă reținuți în ceea ce înseamnă astăzi actele acestea tehnologice prin care să ne dobândim sănătatea și spun: „eu nu prea vreau, că suntem liberi, așa ni s-a spus, suntem doar voluntari, doar cei care vor dori vor primi această… izbăvire”, spre deosebire de cei printre care și eu m-aș număra, printre cei care nu-și doresc această „izbăvire”, și-mi asum lucrul acesta, eu nu cer celorlalți… Dacă unul crede că el așa se „izbăvește”, să se ducă să-și facă vaccinul. Să se ducă acolo să-și poarte tot ce se cere de către autoritățile „supreme și infailibile” ale lumii acesteia. Suntem liberi. Noi, ca și creștini, respectăm libertatea celorlalți, libertatea de opțiune, libertatea de alegere. N-avem voie în fond, ca și creștini, să-i obligăm pe ceilalți să creadă ceea ce credem noi. Putem să încercăm să-i convingem.

Când sunt copiii noștri, într-adevăr, avem un anumit discurs. Când sunt mai mari deja, e un dialog și ne rugăm lui Dumnezeu ca să-i lumineze pe toți, astfel încât din proprie voință să împlinească tot ceea ce este necesar pentru ca să se bucure de prezența lui Hristos în viața lor. În timp ce ceilalți, care nu văd

izbăvirea decât prin vaccin, vor vrea să ne forțeze pe noi, restul, să ne vaccinăm. Pentru că, încă o dată, antihristul e dictator și nu suportă libertatea. Și vor fi evident, că am văzut deja, mijloacele mediatice și politice de a ne presa să vrem să facem, și vor fi [condiționările] acestea sociale foarte mari: „Cum?! Din cauza ta că ești tu încăpățânat și radical și fundamentalist să mă îmbolnăvesc eu sau să moară mama mea sau copilul meu??" Fă-ți tu! Eu spun că fiecare trebuie să răspundă de trupul său. Dar așa va funcționa, din păcate.

Ce legătură are cu Sfântul Ștefan? Evident că și Sfântul Ștefan s-a luptat să-L mărturisească pe Hristos. Și, încă o dată, și foarte important lucrul acesta, deși a strigat la aceștia, la mai-marii Templului și la cei care l-au condamnat: „Voi, cei netăiați împrejur la inimă și la urechi!", deci i-a certat rău de tot, nu a luat pietrele cu care era atunci lapidat și să se apuce să le arunce către ceilalți. Nici creștinii, deși erau o comunitate puternică deja, câteva mii de oameni sunt deja mulți și erau uniți, erau într-un duh și într-un cuget, nu s-au organizat într-o armată cu care să-l apere, să-l scoată pe Sfântul Ștefan de-acolo. Iar Sfântul apostol Petru, când a ieșit din închisoare, a ieșit în chip minunat, prin lucrarea îngerilor.

De asemenea, să fim cu luare-aminte la un alt cuvânt pe care mai-marii iudeilor de-atunci l-au spus Sfântului Petru și Sfântului Ioan, apostolul și evanghelistul, să nu mai vorbească despre Hristos. Și aceștia au spus că se cuvine a asculta mai mult de Dumnezeu decât de oameni.

Și mă voi întoarce la un alt cuvânt, de data aceasta din Vechiul Testament, dar la un sfânt la care avem cu toții mare dragoste, Sfântul prooroc Ilie: „Dacă Domn este Dumnezeu, închinați-vă Lui. Dacă Baal este Dumnezeu, atunci închinați-vă lui." Dar nu le amestecați pe una cu alta.

Ceea ce-mi doresc cu adevărat este cumva să fim în Arca lui Noe. Nu să fim înșelați spre a rămâne afară. Pentru că va fi aici un moment - și va fi nu un moment, vor fi probabil luni de zile, poate ani, dar [sigur] luni - în care vom fi presați, fiecare dintre noi - cum am spus ieri, prin modul cum suntem integrați în societate, acolo este slăbiciunea fiecăruia dintre noi - vom fi presați să ne schimbăm opțiunea în caz că nu vrem să facem ceea ce mai-marii ne sugerează deocamdată să facem. Era o vorbă foarte cunoscută (în comunismul stalinist): „Dacă nu știi, te învăț, dacă nu poți, te ajut, dacă nu vrei, te forțez." Suntem în faza în care ni se spune că nu știm despre ce este vorba. Ba știm despre ce e vorba. Deci suntem în faza în care suntem învățați. Apoi, va fi faza în care vom fi ajutați. După care va veni, foarte probabil, [faza în care vom fi forțați], dacă Dumnezeu nu intervine cumva, și mă rog lui Dumnezeu pentru aceasta. Așa cum ne-a ajutat să ne ținem slujbele, așa, în curtea bisericii, la distanță, dar să nu

fie peste noi -20°C, să putem să ducem toate slujbele, mă rog lui Dumnezeu ca El să pună capăt deja vizibilei prigoane. Amin!

Episcopul Macarie, la prăznuirea Sfântului întâiului mucenic Ștefan: “Cum procedează dușmanii necinstiți ai Bisericii? Mai întâi provoacă prin cuvânt, apoi recurg la calomniere și la defăimare”. Puterea rugăciunii copiilor: “Pomeniți-i pe toți cei bolnavi, părăsiți sau însinguraţi, împreună cu copilașii!”

Episcopul Macarie: „Cum procedează dușmanii necinstiți ai Bisericii? Mai întâi provoacă prin cuvânt, apoi recurg la calomniere și la defăimare.” Cuvânt la prăznuirea Sfântului întâiului mucenic Ștefan arhidiaconul, Stockholm, duminică, 27 decembrie 2020:

Astăzi îl prăznuim pe Sfântul arhidiacon Ștefan, primul mucenic al Bisericii întemeiate de Mântuitorul nostru Iisus Hristos. În Sfântul Ștefan găsim arhetipul tuturor martirilor de mai târziu, precum și tiparul persecuțiilor împotriva celor care dau mărturie de adevăr. Sfântul Ștefan era un om curat, fără pată, fără cusur în viața, în cuvintele și în faptele sale. Nimeni nu putea să îi reproșeze nimic, nici adversarii și nici cei care îi urau pe creștini. Însă el, care nu provoca niciodată în cuvânt, la un moment dat a fost invidiat pentru curăția vieții sale, după cum ne spune Sfântul apostol și evanghelist Luca în cartea Faptele Apostolilor: „Acesta strălucea de faptele sale bune”. Ni se spune că era plin de har și de putere și făcea minuni și semne mari în popor.

La un moment dat unii din sinagogă s-au ridicat împotriva Sfântului Ștefan și au intrat în polemică cu el, deși Sfântul Ștefan era pașnic, aceștia au încercat să îl prindă în cuvânt, însă Sfântul Ștefan cu multă putere și cu multă înțelepciune, plin de Duhul Sfânt, mărturisea adevărul. În fața mărturiei drepte și depline pe care a adus-o Sfântul Ștefan, acești vrăjmași ai lui Hristos și ai Bisericii Sale, au pus niște bărbați să zică: „L-am auzit spunând cuvinte de hulă împotriva lui

Moise și a lui Dumnezeu”, și astfel au întărâtat poporul și pe bătrâni și pe cărturari, năvălind asupra sa l-au răpit și l-au dus în sinedriu. Și au pus martori mincinoși care ziceau: „Acest om nu încetează a vorbi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt și a Legii, că l-am auzit zicând că, acest Iisus Nazarineanul va strica locul acesta și va schimba datinile pe care ni le-a lăsat nouă Moise” ; și ațintindu-și ochii asupra lui, toți cei ce ședeau în sinedriu au văzut fața lui ca o fața de înger.”

Cu toate că fața lui strălucea și se asemăna chipurilor îngerești, aceștia s-au întărâtat și mai mult împotriva dreptului lui Dumnezeu. Dacă nu au reușit să îl prindă în cuvânt, au început să îl calomnieze și, în cele din urmă, să îl denunțe - modern am spune, denunț calomnios - acuzându-l de hulă și de blasfemie. Însă Sfântul Ștefan, plin de Duhul Sfânt, a rostit o lungă cuvântare dojenitoare la adresa celor care nu l-au primit pe Mesia, Hristos. Această cuvântare a Sfântului Ștefan era de fapt condamnarea sa la moarte, mai cu seamă după ce și-a ridicat ochii spre cer și L-a văzut pe Însuși Hristos în slavă stând de-a dreapta Tatălui și el a mărturisit cu și mai multă putere spunând: „Iată, văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta Tatălui”. Ei s-au întărâtat și mai mult, l-au scos în afara cetății și acolo l-au zdrobit, l-au lapidat cu pietre.

Numele Ștefan se tâlcuiește din grecește coroană. Iată, nu doar prin nume a fost încoronat de Hristos ci și prin martirajul său, prin faptul că a dobândit cununa cea nevestejită a muceniciei, dându-și viața pentru Hristos.

Între martorii care au participat la uciderea Sfântului Ștefan se afla și Saul, viitorul apostol Pavel, cel care avea să se convertească pe drumul Damascului. Așa cum ni se transmite cu de-amănuntul, cu acuratețe, martirajul Sfântului Ștefan în cartea Faptele Apostolilor, tot așa ni se transmite și despre convertirea Sfântului apostol Pavel pe drumul Damascului, însă și despre lucrarea sa misionară.

De aceea, v-aș recomanda ca în aceste zile să citiți în mod deosebit cartea Faptele Apostolilor, prea iubiții mei, fiindcă trăim aceleași vremuri pe care le-au trăit și apostolii și mucenicii în vechime.

Ați văzut cum au procedat vrăjmașii lui Hristos calomniindu-l și, în cele din urmă, condamnându-l pentru blasfemie și hulă pe acest tânăr nevinovat, plin de Duhul Sfânt, curat și fără vicleșug? Ei, prea iubiții mei, oare nu procedează la fel și astăzi vrăjmașii necinstiți ai Bisericii? Da, mai întâi provoacă prin cuvânt, ulterior, dacă aceștia sunt biruiți prin înțelepciunea celui calomniat, aceștia recurg la calomniere și defăimare. Însă în momentele acestea de încercare, în momentele acestea grele, în momentele acestea de prigoană, și noi, la fel ca și Sfântul întâiul mucenic și arhidiacon Ștefan trebuie să dăm o bună și dreaptă mărturie. Dacă este nevoie, chiar să ne vărsăm sângele pentru Hristos, să ne

dăm viața pentru Hristos. De aceea, lecția pe care ne-o dă întâiul mucenic și arhidiacon Ștefan este atât de folositoare și întăritoare pentru noi cei de astăzi.

Sfântul apostol și evanghelist Luca, în cartea Faptele Apostolilor, mai notează un amănunt, că Ștefan, cu fața lui care strălucea ca a unui înger, spunea că l-a văzut pe Dumnezeu. Văzându-L pe Dumnezeu i-a iertat pe ucigașii săi, așa cum Însuși Hristos i-a iertat pe cei care L-au chinuit și L-au răstignit pe cruce. Sfântul Ștefan se ruga pentru iertarea păcatelor ucigașilor săi. „Doamne - spunea Ștefan - nu le socoti lor păcatul acesta!" Auziți, când vom putea ajunge și noi la aceeași măsură duhovnicească să ne rugăm pentru cei care ne prigonesc și pentru cei care ne fac rău, și chiar pentru ucigașii noștri, ca Dumnezeu să le ierte păcatele și să le ierte acest păcat al urii și al uciderii nemiloase? Dacă L-a văzut pe Hristos întru slavă, Ștefan era curat cu inima, era asemenea copiilor, asemenea inocenților, asemenea neprihăniților, fiindcă Însuși Domnul în Predica de pe Munte ne spune că: „Fericiți sunt cei curați cu inima, fiindcă aceia vor vedea pe Dumnezeu". Dumnezeu nu se arată și nu se așază decât într-o inimă curată și smerită.

Noi trebuie să devenim asemenea inocenților, asemenea pruncilor. Nu prin naivitate, ci prin curăție. Prin dragostea și sinceritatea față de Dumnezeu. Iată, am ascultat acum la Liturghie fiind în duminica după Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos, Evanghelia după Sfântul apostol și evanghelist Matei, despre cumplitul infanticid săvârșit de Irod în Betleemul Iudeii. Câteva mii de prunci au fost uciși de tiranul Irod care căuta să ia viața Pruncului Dumnezeiesc. Însă Acesta purtat pe brațele mamei Sale și sub grija bătrânului Iosif logodnicul, s-a refugiat în Egipt, a plecat în pribegie.

De aceea, prea iubiții mei, să ne alăturăm Preasfintei Fecioare Maria și dreptului Iosif și să fim împreună cu Mântuitorul Iisus Hristos pretutindeni, în libertate și în exil, la grajd și la templu, în binecuvântare și în prigoană. Nu întâmplător în această duminică este pomenit și dreptul Iosif logodnicul, laolaltă cu prorocul împărat David și cu Sfântul apostol Iacob, rudenia Domnului.

Sunt pomeniți și pruncii nevinovați uciși de Irod, care sunt primii inocenți jertfiți pentru faptul că erau alături de Pruncul Dumnezeiesc. Ei sunt primii inocenți care au vestit celor înlănțuiți în întunericul din afară că S-a născut Hristos, că Betleemul a deschis Edenul, cum spune imnograful acum la prăznuire. Primii între cei care au adus în iad, în întunericul în care erau înlănțuite sufletele drepților prin faptul că S-a întrupat Hristos (fiindcă Raiul era închis și era așteptat Mesia ca să îl deschidă și să elibereze pe drepți din legăturile cele veșnice) au fost inocenții, pruncii uciși de Irod în Betleem.

Apoi, aceștia au fost urmați de doi bătrâni cu inimă de copil, pe de o parte, de dreptul Simeon, primitorul de Dumnezeu, cel care L-a primit pe brațele sale pe Mântuitorul Iisus Hristos la Templu întru Întâmpinare (urmează să săvârșim prăznuirea pe 2 februarie), iar pe de alta, de dreptul Iosif logodnicul, păzitorul Pruncului Dumnezeiesc și al Fecioarei Maria, care, de asemenea, la adânci bătrâneți, după dreptul Simeon, s-a mutat la cele veșnice.

Toți aceștia L-au binevestit pe Hristos celor înlănțuiți în iad și mult s-au bucurat sufletele drepților, între care și împăratul David (fiindcă din neamul său împărătesc S-a născut Hristos, așa cum au vestit mai dinainte toți profeții).

De aceea îl sărbătorim pe dreptul Iosif logodnicul, în această duminică după Crăciun. Iosif în limba ebraică înseamnă a adăuga, cu alte cuvinte, cel care prin care Dumnezeu adaugă fiii Săi, am putea spune mai pe larg.

Primul nume l-a primit fiul patriarhului Iacob, Iosif cel prea frumos, iar Iosif logodnicul a purtat acest nume binecuvântat, pe care îl poartă creștinii de pretutindeni.

Tot astăzi este pomenit și Sfântul împărat David profetul, al cărui nume se tâlcuiește, „cel iubit”.

Și nu în ultimul rând este pomenit și Sfântul apostol Iacob, rudenia Domnului, verișorul Mântuitorului Iisus Hristos, primul episcop al Ierusalimului. Iacob se tâlcuiește „călcâi”. Acest nume l-a purtat prima dată fiul patriarhului Isaac. El s-a născut împreună cu fratele său geamăn Esau. Însă la naștere mai întâi a ieșit Esau și apoi Iacob ținându-se de călcâiul fratelui său. Iacob din ebraică se tâlcuiește călcâi, adică cel care s-a ținut de călcâiul lui Esau la nașterea sa.

Acest nume l-au purtat trei dintre apostolii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Mai întâi Iacob cel mare, fiul lui Zevedeu, fratele Sfântului apostol și evanghelist Ioan, apoi Iacob a lui Alfeu, fratele Sfântului apostol și evanghelist Matei și, nu în ultimul rând, acest sfânt pe care îl prăznuim astăzi, Iacob cel mic sau Iacob cel tânăr sau Iacob cel drept, primul episcop al Ierusalimului, rudenia după trup a Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Ei, prea iubiții mei, pe Sfântul întâiul mucenic și arhidiacon Ștefan împreună cu Sfântul și dreptul Iosif și cu Sfântul proroc David și cu Sfântul apostol Iacob, rudenia Domnului, îi prăznuim astăzi și se cuvine să îi binecuvântăm pe toți cei care poartă cu vrednicie aceste nume cu totul deosebite purtate de acești purtători ai Duhului Sfânt. Îi încredințăm pe toți ocrotirii acestor sfinți care l-au iubit pe Dumnezeu și s-au jertfit pentru El.

Totodată, prea iubiții mei, acum la final, fiindcă i-am pomenit și pe inocenții, pe pruncii uciși de Irod, vă îndemn să devenim și noi asemenea pruncilor întru nevinovăție și să veghem la păstrarea nevinovăției copiilor noștri.

Le spuneam și ieri la Uppsala credincioșilor, că Sfântul cuvios Nicodim de la Tismana, pe care l-am prăznuit ieri, în a doua zi de Crăciun, care a întemeiat, în părțile de nord ale Olteniei, Mănăstirea Tismana, atunci când a primit, în chip minunat, vestire ca să ridice această mănăstire, a fost îndrumat spre locul acesta sfânt de către un copilaș. Iată, un copilaș i-a fost călăuză. El a primit prin vedenie dumnezeiască înștiințare să ridice mănăstire la locul numit „Cascade". Unde se află acest loc? Nu știa! A început peregrinarea și s-a rugat neîncetat iar în cele din urmă a fost adăpostit în casa unor creștini. I-a întrebat pe aceștia: Unde este locul „Cascade"? Nu știm! Însă copilașul lor a zis: Știu eu, am fost acolo cu turmele! Copilașul l-a luat de mână pe bătrânul îmbunătățit și l-a dus la acel loc numit Cascade, unde trebuia să ridice sfânta mănăstire. Au călătorit mai multe zile, biruind în cele din urmă, întru rugăciune neîncetată, foamea și oboseala. Au ajuns acolo, au dat slavă Preamilostivului Dumnezeu, iar cuviosul Nicodim a ridicat frumoasa mănăstire Tismana, unde cred că mulți dintre dumneavoastră ați ajuns, iar dacă nu ați ajuns vă îndemn să ajungeți și să vă sfințiți. Iar prin această întâmplare, pomenind de copilași, iată, că Dumnezeu ne arată că ni-i trimite călăuzitori în cele mai grele momente ale vieții noastre. Fiindcă acești copii sunt neprihăniți, sunt nevinovați, sunt plini de Hristos.

Le spuneam și ieri fraților și surorilor de la Uppsala: Rugați-vă împreună cu copilașii, rugați-i și pe ei să vă pomenească înaintea Domnului! Vă mărturisesc faptul că de multe ori am constatat eu însumi, împreună cu părinții și bunicii, că atunci când copilașii ne pomenesc înaintea Domnului, simțim ajutorul grabnic al Preamilostivului Dumnezeu. Luați-i pe copii, împreunați-le mâinile întru rugăciune înaintea sfintelor icoane și rugați-i să vă pomenească pe voi și pe cei bolnavi, pe cei însingurați, pe cei care se zbat acum pe patul spitalului, poate uitați și părăsiți și însingurați. Pomeniți-i pe toți împreună cu copilașii! Iar copilașii, dacă sunteți atenți, ne dau atâtea învățăminte minunate.

Vă mărturisesc că un copil a cerut acum de Crăciun zăpadă și a venit zăpada. Însă părinții au constatat la buletinul meteo că zăpada nu va ține decât două zile și s-a adeverit. I-au spus copilașului lor că va veni ploaie peste două zile iar copilul nu s-a descurajat, nu a plâns, cum obișnuim noi adulții să ne descurajăm și să cârtim de multe ori, nu a plâns, nu s-a descurajat, ci a zis: mamă, tată, ce bine că va veni și ploaie, mie-mi place să dau cu piciorul și în bălți. Copilașul nu s-a descurajat nici atunci când i s-a spus ca va veni ploaie. El a spus că se bucură și de ploaie.

Așa să ne bucurăm și noi, prea iubiții mei și să ajungem la această nevinovăție, la această inocență a copilașilor, care este vânată astăzi. Iată, un război perfid se poartă împotriva inocenței copilăriei și din nefericire, iată, acest război este dus în numele copilului. De aceea, prea iubiții mei, să fim călăuziți așa cum au fost călăuziți atâția drepți de către copilași! Însăși Maica Domnului, însuși dreptul Iosif în pribegia lor spre Egipt, au fost călăuziți de Pruncul Iisus care doar gângurea, și i-a călăuzit tainic. Și pe noi ne călăuzesc copiii spre cele mai tainice locuri ale întâlnirii noastre cu Dumnezeu. Ei înșiși, acești copii nevinovați ne îndreaptă spre lucrurile simple dar adevărate ale vieții și ne trezesc din acest somn adânc al nepăsării față de aproapele.

Așadar, cu toții să veghem la această candelă a nevinovăției copilăriei, cerând ajutorul Pruncului Dumnezeiesc care ne îmbucură inimile și pe care, iată, din peștera Betleemului, îl primim cu umilință în ieslea inimilor noastre. Amin!

O viaţă ascunsă în Dumnezeu. Preasfințitul părinte Benedict bistrițeanul despre puterea obişnuinţei şi limpezimea harului - predică la sărbătoarea Sfântului arhidiacon Ștefan

PS Benedict Bistrițeanul: „O viaţă ascunsă cu Hristos în Dumnezeu” |Predică în a treia zi de Crăciun

Cuvântul de învățătură al Preasfințitului Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, rostit la sărbătoarea Sfântului arhidiacon Ștefan, în a treia zi de Crăciun, duminică, 27 decembrie 2020, la Biserica „Sfântul Arhidiacon Ștefan” din Cluj-Napoca, cu prilejul hramului:

„O sa incep cuvantul de invatatura de astazi intr-un mod atipic, in sensul in care punctul de plecare nu o sa fie nici cuvantul Scripturii, nici luat din traditia Parintilor, ci pur si simplu intriga, continutul unui film pe care tocmai l-am vizionat ieri. Se numeste Hidden Life, pe romaneste Viata ascunsa. Si acest titlu trimite la un cuvant al Sfantului Apostol Pavel, foarte consistent din punct de vedere teologic – si bineinteles ca intreaga naratiune a filmului, si intriga care sta in centru, se concretizeaza in jurul acestui verset: “Voi ati murit si toata viata voastra este ascunsa cu Hristos in Dumnezeu“. (Epistola catre Coloseni, cap. 3 versetul 3).

Si acum, naratiunea si intriga acestui film, in putine cuvinte este cam aceasta: un taran sanatos, credincios, din Austria, dintr-un sat din zona de munte, pe nume Franz, avea o sotie si copii si isi desfasura viata in conditiile cele mai frumoase: muncind pamantul cu mainile lui, crescandu-si copiii, orientandu-se in viata sa dupa Scriptura, dupa Evanghelie si fiind membru direct al comunitatii religioase din care el facea parte acolo. Tavalugul istoriei da si peste el, cum se intampla si

peste altii, vine cel de-Al doilea Razboi Mondial si zona la care ne referim este conditionata de acel regim dusmanos, ateu, al nazismului. El, din omul simplu care isi crestea copiii si muncea pamantul, devine un pribeag si mai mult decat atat, i se pune in fata o alegere esentiala. Este chemat sa lupte in razboi. El nu vrea lucrul acesta pentru ca intelege ca orice razboi, si cu atat mai mult razboiul la care noi ne referim, nu avea o cauza acceptabila din punct de vedere moral si potrivit Evangheliei. Si nu vrea nicicum sa jure credinta acestui regim si sa se inroleze in armata in care era chemat sa lupte. In aceste conditii, este pus in inchisoare si trece prin nenumarate procese, cum se intampla, pentru ca refuza sa jure in fata liderului nazist al acelor vremuri si sa se inroleze ca si cei multi in armata. Familia lui, dintr-odata, este prigonita de catre cei din sat, pentru ca il considerau tradator, desi el era deja in puscarie. Incep sa o duca foarte greu, iar el sufera foarte tare in inchisoare, tocmai pentru ca, asa cum se intampla si in inchisorile noastre ceva mai tarziu, nu acceptase sa slujeasca regimului. Si e un dialog frumos, o corespondenta intre el si sotia lui, prin care se incurajeaza. Sotia ii zice: „Evanghelia este pe primul loc si ea sa fie indreptarul vietii tale”, chiar daca, semnand compromisul acesta putea sa se intoarca la familia lui si sa fie toate in regula.

Si acum, punctul central la care vreau sa ma refer este un dialog pe care il are cu judecatorul in ultimul proces, inainte de a fi si condamnat la moarte. Judecatorul, stand fata in fata cu el, intr-o intalnire privata, inainte de decizia finala, il intreaba: ma judeci? Si el ii raspunde: nu spun ca cineva e rau, iar eu am dreptate, un om poate gresi si nu poate iesi din asta pentru a-si face viata mai limpede. Si aici e punctul central: un om poate gresi si nu poate iesi din asta pentru a-si face viata mai limpede. Si va fi condamnat la moarte. Aceasta ultima atitudine socotesc ca reflecta evenimentul pe care noi il trai in aceasta zi. Si subliniez inca o data: un om poate gresi si nu poate iesi din asta pentru a-si face viata mai limpede.

Care este concluzia si cum putem sa talcuim acest raspuns? Raul, atunci cand devine obisnuinta, cand devine parte din viata noastra zilnica, ne invartoseaza inima foarte tare. Ne incranceneaza si ne impietreste si ne genereaza un comportament care nu mai reflecta nici un fel de putere de a lua atitudine in fata raului, a ne feri de rau si a urma calea binelui.

Si in Apostolul pe care tocmai l-am ascultat acum, autorul cartii Faptele Apostolilor, din care s-a lecturat, zice cu privire la poporul iudeu, cei care il inconjurau pe Stefan: Voi, cei tari in cerbice si netaiati imprejur la inima si la urechi, asa ii descrie. Cand te obisnuiesti in rau devii tare la cerbice si netaiat imprejur la inima, nu te mai misca nimic. De la raul mic pana la raul cel mare il faci fara sa te mai mustre constiinta, fara sa mai constientizezi ca faci rau. Bunaoara, la noi in inchisorile comuniste, cine au fost cei care i-au prigonit pe

cei condamnati pentru neam si pentru credinta? Tot dintre noi, ai nostri, dar atunci cand au intrat in aceasta lucrare a raului si s-au obisnuit cu raul, si-au invartosat asa de tare inima, incat nu mai puteau reactiona nici la suferinta celuilalt si nici nu isi mai dadeau seama ca ceea ce fac nu fac bine.

Aici e punctul cel mai important la care doream sa ajung. De ce? Pentru ca lucrarea minunata care se intampla cu Stefan – desi este o singura lucrare, este vorba de doua atitudini pe care le genereaza in cei care stau in jurul lui. Unii care se obisnuisera in bine si altii care se obisnuisera in rau. Si zic de la inceput concluzia: lucrarea lui Dumnezeu si prezenta Lui aievea, directa, in mijlocul nostru, ne intareste in ceea ce suntem noi, in ceea ce stam noi. Daca stam in bine ne face si mai buni, dar daca stam in rau si ne-am obisnuit cu raul devenim si mai rai, nu pentru ca lucrarea ar fi rea, ci pentru ca fiind atat de invartosati, lucrarea lui Dumnezeu care se face in mijlocul nostru noi o vedem ca pe ceva strain de viata noastra si reactionam negativ si in loc sa ne intoarcem inspre bine, ne adancim in rau.

Si la ce ma refer? E vorba de martiriul lui Stefan, pentru ca acesta este evenimentul care ne-a adunat astazi sa fim impreuna. El graia cu putere, in auzul tuturor: „Vad cerurile deschise si pe Fiul Omului stand de-a dreapta lui Dumnezeu”, pe Iisus Hristos, a Carui nastere am praznuit-o acum doua zile. Acest lucru pe unii ii intareste, pe cei care erau obisnuiti in bine, dar pe altii ii intareste in raul pe care ei il traiau. Pentru ca, ne spune relatarea ca s-au invartosat, s-au tulburat si mai tare, incat au fost capabili sa faca gestul final de a-l ucide prin lapidare. Si este foarte important sa fim atenti la acest lucru: atunci cand ne obisnuim cu binele, lucrarea lui Dumnezeu care se desfasoara in proximitatea noastra si in noi ne creste spre bine, dar daca ne obisnuim in rau ne invartoseaza si mai tare, pentru ca nu reusim sa participam la Taina, la intentia buna a lui Dumnezeu de a face – asa cum se spune in raspunsul acestui taran – de a face viata mai limpede, de a intelege lucrurile mai bine. Toti ne dorim ca in aceasta lume lucrurile sa mearga mai bine, dar foarte putini ne propunem sa ne schimbam noi viata in bine. Noi suntem cei care schimbam lumea, nu lumea ne schimba pe noi. Sau poate si lumea sa ne schimbe pe noi, dar suntem chemati ca noi sa ne schimbam viata si nu lumea sa ne schimbe pe noi. Punem vina pe lume: lumea e de vina ca suntem asa sau suntem altfel, dar noi avem o Evanghelie acum si Evanghelia este cea care ne cheama inspre altceva. Si avem Biserica. Biserica este cea care ne invata o alta cale decat cea pe care o invata lumea, zicand generic, cu cele negative ale ei.

Si acum, ca sa accentuez si mai bine aceasta idee, va voi citi una dintre stihirile care pregatesc sarbatoarea de astazi, ca sa vedem cum martiriul lui Stefan, aceasta lucrare a lui Dumnezeu, provoaca reactii opuse intr-una sau alta dintre categoriile celor care erau in preajma lui atunci cand a fost ucis. “Ca o stea

luminoasa astazi a stralucit intaiul mucenic Stefan, fulgerand si luminand toate marginile lumii”. Deci, pe de o parte, martiriul lui fulgera si lumineaza lumea pentru ca este ceva care ne apropie de Dumnezeu, este ceva care ne arata ca lucrarea lui Hristos in lume se continua in oamenii alesi ai lui. “Numai nelegiurirea iudeilor a intunecat-o toata, vadindu-i prin cuvintele intelepciunii, talcuindu-le din Scripturi, si adeverindu-le lor ca Iisus, Cel ce S-a nascut din Fecioara, este Fiul lui Dumnezeu si Dumnezeu”. Deci, pe de o parte, lumineaza lumea, iar, pe de alta parte, intuneca nelegiuirea iudeilor. Lucrarea lui Dumnezeu, vadita, directa, aievea savarsita in mijlocul nostru, pe cei care sunt obisnuiti cu binele ii creste in bine, ii incurajeaza si ii ridica la mai mult, iar pe cei care sunt obisnuiti in rau ii intuneca si mai tare, ii adanceste si mai tare in raul pe care ei il traiesc si il savarsesc.

El insa, Sfantul Stefan, straluceste in lume pentru ca, intorcandu-ma la versetul de la inceput, viata lui este ascunsa cu Hristos in Dumnezeu. E o exprimare atat de frumoasa care descrie viata spirituala: viata noastra ascunsa cu Hristos in Dumnezeu trimite la o viata launtrica. Si subliniez acest lucru, folosindu-ma de un cuvant imperfect pentru cadrul in care ne aflam, dar investitia cea mai adevarata, singura care ramane in aceasta viata, este investitia in cele launtrice, in viata spirituala. Ca Domnul zice ca aceasta „investitie” nu se va lua de la noi. Toate celelalte, chiar si cele exterioare pe care noi le savarsim bine, acestea vor fi luate de la noi la un moment dat. Insa investitia launtrica niciodata nu se va lua de la noi. Viata noastra este ascunsa cu Hristos in Dumnezeu.

Si descrierea pe care i-o face cartea Faptele Apostolilor lui Stefan este aceasta: Stefan era plin de credinta, plin de putere si de Duhul Sfant. Era obisnuit in bine, era obisnuit cu lucrarea binelui si, intr-o alta stihira despre el, ni se spune ca avea mintea luminata de Harul Duhului. Este foarte importanta lucrarea harului in acest sens, pentru ca sa deslusim ce este bine si ce este rau in aceasta lume si mai ales care este Calea. Confuzia este cea care stapaneste cel mai mult aceasta lume iar confuzia nu este de la Dumnezeu, este de la cel rau, pentru ca atunci cand esti confuz nu stii bine in ce parte sa apuci. Cand viata este limpede, chiar si de ai savarsi raul, stii ca ceea ce savarsesti este rau, dar cand esti intr-o stare de confuzie sau ti se creeaza acesta stare de confuzie, nu stii pe ce sa pui mana si incotro sa te indrepti.

Si apoi, tot despre el ni se spune ca avea o stralucire dinlauntru inspre inafara si, pentru ca avea aceasta stralucire inauntru, continua imnograful, arata seninatatea sufletului. Nu e putin lucru sa vezi pe cineva care are seninatate. Suntem grabiti, suntem suparati, suntem frustrati, mahniti foarte mult in aceasta lume si cand afli un om care are seninatate pe chipul lui parca L-ai prins pe Dumnezeu de picior. Parca te-ai opri langa el, ai ingenunchea in fata lui si ai sta acolo o vreme, o vesnicie, pentru ca te odihneste omul acesta. De ce? Pentru ca are

stralucirea launtrica, ca sa ma intorc la textul care il descrie pe Sfantul Arhidiacon Stefan, si stralucirea se manifesta in afara prin seninatatea sufletului. Si seninatatea sufletului, ceea ce este extrem de important in cazul Sfantului Stefan, se vede nu doar in viata, ci si in moarte. Pentru ca parca e mai usor sa fii senin cu sufletul atunci cand iti merge bine si in viata fiind, dar cand te afli in fata mortii nu sunt foarte multi care pleaca din aceasta lume cu seninatate. Dar tocmai de aceea, pentru ca el are seninatatea sufletului si in viata si in moarte se dovedeste pe deplin ca este omul lui Dumnezeu.

Sfantul Stefan este marturisitorul lui Hristos prin dragostea lui, prin rugaciunea lui si prin iertarea lui. Pentru ca atunci cand isi dadea duhul, asemeni Domnului Hristos pe Cruce se roaga zicand: Doamne, nu le socoti lor pacatul acesta! Este marturisitorul lui Hristos prin slujire, pentru ca el a fost diacon si diacon aceasta inseamna, slujitor, si prin faptul ca I-a urmat lui Hristos, fara sa zaboveasca, fara sa se dea inapoi.

In aceasta zi de praznuire a Sfantului Arhidiacon Stefan, ne rugam pentru toti cei care sunt prigoniti pentru credinta din Asia, Africa, din Europa si din lumea intreaga si ne bucuram praznuindu-l pe ocrotitorul bisericii dumneavoastra. Amin!”

Ora de religie - Prăznuirea celui dintâi dintre mucenici, arhidiaconul Ştefan (†33) (27 decembrie/09 ianuarie)

Sfântul arhidiacon Ştefan - întâiul martir al Bisericii

A treia zi de Crăciun, Biserica îl cinsteşte pe acela care va rămâne de-a pururi ca primul martir al Bisericii creştine - Sfântul Ştefan. Cartea Faptele Apostolilor (a cincea carte din Noul Testament) descrie într-un mod impresionant perioada de început a creştinismului – noua religie întemeiată pe Întruparea Fiului lui Dumnezeu, pe activitatea Sa dumnezeiască şi pe Jertfa Sa mântuitoare. A fost o perioadă hotărâtoare, plină de piedici şi grele încercări, de prigoniri şi jertfe. Propovăduirea cuvântului Evangheliei nu a fost deloc o misiune uşoară pentru apostolii Domnului şi pentru ucenicii acestora. Chiar în acele zile de început ale Bisericii au fost oameni care aveau să-I urmeze deplin lui Hristos, prin jertfă! Ei, ***martirii, au fost cei care au arătat din plin sensul creştin al existenţei, ilustrând prin curajul lor învăţătura creştină despre Jertfa mântuitoare şi despre Răscumpărare.***

Primul care a deschis lungul şir al martirilor a fost Ştefan. Iată ce ne spune Scriptura despre Sfântul Ştefan: ***„În zilele acelea, înmulţindu-se ucenicii, eleniştii (iudei) murmurau împotriva evreilor, pentru că văduvele lor erau trecute cu vederea la slujirea cea de fiecare zi. Şi chemând cei doisprezece mulţimea ucenicilor, au zis: Nu este drept ca noi, lăsând de-o parte cuvântul lui Dumnezeu, să slujim la mese. Drept aceea, fraţilor, căutaţi şapte bărbaţi dintre voi, cu nume bun, plini de Duh Sfânt şi de înţelepciune, pe care noi să-i rânduim la această slujbă. Iar noi vom stărui în rugăciune şi în slujirea***

cuvântului. Şi a plăcut cuvântul înaintea întregii mulţimi, şi au ales pe Ştefan, bărbat plin de credinţă şi de Duh Sfânt, şi pe Filip, şi pe Prohor, şi pe Nicanor, şi pe Timon, şi pe Parmena, şi pe Nicolae, prozelit din Antiohia, Pe care i-au pus înaintea apostolilor, şi ei, rugându-se şi-au pus mâinile peste ei. Şi cuvântul lui Dumnezeu creştea, şi se înmulţea foarte numărul ucenicilor în Ierusalim, încă şi mulţime de preoţi se supuneau credinţei. Iar Ştefan, plin de har şi de putere, făcea minuni şi semne mari în popor. Şi s-au ridicat unii din sinagoga ce se zicea a libertinilor şi a cirenenilor şi a alexandrinilor şi a celor din Cilicia şi din Asia, sfădindu-se cu Ştefan. Şi nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi a Duhului cu care el vorbea. Atunci au pus pe nişte bărbaţi să zică: L-am auzit spunând cuvinte de hulă împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu. Şi au întărâtat poporul şi pe bătrâni şi pe cărturari şi, năvălind asupră-i, l-au răpit şi l-au dus în sinedriu. Şi au pus martori mincinoşi, care ziceau: Acest om nu încetează a vorbi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt şi a Legii. Că l-au auzit zicând că Acest Iisus Nazarineanul va strica locul acesta şi va schimba datinile pe care ni le-a lăsat nouă Moise. Şi aţintindu-şi ochii asupra lui, toţi cei ce şedeau în sinedriu au văzut faţa lui ca o faţă de înger” (Faptele Apostolilor 6,1-15)

Sfântul Ştefan a fost unul dintre primii diaconi ai Bisericii. Încă din acele prime zile ale Bisericii se închega o ierarhie bisericească, o organizare a Bisericii. Cu toţi însă urmau deopotrivă porunca mărturisirii credinţei înaintea lumii. Ştefan s-a arătat înaintea oamenilor plin de har şi de putere, făcând semne şi minuni şi aducând pe mulţi la credinţă. Mai marii poporului, aceiaşi care Îl condamnaseră şi pe Mântuitorul, l-au arestat, l-au acuzat în acelaşi mod mârşav şi apoi l-au condamnat la moarte. ***Capitolul al şaptelea din Faptele Apostolilor ne relatează apărarea Sfântului Ştefan în faţa judecăţii.*** Este o cuvântare de o mare profunzime, o adevărată incursiune prin întreaga istorie a poporului Israel – neamul ales al lui Dumnezeu. Ştefan le-a amintit acuzatorilor că toţi proorocii au fost asupriţi şi prigoniţi de popor şi de acelaşi păcat s-au făcut vinovaţi şi faţă de Cel ce se dovedise a fi chiar Mesia Cel mult aşteptat:

Mâna Sfântului arhidiacon Ştefan, care se păstrează la Mănăstirea Serghiev Posad, Rusia

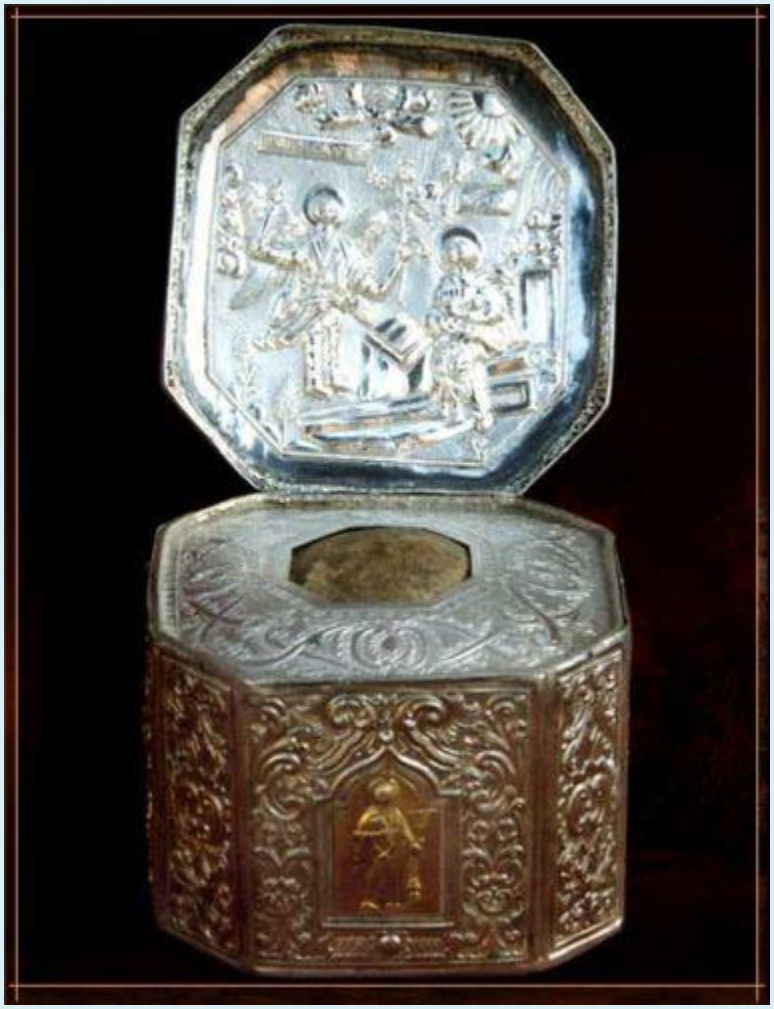

Cinstitul cap al Sfântului arhidiacon Ştefan, care se păstrează la Mănăstirea Vatoped - Sfântul Munte Athos, Grecia

„Voi cei tari în cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, voi pururea staţi împotriva Duhului Sfânt, precum Şi părinţii voştri, aşa şi voi! Pe care dintre prooroci nu l-au prigonit părinţii voştri? Şi au ucis pe cei ce au vestit mai dinainte sosirea Celui Drept, ai Cărui vânzători şi ucigaşi v-aţi făcut voi acum, Voi, care aţi primit Legea întru rânduieli de îngeri şi n-aţi păzit-o! Iar ei, auzind acestea, fremătau de furie în inimile lor şi scrâşneau din dinţi împotriva lui. Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Şi a zis: Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu! Iar ei, strigând cu glas mare, şi-au astupat urechile şi au năvălit asupra lui. Şi scoţându-l afară din cetate, îl băteau cu pietre. Iar martorii şi-au pus hainele la picioarele unui tânăr, numit Saul. Şi îl băteau cu pietre pe Ştefan, care se ruga şi zicea: Doamne, Iisuse, primeşte duhul meu! Şi, îngenunchind, a strigat cu glas mare: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Şi zicând acestea, a murit” (Faptele Apostolilor 7,51-60).

Un episod cutremurător. Cu martiriul Sfântului Ştefan avea să înceapă o perioadă cumplit de grea marcată de persecuţii şi nenumărate jertfe pentru Biserica lui Hristos. ***Sfântul Ştefan va rămâne un model de curaj şi de mărturisire a credinţei.***

Ştiaţi povestea Sfântului Ştefan?

Cu o caldă urare celor ce poartă numele Sfântului Ştefan…

Se spune că Moş Crăciun se întorcea obosit şi flămând după Crăciun, dar mulţumit că împărţise darurile. La un moment dat s-a împiedicat de un brăduţ încărcat de zăpadă. A auzit un scâncet: "vai!" .

Apoi brăduţul a început să plângă: "Pe mine de ce nu m-ai dus unui copil!, aş fi putut să sărbătoresc şi eu Crăciunul!"

Moşului i s-a făcut milă şi i-a spus: " Ştiu un copil, îl cheamă Ştefan, lui i-am dus doar o creangă fiindcă nu am mai avut brazi, te trimit lui!"

-"Dar a trecut Crăciunul!" a mai spus brăduţul.

Moşul a cugetat puţin şi înduioşat a decis: "Am să rog Cerul să lase şi astăzi zi de sărbătoare, iar tu vei merge cu darul lui Ştefan, astfel ca, de acum înainte, a treia zi de Crăciun să fie a lui Ştefan, o zi de sărbătoare întreagă!"

Aşa se face că Moşul vine la Ştefan a treia zi de Crăciun, iar brazii îşi lasă parfumul întreg doar atunci.

La mulţi ani şi daruri bogate tuturor celor ce-şi sărbătoresc astăzi ziua onomastică!

Cu drag,
Maria Grancea

Diac. Iulian Dumitraşcu - Cine au fost primii şapte diaconi ai Bisericii ?

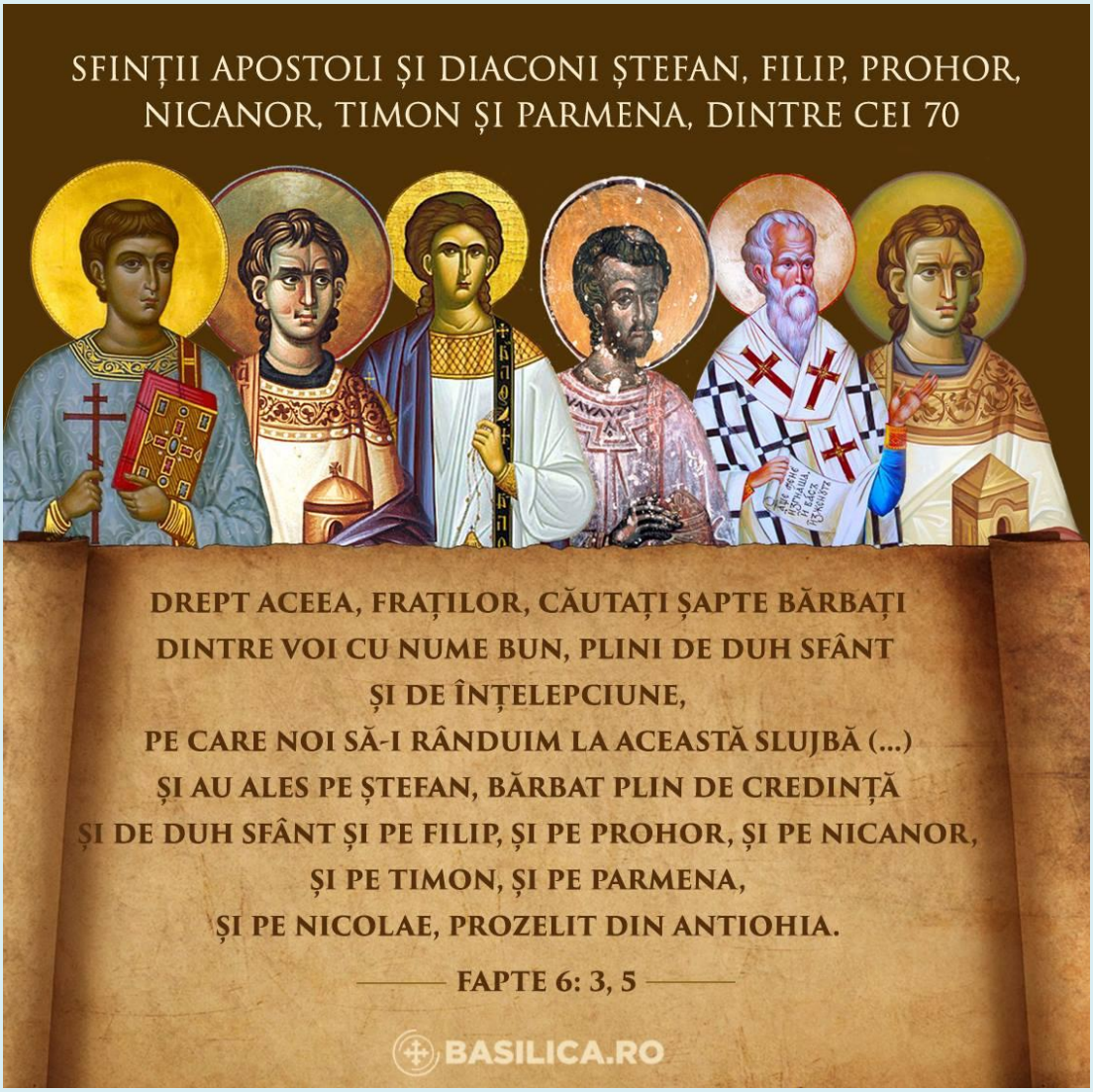

Alegerea primilor şapte diaconi ai Bisericii este relatată în Cartea Faptele Apostolilor.

„Drept aceea, fraţilor, căutaţi şapte bărbaţi dintre voi, cu nume bun, plini de Duh Sfânt şi de înţelepciune, pe care noi să-i rânduim la această slujbă. Iar noi vom stărui în rugăciune şi în slujirea cuvântului. Şi a plăcut cuvântul înaintea întregii mulţimi, şi au ales pe Ştefan, bărbat plin de credinţă şi de Duh Sfânt, şi pe Filip, şi pe Prohor, şi pe Nicanor, şi pe Timon, şi pe Parmena, şi pe Nicolae, prozelit din Antiohia” (F.A. 6:3-5).

Sfinţii apostoli şi diaconi Prohor, Nicanor, Timon şi Parmena, pomeniţi sâmbătă, fac parte din cei 70 de Apostoli, fiind şi primii diaconi hirotoniţi alături de Sfântul Ştefan, întâiul mucenic, de Sfântul Filip şi de Nicolae antiohianul, care nu este scris în rândul sfinţilor.

Sfântul Prohor l-a însoţit pe Sfântul apostol Petru în călătoriile sale, fiind hirotonit episcop în Nicomidia.

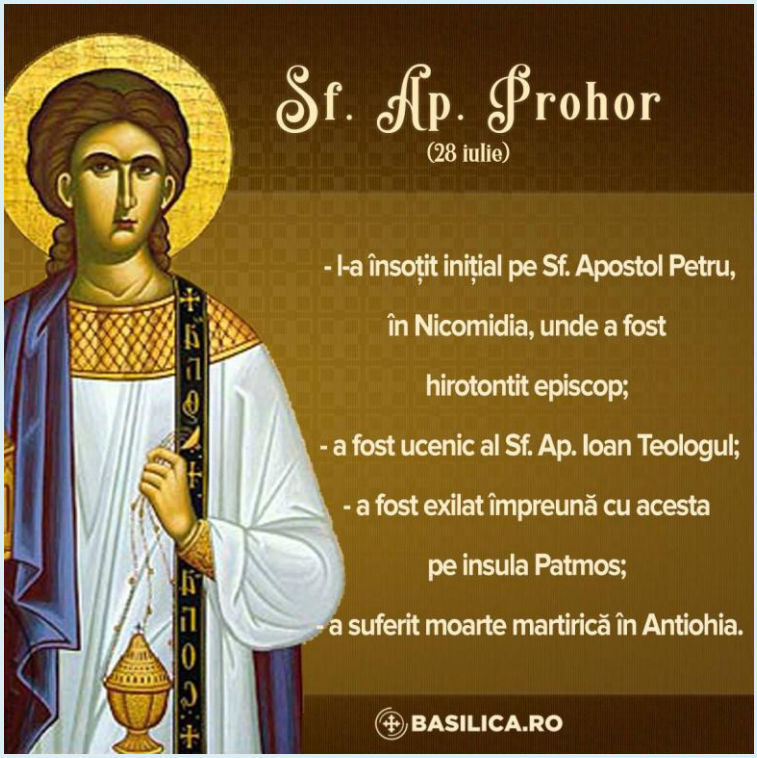

După Adormirea Maicii Domnului, i-a fost alături Sfântului apostol Ioan, chiar şi în surghiunul din insula Patmos, ajutându-l la scrierea cărţilor sale şi a fost ucis de păgâni în timp ce propovăduia în Antiohia.

Sfântul Nicanor a fost ucis în aceeaşi zi cu Sfântul Ştefan, fiind o zi de prigoană împotriva Bisericii din Ierusalim, încât toţi credincioşii, afară de apostoli, au fugit prin Iudeea şi prin Samaria.

Sfântul Timon a fost aşezat de Sfinţii apostoli episcop de Bostra, în Arabia, fiind răstignit pe cruce.

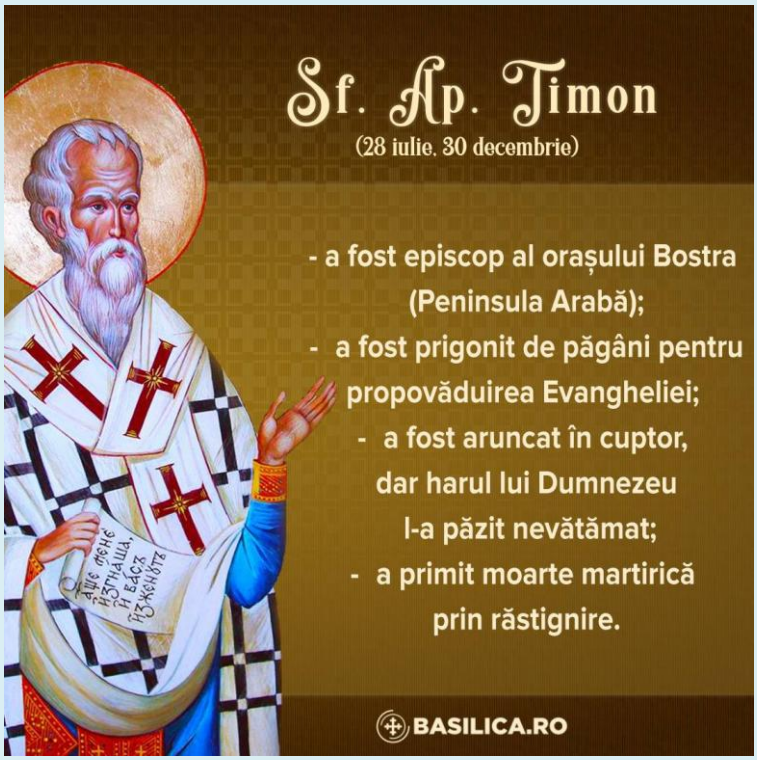

Sfântul Parmena şi-a împlinit şi el slujba încredinţată lui de apostoli, propovăduind credinţa în Hristos, şi a murit tot de moarte mucenicească, fiind îngropat de apostoli.

Sf. Ap. Parmena
(28 iulie)
- a slujit ca diacon la Ierusalim;
- a propovăduit creștinismul
în Asia Mică și în Macedonia;
- a fost episcop în Soli,
pe teritoriul actual al Ciprului;
- a primit moarte martirică
în timpul împăratului Traian.
BASILICA.RO

Orthodoxwiki - Pomenirea Sfântului şi întâiului mucenic şi arhidiacon Ştefan (†33)

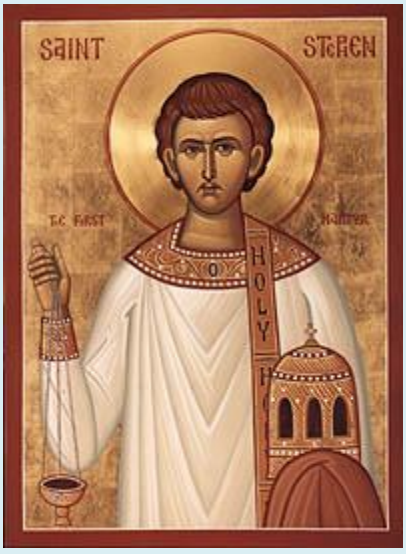

Sfântul, slăvitul şi mult lăudatul apostol Ştefan întâiul mucenic (din greceşte Στέφανος, "coroană") a fost unul din primii convertiţi creştini dintre evreii greci, unul din primii şapte diaconi hirotoniţi de apostoli şi primul mucenic al Bisericii Ortodoxe. ***Biserica pomeneşte mucenicia Sfântului Ştefan în 27 decembrie şi mutarea moaştelor lui 2 august, dar şi în 15 iunie odată cu Sfinţii Fortunat şi Ahaic.***

Viaţa

Sfântul Ştefan era un evreu din provinciile greceşti, rudă cu Sfântul Pavel şi a fost unul din primii şapte diaconi hirotoniţi de apostoli pentru a sluji Biserica din Ierusalim (apoi fiind făcut arhidiacon).

Asterias spune: Sfântul Ştefan a fost "punctul de plecare al martirajului, dascălul suferinţei pentru Hristos, temelia dreptei mărturisiri, odată ce Ştefan a fost primul care şi-a vărsat sângele pentru Evanghelie."

Mucenicia Sfântului Ştefan

Duhul Sfânt a lucrat cu putere prin credinţa lui, permiţându-i să facă multe miracole şi întotdeauna i-a învins pe evreii care îl provocau la discuţii.

Evreii, în ura lor faţă de Ştefan, au minţit poporul, dar Sfântul Ştefan, cu faţa strălucitoare, a reamintit poporului minunile lui pe care Dumnezeu le făcuse prin el şi chiar i-a certat pe evrei pentru uciderea lui Hristos cel nevinovat.

Poporul era foarte furios din cauza a ceea ce el credea că este o blasfemie şi „scrâşneau din dinţi" către Ştefan. Atunci l-a văzut el pe Hristos în rai şi a povestit oamenilor ce vedea. Auzind acestea, evreii l-au scos în afara porţilor oraşului şi l-au lapidat (ucis cu pietre), în timp ce ruda sa Saul (devenit mai târziu Sf. Apostol Pavel) păzea hainele celor ce îl omorau pe Ştefan. ***Mai departe de locul lapidării, pe un deal, stăteau Fecioara Maria şi Sfântul Ioan Evanghelistul, care au asistat astfel la primul martirizat pentru Fiul lui Dumnezeu şi care s-au rugat pentru Ştefan în timp ce era lapidat.*** Acest martiraj a avut loc la aproape un an de la Pogorârea Duhului Sfânt.

Moaştele

Moaştele Sfântului Ştefan Întâiul-mucenic au rămas la picioarele dealului timp de două zile, chinuitorii lui crezând că vor fi mâncate de câini. Dar în a doua noapte, Gamaliel - învăţător al Legii pentru Apostolul Pavel şi Apostolul Barnaba - împreună cu fiul său, au venit în secret şi au dus trupul pe proprietatea lor din Cafarganda unde l-au îngropat.

De asemenea, Nicodim, care a murit în timp ce plângea la acest mormânt, a fost îngropat acolo împreună cu nepotul lui Gamaliel şi cu Gamaliel însuşi după adormirea sa.

După mulţi ani, amintirea locului de înmormântare a Sfântului Ştefan s-a pierdut, până în 415 când Gamaliel i-a apărut de trei ori Părintelui Lucian, preot în Cafarganda. El i-a arătat Părintelui Lucian locul de îngropare şi toate cele legate de acesta. Părintele Lucian a primit binecuvântare de la patriarh ca să dezgroape sfinţii din mormintele lor de unde o mireasmă puternică şi dulce umplea peştera.

Moaştele Sfântului Ştefan au fost duse în Zion şi înmormântate cu multă cinstire. Mulţi bolnavi au fost vindecaţi de moaştele lui. Celelalte trei moaşte au fost puse într-o biserică dintr-o peşteră din partea de sus a unui deal. Ulterior, aceste moaşte au fost duse la Constantinopol.

Slujba Sfântului Ştefan

Tipicul slujbei

Tipicul slujbei Sfântul apostol, întâi mucenic şi arhidiacon Ştefan din 27 decembrie combină slujba Sfântului cu a Praznicului Naşterii Domnului. Amândouă sunt în Minei:

Vecernie mare cu Vohod, Paremii şi Litie.

Utrenie cu Polieleu, Mărimuri.

Antifonul 1 al Glasului 4.

Evanghelia Utreniei: Luca 21, 12-19.

Catavasiile Naşterii.

În loc de "Ceea ce eşti mai cinstită..." se cântă Troparele Pesnei a 9-a din Canonul Naşterii.

La Liturghie:
Antifoane obişnuite
"Sfinte Dumnezeule".
Apostol: Fapte 6, 8-15; 7, 1-5 şi II Timotei 3, 1-9.
Evanghelie: Matei 21,33-44 şi Matei 12,15-21.
Axionul Naşterii.

Imnografie

La 27 decembrie

Tropar (glasul al 4-lea): Cu nevoinţa bună te-ai nevoit, întâiule mucenice al lui Hristos şi apostole şi păgânătatea tiranilor ai vădit, căci cu pietre fiind ucis de mâinile celor fără de lege, cunună ai luat din dreapta cea de sus şi către Dumnezeu ai glăsuit, strigând: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta.

Condac (glasul al 8-lea): Stăpânul nostru, ieri a venit la noi cu trup, iar astăzi sluga Lui a ieşit cu totul din trup; ieri Împăratul noastru S-a născut cu trup, astăzi sluga cu pietre este ucisă; că pentru Dânsul se şi sfârşeşte întâiul mucenic şi dumnezeiescul Ştefan.

La 2 august

Tropar (glasul al 4-lea): Cu împărătească cunună a fost încununat creştetul tău, din chinurile cele pe care le-ai răbdat pentru Hristos Dumnezeu, întâi pătimitorule între mucenici. Că tu, mustrând nebunia iudeilor, ai văzut pe Mântuitorul tău de-a dreapta Tatălui. Pe Acela roagă-L pentru sufletele noastre.

Condac (glasul al 8-lea): Întâi tu ai fost semănat pe pământ de Cerescul Lucrător de pământ, prea lăudate. Cel dintâi tu pe pământ ţi-ai vărsat pentru

Hristos sângele, fericite. Cel dintâi tu cu cunună de biruinţă de Dânsul ai fost încununat în ceruri, începătorule al pătimitorilor, purtătorule de cunună, cel ce mai înainte decât mucenicii ai pătimit.

Iconografie

Dionisie din Furna, în Erminia sa (ed. Sophia, Bucureşti, 2000, pp. 149, 153, 194), arată că ***Sfântul apostol, întâiul-mucenic şi Arhidiacon Stefan trebuie zugrăvit în chipul unui tânăr, fără barbă, ţinând în mână un sul înfăşurat, însemnul propovăduirii sale apostolice sau purtând veşmintele diaconeşti.***

Iar mucenicia lui se reprezintă astfel: ***în centru, Sfântul mucenic Stefan este bătut şi omorât cu pietre, iar apostolul Pavel este reprezentat tânăr, fără barbă, cu capul acoperit de o glugă, stând deoparte şi păzind hainele ucigaşilor.***

Teodor Danalache - Biserica Sfântul Ştefan – Ierusalim

Biserica Sfântul Ştefan din Ierusalim este o biserică ortodoxă grecească aflată imediat în afara zidurilor vechi ale oraşului, între Poarta Leilor şi Muntele Măslinilor. Ieşind din Ierusalim prin "Poarta Leilor" şi coborând în Valea Cedrilor, imediat pe partea dreaptă, se află biserica închinată Sfântului arhidiacon şi întâi mucenic Ştefan.

Potrivit tradiţiei locale, această biserică a fost zidită pe locul unde Sfântul Ştefan a dat slavă lui Dumnezeu prin moarte mucenicească. ***Datorită faptului că prin această poartă a oraşului a fost scos sfântul din cetate, aceasta este numită şi "Poarta Sfântului Ştefan".***

Se crede că prima biserică creştină din acest loc a fost ctitorită de împărăteasa Evdochia, cândva pe la sfârşitul secolului al V-lea, spre a adăposti cinstitele Moaşte ale întâiului mucenic creştin. Obştea monahală ce a luat naştere în jurul acestei biserici era atât de mare încât, pe la începutul secolului al VI-lea, aceasta aduna aproape zece mii de călugări.

În secolul al XII-lea, biserica zidită de împărăteasa Evdochia a fost dărâmată de cruciaţi, în planul acestora de a nu oferi lui Salah id-Din nici un loc de refugiu, în afara zidurilor Ierusalimului. ***Noua biserică închinată Sfântului Ştefan a fost zidită abia în anul 1900, în mare parte pe ruinele celei vechi.*** În anul 1890, în acest loc avea să fie înfiinţată o renumită "Şcoală Biblică".

Alegerea, faptele şi moartea mucenicească a Sfântului Ştefan sunt relatate în amănunt de Sfântul Apostol Luca, în cartea "Faptele Apostolilor", în capitolele 6 şi 7. Astfel, aflăm că Ştefan a fost un creştin, grec de neam, ales de Apostolii din Ierusalim şi rânduit spre a purta de grijă săracilor vorbitori de limba greacă din oraş.

În acea vreme, înmulţindu-se ucenicii, au început să apară anumite neînţelegeri între aceştia, în mare parte privind mesele în comun şi alte asemenea slujiri. Pentru a nu lăsa deoparte propovăduirea Evangheliei, spre a se ocupa de rânduirea lucrurilor mai puţin importante, apostolii din Ierusalim au ales şapte bărbaţi cucernici, pe care mai apoi i-au rânduit diaconi (Ştefan, Filip, Prohor, Nicanor, Timon, Parmena şi Nicolae).

Sfântul Ştefan cunoştea foarte bine Scriptura şi propovăduia cu multă putere pe Hristos. Saducheii şi fariseii au pus nişte bărbaţi să spună că L-au auzit

rostind cuvinte de hulă împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu. În vremea aceea, blasfemia era pedepsită cu moartea.

"Ştefan, plin de har şi de putere, făcea minuni şi semne mari în popor. Şi s-au ridicat unii din sinagogă ce se zicea a libertinilor şi a cirenenilor şi a alexandrinilor şi a celor din Cilicia şi din Asia, sfădindu-se cu Ştefan. Şi nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi a Duhului cu care el vorbea. Atunci au pus pe nişte bărbaţi să zică: "L-am auzit spunând cuvinte de hulă împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu." Şi au întărâtat poporul şi pe bătrâni şi pe cărturari şi, năvălind asupra-i, l-au răpit şi l-au dus în sinedriu. Şi au pus martori mincinoşi, care ziceau: Acest om nu încetează a vorbi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt şi a Legii. Că l-au auzit zicând că Acest Iisus Nazarineanul va strica locul acesta şi va schimba datinile pe care ni le-a lăsat nouă Moise. Şi aţintindu-şi ochii asupra lui, toţi cei ce şedeau în sinedriu au văzut faţa lui ca o faţă de înger." (Fapte 6, 8-15).

După ce sfântul tine o cuvântare amplă, iudeii se învârtoşează şi mai tare împotriva lui, hotărând a-l omorî cu pietre: ***" Iar ei, auzind acestea, fremătau de furie în inimile lor şi scrâşneau din dinţi împotriva lui. Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Şi a zis: "Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu!" Iar ei, strigând cu glas mare, şi-au astupat urechile şi au năvălit asupra lui. Şi scoţându-l afară din cetate, îl băteau cu pietre. Iar martorii şi-au pus hainele la picioarele unui tânăr, numit Saul. Şi îl băteau cu pietre pe Ştefan, care se ruga şi zicea: "Doamne, Iisuse, primeşte duhul meu!" Şi, îngenunchind, a strigat cu glas mare: "Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!" Şi zicând acestea, a murit."*** (Fapte 7, 54-60).

Pentru că există obiceiul ca cei omorâţi cu pietre să nu fie înmormântaţi în cavoul familiei, se crede că Sfântul Ştefan a fost pus în afara Ierusalimului. Astfel, ***cinstitele moaşte ale sfântului ar fi fost duse spre îngropare de către Gamaliel, în satul Caphar Gamala, undeva în nordul Ierusalimului.***

După sute de ani, Gamaliel s-a înfăţişat de trei ori în vis lui Lucian, preotului din Cafargamala. Mişcat de visul lui, Lucian s-a dus la patriarh şi, luând binecuvântare, a venit cu un mare sobor şi a dezgropat oasemintele sfinte. Cinstitele moaşte au fost descoperite în anul 415, când împărateasa Evdochia a zidit o biserică în cinstea acestuia.

După aflarea acestora, ele au fost mutate cu procesiune în Sion şi înmormântate într-o biserică ridicată de boierul Alexandru. Se spune că atunci când acest boier a murit, i s-a făcut un sicriu de chiparos asemenea cu cel al sfântului şi a fost îngropat lângă mormântul Sfântului Ştefan. Iuliana, soţia boierului Alexandru, dorind să ia trupul bărbatului ei şi să-l ducă în ţara sa, la Constantinopol, fiind cuprinsă de pronia dumnezeiască, a lăsat sicriul soţului, şi vărsând multe lacrimi, a luat racla sfântului.

Aflarea cinstitelor sale moaşte în anul 415 se prăznuieşte în ziua de 15 septembrie, iar mutarea acestora în Constantinopol se prăznuieşte în ziua de 2 august. În ziua de 4 ianuarie este prăznuit "Soborul celor 70 de apostoli", sobor în care este inclus şi Sfântul arhidiacon Ştefan, iar în ziua de 27 decembrie este prăznuită naşterea sfântului intru viaţa cea veşnică, prin moarte mucenicească.

Locul uciderii cu pietre a întâiului mucenic Ştefan

Biserica întâiului mucenic Ştefan din Ierusalim

Identificarea locului uciderii cu pietre a întâiului mucenic Ştefan (Faptele Apostolilor 7) este un lucru dificil deoarece sunt vehiculate două variante. Una susţine Valea lui Iosafat sau Pârâul Cedrilor, iar cealaltă un loc de lângă Ghetsimani, lângă poarta Damascului, una dintre porţile zidurilor Vechii Cetăţi a Ierusalimului.

Este sigur că fapta abominabilă a uciderii cu pietre a întâiului mucenic Ştefan s-a petrecut în afara zidurilor vechiului Ierusalim, foarte probabil într-un loc anume destinat persecuţiilor, ca şi în cazul Golgotei. Nu avem mărturii despre acest loc nici în Noul Testament, nici în alte scrieri istorice. Surse iudaice posterioare localizează spaţiul destinat execuţiilor prin uciderea cu pietre în partea nordică a oraşului Ierusalim, aproape de peştera proorocului Ieremia, în stânga porţii Damascului.

În spaţiul respectiv, la nord de poarta Damascului, împărăteasa Evdochia a construit în 460 o biserică închinată Sfântului Ştefan, în care au fost aşezate moaştele acestuia. Ruinele bisericii au fost descoperite în 1881 de nişte preoţi dominicani.

(Locurile Sfinte, traducere pr. Petru Sidoreac, Tudor Eduard Florin, Fundaţia Centrul Cultural Elen, p. 68)

Pr. Silviu Cluci - Mănăstirea Constamonitu - Athos

Despre întemeierea mănăstirii şi denumirea ei există mai multe tradiţii. Potrivit uneia dintre acestea, mănăstirea a fost întemeiată de Sfântul Constantin cel mare şi terminată de fiul său, Constans.

Altă tradiţie spune că atunci când Sfântul Artemie s-a întors din Patra şi din Thiva cu sfintele moaşte ale Sfinţilor apostoli Petru şi Luca, s-a oprit în această zonă şi a zidit primul katholikon.

Există o a treia ipoteză potrivit căreia denumirea mănăstirii provine de la un oarecare monah care era originar din localitatea Kastamoni din Paflagonia - Asia Mică.

În sfârşit, unii consideră că denumirea ei ar însemna „Mănăstirea Castanilor”.

Întemeierea mănăstirii

Cele mai vechi menţiuni scrise existente în mănăstire se referă la secolul al XI-lea. În 1097 egumen al mănăstirii era Hariton, rudă a împăratului Alexie I Comneanul.

În anul 1276 mănăstirea a fost arsă de trimişii Patriarhului Vekkos şi ai împăratului Mihail al VIII-lea Paleologul, susţinători ai Unirii de la Lyon (1274). Referirile la documentele din secolul al XIV-lea privesc neînţelegerile cu Mănăstirea Esfigmenu în privinţa hotarelor.

În timpul lui Andronic al II-lea Paleologul, principesa Ana a Serbiei a dăruit Mănăstirii Constamonitu Monidrionul Sfântului Antonie, supranumit „al lui Neachit".

În al treilea Tipic al Sfântului Munte, mănăstirea deţine locul 16 între cele 25 de mănăstiri.

La începutul secolului al XIV-lea, mănăstirea este distrusă aproape în întregime. Puţin mai târziu, graniţele şi teritoriile mănăstirii sunt definite printr-o chrisobula imperială, ea fiind sprijinită financiar de către domnitorii Serbiei. Mănăstirea a fost reconstruită în 1433 de către generalul sârb Randici, care s-a făcut monah şi a primit numele de Romanos.

În vremea turcocrației

În timpul stăpânirii turceşti, mănăstirea a suportat cu greu birul impus, iar starea ei ajunsese atât de grea, încât mitropolitul Iosif de Samos, atunci când a vizitat-o în 1666, a găsit aici numai şase monahi.

Printre domnitorii români care au ajutat Mănăstirea Constamonitu se numără Vlad înecatul, Petru Rareş, Mihnea turcitul, Radu Mihnea şi Constantin Şerban.

În 1717 a ars corpul de răsărit, care a fost zidit din nou de ieromonahul Antim în 1728. În 1799 Patriarhul ecumenic Neofit al VII-lea a readus în mănăstire, prin sigiliu, sistemul chinovial, dar el s-a aplicat abia în 1818, din pricina sărăciei. În acea vreme, la Mănăstirea Constamonitu a trăit Sfântul noul mucenic Pavel din Ioanina, care a mărturisit în Tesalonic în 1821.

Pe la jumătatea secolului al XIX-lea, starea sărăcăcioasă a mănăstirii a dus la punerea acesteia sub jurisdicţia Sfintei Comuniuni din Kareia. Peste încă 50 de ani, aripa nordică şi biserica centrală vor fi reconstruite, cu ajutorul a doi călugări: Simeon din Stăviră şi Iosif din Mănăstirea Xiropotamu. Stareţul râvnitor Simeon, cu puternice fonduri strânse în timp, va rezidi biserica centrală, în anul 1867, pe ruinele celei vechi, şi va reface o mare parte dintre clădirile mănăstirii.

Mănăstirea, astăzi

A rămas ultima mănăstire idioritmică din Sfântul Munte Athos.

Date de contact:

Adresă: Agiou Panteleimonos Monastery 630 86 Karyes, Mt. Athos, Greece
Telefon: +30 23770 23228
Fax: +30 23770 23228
E-mail: imkonstamonitou@gmail.com

Pr. Silviu Cluci - Katholikonul Mănăstirii Constamonitu - Athos

După tradiţie, atunci când Sfântul Artemie s-a întors din Patra şi din Thiva cu Sfintele moaşte ale Sfinţilor apostoli Petru şi Luca, s-a oprit în această zonă din Muntele Athos şi a zidit primul katholikon al viitoarei Mănăstiri Konstamonitu. Alături de Kiriakonul Schitului Sfântului Dimitrie de la Mănăstirea Vatoped, care a fost zidit de rudele Sfântului Dimitrie izvorâtorul de mir, şi de Paraclisul Sfântului Ioan Botezătorul de la Mănăstirea Iviron, vechiul katholikon este una dintre cele mai vechi biserici din Athos.

În anul 1867, un nou katholikon a fost zidit pe ruinele vechii biserici. În linii generale, el urmează stilul athonit şi are opt turle. Interiorul katholikonului nu este pictat, cu excepţia unei mici porţiuni din turla centrală.

În partea dreaptă a naosului se află icoana Sfântului Ştefan din secolul al VIII-lea, iar în partea stângă este icoana Maicii Domnului „Odighitria”.

O altă icoană făcătoare de minuni din katholikon este icoana Maicii Domnului „Antifonitria”.

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Constamonitu

În tezaurul Mănăstirii Constamonitu se află o cruce bizantină de o deosebită valoare artistică şi o Evanghelie îmbrăcată în aur (38 x 28 cm), lucrată în 1820.

În afară de o parte din lemnul Sfintei Cruci, în mănăstire se păstrează, printre altele, și părți din moaşte ale Sfinţilor: Ştefan întâiul mucenic (mâna dreaptă, darul împăratului Teodosie cel mic), Trifon, Vlasie (cinstitul cap), Modest, Talaleu, Partenie, Artemie (o jumătate de maxilar).

Deosebit de importante sunt icoana Sfântului Ştefan (secolul al VIII-lea), icoana Maicii Domnului „Odighitria” (1360) și icoana Maicii Domnului „Antifonitria” (secolul al XI-lea).

Pr. Silviu Cluci - Icoana Sfântului arhidiacon Ştefan de la Mănăstirea Constamonitu – Athos

Având dimensiunea 120 x 70 cm, icoana prezintă urme de profanare: tăietură la ochi şi arsură în partea de jos a icoanei.

Ca semn de cinstire şi mulţumire, în anul 1864 icoana Sfântului Arhidiacon Ştefan a fost îmbrăcată în argint.

Pr. Silviu Cluci - Mănăstirea „Sfântul Ştefan” - Meteora

Deşi informaţiile despre începuturile mănăstirii sunt neclare, o inscripţie deasupra uşii de la intrare poartă inscripţia: IEREMIAC (Ieremia) şi anul 1192. Se crede că acesta este numele primului pustnic ce a vieţuit în peştera din vârful stâncii.

La începutul secolului al XIV-lea se menţionează că mănăstirea era chinovie. În 1333 d.Hr., împăratul bizantin Andronic Paleologul (1328-1341) a sosit în Tessalia şi a fost găzduit la mănăstire şi, în schimbul ospitalităţii, a oferit daruri stareţului şi călugărilor. De atunci, mănăstirea a început să fie numită „împărătească”.

Ctitorii Antonie, Filotheos şi Ambrozie

La 1350 d.Hr. a fost clădită biserica Sfântului Ştefan. Ctitorii cunoscuţi ai mănăstirii au fost arhimandritul Antonie, ce a ridicat prima biserică de piatră a Mănăstirii „Sfântul Ştefan”, şi stareţul Filotheos (canonizat mai târziu ca sfânt) din Sklataina, Trikala, care a reînnoit biserica veche, a zidit chilii pentru monahi şi a întemeiat aici viaţă de obşte în veacul al XVI-lea.

În anul 1398, Domnitorul vlah Vladislav I (1364-1377) a donat mănăstirii un fragment din Lemnul Sfintei Cruci, o părticică din sfintele moaşte ale Sfântului

Ioan Botezătorul, iar nepotul său, vornicul Dragomir, a dăruit cinstitul cap al Sfântului Haralambie. De altfel, mănăstirea a fost sprijinită cu danii bogate de domnitorii români, în veacurile XIV-XVI.

În anul 1798, în timpul episcopului Paisie de Stagon şi al stareţului Ambrozie, a fost ridicată biserica centrală închinată Sfântului Haralambie. În acest lăcaş a fost aşezat cinstitul cap al Sfântului Haralambie, prin care se săvârşesc şi în zilele noastre nenumărate minuni.

În timpul stăpânirii otomane, mănăstirea a ridicat o şcoală publică în Kalambaka şi a făcut danii bogate unei alte şcoli din vecinătatea Trikalei.

În 1943, Biserica Sfântului Haralambie a fost distrusă de bombardamente, iar ulterior reparată şi pictată de celebrul artist contemporan Vlasis Ţitomis.

Obştea de maici

În anul 1961, ca urmare a pustiirii mănăstirii, aici s-a aşezat o obşte de maici care în prezent numără 40 de nevoitoare. O bibliotecă minunată şi bine rânduită dă mărturie de necontenitele preocupări academice ale maicilor. Una dintre publicaţiile recente ale mănăstirii este o istorisire amănunţită a vieţii şi minunilor Sfântului Haralambie. De asemenea, maicile se ocupă cu iconografia şi psalmodia. În felul acesta, Mănăstirea „Sfântul Ştefan” de la Meteora a devenit un fagure spiritual, oferind în timpurile de astăzi, într-o societate nesigură, un exemplu de viaţă creştin-ortodoxă şi socială.

Maicile arată cu bunăvoinţă vizitatorilor împrejurimile mănăstirii şi au o evlavie fierbinte pentru sfinţii lor ocrotitori, Sfântul Ştefan şi Sfântul Haralambie, ştiind o seamă de istorisiri vechi şi noi despre minunile săvârşite de ei. Moaştele celor doi sfinţi (capul Sfântului Haralambie şi un os din încheietura mâinii Sfântului Ştefan) sunt adăpostite în mănăstire.

La Mănăstirea „Sfântul Ştefan” accesul se poate face pe drumul din satul Kastraki, fie pe şoseaua din partea de sud-vest a oraşului Kalambaka. Mănăstirea este deschisă de marţi până duminică, inclusiv, iar orarul de vizitare este 9.00-13.00 şi între 15.15-18.00.

(Foto) Mănăstirea „Sfântul Ştefan” de la Meteora:
https://doxologia.ro/locuri-sfinte/manastirea-sfantul-stefan-de-la-meteora-galerie-foto

(Video) Mănăstirea „Sfântul Ştefan” - Meteora:
https://doxologia.ro/locuri-sfinte/video-manastirea-sfantul-stefan-meteora

Pr. Silviu Cluci - Biserica Sfântului Ştefan de la Mănăstirea „Sfântul Ştefan” - Meteora

Pe lângă katholikonul închinat Sfântului Haralambie, la Mănăstirea „Sfântul Ştefan” - Meteora există şi vechea biserică închinată Sfântului mucenic şi arhidiacon Ştefan, în partea sud-estică a stâncii.

Biserica veche, cu hramul Sfântului arhidiacon Ștefan, a fost construită în anul 1350, dar ulterior a devenit neîncăpătoare, așa că s-a construit biserica mare (1798), cu hramul Sfântului Haralambie.

Din punct de vedere al structurii, este o construcţie cu o singură încăpere, cu pronaos şi cu suprafaţă de 12m+5 m. Biserica este pictată cu fresce din anul 1501 d.Hr., aşa cum menţionează inscripţia de pe scena Adormirii Maicii Domnului.

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii „Sfântul Ştefan” - Meteora

Cele mai de seamă odoare ale Mănăstirii „Sfântul Ştefan” - Meteora sunt sfintele moaşte ale Sfinţilor Haralambie şi Ştefan întâiul-mucenic (capul Sfântului Haralambie şi un os din încheietura mâinii Sfântului Ştefan).

Cinstitul cap al Sfântului Haralambie (Foto: Oana Nechifor)

Vechea trapeză, construită în anul 1857, a fost transformată într-un minunat muzeu în care sunt expuse manuscrise frumos ornamentate, icoane post-bizantine, odăjdii şi epitafuri ţesute cu aur, precum şi rafinate sculpturi în lemn şi obiecte de argint.

În schevofilachion, printre odoare se găsesc un brâu şi mânecuţe lucrate cu fir de aur, datând din anul 1778, care au aparţinut episcopului Gavriil de Dimitriada.

Pr. Silviu Cluci - Biserica lapidării Sfântului arhidiacon Ştefan din Ierusalim

Biserica ortodoxă „Sfântul Ștefan” din Ierusalim se află în afara zidurilor vechi ale oraşului, între Poarta Leilor şi Muntele Măslinilor, în Valea Cedrilor, nu departe de Mormântul Maicii Domnului.

Alegerea, faptele şi moartea mucenicească a Sfântului Ștefan sunt relatate în amănunt de Sfântul apostol Luca, în Faptele Apostolilor, în capitolele 6 şi 7. Astfel, aflăm că Ștefan a fost un creştin, grec de neam, ales de apostolii din Ierusalim şi rânduit spre a purta de grija săracilor vorbitori de limba greacă din oraş. Sfântul Ștefan a fost cel dintâi creştin ucis prin lapidare, pentru credinţa sa. Datorită acestui fapt, Biserica l-a aşezat în rândul sfinţilor şi l-a numit primul martir.

Aflarea Sfintelor moaşte

Pentru că există obiceiul ca oamenii omorâţi cu pietre să nu fie înmormântaţi în cavoul familiei, se crede că Sfântul Ștefan a fost pus în afara Ierusalimului. Astfel, cinstitele moaşte ale sfântului ar fi fost duse spre îngropare undeva în nordul Ierusalimului, în satul Kafar-Gamala, de către Gamaliel.

În anul 415, moaştele Sfântului Ştefan au fost descoperite în chip minunat. Gamaliel s-a înfăţişat de trei ori în vis preotului Luchian din Kafar-Gamala. Mişcat de visul lui, preotul Lucian s-a dus la patriarh şi, luând binecuvântare, a venit cu un mare sobor şi a dezgropat osemintele sfinte. Cinstitele moaşte au fost mutate cu procesiune în Biserica Sfântului Sion, cea mai impozantă biserică a Ierusalimului din secolul al V-lea.

Doi ani mai târziu, episcopul Iuvenalie, viitorul patriarh al Ierusalimului, a mutat osemintele Sfântului Ştefan în Grădina Ghetsimani, în prima mănăstire de maici întemeiată de Melania cea tânără, o senatoare romană convertită la Creștinism.

Marea Bazilică zidită de împărăteasa Evdochia

În 438, împărăteasa Evdochia, soția împăratului Teodosie al II-lea (408-450), a pornit într-un pelerinaj la Locurile Sfinte. Impresionată de istoria Sfântului Ștefan și de puterea moaștelor sale, Evdochia a hotărât să construiască o mare bazilică închinată sfântului, pe locul tradiţional al lapidării, în partea de nord a Ierusalimului, în apropiere de Poarta Damascului. Marea Bazilică - Martyrium a fost finalizată într-o primă formă în 439, iar mai apoi a fost lărgită și resfințită în 460. Aici au fost mutate moaştele Sfântului Ştefan.

Obştea monahală care a luat naştere în jurul acestei biserici a ajuns la un număr foarte mare de vieţuitori pe la începutul secolului al VI-lea.

Mutarea Sfintelor Moaşte

Mai târziu, cinstitele moaşte ale Sfântului arhidiacon Ştefan au fost mutate la Constantinopol.

După cucerirea Constantinopolului de către cruciaţi, în anul 1204, moaştele Sfântului Ştefan au fost împărţite şi au ajuns în diverse locuri: cinstitul cap la Soissons, în Picardia (Franţa), picioarele la Veneţia, iar altă parte în bazilica „San Lorenzo fuori le Mura” din Roma, în Italia. Braţul drept al Sfântului arhidiacon Ştefan se păstrează în Rusia, în Lavra Sfintei Treimi, întemeiată de Sfântul Serghie de Radonej. De asemenea, un os din încheietura mâinii Sfântului Ştefan se păstrează la Mănăstirea „Sfântul Ştefan” din Meteora.

Biserica de astăzi

Bazilica zidită de împărăteasa Evdochia a fost distrusă prima oară de perși și arabi în secolul al VII-lea. În secolul al XII-lea, biserica a fost dărâmată din nou

de cruciaţi, în planul acestora de a nu oferi lui Salah id-Din nici un loc de refugiu, în afara zidurilor Ierusalimului.

Imediat după războiul din iunie 1967, pe locul lapidării Sfântului Ştefan a fost ridicat o biserică ortodoxă şi o mică mănăstire. În timpul săpăturilor au fost scoase la iveală câteva trepte din strada antică ce lega templul de Muntele Măslinilor, străbătând pârâul Chedronului.

Date de contact:
Arhimandritul Epifanie
Telefon +972-546-271785

(Foto) Pelerin la locul uciderii Sfântului arhidiacon Ştefan

https://doxologia.ro/locuri-sfinte/pelerin-la-locul-uciderii-sfantului-arhidiacon-stefan-galerie-foto

Η ΠΡΕΣΒΕΙΑ
Η ΜΕΤΑΣΤΑΣΗ
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

ΔΑΠΑΝΗ
ΠΑΥΛΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ
1941
© doxologia.ro

© doxologia.ro

(Foto) Odoarele Mănăstirii Mega Spileo

Pelerinii ce vin să se închine la Mănăstirea Mega Spileo, se bucură de o mulţime de sfinte moaşte. Mulţimea moaştelor sunt păstrate, cu mare evlavie, într-o sacristie încăpătoare şi frumos împodobită.

Moaşte:

⇒ Sfântul mare mucenic Mina,
⇒ Sfântul sfințit mucenic Haralambie,
⇒ Sfântul Mucenic Nicolae din Corint,
⇒ Sfântul apostol întâiul mucenic şi arhidiacon Ștefan,
⇒ Sfântul mare mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință,
⇒ Sfântul mare mucenic Teodor Tiron,
⇒ Sfântul mare mucenic Procopie,
⇒ Sfântul mucenic Trifon,
⇒ Sfântul apostol Timotei,
⇒ Sfântul ierarh Vlasie, episcopul Sevastiei,
⇒ Sfântul mare mucenic Artemie,
⇒ Sfântul mare mucenic și tămăduitor Pantelimon,
⇒ Sfântul ierarh Miron, episcopul Cretei,
⇒ Sfântul sfinţit mucenic Ierotei, episcopul Atenei,
⇒ Sfântul ierarh Grigorie, episcopul Nissei,
⇒ Sfânta cuvioasă muceniță Paraschevi din Roma,
⇒ Sfântul ierarh Cosma, episcopul Maiumei,
⇒ Sfânta mare muceniță Varvara,
⇒ Sfântul sfințit mucenic Foca, episcopul de Sinope,
⇒ Sfântul ierarh Eustatie, arhiepiscopul Antiohiei,
⇒ Sfântul mucenic Platon,
⇒ Sfântul mucenic Agatanghel,
⇒ Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Alexandriei,
⇒ Sfântul ierarh Ioan cel milostiv, patriarhul Alexandriei,
⇒ Sfântul cuvios Efrem Sirul,
⇒ Sfântul cuvios Macarie Egipteanul,
⇒ Sfântul mucenic Teoctist,
⇒ Sfântul apostol Andrei, cel întâi chemat, ocrotitorul României,
⇒ S fântul ierarh Vasile mărturisitorul, episcopul Pariei,
⇒ Sfântul nucenic Leontie,
⇒ Sfântul mucenic Agatonic,
⇒ Sfântul sfințit mucenic Policarp, episcopul Smirnei,
⇒ Sfântul cuvios Pahomie,
⇒ Sfântul mucenic Iachint,

⇒ Sfântul mucenic Elefterie Persul,
⇒ Sfântul mare mucenic Iacob Persul,
⇒ Sfântul sfințit mucenic Ignatie Teoforul, episcopul Antiohiei,
⇒ Sfântul cuvios Gheorghe Hozevitul,
⇒ Sfântul proroc Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Domnului,
⇒ Sfântul ierarh Donat, episcopul Evriei,
⇒ Sfântul cuvios Gheorghe de la Maleon,
⇒ Sfântul mare mucenic Mercurie,
⇒ Sfântul ierarh Partenie, episcopul Lampsacului,
⇒ Sfântul Antim din Chios,
⇒ Sfânta mare muceniță Marina,
⇒ Sfinții mucenici Rafael, Irina și Nicolae din Insula Lesvos,
⇒ Sfântul Macarie Notara, episcopul Corintului,
⇒ Sfântul ierarh Nectarie taumaturgul de la Eghina,
⇒ Sfântul mare mucenic Teodor Stratilat
⇒ Sfinții mucenici doctori fără de arginți Chir și Ioan,
⇒ Sfânta cuvioasă Eufrosina de la Mega Spileo,
⇒ Sfântul cuvios Simeon de la Mega Spileo,
⇒ Sfântul cuvios Teodor de la Mega Spileo

Relicvariul Mănăstirii Mega Spileo (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor Mina, Haralambie, Nicolae cel nou şi o părticică din capul Sfântului arhidiacon Ştefan (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor Mina, Haralambie, Nicolae cel nou şi o părticică din capul Sfântului arhidiacon Ştefan (Foto: Oana Nechifor)

Capul şi mâna dreaptă a Sfintei Eufrosina de la Mega Spileo (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor Gheorghe, Teodor Tiron, Haralambie, Procopie, Trifon şi Timotei (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor Vlasie, Procopie, Teodor Tiron, Gheorghe, Artemie, Haralambie, Pantelimon, Trifon şi Serafim (Foto: Oana Nechifor)

Cinstitele capete ale Sfinţilor Simeon şi Teodor, ctitorii Mănăstirii Mega Spileo (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor Miron, Ierotei al Atenei şi Grigorie al Nyssei (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor Parachevi, Cosma, Varvara, Trifon, Pantelimon, Foca, Haralambie şi Evstatie (Foto: Oana Nechifor)

Mâna stângă a Sfântului Haralambie (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfântului Trifon, Platon, Procopie, Pantelimon şi Agatanghel (Foto: Oana Nechifor)

Cinstitul cap al Sfintei Varvara (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor ierarhi Chiril, Ioan cel milostiv şi Atanasie (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfântului Efrem Sirul, Macarie Egipteanul şi Teoctist mucenicul (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor Andrei, Vasile de Neofanus, cuvios Leontie din Ahaia, Agatonic, Olimpias din Mitilini, cuvios Pahomie şi apostol Artema, părticele din moaştele Sfinţilor 70 de mucenici din Hios (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor Policarp, Iachint, Elefterie, Ignatie Teoforul şi Iacov Persul (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor Paraschevi, Gheorghe Hozevitul, Ioan Botezătorul, Donat de Paramithias, cionstitul cap al Sfântului Gheoghe al Ciprului, Trifon şi Mercurie (Foto: Oana Nechifor

Moaştele Sfinţilor Miron, Partenie şi Evstatie (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor Antim, Marina, Pantelimon, Rafail, Macarie Notara al Corintului şi Nectarie al Pentapolei (Foto: Oana Nechifor)

Palmele Sfinţilor Teodor Tiron şi Teodor Stratilat (Foto: Oana Nechifor)

Moaştele Sfinţilor doctori fără de arginţi Kir şi Ioan (Foto: Oana Nechifor)

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

Viața, Acatistul și Paraclisul Sfântului Apostol, întâiul Mucenic și Arhidiacon ȘTEFAN

108

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

„Coroană împărătească
a încununat creștetul tău,
pentru chinurile pe care le-ai
răbdat pentru Hristos
Dumnezeu, întâiule între
Mucenici. Că tu, mustrând
necredința iudeilor, L-ai vă-
zut pe Mântuitorul tău de-a
dreapta Tatălui. Pe Acela
roagă-L pururea pentru
sufletele noastre.”

Troparul Sfântului Apostol,
întâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-495-8

Icoane

СТЕФАН

SF. ARHID.
STEFAN
SFANT
SFANT

SF. ARHID. ȘTEFAN
Florin C.
photography

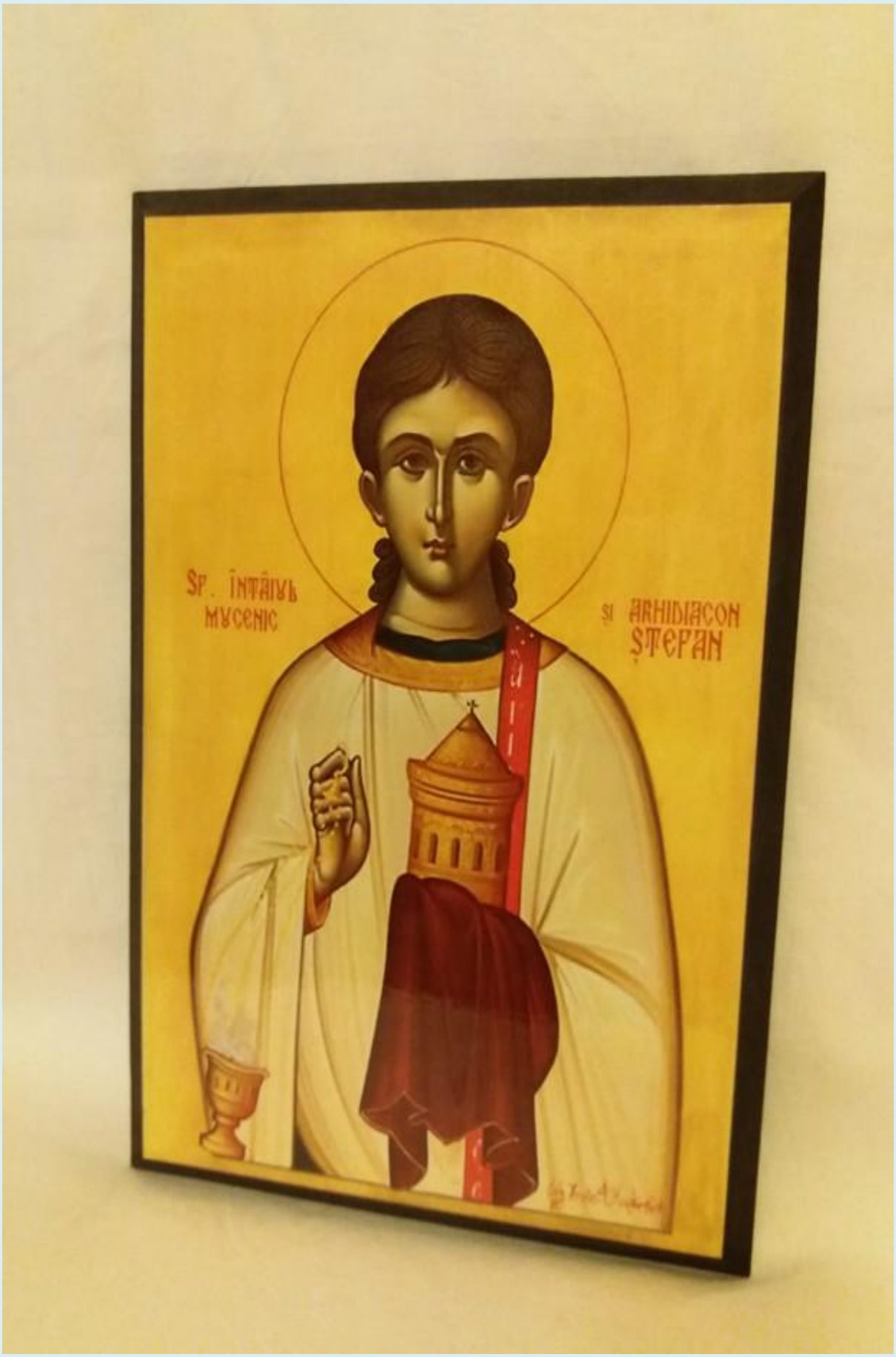
SF. ÎNTÂIUL
MUCENIC
ȘI ARHIDIACON
ȘTEFAN

Sf. Întâiul
Mucenic
și Arhidiacon
Ștefan

Sf. Întâiul
mucenic
și arhidiacon
Ștefan
2 august

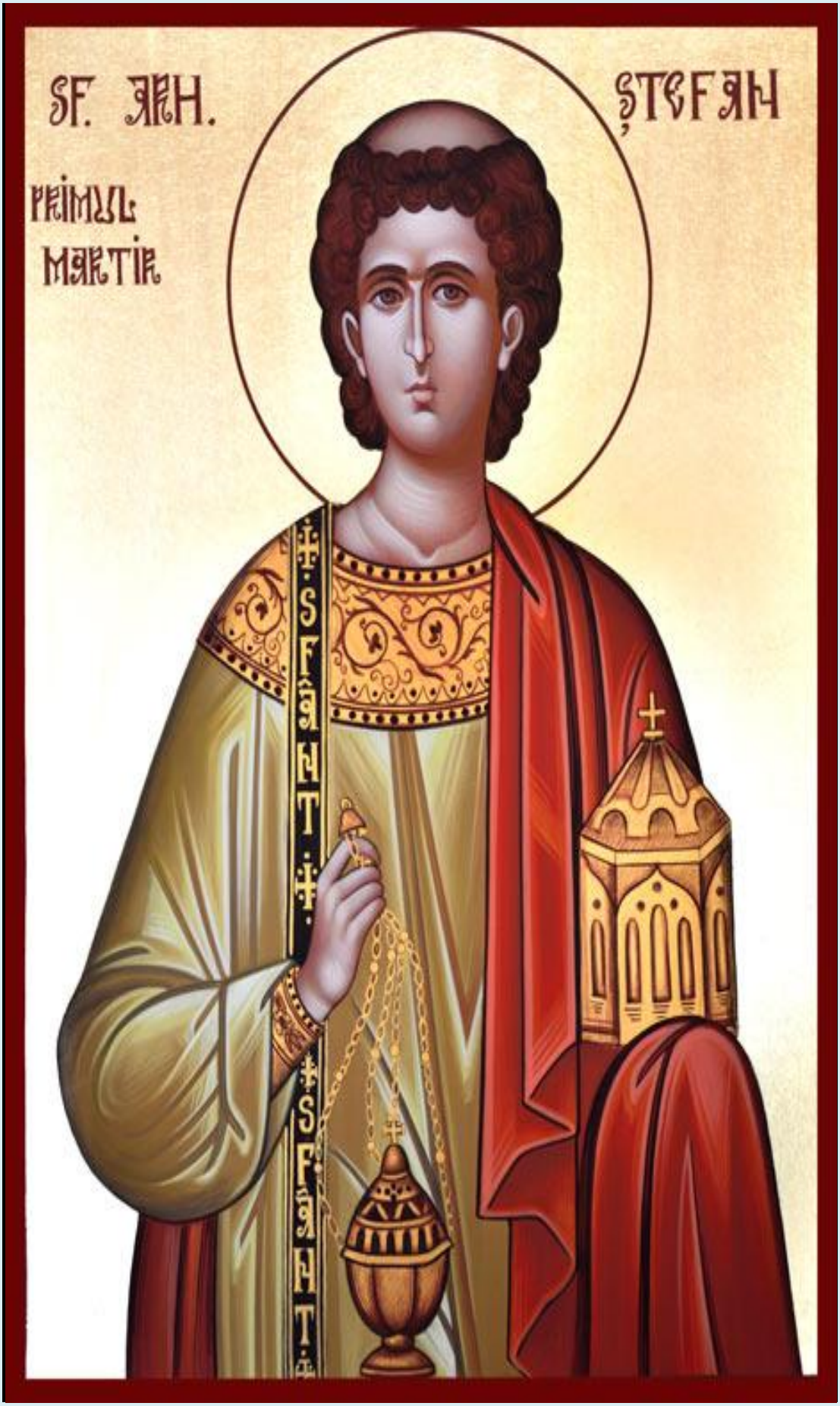
SF. ARH.
ȘTEFAN
PRIMUL
MARTIR

SF. ARHID.
ȘTEFAN

SF. MC
ŞTEFAN

Стефанъ
Архидіаконъ

СТЫЙ
АРХИДІАКОНЪ
ПЕРВОМУЧ
СТЕФАНЪ

СТѢ
ТЄФА
NЪ

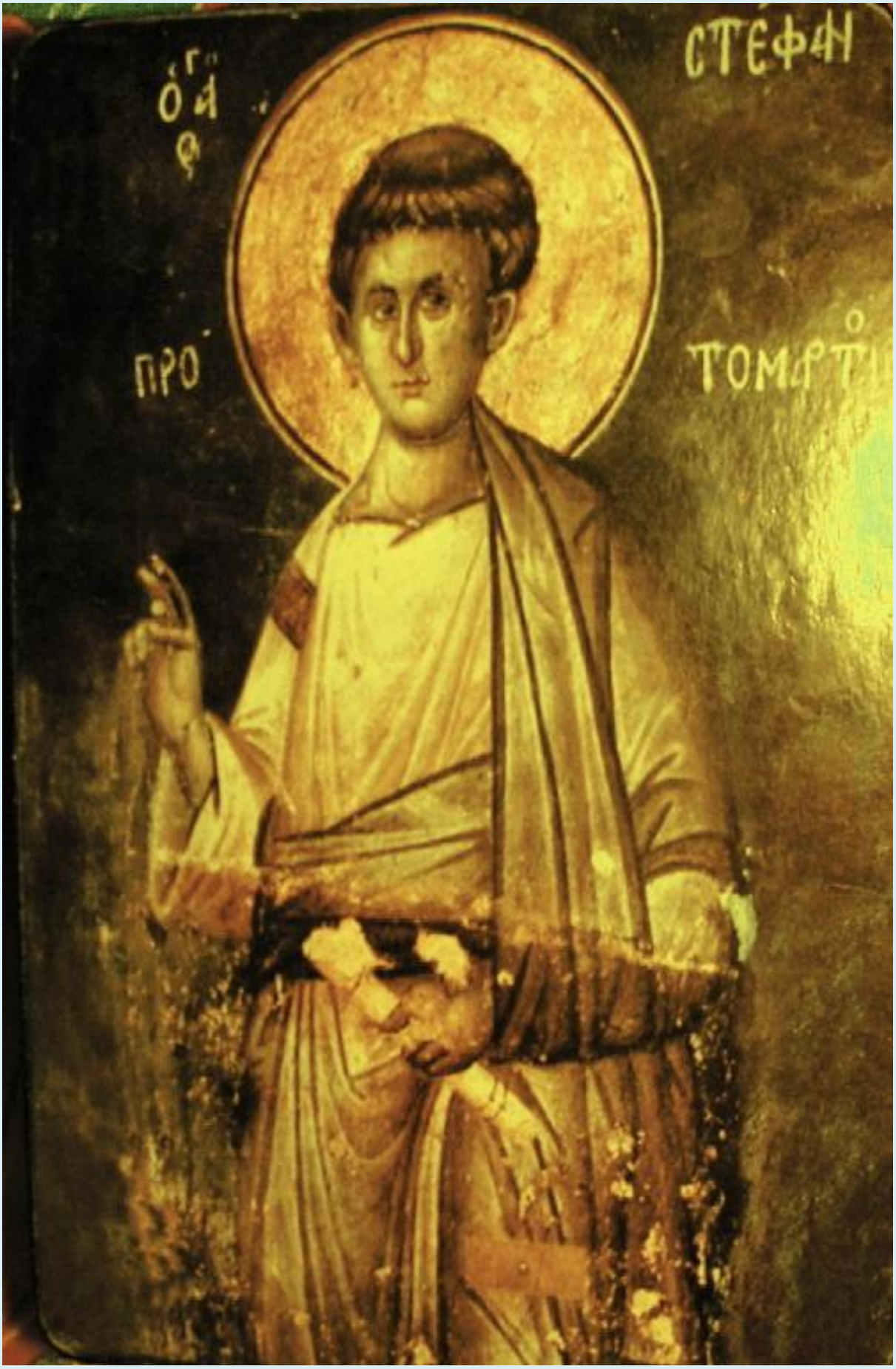
ΣΤΕΦΑΝ
ΠΡΟ

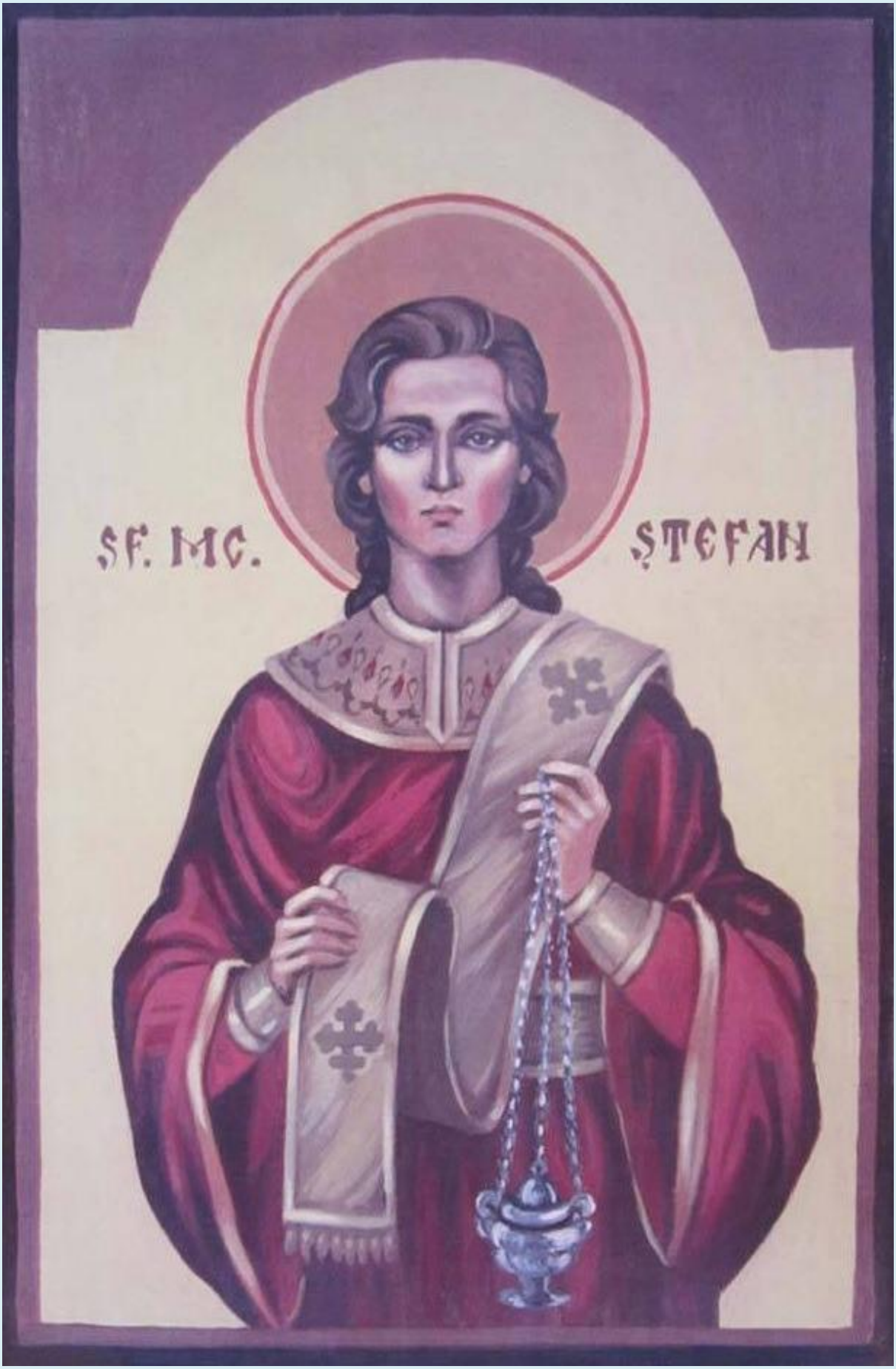
SF. MC.
ȘTEFAN

СВ. ПЕРВОМЪ АРХИЦЕРЕЙ СТЕФАНЪ

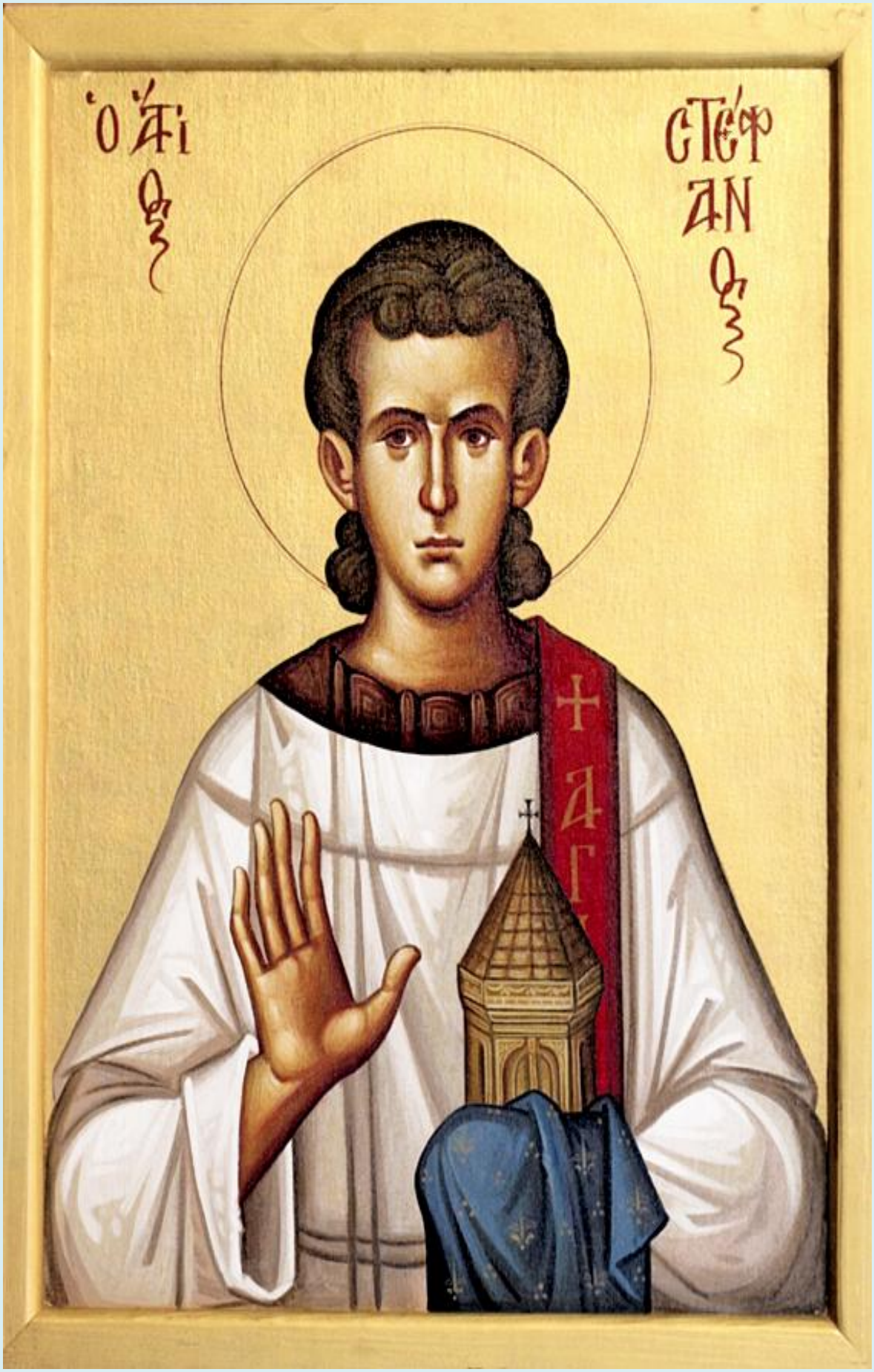
Ὁ ἅγι
στέφ
αν

ΟΓΑ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΑΓΙΟΣ

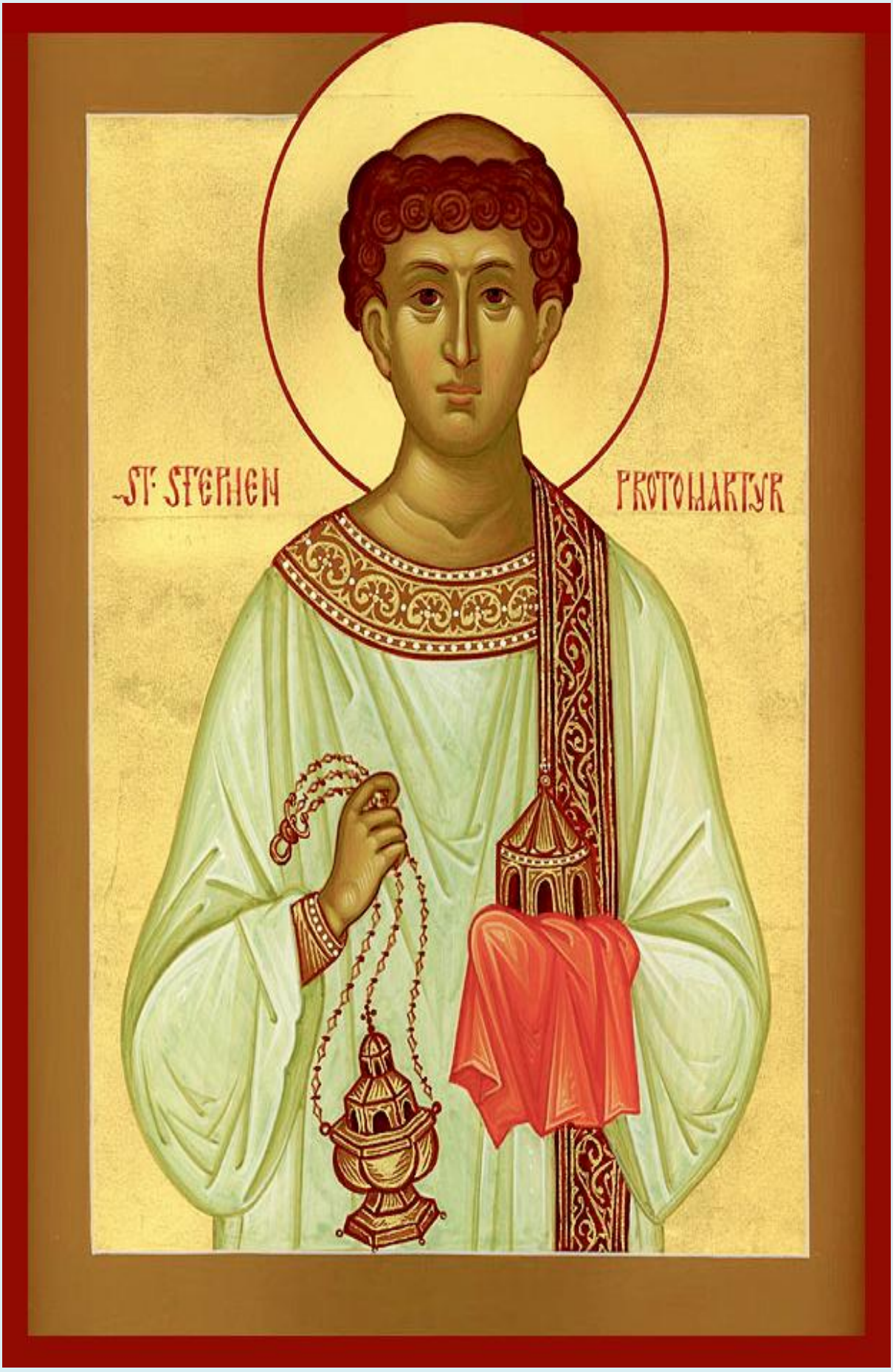
-ST STEPHEN
PROTOMARTYR

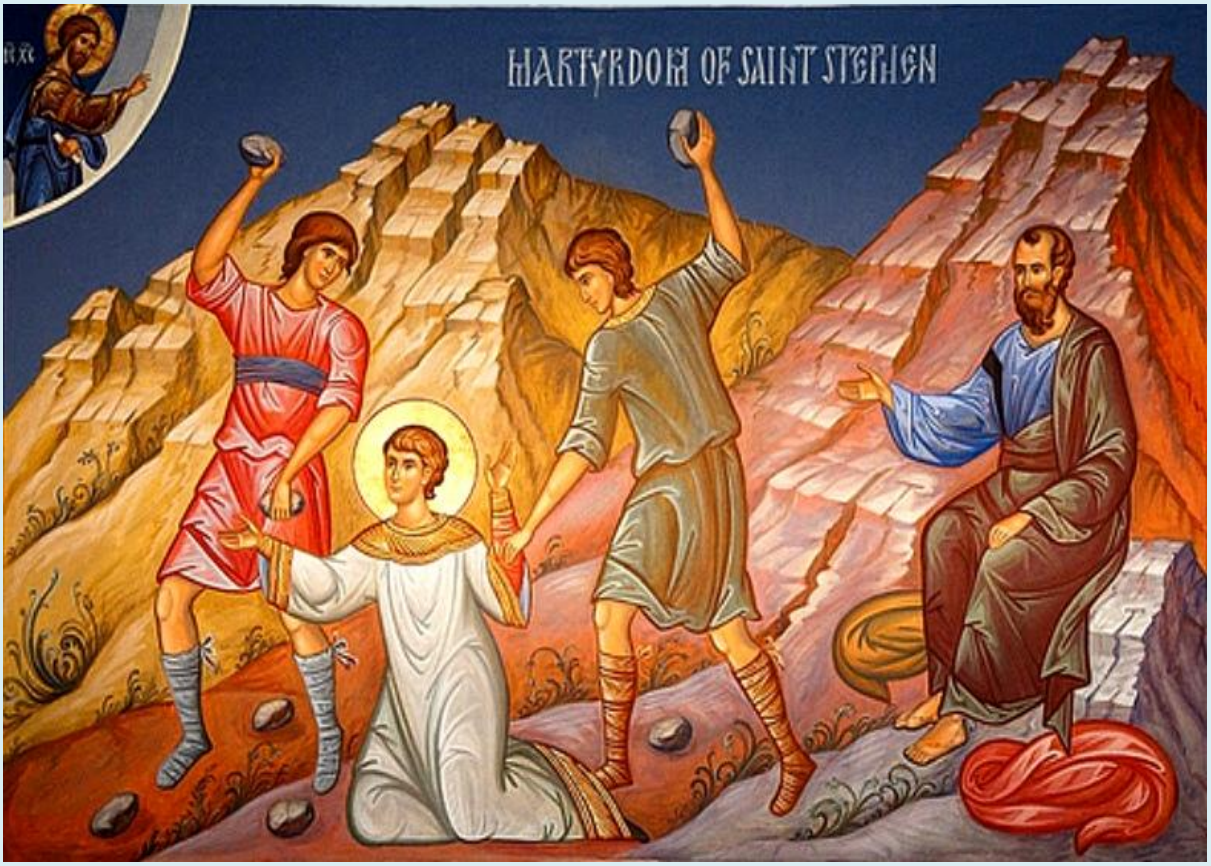
MARTYRDOM OF SAINT STEPHEN

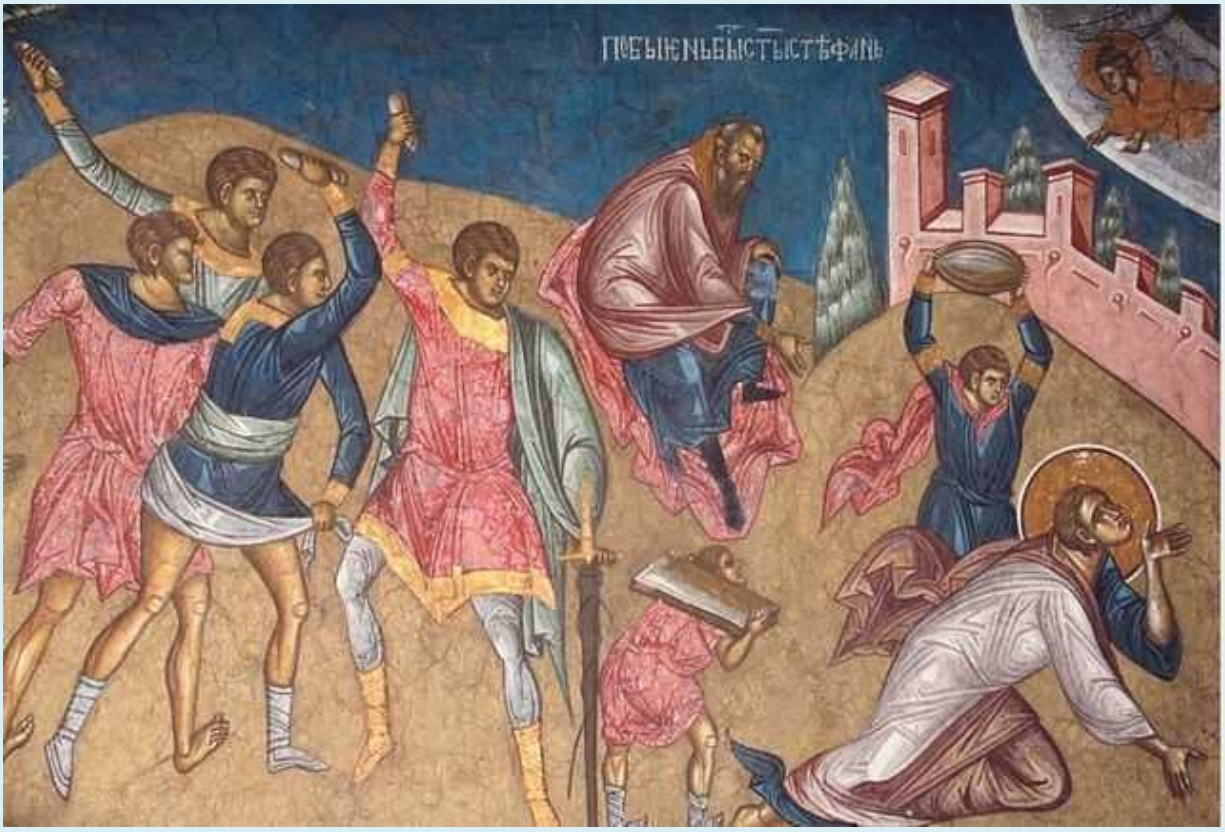

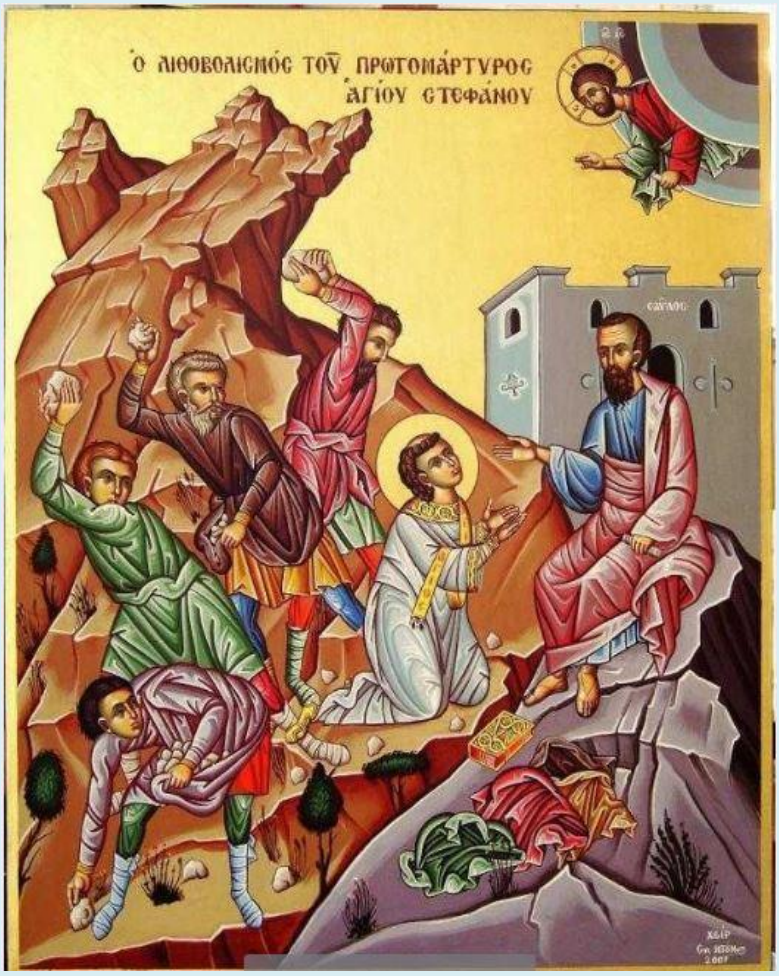
Ὁ λιθοβολισμὸς τοῦ πρωτομάρτυρος
ἁγίου στεφάνου

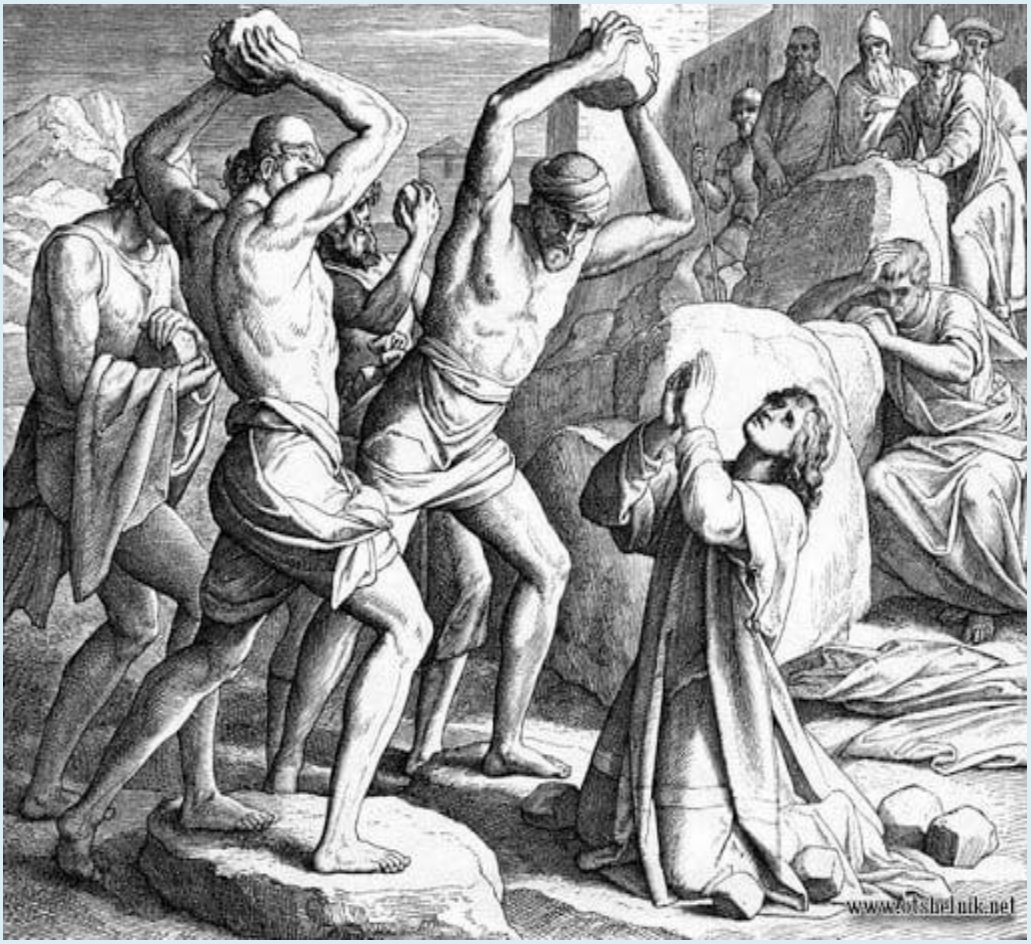

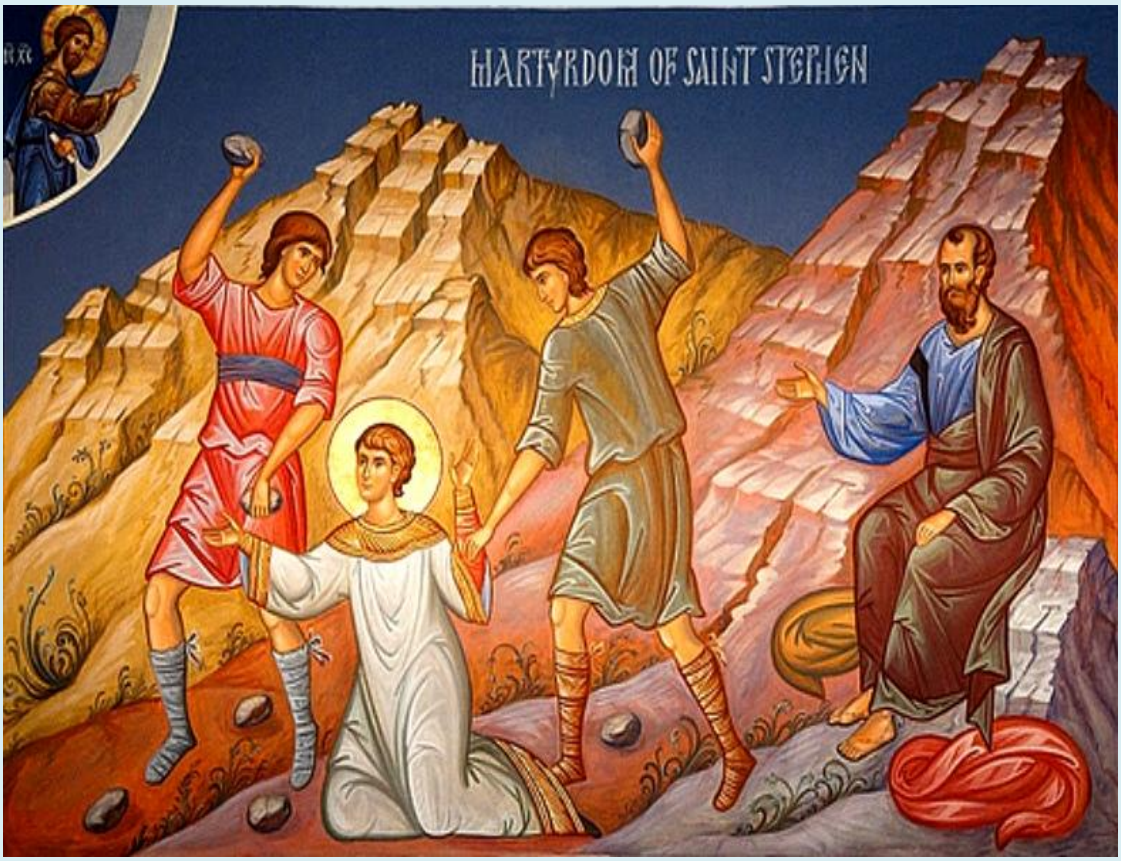
MARTYRDOM OF SAINT STEPHEN

27 Decembrie

Sfântul Apostol Întâiul
Mucenic și Arhidiacon

Ștefan

predici video comentarii patristice
articole icoane fotografii acatist

SFÂNTUL ÎNTÂIUL-
MUCENIC
ȘI ARHIDIACON
ȘTEFAN

SFÂNTUL ÎNTÂIUL-
MUCENIC
ȘI ARHIDIACON
ȘTEFAN

ΟΆ
ΓΙ
Ο
C
CTЄ
ΦΆ
N
Ъ

СВ. СТЕФАН
ПРВОМЕНИК

Ο ΑΓΙΟΣ
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

ST STEPHEN
PROTOMARTYR

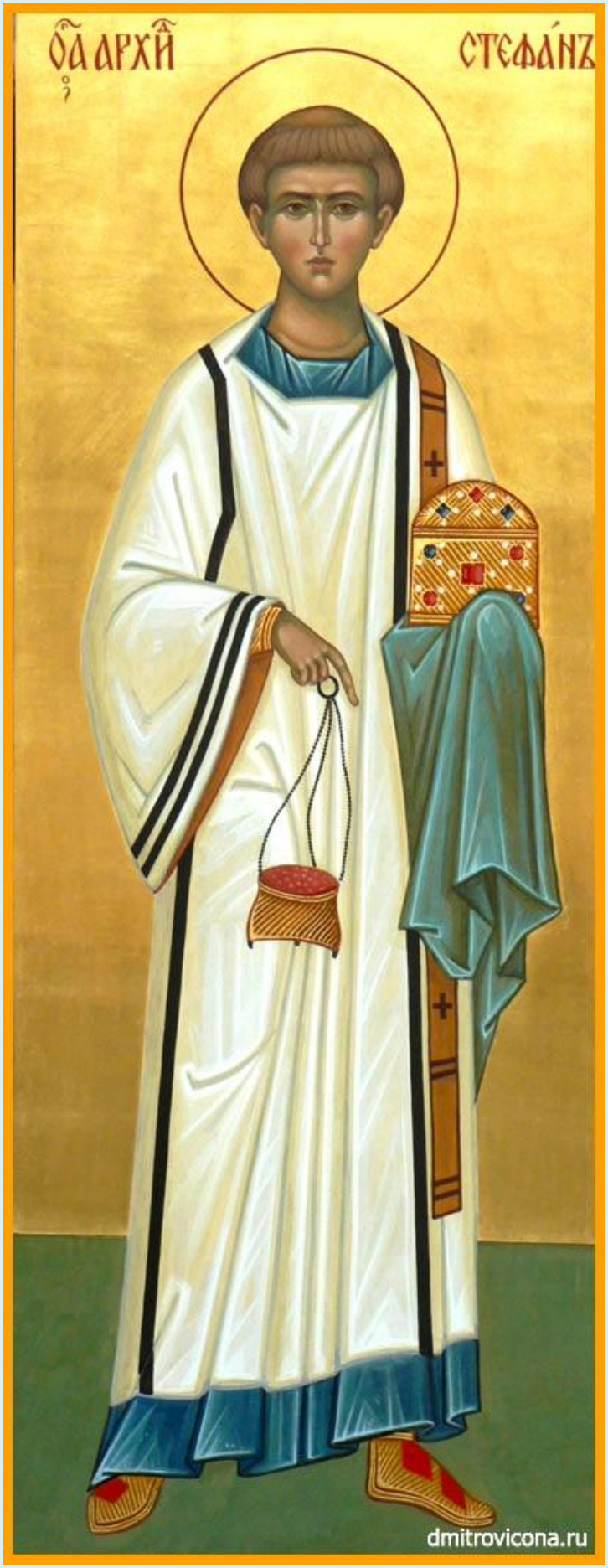
ὍΑΓΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
dmitrovicona.ru

СВ҃ТЫЙ
ПЄРВО
МЦ҃Ч
КЪ
СТЄ
ФА
Н
ъ
ѺАГОС
ѺАГОС

Ὁ ἅγι(ος) Στέφα(νος)
Ὁ πρωτομάρ(τυς)
ΑΓΙΟΣ ΑΓΙΟΣ ΑΓΙΟΣ

Ὁ ἅγιος
Στέφανος

Св. первомуч. Стефанъ архидіаконъ.

СЕ АРХІДІАКОНЪ
СТЕФАНЪ
ВСЕ ИКОНЫ
иконы ручной работы
vseikony.ru

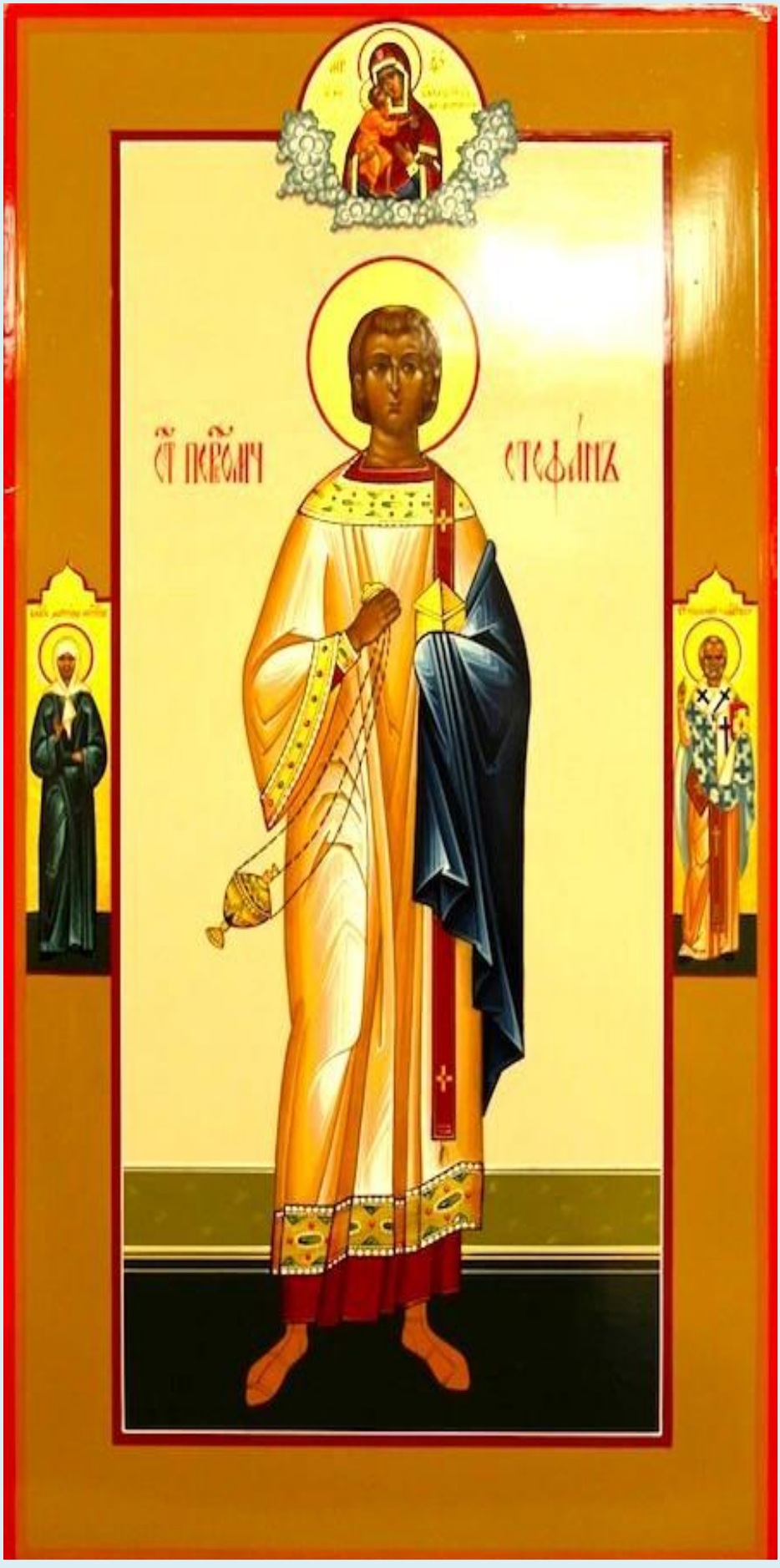
СТ ПРВМЧ
СТЕФАНЪ

ΙΣ.
ΧΣ.
Ο ΔΙΑ ΚΟ ΝΟΣ
ΣΤΕ ΦΑ ΝΟΣ
ΑΓΙΟΣ
ΑΓΙΟΣ
ΑΓΙΟΣ

MAICA DOMNULUI
SF. PROROC IOAN BOTEZĂTORUL
PROTECTORUL TINERILOR DIN EPISCOPIA ORTODOXĂ
A MARAMUREȘULUI
ȘI SĂTMARULUI
SFÂNTUL ARHIDIACON
ȘTEFAN
SFÂNT
SFÂNT

SFÂNTUL
ÎNTÂIUL MUCENIC
ȘI ARHIDIACON
ȘTEFAN
27 decembrie

27 decembrie

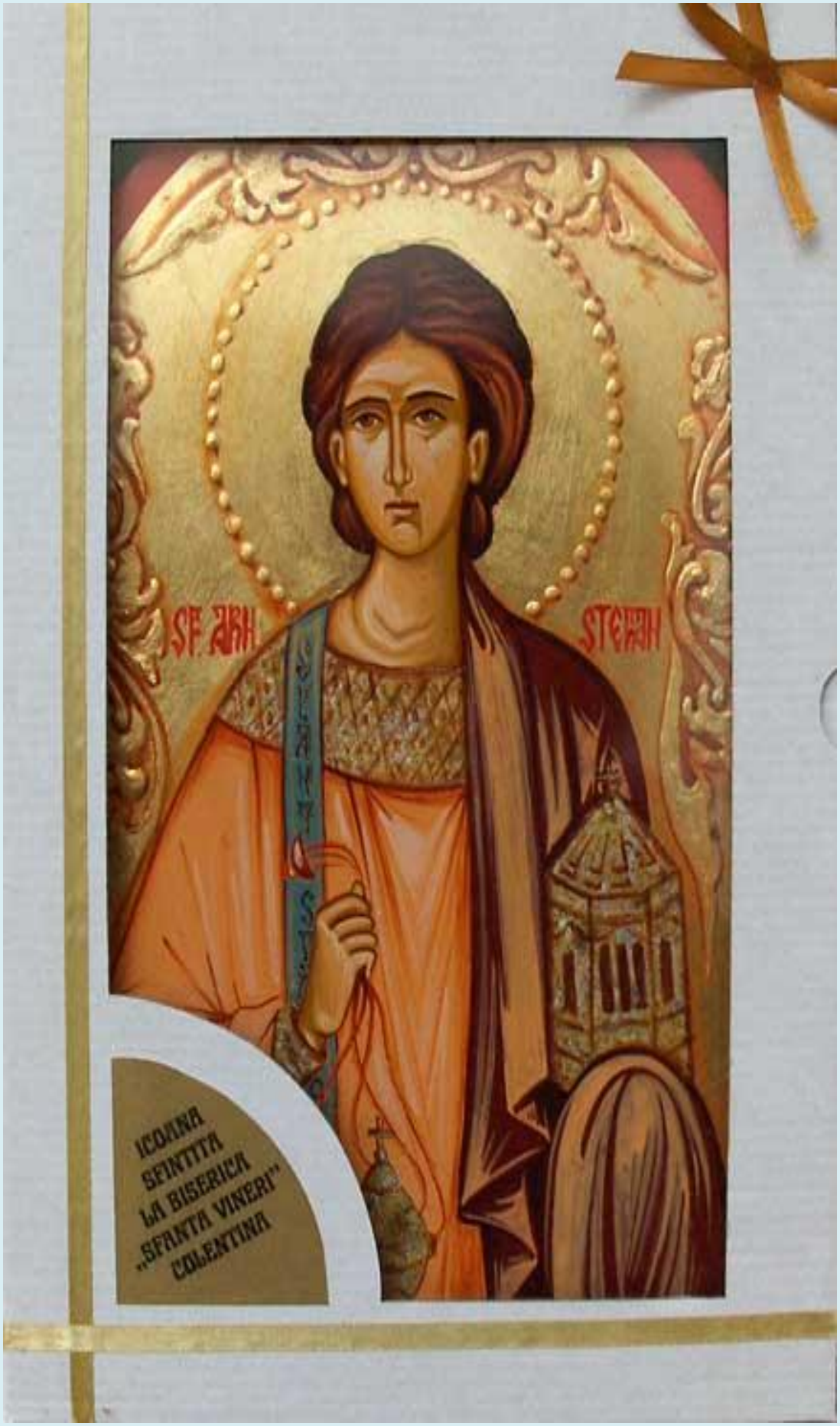
SF. ARH. STEFAN
ICOANA
SFINTITA
LA BISERICA
„SFANTA VINERI"
COLENTINA

Aducerea moaștelor Sfântului Întâi

Mucenic și Arhidiacon Ștefan

La mulți ani, Ștefan!

Sfântul Apostol și Arhidiacon
Ștefan să te ocrotească!

DOXOLOGIA.ro

Sfântul
Arhidiacon Ștefan

portal ortodox
DOXOLOGIA.ro

Sfântul Ștefan a fost primul dintre cei șapte diaconi hirotoniți de Apostoli și primul mucenic al Bisericii Ortodoxe.

Făcea mari minuni și semne în popor, pe bolnavi îi vindeca, iar pe cei credincioși îi întărea.

Fiind chemat la judecată pe nedrept, fața Sfântului era precum a unui înger, și nu doar că a spus adevărul, ci i-a și mustrat pe cei ce îl judecau.

Și atunci, arătându-i-se slava Domnului, a strigat :„Iată, văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu!”.

Văzând acestea, iudeii cei necredincioși l-au scos afară din cetate și au aruncat cu pietre în el până l-au ucis.

Sf. Ap. Ștefan
(28 iulie. 27 decembrie)
- a fost cel mai tânăr
dintre cei șapte diaconi;
- a fost primul martir creștin;
- a fost învinuit de blasfemie
și a fost judecat de Sinedriu;
- a fost ucis cu pietre.
BASILICA.RO

6 lucruri despre
Sfântul Apostol
Întâiul Mucenic și
Arhidiacon Ștefan
A săvârșit nenumărate minuni chiar din timpul vieții pământești
După cele scrise în Faptele Apostoli, era "bărbat plin de credință și de Duh Sfânt" (FA 6,5)
La moartea sa mucenicească, a văzut pe Hristos stând ridicat spre a-i primi sufletul (FA 7, 56)
Este primul mucenic al Bisericii, care a pătimit mărturisind pe Hristos
Este ocrotitorul tinerilor din Episcopia Maramureșului și Sătmarului
Este primul dintre cei 7 diaconi hirotoniți de către Apostoli
ORTHODOX POSTERS

Celor care poartă numele
Sfântului Apostol și Mucenic
Ștefan le dorim multă
sănătate, spor în credință și
fapte bune.
La mulți ani!
BASILICA.RO

Troparul Sfântului Mucenic și Arhidiacon Ștefan

27 Decembrie - Glasul 4

Încununatu-s-a creștetul tău cu diademă împărătească, pe urma luptelor pe care le-ai pătimit pentru Hristos Dumnezeu, luptătorule cel dintâi printre mucenici. Că vădind nebunia iudeilor, ai văzut pe Mântuitorul tău, de-a dreapta Tatălui. Pe Acela roagă-L totdeauna pentru sufletele noastre.

Tropar la Sărbătoarea aducerii moaştelor Sfântului întâiului Mucenic şi Arhidiacon Ştefan

2 August - Glasul 4

Cu împărătească cunună a fost încununat creştetul tău, din chinurile cele pe care le-ai răbdat pentru Hristos Dumnezeu, întâi pătimitorule între mucenici. Că tu, mustrând nebunia iudeilor, ai văzut pe Mântuitorul tău de-a dreapta Tatălui. Pe Acela roagă-L pentru sufletele noastre.

Rugăciune către Sfântul Întâi Mucenic şi Arhidiacon Ştefan

Sfinte Mare Mucenice al lui Hristos Ştefan, cel ce ai proslăvit pe Dumnezeu întru mădularele tale cele mucenicești, nu ne trece cu vederea pe noi, cei cuprinşi de nevoi şi ispite; ci te roagă pentru noi Preamilostivului Dumnezeu ca să împace lumea şi să depărteze de la noi pe tot vrăjmaşul cel pornit asupra noastră, prin mânia lui Dumnezeu pentru păcatele noastre. Roagă-te, Sfinte al lui Dumnezeu, cu aceeaşi căldură cu care te-ai rugat pentru ucigaşii tăi; roagă-te să depărteze de la noi furia celor fără de Dumnezeu şi să ne apere pe noi, poporul Său cel nou ales, ca prin rugăciunile tale fiind mântuiți, să lăudăm bunătatea lui Dumnezeu cea nespusă şi pe tine să te mărim în vecii vecilor. Amin.

Cu nevoinţă bună te-ai nevoit, întâiule mucenice al lui Hristos şi Apostole, şi păgânătatea tiranilor ai vădit; căci cu pietre fiind ucis de mâinile celor fără de lege, cunună ai luat din dreapta cea de sus şi către Dumnezeu ai glăsuit, strigând: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta.

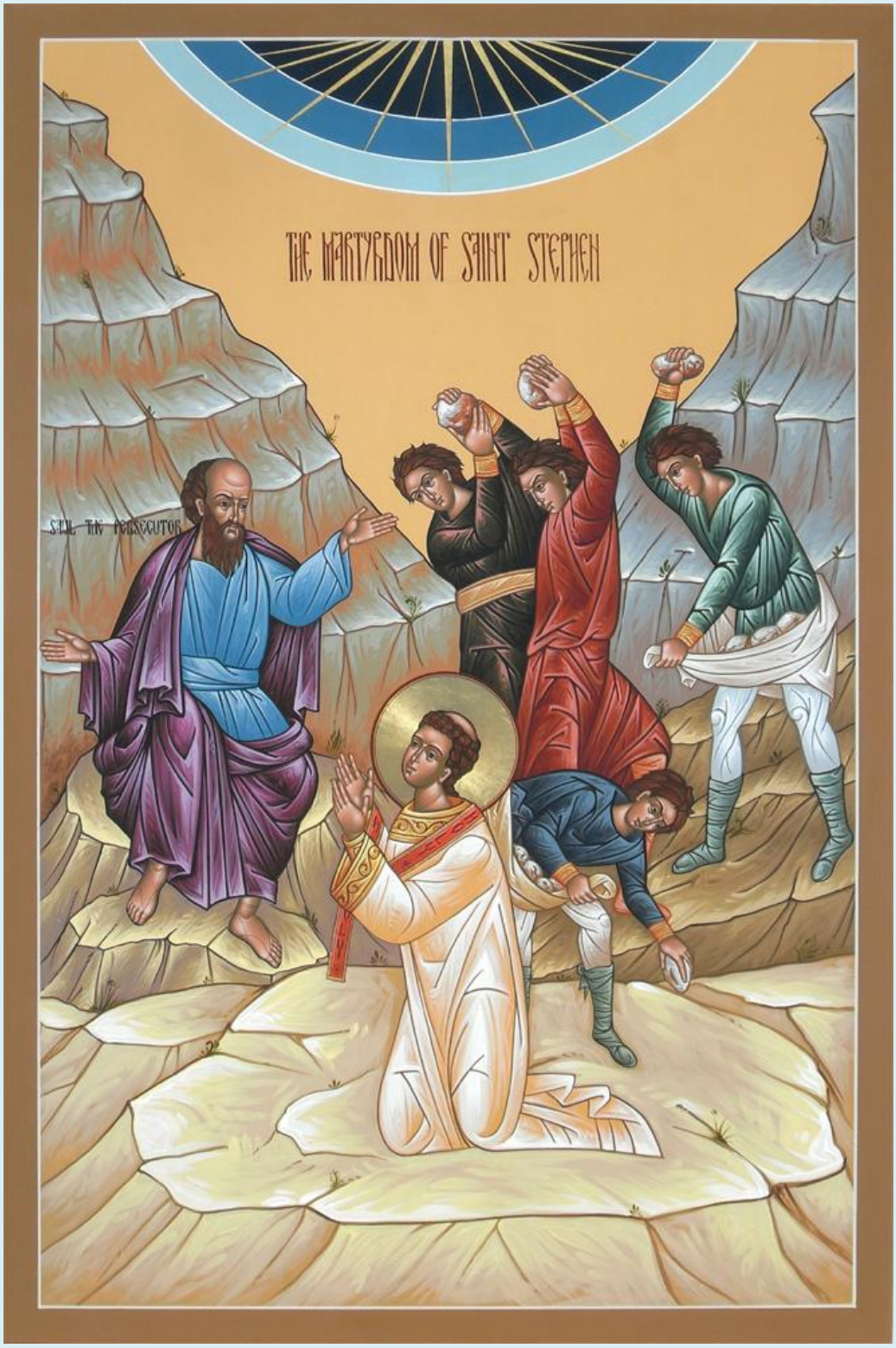

Sfântul Ştefan fie la racla moaştelor, unde se vor afla, fie la părţile moaştelor lui, presărate de-a lungul şi de-a latul globului pământesc, oriunde ar fi, el cu duhul e pretutindeni şi aici de faţă şi oriunde îl chemăm, pentru că Dumnezeu dă această putere sfinţilor Lui, ca să fie la îndemâna tuturor celor care îi cheamă. De aceea să-l chemăm cu dragoste pe Sfântul Ştefan să ne ajute, să ne ocrotească cu harul aflat la Dumnezeu. Amin.